

ཕེ་ར་རྗེ་བཙུན་པ་ལི་གཙུང་འབྲུམ།

ה

མེད་ཀྱིས་དེ་ག་འདྲོད་ཆེན་པོ་དེ་ལྟོ་འདྲི་ག་ཁང་།

၂၄၆၇ --- ၂၄၈၈

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྒྲིའི་ཡང་།

SJRB-0464

པར་ཅུ་མེར་བྱེས་ལྷ་ཚང་ནས་འབྲེམས་སྤེལ་གནང་བའི་དཔེ་བསྐྱར་མ་ཡིན།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྱིག་ཁང་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༡༩༩༥ ཟླ་དྲུག་པར་ཚོམ་སྤྱིག་བྱས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་བྲ་བྲང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

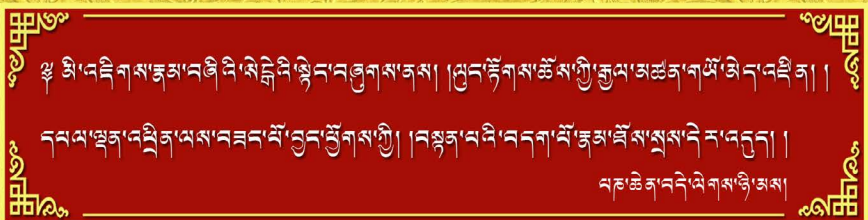
ཡིག་འབྲེལ་བྲ་བྲང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གསལ་བཤད།

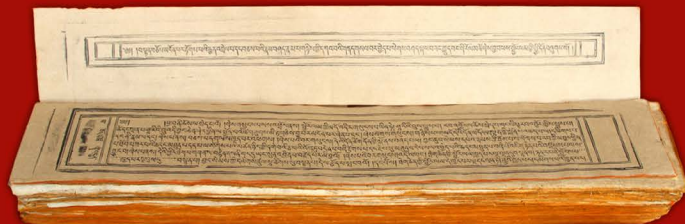
འབྲུལ་དེབ་འདི་ནི་ལྷ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་པར་ཅུ་གནང་སྟེ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཚོམ་སྤྱིག་བྱེད་དགོས་
པའི་བཀའ་མངགས་གནང་དོན་ལྟར་བསྤྱིགས་པ་ཡིན་ལ། ཚོམ་སྤྱིག་བྱེད་སྐབས་དེ་ལྟ་མཚུག་མཆན་ཏུ་
བཀོད་པ་རྣམས་ལྟ་བུའི་བའི་ཆེད་མཐའ་མཆན་ཏུ་བསྐྱར་བ་དང་། ཚོམ་སྤྱིག་ཁང་འདི་གའི་སྤྱི་མཆོངས་ཀྱི་
རྒྱབ་ལ་སྤྱད་པ་སོགས་ལས་གཞན། པར་ཅུ་སོར་བཞག་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཚོམ་སྤྱིག་བྱས་ཡོད།

པར་སྐྱེན་གྱི་བདག་དབང་མེར་བྱེས་ལྷ་ཚང་ལ་ཡོད།

ལྷ་གར་མེར་བྱེས་ལྷ་ཆོད་དྲུ་བཞུགས་པའི་རྟེ་བཞུག་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གས།

ལྷ་གར་མེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་དྲུ་བཞུགས་པའི་རྟེ་བཞུག་ཡིག་ཆ།

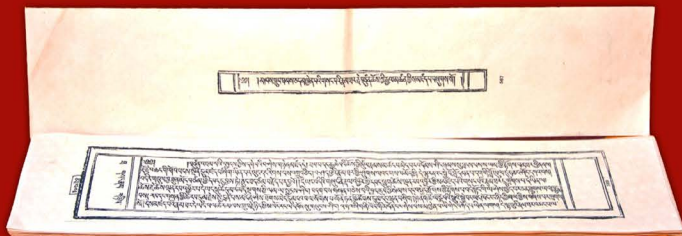
ལྷ་གར་མེག་ས་མོ་ས་ཆོད་དྲུ་བཞུག་བྱས་པའི་རྟེ་བཞུག་ཡིག་ཆ།

འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དྲུ་བཞུགས་པའི་རྟེ་བཞུག་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གས།

བླ་གར་ཞི་ཡིར་པར་སྐྱེན་བྱས་པའི་ཆེ་བརྒྱན་ཡིག་ཆ།

གཙང་པར་གྲས་སྤྱོད་འབྲུག་ས་པའི་ཆེ་བརྒྱན་ཡིག་ཆ།

སྤྱོད་འབྲུག་ས་པར་སྐྱེན་བྱས་པའི་ཆེ་བརྒྱན་ཡིག་ཆ།

THE DALAI LAMA

༩༩། རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ལྟའི་
 རྒྱལ་པོས་སྤྱི་འགྲོ་རྒྱལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ལན་བདེའི་ཅ་བར་བྱུང་བའི་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱོར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྒྱལ་གཞུག་ལས་ལས་བཞིན་པའི་རིམ་པ་
 དང་། དེ་ལས་འབྲས་བྱ་མཐོན་བྱ་བའི་རིམ་པ་བཅས་རྒྱ་དྲུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཟེའི་རྒྱལ་
 པར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཤིས་སྟོན་པ་ཐུ་ངན་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་རླབ་
 གཙོས་དཔལ་རྒྱལ་ལྷའི་པཎ་བྱུའ་བཙུན་སོགས་ནས་རིགས་པ་དང་སྤྱིར་བས་ལེགས་པར་
 གཏན་ལ་མཁས་སྤེལ་མཛེས་སྤྱིར་འདིར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཐུང་རྒྱལ་པོར་དྲུ་ཆོས་
 རྒྱལ་པོ་པཎ་བཀའ་འདིན་ཅན་རྒྱལ་གྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རི་སྟོན་ཅིག་པོར་རང་སྐད་དུ་
 བསྟུང་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་མཁས་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱིར་དར་རྒྱས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པོ་བྱུང་
 བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོགས་སྤྱིར་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་སྤྲེལ་
 བསྟུངས་ཡོད།

སྐབས་དོན་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་རྒྱས་འགྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་ཉོར་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོགས་བྱུག་དང་། སྤྱིར་བཏོན་མཐོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཐོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་པོར་གྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དྲུ་མས་ཡིག་འཛོག་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ལས་རྗེ་
 བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་བར་རྒྱས་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་
 སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཞག་པ་ཆད་ལ། དཀའ་བའི་གནད་རྒྱལ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་

མཐའགཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མང་པ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྐྱེས་རང་གྲགས་
བའང་རྒྱས་བསྐྱེས་འཆོས་ཞིང་ཐོགས་རྒྱལ་ས་ཀྱི་རིགས་ལས་ཀྱི་སློང་ཤེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཐབ་
བས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་ལན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ།

ད་ལས་སེར་གྲེས་མཁས་སྤྱན་ལྷ་ཆང་ནས་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཡིག་ཆ་སོད་ལྡ་སོགས་ཡིག་ཆ་
ཁག་གི་མ་དཔེ་རྩ་ཕྱི་གང་བྱུང་ཕྱུང་ཞེས་ཀྱིས་ཞུ་དག་ངེས་འདོངས་ཐོག་ཕྱོགས་སྤྱིག་པར་སྤྱན་
བཅུས་པར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་བསྐྱེས་བརྗོད་དང་། འབད་པས་བསམགས་པའི་ལེགས་
བྱས་ལ་བསྟོ་བ་དང་པར་དུ་བསྐྱན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་བསྐྱན་འགྲོའི་ནའས་འདེགས་རྒྱ་
ཆེར་ཡོང་བའི་སྟོན་ལས་དང་བཅས། རྩ་པའི་ལྷ་མར་འཕོད་པ། རྒྱ་ཤེད་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་བ་བསྐྱན་
འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཙུང་དུན་པའི་རྒྱ་སྤྱི་ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༩ དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡༡
ཆེས་ ༥ ལ།

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལུ་ལྷན་ཁྲིམས་ལུ་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༄༅། རྩོམ་པའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་རིམ་རོ་སྤྲོད་མའོར་བསྟན།

འདིར་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་འབྱུང་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཡེ་ཤེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་མཆོད་དཔལ་བཟང་
 མོའི་གསུང་འབྲས་དཔེ་རྙིང་ཁག་དང་ཞིབ་བསྟར་དང་འབྲེལ་པོད་གསར་བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཁག་དོན་
 ཆོད་བཙུ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་རོ་སྤྲོད་བྱང་ཅམ་ལུ་ན།

༡༽ བྱ་བ་འདི་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོད་ནི། བྱ་ལོ་ (༡༩༤༩) ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་པར་སྐྱབ་བྱས་པའི་
 རྩོམ་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དེ་བ་གཞུགས་སྤོད་སྤང་གཉིས་དང་། དེའི་ཅ་བ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་འབྱས་པར་མ་བཅས་སུ།
 སྤྱི་མོར་མེར་བྲུ་ཆང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དང་། འབྲས་སྤོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་
 ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དཔེ་རྙིང་བཅས་དང་མི་མཐུན་བ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོག་ཞོར་ཅམ་
 མིན་པར་དོན་ཞོར་མཛོད་གསལ་ཅན་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལ་མ་འཇུག་ཐབས་མེད་དུ་བྱུང་། དེ་ཡང་
 དཔེར་མཆོད་ཅམ་ཞིག་འགོད་ན། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་ཀྱང་ཞོབ་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་འཛིག་པའི་སྐབས་
 སུ། མེར་བྲུ་ཆང་དང་འབྲས་སྤོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་ཡིག་ཆ་ཁག་ལས།
 ཀྱང་ཞོབ་བདེན་བ་གང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། སྐྱེ་འབྱས་དང་མཆོ་སྤོན་པར་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ། ཡང་ལོག་
 གང་བྱང་གང་ཞིག་ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན། བདེན་པར་བྱུབ་པ་དེ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འཇུག་བ་
 ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དང་པོ་
 ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་རེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཐོབ་སྦྱང་བའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་དང་དོན་གཅིག་ཅེས་གསལ་ཡང་། སྐྱེ་འབྱས་པར་མའི་ནང་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་
 རིགས་རེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཐོབ་སྦྱང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག ། ཅེས་གསལ།
 འདི་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྤོང་གི་ཆོས་ཉིད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འཇུག་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་སྤྱི་དོན་ལས་བདེན་འཛིན་སྤོང་གི་ཆོས་ཉིད་རང་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་པ་དང་ནང་འགལ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་གྲ་ཚང་དང་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཇི་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ནི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ནི་ལྷག་
 ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་ཁྲབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྣང་ཡང་
 འདིར་དཔེར་མཆོན་ཙམ་ཞིག་ཟུར་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་འདི་དབྱས་པར་གྱི་དཔེ་རྙིང་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འདི་པར་ཤིང་
 གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཞུ་བཅོས་བྱས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། ཇི་བཙུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་ཇི་དེ་རྣམ་
 ཐར་གཙང་བཟའི་སྐབས་སུ་ཞུ་བཅོས་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་པར་སྐྱེན་བྱས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་
 བལྟས་ན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ནང་བཅོས་ལྟར་མཛོད་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཐུག་བར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་
 ཀྱང་བལྟས་ཙམ་གྱིས་ཤེས་ཀྱིས་པའི་བཅོས་ལྟར་མང་དུ་སྣང་། འདིར་ཟུར་ཙམ་ཞིག་བཞིས་ལྟན་པོའི་པར་མ་ལ་
 བཟུང་དང་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་ལ་སྐྱར་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཏེ་འགོད་ན། བཟུང་། ཇི་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་
 བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར་། ཇི་བཙུན་གྱིས་
 གསུང་གིས་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཡང་སྣང་སྟེ།
 གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ཐད་ཅིས་བྱས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་བཟུང་། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར་། ཡང་སྐྱེ་བྱུང་གི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་
 བཙུང་གི་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་བཟུང་། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འགྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་།
 སྐྱར་། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཙུག་གཅིག་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་
 པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་ལོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཟིགས།

༡༽ བསྐྱར་རྒྱུ་མ་དཔེ་དང་ཟུར་ལྟའི་ཡིག་ཆ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་སྟོན། དང་པོ་སེར་བྱས་གྲ་ཚང་དུ་སྣང་བོད་ནས་
 གནན་ཞུ་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྙིང་གསུ། ཅང་ངེས་སྤྱི་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་དོན་དང་། རིགས་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၇ နိဗ္ဗာန်ဝိသုဒ္ဓိ

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele: +91-8223-258435
Fax : +91-8223-258781
Email: office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

[illegible]

གཉིས་པ་འགྲམ་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་རྒྱུད་དཔེ་རིང་གས་སུ། བར་
 མེན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་མཐའ་ལཱ་བཀོལ་མཐའ་དཔྱད་བཅས་ཆ་ཆར་དང་། དུ་མ་དང་།
 འདུལ་བ་དང་། མཛོད་བཅས་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆར་དང་། དགག་ལན་གཞུང་ཚན་གསུམ་དང་མཐས་གྲུབ་རིན་པོ་
 ཚའི་རྣམ་ཐར་དང་པའི་རོལ་མཚོ་བཅས་ཆ་ཆར་བཞུགས།

གསུམ་པ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སེར་ཕྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རིང་གས་ཏུ། བར་ཕྱིན་ཀྱི་
མཐའ་དཔྱོད་རྒྱར་བཀོལ་ཆ་ཆོད་དང་། ལྷ་བ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཆོད་བཞུགས།

བཞི་པ་སྐུ་འབྱུང་པར་མ་དཔེ་འིང་གས་ནས་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་པར་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆར་བ་ཞིག་
བརྒྱུར་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདི་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་གས་གྱི་
པར་གྱི་ན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གྱིས་བྲུ་ཆར་དུ་ལྷར་པོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་པའི་གས་དང་། དཔེ་མཛོད་
དུ་བཞུགས་པའི་པར་གྱི་ན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་ཆེ་གདོན་གཉིས་སྐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལྷར་དཔེར་
མཆོན་ཅོམ་ཞུས་ཟིན་པ་དེ་ཡིན།

ལྷ་པ་ཁྱི་མེད་དང་མེད་གས་ནས་གསུང་བཞུགས་དགོངས་ལྷན་དང་། རྒྱལ་ལོ་ལྷ་དོན་ལྷན་སེལ་དང་།
གོ་བོན་གནས་ལྷགས་ཐོག་འདེབས་དང་གསུམ་པ་ལྷ་དགེའི་གས་ལྷ་བཞུགས།

རྒྱལ་པ་རྒྱུར་ལྟའི་ཡིག་ཆ་ནི། མཚོ་ཕོན་པར་མ་པར་ཕྱིན་ཕྱིནོན་ཆ་ཆོང་དང་། ལྷ་ས་ནས་པར་རྒྱུན་བྲས་
པའི་རྒྱལ་ས་བརྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཆ་ཆོང་དང་། སེར་བུས་བྲུ་ཆོང་དང་དགའ་བྲུ་ཆོང་བཅས་ནས་ལྷ་ཕྱིར་པར་
རྒྱུན་གནང་པའི་གྲས་ནས་པོད་ལྷ་ཆ་ཆོང་དང་། ཐེན་ཐན་ནས་པར་རྒྱུན་བྲས་པའི་དགག་ལན་སྒྲོར་དང་བྲུའ་དོན་
ས་གསུམ་ལྷ་བྲུའ་ས་གཞན་པོད་ལྷ་ཆ་ཆོང་བཅས་རྒྱུར་ལྟའི་ཡིག་ཆའི་གྲས་སུ་བཞག་ས་ཡོད།

བདུན་པ་པོར་བསྐྱེད་གཞི་དང་ཆུར་རྩེ་གསུམ་པོར་པར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཅ་ཅ་ཅང་ཞིག་ཉིན་ཉིང་དུ་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)(vi) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལུ་ལྷན་ཁྲིམས་ལུ་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་པར་རྟེན་ཁག་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དང་། རྒྱ་གར་གྲེས་གྲུ་ཆོང་དུ་
 བཞུགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་མཛུངས་ཡིན་ཞེས་ཐོས་པ་ལྟར་བསྟར་གཞི་དང་རྩལ་མཆན་གང་གི་གྲས་སུ་འདྲེས་པེད།

༡༽ ལུང་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་བཀའ་བསྟན་འགྲུར་ལྟར་ལྟར་མཆོན་ན། དང་པོ་བཀའ་
 བསྟན་པར་མ་གང་ཡིན་དང་། གཉིས་པ་དེ་བ་གངས་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། བཞི་པ་རྩོམ་
 པ་པོའི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཆན་དང་། རྒྱག་པ་ཤོག་གངས་ཡིག་གེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་
 ན། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༧། ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ༡༩། ༢༠། ལྷ་བུ་ཡིན། འདིས་
 བསྟན་འགྲུར་ལའང་མཆོན་ནས་ཤེས་ཀྱས། གཉིས་པ་པོད་མཁས་པས་བཅུམས་པའི་ལེགས་བཤད་ལྟར་བུ་ལ་
 མཆོན་ན། དང་པོ་གང་གི་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མཆན་དང་།
 བཞི་པ་བསྟན་བཅོམ་ཀྱི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་ཤོག་གངས་ཐེག་གེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། སྐུ་འབྱུང་པར་མ།
 གསུང་འབྱུང་ཅ། ༣༥། རྩ་ལྷན་པ་ཤོག་གསེར་གྲེང་། ༡༦༧། ལྷ་བུ་ཡིན།

༢༽ བསྟར་མཆན་འགོད་སྤངས་ནི། པར་མ་གང་ཡིན་སོགས་སྟར་ལྟར་དང་། མདུན་རྒྱལ་དགོས་རིགས་
 ལ་མདུན་ཉགས་ (ན) དང་རྒྱལ་ཉགས་ལ་ (བ) བཅས་བཀོད་ཡོད། ལུང་བསྟན་ལྟར་མ་རྟེན་པ་དང་། རྟེན་ལྟར་
 ལུང་མཆན་བཏགས་མཁན་ངོས་ནས་ལྷག་ལུས་ལ་བྱུང་བ་གཅིག་གཉིས་ལས་གཞན་ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་
 བསྟན་བཅོམ་ཇི་ཡོད་ཤོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདིར་དམིགས་བསམ་མཁུན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ཇི་བཙུན་པའི་
 པར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་ལུས་པར་མའི་མདོ་ལུང་བཀོད་པ་རྣམས་ཉི་མེ་ལུང་བརྒྱུད་མར་བྲངས་པ་རྣམས་
 ཡིན་ཡང་། འདིར་ལུས་པར་མའི་ལུང་མཆན་བཀོད་པ་མལ་ཆེ་བ་བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མར་གཞིར་བཞག་ནས་
 བཀོད་ཡོད་པས་འགྲུར་གྱི་དབང་གིས་ཆོག་མེ་འདྲ་བ་སྟན་བྱུང་སྟེ།

༣༽ དཔེ་བསྟར་མའི་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། སྟར་པོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་གྲས། སེར་
 གྲེས་གྲུ་ཆོང་གི་ཐོག་ཁར་རྒྱལ་བའི་གཞིམ་རྒྱུད་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་ཉག་དང་། སེར་གྲེས་དཔེ་
 མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་ཉག་དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་
 ཆ་ལ་ཉག་དང་། ལྷ་མའི་པར་མ་ལ་ཉག་དང་། སྐུ་འབྱུང་པར་མ་ལ་ཉག་དང་། རྒྱག་པའི་པར་མ་ལ་ཉག་དང་།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའུལ་ཞུགས་ཀྱི་ལུ་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བཏབ་ནས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། བར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པན་རྩོན་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་མཆོམས་སྤྱ་ཆོང་
 དང་དཔེ་མཛོད། འབྲས་སྤོངས་དཔེ་རྙིང་བཅས་གཞི་ཅར་བཟུང་སྟེ་གཞུང་དཔྱུས་སྤྱ་བཀོད་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞན་
 རིམ་ལོན་འོག་མཆོན་བཏགས་ཡོད། བར་མ་པན་རྩོན་བསྐྱར་འབྲས་སྤྱ་ ཡི་གེ་ཆད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མི་འདྲ་
 བ་སྟེ་ཆད་ལྷག་མི་འདྲ་གསུམ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སྤྱ་འཆད་ཉན་སྟབས་བདེའི་ཆེད་དུ་དེའི་གོང་འོག་གི་ཆོག་
 རིས་དང་སྐར་ནས་ཆོག་གསལ་པོར་བཀོད་པ་ལས་ཆད་རྟགས་དང་ལྷག་རྟགས་གང་ཡང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་མེད།
 རྟོར་མཆོན་དང་ལུང་མཆོན་དང་དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆོན་བཅས་ལ་ཨང་རྟགས་སྟོར་བྲིམ་མ་འདི་(1)(2)འོད་སྤྱོད་
 བྱས་ཡོད།

༤༽ རྟོར་མཆོན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྟོར། གཞི་མཐུན་ལ་འཁྱུག་དང་། ས་མཆོམས་ལ་འཁྱུག་གིས་
 བ་སོགས་རྟོར་བ་རྩོན་འབྲམས་རྣམས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤས་ལྟ་བུ་པར་ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆག་སྟོན་བྱུང་བ་
 ཞག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་གིས་པ་ལྟ་བུ་གོང་འོག་གངས་འབྲུགས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཡི་གེ་
 རྟོར་དེས་ཅན་མཐུན་སྤང་དུ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ལས། ཆོག་དོན་ངོས་མ་ཟིན་པ་བརྟག་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་
 བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་འཁྱུར་བ་བཏང་མེད། རྟོར་བ་ངོས་ཤེས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཆོན་སྐར་
 བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་ཟིན་པའི་ཆེད་དུ་པལ་ཆེར་འོག་མཆོན་བཏགས་
 ཡོད། འོན་ཀྱང་རྟོར་བ་གཅིག་མཐུན་ཉ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཆོམས་ལ་ས་འཆོམས་གིས་པ་ལྟ་
 བྱ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། གོང་འོག་རེ་བྱུང་ལས་ཐམས་ཅད་མཆོན་དུ་བཀོད་མེད། བྱ་ཆོག་ཡིག་གཟུགས་མི་
 མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སྤྱ་བསྐྱར་གཞིའི་མ་དཔེ་རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཆབ་ཆེ་བ་རྣམས་
 དཔྱུས་སྤྱ་བཀོད་ནས་གཞན་རྣམས་འོག་མཆོན་བཏགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་བྱངས་པའི་ལུང་ལ་ཆད་ལྷག་རྟོར་
 གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་བྱུང་བའི་སྐབས་སྤྱ་གང་བྱངས་རྒྱའི་ལུང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་ཐོག་དེའི་ཤོག་གངས་
 རྟེན་སྟེང་བཅས་བྱུང་དུ་བཀོད་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་མིན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ་བུ་ལུང་མིང་རྟོར་བའི་རིགས་
 ལ་གསལ་བཤད་ལྟར་ཅམ་རིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད།

༥༽ དག་གཅིག་འཁྱུར་ཀྱི་སྟོར། སྤྱིར་རྩོད་འཁྱུར་ཡིག་ཆ་མོད་ལྗེའི་ནང་གསལ་ལ་དག་གཅིག་འཁྱུར་མ་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၇ နှစ်သစ်သောအရွယ်

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele: +91-8223-258435
Fax : +91-8223-258781
Email: office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

ལྷུང་པར་མ་ཟད། པར་ཁྱིམ་གྱི་དོན་རྒྱ་ལ་གཞུང་གཅིག་གི་ཡོང་ཚོག་པ་མང་དག་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་དཔེར་
ན། རྟགས་བསལ་རྟགས་གསལ། རིས་སྐྱལ་རོ་སྐྱལ། མའོན་ལྷུང་བ་མའོན་ལྷུང་ལ། འབྲེལ་བ་འབྲེལ་ལ། མཐའ་
དཔུང་མཐའ་བཅད། སོ་རེམ་སོ་རེམས། རླེག་རླེག། ཅིག་ཆར་ཅིག་ཆར་སོགས་མིན་ཏུ་མང་པར་སྣང་། འདི་ནི་རྩེ་
བཞུང་ཡིག་ཆ་གཅིག་མོ་མེན་པ་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་། མའོ་བཟུན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཕང་ས་ཁྲུབ་རྩོ་ཁྲུབ་
རྒྱ་ཡུར་སྣང་ཡང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་མེན་པ་ལ་གཞིར་སྟོན་ཆེན་མོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དགེ་
གནད་དུ་མ་ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འདོག་ན་དཔེ་མཆན་ཆེ་པའི་སྟོར་དགོངས་འཆར་བྱུང་བ་ལ་ཞིག་སྟུང་
བཅོས་ཟེན་སྟུག་སྟུག་བྱུང་བ་ལུང་གཞན་པར་སྟེང་དུ་གང་འདོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

[illegible]

དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་རྩེ་བཙུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། ལམས་ལྷུབ་རྩེའི་རྣམ་ཐར། ལྷུབ་དོན་ས་གསུམ་
བཅས་བཅུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་ཐར་ཕྱིན་རྒྱབས་དང་པོའི་ཕྱི་དོན་དུ་ནས་སྐྱབ་ལུ་མའོན་ཤེས་ཐར་དང་།
པོད་གསུམ་པའི་ནང་ཐར་ཕྱིན་རྒྱབས་དང་པོ་སྐོར་ལམ་ཕྱི་དོན་ནས་རྒྱབས་དང་པོ་མ་རྩོགས་ཐར་དང་། པོད་བཞི་
པའི་ནང་ཐར་ཕྱིན་རྒྱབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ཕྱི་དོན་དང་། པོད་ལྷུ་པའི་ནང་ཐར་ཕྱིན་རྒྱབས་བཞི་པའི་ཕྱི་
དོན་དང་། པོད་དུག་པའི་ནང་ཐར་ཕྱིན་རྒྱབས་ལུ་བ་ནས་བརྒྱད་པ་ཆོས་སྐུའི་ཕྱི་དོན་བཅས་ཆ་ཆར་དང་། པོད་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)(VI) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၇ နိဗ္ဗာန်ဝေဒနာတရား

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༧༽ དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒོར། སྒྲིབ་དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྒྲུབ་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་ཆུས་སྤྱོད་
བའི་གཞུང་ཆོན་ཁག་ལ་མ་སྟད་ཀྱི་ལོ་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་དཔེར་ན། དཔེར་ན། དབྱ་མ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། རྒྱལ་སྤྱི་ཆུང་
བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་འབྲེལ་སྒྲུབ་སྤྱི་ཆུང་། རྣམ་སྤྱི་ཆུང་ལེ་བ་དང་། སྤྱི་ཆུང་ལྟ་བུ་གཞུགས་
ལྟ་བུ་གདན་ས་རང་བྱུང་སྤྱི་ཆུང་གཞུགས་ཆེ་བ་གཙོ་ལོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིག་སྒྲུབ་ལ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་གཞུང་སྒྲུབ་ས་བཅད་
དངོས་སྤྱི་ཆུང་གྲང་ཡོངས་གཞུགས་བརྒྱད་ཀྱི་ལོ་ལ་ཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྒྲིག་སྒྲུབ་ལ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་
ལོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིག་སྒྲུབ་ལ་སོགས་ཡོད་ལ་ལས་འདིར་སྤྱི་ཆུང་ས་བཅད་གཙོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་
དཀར་ཆག་རྩ་ས་བཅད་བཀྲམ་བའི་སྒྲུབ་སྤྱི་ཆུང་། མ་བཅོས་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་དབྱུས་སྤྱི་ཆུང་
ལས་དང་། གཞིས་སོ་དང་། གཞིས་ནི་ལྟ་བུ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་རྩ་བར་སོར་འཛོགས་ལ་ལས་ཆོག་པའི་མིན་
དང་། གཅིག་འབྱུང་དཔོན་འག་གིས་འབྱུང་བ་གཏོར་བ་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་བྱ་དགག་གཞུགས་སྤྱོད་
གསུམ་དང་། སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྟ་བུ་དངོས་སྤྱི་ཆུང་གྲང་དོན་ལ་ཡོད་ཀྱི་གས་དཀར་ཆག་རྩ་བཀྲམ་ཡོད།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2006 and u/s 80G(5)(vi) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལུ་ལྷན་ཁྲིམས་ལུ་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༡༠༽ བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྤངས་ཀྱི་སྒོར། ལས་བྱེད་ལ་སྡེ་ཆེན་ལྷན་བཅད་དེ། དང་པོ་ལུང་འཆོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྟར་མཁན། གསུམ་པ་སྒྲོག་ཁྲུང་དུ་འཇུག་མཁན། བཞི་པ་དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན། ལྷ་པ་དེབ་གཟུགས་སྒྲིག་མཁན་དང་ལྷན་དབྱེ་བའི་ནང་ནས། ལུང་འཆོལ་བ་དང་དཔེ་བསྟར་བ་པལ་ཆེ་བ་བྱེ་ལོ་ (༡༠༡༡) ལོའི་འདུལ་བ་གསར་རྒྱུང་དང་དབྱེ་མ་གསར་རྒྱུང་དང་པར་བྱིན་བཅས་འཛིན་གྲུ་ལྷའི་ནང་ནས་ལོ་སྔ་མའི་རྒྱགས་སྒྲོང་གནས་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན་བྱེ་ལོ་ (༡༠༡༢)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲུ་བ་རྒྱམས་ཡིན། མོང་གསལ་ལས་བྱེད་རྒྱམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འབྲ་བ་རྒྱམས་དང་པན་ཚུན་ཞིབ་བསྟར་ལེགས་པར་བྱིན་པའི་རྩེས་སུ་དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆེན་རྒྱལ་པས་ཐ་མའི་བསྟར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་འོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱུང་སྒྲོག་ཁྲུང་དུ་འཇུག་བསྒྲིགས་ལེགས་པར་བྱིན་རྩེས་བསྟར་དུ་མ་དཔེ་ཁག་དང་བསྟར་ནས་བསྟར་སྒྲོག་ཐངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡༡༽ ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་ཀྱི་སྒོར། བྱེ་ལོ་ (༡༠༡༣) ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ཡ་སྐབས་རྩེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབུ་ཆོས་རྒྱལ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་བྲག་མཛོད་དང་། དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆེན་རྒྱལ་པ་དང་། དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཆད་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་བཀའ་བསྟར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐོག་མའི་ལས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས། བྱེ་ལོ་ (༡༠༡༤) ལོར་གྲུ་ཆད་ཆོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྟར་དུ་ཡ་སྐབས་རྩེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབུར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆེན་རྒྱལ་པ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་པོད་གངས་གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། པར་སྐྱབ་བྱེད་ཚུགས་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སྒྲོར་དང་། ཐན་རིན་ཆེན་སྤངས་ཤད་འགྲོད་སྤངས་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྟར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་སྒྲོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

པོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༧༤༣ དང་བྱེ་ལོ་ ༢༠༡༥.༩.༡༩ ཉིན་
 སེར་བྱིས་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)(vi) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

དཀར་ཆག

རྩི་བཙན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་རིམ་རྩི་བཙན་མའི་བསྐྱར་སྤྱོད་..... ix

གསུང་ལན་ལྷ་རྒྱུ་བ་དགོངས་བྱུང་།

མཆོད་པར་བརྗོད་བཤུགས་..... ༡

སྒྲུང་བསྐྱར་བཤུགས་..... ༢

ཐོག་མར་ཆོས་རྩི་ཀླུ་པའི་བཞེད་པ་བསྐྱར་བཤུགས་..... ༣

མའོ་རྒྱལ་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་ཞུ་བཤུགས་..... ༤

བྱམས་ཆོས་ཀྱི་མ་གསུམ་དུ་མཐར་ཐུག་ཐོག་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་བཤུགས་..... ༡༢

གསུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་བདེན་བྱུང་ཏུ་གསུངས་པ་ལ་དོགས་པ་ཞུ་བཤུགས་..... ༢༥

རྒྱུད་ལྷ་མས་རིགས་ཆོགས་དང་འབྲེལ་བར་མཆོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གནས་ལུགས་སུ་བསྐྱར་བཤུགས་..... ༣༠

དོན་དམ་བདེན་པ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་སུ་གསུངས་པ་ལ་དོགས་པ་ཞུ་བཤུགས་..... ༣༦

བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྐྱར་སྤྱོད་རི་བཞིན་པར་བཞེད་པ་དང་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པ་ལ་དོགས་པ་ཞུ་བཤུགས་..... ༣༩

སྤྱོད་སྤྱོད་ལའང་སྤྱོད་དང་མའི་ལས་སྤྱོད་རྩི་བཙན་མའི་ཆོང་ཁ་པ་རྣམས་དགོངས་དབྱུངས་གཅིག་ཏུ་

བསྟན་པ།	༤༥
གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་རྟག་དངོས་	
ཡིན་པ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལ་བདུན།	༥༢
༡ ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།	༥༢
༢ ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།	༥༥
༣ ་དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།	༥༧
༤ ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མིན་པར་བསྟན་པ།	༥༩
༥ ་བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།	༥༩
༦ ་སེམས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།	༦༡
༧ ་བསྟོད་ཆོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།	༦༣
འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱིས་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་པ་མི་	
འཐད་པ།	༦༥
བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་ཡང་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྲིབ་ཏུ་བཞེད་པའི་རྫོན་པའི་འདོད་པ་	
དགག་པ།	༦༦
ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཉིད་ཏུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ།	༧༣
རྗེ་ཀམ་པས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིའི་རྣམ་གཞག་མཛད་ཚུལ།	༧༤
དེ་རྣམས་ལ་རང་ལུགས་ཀྱིས་དོགས་པ་ཞུ་བ།	༧༥
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་གངས་ཅན་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་	
མིན་པ།	༧༦
གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཤྱག་མཆོག་པའི་ལུགས་དགག་པ།	༧༧
རྒྱ་ད་རྗེ་རྣམས་ནས་ཀྱང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མིན་པར་	
བསྟན་པ།	༧༨

རྫོགས་དང་རྩེ་ཀླུ་པ་དང་ཆོས་རྩེ་ལྷ་ཀ་མཆོག་པ་ནམས་ཀྱིས་ལྷ་བའི་འཛོག་མཆོམས་ལ་ དབྱེད་པ།	༡༥༩
མཐུག་གི་དོན།	༡༦༣

ལྷ་ཀ་ལན་ལྷ་ངན་ལྷ་ལེལ།

མཆོད་པར་བརྗོད་པ།	༡༦༥
ཆོས་པར་དམ་བཅའ་བ།	༡༦༩
དགག་པ་དངོས་དང་གསུམ།	༡༦༧
གསུམ་པ་དགག་པ་དངོས་ལ་གསུམ།	༡༦༧
༡༽ ལྷ་ཀ་མཆོག་པའི་ཆོད་ལན་བཤད་པ་དང་།	༡༦༧
༢༽ གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པའི་ཆོད་ལན་བཤད་པ།	༡༧༠
༣༽ དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་ཉེ་ཕྱིན་ཆད་བག་ཡོད་པར་གདམས་པ།	༡༧༩
དང་པོ་ལྷ་ཀ་མཆོག་པའི་ཆོད་ལན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	༡༦༧
༡༽ ཤེར་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་རིགས་ཆོགས་དང་སྒྲ་བའི་གཞུང་སྒྲ་རི་བཞིན་ པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་རྩེ་ཆོང་ཁ་བ་འགོག་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་།	༡༦༧
༢༽ ཤེར་མདོ་དང་རིགས་ཆོགས་འབྱུག་པ་ཅ་འགྲེལ་ནམས་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སྲུ་སྒྲང་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་ དགག་པ།	༡༧༧
དང་པོ་ཤེར་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་རིགས་ཆོགས་དང་སྒྲ་བའི་གཞུང་སྒྲ་རི་བཞིན་ པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་རྩེ་ཆོང་ཁ་བ་འགོག་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	༡༦༧
༡༽ ཆོད་ཡིག་ཆོགས་བཅད་མ་དགག་པ་དང་།	༡༦༧
༢༽ དབྱེ་མ་རྩམ་ངེས་དགག་པ་དང་གཉིས།	༡༧༧

- དང་པོ་ཚོད་ཡིག་ཆིགས་བཅད་མ་དགག་པ་ལ། ༡༧༩
- ༡༽ རར་འཛིན་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་བདག་དེ་བཅིང་གྲོལ་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པོར་
མི་བཞེད་པར་བསྟན་པ། ༡༩༧
- ༢༽ རའོ་སྟམ་པ་དང་རར་འཛིན་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་བྱེད་པར་མ་ཤེས་པའི་ལོག་རྟོག་
དགག་པ། ༢༠༠
- ༣༽ ཡུང་པོ་བདག་ཏུ་ལྷ་བའམ་འཛིག་ལྷ་ཉི་ཤུ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་འཐད་པར་
བསྟན་པ། ༢༠༧
- ༤༽ འཛིག་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་བདག་འཛིག་ཚུལ་
བཤད་པ། ༢༡༣
- ༥༽ སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་བདག་ལྷའི་དམིགས་པར་བཞེད་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
དགག་པ། ༢༡༩
- ༦༽ སྤྱོད་པ་སྤེལ་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་གཉི་ལྷག་རང་བཞིན་སྤྱིར་བྱེད་ཀྱན་རྫོབ་སྟེ། །ཞེས་
སོགས་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཀྱན་རྫོབ་ཆད་བྱུང་བའཛིག་ཚུལ་ཅུང་ཟད་
སྒོས་ཏེ་བཤད་པ། ༢༢༣
- ༧༽ རྩ་འགྲེལ་ལ་འབྲུ་སྒོན་ཚུལ་ནོར་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བར་བསྟན་པ། ༢༢༩
- ༨༽ བདག་བདག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་དང་དེ་བདག་མེད་དུ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པའི་བྱེད་པར་འདོད་
པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ། ༢༣༩
- ༩༽ རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་ཁས་ལེན་པའི་སྐབས་བྱེད། ༢༤༩
- ༡༠༽ རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་དབང་དུ་བྱུང་པའི་དོན་ཡིན་པ་ཤེས་རབ་སྒོན་མེད་ཁྱེད་ས་
དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པ། ༢༥༩
- ༡༡༽ ཆོས་ཅན་མཐུན་སྦྲང་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་
གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པ། ༢༦༩
- ༡༢༽ བསྟན་བཅས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་བྱང་དོན་དུ་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་

འཆད་པ།	313
13 ་ རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྤྱིད་ཀྱང་དེས་ཤེས་སྤྱིབ་སྤྱོད་མི་རུས་པར་བསྟན་པ།	316
14 ་ ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་མི་རུས་པར་བཞེད་ཀྱང་དམ་ཚོས་སྤངས་པའི་སྤྲིག་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་པའི་ཚུལ།	320
15 ་ རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་བསྟན་ན་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ།	306
16 ་ ལུགས་འདིའི་ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་སྤྱིབ་གཉིས་ལམ་གང་ནས་སྤོང་བའི་ཚུལ།	316
17 ་ ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་དག་བཅོམ་མི་བཞེད་པར་བསྟན་པ།	337
18 ་ མངོན་པ་གཉིས་ནས་གསུངས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་གོ་མི་ཆོད་པར་བསྟན་པ།	327
19 ་ གང་ཟག་བདག་མེད་བསྟོམས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དེ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་བྱུང་མཐའ་བཞི་ཀས་བཞེད་ཅེས་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ།	346
20 ་ སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་མེད་ཅེས་བཞེད་པ་མདོ་མང་སོ་དང་འགལ་བར་བསྟན་པ།	363
21 ་ སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་མེད་ཅེས་བཞེད་པ་སྤྱ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་བར་བསྟན་པ།	364
22 ་ སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་མེད་ཅེས་བཞེད་པ་རང་ཉིད་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་ས་པཎ་གྱི་གཞུང་དང་འགལ་བར་བསྟན་པ།	323
23 ་ རྟོག་པས་སྟོ་བཏགས་མིན་པའི་ཡོད་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ།	322
གཉིས་པ་དབྱུ་མ་ནམ་ངེས་དགག་པ་ལ་གཉིས།	344

༡ ་ ལྷོགས་སྤྲ་སྤྲ་བ་པོའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ།	344
༡ ་ ལྷོགས་དེ་འགོག་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པའོ།	344
གཉིས་པ་ལྷོགས་དེ་འགོག་པ་ལ་གཉིས།	344
༡ ་ ལྷོགས་དང་པོ་གཉིས་འགོག་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་དང་།	344
༡ ་ ལྷོགས་གསུམ་པ་འགོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།	345
གཉིས་པ་ལྷོགས་གསུམ་པ་འགོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	345
༡ ་ དང་ལྷོགས་བཞག་ནས་ཞར་ལ་གཞན་གྱི་ལྷོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྐྱོན་པ།	345
༡ ་ འཕྲོས་དོན་གཞན་ཡང་དགག་པ།	345
དང་པོ་ཙམ་པོའི་བདག་གོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་ལ་གསུམ།	345
༡ ་ བེས་རབ་སྐྱོན་མེ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	345
༡ ་ བྱུ་བ་ལི་ཏ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	345
༡ ་ ཆིག་གསལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལོ།	345
དང་པོ་པོས་རབ་སྐྱོན་མེ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།	345
༡ ་ བེས་རབ་སྐྱོན་མེ་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་པོ།	345
༡ ་ བེས་རབ་སྐྱོན་མེ་ལས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ།	345
གཉིས་པ་བྱུ་བ་ལི་ཏ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།	345
༡ ་ བྱུ་བ་ལི་ཏ་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་པོ།	345
༡ ་ བྱུ་བ་ལི་ཏ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ།	345
གསུམ་པ་ཆིག་གསལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།	345
༡ ་ ཆིག་གསལ་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་པོ།	345
༡ ་ ཆིག་གསལ་ལས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ།	345
གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་གཞན་ཡང་དགག་པ་ལ་བརྒྱད།	345

१ ། ཡོད་མེན་མེད་མེན་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པ། ༤༤
 २ ། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་མཐའ་བཞི་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་རྗེ་སྒྲིང་པོ་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ། ༤༥
 ३ ། འདས་མ་འོངས་དངོས་པོར་བཞེད་པ་ལུང་དང་མི་འགལ་པའི་ཚུལ། ༤༦
 ༤ ། འདས་མ་འོངས་དངོས་པོར་བཞེད་པ་རིགས་པ་དང་མི་འགལ་པའི་ཚུལ། ༤༧
 ༥ ། ལྷ་སྐུབ་ཡབ་སྐུབ་གྱི་ལུགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ལུང་རིགས་གཉིས་གྱིས་སྐུབ་པའི་ཚུལ། ༤༨
 ༦ ། ཞིག་པ་དངོས་པོར་ལུང་གིས་སྐུབ་ཚུལ། ༤༩
 ༧ ། ཞིག་པ་དངོས་པོར་རིགས་པས་སྐུབ་ཚུལ། ༥༠
 ༨ ། ལྷ་འབབ་ལུང་ལ་ཡི་དྲགས་ནག་སྒྲེ་ཡང་། ། ཞེས་པའི་ཚོད་ལན་ལ་གཉིས། ༥༡
 གཉིས་པ་ཤར་མདོ་དང་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་སོགས་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ། ༥༢
 १ ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། ༥༣
 २ ། དེ་དགག་པའོ། ༥༤
 གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ༥༥
 १ ། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བྱམས་ཆོས་ཀྱི་མ་དོན་གསལ་དང་བསྟོན་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་འདོད་པ་དགག་པ། ༥༦
 २ ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་སྟོན་གྱི་མཁས་བླ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། ༥༧
 ३ ། དེས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་ལྟ་བུའི་འདོད་ཚུལ་སྐྱེད་ཀྱི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་ལུགས་མེན་པས་དོར་བྱར་བསྟན་པ། ༥༨

གོ་ལན་རྩ་དན་ལྷན་སེལ།

[illegible]

༡༽ རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལ་ ལོག་ཏྟིག་དགག་པ།	༢༡༩
༢༽ ཏྟིག་པ་གང་ཡིན་དང་དེས་བཟུང་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཐམས་ཅད་རིགས་པའི་དགག་ བྱར་འདོད་པའི་ལོག་ཏྟིག་དགག་པ།	༢༢༥
༣༽ བདེན་པར་ཡོད་མེད་སོགས་གང་དུ་འང་མི་འཇིན་པ་གནས་ལུགས་སྒྲོམ་པའི་ དོན་དུ་མི་འཐད་པ།	༢༣༩
༤༽ ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་གནས་ལུགས་སྒྲོམ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པའི་ལོག་ ཏྟིག་དགག་པ།	༢༣༩
༡༠༽ ཐལ་རང་གི་བྱུང་པར་དོན་དམ་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མི་འབྲ་བས་འབྱེད་ པ་མི་འཐད་པ་བསྟན་པ།	༢༤༤
༡༡༽ ཚོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་མེད་གྱི་དོན་བཤད་པ།	༢༤༩
༡༢༽ ཡང་ལོག་གི་གནད་ལ་ལོག་ཏྟིག་དགག་པ།	༢༥༤
༡༣༽ ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་དོན་དགག་པ།	༢༥༠
༡༤༽ ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལ་གཞན་གྱི་ལོག་པར་ཏྟིག་པ་བསལ་བ།	༢༥༣
༡༥༽ ཞིག་པ་དངོས་པོར་བཞེད་པ་ལ་འཕངས་པའི་ཉེས་པ་བརྒྱུད་རིམ་གྱིས་དགག་པ།	༢༥༩
༡༦༽ རབ་རིག་ ཅས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ལ་གཞན་གྱི་ལོག་ཏྟིག་དགག་པ།	༢༦༡
༡༧༽ ཀྱུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་རང་རིག་འདོད་པ་སོགས་དགག་པ།	༢༦༤
༡༨༽ ས་བརྒྱུད་པར་འགོག་པ་ལས་བསྐྱངས་ནས་ཇེས་ཐོབ་ཏུ་ཚོགས་གསོག་པར་ སྐབ་པའི་དོན་ལ་ལོག་ཏྟིག་དགག་པ།	༢༦༩
༡༩༽ འབྲས་བུ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཚོད་ལན།	༢༧༣
༢༠༽ དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བྱིན་ཆད་བག་ཡོད་པར་གདམས་པའོ།	༢༧༩
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག །	༢༨༩

༡༡། །གཟུང་ལན་ལྷ་སྐྱབ་དགོངས་རྒྱན་

བཞུགས་སོ། །

ཆེ་མེད་སྟོན་པ་ལྷ་ཡའི་རྒྱལ་པོ་དང་། །རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆ་བ་བྱམས་མགོན་
ཆོས་ཀྱི་རྩེ། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་སོགས། །སྟོན་དང་
བསྟན་འཛིན་རྣམས་ལ་བདག་པུག་འཆོལ། །གང་གི་མཁུན་པ་ཉི་མའི་
འོད་ཟེར་གྱིས། །ལྷ་ངན་ཐུན་པའི་སྒྲག་རུམ་ཀུན་བཅོམ་སྟེ། །ཐར་པའི་
ལམ་བཟང་ཆེས་ཆེར་གསལ་མཛད་པ། །ཀུན་མཁུན་ཙོང་ཁ་བ་ལ་གྲུས་
བས་འདུད། །རིན་ཆེན་དུ་མ་འཛིན་པའི་ས་ཆེན་འདིའི། །སྟོ་སྟོགས་སྐབ་
བསྟན་དར་བའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ། །སྐྱལ་སྐྱུ་རིམ་བར་འབྱོན་པའི་རྣམ་རོལ་
གྱིས། །འགོ་རྣམས་བདེ་ལ་འགོད་པའི་ཀམ་པ། །མི་བསྐྱོད་དྲོ་རྩེའི་མཆོན་
ཅན་གང་དེ་ཡིས། །གཞོན་ཅུ་རོལ་ཅེད་མཛད་པའི་དུས་ཉིད་ན། །ཡུམ་
མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མཛད། །བསྟན་བཅོས་དེ་
ཡིས་མདོ་དོན་འགྲེལ་བའི་ཚུལ། །མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བར་བཅས་པའི་ལྷ་
བ་ནི། །རྣམ་བརྟན་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་ཆེན་པོར་འགྲེལ། །འདི་ཉིད་འཐད་
དམ་འོན་ཏེ་གཞན་ཡིན་ཞེས། །དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་གྱིས་

ཞིག་ཅེས། །བཀའ་ཡིག་ཐེང་བ་ཕྱོགས་བཅུར་བསྐྱབས་པ་ལས། །མཁས་
རྣམས་ཡིད་ལ་སློང་དང་ངོ་མཆོར་སྐྱེས། །དེ་ཕྱིར་དམ་པའི་གསུང་ལ་
དགག་སྐྱབ་བྱ། །མདོ་རྒྱད་ལུང་གི་ཚུ་ཁུར་ཅི་ཡང་འཛིན། །དྲི་མེད་རིག་
པའི་སློག་ཐེང་དག་ཏུ་འབྱུག། །སྟོང་ཉིད་འབྱུག་སྒྲིའི་གད་རྒྱུད་ས་མཐོན་པོ་
ཅན། །མཁས་མཆོག་དབྱར་སྐྱེས་དབང་པོ་ཙོང་ཁ་པས་༑ ། །ལེགས་བཤད་
སྟོང་པོ་ཞེས་བྱའི་བསྟན་བཅོས་སུ། །ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་ལམ་སྟོལ་བྱེ་
བ་ལས། །ཁྱུ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་བཞེད་གཞུང་ལ། །ཡིད་ཆེས་
རྟེན་པས་ཚུལ་འདིར་སྟོབར་གྱུར། །

དེ་ལ་ཐོག་མར་སྒྲེང་བསྐྱར་བ་ནི། །རྩི་གམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་མི་བསྟོད་དོ་རྩི་མཆོན་ཅན་གྱིས། །ཡུམ་
གྱི་མདོ་དང་། །མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་
ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་གྱིས་རི་ལྟར་བཞེད་པ་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་བརྟན་
ལུགས་ཀྱི་དབྱེ་མ་ཆེན་པོར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་འདི་ལ།
དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་ལེགས་པར་གྱིས་ཞིག །ཅེས་པའི་
བཀའ་སྩལ་ཕེབས་པ་རྫོགས་པར་མ་ཅུས་པར། །རྩི་གམ་པ་གང་གི་གསུང་ལ་
འདི་འཐད། །འདི་མི་འཐད་ཅེས་པའི་དགག་སྐྱབ་ཏུ་བར་མི་སྟོབས་ནའང་།
དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གནད་བཙོབ་པས་དབྱད་པ་ཅུང་ཟད་ཏུ་བ་ལ་ཞུགས་སོ། །

ཐོག་མར་བཞེད་པ་བསྐྱར་བ་ནི། །མདོ་དང་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་

༡ ག་ན་ན་ཙ་བས། ཏ་ན་བ་ལ་བས། ད་ཙ་བ་ཏ་ན་བས།

བཅས་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ལྟ་བ་གང་ཞེ་ན། རོགས་མེད་སྤྱི་
མཆེད་བཞེད་པའི་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད། དུམ་དང་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བའི་
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ་ཡང་
རོགས་མེད་སྤྱི་མཆེད་བཞེད་པའི་དབྱ་མ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་མཛད་
ཅིང་། རོགས་མེད་སྤྱི་མཆེད་བཞེད་པའི་དབྱ་མ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན།
གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་ཤེར་བྱིན་
བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པ་དང་། འཕགས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་བརྒྱད་སྟོང་དོན་
བསྐྱུས་སོགས་ལས་བཤད་ཅིང་། དེས་ན་མི་མོས་པའི་སྤྱི་བོ་འགའ་ཞིག་
གིས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། བདེན་པར་བྱུང་བ་འདི། རོགས་
མེད་སྤྱི་མཆེད་དང་སློབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོའི་དགོངས་པ་མཐར་
ཐུག་པ་ཡིན་ལ། འོ་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། དེས་བྱས་བྱས་པ་
མིན་མཐོང་ནས། །ཞེས་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དབྱིག་གཉིན་ཞབས་
ལ་མི་མོས་པའི་སྤྱི་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། དབྱིག་གཉིན་གྱིས་དུམ་མདོའི་
དགོངས་པ། དབྱ་མར་མ་བཟུལ་བར་སེམས་ཅམ་དུ་བཟུལ་ཅེས་པ་ནི།
ཕྱོགས་གཅིག་པའི་དབྱ་མ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་གྱི། དབྱིག་གཉིན་
གྱིས་དུམ་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞིའི་ལ་བྱལ་གྱི་
སེམས་ཅམ་དུ་བཟུལ་བ་ནི་གནས་མེད་ཅིང་། སྐབས་མེད་ལ། སློབ་དཔོན་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱུད། ༥༥ ཤེར་བྱིན་། སློབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ ༢༠༥་༡༡

སེང་གོ་བཟང་པོས་དབྱིག་གཉེན་^༡ གྱིས་ཡུམ་དོན་སེམས་ཅམ་དུ་བགལ་
བར་ཡང་མ་གསུངས་པས། དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་བའི་ཡུལ་
གྱི་སློབ་དཔོན་དེ་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་མིན་པར་སེམས་སོ། །གལ་ཏེ་
ཡིན་ན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་དོན་སེམས་ཅམ་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་
བའི་འགྲེལ་བ་ཞིག་དང་། སེམས་ཅམ་གྱི་ལྟ་བ་ཡུམ་དོན་དུ་འཆད་པ་
གཉིས་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དང་པོ་ལྟར་ན། སེམས་ཅམ་གྱི་བྱུང་མཐའ་
དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་བ་བྱས་པས། བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་མི་རིགས་ཏེ།
བཙུམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཉིད་དུ་འདང་། སེམས་ཅམ་དང་ཐུན་
མོང་དུ་གསུངས་པ་མང་དུ་ཡོད་པས། དེ་ཡང་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་མི་
རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་ཅིང་། ཁྱད་
པར་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བཞིའི་རྣམས་ཕྱེ་བའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་མདོའི་
དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་སྐབས་སུ། སེམས་ཅམ་དུ་བགལ་ན། བསྟན་པ་
ཚུད་གཟན་པར་འགྱུར་ལ། དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ནི་བསྟན་པ་ཚུད་གཟན་
པར་མི་མཛད་པར་བསྟན་པའི་རྒྱན་གཅིག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པ་དེ་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཡབ་སྲས་བཞེད་དམ་མི་བཞེད་ཅེ་ན། ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་དབུ་མ་
རིགས་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་ཅམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་

༡ ག་ཅན་༡་གྱི། ༡་ན་བ་ན་གྱི། ༡་པ་ཅ་གྱི།

མེད་དགག་དེ་ཉིད་བསྟན་གྱི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་མ་བསྟན་ལ། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འཛིན་
པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་གྱིས་བསྟོད་ཆོགས་དང་། སྟོབ་
དཔོན་འཕགས་པ་ལྟས་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས།

མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་
དོགས་པ་ཁྱབ་ནི། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ལྟ་བ་མཐུན་པ་དང་། ཐོགས་
མེད་སྐྱེ་མཆེད་བཞེད་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་
པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ལྟ་བ་
མི་མཚུངས་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་རྒྱུད་སྒྲུབ་པའི་འགྲེལ་བར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཏུ་འགྲེལ་ནས་མགོན་པོ་སྐྱེ་སྒྲུབ་དང་བྱུང་བར་མེད་པར་ཡུམ་གྱི་
མདོའི་དངོས་བསྟན་སྐྱེ་ཁི་བཞིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དེ་ཉིད་
རྣམ་ངེས་སོགས་སུ་མདོ་དོན་སེམས་ཅམ་ཏུ་བཀའ་བ་ནི། སྟོབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་
ལ། དབྱིག་གཉེན་སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་པར་འགྲེལ་བཤད་མཛད་པ་པོའི་
མཁས་པ་རྣམས་ཞལ་མཐུན་པར་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོག་གསལ་
ལས། རྟེན་ལ་མདོར་བསྟུན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་སྟོབ་དཔོན་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤིང་ཕྱིན་པ། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། ཆོག་གསལ་ལ། ༢༩༥་༥།

དབྱིག་གཉེན་དག་གིས་སྐབས་བརྒྱད་དུ་སྤྱོད་བཞི་མེད་ཀྱི། རོན་གཞན་
དུ་རྣམ་པར་རིག་པའི་བྱུང་པའི་མཐར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བཟུལ་ཏེ། ཆོག་
ལེ་འུར་བྱས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉེན་དེའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པས་ན། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ས་འོད་བྱེད་
པ་བརྟེས་པས་ཀྱང་། དེས་འདུལ་བ་དང་འཆོམ་པ་བཟུལ་ཏེ། སེམས་
ཅན་གཅིག་གི་རོན་གྱི་ཕྱིར། །སྲིད་མཐའི་བར་དུ་གནས་པར་བྱེད། །ཞེས་
'སོགས་བྲངས་ནས་བཤད་ཅིང་།

རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་ལས་ཀྱང་། ཁྱི་རོལ་གྱི་ཤེས་བྱ་ཡོད་པས་ན།
ནང་གི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། སེམས་ཅན་གྱི་གཞུང་ལ་གནས་པ་ཉིད་
ཡིན་པ་དེ་ནི། འགྲོ་དོན་རྩ་ལག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སེམས་ཅན་པར་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་། ཤེས་
འབྱུང་སློ་བྲོས་ཀྱིས་ཀྱང་། འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་དག་གིས་མཛོན་
པར་རྟོགས་པ་དང་སྦྱར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་
བྱ་ནང་གི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་འགྲེལ་བཤད་མཛད་པ་
པོ་རྣམས་ཞལ་མཐུན་པར་འབྱུང་ཞིང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་ཀྱང་།
དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་མཐོང་ནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འབྲུ་སྟོན་གནང་
འདུག་ཀྱང་དགོངས་པར་འགྲོ་བར་མི་སེམས་ལགས། དེའི་རྒྱ་མཆོན་

༡ ག་ལ་བ་༥་ཞེས་སོགས། ༡་ལ་བ་༥་ཅེས་སོགས། ༥་༡༥་བ་༥་ཞེས་སོགས།

༢ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། གསེར་གླིང་ག། རྟོགས་དཀའི་སྣང་ག། ༣༩༥་༥༡།

དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་བའི་སྟོབ་དཔོན་དེ་དབྱིག་གཉེན་ལས་
གཞན་ཡིན་ན། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ། ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་སྟོབ་དཔོན་
ནམས་ཀྱི་སྒྲ་རོལ་དུ། མདོ་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་
ཙམ་པ་པོའི་བརྟེན་སྐྱ་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱིས་མདོ་
དོན་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་བའི་ནམ་པར་རིག་པའི་བྱུབ་མཐའི་སྟོལ་ཐོག་
མར་སྟེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མིན་པར། དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་པར་
མཐོང་བའི་སྟོབ་དཔོན་དེ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལས་གཞན་ཡིན་ན།
དེ་འདྲའི་སྟོབ་དཔོན་དེ་སྐྱ་ཞིག་ཡིན་མཚན་གཞི་འཛིན་པ་གནང་དགོས་
ཤིང་། དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་མཐོང་ནས། །ཞེས་པ་དང་། འགྲོ་དོན་ཅ་
ལག་དབྱིག་གི་གཉེན། །ཞེས་པའི་ཆིག་སྒྲ་བྱི་ཡང་མ་འགྲེལ་བར་འགྱུར་
ལ། དབྱིག་གཉེན་ཀྱིས་མདོ་དོན་སེམས་ཙམ་ཀྱི་བྱུབ་མཐའ་དང་མཐུན་
པར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པར་བཞེད་པ་དང་། དབྱིག་གཉེན་
ཀྱིས་ཡུམ་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད། ཅེས་པ་
ཡང་བཞེད་པ་མིན་ལས་ཆེ།

ཡང་རྟེན་མཛད་པ་འདིར། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བཀའ། ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀའ་བ་ཙམ་ཀྱིས་
དགོངས་དོན་མཐར་ཐུག་དེར་བཀའ་བར་མ་ངེས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ། །ཞེས་པའི་འབྲུ་སྟོན་ཀྱི་སྐབས་སུ། དབྱིག་
གཉེན་ཀྱིས་གདུལ་བུའི་མོས་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཙམ་དུ་བཀའ།

ཞེས་པ་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་དོན་སེམས་ཅམ་དུ་མ་བཟུལ།
ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ལགས།

དེས་ན། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་ཤད་མཛད་པ་པོ་
རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་སེམས་ཅམ་པར་
བཤད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་བྲགས་པས་ཀྱང་། གཤམ་ཏེ་
གནས་བརྟན་དབྱིག་གཉེན་དང་། རྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་དང་། ཆོས་སྦྱོང་ལ་
སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་བྱོན་ཟིན་པར་གྱུར་བ་དེ་
དག་གིས་ཀྱང་། ཡི་གེ་ཅམ་ཐོས་པས་འདིགས་ཏེ། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་དོན་ཕྱིན་^༡ ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་འདི་སྤངས་སམ་ཞེ་ན། དེ་
སྐད་དུ་སྒྲུའོ། །ཞེས་དང་། གཤམ་ཏེ་དག་གིས་ཀྱང་མང་དུ་གསན་པ་རྣམས་པ་དེ་
ལྟ་བུ་མངའ་བར་ཟིན་ཀྱང་། སྦྱོང་བ་ཉིད་ལ་ལྟག་པར་མོས་པའི་ས་བོན་
དང་བྲལ་བས་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་མི་སྦྱོང་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་
ལྡན་འབྲེད་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་འདུག་པ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་
བའི་ཞབས་ལ་སོགས་པའི་བརྩེ་ཏ་དེ་རྣམས་གཞན་ལ་ཐུག་དོག་གི་ཁྱི་མ་
དང་བྲལ། ཐུགས་གཟུ་བོར་གནས་ཤིང་རང་དང་གཞན་གྱི་སྒྲུའི་ཆོད་ཟིན་
པས་ཀྱང་ཆོམ་དུ་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་དང་། རྟོགས་སྒྲུང་སོགས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ། འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ། ༢༠༩་༡༩།

༢ ག་པ་བ་༡་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག །ཏ་པ་བ་༡་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག །ད་༡༩་པ་དོན་ཅི་མ་ལོག །

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ། འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ། ༢༠༩་༡༩།

ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཐུགས་སྟུང་མ་ཆུང་དོ། །ཞེས་ག་ལ་གསུང་། མཁས་མཆོག་
དབྱིག་གཉེན་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་དབྱུང་མ་ཆེན་པོར་གཏན་
མི་གནས་ཤིང་། སེམས་ཅམ་དུ་གནས་འདུག་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པར་
གདོན་མི་བཤགས།

དེ་བཞིན་དུ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་འཕགས་པར་བཞེད་པ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། འགྲེལ་པ་འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། ཕྱོགས་སྒྲང་གིས་སྟུང་གས་པ་
རིགས་པས་པམ་པར་བྱས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འདུག་མ་
འདོད་པར་ཁ་ནས་མེ་སྤང་། སྤྱི་ལ་པོ་བསྟེགས་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་
བའི་ཆེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གཏོང་བར་ཆས་པ་ན། རྗེ་བཙུན་འཇམ་
དཔལ་དབྱངས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་བྱོན་ནས། སྤུ་མ་བྱེད་མ་བྱེད་ཐེག་
པ་དམན་པ་དང་སྤྲད་པ་ལས་ནི་སྟོ་ཕྱོས་ངན་པ་སྟེ་བས། རི་སྤྱིད་ས་མ་
ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བྱོད་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་སྟུང་འགྱུར་གྱི། བྱོད་ཀྱི་བསྟན་
བཅས་འདི་ལ་སྟུང་གས་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་མི་རུས་པར་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། བྱེ་མའི་དུས་སྟུང་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་མིག་གཅིག་ཏུ་ནི་འདི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་གིས་ས་མ་ཐོབ་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་
བཞིན་དུ་དཔལ་ལྡན་རྩ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་གིས།
སྟོང་ཉིད་ཐུགས་སྟུང་མ་ཆུང་པར་བཤད། གནས་བརྟན་ཆོས་སྟོང་གིས་ཀྱང་
སྟོང་ཉིད་ཐུགས་སྟུང་མ་ཆུང་པར་འདུག་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་དང་། སྟོབ་

༡ ག་ལ་བ་ན་མ་ཆུང་དོ། །༡༥་བ་ལ་མ་ཆུང་དོ། །༡༦་ན་མི་ཆུང་དོ། །

དཔོན་ལྷན་ཏི་པས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་སེམས་ཅམ་དུ་བཀལ་
བ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་གནས་བརྟན་ཆོས་སྐྱོང་གིས་ཅ་ཤིང་
དགོངས་པ་སེམས་ཅམ་དུ་བཀལ་བར་གསུངས་པས། གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་
བཞིའི་རྣམས་ཕྱེ་བའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་འཆད་པའི་མདོ་སེམས་ཅམ་དུ་བཀལ་
བས། བརྟན་པ་ཚུད་གཟན་པར་འགྱུར་ན། མཁས་གྲུབ་དེ་གཉིས་ལ་
མཚུངས་ཤིང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་སེམས་ཅམ་པའི་
རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་
སོགས་སུ་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྟ་བ་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། དེའི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་པ་ལ། མགོན་པོ་བྱམས་པས། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་མཛད་
ཅིང་། དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ས་སྡེ་
ལྟ་སྡེ་རྣམས་གཉིས་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་བརྒྱད་
སོགས་སུ། འཁོར་ལོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞིའི་
ཡ་གྲུལ་གྱི་སེམས་ཅམ་དུ་བཀལ་བས། གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་
གྱི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་སེམས་ཅམ་དུ་བཀལ་བ་
ཅམ་གྱིས་བརྟན་པ་ཚུད་གཟན་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་རྗེས་
སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་ཅམ་གྱི་བཀའ་དུ་མ་གསུངས་པ་རྣམས་
དོན་ཡོད་པར་བྱས་པ་ཡིན་པས་བརྟན་པའི་རྒྱན་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་སེམས་
ལགས། དེ་ལྟ་མིན་ན་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོའི་

དོན་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞིའི་ལྷན་ཕྱེ་བའི་སེམས་ཅམ་དུ་མ་བཀའ་བར་
ཐལ། དེ་ལྟར་བཀའ་ན་བསྟན་པ་ཚུད་གཟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས་ལྷངས། འདོད་ན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ས་སྡེ་ལྷ་སྡེ་མ་རྣམ་པ་
གཉིས་ལ་སོགས་པར་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
རྣམ་རིག་པའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་རྣམ་རིག་པའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས།
ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཤིང་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་
དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་པའི་རིགས་ཅན་དུ་མ་རྗེས་སུ་གཟུང་
བའི་ཕྱིར་དུ་ས་སྡེ་ལྷ་སྡེ་མ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོ་སྤྱི་རིམ་བཞིན་པ་ལ་རིགས་
པའི་གཞོན་ཁྱེད་བསྟན་ནས། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་
སེམས་ཅམ་དུ་འབྲེལ་བར་མཛད་ལ། མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་ཐ་
མ་དང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབས་ནས། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་
བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་ལ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ངེས་དོན་
མཐར་ཐུག་དུ་སྤྱོད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་ཕྱེ་བས། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་

ཞེས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཆོ། གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་བཞིའི་ལྷན་སྤྱེ་བའི་སེམས་ཅན་དུ་བཀའ་ན་བསྟན་པ་རྒྱུད་གཟན་པར་མི་འགྱུར་བར་སེམས་ལགས།

དེས་ན་བྱམས་ཆོས་སྤྱི་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཀའ་ནས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཏེ། མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྤྱེ་ནས། ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་བྱམས་ཆོས་སྤྱི་ལྟ་དགོངས་པ་གཏན་མི་གཅིག་སྟེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་སྒྲ་མར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཞད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པ་དང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པ་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་པ་སོགས། མགོན་པོ་སྤྲུལ་གྱི་དགོངས་པ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་བཀའ་བ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་བཞད་ཅིང་། བྱམས་ཆོས་

ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་དེ་རྣམས་ལས་བརྒྱུ་སྟེ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མངོན་རྟོགས་
རྒྱུན་དང་རྒྱུད་སྒྲ་མར་མཐར་སྟག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ།
མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་དུ་བཤད་ཚུལ་ལས་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་སྐབས་ལས་
གསལ་ཞིང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་ཀྱང་། མཐར་སྟག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༡མི་རྟག་སྟག་བསྐྱེད་བདག་མེད་དང་། །ཞི་བའི་
སྒྲ་ཡིས་ཐབས་མཐུན་པ། །སེམས་ཅན་སྲིད་གསུམ་སྟོ་བསྐྱེད་ནས། །ཟུ་
ངན་འདས་ལ་རབ་གཞུག་མཛད། །ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པ། །ཟུ་
ངན་འདས་ཐོབ་འདུ་ཤེས་ཅན། །དམ་ཚེས་བསྒྲ་དཀར་ལ་སོགས། །ཚེས་
ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིས། །དེ་དག་སྤར་འཛིན་ལས་བརྒྱུ་སྟེ། །ཐབས་
དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་བཟུང་བས། །ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྦྱིན་མཛད་
དེ། །བྱང་ཚུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་མཐར་
སྟག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་^༡བྱང་ཚུབ་ཏུ་འགྱུར་བ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། །ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་ཏུ་པའི་ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པ་སངས་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་པ། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞི་
ན། དེ་ལྟར་ན་དམ་ཚེས་པད་དཀར་གྱི་ལུགས་ལའང་མཐར་སྟག་ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་བྱུབ་པར་ཐལ་བརྒྱུ་ཏུ་མེད་དོ། །ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྤྲས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༢༠། སེམས་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་ལ། ༤༤་༡༢།

༢ ག་༢་ན་༤་གསུང་བ། ༡་༢་བ་༤་གསུང་བ། ༥་༣༦་༤་གསུང་བ། འདི་ལྟ་བུ་མང་དུ་སྤྲང་།

གསུང་ངོ་། །གཞན་ཡང་རྒྱུད་ལྔ་མ་ནས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་
བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༡ ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་ཏེ། །ཆོག་གས་ཀྱང་
དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །ཞེས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོག་གས་དགེ་འདུན་དཀོན་
མཆོག་ཀྱང་། མཐར་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་ནས་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། འདི་རྣམས་ལ་དགོངས་བཞེད་ཀྱི་འབྲུ་རི་ལྟར་གནང་། གཞན་
ཡང་སྐབ་བྱེད་མང་མོད་ཀྱང་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་ཞུས་སོ། །

བྱམས་ཆོས་ཀྱི་མ་གསུམ་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།^༢ ཆོས་དང་བདག་མེད་རྣམ་གྲོལ་
རྣམས། །མཚུངས་ཕྱིར་རིགས་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །བསམ་གཉིས་ཐོབ་ཕྱིར་
སྐྱལ་པའི་ཕྱིར། །མཐར་ཐུག་ཕྱིར་ན་ཐེག་གཅིག་ཉིད། །ཅེས་དགོངས་
གཞི་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་བྲང་
དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབས་ནས། དགོས་པ་འཆད་པ་ན།^༣ །ཁ་ཅིག་
དག་ནི་བྲང་ཕྱིར་དང་། །གཞན་དག་རྩེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། །རྩོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །མ་ངེས་རྣམས་ལ་ཐེག་གཅིག་
བསྟན། །ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ལྔ་མ་ལས། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅན་ལི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ལྔ་མ། ༤༣༥-༥༤།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅན་ལི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། བདོ་སྡེ་རྒྱན། ༤༣༤-༥༠།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅན་ལི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། བདོ་སྡེ་རྒྱན། ༤༣༤-༥༡།

དེ་ཉིད་ལས།^༡ རྩོགས་སངས་སྤྱི་ཉི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དཔྱེར་
མེད་ཕྱིར་དང་། རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀྱི། རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་
སྤྱིར་པོ་ཅན། །ཞེས་དང་།^༢ སྤྱི་བདེའི་སྤྱི་ལོན་མཐོང་བ་དེ། རིགས་
ཡོད་ལས་ཡིན་གང་ཕྱིར་དེ། རིགས་མེད་དག་ལ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
དང་།^༣ གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཁམས་མེད་ན། སྤྱི་བར་མི་འགྱུར་
ཞིང་། རྒྱ་ངན་འདས་ལ་འདོད་པ་དང་། དོན་གཉིས་སྤྱི་བའང་མེད་པར་
འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྩེ་སྤྱི་འགྲོ་ལྟོག་གི་སྤྱི་ནས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་པས་ཀྱང་རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པས་སྤྱི་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཅན་པས། དུམ་ངེས་
པ་དང་བྱུང་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལ་བཤད་དགོས་ལ། སེམས་ཅན་
པས་དེ་ལྟར་མི་འཆད་པར། བྱུང་བའི་དོན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་དོན་དུ་འདོད་པར་བརྒྱུད་སྤྱོད་འགྲེལ་
ཆེན་ལས་བཤད་ཅིང་། མདོ་སྤྱི་རྒྱུན་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་རིགས་ཆད་ཀྱི་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་གྱི་རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་གླེ། ༤༣༩།
༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་གྱི་རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་གླེ། ༤༣༩།
༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་གྱི་རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་གླེ། ༤༣༩།
༤ ག་༢་བ་༦་གསུང་ན། ༩་བ་༣་ཞེས་གསུངས་ན། ད་༣༩་༢་ཞེས་གསུངས་ན།

སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྤང་འདས་ཀྱི་རིགས་མེད་པར་བཤད་དོ། །

ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཡང་། རྒྱུད་
སྒྲ་མ་ལས།^༡ རང་བྱུང་ནམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ། །དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་
ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་
རྒྱན་ལས་ནི། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་
བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཆེན་པོ་བདུན་ལྟན་དུ་འཆད་པའི་
སྐབས་སུ། ཡེ་ཤེས་ཆེ་བའི་དོན་ལ། ཐེག་ཆེན་ལ་བདག་མེད་གཉིས་
ཀ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ཅིང་། ཉན་རང་རིགས་ངེས་པ་ལ་དེ་མེད་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།^༢ མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།^༣ དམིགས་པ་ཆེ་བ་ཉིད་དང་
ནི། །དེ་བཞིན་སྐྱབ་པ་གཉིས་དག་དང་། །ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་
དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་སྟེ།^༤ །ཆེན་པོ་འདི་དང་ལྟན་པའི་
ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་ཞེས་ནི་ངེས་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་རྒྱུད་སྒྲའི་ལུགས་ལ། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱོད་ཏུ་བཞེད་པ་དང་།
ཀུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་མི་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་འགྲེལ་པའི་དོན་འཆད་
པའི་སྐབས་སུ། རྩི་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་རྒྱ་མཆོན་དུ་འབུལ་བ་ཡིན།
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲའི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བགྲལ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༠༡ སེམས་ཅན་གྱི་རྩི་བཅུན་གྱུ་སྒྲ་མ། ༤༡༡་༡༦༡

༢ ག་པ་ན་པ་ཕྱིར་ཏེ། ༥་པ་ན་པ་ཕྱིར་ཏེ། ༥་པ་ན་པ་ཕྱིར་ཏེ།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༠༡ སེམས་ཅན་གྱི་རྩི་བཅུན་གྱུ་སྒྲ་མ། ༤༡༡་༡༦༡

༤ ག་པ་ན་པ་སྟེ། ༥་པ་ན་པ་ཕྱིར་ཏེ། ༥་པ་ན་པ་ཕྱིར་ཏེ།

བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་བར། འཕགས་
པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བྱབ་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་
སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པ་རང་
ལྷགས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མི་བཞེད་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པས་བྱབ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བར། ཁྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྒྲེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་
ནི། ཁམས་གཅིག་ཏུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པ་ལ་རབ་ཏུ་
འབྱུག་གོ། །ཞེས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ། ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་
པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་པ། ཇི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་བཞེད་པ་ཡིན་
ཏེ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་བར་མདོ་བྲངས་པ་ལས། ^༡འཇམ་
དཔལ་སྒྲེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་ལ་ནི་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་མི་འབྱུག་གོ། །གང་ལ་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
མི་འབྱུག་པ་དེ་ལ་ནི། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་གང་གི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །ཚུལ་བཞིན་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ ༥༡། སེམས་ཅན་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་བ། ༡༠༠༣་༡༥།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ ༥༡། སེམས་ཅན་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་བ། ༡༠༠༡་༡༢།

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་བ་དེ་ནི། མ་རིག་པ་ཀུན་ནས་ལྔ་བར་
མི་བྱེད་དོ། །མ་རིག་པ་ཀུན་ནས་ལྔ་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྲོད་
པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀུན་ནས་ལྔ་བར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སེམས་
ཡིད་རྣམས་པར་ཤེས་པའི་གཉིས་སྒྲུབ་གི་སྒྲོས་པ་མ་ལུས་པ་ལོག་པའི་སྒྲོ་
ནས་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དེའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་སྒྲོང་ལ། དེ་སྤངས་
པས་སྤྲོད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྒྲོང་བར་^༡གསུངས་པ་འདིས་བདེན་
འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་ཉིད་བདེན་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་སྤངས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་
པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མི་
བཞེད་དོ། །^༢ཐེག་བསྐྱས་སུ། ^༣ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཁམས། །ཆོས་
རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ན་འགྲོ་ཀུན་དང་། །ཐུ་
ངན་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་
པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བངས་པས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ན་ལྷང་འདིས་
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་བསྟན་དགོས་ལ། ལྷང་འདིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། ལྷང་འདིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མ་བསྟན་
ཏེ། ལྷང་འདིའི་འགྲེལ་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདེ་

^༡ ག་པ་བ་ལ་སྒྲོང་བར། ཏ་ལ་བ་ལ་སྒྲོང་བར། ད་ན་ལ་སྒྲོང་བར།

^༢ ག་པ་བ་ལ་དོ། །ཏ་ལ་བ་ལ་དེ། ད་ན་ལ་ཏ་ཏ་དོ། །

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༦། སེམས་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་ཐོག་མ་མེད། ཐེག་བསྐྱས། ༥༡།

གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྱངས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་བྱངས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འུམས་ཚོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་། དང་པོ་གཉིས་དགོངས་
པ་མི་གཅིག་པ་དང་། རོགས་མེད་སྒྲུ་མཆེད་ཀྱང་ལྟ་བུ་མི་མཚུངས་ཤིང་།
མདོའི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་དགོངས་པ་མི་གཅིག་པར་བྱུབ་སྟེ། འཕགས་
པ་རོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་ལྗེའི་འགྲེལ་བར། སྒྲིང་ཉིད་བདེན་བྱུབ་ཏུ་ལྟ་བུ།
གསོར་མི་རུང་གི་ལྟ་བར་བཤད་ཅིང་། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སྒྲིང་ཉིད་
བདེན་བྱུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ཚོས་ལ་ཁོང་ཁྱོ་བདག་ལྟ་
དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བར། འཕགས་པ་རོགས་མེད་ཀྱིས། མདོར་
བསྐྱུ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ན་སེམས་ཅན་རྣམ་པ་འདི་གསུམ་ཡོད་དེ།
སྲིད་པ་འདོད་པ་དང་། སྲིད་པ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་
མདོན་པར་མི་འདོད་པའོ། །ཞེས་དང་། སྲིད་པ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་
ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཐབས་ལ་
ཞུགས་པའོ། །དེ་ལ་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།
འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་རྩ་ར་ཀ་དང་། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་དང་། གཅེར་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མའི་མུ་སྟེགས་པ་མང་པོ་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར། ༢༠༡ སེམས་ཅན་ལ། འཕགས་པ་རོགས་མེད། རྒྱུད་ལྗེའི་འགྲེལ་བ། ༡༠༩༡་༡༠༡

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར། ༢༠༡ སེམས་ཅན་ལ། འཕགས་པ་རོགས་མེད། རྒྱུད་ལྗེའི་འགྲེལ་བ། ༡༠༩༡་༢༠༡

སྤྱོད་པ་ཆོས་འདི་པ་ཉིད་ལ་དད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཉེས་པར་ག་ཟུང་བ་འཛིན་
པ་སྟེ། དོན་དམ་པ་ལ་མི་མོས་པ་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྟེ། གང་ལ་བཙམ་ལྟན་
འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་མེད་པ་ནི་སྤྱི་སྟེགས་པ་ཉིད་དང་བྱང་
པར་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་
སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བུ་གང་དག་དེའི་རྣམ་
པར་ཐར་པའི་སྒོ་ལ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་གང་གིས་དབང་
ཏུ་མཛད་ནས། འོད་སྤངས་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བུ་རི་རབ་ཙམ་ནི་ཆེན་པོ། མངོན་
པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བུ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའོ། །ཞེས་པ་འདིས་སེམས་ཙམ་པ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བུ་པའི་ལྟ་བ་
ལ་གནས་པས། གསོར་མི་རུང་གི་ལྟ་བ་ལ་གནས་པར་བཤད་གསུངས་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐོགས་མེད་རང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས།

གཤམ་ཏེ་སེམས་ཙམ་པ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་གསོར་མི་རུང་གི་ལྟ་བ་ལ་
གནས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ན། དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཙམ་པ་
འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་གསུམ་ཏུ་མ་འདུས་པར་འགྱུར་
བས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་བཤད་པ་དེ། མཐའ་མ་ཆོད་པའི་བཤད་
པར་ཐལ་པའི་སྒྲོན་ཏུ་འགྱུར་རོ། །གཤམ་ཏེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་
ས་སྡེ་ལྟ་སོགས་སྤྱི་སྟེགས་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་སོགས་སེམས་ཙམ་
པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན། དེ་ནི་དབྱིག་གཉེན་

ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཞུང་ས་
བར་སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་^༡ ལྟར་རིགས་བསམ།
འབགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་པ་དང་། ས་
སྡེ་ལྔ་སོགས་ནི་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་བཞིན་དུ་ལུང་པ་མི་གཅིག་
བར་འདོད་ལགས།

དེས་ན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་པ་དང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉེན་གྱི་གཞུང་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་དགོངས་པ་མི་གཅིག་
སྟེ། རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་པར། འབགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཏན་ཡོངས་
སུ་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་
དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཀྲལ། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གཏན་
ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་
སྒྲ་རི་བཞིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ནི། འབགས་པ་ཐོགས་
མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་པར། འདི་སྐད་དུ་^༢ ལོག་སྲིད་ཅན་
གཏན་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་གཞུང་ས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ^༣ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ལོག་སྲིད་ཅན་ཉིད་

༡ ག་ལ་པ་མ་བཤད་པར། ༩་༡༠་བ་ལ་བཤད་པ། ༥་༣༤་ལ་བཤད་པར།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༢༡ སེམས་ཅན་གྱི། འབགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༣༩་༣།

༣ ག་ལ་པ་༢་དེ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ལོག་སྲིད་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི། ༩་
༡༡་ན་༣་དེ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ལོག་སྲིད་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི། ༥་
༩༠་དེ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་པ། ཞེས་པའི་བར་ཆད་འདུག།

ཀྱི་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་བསྒྲིག་པའི་དོན་
དུ་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་
རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འགའ་ཡང་གཏན་རྣམ་པར་དག་
པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་
གྱིས་ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་དག་པར་
རུང་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཐོག་མེད་གྲུར་ཀྱང་ཐ་མ་དང་ལྡན་
པས། །རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཏུ་ག་པའི་ཆོས་ཅན་ནི། །ཐོག་མེད་སྤྱབས་
གྱིས་ཕྱི་བསྐྱབས་མི་མཐོང་སྟེ། །རི་ལྟར་གསེར་གྱི་གཟུགས་ནི་བསྐྱབས་
པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བཤད་པས་གྲུབ་པའོ། །

དེས་ན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་བཞེད་ཅིང་། གཏན་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་
ལས་མི་འདྲའ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་མེད་པར་བཞེད་པ་དང་ས་
མ་ཐག་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། མཁས་མཆོག་དབྱིག་
གཉེན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་
པར་མི་བཞེད་ཅིང་། གཏན་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདྲའ་བའི་སེམས་
ཅན་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། །དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་དང་
བྲལ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པར། །དོན་འདི་ལ་ནི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༠། སེམས་ཅན་གྱི་རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༡༡༡།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༠། སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། ༡༡༥༥།

རིགས་མེད་པ་ལ་གནས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱི་ཐོབ་ལས་མི་འདུལ་བའི་ཆོས་
ཅན་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། དེ་ཡང་མདོར་བསྟུན་ན་ཆོས་པ་གཉིས་ཏེ། དེའི་
དུས་དང་། གཏན་ཡོངས་སུ་སྤྱི་ཐོབ་ལས་མི་འདུལ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དང་།¹ གཏན་ཡོངས་སུ་སྤྱི་ཐོབ་ལས་མི་འདུལ་བའི་ཆོས་ཅན་
ནི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། གང་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱི་ཐོབ་ལས་འདུལ་བའི་རིགས་
ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། མདོ་འདིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་
མི་མཐུན་པ་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའི་འཛོག་མཚམས་མི་འབྲེལ་བའི་དབང་
གིས་ཡིན་པས། རོགས་མེད་སྤྱི་མཆེད་ལྟ་བུ་མི་མཚུངས་པ་ལེགས་པར་
བཤད་པར་གོ་ལགས།

འདི་ལ་སྤྱི་མཆེད་མཁས་པར་གྲགས་པ་ཁ་ཅིག །ལུགས་འདི་ལ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དང་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཁས་
ལེན་ཀྱང་། རྒྱ་དང་བྲལ། ཞེས་པས་རིགས་ཆད་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ནི་འགྲེལ་པས་གཏན་ཡོངས་སུ་སྤྱི་ཐོབ་ལས་མི་འདུལ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་
སྤྱར་ལ། དེ་ཅི་མ་གྱིས་དེར་འབྱུར་ན། རྒྱ་སྤྱི་འགྲེལ་པ་ལ་འང་ཉ་ཅང་
ཐལ་བར་འབྱུར་ཏེ། དེར་ལོག་སྟེན་ཅན་སྤྱི་ཐོབ་ལས་མི་འདུལ་བའི་ཆོས་
ཅན་ནི།² འདོད་ཆེན་སྤྱི་སྟེགས་ཉན་ཐོས་དང་། ཞེས་སོགས་ལ་གསུངས་
པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ཆོས་མི་འཐད་དེ། རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༥༠ སེམས་ཅན་ལེ། སྤྱི་ཐོབ་དགོངས་པ་གཉིས། མདོ་སྟེན་རྒྱ་ཀྱི་འགྲེལ་བ། ༡༡༥༥།

² བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅན་ལེ། རྩི་བཟོན་བྲམས་མགོན། རྒྱ་སྤྱི་མ། ༤༣༤།

ཡོད་པར་ཐལ། གཏན་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་
གྱི་སེམས་ཅན་དེ། རིགས་ཆད་གྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། ཇི་ཀམ་པ་དཔང་པོར་བཞུགས་སོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་གྱིས་འདི་སྐད་བཤད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ཟླ་མ་
འདི་ལས་གཞན་སྟོང་གི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་བསྟན་གྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་པས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་གི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་མ་བསྟན་ཏེ། རྒྱད་ཟླ་
མའི་བསྟན་བཅོས་འདིས་འཁོར་ལོ་བར་པ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་
འཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིན་དང་མི་ལམ་སྤྱི་བཞིན་དེ་དང་དེར། །ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་ནམ་ཀུན་སྟོང་པ་ཞེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་དོན་
དུ་བཀལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་
དེས་འཁོར་ལོ་བར་པ་དེས་དོན་དུ་བཀལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་བར་
པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་
ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་
པོ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
དེ་ཉིད་གྱིས་འདི་སྐད་བཤད་དེ། བྱམས་ཆོས་བྱི་མ་གསུམ་ནས་བཤད་
པའི་ལྟ་བུ་འདི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་བཞིན་བྱེ་བའི་སེམས་ཅན་པའི་ལྟ་བུ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་དེར་སྤྱི་བ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱམས་ཆོས་བྱི་
མ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་འདི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཇི་བཙུན་བྱམས་པ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྲུར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་མི། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱད་ཟླ་མ། ༤༧༡།

དང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དབུ་མའི་ལྟ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་དང་།
ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཤད་པས་དེར་མི་འབྱུང་ན། བསྟན་པ་འདི་ལ་ཆད་མར་
གྱུར་པའི་དཔང་པོ་གཞན་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། བྱམས་ཆོས་
ཕྱི་མ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་དབུ་མའི་ལྟ་བར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་གང་
དུ་བཤད། དབུ་མ་མཐའ་ལས། ཡོད་པས་མེད་པས་ཡོད་པས་ན། །འདི་ནི་
དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་
དོན་དམ་པར་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡང་དག་
པར་རྗེ་གསུང་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། བསྟན་པ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ལས་ཆད་མར་གྱུར་པའི་དཔང་པོ་
གཞན་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གོང་དུ་འདོད་ན་སོང་། གཞུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་བྱད། དེ་དག་ནི་ཞར་
ལས་འོངས་པ་ཞུས་པ་ཡིན།

རྗེ་ཀམ་པའི་བློ་རྒྱུང་ཡང་། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། དེ་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་འདུག་པ་
ལ་འདི་སྐད་ཁྱེ་སྟེ། རྒྱུད་ཆེན་༡ གང་ཞིག་མེད་མིན་ཡོད་མིན་ཡོད་མེད་མ་
ཡིན་ཡོད་མེད་ལས་གཞན་དུའང་། །བརྟག་པར་མི་ཉུས་ངེས་ཆོག་དང་
བྲལ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་ཞི་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་འཆད་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན། དབུ་མ་མཐའ་ ༤༠༩་༢།
༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་ ༤༣༦་༡༡།

ཚུལ་རི་ལྟར་མཛད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པའང་
མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའང་མ་ཡིན། ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་ནམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན།
ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་
ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷུང་དེའི་དོན་དེ་
ལྟར་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བདེན་པར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་བདེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་མིན། ཞེས་སོགས་མདོ་དེའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་
ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་འགལ།

འོན་ཏེ་རང་གི་ལུགས་ལ་ལྷུང་དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དོན་དམ་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཐ་
སྙད་དུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡང་མ་ཡིན། ཡོད་མེད་
གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་དུ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་བས་
འབྱུག་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཅིང་། དེ་དང་མཐུན་པར། ཇི་ཙམ་ཁ་པས་འགྲེལ་

༡ ག་༡༡་ན་༤་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ༥་༡༣་བ་༩་ཡིན་པར་ཐལ། ༥་༤་༡་ཡིན་པར་ཐལ།

པ་སྒྲོན་གསལ་གྱི་མཆན་དུ་བཤད་པ་ལགས། འབྲུ་ཕྱི་མའི་དོན་ནི། ཡོད་
མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཆོས་དགོན་མཆོག་
གི་གཞུང་འདིས་ཀྱང་། རྒྱུད་སྒྲའི་དགོངས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་
ལུགས་སུ་བཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་མདོ་
སྡེ་རྒྱན་སོགས་སུ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་མིན་དུ་གསུངས་པའི་དོན་
འཆད་པའི་ཆེ། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་
ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མེད་པ་ཡང་མ་
ཡིན། ཞེས་འཆད་གྱི། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་མི་འཆད་
པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཡོད་མིན་མེད་མིན་དེ་བཞིན་
ཉིད་གཞན་མིན། །སྤྱི་དང་འཇིག་མེད་འབྲི་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །འཕེལ་བ་
མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པའང་མེད། །རྣམ་པར་དག་གྱུར་དེ་ནི་དོན་དམ་
མཆོན། །ཞེས་དོན་དམ་བདེན་པ་མཆོན་ཉིད་ལྟ་ལྟར་དུ་བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་བདེ་
བར་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་མཆོན་ཉིད་པ་དེ་ཉིད། རྟག་པའི་དངོས་པོ་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་རྟག་དངོས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པར་སྒྲོན་པའི་མདོ་དེ། དགོངས་གཞི་སྣང་བ་ཉིད་
ལ་དགོངས་པ་དང་། དགོས་པ་ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་ཁ་
བྱང་བར་བྱ་བ་དང་། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་བདག་དང་ཁྱད་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྲུན། ༥༡༡ སེམས་ཅམ་མི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༡༧༥༠༡༡།

པར་མེད་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་
དུ་བཀལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་
དངོས་དང་། བདེན་བྱུང་ཏུ་བཞེད་རིགས་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞེན་དུ། ཆོས་
རྩི་ས་པཎ་གྱིས་གྱང་། སྒྲོམ་པ་གསུམ་གྱི་རབ་དབྱེར། ཁ་ཅིག་གྱངས་ཅན་
ལུགས་བཞེན་དུ། ཡོད་པའི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ། རང་བྱུང་དུ་ནི་བྱུང་པར་
འདོད། །དེ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ཟེར། གྱངས་ཅན་ལུགས་འདི་མི་
འཐད་པས། །ལུང་དང་རིགས་པས་དགག་པར་བྱ། །ཞེས་བདེ་གཤེགས་
སྒྲིང་པོ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་བདེན་བྱུང་བཞེད་པ་ཟུ་སྟེགས་
གྱངས་ཅན་གྱི་ལུགས་སུ་བཤད་འདུག་པ་རི་ལྟར་ལགས།

གཞན་ཡང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ^༡དེ་སྤྱིར་གཉིས་སྒྲོང་གང་
ཡིན་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་འང་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་
ལྟ་བ་དེ་ཉིད། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་དེ་
ཡིན་ནམ་མིན། གལ་ཏེ་མ་ཡིན་ན་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བཞེད་
པའི་ལྟ་བ་དེ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་མིན་ན། སྟོབ་དཔོན་སྤྱིགས་སྤང་
བཞེད་པའི་ལྟ་བ་དེ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས། སྟོབ་

༡ ས་སྐྱེ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༦༡ མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག །ཆོས་རྩི་ས་པཎ།
སྒྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༥༡༥༡

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥༡ ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༥༤༥༥༡

དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་ལས་གསལ་བར་བཞེད་པ་དང་། ཕྱོགས་སྒྲང་གི་གཞུང་
ནས་བཞེད་པའི་ལྟ་བ་དེ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཇི་
ལྟར་རིགས། རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཞེད་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཐོགས་མེད་སྒྲུ་མཆེད་
བཞེད་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་ཡིན་ན། རྣམ་འགྲེལ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་
བསྟན་བཅོས་སྒྲུ་བཞེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བཞེད་པར་ཡང་འདུག་པ།
གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཏྲག་དངོས་བཞེད་པ་དང་འགལ་ཏེ།
སྒྲུ་སྟོགས་དབང་སྒྲུག་པ་འགོག་པའི་ཆེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཆོད་མ་ཏྲག་
པ་ཉིད་ཡོད་མིན། །དངོས་ཡོད་ཏྲོགས་པ་ཆོད་ཕྱིར་དང་། །ཤེས་བྱ་མི་
ཏྲག་པ་ཉིད་ཀྱིས། །དེ་ནི་མི་བཏོན་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོད་
མ་ཏྲག་པ་ལེགས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོད་མ་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་དུ་ཏྲག་དངོས་འགོག་པའི་
རིགས་པ་ཇི་སྟེད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་ཀྱི་བཞེད་པར་འགྱུར་
ཏེ། ཆོད་མ་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་རང་ལུགས་ལ་ཏྲག་དངོས་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཞུང་དེས་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མ་ཏྲག་པ་བཀག་
པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པའི་ཆོད་མ་ཏྲག་པ་བཀག་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་
དོན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འགྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གཞུང་འདི་ཕྱི་རོལ་པས། དོན་
དམ་པའི་ཆོད་མ་ཏྲག་པ་རང་བྱུང་གི་ཀུན་མཁྱེན་ཁས་སྒྲངས་པ་འགོག་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༧། ཆོད་མ་ཆེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙུ་བ། ༡༠༠་༡༡།

པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྔ་མའི་ལུགས་ལ་ཡོངས་བྱུང་
སྟོང་གཞིར་བྱས་ནས་གཞན་དབང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་
གཞན་སྟོང་བསྟན་གྱི། ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པས་
སྟོང་པའི་རང་སྟོང་རྒྱུད་ལྔ་མར་མ་བཤད། ཅེས་བཞེད་པར་འདུག་པ་སྟོ་
ཡུལ་དུ་ཡེ་མ་ཤོང་སྟེ། རོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་རྒྱུད་ལྔ་མའི་གཞུང་
གང་གིས་བསྟན། ཞེས་ཞུའོ།

འདི་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། ཞེས་པས་རོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་བསྟན་
ཏོ། ཞེས་སྟེ་བ་ལྟར། རྩི་གམ་པ་ཡང་བཞེད་པར་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ན། ཅ་བ་
ཤེས་རབ་ལས། རྒྱུ་དང་རྒྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་
དུ་འགྱུར། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་ཞེས་བྱས། །རི་ལྟ་བུར་ན་རུང་བར་
འགྱུར། །ཞེས་པས་ཀྱང་རོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཡང་
དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། ཞེས་

༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠༥ སེམས་ཅན་གྱི་རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ལྔ་མ། ༤༥༩་༦།

༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༢། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐུ་བ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༠་༡༥།

པས་དེ་འདྲའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རིགས་ཆོགས་སུ་རང་སྟོང་ཁོན་བསྟན་གྱི། གཞན་སྟོང་ཡེ་མ་
བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། རིགས་པས་ཀྱང་གཞོད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ། ཅ་ཤེས་^༡རང་བཞིན་དག་ནི་བཙུག་མེད་དང་། གཞན་
ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་པས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་གཞན་སྟོང་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པར་ཐུག། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་
གིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། ཞེས་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། འདུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས།^༢ དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་
པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མངོད་པས། དེ་ཉིད་སྤྱགས་
སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཤད་དོ། ཞེས་པས་ཀྱང་དོན་དམ་
བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པར་ཐུག། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་
གིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། ཞེས་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སྤར་བཞིན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་དུ་གཞན་
སྟོང་གི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་
ཞིང་། ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་ཁྱེད་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་ཡིན། ཞེས་པས་
དོན་དམ་བདེན་པ་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་གནས་ལུགས་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྤྱི་ཐོབ་ཅ་ཤེས་རབ། ༢༠༡༥
༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༡། དབུ་མ་ཙ། དཔལ་ལྷན་ཆེན་པོ་གསུགས་པ། འདུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༢༥༡༥

མཐར་སྤྲུག་དང་དེ་ཁོ་རང་གིས་མི་སྟོང་ཞིང་། གཞན་ཀྱང་རྫོང་གི་ཆོས་
ཀྱིས་སྟོང་བའི་གནས་ལུགས་མཐར་སྤྲུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲ་
བ་བཞིན་རྒྱུ་འདིར་ཡང་བཞེད་བར་འདུག་པས། གཞུང་དེ་གནས་ལུགས་
མཐར་སྤྲུག་གཞན་སྟོང་ཏུ་བསྟན་གྱི། རང་སྟོང་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ལ་མི་པན་ཏེ།
གཞུང་དེ་རྫོང་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོབས་སོགས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་བངས་ལ།
ཁོ་ཐོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ།
སྒྲ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་འབྱུང་བུང་གི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པས་འབྲེལ་ཡོད་པར་མ་གོ་ལགས།

དོན་བསྟུན། རྒྱུད་སྒྲར་གཞན་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་བདེན་བྱུང་བསྟན་པ་
མི་འཐད་བར་ཐལ། དེར་དབྱུ་མ་རིགས་ཆོགས་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་
ལ་མོ་དང་བྱུང་བར་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
བྱུང་བས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་སྤྲུག་ཏུ་མཛོ་
རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མཛོ་
ལས་བྱུང་བར་མེད་པར་གསལ་བར་བསྟན་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འབྲེལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འབྲེལ་བར། ཁྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
པ་དང་། ལས་དང་སྦྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ནི། ཁམས་

༡ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར། ༢༠༡ སེམས་ཅམ་ཤི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འབྲེལ་བ། ༡༠༠༣་༡༤།

གཅིག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་པས་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ། །དེ་
ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཅའ་བ་ན་དེའི་རྒྱ་མཚན་ནས། དམིགས་པ་
འགའ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ལྟ་བར་བྱའོ། །གང་གི་ཆེ་རྒྱ་མཚན་དང་
དམིགས་པ་འགའ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་ཡིན་
འོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་
མཉམ་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །གང་ཞིག་དེ་ལྟར་
མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དམིགས་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པ་
ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་བསལ་བ་མེད་པ་དང་། བཞག་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་བྱང་ཆུབ་པ་དེ་ནི། གང་ཞིག་སྦྱེས་པས་ཅིག་ཤོས་གཏན་བྲལ་བ་དང་།
མེད་པར་རྫོགས་པར་འགྱུར་བར་དེ་ཁོ་ནར་མཐོང་བའི་གོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་
འདི་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱོབ་པའི་རྒྱ་
ནས་པར་རྫོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་སྦྱོམ་པའི་ལམ་དེ་ཡང་
རྒྱས་པར་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། མདོ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་
དེ་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་སྦྱོམ་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ནས། ཤེས་
བྱིན་གྱི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྫོགས་པར་བྱ་བར་གསུངས་འདུག་པས།
རྒྱད་ཟླ་མ་ཅུ་འགྲེལ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཐལ་

འགྲུར་བའི་ལུགས་སུ་བསྟན་འདུག་པ་འདི་རྣམས་ལ་འབྲུ་ཇི་ལྟར་གནང་།
ལུང་དེ་ལ་འབྲུ་སྟོན་ཞུས་ན། གྲེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་
དང་སྦྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ནི་ཁམས་གཅིག་ཡང་དག་པ་
ཇི་ལྟར་བཞིན་མ་ཤེས་པ་ལས་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ། །ཞེས་པས་ནི། འཁོར་
བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ལ། ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱང་པོ་དྲི་
མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཐོབ་དགོས་པར་བསྟན་པས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་
པ་དབུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་འདིར་ཡང་
བཞེད་པར་བསྟན།

གལ་ཏེ་འགྲུལ་པ་འདི་མདོ་སྤྱི་རྒྱན་དང་དགོངས་པ་གཅིག་ན། འཁོར་
བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་བཤད་པ་འདི་འོང་དོན་
མེད་དེ། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ཙ་འགྲུལ་གྱི་ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་འཕགས་པས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པའི་
ཕྱིར། འགྲུལ་པར། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཅུལ་བ་ན་དེའི་རྒྱ་མཆོན་
ནམ། དམིགས་པ་འགའ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་
གི་ཆེ། རྒྱ་མཆོན་ནམ་དམིགས་པ་འགའ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ། ཡང་
དག་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁོ་རང་གི་
ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅུལ་བའི་ཆེ། མ་རྟེན་པ་ཆོས་ཐམས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐར་མ། ༥༡། སེམས་ཙམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུ་རྒྱ་མའི་འགྲུལ་གྱི་ ༡༠༠༣༥༡།

ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རིམ་མུག་
ཡོངས་སུ་བཅའ་བ་ན་དེའི་རྒྱ་མཚན། དམིགས་པ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་
བ་དེ་ལྟར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

དེའི་རིམ་སྒྲུབ་འགྲེལ་བ་དེར།^༡ ཆོས་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་མཉམ་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
སོ། །ཞེས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་
མཉམ་པར་གཟིགས་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ག་
ལ་བཞེད་སྟམ་དུ་སེམས་ལགས། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། །དེ་གཉིས་ཀ་བསལ་
བ་མེད་པ་དང་། བཞག་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། ཞེས་
པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པར་
གཟིགས་པ་ལ་མི་མཛད་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་རིམ་
བ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རིམ་མི་འགའ།
དེས་ན་ལུང་འདིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་། དེ་རྫོགས་པའི་
མཐོང་སྟོན་ཀྱི་ལམ་ལ་སོགས་པ། ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་
རྫོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུང་ཡིན་པས། རྒྱུད་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༢༠། སེམས་ཅམ་ལེ། འཕགས་པ་རྫོགས་མེད། རྒྱུད་རྒྱ་མའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༠༥་༣།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༢༠། སེམས་ཅམ་ལེ། འཕགས་པ་རྫོགས་མེད། རྒྱུད་རྒྱ་མའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༠༥་༢།

ཆོས་དང་དབྱུ་མ་རིགས་ཆོགས་དགོངས་པ་གཅིག་པས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
མདོ་དང་རྒྱུད་ཆོས་དགོངས་པ་གཅིག་པ་འདི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆེན་
པོར་གོ་ལགས།

ཡང་ཇི་ཀླུ་པས་མཛད་པའི་རྒྱུ་འདིར། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས་
ཀྱང་། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱན་ཇོ་བ་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་
སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་
ངོ་བོ་ཉིད། །རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་འདིས་དེ་འདྲའི་
གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
'པ་གནང་འདུག་པ་འདི་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདིའི་དོན་བྱེད་པ་པོ་གཞན་
ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ། ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཞེས་སྟོང་
གཞི་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་བདེན་བྱུང་གྱིས་སྟོང་པ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་
པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་སྟོང་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་
གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དབྱུ་མ་འདུག་པ་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་
ནི་བྱུང་བའམ། །མ་བྱུང་ཡང་བྱུང་དངོས་སུ་ནི། །དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་སྟོང་
པ་ཉིད། །གཞན་གྱི་དངོས་པོར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཡང་དག་མཐའ་དང་དེ་

༡ ག་༡༩་བ་༡་གསུང་བ། ༡་༡༨་ན་༣་གསུང་བ། ༥་༤་༡༩་གསུང་བ།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་པ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་༣་༣་༢་༤།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་བ། ༤༠། དབྱུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆོ་བ་ཐུགས་པ། དབྱུ་མ་འདུག་པ། ༥་༤་༡༨།

བཞིན་ཉིད། །དེ་གཞན་དངོས་པོའི་སྟོང་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་
ཀྱང་གཞན་སྟོང་གི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་དེ་བསྟན་པར་ཐལ། །འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ་ལས། །ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་
སྟོང་གི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། །ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་དུ་རང་སྟོང་མེད་དགག་ཅིང་ཞིག་བསྟན་གྱི།
གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ལས་ཀྱང་། གཞན་མ་
ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་དངོས་
སྒྲུབ་བསྟན་པར་ཐལ། །དེ་ལས་གཞན་གྱིས་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་དངོས་སྒྲུབ་
བསྟན་པ་གང་ཞིག །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་གཞན་སྟོང་ལ་
བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། །རྟགས་རྣམས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། །འདོད་ན། །ཡུམ་
གྱི་མདོ་ལས་གཞན་མིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གཞན་
སྟོང་དངོས་སྒྲུབ་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་གཞན་སྟོང་གི་
དབུ་མ་ཆེན་པོ་དེ། །ཤེར་ཕྱིན་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་པ་དང་། །འཕགས་པ་ཕྱོགས་
གྱི་སྒྲིང་པོས་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས་དངོས་སྒྲུབ་བཤད་དོ། །ཅེས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུང་མ། ༥༧། ཤེར་ཕྱིན་ན། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༣༧་༦།

གསུང་པ་ལ་འདི་ལྟར་འབུལ་སྟེ། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས།
དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་དེ་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་དུམ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་རྣམ་བརྟན་
གྱི་དབྱེ་མ་ཆེན་པོར་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་དེས།
དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་སྤྲུལ་ཞལ་
གྱིས་བཞེས། འདོད་ན། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས། བཞེད་
པ་ལྟར་གྱི་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཅིང་། ཆད་སྟོང་མེད་
དགག་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སྤྲུལ་གསུངས་པ་དང་འགལ།

ཡང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་སྤྲི་བཞིན་པར་བཞེད་པ་དང་། སྤར་
བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་
པ་ལ། ཅི་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་
རྣམ་གཞག་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པར་བསྐྱབས་ནས།
བརྒྱད་སྟོང་པའི་དགོངས་པ་བཀལ་འདུག་ལ། བད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་
གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་གང་ཡིན། ཞེས་ཀར་སྤྲུལ་ལ་ལྟ་ཞིང་། གཙོ་བོར་རྫོང་
པ་དང་། ཆོས་རྩེ་ཤུག་མཆོག་པ་ལ་ལྟ་ཏོ། །མིག་སྟོགས་ནང་གི་དབང་པོ་
དྲུག་པོ་དེ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། བད་སྟོང་
པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་

པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས། ཏྲགས་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་གི་བརྒྱད་སྟོང་
དོན་བསྟུ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་སྟོབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་
མཛད་པར། སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཕྱེན་ས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །ཀུན་
མཁུ་འོ་ནང་པ་ལན་ཅི་གསུང་།

གལ་ཏེ་ཕྱོགས་སྒྲང་ལ་མི་ཅི་འོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དབྱིག་གཉེན་ལ་ཅི་མི་
རིགས་པར་ཐལ། ཕྱོགས་སྒྲང་ལ་ཅི་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་
རང་གིས་དབུ་མ་ཆེན་མོ་ཐོགས་མེད་སྟུ་མཆེད་བཞེད་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཁས་
ལེན་གྱི། རྒྱ་གཞུང་དང་མེད་བཟང་འདོད་པའི་རང་སྟོང་རན་པ་དེ་ཁས་མི་
ལེན། ཞེས་ཁམས་ཆེན་པོ་གསུངས་པ་དེ་དོན་པར་མཛོད་ཅིག །

ད་དུང་ཁྱོད་རང་འོ་ནང་པ་ལ་འདི་བྱི་བར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་གང་ཡིན། གཞུགས་སྤང་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ཕྱི་སྟོང་
པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། སྤར་བཞིན། སྟོབ་དཔོན་
ཕྱོགས་སྒྲང་གིས་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པར་བཤད་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་ཁྱོད་རང་གི་བྱུ་ཉེན་དུ་སྦྱོན་བྲངས་པ་མ་ལགས་སམ། ཅུ་
བར་འདོད་ན། གཞུགས་སྤང་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

༡ ག་༡༥་བ་༡་ངམ་ཆེན་པོ། ཏ་༡༤་ན་༥་ཁམ་ཆེན་པོ། ད་༡་༡་༡་ངམ་ཆེན་པོ།

དངོས་སོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་གང་ཡིན། ཡུང་སོ་ལྔ་
ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་བྱེད་ཀྱིས་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོའི་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་
བདེན་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་གང་ཡིན། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད། ཅེས་པའི་སྟོང་
ཉིད་ཅིག་ཡོད་དམ་ཅིང། གལ་ཏེ་ཡོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་འདུས་བྱས་
ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་ཡིན་པས་བྲལ། གཞན་
སྟོང་ཆེན་མོའི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཐམས་ཅད་སོང་། འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན།
མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྲལ་ན། གསུང་
རབ་སྤྱི་འགོ་ལ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་སོགས་ཕྱག་རྒྱ་
བཞི་དང་། འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་དུ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་
སོགས་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་བཏབ་པ་ཇི་སྟར་
ལགས། འདོད་ན། བྱེད་རང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་དོན་
དམ་བདེན་པ་བསྟུན་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་
ལོ། །དེ་བཞིན་དུ། སྟོང་ཉིད་ལྷག་མ་ལ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དོན་དམ་བདེན་
པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདུག་མི་འདུག་གཞིགས་མཛོད།

གལ་ཏེ་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཁས་མི་ལེན་པས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་
ནམ་བཞག་མི་འདོད་དོ། །ཞེ་ན། རྒྱུད་སྡེ་མང་པོར་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་
ནམ་པར་དག་པའི་དག་ཆ་བཤད་པ་དེ་གང་ཡིན། སྟོན་དཔོན་ཕྱོགས་

སྒྲིབ་གིས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཡུལ་རྒྱུ་མ་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་དགོངས་
 བར་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་
 མཆེད་རྣམས་རང་འདྲིའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
 མ་གྲུབ་པ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཟུགས་སོགས་སྤྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་རང་
 འདྲིའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རང་
 བརྗོད་པའི་སྐྱེ་འདུག་པའི་འདུག་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་
 པ་སྤྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ལྟ་བུ་རང་འདྲིའི་རྟོག་པའི་ཞེན་
 གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རང་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་འདུག་
 པའི་འདུག་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་སྤྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
 འདྲོག་ །དེས་གཞན་རྣམས་ལ་འང་རིགས་འགྲེ།

འདི་ནི་རྩེ་ཚོར་ཁ་བའི་མེགས་བཤད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟེ་མ་ཡིན་ན། རྣམ་
འབྲུར་སྟོང་བ་བས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་འཆད་མི་ཤེས་བའི་ཕྱིར། བརྒྱད་
སྟོང་དོན་བསྐྱེད་འབྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་དགོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་
བ་ལས། མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སྟུ། ཆོས་རྣམས་གང་དང་གང་བརྗོད་
པ། དེ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། དེ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཉིད་དོ། ཞེས་བའི་
མིང་བ་འཕོ་བའི་མདོ་བྲངས་ནས་བཤད་དོ། ཁོ་ན་འདི་འདྲི་སྟོང་ཉིད་
རྣམས་རང་སྟོང་ཡིན་ནམ་གཞན་སྟོང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་རྣམས་ཀྱང་རང་
སྟོང་དུ་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྒྲུང་བཞེད་ལ་དེར་མ་ཟད་མདོ་སྡེ་དགོངས་
འབྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་རང་སྟོང་ཁོ་ནར་ཐུགས་དེ་

གཞིར་བྱས་ནས་འདོག་གོ། །ཞེས་སྤྱོད་བར་བྱེད་ལགས།

ཡང་རྗེ་ཤར་ཡུམ་རྒྱུ་ལྷོ་ལྷོ་བསྐྱུས་གསུམ་དང་མཛོན་རྟོགས་རྒྱུ་
གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྐྱུས་བཅོས་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས་
མཚོག་ཏུ་གྱུར་པའི་འགྲེལ་བ་གཞན་མ་གྱུར། ཞེས་གསུངས་^༡པ་དང་།
ཡུམ་རྒྱུ་ལྷོ་ལྷོ་བསྐྱུས་པ་གསུམ་ལས་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཅམ་ཞིག་
བསྐྱུས་གྱི། སྤར་བཤའ་པའི་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་བདེན་བྱུང་དེ་མ་བསྐྱུས་
པར་བཞེད་པ་དང་། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱིས་དེ་འདྲའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་
བྱུང་ཏུ་བསྐྱུས་པར་འདོད་པ་ཡང་ནང་འགལ་བར་སེམས་ལགས།

ཡང་ཤེར་བྱིན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པ་ལས་གཞན་སྟོང་དངོས་སུ་བསྐྱུས་
གསུངས་^༢པ་ལ། ཡུམ་རྒྱུ་ལྷོ་ལྷོ་བསྐྱུས་གསུམ་ལས་དོན་དམ་བདེན་
པ་གཞན་ཀུན་རྩིབ་གྱི་ཆོས་གྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་དེ་དངོས་སུ་བསྐྱུས་
པར་ཐལ། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་དེ་འདྲའི་གཞན་སྟོང་དངོས་སུ་བསྐྱུས་
པའི་བྱིར། མ་གྱུར་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཤེར་བྱིན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པ་ལས་
དེ་ལྟར་བསྐྱུས་པའི་བྱིར། ཉགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ཅ་བར་འདོད་ན། ཡུམ་
རྒྱུ་ལྷོ་ལྷོ་བསྐྱུས་གསུམ་ལས་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཅམ་ཞིག་དངོས་སུ་
བསྐྱུས་གྱི། གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་དངོས་སུ་མ་བསྐྱུས་པར་རྗེ་ཤར་བཤའ་པ་
དང་འགལ་ལོ། །

^༡ ག་༡༩་ན་པ་གསུང་བ། ༡༡༩་བ་༡་གསུང་བ། ད་པ་༩་༡༣་གསུང་བ།

^༢ ག་༡༩་བ་༡་གསུང་བ། ༡༡༩་བ་༣་གསུང་བ། ད་པ་པ་༩་གསུང་བ།

ཡང་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གྱིས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་
ལ་འབེབས་པའི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཅམ་ཞིག་བསྟན་གྱི། སྟོམ་
བས་ཉམས་སུ་སྟོང་བྱའི་སྟོང་ཉིད་མ་བསྟན། སྟོམ་བས་ཉམས་སུ་སྟོང་
བྱའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་དེ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་
བརྒྱ་པ་ལས།¹བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་རྫོགས། བར་དུ་བདག་ནི་
རྫོགས་པར་བྱེད། །ཐ་མར་ལྟ་ཞིག་ཀུན་རྫོགས་པ། །གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མང་ཡང་འཐད་པ་མིན་
ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་པབ་ནས། སྟོམ་པའི་ཆེ་སྟོང་
ཉིད་བདེན་གྲུབ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛིག་པ་ནི། ཐོས་བསམ་སྟོམ་
གསུམ་འབྲེལ་མེད་དུ་སོང་བས་སྟོམ་ཚུལ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་
བསམ་གྱིས་གང་གཏན་ལ་པབ་པ་དེ་སྟོམ་བས་ཉམས་སུ་མི་ལེན། གང་
སྟོམ་བས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དེ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་མི་འབེབས་
པའི་བྱིར། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཡུལ་དང་། སྟོམ་བས་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཡུལ་དོན་གཅིག་པ་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན།
རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་སྐབས་སུ། དེ་ལ་སྦྱེ་བ་དང་འཛིག་པས་སྟོང་པའི་བྱིར།
ཞེས་པས། བསམ་བླུང་གི་རིག་པ་བསྟན་ནས། བདག་མེད་དོ་སྟམ་དུ་
བསྟོམས་པས། ཞེས་པས་སྟོམ་བླུང་གི་རྣལ་འབྱོར་བསྟན་པ་དང་། སྟོན་པོ་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༥། དབུ་མ་ཆོ། འཕགས་པ་ལྟ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། ༤༠༡་༥།

དང་དེའི་སྒོ་དག་ལྟན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་བསམ་
བྱུང་གི་རིག་པ་བསྟན་ནས། འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་
ཀྱི་དོན་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་པས་སྒོམ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་
ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པས་བསམ་བྱུང་གི་རིག་པ་བསྟན་ནས། ཡང་དག་
པར་ན་གཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་རྟག་པའི་
ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་མ་དུ་བསྒོམས་པས། ཞེས་པས་སྒོམ་བྱུང་གི་
རྣལ་འབྱོར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་དང་འདྲ་བར་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་
དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་མི་འགལ་བར་བཤད་གྱི། འགལ་བ་
འདི་འདྲ་གསུང་རབ་གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་པས། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་
གསུམ་གྱིས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས། འཁོར་ལོ་
ཐ་མར་སྒོམ་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་
བསྟན་ཅེས་ཆོས་རྩི་ལྷག་མཚོག་པ་བཞེད་པ་འདི་འདྲ་རྒྱལ་བའི་གསུང་
རབ་གྱི་དགོངས་པ་གཏན་མིན་པར་འདུག་སྟེ་ལགས། དེ་ལྟར་ཡང་།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་པོ་ཉི་པའི་བེ་བྲམ་སྟོན་མོ་ལས། ཁ་ཅིག་
ཐོས་བསམ་དུས་སུ་རིགས་པས། །རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་ཐབ་

ནས། །སྒྲོམ་དུས་མི་རྟོག་ལབ་ཞིག་སྒྲོམ་ཟེར། །དེ་ལྟ་ན་ནི་འབྲེལ་མེད་
སྟོང་ཉིད། །ལོགས་སུ་སྒྲོམ་ཕྱིར་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་སོ། །

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པ་འདི་གྲུབ་ཐོབ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། རྣམ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཐུག་རྗེ་མི་ལ་རས་པས་ཀྱང་། གཟུགས་ནས་
རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་
འཛིག་མ་ཐུབ་ན་ཆད་ལྟར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་མི་ལས།
ཁྱིད་སྒོ་དམན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་ངོ་དང་། །བསྐྱེད་ནས་ཀྱན་མཐུན་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། །དོན་དམ་བདེན་
པའི་དབང་དུ་ནི། །བགོགས་ལས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད། །སྒྲོམ་པ་པོ་
མེད་བསྒྲོམ་བྱ་མེད། །བགྱོད་བྱ་ས་དང་ལམ་རྟགས་མེད། །འབྲས་བུ་སྐྱུ་
དང་ཡེ་ཤེས་མེད། །དེ་ཕྱིར་སྤྱད་ན་འདས་པ་མེད། །མིང་དང་ཆོག་གིས་
བཏགས་པ་ཙམ། །ཁམས་གསུམ་བརྟེན་དང་གཡོ་བར་བཅས། །གཤོད་
ནས་མ་གྲུབ་སྐྱེ་བ་མེད། །གཞི་མེད་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའང་མེད། །ལས་དང་
ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་མེད། །དེ་ཕྱིར་འཁོར་བའི་མིང་ཡང་མེད། །མཐར་ཐུག་
དོན་ལ་དེ་ལྟར་གདལ། །ཞེས་འབྲས་བུ་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་སོགས་དོན་དམ་
པར་མེད་པར་གསུངས་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་

པར་སྐྱབ་པ་རྩི་ལྟར་འཛོག་སྐྱབ་ལགས། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་གོ་ཆོད་
པ་ཡང་། རྩི་མི་ལས་གསུངས་ཏེ། ཨེ་མ་སེམས་ཅན་མེད་གྱུར་ནི། །དུས་
གསུམ་སངས་རྒྱས་ཅི་ལས་བྱུང་། །རྒྱ་མེད་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པས། །ཀུན་
རྩོལ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །འཁོར་བ་དང་ནི་སྦྱང་ན་འདས། །ཐམས་
ཅད་ཡོད་ཅེས་སྐྱབ་པས་གསུངས། །ཡོད་པ་དངོས་པོར་སྤང་བ་
དང་། །མེད་པ་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་གཉིས། །དོ་བོ་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་
པས། །རང་རིག་གཞན་རིག་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཐམས་ཅད་བྱང་འཇུག་
ཡངས་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་ཉོགས་པའི་མཁས་པ་ཡིས། །རྣམ་ཤེས་མ་མཐོང་
ཡེ་ཤེས་མཐོང་། །སེམས་ཅན་མ་མཐོང་སངས་རྒྱས་མཐོང་། །ཆོས་ཅན་
མ་མཐོང་ཆོས་ཉིད་མཐོང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུས་
རྣམས་དང་། རྩི་མི་ལ་དང་། རྩི་ཚོང་ཁ་པ་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་དང་།
དབྱངས་གཅིག་ཏུ་འདུག་ལགས།

རྣམ་ཤེས་མ་མཐོང་ཡེ་ཤེས་མཐོང་། །ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་པའི་གཟིགས་དོར་རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤང་བ་དེ་མ་མཐོང་།
ཡེ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤང་བ་དེ་མཐོང་། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཡེ་ཤེས་
དེས་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་དོར་ཆོས་ཅན་མེད་ཆོས་ཉིད་ཡོད་
ཅེས་པ། དེའི་གཟིགས་དོར་སེམས་ཅན་མེད། སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་སྐྱའི་
མིང་ཅན་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་འཕགས་པ་

ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་པར་མདོ་བྲངས་པ་ལས།^༡སྤྱིན་མེད་
མཁའ་ལ་ཉི་བཞིན་འདིར་བྱོད་ཕྱོགས་གཅིག་སྒོ་བྲོས་ཅན། །སྒོ་མིག་
དག་པའི་འཕགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐོང་^༢མ་ལགས། །ཞེས་
པ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་པར་འདུག་ལགས།

རྗེ་མར་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། བར་ཚུ་པོ་གཞུང་འགྲེལ་དུ་བྱིན། །རྗེ་
མི་ཏི་ཆེན་པོའི་བཀའ་བློན་གྱིས། །གཞི་ཆོས་ཉིད་སྤྱེ་བ་མེད་པར་
རྟོགས། །སེམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྤར་བེན་བྱས། །དོན་སྟོས་བཤམ་གཉུག་
མའི་ངོ་བོ་མཐོང་། །སྒྲུབ་གསུམ་མ་དང་མདོན་དུ་མངལ། །མི་ཁོ་བོའི་སྟོས་
པ་དེ་ནས་ཆོད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་རྗེ་མི་ལས་རྗེ་ལྟར་གསུངས་
པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། རྗེ་མི་ཏི་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་བློན་
གྱིས། སེམས་དོན་དམ་པར་སྤྱེ་མེད་འགག་མེད་དུ་རྟོགས་པས། སེམས་
ཀྱི་གཉུག་མའི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་སེམས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་སྟོང་ཉིད་ལ་སྤར་བེན་བྱས་ཏེ། རྟོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ཐབས་མོ་དང་སྤྱེལ་
ནས་བསྒྲུབས་པས་སྤྱིར་སྤྱེ་གསུམ་དང་བྱུང་པར་ཆོས་སྤྱིའི་མིང་ཅན།
འོད་གསལ་མ་བྱུང་འོས་པ་ཅིག་བྱུང་བ་དེ་ཡང་། རྗེ་མི་ཏི་པ་ཆེན་པོའི་
བཀའ་བློན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

དེས་ན་རྗེ་མར་པ་དང་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་དཔོན་སྟོབ་ཀྱི་ལྟ་བའི་འཛིག་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། སེམས་ཅན་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༩༡་ན།

༢ ག་༡༩་ན་༡་སྤྱིན་མེད། ༡་༢༡་བ་༡་སྤྱིན་མཐོང་། ༥་༤༥་༡༣་སྤྱིན་མེད།

༣ ག་༡༩་ན་༤་མཐོང་མ་ལགས། ༡་༢༡་བ་༣་མཐོང་བ་ལགས། ༥་༤༦་༡་མཐོང་མ་ལགས།

མཚམས་དཔལ་ལྷན་སྒྲིབ་གྲགས་པའི་ལྷ་བ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
རྩི་མི་ཏི་བ་ཆེན་པོས་དཔལ་ལྷན་སྒྲིབ་གྲགས་པའི་ལྷ་གས་ལས་གཞན་གྱི་
སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་ཚུད་མི་རྒྱས་པར་བཞེད་པ་ལ། རྩི་མར་བ་^༡རྩི་བཅུན་མི་
ཏི་བ་ལ་ཆད་མར་གཟུང་ནས། དེའི་ལྷ་བ་དེ་ཉིད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེ་ལྷར་ཡང་། མི་ཏི་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པ་ལས། དེ་བཞེན་
ཉིད་ནི་ཤེས་འདོད་པས། །རྣམ་བཅས་མ་ཡིན་རྣམ་མེད་མིན། །སྒྲ་མའི་
ངག་གིས་མ་བརྒྱན་པའི། །དབྱ་མའང་འབྲིང་པོ་ཅམ་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ལ། རྣམ་བཅས་མདོ་སྡེ་བ་དང་།
རྣམ་མེད་སྡེ་བྲག་སྒྲིབ་བ་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྣམ་
བཅས་རྣམ་བདེན་བ་དང་། རྣམ་མེད་རྣམ་^༢བརྒྱན་བ་དང་། རྣམ་འབྱོར་
སྟོད་པའི་དབྱ་མ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྣམ་བདེན་ལྷགས་ཀྱི་དབྱ་མ་བ་
དང་། རྣམ་བརྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་དབྱ་མ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་སྒྲང་བར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་སྒྲིབ་འཕགས་པ་ལྷ་སྒྲིབ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་མ་
དམ་པའི་མན་ངག་གིས་མ་བརྒྱན་པའི་དབྱ་མ་རྣམས་ནི་འབྲིང་པོ་ཅམ་
ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་རྩ་བས་གསལ་བར་བརྟན་འདུག་
ལ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་རྣམ་བརྒྱན་
ལྷགས་ཀྱི་དབྱ་མ་ཆེན་པོར་འགྲེལ་ལ་དེའི་གོང་ན་དབྱ་མ་ཆེན་པོ་མེད་

༡ ག་༡༤་ན་༤་མར་པའི། ཏ་༡༡་བ་༤་མར་བ། ད་༤༡་༡༣་མར་པའི།

༢ ག་༡༤་བ་༡་རྣམ་མེད་བརྒྱན། ཏ་༡༣་ན་༡་རྣམ་མེད་རྣམ་བརྒྱན། ད་༤༤་༤་རྣམ་མེད་བརྒྱན།

གཞུང་^༡ བ། རྩེ་མི་ཉི་ཤ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དང་ཅུང་མི་མཐུན་པ་འདུག་པ་
རྩེ་ལྟར་ལགས།

རྩེ་ཙོང་ཁ་པའི་བཞེད་པ་ལ། དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་མཐོ་
དམན་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རྩེ་མི་ཉི་ཤ་ཆེན་
པ་ཙོང་མེད་ཡིན་པ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བསྟན། དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤའི་
ཞལ་ནས་ཀྱང་། སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཆེ་བྱུང་སྤྱོད་པ་ཡིན། །དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་
ངག་ལས། །སངས་རྒྱས་ཡོད་ཀྱིས་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་
ཆོད་ལྷན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བའི་ལུགས་ལ་བསྟན་པ་བྱ་
ཆེན་པོ་མཛད་པ་དང་མཐུན་པར། རྩེ་ཀླུ་པ་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་
ཡིན་པས་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ཤིང་ཉ་ཆེན་པོ་ཆོད་ལྷན་
རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དར་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་འཕྲིན་ལས་གོང་འཕེལ་
དུ་གནང་དགོས། རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་
པའི་མཆན་ནས་སྤོས་ཏེ་འགོག་མཁན་སུ་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་སྤྱོད་པ་རྩེ་
གདན་པ་སོགས་པའི་ཉ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་མཛད་པའི་ཆེ་ཡང་། འཇམ་
དཔལ་སྤྱི་ཡི་སྤྱལ་པ་འབྱུངས། །སྤྱོད་སྤྱོད་དགོངས་པ་ལུགས་སུ་ཆུད། །ཆེ་
བ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི། །ཆེ་མ་དེ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་བསྟོད་
ཅིང་། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པའི་ཆེ་བ་བརྩོད་པའི་ཆོ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་

^༡ ག་༡༩་བ་༣་གཞུང་བ། ཉ་༥༩་ན་༤་གཞུང་བ། ད་༩༤་ཆ་གཞུང་བ།

བ་གྲགས་པ་ནི། །སྟོབས་ལྡན་དོ་ཡི་སེངྒེ་ཞོན། །དུ་རུ་ཁ་ཡི་དམག་བསྒྲོག་
ནས། །ཤི་བསད་མེད་པ་དོ་མཚར་ཆེ། །ཞེས་སོགས་བརྗེ་ཏ་རྣམས་ཀྱིས་
ཆེ་བརྗོད་ཁོ་ན་མཛད་པ་དང་། བ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ལ་སོགས་པའི་བོད་
ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། དཔལ་ལྡན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་ཐེག་པ་མཆོག་
ལ་ཐུགས་གཞིལ་བ་མི་འཕྲོགས་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ།
དེ་མོར་གྲིས་པའི་བ་དུས་མ་ལས་འོ་མ་བཞོས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་བདེན་
པར་ཞེན་པ་བསྒྲོག་པར་མཛད་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། དབུ་མ་འབྲུག་པ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་
ཆད་སྟོང་ལ་སྐྱེལ་^༡དེགས་ན། འགེལ་བ་སྟོན་གསལ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་
ཉིད་ཆད་སྟོང་ཡིན་ནམ་མེན། མ་ཡིན་ན་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་གཞུང་ནས་
བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་སྟོང་ཡིན་པ་དང་འགལ། གལ་ཏེ་འགེལ་བ་སྟོན་
གསལ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཆད་སྟོང་ཡིན་ན་རྗེ་རྒྱ་རོ་བ་བཞེད་
པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་ཆད་སྟོང་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེ་རྒྱ་རོ་བ་ལྷ་བའི་ཞབས་
ལ་དོ་རྗེ་འཆང་དང་འབྲ་བར་ཆད་མར་^༢འཛིན་པ་གང་ཞིག །འགེལ་བ་སྟོན་
གསལ་ལས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་སྟོང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་དང་པོ་
བྱུབ་སྟེ། རྗེ་རྒྱ་རོ་བ་རང་གི་གཞུང་དུ། སྟོན་མ་གསལ་བའི་རྗེས་འབྲང་
ནས། །སྐྱ་སྐྱབ་མན་ངག་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་

^༡ ག་ཀལ་ན་མེལ། ཏ་ཕལ་བ་ལ་སྐྱེལ། ད་ལལ་མེལ།

^༢ ག་ཀལ་ན་ཆད་མར། ཏ་ཕལ་བ་ཆད་མར། ད་ལལ་ཆད་མར།

འཕགས་པ་ལྟ། །སྤྱི་བྱང་ཚུབ་ཤྲུ་བཤེས། །ཆོ་བ་ཐུགས་པ་ལ་སོགས་
པའི། །མན་ངག་རིམ་པ་ལ་བཞེན་ནས། །བདག་གིས་བགྱིས། །ཞེས་ལྷ་རོ་
པ་རང་གི་གཞུང་དུ་གསལ་བར་བཤད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཆོ་བ་ཐུགས་པ་གསང་སྤྱགས་ལ་མ་ཞུགས་གོང་དུ་ངེས་
དོན་མ་གོ་བ་ལ་སྤྱགས་ལ་ཞུགས་ནས་ངེས་དོན་གོ་བ་ཡིན་པས་སྒྲིན་
མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིན་གསལ་ལས། །སེམས་དང་
དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཆོས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ། །ཆོས་ཉིད་འགའ་ཞིག་ཡོད་དམ་
ཞེ་ན། ཆོས་ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་འབྲུག་པ་ཙུ་འགྲེལ་ངེ་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་
སྤྱག་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་དོ། །ཆོས་ཉིད་མེད་ཅེས་པ་ཡང་ཆོས་ཉིད་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དེར་མ་ཟད། དུས་འཁོར་རྒྱུད་
འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པར་ཉོགས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་
གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
ཀྱིས་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་སྤྱག་དང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་
མཉམ་པར་འཛོག་པའི་ཆོ། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་སྒྲོམ་དུ་མི་རུང་
བར་གསལ་བར་བཤད་དོ། །དེས་ན་ཁྱེད་ཀླར་སྤྱགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤེལ་ནས་དོན་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྲུར་མ། ༡༥། རྒྱུད་ཏུ། དཔལ་ལྷན་ཆོ་བ་ཐུགས་པ། སྒྲིན་གསལ། ༡༡༩༡-༡༠༡

དམ་བཤེན་པ་དངོས་པོར་བཤད་གསུང་བ་འདུག་པ། རྒྱུད་སྡེ་གང་དུ་
བཤད་གསལ་བར་གནང་དགོས།

འོན་ལྟར་བ་བྲགས་པ་སྐྱུ་སྐྱུབ་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་ཡིན་ནམ་མིན། ཞེ་ན།
འདི་ལ་ཆོས་རྩི་གོ་བོ་བ་ན་རེ། རྩི་བ་བྲགས་པ་སྐྱུ་སྐྱུབ་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་
མ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། གནས་བརྟན་དབྱིག་
གཉེན་དང་། རྩོགས་ཀྱི་སྒྲང་པོ་དང་། ཆོས་སྦྱོང་ལ་སོགས་པ་བསྟན་
བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་ཁྱོན་ཟིན་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཡི་
གོ་ཙམ་ཐོས་པས་འཇིགས་ཏེ། སྦྱོང་བ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྦྱོན་པ་
འདི་ཡོངས་སུ་སྤངས་སམ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་སྒྲུའོ། ཞེས་དཔལ་ལྷན་རྩི་བ་
བྲགས་པའི་དུས་སུ། དབྱིག་གཉེན་དང་། རྩོགས་སྒྲང་ལ་སོགས་པ་སྦྱོན་
ཁྱོན་ཟིན་པར་བཤད་ཅིང་། མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུབ་ཀྱི་དགྲུང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་བཞེས་
པའི་དུས་སུ་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་འཁྲུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ནི་ཁོ་རང་
གིས་ཡེ་མ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུབ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་དུ་ལོ་
བྱུག་བརྒྱ་བཞུགས། དཔལ་ལྷན་རྩི་བ་བྲགས་པ་མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུབ་ཀྱི་སྐྱུ་
ཆེའི་སྐད་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུབ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་
དུ་ལོ་བྱུག་བརྒྱ་བཞུགས་པར་འཛམ་དཔལ་ཙུ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་
སྤེས་ནས། ཀུན་སྦྱོང་སྦྱོན་ཙན་གྱིས་དགག་བཞག་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་
ཞིག་ཡོད། ཆོས་རྩི་གོ་རམས་པ་ཟེར་བ་འདིས། རྩི་ཙན་ཁ་པ་ལ་ངན་སྤྲས་
དཔག་དུ་མེད་པ་བྱས་ནས། ཁོ་རང་གི་བྱབ་མཐའ་ནང་འགལ་གྱི་ཕུང་པོ་

འབའ་ཞིག་ལ་བ་བ་ལ་དགག་བཞག་ཅིག་གྱེད་པ་ཡོད་པས། མཁས་པ་
ནམས་ཀྱིས་དཔང་པོ་མཛད་དུ་གསོལ།

དོན་དེལ་ན། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། མགོན་པོ་སྟུ་སྟུབ་ཀྱི་དངོས་
སྟོབ་ཏུ་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གསལ་
ལས།^༡སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་རིམ་གཉིས་གནས་ཀྱིས་རྒྱུ་བཟུང་དེ་ནི་སྟུ་
སྟུབ་ལས་ཉིད་པ། །ཁྱབ་བདག་དཔལ་ལྷན་དོ་རྩེ་སེམས་དཔར་བཟུང་དེ་
ཆེ་བ་གྲགས་པས་རིམ་བཞིན་བཤད། །ཅེས་དང་། བརྗེ་ཏ་སྐལ་ལྷན་གྲགས་
པས་ཀྱང་། དཔལ་ལྷན་སྟུ་སྟུབ་ལས་ཉིད་པ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། དེས་ནི་
དཔལ་ལྷན་སྟུ་སྟུབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྲུལ་གྱི་དངོས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཉིད་དུ་བསྟན་གྱི།
བརྒྱད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྟོན་མ་^༢རབ་གསལ་ལས། ཀོང་ཀ་
ན་ཡི་གོང་ཁྱེར་དུ། དཔལ་གྱི་རི་པོའི་ཅེ་མོར་ནི། །སྟེ་^༣པོས་དཔེན་པའི་
གནས་ཉིད་དུ། །དང་པོར་དེ་ལ་གནས་བྱས་ནས། །མི་དང་སྟུ་ཡི་བདག་
པོར་མཚུངས། །མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་གསུངས་པའི། །སྟུ་གཅན་
འཛིན་གྱི་ཞལ་སྤྲུལ་། །ས་སྟེང་འདི་ན་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག་། །བརྟེན་པ་དེ་ལས་
དེ་ཉིད་ནི། །ཐེག་ཆེན་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོས་པས། །ས་ཐོབ་གཞན་གྱི་དོན་
ལ་བཅོན། །དཔལ་ལྷན་སྟུ་སྟུབ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག་ །དེ་ལས་དེ་ཉིད་རིན་ཆེན་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུང་མ། ༡༥། རྒྱད་ཏ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། སྟོན་གསལ། ༤༣༩་༦།
༢ ག་པོ་ན་ན་སྟོན་མ། ༡་༣༩་ན་ན་སྟོན་མ། ༥་༤༤་༡་སྟོན་མ།
༣ ག་པོ་ན་ན་སྟེན་པོས། ༡་༣༩་ན་སྟེན་པོས། ༥་༤༤་ན་སྟེན་པོས།

ནི། །ཐོབ་པས་འདིག་རྟེན་གསུམ་དུ་གྲགས། །འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་
ཕྱིན། །ཆོ་གསལ་གསལ་གྱི་དྲ་རྒྱ་ལྟར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་
འགྲེལ་པར། བརྟེན་ཀྱི་སྒྲ་རས། འདིས་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པ། ཉིད་
ཀྱིས་མན་ངག་དང་ལྡན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཟུང་འདྲིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་། རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་
པ་འདི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་ཆོགས་
ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་།
བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་དང་། ཐོགས་མེད་སྤྱོད་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དང་། བྱད་
པར་དུ་མགོན་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་
ཡིན་ནོ། །གསུང་པ་འདི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཡེ་མ་ཤོང་བས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་
བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་
པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པར་བསྟོད་པའི་
དགོངས་པ་མིན་པ་དང་། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་
དང་། འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།
བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་
ཀྱི་རྗེ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟོད་ཆོགས་ལྷག་མ་
ནམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་

བཞིན་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསུངས་ཀྱི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་^༡ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་མ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^༢མི་རྟག་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་ཞེས། །བྱ་བ་གསུམ་པོས་སེམས་སྦྱོང་བྱེད། །མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྦྱོང་བྱེད་པའི། །ཆོས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་པ་ལ་གྲགས་པའི་མི་རྟག་སྤྱད་བསྐྱེད་སྦྱོང་བདག་མེད་གསུམ་བསྐྱེད་སེམས་པས་སྦྱོང་ཉིད་ལ་མོ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བའི་རྒྱད་སྟོན་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་ཡང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྦྱོང་མི་རུས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྦྱོང་རུས་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྦྱོང་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དགོས་པར་གསལ་བར་གསུངས་པས་རིགས་ཆོགས་དང་། བསྦྱོང་ཆོགས་གཉིས་དབུ་མ་ཆེན་མོའི་ལྟ་བ་རྣམས་པར་དག་པ་སྟོན་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། ཡང་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ་ལས། ^༣ཡིད་གཙོར་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། །རྟོག་དང་རྟག་པ་རྣམས་སྤངས་ནས། །ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་

༡ ག་ནོ་བ་ན་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ཏ་ཤེ་བ་ལ་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ད་ཀློང་ཀ་ན་མེད་ཡེ་ཤེས།
༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༡ བསྟོན་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་སྤྲུལ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ། ༡༩༣་ཀ་༢༡
༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༡ བསྟོན་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་སྤྲུལ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ། ༡༩༥་ཀ༡

བ་ཉིད། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱེད་པར་བྱ། །མཐོང་དང་སྟོན་དང་
བསྐྱེད་པ་^༡ བ་དང་། །མུང་དང་རེག་པར་འགྱུར་བ་དང་། །ཆོས་རྣམས་དེ་
ལྟར་རྣལ་འབྱོར་བས། །ཤེས་ནས་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་རྣལ་
འབྱོར་བས་ཡུལ་དུག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་པ་
སྟོང་བ་ཉིད་ཟབ་མོ་སྐྱེས་པའི་ལྟ་བ་ཡོངས་རྫོགས་སུ་བཤད་ཅིང་། ལུང་
འདིས་ཀྱང་བསྟོད་ཆོག་པ་དང་རིགས་ཆོག་པ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་
དང་དབྱངས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་གོ། །

ཡང་བྱི་བ་འདི་ཞུ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སམ་མི་བཞེས། མི་བཞེས་ན་
ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ། གལ་ཏེ་
བཞེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་བདེན་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། དེས་ན་བདེན་
བྱུང་མེད་པར་བཞེད་པ་ལ་དབུ་མ་རིགས་ཆོག་པ་དང་བསྟོད་ཆོག་པ་
གཉིས་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གོ་ལགས། ལུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་
གསལ་བར་བསྟན་པས་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པ་དང་།

༡ ག་པོ་བ་པ་བསྐྱེད་པ། ཏ་པོ་ན་ན་སྐྱེད་པ། ད་པོ་པོ་བསྐྱེད་པ།

བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མའི་ལུགས་
སྤྱོད་གནས་པར་གསལ་བར་བསྟན་འདུག་པས་ལུང་འདི་རྣམས་ལ་འབྲུ་རི་
ལྟར་གནང་ལགས།

གཞན་ཡང་། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ། ཆོས་དབྱིངས་ཡི་
ཤེས་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་
དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། རི་ལྟར་རི་བོང་མགོ་ཡི་དྲ། །བཏགས་པ་ཉིད་དེ་
མེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །བཏགས་པ་ཉིད་
དེ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་
བཏགས་ཅམ་ཡིན་གྱི། བདེན་པར་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བསྟན་ནམ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་
མ་ཡིན། ཞེས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་ལགས། དང་པོ་ལྟར་ན་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། གཉིས་པ་
ལྟར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་
དགོས་ལགས། དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་བདེན་པར་
ཡོད་པ་དང་འགལ།

ཡང་རི་བོ་འདི་ལྟར་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་
ལུགས་མ་ཡིན་ཞིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྤྱི་ཐོབ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༤༧།

ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པར་འདུག་པ། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་དེ་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ།
དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཅིག་ཡོད་དེ་མིན་པའི་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་
ཏེ་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་དབྱིངས་
དང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་སྟོང་ཉིད་སོགས་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་
ན། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཀྱང་ཏུ་མ་ངེས་ན། །སྲིད་པ་
གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་ལ། །སེམས་ཅན་ཀྱང་ལ་ངེས་གནས་པའི། །ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཆའ་འདུད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཆོས་དབྱིངས་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་པའི་སེམས་ཅན་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་དང་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བཞེད་པ་རྣམས་ལ་འདི་ངི་བར་བྱ་སྟེ། གང་
ཞིག་ཀྱང་ཏུ་མ་ངེས་ན། །སྲིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་ལ། །སེམས་ཅན་
ཀྱང་ལ་ངེས་གནས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཆའ་འདུད། །ཅེས་
པའི་ལུང་འདིས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་དབྱིངས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༢ བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་ལྷ་སྤྲུལ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༩༡་ན།

སྤྱུ་བྱས་ནས། དེ་ལ་བསྟོད་པར་བཞེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། སེམས་ཅན་
ཀུན་ལ་ངེས་གནས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་འདུད། །ཅེས་
པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སེམས་
ཅན་ཀུན་ལ་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལམ་
ཞུགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཐུན་མོང་དུ་བྱི་བ་འདི་ཞུ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཞིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་
སེམས་ཅན་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལམ་མ་ཞུགས་
ཀྱི་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་
མེད་པའི་བྱིར།

ཡང་རྗེ་ཀམ་པས་མཛད་པའི་ལྷོ་ཀླ་འདིར། རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ཉན་རང་
འཕགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་བཞེད་ཀྱང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་དགོངས་པ་
དེར་མི་གནས་པར་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་བཞེད་པས་སྐབས་འདིར་དེའི་
རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་ལ་རྒྱུས་རྒྱུང་བ་ཁ་
ཅིག །ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
དུ། སློབ་དཔོན་གྱིས། རི་སྤྱིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
ལུང་གིས་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྐྱབ་པ་

༡ ག་༣༣ན་༤དེ་ལ་ལས། ༥༣༤་བ་༤དེས་ལས། ༥༡༡༠་༣དེ་ལ་ལས།

མེད་ཉོགས་པའི་སྤྱོད་བྱེད་དངས་ཤིང་། འབྲུ་མཛད་ཚུལ་དེ་ནི་རིན་
ཆེན་སྤེང་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། སྤྱོད་བྱེད་འབྲེལ་མེད་བཞོད་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྗེ་ཀམ་པས་ལྷོ་ཤར་ཉན་རང་འཕགས་པས་སྟོང་
ཉིད་གཏན་མ་ཉོགས་པར་བཞད་འདུག་ཅིང་། དེ་ལྟར་བཞེད་པ་དང་
བསྟོད་ཆོགས་སྤྲི་འཁོར་པར་བཞེད་པ་ནང་འགལ་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་
བསྟོད་པར། གང་ཞིག་ཀྱན་ཏུ་མ་ངེས་ན། །སྤྱིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་
ལ། །ཞེས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་ཆོས་དབྱིངས་ཉོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཐོབ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉན་རང་སོགས་ལ་མེད་ན།
ལུང་འདིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བསྟོད་པ་འབྲེལ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་
བས། ལུང་འདིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་འདུག་ལགས་པ། འབྲུ་འཛིན་གནང་།

ཡང་རྗེ་ཀམ་པས་མཛད་པའི་ལྷོ་ཤར་ཉན་རང་། ཆོས་རྗེ་ཤུག་མཆོག་
པའི་ཡིག་ཆ་མང་པོར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་འགགས་པ་སོགས་
བཞེད་པ་འདི་ཡང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་

ཉིད་ལས།^༡ རི་ལྟར་མེ་ཡིས་བསྐྱེད་པ་བཞི་གོས། །སྤྱི་ཆོག་པ་རི་མས་
རི་མ་ཅན། རི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན། རི་མ་ཆོག་འཕྱར་གོས་མིན་
ལྟར། རྟེན་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། འདོད་ཆགས་ལས་སྦྱེས་
རི་མ་ཅན། ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་རི་མ་སྟེག། རྟེན་ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་རྩོམ་ཀྱི་གོས་རི་མ་ཅན། མེའི་ནང་དུ་བཅུག་ན་རི་མ་འཆོག་
ཀྱང་གོས་མི་འཆོག་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་རི་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
ན། རི་མ་འཆོག་ཀྱང་འོད་གསལ་བཞི་སེམས་མེད་པར་མི་འཕྱར་བར་
གསུངས་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་དང་། དེར་འོད་
གསལ་བཞི་སེམས་ཡོད་པར་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་ན། འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས།^༢ དབེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རིག་ཐུང་བ། །འཛིག་
རྟེན་འདས་ཁྱོད་ཐུག་འཆལ་འདུད། ཁེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཐུན་
ཚུལ་གྱི་སྟོན་ས་བསྟོད་པ་རི་ལྟར་ལགས། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས་
ཀྱང་།^༣ གང་ཞིག་ལྟ་བུ་བས་ཐོངས་པ་ཡི། འཛིག་རྟེན་འདི་ལ་ཕན་བཅོམ་
བ། །དངོས་པོ་མེད་པས་དོན་རིག་བས། དཔེ་མེད་ཁྱོད་ལ་ཐུག་འཆལ་
ལོ། །ཞེས་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་རིག་པར་གསུངས་པ་འདི་ཡེ་ཤེས་

^༡ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར། ༡། བསྟོད་ཆོག་པ་ག །མགོན་པོ་སྤྱི་ཐུག་ ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༤༣་༦།

^༢ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར། ༡། བསྟོད་ཆོག་པ་ག །མགོན་པོ་སྤྱི་ཐུག་ འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༡༤༤་༣།

^༣ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར། ༡། བསྟོད་ཆོག་པ་ག །མགོན་པོ་སྤྱི་ཐུག་ དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། ༡༤༣་༣།

ཀྱིས་རིག་པ་མ་ཡིན་ན། གཞན་གང་གིས་རིག་པར་འགྱུར་བ་བཞག་པར་
དཀའ་ཞིང་། དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་དྲུ། དེ་ཉིད་ལས་ཀྱི་གང་ཞིག་ཁྱོད་ནི་ཅུང་
ཞིག་ཀྱང་། །སངས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པ། །ཁྱོད་ཀྱི་གཟིགས་
པ་སྒྲ་ན་མེད། །དེ་ཉིད་དོན་ནི་རིག་པ་ལགས། །ཞེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རིག་པར་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། སྒྲ་ན་མེད་པར་བསྟོན་
པ་ལས་ཀྱང་། ཀྱི་གང་ཞིག་ཚུ་རོལ་པ་རོལ་སྤངས། །ཤེས་བྱ་རང་གི་རོ་
བོ་མཆོག་ །ཡེ་ཤེས་རྩ་འབྲུལ་སྟོབས་ཀྱིས་གསལ། །སྒྲ་ན་མེད་དེ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ། །གང་ལ་མཁྱེན་དང་མི་མཁྱེན་མེད། །རྣལ་འབྱོར་པ་དང་ཐ་
མལ་དང་། །གང་ལ་བསྟོམ་དང་མི་སྟོམ་མེད། །སྒྲ་ན་མེད་དེ་ཕྱག་འཆལ་
ལོ། །གང་ཞིག་གཅིག་ཕུ་ཡེ་ཤེས་གསལ། །མ་ལུས་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་
དཔྱོད། །ཅེས་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་སངས་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་གསལ་བར་གསུངས།

དེས་ན་སྤྱོད་སྟོབས་སྟོད་པ་བས་ཁྱི་མ་ཐད་པ་ན་སེམས་ཀྱང་ཐད་པར་
འདོད་པ་ལྟར། མ་རིག་པ་སྤངས་པ་ན་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མེད་པར་
འདོད་པ་གཉིས་ནི་མཚུངས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་མཁས་པ་དག་གསུངས་
ཀྱི་པ་ནི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ་ལས་ཀྱི་ཤེས་ཏུ་ཁྱི་མེད་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད། །ཁྱི་མ་མེད་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ལ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོག་གནས་ཀྱང་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱོད། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། ༡༩༠༩།
༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱོད། སྒྲ་ན་མེད་པར་བསྟོད་པ། ༣༩༣།
༣ ག་པ་པ་པ་པ་གསུང་པ། ༥༣༣་ན་པ་གསུང་པ། ༥༡༦་ཀྱི་གསུང་པ།
༤ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱོད། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༩༠༧༣།

ནས། །སྤྱོད་གསལ་ཞོར་བྱ་རི་བཞིན་དུ། །དེ་ལས་སེམས་ཅན་དོན་རྣམས་
མཛད། །ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་གསལ་བར་བཤད་
དོ། །བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྟོད་པ་ལས།^༡གང་གིས་^༢དངོས་པོ་
རྟེན་འབྱུང་རྣམས། །རོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གསུངས། །ཡེ་ཤེས་མཉམ་མེད་
བསམ་མི་བྱུང། །དཔེ་མེད་དེ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པའི་བྱིར་རོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་འདི། དབྱ་མ་ཆེན་པོ་དང་། རོ་
བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་བཞེད་པར་འདུག་པ། འགྲེལ་
བ་ཆོག་གསལ་ལས།^༣མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་
ཐག་པ་མེད་པའི་ལུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བསྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། འདུག་འགྲེལ་དུ་ཡང་། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་
དང་། ཤེས་རབ་ཅེས་སོགས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་འདུག་པས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་རང་གསལ་བ་འདུག་ཅིང་། མེད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་
ཡོད་པར་མ་གོ་ལགས། འོ་ན། སེམས་འགགས་པས་དེ་སྒྱུ་ཡིས་མངོན་
སུམ་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་རི་ལྟ་བུ་སྤྲུལ་ན། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
ན་རྣམ་ཉོག་གི་རྒྱ་བ་འགགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་

^༡ བསྟོན་འབྱུང་དཔེ་བསྟུང་། ^༢ བསྟོད་ཆོག་གསལ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུལ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྟོད་པ། ༡༣༥་༣།

^༣ ག་༥་༣་བ་༡་གང་གིས། ༡༣༥་ན་༤་གང་ཞིག། ༡༥་༡༡་༥་གང་གིས།

^༤ བསྟོན་འབྱུང་དཔེ་བསྟུང་། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༣༠་༡།

ལས།¹ རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་འགགས་ན། སེམས་ཀྱི་རྩི་རྩེ་ལ་
བསྟོད་པ་ཡང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་དང་། དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བསྟོད་ཆོག་པ་ཀྱི་དགོངས་པར་
མཛད་པ་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ་རྣམ་བརྒྱུན་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་པ་ཡིན་
ཞིང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བའི་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་
བསྟོད་ཆོག་པ་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པར་བསྟོད་
པ་ལས། གང་གིས་² དངོས་པོ་རྟོན་འབྱུང་རྣམས། རོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
གསུངས། །ཡེ་ཤེས་མཉམ་མེད་བསམ་མི་བྲལ། །དཔེ་མེད་དེ་ལ་ཐུག་
འཆལ་ལོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་གསུངས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ་མཛད་འདུག་ལ། སྟོན་པ་སངས་
རྒྱས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་བཞེད་ན། བསྟོད་ཚུལ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འགྱུར་ཞིང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ་མི་མཁས་པར་འགྱུར་
བས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་བཞེད་
པ་བསྟོད་ཆོག་པ་ཀྱི་དགོངས་པར་འདུག་ལགས། དེ་བཞིན་དུ་མགོན་པོ་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྲུད། ༤༠། དབུ་མ་ལ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསུག་ལ། འབྲེལ་པ་ཆོག་གསལ། ༡༤༣་༥།

² ག་ཤ་ན་བ་ཡ་གང་གིས། ༡་ཤ་ན་བ་ཡ་གང་གི། ༥་ཤ་ན་བ་ཡ་གང་གིས། འདི་རྩ་བུ་མང་དུ་སྒྲིང་།

སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
བར་གསུངས་པའི་སློན་ས་བསྟོད་པ་མཛད་པ་དང་། མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བར་སྤྱ་བའི་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཡང་འགལ་
འདུག་ལགས།

གཞན་ཡང་། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བར་བསྟོད་པ་ལས།^༡ ཡོད་ཅེས་པ་
ནི་རྟག་པར་ལྟ། མེད་ཅེས་པ་ནི་ཆད་པར་ལྟ། །དེས་ན་མཐའ་གཉིས་བྲལ་
བ་ཡི། །ཆོས་དེ་ཁྱོད་ཉིད་བསྟན་པར་མཛད། །དེས་ན་ཆོས་རྣམས་སྤྱ་
བཞི་དང་། །བྲལ་བར་ཁྱོད་ཉིད་བཀའ་སྩལ་ལགས། །རྣམ་ཤེས་བྱ་བའང་
མ་ལགས་ན། །ཆོག་གི་སྟོད་ཡུལ་ག་ལ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་འདུག་
པ་འདྲིའི་དོན་ལས་བརྩམས་ཏེ་བྲུས་ན། ལུང་འདིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱ་
བཞི་དང་བྲལ་བར་གསུངས་འདུག་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་སྤྱ་བཞི་དང་བྲལ་ལམ་མ་བྲལ། ཞེས་བྲ།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་མཐའ་བྲལ་མ་ཡིན་
ན། མཐའ་བྲལ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་
འགྱུར་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་པ་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་
ཅན། མཐའ་བཞི་དང་མ་བྲལ་བར་ཐལ། ཡོད་མཐའ་དང་མ་བྲལ་བའི་བྱིར།

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བའི་བསྟོད་པ། ༣༣༧།

དེར་ཐལ། བདེན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས།

དེས་ན། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པར་ཡོད་
ཅས། གསེར་མདོག་ཅན་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་ཀམ་པ་སོགས་བཞེད་ཅིང་།
དེ་ཉིད་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
བྱང་པར་དུ་མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། རྣམ་
བརྒྱན་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པར་
བསྟོད་པ་ལས།^༡ དངོས་འཛིན་འཛིགས་པ་སྟོད་བགྱིད་ཅིང་། །སྐྱ་སྟེགས་
རི་དྲགས་འཛིགས་བགྱིད་པ། །བདག་མེད་སེང་གའི་ར་རོའི་སྒྲ། །མད་
བྱང་དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས། །སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཆེས་ཐབ་པའི། །ཆོས་
ཀྱི་ར་ཆེན་བརྟུངས་པ་ལགས། །རོ་བོ་ཉིད་མེད་སྐྱ་བོ་ཆེའི། །ཆོས་ཀྱི་དྲུང་
ནི་བྱས་པ་ལགས། །ཞེས་མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་སྟོན་པ་བཙུག་པ་འདས་པ་བསྟོད་པ་མཛད་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
མེད་པར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། མགོན་པོ་སྐུ་
སྒྲུབ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་བསྟོད་པ། ༡༣༩།

ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མགོན་པོ་སྤྲུལ་བ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། དེས་ན་
བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པར་བསྟོད་པའི་ལུང་འདིས་ཀྱང་མགོན་པོ་སྤྲུལ་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲུལ་པའི་དབུ་མ་པར་གསལ་བར་བསྟན་འདུག་ལགས་
པ་རྩི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ལྟ།

གཞན་ཡང་། གང་གིས་དངོས་པོ་རྟོན་འབྱུང་རྣམས། རྩོ་བོ་མེད་
པ་ཉིད་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་པ་འདི་རང་ལས་བཅུམས་ཏེ་ལྷོ་ན། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་
ཐལ། བྱོད་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་བྱད།
མ་བྲལ་ན། གང་གིས་དངོས་པོ་རྟོན་འབྱུང་རྣམས། རྩོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་
གསུངས། །ཞེས་གསུང་པ་དང་འགལ།

གལ་ཏེ་འདི་སྐད་ཅེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཞན་
ངོ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲང་བ་དང་། རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་
པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་དེ་རྟོན་
འབྲེལ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱི་མ་འདི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་བདེན་
པར་གྲུབ་ཅིང་། རྟོན་འབྲེལ་མ་ཡིན་གསུང་པ་འདི་འཐད་པར་མ་གོ་ལགས།
དེའི་རྒྱ་མཚན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟོན་འབྲེལ་

༡ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར། ༢ བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་བ་ བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་བསྟོད་པ། ༣༣༩་༣།

ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་
པོ་སོང་། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྟོད་པ་ལས།^༡
ཤེས་པ་མེད་ཅིང་ཤེས་བྱའང་མེད། །ཡོད་མིན་མེད་མིན་གང་ལགས་
པ། །གང་ཡང་གཅིག་མིན་དུ་མའང་མིན། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཅི་ཡང་
མེད། །གཞི་མེད་པ་དང་མི་གསལ་དང་། །བསམ་མི་བྱུང་དང་དཔེ་མེད་
དང་། །གང་ཡང་མི་སྤྱེ་མི་འགག་དང་། །ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །དེ་
ནི་ནམ་མཁའ་འདྲ་བ་ལགས། །ཡི་གེ་ཡེ་ཤེས་སྟོད་ཡུལ་མེད། །ཅེས་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་ངོས་བཟུང་ནས།^༢ དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་། །དེ་ཉིད་སྟོང་པར་ཁྱོད་བཞེད་ལགས། །ཞེས་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ལུང་ངངས་མ་ཐག་པ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་། །དེ་ཉིད་སྟོང་པར་ཁྱོད་བཞེད་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་
སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་མི་འགལ་བར་མ་ཟད། སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
ངེས་པ་པན་ཚུན་གྲོགས་སུ་འགོ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།
སྟོང་ཉིད་གོ་ཆོད་པོ་ཡིན་ན་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་དགོས་སོ། །ཞེས་སྟོང་པ་
དང་རྟེན་འབྲེལ་འགལ་བར་བཞེད་པ་འདི། མགོན་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་བསྟོད་པ། ༡༣༥་༡༥།
^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་བསྟོད་པ། ༡༣༥་༡༥།

སྤྲུལ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གོ་ལགས་པས། མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱི་བའི་དགོངས་པ།
བསྟོད་ཆོག་གས་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་དང་རྟེན་འབྲེལ་འགལ་བར་བཞེད་
པ་འདི། བསྟོད་ཆོག་སོགས་སྤྱི་སྤྱི་བའི་གཞུང་དུ་མ་དང་འགལ་འདུག་
པ་ཇི་ལྟར་ལགས། གཞན་ཡང་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་
རྟེན་དངོས་སུ་བཞེད་པར་འདུག་པ། དེ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་
ངམ་མ་བྱུང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་རྟེན་གསུངས་འདུག་པ་དང་འགལ། དང་པོ་ལྟར་ན།
གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། བསམ་
ཀྱིས་མི་རྩལ་པར་བསྟོད་པ་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི། གཞན་
ཀྱི་དབང་དུ་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། གཞན་ཀྱི་དབང་ཞེས་རབ་ཏུ་གསུངས། དམ་
པའི་དོན་ནི་བཅོས་མ་མིན་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
ཡོངས་བྱུང་ཡིན་པ་བྱད།

ཡང་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། རྒྱ་དང་
རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི། གཞན་ཀྱི་དབང་དང་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པར་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༢ བསྟོད་ཆོག་གས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱི་བའི་བསམ་ཀྱིས་མི་རྩལ་པའི་བསྟོད་པ། ༣ ༤༥

༤ ག་༣༥་བ་༣་མིན། ༥་༣༠་བ་༤་ཡིན། ༦་༡༣༤་༣་མིན།

ཐལ། རོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དམ་པའི་རོན་ནི་བཙུག་
མ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་འབྲུལ་
རྒྱ་འབྲུག་ནའང་ད་ལན་ལ་མ་ཕྱལ།

གསུམ་པ་དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་
ལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་།
བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཉག་པའི་དངོས་པོར་བཞེད་པ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས།^༡གང་ཞིག་ལྟ་བུས་
པོངས་པ་ཡི། །འཛིག་རྟེན་འདི་ལ་པན་བཙོན་པ། །དངོས་པོ་མེད་པའི་རོན་
རིག་པས། །དཔེ་མེད་ཁྱོད་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ་
ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་མ་བཙུག་ལྟར་འདས་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོན་རིག་པའི་
སྟོན་པ་བསྟོད་པ་མཇུག་པ་འདི། བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་དངོས་པོ་བདེན་
གྲུབ་མེད་པར་གཟིགས་པའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་མཇུག་པ་ཡིན་ནམ། བསྟོད་
ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཡོད་ལགས། དང་པོ་ལྟར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ཞིང་།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། བསྟོད་ཚུལ་གཞན་དེ་གང་ཡིན་ལགས། ཡང་དེ་
ཉིད་ལས།^༢ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། །རྣམ་བྱུང་རོ་གཅིག་
སྒྲུང་རིག་པས། །ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པར། །ཀྱང་ཏུ་རྣམ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྲུན། ^༢ བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། ༡༩༣་༣།
^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྲུན། ^༤ བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། ༡༩༤་༡།

པར་དག་གྱུར་པ། །ཞེས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱུང་གི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དུ་མ་རོ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ལགས།

གལ་ཏེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྣམ་བྱུང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་པར་མེད་པར་མཚུངས་པ་དེ་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་རོ་གཅིག་ཡིན་
པའི་དོན་ཡིན་ལགས་སམ། དེ་མ་ཡིན་པའི་དུ་མ་རོ་གཅིག་ཡིན་པའི་
དོན་གཅིག་ཡོད་ལགས། དང་པོ་ལྟར་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་བྱུང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་
མེད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་དངོས། གཞན་ཡང་། བྱམས་
ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྡེ་ལྷ་སྡེ་རྣམ་
པ་གཉིས། དབྱིག་གཉེན་གྱི་སྤྲ་ཀ་ར་ཏ་སྡེ་བརྒྱད་དང་། བསྟོད་ཆོགས་
དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་
དང་། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དེ་རྣམས་སྟུ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་བཞད། བསྟོད་ཆོགས་སྟུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱུབ་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་། དེའི་
འགྲེལ་པ་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་རྣམས་སྟུ་མཐར་
ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབས་
ནས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུབ་པ་རང་ལུགས་སྟུ་བཞད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། །ཆོས་དང་བདག་མེད་གྲོལ་བ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྲུར། ༢༠༡ སེམས་ཅམ་མི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོའི་སྡེ་རྒྱན། ༡༣༩་༡༠༡

ནམས། །མཚུངས་ཕྱིར་རིགས་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་
གསུངས་ཤིང་དེའི་འབྲེལ་པར་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཐར་
ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསལ་བར་བཤད་འདུག་ལགས། རྟགས་གཉིས་
པ་བསྟོད་ཆོགས་སུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་
པ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས།^༡ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་
མེད་ཕྱིར། །གཙུག་པོ་ཐེག་དབྱེར་མ་མཆིས་ཀྱང་། །ཁྲོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
གཞུག་དོན་དུ། །ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་འདུག་
པ་རིགས་ཆོགས་དང་བསྟོད་ཆོགས་དགོངས་པ་གཅིག་པར་གོ་ལགས།

བཞི་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས།^༢ རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྲོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །དངོས་
པོ་རང་དབང་ཡོད་མིན་ཞེས། །མཉམ་མེད་ཁྲོད་ཀྱི་སེང་གའི་
སྒྲ་^༣ ། །ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུད་ཅི་སྟོན་
མཛད་ན། །གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་ཁྲོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་
སྤང། །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ལས་བརྩམས་པའི་དོགས་གཙོད་འབྲུལ་
བར་བྱ་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྲོད་ནི་སྟོང་

^༡ བསྟོན་འབྱུང་དཔེ་བསྟུན། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། ༡༩༥་༡༠།

^༢ བསྟོན་འབྱུང་དཔེ་བསྟུན། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༡༠༠་༤།

^༣ བསྟོན་འབྱུང་དཔེ་བསྟུན། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་
པ་ལས། ༡༩༥་༤་སེང་གའི་སྒྲས།

པར་བཞེད། །ཅེས་པ་འདིས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་སྟོང་གི་སྒྲུབ་པ་བསྟན་
པ་ནི་ཚུད་པ་མི་འདུག་ལགས།

དེས་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེན་
པར་མེད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་སྒྲོག་ཏུ་མི་འདུག་
པ་འདི་ལ། རྩི་ཀམ་པའི་འྲིཤླར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་
གཞན་དོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དང་། རང་དོ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་
པར་ཡོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་སུ་ཡོད་གསུང་པ་འདི་གསུང་རབ་གང་
ནས་བཤད། ཅེས་ཞུས་ན་སྤངས་ཤིག་^༡ གནང་དགོས་པར་འདུག། བོད་དུ་
བཅོས་པའི་ཐ་སྟད་ལ་ཅི་འཛོག་འོང་བ་དཀའ་བས་གསུང་རབ་གང་ནས་
བཤད་ལགས། དེ་ལྟར་ཡང་། ཆོས་རྩི་ས་བཤྲ་གྱིས།^༢ མིག་མངས་རྒྱ་དང་
མ་འབྲེལ་ན། །དེ་ལྟར་མང་ཡང་ཤི་རོ་ཡིན། །དེ་བཞིན་སྤངས་དང་མ་འབྲེལ་
བའི། །ཆོས་ལུགས་མང་ཡང་རོ་དང་འབྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ཐ་
སྟད་གསར་པ་འདི་ལ་སྤངས་ཤིག་གནང་དགོས་པ་འདུག་ལགས།

ཡང་སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། ཁ་ཅིག་གངས་^༣ ཅན་ལུགས་བཞིན་
དུ། །ཡོད་པའི་དགོ་བ་ཞེས་བྲ་བ། །རང་བྱུང་དུ་ནི་བྲུབ་པར་འདོད། །དེ་
ལ་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་ཟེར། །གངས་ཅན་ལུགས་འདི་མི་འཐད་

༡ ག་པ་ལ་བ་ལ་ཤིག་། ༡༥་པ་ལ་ལ་ཅིག་། ༡༦་པ་ལ་ལ་ཤིག་།

༢ ས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པར་སྤྱོད་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༦། མེས་པོའི་བྱུང་བཞག་། ཆོས་རྩི་ས་བཤྲ་
སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༢༤་པ།

༣ ག་པ་ལ་བ་ལ་གངས་ཅན། ༡༥་པ་ལ་ལ་གངས་ཅན། ༡༦་པ་ལ་ལ་གངས་ཅན།

པས། །ལུང་དང་རིགས་པས་དགག་པར་བྱ། །ཞེས་རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་
རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
བཞེད་པ་འདི་སྒྲུ་སྟེགས་གངས་ཅན་ཀྱི་ལུགས་སུ་བཤད་འདུག་ལ། འདི་
ལའང་། །སྟོན་སྟོང་གནང་དགོས་རྒྱུ་འདུག་ལགས།

གཞན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
རང་དབང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར། རྟགས་སོང་།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་དབང་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་
ལས།^༡ དངོས་པོ་རང་དབང་ཡོད་མིན་ཞེས། །མཉམ་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་
སྒྲུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས།^༢ ཀྱན་རྟོག་
ཐམས་ཅད་སྤང་^༣ པའི་བྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུད་ཅི་སྟོན་མཛད་ན། །གང་ཞིག་
དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་ལ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤང། །ཅེས་པ་འདིའི་དོན་
ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཀྱན་རྟོག་ཐམས་ཅད་
སྤང་བའི་བྱིར་དུ། སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོའི་བདུད་ཅི་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་
པ་ལ། སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་སྒྲུབ་ཤིན་ཏུ་སྤང་བའི་གནས་
སུ་གསུངས། ཞེས་པ་ལུང་འདི་འདིའི་དོན་དུ་བསྟོན་མེད་དུ་འདུག་པ་ལ།

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༡།བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་སྒྲུ་སྒྲུབ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༢༠༠་༢།

༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༡།བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་སྒྲུ་སྒྲུབ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༢༠༠་༤།

༣ ག་༢་༡་ན་༣་སྤངས་བའི། ༡་༢་༤་བ་༤་སྤང་བའི། ༡་༢་༤་༣་སྤངས་བའི། འདི་འདྲ་གོང་འོག་ཀྱན་ན་མང་དུ་སྤང།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་མཛད་
ནས། དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་གསུང་བ་འདི་རིམ་རིགས་ལགས།
ཆོས་རྩེ་ཤུག་མཚན་པས། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་། བསྟོད་ཆོགས་དགོངས་
པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡང་། རིགས་པ་འདི་རྣམས་ལ་ཐུགས་རྟོག་ཡེ་
མ་ཞུགས་པ་འདྲ་སྒྲུབ་ཏུ་ཤར་ལགས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་པ་ལ་རྩེ་གམ་པའི་རྒྱུ་ལྟར་
ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟེན་འབྲེལ་མིན་པས་སྟོན་མེད་
གསུངས་མོད། དེ་ལ་དགག་པ་ཞུས་ཐེག།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་པར་
ཐམས། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ལ། ཆོས་རྩེ་ཤུག་མཚན་
པ་དཔོན་སྟོབ་རྣམས་ལ་ན་ཅི་མཛད་ཐུགས་བསམ་ཐོངས། དེ་བཞིན་
ཏུ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་། བསྟོད་ཆོགས་དགོངས་པ་གཅིག་ན། སྟོང་ཉིད་
བདེན་གྲུབ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་བཞེད་ཀྱི་ཡིན་ན། ཀྱན་རྟོག་
ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུད་ཅི་སྟོན་མཛད་ན། །གང་ཞེག་
དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤང། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤང་བའི་གནས་སུ་གསུངས་འདུག་པ། འདི་
ལ་ཆོས་རྩེ་ཤུག་མཚན་པ་དཔོན་སྟོབ་རྣམས་ཀྱིས་ལན་ཅི་མཛད་ཐུགས་
བསམ་ཐོངས།

གཞན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཤེས་པ་ཡིན་

ནམ་མཁུ། མ་ཡིན་ན་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། གཤམ་ཏེ་ཡིན་
ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས།¹ མ་ཤེས་པར་ནི་
ཤེས་བྱ་མཁུ། །དེ་མེད་རྣམ་པར་ཤེས་མེད་ལ། །དེ་ཕྱིར་ཤེས་དང་ཤེས་
བྱ་དག །རང་བཞིན་མེད་པར་ཁྱོད་ཉིད་བསྟན། །ཞེས་གསུངས།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས།² རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱང་བ་རྣམས། །དེ་མེད་པར་
ནི་ཡོད་མེན་པས། །གཟུགས་བརྒྱན་ཉིད་དང་མཚུངས་པ་བྱ། །གསལ་
བར་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་འདོད། །འབྱུང་རྣམས་མིག་གཟུང་མ་ཡིན་ན། །དེ་བྱང་
མིག་གཟུང་རི་ལྟར་ཞེས། །གཟུགས་ལ་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ན། །ཁྱོད་ཉིད་
གཟུགས་ཀྱི་འཛིན་པ་བསྟོན། །ཅེས་གསུངས་འདུག་ལ། གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ལྷོ་ལྟར་
ཞལ་གྱིས་བཞེས། བྱ་བ་པ་བསྟོད་ཆོག་ཀྱི་དགོངས་པར་གསལ།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས།³ མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་གཞན་ཉིད་ན། །མཚོན་བྱ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡།བསྟོད་ཆོག་སྟེ། །མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༡༩༩།༩།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༡།བསྟོད་ཆོག་སྟེ། །མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༡༩༩།༩།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡།བསྟོད་ཆོག་སྟེ། །མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༡༩༩།༡༡།

མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །ཐ་དད་མིན་ཡང་དེ་མེད་པར། །སྤོད་ཀྱིས་
གསལ་པོ་ཉིད་དུ་བསྟན། །མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་རྣམ་བཤམ་ཞིང་། །ཆོག་
གི་བརྗོད་པ་རྣམ་བཤམ་བར། །སྤོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་ཉིད་ཀྱིས། །འགྲོ་བ་
འདི་དག་ཞི་བར་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལས་བཅས་ཏེ་ཞུ་
ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་བཞེད་པ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་
ཡོད་པ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་
གྱིས་འགྲོ་བ་གདོད་མ་ནས་ཞི་བར་གཟིགས། ཞེས་གསུངས་འདུག་པ།
ཡང་ལུང་དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། འདོད་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་མི་སྟེ། །མེད་པ་
ཡང་མིན་ཡོད་མིན་པ། །བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་
དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག་
པ། འདིའི་དོན་གང་ཡིན། དངོས་པོ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པའང་མ་ཡིན། དོན་
དམ་པར་ཡོད་པའང་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟག་དངོས་དང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བཞེད་པ་དང་
འགལ། དངོས་པོ་ཡོད་པའང་མ་ཡིན། མེད་པའང་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དོན་འདི་ནི་རིན་ཆེན་སྲེང་བར་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡།བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུག། འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༡༤༩༡༥།

ཉིད་ལས།^༡འཛིག་རྟེན་གངས་ཅན་ལྷག་སྒྲུག་དང་། གོས་མེད་བཅས་ལ་
གལ་ཏེ་ཞིག་ཡོད་མེད་འདས་པ་སྦྱོན་ངེས། །དེ་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱིས་ནི། །བསྟན་པ་འཆི་མེད་ཡོད་མེད་ལས། །འདས་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་
བཤད་པ། །ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་^༢པ་ཡིན་ཞེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
ནི་གངས་ཅན་ལྷག་སྒྲུག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་ཀྱི་
མཐའ་བཞི་ལས་འདས་པར་སྦྱོན། དེའི་དོན་ངེས་ཤིག་དང་སྦྱ་རྒྱ་མི་འོང་
ངོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་མཐའ་འགོག་ན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་
དགོས་ཤིང་། མེད་མཐའ་འགོག་ན་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་འགོག་དགོས་པས།
དེའི་དོན་འཆད་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅིང་། དོན་
དམ་པར་མེད་པའི་འཛིག་མཚམས་ཤེས་དགོས་ལ། སྤྱི་རོལ་པས་དེ་འདྲ་
མི་ཤེས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའོ། །དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་ད་ལྟའི་ཡོད་མིན་མེད་
མིན་གྱི་འབྲུ་ཅན་ལ་དགའ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་ལགས།

ལྷ་བ་བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་
པར་བསྟན་པ་ནི། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དང་།
རྟག་དངོས་སུ་བཞེད་པ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས།^༣དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་གཞུགས་བརྟན་དང་། །མཚུངས་པར་སྟོད་
ཉིད་བཞེད་པ་ལགས། །ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སྤྱིར། །མགོན་སོ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦། སྤྱིས་རབས་གོ །མགོན་སོ་སྒྲུབ་ཀྱི། རིན་ཆེན་ཐོང་བ། ༢༤༣་༡༤།

^༢ ག་པ་ན་པ་ལ་ཁྱད་པ། ༩་༣༤་ན་པ་ལ་ཁྱད་པ། ༩་༣༤་༡་༣་ཁྱད་པ།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི། མགོན་སོ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ༢༤༠་༦།

ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གསུངས། །^༡དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་བཏགས་པ་སྟེ། །དངོས་
སུ་མགོན་པོ་ཁྱོད་མི་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདིས་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དང་རྟག་དངོས་སུ་བཞེད་པ་
ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་
དང་། །མཚུངས་པར་ཁྱོད་ཉིད་བཞེད་པ་ལགས། །ཞེས་པས་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པས།
དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་བཞེད་པ་བཀག་ཅིང་། ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་
ཕྱིར། །མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གསུངས། །ཞེས་པས་སྟོང་ཉིད་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་
པའི་སྟོང་པ་གསུངས་ཞེས་བསྟན། སྟོང་ཉིད་བདེན་སྟོང་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཆོན་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་བཏགས་^༢པ་སྟེ། །དངོས་སུ་མགོན་
པོ་ཁྱོད་མི་^༣བཞེད། །ཅེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ནི། མགོན་པོ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས།
སྟོང་ཉིད་དེ་དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་བཞེད་དེ། དེ་རྟོག་པས་བཏགས་
ཅུང་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ལྷང་འདིས་སྟོང་ཉིད་
རྟོག་པས་བཏགས་ཅུང་དུ་བསྟན་པ་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་ལ། རྟོག་པས་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟན། ༡།བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི། མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུབ། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ༡༩༠་༡།

༢ ག་༡༤་བ་༩་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དུ། ༡་༣༩་བ་༩་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དུ། ༡་༡༩་པ་༥་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དུ།

༣ ག་༡༤་བ་༥་བཏགས་པ། ༡་༣༩་ན་༡་བཏད་པ། ༡་༡༩་པ་༥་བཏགས་པ།

༤ ག་༡༤་བ་༥་མི་བཞེད། ༡་༣༩་ན་༡་ཀྱིས་བཞེད། ༡་༡༩་པ་༥་མི་བཞེད།

བཏགས་ཙམ་དང་བདེན་བྱུང་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཁས་ལེན་པ་སངས་རྒྱལ་
པའི་བྱུང་མཐའ་ལ་གཏན་མེད་པས་སྟོང་ཉིད་བདེན་བྱུང་བསྟོད་ཆོགས་གི་
དགོངས་པ་གཏན་མིན་པར་འདུག་ལགས།

ཡང་བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས།¹ འདུས་བྱས་བྱུང་
པ་མ་ལགས་ན། འདུས་མ་བྱས་ལྟ་ག་ལ་བྱུང། །སྤྱི་བའི་སེང་གེས་དེ་
སྐད་དུ། །སྟོད་གསུངས་པ་ནི་སེང་གེ་ཡིས། །འཕགས་བྱེད་སྤང་ཆེན་སྤྱི་
རྣམས་གི། །རྒྱགས་པ་སེལ་² བར་གྱུར་པ་བཞིན། །ཞེས་འདུས་བྱས་དང་
འདུས་མ་བྱས་གི་ཆོས་གང་ཡང་བདེན་པར་བྱུང་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་
སེའྲེ་སྤྱི་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱལ་གིས་བསྐྱབས་པས། དངོས་པོ་བདེན་བྱུང་
ཁས་ལེན་པའི་དངོས་སྤྱི་བའི་སྤང་ཆེན་རྣམས་སྤྱག་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་
པ་འདིས། འདུས་མ་བྱས་བདེན་བྱུང་གསལ་³ བར་བཀག་འདུག་པས།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གི་ཡེ་ཤེས་འདུས་མ་བྱས་དང་བདེན་བྱུང་ཏུ་
བཞེད་པ་མི་འཐད་པར་གོ་ལགས།

དུག་པ་སེམས་གི་རྩི་རྩེ་ལ་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཆན་བཤད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། །གང་གི་སེམས་བྱུང་བ་བཞི། །སེམས་
ཉིད་གིས་ནི་བསལ་མཛད་དེ། །སེམས་གི་སྟོངས་པ་སེལ་བ་ཡི། །རང་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༡།བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྤྱོད་བྱུང། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ༢༠༠༡།

² ག་ཕྱེན་ཉ་སེལ། ༥་ཕྱེན་ལགས། ༥་༡༤༡་ཉ་སེལ།

³ ག་ཕྱེན་ཉ་ལགས། ༥་ཕྱེན་ལགས། ༥་༡༤༥་ལགས།

⁴ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༡།བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྤྱོད་བྱུང། སེམས་གི་རྩི་རྩེ་ལ་བསྟོད་པ། ༢༠༢་ཉ།

སེམས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་ཐོག་མར་རང་
ལུགས་ཀྱི་འབྲུ་སྟོན་བྱས་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱང་པའི་འཁྲལ་སྤང་གི་བྱ་བ་མ་ལུས་པ་བསལ་རྟེ། སེམས་ཀྱི་རྫོངས་པ་
སེལ་བའི་དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་
བའི་དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་པ་ལུང་
འདིའི་དོན་ཡིན་རྟེ།^༡དེ་བས་ཀྱུན་གྱིས་འབད་བ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྩི་རྩེ་ཞེས་གྲང་བྱ་སྟེ། རྩི་རྩེའི་དོན་མི་བྱེད་པ་
ཞེས་བ་ཡིན་ལ། དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་བས་སྟོང་ཉིད་ལས་མི་
བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།^༢སེམས་ཀྱི་རྩི་རྩེ་བསྐྱེམ་
པའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ནི་བྱང་
ཆུབ་མཆོག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། བོད་དུ། སེམས་ཐོབ་པ་
ནི་བྱང་ཆུབ་སྟེ། །ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དམ་པ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་པའི་ཆེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་
ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། རྩི་རྩེའི་དོན་ཡང་གསང་སྟགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་མང་
པོར། དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྲིང་ཁར་རྩི་རྩེ་ཅེ་ལྟ་པའི་རྣམ་པར་
གྱུར། ཞེས་སོགས་དང་འབྲེལ་ལོ། །

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། །བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་ག། སེམས་ཀྱི་རྩི་རྩེ་ལ་བསྟོད་པ། ༢༠༣་༡༡

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། །བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་ག། སེམས་ཀྱི་རྩི་རྩེ་ལ་བསྟོད་པ། ༢༠༣་༡

དེས་ན་སེམས་ཀྱི་དོ་མཁོ་ལ་བསྟོད་པ་འདིས། རྩི་བཅས་ཀྱི་སེམས་
གསལ་རིག་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བསྟན་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་བ་
དང་། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོར་
བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བཞེད་པ་ལ་
འབྲེལ་ཡོད་པར་མ་གོ་ལགས། དེས་ན་བསྟོད་པ་འདི་གཙོ་བོར་འབྲས་
དུས་ཀྱི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟོད་པ་གོང་མ་
རྣམས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྟོད་པ་དང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་ན་སེམས་མེད་པར་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
ལུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དོ་མཁོ་ལ་
བསྟོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བསྟོད་པའི་ཆོ། རང་སེམས་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་
ལོ། །ཞེས་སེམས་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་ལ་བསྟོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་ན་སེམས་མེད་པར་བཞེད་པ་ལྟར་ན། སེམས་ཀྱི་དོ་
མཁོ་ལ་བསྟོད་པའི་གཞུང་དང་འགལ་བར་འབྱུར་ཏེ། སེམས་ཀྱི་དོ་མཁོ་ལ་
བསྟོད་པ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སེམས། །ཞེས་རྟོག་པ་སྤངས་
པའི་སེམས་ཡོད་པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་མ་གཏོགས་
གཞན་དུ་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་རྟོག་མེད་
པ་ཐར་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །

བདུན་པ་བསྟོད་ཆོགས་ལྷག་མ་^༡ རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་

^༡ ག་༡༩་བ་༥་ལྷག་མ་རྣམས། ཏ་༣༩་ན་༥་ལྷག་མ་རྣམས། ད་༡༥་ན་༥་ལྷག་རྣམས།

ཚུལ་བཤད་བ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་དང་། དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བསྟོད་ཆོག་ས་ཀྱི་དགོངས་
པར་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ།^༡ རོན་དམ་པར་བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོད་
ཆོག་ས་ལས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ལ། །གང་ལ་བསྟོད་
ཅིང་གང་གིས་བསྟོད། །ཅེས་དོན་དམ་པར་བསྟོད་པའི་ཡུལ་མེད་ཅིང་།
བསྟོད་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པར་བཤད་ལ། རོན་དམ་པར་བསྟོད་
པའི་ཡུལ་མེད་ན་དོན་དམ་པར་སངས་རྒྱས་མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
དོན་དམ་པར་མེད་དགོས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཆོས་ཉིད་མེད་དགོས་ལ།
དེ་ལྟར་ནི་ག་ལ་བཞེད།

དེ་བཞིན་དུ།^༢ རྩེ་བ་མེད་ཅིང་གནས་མེད་ལ། །འཛིག་རྟེན་དཔེ་ལས་
ཤིན་ཏུ་འདས། །ངག་གི་བརྗོད་པའི་སྟོང་ཡུལ་མིན། །མགོན་ཁྱོད་ཇི་
ལྟར་བསྟོད་པར་བགྱི། །ཞེས་དོན་དམ་པར་བསྟོད་པའི་ཡུལ་མེད་པར་
བསྟོན་ནས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་འདྲ་བས། །དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་སྟོང་ཡུལ་
ཀྱི། །འཛིག་རྟེན་རྟོག་^༣ པ་ལ་གནས་ནས། །གུས་པ་ཆེན་པོས་བསྟོད་

^༡ བསྟོན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུང་། ^༢ བསྟོད་ཆོག་ས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱེ་བ། རོན་དམ་པར་བསྟོད་པ། ༣༠༥་།

^༢ བསྟོན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུང་། ^༣ བསྟོད་ཆོག་ས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱེ་བ། རོན་དམ་པར་བསྟོད་པ། ༣༠༥་༣།

^༣ ག་ ༣༠ན་༣རྟོག་པ། ཏ་ ༣༦་བ་ ༣རྟག་པ། ད་ ༡༥༥་ལ་རྟོག་པ།

བར་བཀྱི། །ཞེས་དོན་དམ་བར་བསྟོད་པའི་ཡུལ་མེད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
གྱས་པ་ཆེན་པོས་བསྟོད། ཅེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་འདུག་ལ།^༡ ལྷ་
ན་མེད་པའི་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། གང་གི་ཚུ་རོལ་པ་རོལ་སྤངས། །ཤེས་
བྱ་རང་གི་དོ་བོ་མཆོག་ །ཡེ་ཤེས་རྩུ་འབྲུལ་སྟོབས་ཀྱིས་བསལ། །ལྷ་ན་
མེད་དེ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་ཤེས་བྱ་རང་གི་དོ་བོས་བྱུབ་པ། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་རྩུ་འབྲུལ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསལ་ཞེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
རྟག་ཆད་^༢ ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་ནས་ཤེས་བྱ་རང་གི་དོ་བོས་བྱུབ་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསལ་བར་གསུངས་པ་དང་།
ཡང་།^༣ གང་ཞིག་གཅིག་བྱ་ཡེ་ཤེས་གསལ། །མ་ལུས་ཤེས་བྱ་ཡོངས་
སྤྱད་ཤོད། །ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་བར་
གཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་
པ་གསལ་བར་གཟིགས་པར་བཤད་ན། སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་
ཇི་ལྟར་འཐད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་བྱུབ་པ་ཇི་ལྟར་འཐད། དོན་དམ་
བདེན་པ་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་སྟམ་པ་ཡིན་ལགས།

དེས་ན་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟོད་
པའི་ཆེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུབ་པར་གསུངས་པའི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ཀྱི་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྤྱོད་ལ། ལྷ་ན་མེད་པའི་བསྟོད་པ། ༡༤: ༣༡
^༢ ག་ ༣༠: ༡༤ རྟག་ཆད། ཉ་ ༣༩: བཤེས་རྟག་དབྱེད། ད་ ༡༥: ༡༤ རྟག་ཆད།
^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ཀྱི་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྤྱོད་ལ། ལྷ་ན་མེད་པའི་བསྟོད་པ། ༡༤: ༣༦།

བརྩམས་པའི་དོགས་པ་ལུལ་བཏོ། །

ད་ནི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
གྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡང་སྟོ་ལུལ་དུ་ཡེ་མ་ཤོང་
སྟེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་བཞེད་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་འདིར། སྟོང་པ་ཉིད་རང་གི་ངོ་
བོ་བདེན་གྲུབ་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་^༡འདིར་སྤྲས་པ། རང་དང་ཕྱི་ངོལ་རྣམས་དང་
ནི། །གཉིས་དང་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་དང་། །སྟོགས་དང་ཐུང་ན་འདས་
ལམ་དང་། །རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་དང་ཅིག་ཤོས་དང་། །མཐའ་འདས་ཐོག་མ་
དོར་བ་མེད། །རང་བཞིན་དང་ནི་ཆོས་ཀུན་དང་། །ཆོས་སྦྱེ་ལ་སོགས་
འདས་སོགས་དང་། །ལྡན་དང་ཅིག་ཤོས་ངོ་བོ་དང་། །མཁའ་དང་སྟོང་པ་
ཞེས་བྱ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་
ཕྱིར། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཉི་ཤུར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་
གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་པས་གཞན་སྟོང་བསྟན་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་
གོང་དུ་དགག་པ་ལུས་ཟེན། དེ་བཞིན་དུ། འགྲེལ་པ་འདིའི་ལུགས་ལ་སྟོང་
ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་གནས་མེད་ཅིང་། སྐབས་མེད་དེ་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩། ཤེར་ཕྱིན་མ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་ལོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལ། ༩༣༧་མ།

པའི་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
སྐད་དུ་ཡང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱ་མ་བཞིན་
དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འབྲུ་བྱར་བ་ཅིག་
གནང་ཡང་སྦྱོགས་བཤད་མ་གཏོགས་ཡིད་ཆེས་པའི་བཤད་པ་དཀའ་
བར་འདུག་ལགས།

འདིའི་ལན་ལ། འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སྤང་སྟེ། སྦྱ་རས་གཟིགས་
བདུན་པའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་འཆད་པའི་
སྐབས་སུ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་བསལ་རྟེ། ཞེས་བས་གཉིས་
མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡང་དག་ཏུ་ཡོད་པ་ཤུགས་ཀྱིས་བསལ་དགོས་པར་
བསྟན་ནས། ས་བཞི་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། དེ་བསལ་དགོས་པ་གཞིར་
བཞག་མཛད་ནས་འདིར་མ་སྦྱོས་ལ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་
པར་ཡོད་པ་སྒྲུབ་དོན་དུ་གཞིར་བཞག་ཀྱང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་
གཞན་ངོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བ་དང་། རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་ངོ་བོར་
ཡོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བ་དེ་ཡང་ཡང་
དག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འབྲུལ་པ་སེལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
འཆད་དོ། །ཞེས་སྦྱོན་སྦྱོང་གནང་འདུག་ལ། འདིས་ཀྱང་སྦྱོན་སྦྱོང་མི་རུས་
རྟེ། སྦྱོན་སྦྱོང་འདིའི་དོན་ནི། གཞན་ངོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དག་པར་མེད་ཅིང་། རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་
ངོ་བོར་ཡོད་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དག་པར་ཡོད་ཀྱང་། དེ་

རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་གསུང་བར་འདུག་ཅིང་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་བྱུང་བ་འདི་ནི་བར་དུ་བདག་སྒྲོག་པའི་སྐབས་སུ་དབུ་
མ་རིགས་ཆོགས་སོགས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་། སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྟོད་ཆོགས་
སུ་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། འཕགས་པ་ལྷས་རྣམ་འབྱོར་སྟོད་པ་བཞི་
བརྒྱ་པ་སོགས་སུ་གསུངས་ལ། ཐོགས་མེད་སྒྲུ་མཆེད་དང་སྟོབ་དཔོན་
སེའླེ་བཟང་པོའི་ཡང་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
འདུག་པ་འདི་ལྟར་འབུལ་རྟེ། གཞན་མིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པའི་
མིང་ཅན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་
ཐལ། བསམ་ཀྱིས་མི་བྲུབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གང་
ལགས་པ། གང་ཡང་གཅིག་མིན་དུ་མ་ཡིན་། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཅི་ཡང་
མིན། གཞི་མེད་པ་དང་མི་གསལ་དང་། བསམ་མི་བྲུབ་དང་དཔེ་མེད་
དང་། གང་ཡང་མི་སྒྲེ་མི་འཛིག་དང་། ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། དེ་
ནི་ནམ་མཁའ་འབྲས་བུ་ལགས། ཡི་གེ་ཡེ་ཤེས་སྟོད་ཡུལ་མེད། དེ་ནི་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་། དེ་ཉིད་སྟོང་པར་ཁྱོད་བཞེད་ལགས། ཞེས་
སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་རྟེན་
འབྲེལ་དུ་གསུངས་ཤིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་བཞེད་རིགས་

༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར། ༡༧བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་སྒྲུབ། བསམ་ཀྱིས་མི་བྲུབ་པའི་བསྟོད་པ། ༣༣༥༡༦།

༢ ག་༣༡་བ་༣་མ་ཡིན། ༡་༣༤་བ་༣་མ་མིན། ༥༡༤༤་ན་མ་ཡིན།

པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས་ཀྱང་། གང་ཕྱིར་རྟོན་འབྱུང་
མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་
པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཡང་རྗེ་ཀམ་པའི་རྒྱུ་ཆེན་མོའི་ཤོག་བྱ་ཉིས་བརྒྱ་བྱ་ལྔ་པ་ལས།
འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། དབུ་མ་ཆེན་མོ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོན་འབྱེལ་ལས་
འདས་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་དེ་
ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དངོས་པོར་སྤྱོད་པའི་སྟོན་
དུ་མི་འབྱུང་རྟེ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་རྟེ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་རྒྱུད་དུ་དངོས་པོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
དང་། དབུ་མ་ཆེན་མོ་འདིའི་གོང་ན་བྱུབ་པའི་མཐའ་མེད་པས། དེ་དངོས་
པོ་ཡིན་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་དེ་དངོས་པོ་
ཡིན་ན་དོན་བྱེད་རྣམས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ། ཁྱོད་འདོད་པའི་ཡེ་ཤེས་
དེ་རྟག་པར་བཤད་པ་དང་འགའ་སྟུང་ན་མི་འགའ་རྟེ། དེས་དོན་བྱེད་རྣམས་
པར་ཐལ། རང་དུས་སུ་ཡོད་པའི་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་གང་ཞིག །རང་དུས་སུ་
ཡོད་ན་རྟག་པ་ཡིན་པར་བྱུབ་པ་རིགས་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཤོག་བྱ་ཉིས་བརྒྱ་དོན་གསུམ་པ་ལས། སྟོ་བྱར་གྱི་
དྲི་མ་སོགས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་།

༡ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་རྒྱ་སྤྱོད། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༥༥།

གང་སྒྲུབ་ལ་རྩལ་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱུང་མ་ཙུ་བ་ལས།^༡གལ་ཏེ་སྒྲུབ་
ངན་འདས་དངོས་ན། སྒྲུབ་ངན་འདས་པ་འདུས་བྱས་འགྱུར། དངོས་སོ་
འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པ། འགའ་ཡང་གང་ནའང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་ཙུ་བ་
ཤེས་རབ་ཤེས་བྱེད་དུ་འཛིན་པ་གནང་འདུག་པ་ནང་འགའ་བར་དོགས་
ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་
པར་ཐལ། དངོས་སོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉག་དངོས་སུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྟེང་དུ་སོང་། འདོད་
ལན་གནང་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཉག་ ཁག་བཅས་ཐམས་ཅད་
སྒྲུག་བསྐྱལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད། སྒྲུབ་ལས་འདས་
པ་ནི་ཞི་ཞིང་བདེ། ཞེས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་བཀའ་ཉགས་ཀྱི་
བྱུག་རྒྱ་བཞེས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱེ་
བྱུག་ཏུ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཉག་དངོས་ཁས་སྦྱངས་ཀྱང་། འདུས་བྱས་ཉག་པར་ཁས་
མ་སྦྱངས་པར་འདུག །

གལ་ཏེ་ཙུ་ཤེས་^༢དེ་ལྟར་གསུངས་པ་སྟོང་བྱུང་གི་ངེ་མ་ལ་སོགས་པ་
དངོས་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ན། ཙུ་བ་ཤེས་རབ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། དབྱུང་མ་ཙུ་བ་ལས་སྒྲུབ་ཙུ་བ་ཤེས་རབ། ༣༩༡།

^༢ ག་༣༢ན་༩་ཙུ་ཤེས། ཏ་༣༩་བ་༡་ཙུ་ཤེས། ད་༡༩་༥་༢་ཙུ་ཤེས།

ཀྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་དང་། ཏག་དངོས་སུ་བཞེད་དགོས་པས་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་ལུགས་
ལ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པ་དང་། རིགས་ཚོགས་སུ་
གཞན་སྟོང་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། བདེན་གྲུབ་
དང་། ཏག་དངོས་ཡིན་ཡང་དེ་འདྲུས་མ་བྱས་སུ་བཞེད་པས་སྟོན་མེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན།
བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདྲུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན།
དེ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཅེ་བ་ཤེས་རབ་ལས།^༡ འདྲུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་
གྲུབ་པས། །འདྲུས་མ་བྱས་ནི་རི་ལྟར་གྲུབ། །ཅེས་འདྲུས་བྱས་བདེན་གྲུབ་
རིགས་པས་ཁྲིགས་པ་དང་། དེ་ཁྲིགས་པས་འདྲུས་མ་བྱས་བདེན་གྲུབ་
ཞར་ལ་ཁྲིགས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ།

གལ་ཏེ་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་གཞུང་ཁས་མི་ལེན་པས། སྟོན་མེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་ན། འོ་ན། བསྟོད་ཚོགས་ལས།^༢ འདྲུས་བྱས་གྲུབ་པ་
མ་ལགས་ན། །འདྲུས་མ་བྱས་ལྟ་གཤམ་གྲུབ། །སྤྱི་བའི་སེལྤེས་དེ་སྤྲད་
དུ། །ཁྱོད་གསུངས་པ་ནི་སེལྤེས་ལེས། །འཕྱིགས་བྱེད་སྒྲུང་ཆེན་སྤྱི་རྒྱུས་
ཀྱི། །རྒྱགས་པ་སེལ་བར་གྲུང་པ་བཞིན། །ཞེས་བསྟོད་པ་ལས་འདས་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༧། དན་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུལ། ཅེ་བ་ཤེས་རབ། ༡༣་༡༡

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་༡༡། བསྟོད་ཚོགས་༡། མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུལ། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ༥༥༠་༡༥།

པར་བསྟོད་པ་ཞེས་པའི་བསྟོད་ཆོག་གས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་གསུངས་
འདུག་པ་རི་ལྟར་ལགས། གཞན་ཡང་། རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་གནིས་པའི་
སྐབས་སུ། གནིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་
ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟེ་དེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པའི་གནིས་སུ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཟུང་འཛིན་
གནིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་མཛད་དམ། གཞན་ངོ་རྟོག་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་
པར་སྤང་བའི་གཟུང་འཛིན་གནིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་མཛད། དང་པོ་
ལྟར་ན། རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཟུང་འཛིན་གནིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡང་རྟོག་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྒྲུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པས་ཁྱོད་བདེན་མེད་དུ་
བསྟན་པར་ཐམ། ཁྱོད་གནིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་
དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟེ་དེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པའི་
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གནིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་བྱུང་ན། གནིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་
ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་དེས་པར་བྱས་ནས། དེ་ཡང་རྟོག་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གནིས་པ་ལྟར་ན། གནིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་
དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟེ་དེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པའི་

གཞུང་འདིས། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་
པར་བསྟན་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ་གཞུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་བཞེད་རིགས་པ་གང་
ཞིག །ལུང་འདིའི་དོན་དང་དར་རྒྱུ་པ་འདོད་པ་ལྟར་ནི་ག་ལ་བཞེད་ཅིང་
གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་རང་གཞུང་རྣམ་དག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ་གཞུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་བྱད།

གལ་ཏེ་རྣམ་འབྱུང་གྱི་ས་བཞི་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་ན་
གཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་པའི་ངོ་
བོ་དང་བུལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་
ན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་
ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟེ་དེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པས་གཞུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་མ་བསྟན་ན། གཞུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་
དོན་གསལ་གྱི་གཞུང་གཅིག་ཡོད་པ་བྱད། གལ་ཏེ་གཞུང་དེས་གཞུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་

༡ ག་ན་ན་ན་པ་བསྟན་ནོ། ། ༡༩༠༠་བ་ན་ནོ། ། ༡༩༡༣་ན་ནོ། །

༢ ག་ན་ན་ན་པ་བསྟན་ནོ། ། ༡༩༠༠་བ་ལ་བསྟན་ནོ། ། ༡༩༡༤་པ་བསྟན་ནོ། །

གསུངས་ན། རོ་ན་གཞན་ངོ་ཉིན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཞན་ངོ་ཉིན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་རིགས་པ་གང་ཞིག །ཡུང་དེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་ཞལ་གྱིས་བཞེས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲེལ་པ་འདིའི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་ན། གཞུང་གང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལགས།

རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉག་བཟན་བདེན་གྲུབ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོར་འཛོག་པ་གོང་དུ་བྱས་པ་ལྟར། ཆོས་རྗེ་ས་པཌ་གྱིས་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས།^༡ ཁ་ཅིག་གངས་ཅན་ལུགས་བཞེན་དུ། །ཡོད་པའི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ། །རང་བྱུང་དུ་ནི་གྲུབ་པར་འདོད། །དེ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ཟེར། །གངས་ཅན་ལུགས་འདི་མི་འཐད་པས། །ཡུང་དང་རིགས་པས་དགག་པར་བྱ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་། ཉག་བཟན་བདེན་གྲུབ་སྟོབས་

^༡ ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམས་ལྟེན་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩། མེས་པོའི་བྱུང་བཞག་། ཆོས་རྗེ་ས་པཌ་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༥༡།

སོགས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་རང་བྱུང་གི་བདེ་གསལ་གསལ་སྤྲོད་པོ་ཁས་ལེན་པ་མུ་སྟེགས་གྲངས་ཅན་ལུགས་སུ་ལང་ཀར་གསལ་གསལ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ། །

འགྲེལ་བ་འདིའི་དགོངས་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་རིགས་བས་དབྱུད་མི་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པའི་མཚན་གཞི་མེད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་ངས་དོན་རྒྱ་མཚོ་མཛད་པ་པོ་ན་རེ། བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་ཀྱང་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་པ་ཞིག་ཞུགས་ཕྱིན་ཆད་སྤང་བྱར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲོན་སྒོང་བྱེད་པའང་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒོ་འདི་བདེན་འཛིན་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་བྱས་པ་ལ། འཛིན་པ་ཞུགས་ཕྱིན་ཆད་སྤང་བྱར་འགྱུར་བས་དེ་བདེན་འཛིན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། འོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་བྱུད། གཞན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ། འོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་གང་ཞིག་ཏེ་

བདེན་གྲུབ་དེ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མགོན་པོ་བྱམས་པའི་
བཟོ་སྐྲུན་ཡིན་ཏེ།¹ གཞན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཤེས་བྱ་ལའང་
སྟོན་པ་ཡིས། །སྤྱི་བ་པ་ཟད་པར་བརྗོད་པ་གང་། །དེ་ལ་ཁོ་ཐོས་མཆར་དུ་
ཅི། །ཞེས་སྤང་གཉེན་གྱི་ཆོས་གང་གི་སྟེང་དུ་འང་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་ན།
སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་སྤྱི་བ་སྤངས་པ་ངོ་མཆར་ཆེ་བའི་གནས་སུ་
གསུངས་འདུག་པ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དང་བཅས་
པའི་དགོངས་པ་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་གནང་བ་འདི་སྟོ་ཡུལ་
དུ་ཡེ་མ་ཤོང་ལགས།

འཇིན་པ་ཞུགས་ཕྱིན་ཆད་སྤང་བྱ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་
སྤང་བ་ལས།² ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པས་གཟུང་བ་
རྟོགས་ལ། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པས་འཇིན་
པ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་མཐོང་³ ལམ་རྗེས་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་ཤེས་ལ་
འཇིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ། རྗེས་བཟོད་དང་། རྗེས་ཤེས་
ལ་འཇིན་པར་གསུངས་པ་མང་ངོ་། །དོན་དེ་ལ་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་
ལས།⁴ དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་སྟོགས་བསལ་ནས། ངོ་ཐོ་ཉིང་མེད་པའི་སྟོགས་
བརྟན་པོར་མཛད་ནས་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཁས་སྤང་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༩ །ཤེས་ཕྱིན་ཀ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། 3376 །
2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 17 །ཤེས་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྤང་། 11147 །
3 ག་3 ཅ་6 མཐོང་ལས། 5 ཅ་1 བ་4 མཐོང་བ་ལས། 572 ལ་4 མཐོང་ལས།
4 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། 19 །ཤེས་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། 3377 །

བར་བྱའོ། །ཞེས་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་བརྒྱུ་ཉེ་ཞེས་
གྱིས་བཞེས་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱོགས་
གཙོ་བོར་འགོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཞེས་གྱིས་བཞེས། དེ་བཞིན་
དུ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཅ་བར།^༡འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །བཞག་
བར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་བར་ཆོས་གང་
ལའང་སྐྱར་བ་འདེབས་བ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་པའི་ངོ་མོས་བསལ་བ་དང་
བཞག་པ་མ་བྱས་པར། ཞེས་ཆོས་གང་གི་སྟེང་དུ་ཡང་བདེན་གྲུབ་བཞག་
ཏུ་མེད་པར་གསུངས་འདུག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་སུ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཁས་བ་དགྱེས་པའི་རིགས་པ་འདི་འབུལ་
བར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་
བདེན་པར་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ་^༢ཅེས་ཞུའོ། །གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་
ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཞེས་གྱིས་བཞེས། གལ་ཏེ་བདེན་པར་གྲུབ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩ །ཤེར་ཕྱིན་ཀ་།རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡༡་༡༠།

^༢ ག་༣་༤་བ་༤་ཞེས་ཞུའོ། །ཏ་༤་ན་༥་ཞེས་ཞུའོ། །ད་༡༡་༡་ཞེས་ཞུའོ། །

ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས།^༡ དེ་ལྟར་ན་སྟུ་མའི་སྒྲང་པོས་སྒྲང་པོ་ཆེ་
གཞན་ཞིག་པམ་བར་བྱས་པ་བཞིན་དུ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བསྒྲོག་པའི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཉེན་པོ་བརྟན་
བས་སྒྲང་བྱ་བརྟན་པ་སྒྲོང་བར་གསུངས་པའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་སེང་གེ་བཟང་
པོའི་གཞུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྟུ་མའི་སྒྲང་པོས་སྒྲང་པོ་གཞན་
ཞིག་པམ་བར་བྱས་པ་བཞིན་དུ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
གཉེན་པོ་བརྟན་བས་སྒྲང་བྱ་བརྟན་པ་སྒྲོང་བའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་
མི་དུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉེན་པོ་མཐོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་བདེན་པར་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས།

དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མངོན་
རྟགས་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་བྱམས་
བས། སྟོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཏྲགས་འཆད་པ་ན།^༢ སྟོམ་པའི་ལམ་
ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་བསྟན་ནས།
སྟོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དེ།^༣ ཇེས་འབྲེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། །ཞེས་
སོགས་གྱིས་བཤད་ཅིང་། སྟོམ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ལ།^༤ དེ་ནི་རྒྱན་
ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་དེའི་དོན་འཆད་པའི་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དགོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༤་༡༠།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟགས་རྒྱན། ༡༥་༢༡།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟགས་རྒྱན། ༢༠་༡།

^༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟགས་རྒྱན། ༢༠་༣།

ཆོ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་སྤོ་སེལྤེ་བཟང་པོས་དེ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པ་སྤྲོང་བ་
ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོན་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་
དབྱེ་བ་ལས་གངས་བཞིན་དུ། ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་
མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་སྤང་བུ་རྟོག་པ་དགའི་དབྱེ་བས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་དགའ་
ཡོད། ཅེས་གསལ་བར་བཤད་ནས། ཅོད་སྤོང་ལ་གཉིས་གསུངས་པའི་
གངས་ངེས་ལ་ཅོད་པ་སྤོང་པའི་ཆོ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་སྒྲོམ་ལམ་རེ་
རེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གངས་མེད་པ་དང་།
གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་སྤྱེ་བ་གསུངས་པས་སྒྲོམ་ལམ་དགའི་
གངས་ངེས་མི་འཐད་ཅེས་པའི་ཅོད་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་
བཀོད་ནས། དེའི་ལན་སྒྲོན་པ་ལ། མགོན་པོ་བྱམས་པས།^༡གངས་མེད་ལ་
སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། །དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་ཡིན། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
ནི་ཐུགས་བཅེ་བས། །རྒྱ་མ་ཐུན་དེ་དག་ཐུབ་པ་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་དོན་བཤད་པའི་ཆོ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དོན་དམ་པར་ན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་
རི་སྐད་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དོན་གཅིག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྐྱར་བ་ལ་ཞེས་
དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རི་སྐད་བཤད་ཅིང་
བསྟན་པ་དེ་དག་ཅེས་^༢སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་
བསོད་ནམས་གངས་མེད་སྤྱེད་པ། དོན་དམ་དུ་ཡིན་ན་ཉགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩ ཤེར་བྱིན་གྱི་རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མཛོན་རྟོགས་རྒྱལ། ༢༠་པ།

^༢ ག་༣་པ་ན་པ་དེ་དག་ཞེས་སོགས། ༥་པ་ན་པ་དེ་དག་ཞེས་སོགས། ༥་པ་ན་པ་དེ་དག་ཞེས་སོགས།

ལན་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ན་ཐུབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་མཛད་པ་དང་།

དབྱེ་བ་ལ་ཚིན་པ་སྤོང་པའི་ཆེ། དོན་དམ་ལ་སྟོས་པའི་ཚིན་སྤོང་དང་།
ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོས་པའི་ཚིན་སྤོང་གཉིས་ལས། དང་པོའི་ཆེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྟོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་དེས་སྤང་བྱ་ལ་
གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚིན་པ་འགོད་པ་ལ། མགོན་པོ་བྱམས་པས།^༡ དངོས་པོ་
བཟོད་དུ་མེད་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས།^༢ ཆོས་ཉིད་
གྱི་རང་གི་ངོ་མོར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམ་འགྲེལ་གྱིས་ཚིན་པ་བསྟན་ནས་དེའི་ལན་
འཆད་པ་ལ། ཅུ་བར།^༣ བྱང་ཆུབ་རི་ལྗེ་དེ་བཞིན་དུ། །འདི་ནི་འདོད་པའི་
དོན་སྤྱི་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་གྱིས་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གདུལ་བྱའི་དོན་
བྱེད་པ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མི་
བྱེད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་སོགས་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཞེས་
སོགས་གྱི་ལན་ཅུ་བས་བསྟན་ཆུ་ལ་འཆད་པ་ན། འགྲེལ་པར།^༤ རི་ལྗེར་
ཐུང་པར་དུ་བྱང་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པ་ནས། སྟོམ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩ །ཤེར་ཕྱིན་གྱི། །རི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མཛོན་རྟོགས་རྒྱན། ༢༠་ཉ།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢ །ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༠༠་ཉ།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩ །ཤེར་ཕྱིན་གྱི། །རི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མཛོན་རྟོགས་རྒྱན། ༢༠་ཉ།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༢ །ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༠༠་ཉ།

པས་སྒོ་བྱར་གྱི་རི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་ལམ་
དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ཡང་། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་
དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྤར་གྱི་ཚད་པ་དེ་ལ་བྱབ་པ་
མ་བྱལ་བའི་ལན་བཏབ་ནས། ཚད་པ་དེ་ལ། དོན་དམ་ལ་སྒྲོས་ནས་འདོད་
ལན་འཆད་པ་ལ། དོན་དམ་པར་ནི་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་དགག་པའི་
ཚུལ་དུ་བཞེད་པ་དེའི་ཆེ། སྒྱུར་བ་མེད་པ་ཉིད་སྒྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚད་ལན་འདི་རྣམས་ལ་བརྟགས་ན།
འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ། སྒྱུར་བ་དེན་བྱལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
པ་དང་། བྱང་པར་དུ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཞེན་བྱལ་དང་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་བཞེན་བྱལ་ཏུ་བཞེད་པ་ནི་གནས་མེད་
ཅིང་སྐབས་མེད་པར་འདུག་ལ། འདི་རྣམས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་རྗེ་ཀླ་གནང་བ་
འདིས་དོན་མི་སྒྲོན་པར་འདུག་པས་རི་ལྟར་གནང་ལགས།

དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཐལ་འགྱུར་དུ་རིལ་ནས་ཁུས་ན། དེ་ནི་རྒྱན་ཆགས་
ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་། དོན་དམ་པར་སྒྲོང་བ་ཉིད་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་
ལས། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དོན་
དམ་པར་མ་བྱལ་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་སྒྲོམ་ལམ་དགུའི་སྒོ་ནས་རྒྱན་ཆགས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་མ། སྒོ་བ་དཔོན་མེང་གི་བཟང་མོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༩༩་ན།

སྲུ་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་
བྱུང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས། གཞན་ཡང་། དེ་བའདི་ལྷ་སྟེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་བྱུང་ན། དེས་དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་
བསོད་ནམས་གངས་མེད་ཅིག་སྐྱེད་དམ་མི་སྐྱེད། སྐྱེད་ན། གངས་མེད་
ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། །དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
བཤད་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གངས་མེད་སྐྱེད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བསོད་ནམས་གངས་མེད་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག་ །ཁྱོད་
ཀྱིས་དོན་དམ་པར་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་སོ་ཞལ་
ཀྱིས་བཞེས། རྟགས་གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་
དོན་བྱེད་རུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པར་དངོས་སོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། ཆོས་དབྱིངས་རྟག་དངོས་དང་། བདེན་བྱུང་
དུ་བཞེད་པའི་སྟེང་དུ་སོང་།

དེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བ་ལས། སྒོ་མ་བས་སྒོ་བྱར་གྱི་འི་མ་དང་བལ་
 བའི་སྒོ་ནས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འདི་
 ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་
 འདི་ལས་བརྒྱུ་མཉམས་ཏེ་ཁྱེས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོ་མ་ལམ་དེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་

༡ བ་ ༣༩ བ་ ༤ རྟེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འདི་ཡང་། ༥ བ་ ༤ བ་ ༤ རྟེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འདི་
ཡང་། ༨ བ་ ༤ རྟེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འདི་ཡང་།

སྤང་བྱ་ལ་གཞོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། མི་བྱེད་ན། འབྲེལ་
བ་དང་དངོས་སུ་འགལ། གལ་ཏེ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྩོམ་ལམ་ལྟ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཀྱན་རྩོམ་ལྟ་སྤང་
བྱ་ལ་གཞོད་པ་སོགས་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ཅེས་ཟེར་ན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་བྱུང་ཅེས་ཞུ་སྟེ། སངས་
རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་བྱུང་པོ། །གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་ལུང་དང་འགལ་
ཏེ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་དུ་བྲངས་པ་ལས། དོན་དམ་པར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་
དམ་པར་སྒྲོམ་ལམ་དགུའི་རྣམ་བཞག་འཐད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དགུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་།

དེ་ལ་ས་སྐྱ་བའི་ཕྱོགས་ནས། ཆོས་རྩི་ཤུག་མཆོག་པ་འདི་ལྟར་
གསུང་སྟེ། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པར་འཛིག་དགོས་ཏེ། སྒྲོམ་
པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཟབ་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་

༡ བརྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར། ༥༡-ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༩༩-༣༡

༢ བརྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར། ༥༩-ཤེར་བྱིན་ཀ། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མཛོན་རྟགས་རྒྱལ། ༡༩-༢༡

འདོགས་དང་། རྒྱུར་བའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། ཅེས་དང་།^༡ ཇི་མ་ཟད་
དང་མི་སྤྱི་བའི། ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བཟོད་དོ། །ཞེས་དང་།^༢ བྱང་
ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆོན་ཉིད། ཅེས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་འགྲེལ་བར།^༣
སྤྱི་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་
དུ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
མཆོན་གཞི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་བཤད་པ་དང་། གནས་ཚུལ་ཀྱི་སྤྱི་
ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བདེན་སྟོང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
དུ་བཤད་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་འདོད་པའི་བདེན་སྟོང་དེར་འདོད་པ་ལ་
གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བྱེད་པ་ལ་ཅོད་པ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་
མེད་པས་མི་རིགས་ཤིང་། ཇི་སྟེད་དུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་རོ་བོར་འདོད་
པའི་ལམ་ཀྱི་དངོས་པོ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལུང་ལས་
ཤེས་སོ། །གནས་ཚུལ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཡང་བཤད་
པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་དཔེན་པ་དཔེན་གྱུར་ལས། ཞེས་པའི་ལུང་ཤེས་
བྱེད་དུ་བྲངས་པ་དང་། སྤྱི་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༤༩ ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་ཁྱེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མཛོན་རྟོགས་བྱུང་། ༢༢་༡༥།
༢ ག་༣༩་བ་༣་བཟོད་དང་། ༡་༤༤་བ་༤་བཟོད་དང་། ༥་༡༩་༣་༡་བཟོད་དང་།
༣ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༤༩ ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་ཁྱེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མཛོན་རྟོགས་བྱུང་། ༢༠་༡༠།
༤ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༥༩ ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་སྤྱི་བཤད་པོ་མཛོན་པོ། འགྲེལ་བཤད་གསལ། ༢་༣་༣།

ངོ་ཤོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེ་གང་ལས་བྱངས་པའི་གཞུང་
ལས། ལྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས། །གཞན་གྱི་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་
ཏེ། །གང་ཕྱིར་དཔེན་པ་དཔེན་གྱུར་ལས། །ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །དེ་
ལྟ་མིན་ན་གཉིས་ལྟོང་པ། །རྣམ་ཤེས་མིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །གཉིས་
མེད་པ་ལས་ལོག་པ་ནི། །གཉིས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །དེ་འགྱུར་
དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན། །བཙེམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཡིན་པར་བརྟེན། །ཅེས་
འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ཅེས་གྱིས་ཤེས་སོ། །

འོན་ཏེ་བདེན་གྱིས་དེ་ཡང་རྟོག་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་ལྟོང་དུ་བསྐྱེད་པས་པ་མ་ཡིན་ནམ་
ཞེ་ན། བསམ་བློར་གི་རིག་པས་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་བཤད་
མོད། ལྟོང་བྱུང་གི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྒྲོང་བྱུར་
བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བ། ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་
སྐྱེས་ན། ཞེས་བཤད་ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་མ་སྒྲོང་ན། ལྟོང་བས་
དེའི་རང་རིག་དེ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉམས་སུ་སྒྲོང་བའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཞི་བ་འཆོ་དང་། རྩི་བཅུན་ཉི་ཤ་གཉིས་ཀ་བཞེད་པ་ཡིན་

ཏེ། དབྱ་མ་རྒྱན་དང་། རྩོམ་མཛད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ལས། ཚུལ་གཉིས་ཤིང་ཏྲ་ཞོན་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་པའི་སྤྱོད་གཉིས་ལྟུང་བྱེད་པ། དེ་དག་དེ་ཕྱིར་ཇི་བཞིན་དོན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཐོབ་པོ། ཞེས་འབྱུང་ལ། ཚུལ་གཉིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དང་། རྩོམ་མཛད་པའི་ཆོས་ལོ། ཞེས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་སམ། ལྷགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་བྲིས་སོ། །འདི་རྣམས་ལ་ཁོ་བོས་དགག་པ་ཅུང་ཞིག་བྱེད་པས། རྩོམ་པས་དཔང་པོ་མཛད་པ་ཞུ།

གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་སྟོམ་ཀྱི་ལམ་སོགས་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པ་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཆོས་རྩོམ་སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་སོགས་བ་གངས་ཅན་ཀྱི་མཁས་པ་ཀུན་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡང་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་སྟོམ་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་ན། དེ་རྣམས་དགེ་བ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། ཡིན་ན་སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས།^༡ ཅི་ནས་ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བ་ཉིད། ཡིན་ན་ཏྲ་ཅང་ཐལ་འབྱུང་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི། གཞན་མེད་ཕྱིར་ན་སྤྱིག་པ་དང་། ལྷང་མ་བསྟན་ཡང་

^༡ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ལ། ༢༥༡ དབྱ་མ་ཆེ། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཛོ། དབྱ་མ་རྒྱུ། ༢༠༣་༡༥།

^༢ ས་སྤྱོད་པོང་མ་རྣམས་ལྟེ་གསུང་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ལ། ༡༢༡ མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག་ཆོས་རྩོམ་པ། སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༤་༢།

དགེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བ་ཡིན་པ་ལ་དགག་པ་རྒྱུ་
བཅུགས་ནས་བཏང་བ་འདི་འགོག་པར་བྱེད་དམ། གཞན་ཡང་། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དགེ་བ་ཡིན་མོད། ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བ་ཡིན་ནམ་མ་
ཡིན། མ་ཡིན་ན་ནང་འགལ། ཡིན་ན་ཆོས་དབྱིངས་དེ་བསྡུ་རྒྱུ་དགེ་བ་
ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ཆོས་རྩི་འཛིག་ཏེན་མགོན་པོས་ཆོས་
དབྱིངས་བསྡུ་རྒྱུ་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཞུས་བཞེས་པ་ལ། ཆོས་རྩི་ས་
བཤ་གྱིས།^༡ བསྡུས་པས་འགྱུར་ན་འདུས་བྱས་འགྱུར། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ལ་འགྱུར་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དགག་པ་འདི་གཏན་མི་འཁྲོ་བས།
ཆོས་རྩི་འཛིག་ཏེན་མགོན་པོས་གསུང་བ་སྟར་ལེགས་སོ། །ཞེས་སྒྲོམ་ལ།
དེད་ས་སྐྱ་བ་རྣམས་ཆོས་རྩི་ས་བཤ་གྱི་རྩི་ས་སྐྱ་མི་འབྲང་བར། ཆོས་རྩི་
འཛིག་ཏེན་མགོན་པོའི་རྩི་ས་སྐྱ་འབྲང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཤིག །

གལ་ཏེ་ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མར།^༢ དགེ་དང་རྣམ་
པར་དག་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དགེ་བར་བཞད་
པས་སོ། །དོན་དམ་པའི་དགེ་བས་དགེ་བའི་གོ་ཚད་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་པའི་
ཆོས་ནི་ཐོག་མར་དགེ་བ། བར་དུ་དགེ་བ། ཐ་མར་དགེ་བ། ཞེས་ཆོས་
དགོན་མཚོག་དགེ་བར་གསུངས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་དགེ་བའི་དབང་དུ་

༡ ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམས་ལྟེན་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༦། མེས་པོའི་བྱུང་བཞག་། ཆོས་རྩི་ས་བཤ་
སྒྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༡༡་༢།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། མེས་པོའི་ལེ་རྩི་བཅུན་གྱུམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ༤༥༡་༢།

བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་དང་། དེས་ན་སྒྲིམ་གསུམ་རབ་དབྱེད་
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བའི་འཛིག་མཆོམས་དང་། ཆོས་དབྱིངས་
ཀྱི་ངོས་འཛིན་རང་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་བཞེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་
ཐུག་གྱི་ཆེན་པོ་རང་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་བཞེད་པའི་འཛིན་དང་ཡང་མ་སྤྱོད་
མོད། བྱམས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལ། དེང་
སང་གྲགས་ཆོད་ལྟར་བཞེད་ན་ངོས་མི་ཟིན་ཅིང་། དེ་མ་ཞེས་ན་བྱམས་
པའི་གཞུང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཆུད་ཐོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
ཆོས་རྗེས་པ་ཆ་གྱི་བཞེད་པས་ཆོས་དབྱིངས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་རང་སྟོང་
གི་ཚུལ་དུ་བཞེད་པས་ས་པ་ཆ་གྱིས་བྱམས་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་པའི་ལྟ་བ་
མ་དགོངས་པར་ཐག་བཅད་ནས་བྱིད་རང་གིས་དགོངས་པར་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་འདུག་ལ། ཁམ་ནི་ཆེ། རི་ལྟར་ལགས་སམ།

ཡང་སྤྱོད་ཀྱི་གཉིས་ཀྱིས་འབྱེད་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཆོས་
ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་དུ། སྒྲིམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། ཞེས་སྤྱོད་ཀྱི་
འཛིན་པ་སྤྱོད་ཀྱི་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་
ཟབ་མོ་མཛོད་སྤྱོད་དུ་རྟོགས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་ལ་ཟབ་པ་ཞེས་
བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་རང་ཉིད་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་
དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་བར།¹ ཟབ་མོ་ཉིད་དང་ལྟན་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡།ཤར་ཕྱིན་པ། སྟོང་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བཞེད་ཀྱི་གསལ་ལ། ༢༤་༦།

པའི་ཕྱིར། སྒོམ་པའི་ལམ་ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟབ་མོ་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་སྒོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདི་སྐད་ཅུ་སྟེ། གལ་
ཏེ་བྱིད་ཅག་གི་ལུགས་ལ་ལུང་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བདེན་སྟོང་དུ་
བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཉིད་དུ་བཤད་པ་མེད་དོ། །ཞེན་ཁྱོད་འདོད་པའི་
བདེན་སྟོང་དེར་འདོད་པ་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བྱེད་པ་ལ་
ཚུད་པ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པས་མི་རིགས་ཤིང་། ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་ལུང་ལས་
ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་
པའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཆོག་ལ་ཐུགས་
རྟོག་ཡེ་མ་བརྟག་འདུག་གོ། །

དེས་ན་ཚུད་པའི་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ལ་
གཞོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དབུ་མ་པས་ཁས་སྤངས།
ཞེས་པ་ཚུད་པའི་གཞུང་གི་དོན་དུ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །དྲི་མ་ཟད་
དང་མི་སྐྱེ་བའི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་
ཐུག་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོར་བསྟན་གྱི། ཆོས་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་འབྲེལ་ཅི་
ཡང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཚུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆོན་ཉིད། །ཅེས་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༩༩ ཤིང་ཕྱིན་ཀ། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོན་རྟོགས་རྒྱལ། ༢༠༡༠།

པས་བྱང་ཚུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་བདེན་སྟོང་གི་ངོ་བོར་བསྟན་གྱི། བྱང་ཚུབ་
ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །སྐྱུ་ལྷག་མ་
གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་པས་གནས་ཚུལ་གྱི་སྐྱུ་
ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་བསྟན།

ཞེས་གསུངས་པ་གཞུང་ལ་ཐུགས་རྟོག་ཡེ་མ་བཅུག་པ་ཡིན་ཏེ།
ཁྱེད་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དང་། འདིའི་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་
དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འགྲུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། འབྲེལ་པར།^༡ རང་བཞིན་
གྱིས་དབེན་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། འདིས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་
པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཁྱེད་ལྟར་ན། གཞུང་འདིའི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པའི་སྐྱུ་ལྷག་མ་
གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་དོན་
དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་བྲུབ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་
མི་བྱས་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། ཁྱེད་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡང་དག་
ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ།^༢ སྐྱུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་སྤང་བ་རི་ལྟར་མོས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ ༥༡ །ཤར་ཕྱིན་པ། སྟོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༣་ཧ།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ ༥༡ །ཤར་ཕྱིན་པ། སྟོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༣་ཧ།

བཞི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱལ་སྤྱོལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འབ་པ་ཁས་སྦངས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་པར་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། ། དེ་བཞིན་དུ། དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་
པའི་མཚོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་
སྤྱོད་ཐོ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོགས་སྐྱ་སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་
བྱད། གལ་ཏེ་གནས་ཚུལ་གྱི་སྤྱོད་ལ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ངོ་
བོ་ཉིད་སྤྱོད་ཡིན་པར་སྤྱས་ཀྱི། སྤྱོད་ལ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་
ཉིད་སྤྱོད་ཡིན་པར་མ་སྤྱས་ཤེ་ན། སྤྱོད་ལ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་
ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་ལ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ལ་
འཁོར་གསུམ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གཞུང་འདི་ན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་སྟོང་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ལུང་ལས། གང་ཕྱིར་དབེན་
པ་དབེན་གྱུར་ལས། ། ཞེས་པའི་ལུང་གི་འཕྲོས་ལས། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་

ཤེས་པ་ལས། །གཞན་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་པའི་ལུང་འདི་
བསྐྱགས་པ་ཙམ་གྱིས་གཟུང་འཇོག་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་ཉིད་དུ་
བྱུང་བ་གོ་བུས་སོ། །ཞེས་ཟེར། ལུང་དེ་ཙམ་ལ་སྒྲུབས་འཆའ་བྱ་ཡིན་ན།
འོན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་ལས་
མ་གཏོགས་པར། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ངས་དོན་བྱ་མཆོ་མཛད་པ་སོ་ལ་ཉགས་གསལ་བྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་སོང་།

ཡང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེད་ལས། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་དུ། རྟེན་
ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་སོ་
ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས། གཟུང་འཇོག་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཤད་པ་དེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏམ་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ལ། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སྟོང་གི་ལྟ་བུ་ནི། སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྣང་
བའི་སྒྲོ་ཀྱི་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་
དག་པར་སྒྲུ་ས་ནས་ནལ་འཁྱོར་པས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡང་དག་པར་སྟོང་
ངོ། །ཞེས་པས་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སྟོང་བའི་ལྟ་བུ་བསྟན་ཏེ། ཀྱི་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སྟོང་བྱའི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་ན་སོ་སོ་རང་རིག་
པའི་དོན་འཇོག་མི་བུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ནལ་འཁྱོར་གྱི་ས་བཞི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ལ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བུམས་མགོན། དབུས་མཐལ། ༢༡༥་༥།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ ༥༡།ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྒྲོ་བ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་སོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༥་༦།

བཤམ་གསུམ་པའི་སྐབས་འདིར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡང་བསྟན། བདེན་མེད་དུ་ཡང་བསྟན། ཟེར་བ་འདུག་ལ།
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱིས་པོངས་བཤོ། །དོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཞུང་ནས། མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས་མ་བཤད་པར་ཐལ། དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིམ་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱའི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཁས་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །

དེ་དག་ནི་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་འཕམ། ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་མཛད་པ་
པོ་ལ་དགག་བཞག་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རྗེ་ཀམ་པའི་རྒྱུ་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་
བཞི་པའི་རྣམ་གཞག་ལ། རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པོ་འདིས་གདུལ་བྱ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་འབྱུག་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་
མར་བྱེ་རོལ་པའི་ལྟ་བ་ལས་བསྒྲིག་ནས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
སྟོད་དུ་བྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲིམ་པར་
བྱེད་པ་ཉན་ཐོས་དང་སྟན་མོང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་ཡང་སྤྱ་
རགས་གཉིས་ལས། དང་པོར་བྱེ་དོན་བདེན་མེད་དུ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་རང་
རྒྱལ་དང་། སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་སྟན་མོང་བ་དང་། གཉིས་པ་
དེ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་སེམས་
ཅམ་རྣམ་བརྟན་པ་དང་སྟན་མོང་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
སྟོང་པའི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲིམ་པ་རྣམ་འབྱོར་

སྒྲིད་པའི་དབུ་མ་པའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དེས་ན་ཆལ་
འབྱོར་གྱི་ས་སོ་སོའི་དོན་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཆལ་འབྱོར་གྱི་ས་སྟེ་
ཉན་ཐོས་གྱི་ས་བཤད་པ། གཟུང་མེད་རྟོགས་པའི་ཆལ་འབྱོར་གྱི་ས་སྟེ་
རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་བཤད་པ། འཛིན་མེད་རྟོགས་པའི་ཆལ་འབྱོར་གྱི་
ས་སྟེ། སེམས་ཅམ་པ་འདོད་པའི་ལྟ་བའི་ས་བཤད་པ། སྒྲོས་མེད་རྟོགས་
པའི་ཆལ་འབྱོར་གྱི་ས་སྟེ། དབུ་མ་པ་འདོད་པའི་ལྟ་བའི་ས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྒྲེབ་དང་འཇིག་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་
གྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། སྔོན་པོ་དང་དེའི་ཚྭ་དག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་
ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད། གསུམ་པ་ནི། གཟུང་བ་མེད་
ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་སྟུང་དུ་སེམས་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད།
རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད། བཞི་
པ་ནི། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུ་མ་བཞེན་
དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད། ཅེས་དང་། སེམས་
ཅམ་རྣམ་བརྟུན་པ་དག་གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅམ་ལས་
འདས་ནས་ཀྱང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དམིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་
སྒྲུང་མེད་དེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ཆལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། ཆལ་
འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་
དམ་དུ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་མེད་

༡ ག་ལ་ལྟ་ལ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ཏ་ལ་ལྟ་ན་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ད་པ་ལྟ་ལ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི།

བ་སྐྱབ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལང་ག་ཤེགས་ལས།^༡སེམས་ཅམ་ལས་ནི་འདས་
ནས་ཀྱང་། །སྤང་བ་མེད་ལ་གནས་བར་བྱ། །སྤང་མེད་གནས་བའི་རྣལ་
འབྱོར་བ། །དེ་ཡིས་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་མཐོང་། །ཞེས་བ་དེས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་
གྱི་ས་གསུམ་བ་ཉིད་བསྟན། དེ་ཡིས་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་མཐོང་། །ཞེས་བས་
སེམས་ཅམ་རྣམ་བརྟན་པའི་ལྟ་བ་ཡང་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བར་བསྟན་བ་
ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ། ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་ཀུན་ལས་བདུས་ལས། གཟུང་དང་
འཇིན་བ་ལས་གྲོལ་བའི། །རྣམ་པར་ཤེས་བ་དོན་དམ་ཡོད། །རྣལ་འབྱོར་
སྤྱོད་གཞུང་རྒྱ་མཆོ་ཡི། །པ་རོལ་བྱིན་རྣམས་དེ་སྐད་སྟོན། །ཅེས་བས་
ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་བ་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར།
ལྟ་བརྒྱུ་བ་ཐ་མ་འབྲིང་བར་བྱེད་པའི་དབུ་མ་བ་ལྟར། ཡང་དག་པའི་དོན་
དམ་བདེན་བ་སྟོང་ཆེན་ཏྲག་བ་དམ་བ་ལ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་གྱི་ཤེས་
བས། དེ་ཡོད་བ་མིན་པར་བཞག་པའི་ཀུན་ཏུ་ཏྲོག་པའི་རྒྱ་གོམས་བར་
བྱས་བས། རྒྱལ་བ་མཆོག་གིས་མདོ་རྒྱུད་གྱི་དོན་སྟོན་པའི་དབུ་མ་ཆེན་
པོའི་གཞུང་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་
འོད་གསལ་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་བ་དེ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་མཐར་
འཇིན་བ་ཡིན་པས་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ལ་
མཉམ་པར་འཇོག་བ་ནི་སྟོན་ཆེད། །ཞེས་སྤྲིས་བ་ལ་ཁོ་བོས་ནི་མཆོག་གི་

༡ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར། ༤༦༥པོ་ཐོ་ན་སྟོན་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ལང་ཀར་ག་ཤེགས་ལ། ༤༡༤༥།

ལུགས་སྤྱི་མ་མཐོང་ལ། སྤྱི་མ་རེད་འདྲའ་བ་སོགས་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་
བའི་ལུགས་ཡིན། ཟེར་ནས་གཞུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་
མེད་སོགས་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་སྟོང་པ་འབའ་ཞིག་ཙམ་ཞིག་དོན་
དམ་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མེད་པར་
འདོད་པ་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་སེམས་ཙམ་ལས་འདྲའ་བར་མི་མདོན་
ཏེ། སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྟན་པ་དང་། བྱེད་ཅག་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་པ་མེད་པར་མཐུན་ལ། དེའི་ཆ་ནས་སེམས་
ཙམ་རྣམ་བརྟན་པ་དང་མཐུན་ལ། འོན་ཏེ་བྱེད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་ཤེས་སྟོང་པ་
རང་གི་དོ་བོ་བདེན་པར་འདོད་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་དེར་མི་འདོད་པ་
བྱེད་པར་དུ་མདོན་ནོ། །

དེས་ན་བྱེད་ཀྱི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ནི། གཞུང་འཛིན་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་
ཤེས་རང་གི་དོ་བོར་མེད་ཅེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། རྣམ་བརྟན་པའི་ལྟ་བུ་
ནི། སྟོང་པ་རྣམ་པ་སེམས་སྤྱི་མི་བདེན་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་དབུ་
མའི་ལྟ་བུ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ་སྒྲགས་ལ། དེ་ཁས་ལེན་
དགོས་ཀྱིས་དོགས་ནས། དབུ་མའི་ལྟ་བུ་རང་ལུགས་འཛོག་མཆམས་
རྣམ་བརྟན་པ་ལས་མ་འཕགས་པ་ཞིག་ཁས་སྤངས་ནས་དེའི་ལུགས་
ཀྱིས་རྣམ་བདེན་པའི་ལྟ་བུ་རྣམ་བརྟན་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་
སྤྱི་དགོས་པ་བྱུང་། ཞེས་རྗེ་རེད་མདྲའ་བ་བཀག་ནས། རང་ལུགས་འཛོག་
པ་གནང་བའི་ཆེ། ཇི་སྐད་དུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གཉིས་ཀ་མིན། གཉིས་

ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་མིན། །མཐའ་བཞི་ལས་ནི་སྐྱེལ་བ་ཡི། །དེ་ཉིད་
དབྱུ་མ་པ་ཡི་རིགས། །ཞེས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་བཞི་ཀ་དང་
བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ལ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་ཞེས་བཤད་པ་དེའི་དོན་འགྲེལ་པའི་
ཚུལ་ལ། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་དབྱེས་པ་སྦྱེད་པའི་དབྱུ་མ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་
ཚུལ་དང་། ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་དབྱུ་མའི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྩུན་པའི་སྤང་བ་
འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེད་པ་མིན་ཏེ། ཀའོད་མ་ནས་ཡོད་མ་སྟེང་
ན་དེ་ལ་བཟློས་པའི་མེད་པ་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་། མེད་པ་ནི་ཡོད་པ་
ལས་བརྒྱུག་པ་ལ་བྱའི། ཡོད་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བརྒྱུག་པས་
མེད་པ་མི་འགྲུབ་པས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་འདུག་ཅིང་། མཐའ་
དེ་དག་སྤངས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་
ཞིག་ལ་མཐར་འཇིག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་
ནས་མཐའ་དེ་དག་སྤངས་ནས་འབྱེན་པའི་ཕྱིར། མཐར་འཇིག་རྒྱུད་ལྡན་
གྱི་ཤེས་པས་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་མཐར་འཇིག་པ་མི་
སྲིད་དེ། ཡེ་ཤེས་དེ་མཐར་འཇིག་གྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་དོན་སྦྱི་ཅ་མ་
ཡང་འཆར་དུ་མི་རུང་ན། མཐར་འཇིག་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཤེས་པས་དེ་དབྱུང་
གཞིར་བརྒྱུད་ནས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་འཇིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 སྟོང་བཤམ། མེད་པའི་རིག་པ་ནི་བསམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 དང་། གཉིས་པ་ལྟ་བུར་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་དབྱ་མའི་ལྟ་
 བ་ནི། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
 བཤད་མ་ཐག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་
 པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་རིག་པ་མངོན་དུ་སོང་ཡང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྟོས་པ་བཀག་པའི་སྟོན་ས་བདེན་མེད་དུ་
 གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མ་གསལ་བར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་
 འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པ་བཅའ་ཐབས་སུ་བཀག་པ་ཅམ་གྱིས་མཚན་མར་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྟོང་མི་རུས། ཞེས་བཤད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་དབྱ་མ་
 ཆེན་པོའི་ཚུལ་འདི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ལེགས་པར་མ་བཤད་པ་ཡིན་
 བས། ཚུལ་རི་ལྟ་བུས་རི་ལྟར་འགྱུར་མ་འཛུལ་ལོ། །

གཞན་དུ་ན་བྱིད་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་མི་འདུག་ཟེ། གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་གང་གིས་ཀྱང་བདེན་མེད་
དུ་གཏན་ལ་འབེབས་མི་ལུས་པ་དང་། སའ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་།
དེ་མ་སའ་ཀྱང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེམས་པས་སྐྱིབ་པ་སྟོང་ལུས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྐྱེམ་མ་ལས།¹ སེམས་དེ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བས་ན་
ཉོན་མོངས་ངོ་ཐོ་མེད་གཟིགས་པས། ཞེས་སོགས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅེས་མི་རྗེ་བཙུན་བླ་མས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༣༦་༢༡།

བཤད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་མེད་ཀྱི་བདེན་བྱུང་གྱི་དོན་ལ་མཉམ་
གཞག་དུ་བསྐྱོམས་པས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་སྔོང་རྒྱས་པར་
བཤད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཐེ་ཀམ་པའི་འྲིཤར་གསུངས་སོ། །

དེ་རྣམས་ལ་དོགས་པ་ཁུས་ན། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་དགེས་པ་སྦྱེད་
པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ། ཡོད་མེན་
མེད་མེན་གཉིས་ཀ་མིན། །གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་མིན། །ཞེས་
པའི་དོན་འཆད་པ་གནང་བའི་ཆེ། ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ། ཡོད་མེན་མེད་མེན་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་ནས། ཡོངས་
བྱུང་གྱི་སྟེང་དུ་དེའི་རྣམ་གཞག་མི་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན་ཞེས་
ཁྱེད། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་པར་ཡོད་པས་ཡོད་མེད་
ལ་སོགས་པའི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་ཚུལ་མ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུང་ན། བདེན་བྱུང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཕྱིན། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ཀྱི་
མཐའ་བྲལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །དེའི་ཆ་ནས་ཡོད་
མེན་མེད་མེན་གྱི་འབྲུ་ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་ཁོ་ན་ལ་མཛད་རྒྱ་
ཡིན་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཏྟག་ཆད་
ཀྱི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ཞེས་པ་ཏྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་
བྲལ་བའི་དབུས་ལ་འཛིན་པ་སྦྱ་སྦྱུང་ཡབ་སྤྲས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །དེས་ན།
ཡོད་མེན་མེད་མེན་གཉིས་ཀ་མིན། །ཞེས་སོགས་མཐའ་བྲལ་སྟོན་པའི་

གསུང་རབ་ཟབ་མོ་ལ་འབྲུ་སྒྲོན་མཛད་པའི་ཆོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲེང་
དུ་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་བཤད་པ་གནང་དགོས་ཀྱི། ཀུན་བཏགས་དང་
གཞན་དབང་ཁོ་ནའི་སྒྲེང་དུ་བཤད་པ་མཛད་ན་སྟོགས་གཅིག་པའི་དབྱ་མ་
གསུངས་པ་དེ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་བདེན་གྲུབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྒྲོན་
དུ་གོ་ལགས།

དོན་བསྟུན། དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་པར་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་མཐའ་བཞི་དང་མ་བྲལ་བས། མཐའ་བྲལ་
ཆེན་པོ་ཉམས། དོན་དམ་བདེན་པ་མཐའ་བཞི་དང་མ་བྲལ་ན། ཀུན་
རྫོབ་མཐའ་བྲལ་འཛོག་མི་སྟབ་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་སྒྲེང་དུ་མཐའ་
བྲལ་འཛོག་དགོས་པར་གོ་ལགས། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་འགོ་གསུངས་ན།
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་གཏན་
ལ་འབེབས་མི་རུས་པ་དང་། གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་
དང་། གཏན་ལ་མ་ཕབ་ཀྱང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོམ་པ་རྒྱུ་བས་
སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་རུས་གསུངས་ཀྱི་ལ། འོ་ན། འཁོར་ལོ་བར་པར་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་སྒྲོམ་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པར་ཐལ།
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་གཏན་ལ་
འབེབས་མི་རུས་པའི་སྟེར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་བར་པར་གཟུགས་ནས་
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་མ་ཕབ་

༡ ག་ཙན་ན་གསུངས་ལ། ༡་༥༡་བ་ཙགསུང་བ་ལ། ༡་༥༡་ཡ་གསུངས་ལ།

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་བར་པར་ག་ཟུགས་ནས་
རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གསུངས་པ་ཐོས་
བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་པས་
ཉམས་སྤོང་གི་ལྟ་བུ་འཁོར་ལོ་ཐ་མར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བཞེད་
པ་དང་འགལ་ལོ། །

ཡང་སྐབས་འདིའི་ཁྲིཀླར། ཟག་མེད་ཀྱི་དབྱེངས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་
ཅན། གཉེས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་དེ། ཏྲག་བཏན་
གཡུང་རྒྱུད་གི་བདེན་པ་ཁོ་ནར་རྒྱུད་སྒྲ་མར་བཤད་ལ། དེ་ལ་བདེན་མི་
བདེན་སོགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་འདུག་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པས། བདེན་འཛིན་
དང་བདེན་མེད་དུ་འཛིན་པའི་གཉེན་སོ་རྩུར་པ་རྒྱུད་སྒྲ་མར་མ་བསྟན།
ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཡང་མི་བདེ་བ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཉེས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་སོ་རྒྱུད་སྒྲ་མར་
བསྟན་པར་ཐལ། དེའི་གཉེན་སོ་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་
གཉེན་སོ་དེར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།^༡རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་
སྟ། ཞེས་པས་འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་ངོས་བཟུང་ནས།^༢ཆོས་རྣམས་
རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི། །ཤེས་པས་ཆགས་པ་སྤོང་བ་ཡིན། །ཞེས་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༩༩ ཤིང་ཕྱིན་ཀ། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ། ༡༣་༡༩།

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༩༩ ཤིང་ཕྱིན་ཀ། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ། ༡༣་༢༠།

བས་དེ་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟན་པའི་བྱིས་

ཡང་ཁྱིམ་རྒྱ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་རྣམས་འཕྱིང་བར་བྱེད་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་
བ་སྒོམ་ཚུལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྒོམ་ཚུལ་ལ་མཛད་འདུག་
པ་འདྲིའི་དོན་དེ་བཙུག་ལྟ་འདས་ཀྱིས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མཛད་ཆོག་ཏུ། ལྟ་བརྒྱ་
པ་ཐ་མ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཙུག་པ་འབྱུང་བ་ན། ཞེས་གསུངས་
པ་བཞིན་དུ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱི་རིགས་ཆོགས་དང་།
སྒོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བརྒྱ་ལྷ་ལི་ཏ། སྒོ་བ་དཔོན་
ཆེན་པ་ཐུགས་པས་མཛད་པའི་དབུ་མ་འདུག་པ་སོགས་ལྟ་བརྒྱ་པ་ཐ་མའི་
དུས་སུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཙུག་པ་ཡིན་གསུང་བར་
འདུག་པ། སྐྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལོ་ལྟ་སྟོང་དུ་གནས་པ་མཁན་
ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་ཤིན་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཞལ་
འཆམ་པར་འབྱུང་ཞིང་། ལྟ་སྟོང་པོ་བྱེད་བྱེད་དུ་བགོས་པས། ལྟ་བརྒྱ་པ་
སྐག་བཅུའི་བར་དུ་བསྟན་པ་གནས་པར་བཤད་ལ། དང་པོ་ལ་ཁོང་དུ་ཆུང་
པའི་ལེ་ལུ། སྐུ་བའི་ལེ་ལུ། ལུང་གི་ལེ་ལུ་སྟེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དག་
བཙུག་པ། སྐྱིར་མི་འོངས། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་ལེ་ལུ་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་ནས། ལྟ་
བརྒྱ་པ་སྐག་དང་པོ་གསུམ་དང་། བར་པ་ལ་སྐག་མཛོང་། ཉིང་རེ་འཛིན།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེ་ལུ་སྟེ་གསུམ་དང་། ལྟ་བརྒྱ་པ་བདུན་པ་སོགས་གསུམ་
ལ། མཛོན་པ། མཛོད་སྟེ། འདུལ་བའི་ལེ་ལུ་གསུམ་དང་དབུ་སྟེ། དེའི་སྟོང་དུ་
རྟགས་ཅམ་འཛིན་པའི་ལེ་ལུ་སྟེ། ལྟ་བརྒྱ་པ་སྐག་བཅུ་བཤད་ལ། ལྟ་བརྒྱ་

པ་ཐ་མ་ནམས་མགྲ་བར་བྱེད་པའི་ལྟ་བུ། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་
བསྐྱེད་ས་སོགས་སྐྱ་སྐྱབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་ཟུར་བ་བ་གནང་
འདུག་པ། ལྷ་བརྒྱུ་པ་ཐ་མ་ནམས་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟ་བུས་མགྲ་ན་ལེགས་
འདུག་ནའང་། དེ་དཀའ་བའི་རིགས་སུ་འདུག་ལ། ལྷ་བརྒྱུ་པ་ཐ་མ་ཞེས་
པ་ལ། ཉགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལྷ་བརྒྱུ་པ་ཐ་མ་དང་། སྦྱིར་སངས་རྒྱལ་གྱི་
བསྟན་པ་ལོ་ལྷ་སྟོང་དུ་གནས་པ་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བགོས་པའི་ཉིས་སྟོང་
ལྷ་བརྒྱུ་པ་དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་གནས་པ་གོང་འཕེལ་གྱི་
སྐབས་ཡིན་ཞིང་། ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱུ་པ་གཉིས་པ་ལ་གནས་པ་འགྲིབ་པའི་
སྐབས་ཡིན་པས། ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱུ་པ་གཉིས་པ་ལ། ལྷ་བརྒྱུ་པ་ཐ་མ་ཞེས་
སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་བཞེད་པ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། གནས་བརྟན་
ཆེན་པོ་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ས། ལྷ་བརྒྱུ་པ་ཐ་མའི་དུས་ཀྱི་བརྗེ་ཏ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྷ་བརྒྱུ་པ་དང་པོ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་གནས་པ་གོང་འཕེལ་
གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ཕྱིར།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པས་སྦྱིབ་པ་སྟོང་རུས་པ་དང་། འོན་དམ་བདེན་པ་ལ་
བདེན་མི་བདེན་གྱི་དབྱང་པ་མི་འཇུག་པར་མ་ཟད་འོན་དམ་བདེན་པ་ལ་
དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡང་སྟེ་བ་མི་སྲིད་དེ། དེ་ལ་དམིགས་
པས་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་དུངས་ནས་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པ་མི་འཐད་པ་འདྲ་སྟེ། རྒྱལ་བ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡོད་

པར་མ་ཟད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་
འཛིན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་དང་། མཐོང་
བ་དང་། སྒྲོམ་བ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་གཟུང་བར་ནམ་པར་རྟོག་པ་
ནམས་ཏེ། ཞེས་ངེ་ལྟ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཏུ་བཞེད་པ་འགྲེལ་
བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ལུགས་
རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་བྱུང་ན། རྣམ་
མཐུན་བདེན་བྱུང་ཏུ་བཞེད་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ལུགས་རྒྱུད་ཀྱི་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ལན་མཛད་པ་ལས་འོས་མི་འདུག་པ། དེ་ལྟར་ན་གདམས་ངག་གི་གཞུང་
ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་སངས་རྒྱུས་དགོན་མཆོག་གི་
འགྲེལ་བར། སངས་རྒྱུས་ལ་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་དག་མཆོན་ཉིད་
གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་མི་
སྦྱོར་བས། དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པར་བྱེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་
དུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་རྣམ་མཐུན་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༩།ཤར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༣༠།༩།

བར་བཤད་ཅིང་། དམིགས་བྱ་ཡུལ་དང་། དམིགས་བྱེད་རྣམ་མཁེན་དོན་
དམ་བར་མི་དམིགས་བར་བཤད་འདུག་པས་རྩི་ལྟར་ལགས། ཞེས་ཞུའོ། །
མདོར་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་
པ་འདི་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩི་
བཅུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱིས་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་བྱིན་
ཆད་ཏྲག་མཐར་ལྷུང་བར་བཤད་ཅིང་། རྣམ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་མི་ལ་
ངས་པས་ཀྱང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །བགོགས་ལས་སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད། །ཅེས་གསུངས་ན་སངས་རྒྱས་དོན་དམ་བར་ཡོད་
པ་རྩི་ལྟར་རིགས། ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་འགྲེལ་བར་ཡང་། གཞི་ལམ་
རྣམ་པས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་བར་བཤད་
པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གདམས་ངག་གི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། དོན་དམ་
བར་གྲུབ་པའི་ཆོས་མི་སྤིད་བར་བཤད་འདུག་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
ཀྱི་ལུགས་ལ། བདེན་གྲུབ་བཞེད་པ་རྩི་ལྟར་རིགས་ལ། རྩི་རེད་མདའ་བ་
འགོག་པའི་ཆོ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟ་བ་འདི་སེམས་ཅན་པའི་ལྟ་བ་ལས་མ་འདས་
ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། མདོར་ཉོགས་རྒྱན་འདིར་ལྟ་བའི་རིམ་པ་
ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་ལྟ་བ། གཉིས་སྤོང་ཉོགས་པའི་
ལྟ་བ། སྤོས་བྲལ་ཉོགས་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་གསུམ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལས་མང་
བ་མ་བཤད་ལ། དེའི་གནད་ཀྱིས་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་ལས་མང་བར་
བཞེད་པ་རྣམས་མདོར་ཉོགས་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།

ལྷ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་ནང་ནས། ཉན་ཐོས་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ཐུན་མོང་བ་ཙམ་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་བ་དང་། སེམས་ཙམ་པས་གཟུང་འཛིན་
རྩིས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་བ་དང་། བྱང་སེམས་
དབུ་མ་པས་མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་བ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་
བ་ཡིན་ལ། རྗེ་རེད་མདའ་བ་མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་བ་དང་བྲལ་བའི་བདེན་
སྟོང་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་བར་མཛད་གྱི་གཉིས་སྟོང་གཙོ་བོར་མི་སྒྲོམ་པས།
སེམས་ཙམ་པའི་ལྷ་བ་ལས་མ་འཕགས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །

ཡང་འདི་ལྟར་འབུལ་ཏེ། རྣམ་བརྟུན་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་གྱིས་
སྟོང་པའི་རྣམ་ཤེས་བདེན་པར་མ་བྱུང་བར་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། སྟང་
བའི་རྣམ་པ་སེམས་སྤྱི་མི་བདེན་པ་ཙམ་སྒྲོམ་བ་རྣམ་བརྟུན་པའི་ལྷ་བ་
ཡིན། རེད་མདའ་བའི་ལྷ་བ་རྣམ་བརྟུན་པའི་ལྷ་བ་ལས་མ་འཕགས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ལན་གནང་ན། རྣམ་བརྟུན་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་
རྣམ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །

ཡང་རྗེ་ཀླ་འདིར། གཉིས་སྤྱི་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་
དག་པར་ཡོད་པའི་རོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་དུ་རེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པ་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ་ལ་སྦྱོར་བ་གནང་བ་མི་འཐད་དེ། འདི་ཁོ་བོ་ཅག་
ལྟར་ན། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པ་དང་། བར་ཕྱིན་པ་སྤྱི་བ་དང་། རྗེ་ཀམ་
པའི་རྗེ་ཀླ་ལྟར་ན། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའི་གཞུང་དུ་འཆད་རིགས་

པའི་ཕྱིར། གཟུང་བ་མེད་ན་འདྲིན་པ་མེད་དོ་སྟེ་དེས་པར་སེམས་
པས་འདྲིན་པའི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དེ་ཡང་བསལ་
ཏི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་
བོ་ཡིན་ནོ་སྟེ་དེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀས་
ཐུན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་པས་འདོད་ཚུལ་ལ་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རྗེ་ཀམ་པའི་ལྷོ་རྒྱར། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་
འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་དེས་པར་བྱས་ནས།
ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཡེ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་སྟོས་མཆོན་གཉིས་པར་གྱུར་
པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་པ་མེད་པར་དགག་པའི་བདེན་པ་འདི་
ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་དེས་པར་བྱས་པ་པ་བྱིས་པའི་སྟོ་
ཅན་དག་གིས་དེས་པར་བྱས་ནས། དེར་ལྟ་བ་བསྟོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
མེད་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་དགག་པའི་བདེན་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་
མིན་ཏེ། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་
བཞིན་ནོ། །གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གངས་པའི་བདེན་པ་དེ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་ལས་འབྲེལ་ཆབས་ཆེ་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འདྲིན་པས་སོ། །སྟེ་དེས་པར་
པས་དབྱུང་བ་བྱས་པས་སོ། །ཞེས་ཡ་མ་ཆབ་ཅིག་བྱུང་བ་ལ། ཇི་བ་འདི་
ལྷ་སྟེ། གཟུང་འདྲིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་དགག་པའི་བདེན་
པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་དབུ་མ་པ་བྱིས་པའི་སྟོ་ཅན་དག་སྟེ། ཞེས་

གསུངས་པའི་དབྱ་མ་པ་གྲིས་པའི་སྒོ་ཅན་དེ་སྤྱི་ཡིན་ཞེས་ཞུའོ། །

དགོ་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པ། རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུང་པ་ཡིན་ན། ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་
ཡེ་ཤེས་མེད་དགག་ཏུ་མི་ལམ་དུ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་དགག་པའི་བདེན་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་
ཁོ་ལོ་ཅག་ག་ལ་འདོད་དེ། ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་དབྱ་མ་ཐལ་རང་གང་
གི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་ཚོས་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར།
དེས་ན་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་དབྱ་མ་པ་གྲིས་པའི་སྒོ་ཅན་དེ་སྤྱི་ཡིན་གལ་ཏེ་
སེམས་ཅམ་རྣམ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
སེམས་ཅམ་རྣམ་བརྟན་པས། གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་དགག་ཏུ་ག་
ལ་འདོད་ཅིང་། དེ་འདྲའི་མེད་དགག་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གྲང་ག་
ལ་སྒྲུ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཕྱོགས་སུ་ཁས་ལེན་མཁན་གཏན་མི་སྲིད་པས་གཉིས་
སྤྱི་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་སོགས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ་ལ་སྦྱར་བ་
ཡང་ག་ལ་རིགས། ཞེས་ཞུ།

ཡང་ངེ་བ་འདི་ཞུ་སྟེ། སྒྲོན་པོ་དང་དེའི་སྒོ་དག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་
ངེས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བརྟན་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་
གྱི་ཉགས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བུ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་
འབབས་ཀྱས་སམ་མི་ཀྱས། དང་པོ་ལྟར་ན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་གྱི་
ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བུ་འདི་སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པའི་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་བ་

བ་དང་། དེའི་པོར་དུ་རྣམ་བརྟན་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་
འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་འགལ། གལ་ཏེ་མི་རྣམས་
ན། སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་
པ་རྣམས་དག་ཅིག་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྟ་བ་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་
ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་མི་
རྣམས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སྦྱ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པ་འདིས་རྣམས་འབྱོར་
སྟོང་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་མི་རྣམས་པར་
ཐལ། ལྟ་བ་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་
ལྟ་བ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། སྐུ་མཆོད་དར་མ་
རིན་ཆེན་གྱི་རིགས་པའོ། །དེས་ན་སེམས་ཙམ་རྣམས་བདེན་བརྟན་གཉིས་
བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོའི་ལྟ་བ་མི་འགལ་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་
སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ། རྣམ་བདེན་རྣམས་བརྟན་གཉིས་ཀའི་
བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོའི་ལྟ་བ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རྣམས་
བདེན་བརྟན་གཉིས་ལ་གྲུབ་མཐའི་ཁུད་པར་མི་འདྲ་བ་ཞི་མང་དུ་ཡོད་དོ། །

ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གང་
ཐག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་
པའི་རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས། བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། བསམ་བློང་གི་རིག་པ། སྟོམ་བློང་གི་རྣམས་འབྱོར།

བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་ལ་སྤྱི་བ་དང་འཛིག་པས་སྟོང་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་དོ་སྟུང་དུ་སྐྱོམ་
པས། ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
ཡོངས་སུ་བོར་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། རྟེན་ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་
བྱ་བའི་རིམ་པ་ཡང་ཞར་ལ་བསྟན། གཉིས་པ་ལ་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྐྱོམ་
པའི་རིམ་པ་དང་། རྟེན་ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
ཡང་། བསམ་བློང་གི་རིག་བ། སྐྱོམ་བློང་གི་ནལ་འབྱོར། བསྐྱོམས་པའི་
འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་པོ་དང་དེའི་སྟོང་ག་ལྟན་ཅིག་དམིགས་པ་
ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་སེམས་ཅམ་ཁོ་
ན་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་།
ཞེས་པས་བཤད། གསུམ་པ་ནི། འཛིན་པའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བོར་བས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
སྤངས་ཏེ། ཞེས་པས་བཤད། གཉིས་པ་རྟེན་ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་
པ་ནི། གཞུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་སྟུང་དུ་ངེས་པར་སེམས་པས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༡༥།
༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༡༥།
༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༡༥།
༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༣༠།
༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༣༡།
༦ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༣༡།
༧ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༣༡།

འདྲིན་པའི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་བསལ་
ཏེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་
ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྙམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས་ཞེས་པས་འཆད། འདིའི་དོན་
ནི། གཟུང་འདྲིན་རྩིས་གཞན་མེད་ན། གཟུང་འདྲིན་རྩིས་གཞན་དུ་སྤང་
བའི་འདྲིན་པ་མ་འབྱུང་བ་ཡང་མེད་དོ། །སྙམ་དུ་རྩིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
སུ་ངེས་པར་སེམས་པས་འདྲིན་པའི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད། གཟུང་འདྲིན་
རྩིས་གཞན་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་འབྱུང་བར་འདྲིན་པ་དེ་ཡང་
བསལ་ཏེ། གཟུང་འདྲིན་རྩིས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་སྟེ་མ་འབྱུང་
བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྙམ་དུ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །

རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ལ། བསམ་བླུང་གི་རིག་པ། སྒོམ་བླུང་གི་
རྣམ་འབྱོར། བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བུ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྟེན་འཁྲུག་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
སྟེ། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། རྟེན་འཁྲུག་པར་ན་གཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་
དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་
ནོ་སྙམ་དུ་བསྒྲོམས་པ་སུ། ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། བསྒྲོམས་པའི་

༡ བསྙན་འབྲུང་དཔེ་བསྟར། ༥༥། ཤེར་བྱིན་ཟུ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༥་༤།

༢ བསྙན་འབྲུང་དཔེ་བསྟར། ༥༥། ཤེར་བྱིན་ཟུ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༥་༥།

༣ བསྙན་འབྲུང་དཔེ་བསྟར། ༥༥། ཤེར་བྱིན་ཟུ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༥་༥།

སྟོབས་གྲུབ་པ་ན། ཁ་ཅིག་ལ་ནོར་བུ་དང་དཔུལ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་
པ་བཞིན་དུ། འབྲུལ་བའི་མཚན་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པ། སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་
བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་སྟོ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་
བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྐྱེས་ན་ནམ་འཕྱོར་བས་ཤེས་བྱའི་སྟོབ་པ་
ཡང་དག་པར་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་པས་འཆད་ཅིང་། དེས་ཐེས་ཐོབ་དུ་ཡིད་ལ་
བྱ་ཚུལ་ཡང་དོན་གྱིས་བསྟན། འོ་ན་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་
སྟོ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་
དག་པར་སྐྱེས་ན་ཞེས་པས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བ་ཞེས་པའི་
དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་མང་པོ་འདི་སྐད་གསུང་སྟེ།
གཞུང་འདིས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་
བར་གསུངས་པས་མཉམ་གཞག་སྤང་བཅས་བསྟན་ཞིང་། སྟོབ་དཔོན་
སེལྟེ་བཟང་པོ་སྒྲུ་མ་རིགས་གྲུབ་པའི་དབུ་མ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་
མི་རིགས་ཏེ། རྟོག་ལའི་སྤྱིང་ཡིག་བདུད་ཅིའི་ཐེག་ལེ་ལས། སྒྲུ་མ་རིགས་
གྲུབ་པའི་དབུ་མ་བ་ཞེས་པ་ནི་སྟོངས་པ་ངོ་མཚར་སྐྱེད་པའི་ནམ་གཞག་གོ་
།ཞེས་ཐ་སྙད་ནོར་བར་བཤད་ཅིང་། འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་མཉམ་གཞག་
གི་གཞིགས་ངོར་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲུ་མར་སྤང་བར་འདོད་པ་ལ་ནི་དབུ་མ་པའི་
འི་ཅམ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གྱིས་གྱི་མཁས་པ་དག་གསུང་ངོ་། །

འོ་ན་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་དུ་
མར་འབྱུང་བ་ལྟར། འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་བདེན་

སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་
མཉམ་གཞག་ལ་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་ཚུལ་ཡོད་པ་ལུང་དེའི་དོན་
གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པའི་བྱིང་།

དེས་ན་འབྲེལ་ཆེན་དང་། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་
པ་འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པ་ལ་འཆད་རིགས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་སྟོང་འབྲུན་ཆེན་
མོར།^༡ དེ་བས་ན་ལུང་དང་རིགས་པ་དག་ནི། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོག་པ་
ལ་མངོན་པར་བཙོན་པའི་སྟོ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་
བུའི་སེམས་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་རྣམ་པར་དག་ནས་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་
བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པར་གྱུས་པ་དང་། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་།
དུས་རིང་པོའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོམ་པས་སྟོམ་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་
པའི་དབང་ལྷག་རྣམས་ནི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་མཐའ་དང་བྲལ་ཞིང་། སྤིད་པ་རི་སྤིད་བར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཉིད་ནི་

^༡ བརྒྱན་འབྱུར་དཔེ་བསྟར། ༡༡ ཤེར་བྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་
གྱི་སྟོང་འབྲུན་ཆེན་པོ། ༡༩༥༦་༡།

གཉེན་པོའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་སྟུ་མ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ནམ་པར་འདྲི་བ་
པར་བྱེད་པ་མཛོན་པར་བཟོད་པ་དང་བཅས་པ་ནི། དེའི་རྗེས་སུ་མ་སྟུ་
པས་ཡིན་གྱི། གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་
གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་སྟེས་པ། ཞེས་པའི་
མདོ་དོན་འཆད་པའི་ཆེ། བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་སྟུ་མ་ལྟ་བུ་
ཉིད་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པའི་རྗེས་སུ་སྟེས་པས་ན། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་སྟེས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་། མཉམ་གཞག་སྟུ་མ་ལྟ་བུའི་ནམ་གཞག་
གསུངས་པ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། ནམ་པར་
ཤེས་པ་སྟུ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
སོགས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་འདིའི་སྟུ་མ་ལྟ་བུ་ནི་མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་སྟུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པ་ལ་འཆད་རིགས་ཏེ། བོད་དུ་དེ་ལྟར་ན་སྟུ་མའི་སྒྲང་པོས་སྟུ་མའི་སྒྲང་པོ་
གཞན་ཞིག་པམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ། ཞེས་གཉེན་པོ་བརྟུན་པས་སྤང་
བྱ་བརྟུན་པ་སྟོང་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་པས་མཉམ་གཞག་
རང་ཉིད་སྟུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པར་འཆད་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་པར་གཞུང་འདིས་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་སྤང་བཅས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཟུངས་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་སོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༣།

སུ་བསྟན་ཅིང་། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དང་།
དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པ་ལ་ནང་འགལ་འབྱུང་སྟེ། སྟོབ་
པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་བདེན་སྟོང་སྐྱ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བར་ཐལ། དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་
སྟོང་སྐྱ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་སྤང་ཚུལ་ཞིག་^༡ ཡོད་པ་གང་ཞིག ། ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྟོབ་པ་^༢ འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་གཞུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་སྟོན་ས་ཅེ་གཅིག་
ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་དེ་བདེན་སྟོང་སྐྱ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
སྟོང་སྐྱ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་
བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞལ་
བཞེས་ལ་སོང་།

ཡང་སྟོབ་དཔོན་སེལྟེ་བཟང་པོའི་ལུགས་འདི་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་

༡ ག་ལ་ན་པ་ཞིག ། ༥་ན་པ་ཅིག ། ༥་ན་པ་ཞིག །

༢ ག་ལ་ན་པ་ཐེག་ཆེན་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི། ༥་ན་པ་ཐེག་ཆེན་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི། ༥་ན་པ་

༡༠་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི།

གཞི་མ་གྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་རྟག་ཆད་གཉིས་
ཀའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་སྟོང་འཐུན་ལས། རྟེན་བས་ན་ཀུན་
རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་ཡོངས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་བརྟེན་
པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ཉིད་ནི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་པ་དང་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་
བོ་རྣམས་ལས་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་པར་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་
ནི་སྐྱེ་མ་ལ་སྐྱེ་མ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་གྲགས་པ་ཅུང་དང་། བདེན་པ་ཉིད་མ་
ཡིན་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་པ་
ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་བས་ན་དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་
ཞེས་བརྗོད་དོ། ། ཞེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་
པ་རྣམས་སྐྱེ་མ་མཐུན་ལ་རྟེན་ཤིང་རྟེན་སྤང་དུ་སྤང་ཡང་རྟེན་ཤིང་རྟེན་སྤང་
དུ་མི་འཇོག་པ་བཞིན་དུ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་
པ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་པར་སྤང་ཡང་། བདེན་པར་མི་འཇོག་པར་
གསུངས་པས། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་རི་ལྟར་
རིགས་ལགས་ཤིང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་ན་འགྲེལ་ཆེན་ངངས་མ་
ཐག་པ་དང་འགལ་བས་རི་ལྟར་ལགས།

གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་སྟོང་འཐུན་ལས། དེས་ན་དེ་ལྟར་དོན་དམ་

༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༡ ཤིང་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན། ༡༩༥༥་༡༣༡

པའི་ངོ་བོ་ཉིད་འགའ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་
མཆོག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། མིག་བཙུམ་པ་དང་
དཔུས་ལོང་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་རྒྱུན་མ་ཆང་བའམ་ཡིད་ལ་མི་
བྱེད་པས་མ་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་གཏན་
མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་
མ་གཟིགས་པ་དང་། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཆད་ལྟ་སྒྲོམ་དུ་མི་རུང་
བར་གསལ་བར་གསུངས་འདུག་ལགས།

ཡང་རྗེ་ཀམ་པའི་ལྟ་རྒྱུ། གཞན་མིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། དེ་གཞན་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་མཛད་འདུག་ནའང་། བརྒྱད་སྟོང་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཞན་སྟོང་ལ་མ་བཤད་ཅིང་རང་སྟོང་ལ་བཤད་པ་ཡིན་
ཏེ། གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་
མ་ཡིན་པར་མི་འགལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་རབ་འབྱེད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ངོ་བོ་གཞན་མ་ཡིན་ཞིང་མི་འགལ་བ་
ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཞན་
མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་

༡ བརྒྱད་འབྱེད་དཔེ་བསྟུར། ༥༡ ཤིང་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན། ༡༩༩༩་༡༦༡

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱུན་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
རྗེས་སུ་སྒྲུབ་བར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་
གོ་དོན་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། སྒྲོབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོའི་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲུབ་བ་
དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྟོང་འཕུན་ཆེན་མོར། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་བར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་པ་
རོལ་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་མ་རིག་པ་མི་
སྟོག་པར་ཐལ། དེ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཚིག་པ་བཞོད་
ནས། དེ་ལ་བྱུང་བ་མེད་ཀྱི་ལན་མཛད་པའི་བྱིར། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་
ལས། གཤེགས་ཏེ་བྱིད་ཅག་གི་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ན། དེ་ལས་མ་རིག་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།
རིག་པ་སྐྱེས་པ་མེད་པ་ན་མ་རིག་པ་ཇི་ལྟར་སྟོག། །ཇི་སྲིད་དུ་མ་རིག་པ་
མ་སྐྱངས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡང་གྲོལ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཞེས་བརྗོད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཡང་མ་འགྲེལ་བ་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟར་མ་རིག་པ་ནི་རྟག་པ་ཉིད་
ལ་སོགས་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་
ཆད་མས་མི་གཞོད་པའི་ཆོས་རྟོག་པ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་དག་

༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱུར། ༥༡ ཤེས་ལྡན་ཆེན་མོས་ཞེས་བཟང་པོ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན། ༡༩༧༩་ན།

གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཅན་ནི། བཞི་ཏུ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་།
འགལ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རོན་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་ཉིད་
ཀྱི་རྩིས་སུ་སོང་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྡོག་པས་ན་གང་གི་དེ་མ་སྤངས་པས་
ཐར་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཅན་གྱི། མ་རིག་པ་ཉིད་གང་
ལས་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འདི་ནི་གྱི་ནམོ། །ཞེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་གསལ་བར་བཀག་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྩི་གམ་
པའི་ཁྲི་ཤར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་
འདུག་པ་དོན་ལ་དགོངས་པ་མིན་ལས་ཆེ།

ཆོས་རྩི་ཤུག་མཆོག་པ་སྤྱིར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་གྲུབ་དང་། བྱད་པར་དུ་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་རྒྱ་རྒྱུ་གསལ་ནས་བསྐྱབས་
པས། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་འདི་རྣམས་ལ། ཆོས་རྩི་ཤུག་
མཆོག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུ་ཅིག་རྒྱག་དགོས།
བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་གོང་དུ་བྲངས་པ་དང་། ད་ལྟ་བྲངས་མ་ཐག་པ་འདི་
རྣམས་ལ་འབྲུ་མ་བྱུང་ན། ཕྱིན་འཆད་དུ་མ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བའི་
སྐབས་སུ་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་འདི་དོར་ཅིག །

གཞན་ཡང་། སྤྱི་ཆོམས་སུ་དེ་བ་འདི་ལྷ་སྟེ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོས་

མཛད་པའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པའི་ལྷ་བ་དེ་རྩ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
སྤྱོད་པའི་ལྷ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་སུ་མ་མི་རིགས། ཞེས་ཞུ། འདི་ལ་ལུགས་
གཉིས་ཀྱི་མ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་ན་རེ། ཞི་^༡འཆོ་
ཡབ་སྐུ་བ་རྒྱུད་པ་དང་བཅས་པ། ཤིང་རྩེ་སྤོང་གཉིས་ཀ་ནས་བཞེད་
པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་དང་། རྩ་བོ་མ་མཛད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་
ལྷ་བའི་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ལས། ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྩེ་ཞོན་ནས་སྤྱོད་པའི་
སྤྱོད་གཉིས་འབྱེད་པ། དེ་དག་དེ་བྱིར་རི་བཞིན་དོན། རྩེ་བ་ཆེན་
པོ་ཉིད་ཐོབ་པོ། ཞེས་འབྱུང་ལ། ཚུལ་གཉིས་ནི་རྩེ་མཐོང་སྤྱོད་པ་དང་
རྩ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའོ། ཞེས་ཟེར་བ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་འགྲོ་སྟེ།
ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཐ་སྙད་དུ་བྱི་རྩེ་ལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཚུལ་རྩེ་རིག་པ་
དང་། དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྩ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་
འདི་ཉམས་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་ཐར་པ་འཛོམས། ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཞུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་
མེད་པའི་བྱིར་སྤྱོད་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི། ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་
རང་ལུགས་སུ་བཞེད་དམ་མི་བཞེད། བཞེད་ན་བྱེད་རང་ལ་འཁོར་གསུམ་
འབྱུང་སྟེ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་རྩ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་བཞེད་པར་ཐལ། དེ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་པ་
རང་ལུགས་སུ་བཞེད་པའི་བྱིར་རྟགས་ཁྲབ་ཁས་སྤངས། འདོད་ན། དེས་

^༡ ག་ལ་བ་ཞི་བ་འཆོ། ༡༠༠ན་ཞི་བ་འཆོ། ༡༠༡ན་ཞི་བ་འཆོ།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པར་ཐལ། དེས་
སྐབས་འདིའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
བྱུང་ཁས་སྤངས། འདོད་ན། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཏུ་ཁས་
མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གསེར་མདོག་ཅན་པས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཐམས་
ཅད་འགལ་འདྲའི་ཕྱང་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་འདུག་པས། རང་གི་གྲུབ་མཐའི་སྦྱོན་
ཏུ་དགོངས་པར་མཛོད་ལ། ཕྱིན་ཆད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་
ལུགས་ལ་རང་གང་འདོད་ཀྱི་བཤད་པ་མ་བྱེད་ཅིག །

རྩི་བཅུན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་
དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཆ་མེད་པའི་རྒྱས་གཏམ་ཡིན་ཏེ། རྩི་བཅུན་སྒྲེགས་བཅ་
རིན་པོ་ཆེར་ལྟ་བུའི་སྤྱུ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པའི་མེད་
དགག་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེས་
སྤྱུགས་མི་ཆོམ་ན་རྩི་བཅུན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་
སྦོལ་མ་སྤྲོད་པའི་ལོ། དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་ལ། །སངས་རྒྱས་
ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་པ་འདི། དབུ་སྤྲེལ་མགོར་ཞོག་ལ། རྩི་བཅུན་
ལ་གསོལ་བ་ཐོབས་མཛོད།

ཡང་འདི་བསྐྱར་ནས་ཞུ་དགོས་ཏེ། རྩི་བཅུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་
ཀྱིས། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཡོད་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་
ཕྱིར་དབུ་མའི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཁྱོད་དོན་དམ་པར་མེད་པར་འདོད་

པའི་ཕྱིར་མེད་པའི་མཐར་ལྷུང་པར་འགྱུར། ཞེན། ཁོ་ཐོ་ཅག་ནི་དོན་དམ་
པར་མེད་པས་མེད་པར་མི་འདོད་དེ། འོ་ན་རྗེ་ལྷུང་འདོད་ཅེན། ཁོ་ཐོ་
ཅག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྗེ་ལྷུང་གནས་པ་དེ་ལྷུང་འདོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་
ཆད་པའི་མཐར་ལས་གྲོལ། དོན་དམ་པར་ནི་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་
མཐར་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བ་དབུ་མའི་ལམ། ཞེས་པ་འདི་ལ་སོགས་
པ་རང་གི་རྩ་བའི་སྒྲ་མའི་ལུགས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་འོར་བར་བྱས་
ནས། གསུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་
ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་གང་ཡང་མེད་
པའི་དམ་བཅའ་མ་འདོག་ཅིག །

དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་པར་བྱིན་ཐེག་པ་ལས། སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་
ལྷ་བ་མཐོ་བ་སོགས་བཤད་དེ།^༡ ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས། པར་བྱིན་ཐེག་
པའི་སྒྲོས་བྲལ་ལས། །ལྷག་པའི་ལྷ་བ་ཡོད་ལྟར་ན། །ལྷ་དེ་སྒྲོས་པ་ཅན་
དུ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་པར་བྱིན་ཐེག་པ་དང་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ལྷ་
བ་མཐོ་དམའི་བྱེད་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་འགགས་པ་དང་།^༢ ཆོས་རྗེ་
ས་པཎ་གྱིས། ཐགས་ཀྱི་རྒྱ་རྣམས་པལ་ཆེར་མཐུན། །སྤྱན་གྱི་དབྱེ་བས་

༡ ས་སྒྲུ་གོང་མ་རྣམས་ལྷའི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩། མེས་པོའི་བྲལ་བཞག །ཆོས་རྗེ་ས་པཎ།
སྒྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༥༩་༡༥།

༢ ས་སྒྲུ་གོང་མ་རྣམས་ལྷའི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩། མེས་པོའི་བྲལ་བཞག །ཆོས་རྗེ་ས་པཎ།
སྒྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༩༩་༢།

བཟང་ངན་འབྱེད། །དེ་བཞིན་སྟོང་ཉིད་པལ་ཆེར་མ་སྤྱོད། །འབྲས་བུ་བཟང་
ངན་ཐབས་ཀྱིས་འབྱེད། །ཞེས་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ། བྱེད་ཀྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པ་མེད་ཅེས་ཆོས་རྩིས་པ་ཏ་གྱི་ལུགས་རྣམ་པར་དག་པ་བཀག་པ་
སོགས་མི་རིགས་པ་མང་དུ་ཡོད་ནའང་། རེ་ཞིག་བཞག་།

ཆོས་རྩིས་གསེར་མདོག་ཅན་པ་དང་། ཀམ་པ་གཉིས་ལ་སྤྱོད་མོང་དུ་བྱི་
བ་འདི་ལྷ་སྟེ། དབུ་མ་རྒྱན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་
ནམ་མེད། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནམ་མེད།
གལ་ཏེ་མེན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན། སྟོབ་དཔོན་ཀླ་ལྷ་ལ་སྤྱི་ལ་ཡང་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེས་མཇུག་པའི་སྟོམ་རིམ་གསུམ་དང་
དབུ་མ་སྤྱང་བ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབུ་མ་སྤྱང་བ་སོགས་མེད་སྟེ་
མཆེད་བཞེད་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབུ་མ་སྤྱང་བར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབུ་
མ་སྤྱང་བ་དང་སྟོམ་རིམ་གསུམ་དུ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཆོག་ངེ་ལྟར་ཡོད་སྟོན་པ་གནང་དགོས། གལ་ཏེ་
དབུ་མ་རྒྱན་དང་དབུ་མ་སྤྱང་བ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་བསྟན་

བཅོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ན། འོ་ན། དབུ་མ་རྒྱ་ལས། བདག་དང་
གཞན་སྤེའི་དངོས་འདི་དག །ཡང་དག་པར་ནི་གཅིག་པ་དང་། །དུ་མའི་རང་
བཞིན་བྲལ་བའི་སྤྱིར། །བདེན་པར་མེད་དེ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། །ཞེས་
པའི་གཞུང་འདིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲ་བའི་ལྟ་བ་བསྟན་གྱི། དབུ་མ་ཆེན་
པོའི་ལྟ་བ་གཏན་མི་འཆད་པར་བཞེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི་འཆོ་ཡབ་
སྤྲས་ཀྱི་གཞུང་གང་གིས་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་བསྟན། ཞེས་ཞུ།

གཞན་ཡང་། ཞི་འཇོ་ཡབ་སྐུ་ས་ཡང་དག་པར་གྱུ་བ་པའི་ཚོས་བཞེད་
དམ་མི་བཞེད། བཞེད་ན། གཞུང་བླ་ས་མ་ཐག་པར། ཡང་དག་པར་ཞི་
གཅིག་པ་དང་། །དུ་མའི་རང་བཞིན་གྲུ་བ་པའི་སྤྱིར། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་
སྒྲུང་བར། །དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་། དེ་
ལས་སྒྲོག་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་འབྲུལ་པའི་སྒྲོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཀུན་རྫོབ་ཅེས་གྲུ་ཏོ། །ཞེས་སོགས་དང་འགལ། མི་བཞེད་ན་ནི་ཞི་འཇོ་
ཡབ་སྐུ་ས་ཀྱིས་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་བཞེད་
པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཤམ་ཏེ་དབུ་མ་རྒྱན་སོགས་རོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་ཡིན་
པས། སྒྲུ་རི་བཞིན་དུ་མི་བཞེད་དོ། །ཞེ་ན། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
གཞུང་གང་བརྩམས་པ་ཐམས་ཅད་དེའི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་འདྲའི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩༡ དབྱ་མ་ས། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་མཆོ། དབྱ་མ་རྒྱ། ༡༩༥་༣།

༡ བསྟན་འགྲུག་དཔེ་བསྟན། ༩༡། དབྱ་མ་ས། ཟླ་བཅོམ་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ། དབྱ་མ་སྒྲ་བ། ༡༣༥༡་༡༡།

ཐུབ་མཐའ་སྤུས་ཁས་ལེན་ཐུབ་སྟེ། སྤྱ་སྤྱུབ་ཀྱིས་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་
བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན། ཞི་འཆོ་དང་ཀ་སྤྱ་ལ་གྱི་
ལས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རྒྱན་དང་དབུ་མ་སྦྱང་བ་སོགས་ཀྱང་དེ་དང་དེའི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་རྣམས་སོང་།

ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
ཡིན་པ་རྒྱུད་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། འོ་ན། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར།
ཕྱང་པོ་རྣམ་དབུད་སྟོང་པ་ཉིད། །ཆུ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྟོང་པོ་མེད། །རྣམ་
པ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། །སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟར་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཞེས་
བས་འཁོར་ལོ་བར་པ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་དེ་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་ཀྱན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་
པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་
ཅིག །འགྲེལ་བར། ཕྱང་པོ་རྣམ་པར་དབུད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཆད་པའི་སྟོང་
པ་ཉིད་ལས་རིང་དུ་བྱས་པ། ཞེས་གསུངས་པས། ཕྱང་པོ་ལ་རིགས་པས་
དབུད་ནས་མ་རྟེན་པ་ན་ཅང་མེད་དུ་འཛིན་པ་ཆད་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་
གྱི། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཆད་སྟོང་དུ་བསྟན་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་མོད། འོན་
ཀྱང་ཁོ་བོ་ནི་འདིའི་དོན་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཕྱང་འདིས་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་

བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་ནམ་དཔུང་སྟོང་བ་ཉིད། །ཆུ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྟིང་པོ་
མེད། །ཅེས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་ཤིང་དཔུང་བའི་
ཆེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྟིང་པོ་མ་རྟེན་པའམ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྟིང་པོ་མེད་པའི་
མེད་དགག་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིད།

ལུང་འདིའི་དོན་འདི་ལྟར་འཆད་དགོས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་
ལས། རྟེན་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནི་དངོས་སོ་དང་དངོས་སོ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པ་དང་བྲལ་བ། མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བ་ཚུ་ཤིང་གི་ལུང་སོ་དང་
འབྲ་བར་བྱི་དང་ནང་ན་སྟོང་སོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་
ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་སྟོམ་
པའི་སྟོབས་རྫོགས་པ་ན། འགའ་ཞིག་ལ་ནོར་བུ་དང་། དདུལ་ལ་སོགས་
པའི་ཤེས་པ་ལྟར། འབྲུལ་བའི་མཚན་མ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས།
རང་ཉིད་ཆད་མར་གྱུར་པ་ཡང་དག་པའི་དོན་རིམ་བཞིན་དུ་འཛིན་
པའི་བྱིར། ཞེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ངོས་འཛིན་པའི་ཆེ། ཚུ་ཤིང་
གི་ལུང་སོ་བཞིན་དུ་སྟོང་སོ་མེད་པ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། འདི་ནི་ལེགས་
པར་བཤད་པ་སློན་མེད་པའོ། །

དེས་ན་ལུང་འདིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡི་ཤེས་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིས་གནས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། ལྷོ་བ་དཔོན་ཤེར་གེ་བཟང་པོ། བསྟན་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན། ༡༤༧་ན་ཤ།

ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ན། མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། འོ་ན།^༡ རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟར་འགྱུར་
མ་ཡིན། ཞེས་བཤད་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན། ཐབས་བྱུང་པར་
ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྣམ་
ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འདུས་པའི་
རྒྱབས་སུ། དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་
ཞེས་བཤད་ཀྱང་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་
འདོད་ཅིང་། དུས་འཁོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
ཞེས་བཤད་ཀྱང་། གཟུགས་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་མི་འདོད་པ་
བཞིན་དང་། འདུས་པར་སྟོང་པ་བཞིའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་། སྟོང་
ཉིད་མཆོན་ཉིད་པར་མི་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་ཀུན་
མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་པ། སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པ་ཁོ་ན་དེ་ཡང་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཛིག་དགོས་པས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ལུང་འདིས་སྟོན་ཞེས་འཆད་
དགོས་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་དེ་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་རྣམ་ཀུན་
མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག། རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྲུར་མ། ༥༠། སེམས་ཅན་གྱི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་མཁུ་མ། ༤༧༧༥༡།

སྟོང་ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཆད་རིགས། དེས་དགག་
བྱ་བ་དེན་གྱུ་བ་ཆམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ཆམ་ཀྱན་མཆོག་ལྡན་
གྱི་སྟོང་ཉིད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱ་
བས་སྟོང་ཉིད་ལ་མེད་དགག་གིས་བྱུ་བ་པ་ཁས་ལེན་པར་རང་གཞན་ཀྱན་
མ་ཐུན་པར་ངེ་ལྟར་འདོད་ཀྱས།

རྟགས་དང་པོ་ནི། དབྱ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། བདེན་པ་གཉིས་
ལ་འཇུག་པའི་མདོ་བྲངས་ནས། ཆམ་ཀྱན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་
ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྱུ་བ་པ་དུས་
འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་ལ་ནང་
འགལ་ཡོད་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞད་
པ་གང་ཞིག །དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
ལུང་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། གཟུང་འཛིན་

གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཉམས་སོ། །

ཁ་ཅིག །སྤྲུགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་བཞི་ཀུན་རྫོབ་སྤྱུ་ལུས། དོན་དམ་འོད་གསལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ནི། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་དང་། དཔལ་ལྷན་
ཆེན་པ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པར། ད་ལྟ་ལམ་རིམ་པ་ལྟ་ལ་གོ་བ་
རགས་པ་ཆགས་པ་ཙམ་ཡང་དཀའ་ན། དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ལྟ་
ཅི་སྟོས་འདུག །དེས་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་ཞེས་པ། བདེན་
པ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྟོན་ནས་འཛོག་གི། །བདེན་
གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་འཛོག་པ་ག་ལ་ཡིན། ཡང་རྗེ་ཀམ་པའི་རྟེན་རྟེན་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་
གསུམ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་ཀུན་བརྟུས་ལས། །གཟུང་དང་
འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི། །རྣམ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད། །སྟོ་མཚོ་འི་
པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡི། །རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་དུ་བསྐྱབས། །ཞེས་པ་
ཡང་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་འཆད་བྱེད་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་
འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྟུན་པ་དང་མ་ཐུན་པ་དང་།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་རྣམ་འབྱོར་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༥༥། དབུ་མ་ཚོ། འཕགས་པ་ལྟ། ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་ཀུན་ལས་བརྟུས། ༤༥༣༡།

གྱི་ས་གསུམ་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའི་དོན་དུ་མཛད་
པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའམ། ཁོ་པོ་ཅག་ལྟར་
ན། རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པ་གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་སྟེ་དུ་
ངེས་པར་སེམས་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་འདི་རྣམས་
འབྱོར་སྟོང་པའི་དབྱུ་མ་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམས་འབྱོར་
སྟོང་པའི་དབྱུ་མ་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
འདོད་ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་མི་
ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་ཞལ་གྱིས་བཞེས།

གཞན་ཡང་། སེམས་ཙམ་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དམ་མི་འདོད། གལ་ཏེ་མི་འདོད་ན།
སྒར་བཤད་པ་རྣམས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར། གལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་པས་
གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པར་ཐལ། དེས་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེས་གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པར་ཐལ། དེས་གཞན་
དབང་རང་གི་ངོ་པོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་དོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། གསེར་མདོག་ཅན་པས། གཟུང་དང་

༡ ག་༥༩་བ་༡་ཅན་པས། ཏ་༩༩་བ་༥་ཅན་པ། ད་༩༩་༥་ཅན་པས།

འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི། རྣམ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད། ཅེས་པའི་
རྣམ་ཤེས་འདི་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་འཆད། ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་རྒྱ་ཡིན་པས།
ཆོག་ཀྱང་དང་པོས་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ། རང་
མི་འདོད་པ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་གཞུང་བཅོས་པའོ། འོ་ན་རྣམ་ཤེས་
དང་ཡེ་ཤེས་འགལ་མི་འགལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསེར་མདོག་
ཅན་པ་ན་རེ། དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པའི་བསྐྱད་པ་ཞུགས་
པའི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཚོ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དེ་
དང་བལ་བའི་དབང་གིས་གནས་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཚོ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་དོན་ཡིན། ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་གཉིས་འགལ་བ་ལ་ལུང་གི་སྒྱུབ་
བྱེད་ནི། སྒྱུ་འབྱུལ་བ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་འདས། ཡེ་
ཤེས་གཉིས་མེད་ཚུལ་འཆང་བ། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། རྣམ་ཤེས་ལ་
མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན། ཞེས་དང་། སུམ་ཅུ་པའི་རབ་བྱེད་ལས།^༡བདག་
དང་ཆོས་སུ་ཉར་འདོགས་པ། སྒྲ་ཆོགས་དག་ནི་གང་བྱུང་བ། ཉེ་ནི་རྣམ་
པར་ཤེས་པར་གྱུར། ཅེས་པས་རྣམ་ཤེས་ངོས་གཟུང་ཞིང་། ཡང་དེ་ཉིད་
ལས།^༢གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་འཛིན་མེད། ཉེ་ནི་སེམས་མེད་མི་དམིགས་
པ། འཛིན་ཉེན་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས། གནས་ཀྱང་གཞན་དུ་གྱུར་པ་
སྟེ། གནས་ངན་ལེན་པ་སྤངས་པའོ། ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ངོས་གཟུང་བའི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༢༢། སེམས་ཅན་གྱི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སུམ་ཅུ་པའི་རབ་བྱེད། ༣་༣།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༢༢། སེམས་ཅན་གྱི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སུམ་ཅུ་པའི་རབ་བྱེད། ༤་༡།

ཕྱིར་དང་། དབུ་མ་ཆེག་གསལ་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱི་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་
ཡོད་པར་གང་གིས་དཔྱོད་པར་བྱེད། རྣམ་པར་ཤེས་པས་སམ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་ཡིན་གང་ན། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་ན་དེ་ནི་
མི་རིགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མཆོན་མ་
ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན། ཕྱི་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་མཆོན་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རེ་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པས་དམིགས་
པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་དགོས། དེས་ཕྱི་ངན་
ལས་འདས་པ་དངོས་སོ་མ་ཡིན་ཞིང་། དངོས་སོ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན།
ཞེས་བྱ་བར་རི་ལྟར་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་
ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་
བསྟན། ཞེས་ཟེར།

རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་འགལ་བ་རྟོག་བཅགས་ཡིན་གྱི་གཞུང་
ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རྣམ་ཤེས་
མེད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་གཏན་མེད་དུ་
ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར།
བྱབ་སྟེ། མཛོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀར། སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་
དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ་དེ་དང་མི་འཐུན་པའི་
བཤད་པ་མཛོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་པ་དོན་

གསལ། དབྱ་མ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་དང་དེ་ཡང་ཐོགས་མེད་སྤྱི་མཆོད་
གཉིས་ཀ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ཏེ། འགྲེལ་པ་
དོན་གསལ་ལས།^༡གཞན་དག་ན་རེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་རྣམ་འབྱོར་པའི་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་བྱུང་པར་ཅན་སྣང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གནས་ཡོངས་
སྤྱི་བྱུང་པས་བྱུང་བ། ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་
བ། གཉིས་སྤྱི་མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གདོན་མི་བ་བར་
ཁས་སྤང་དགོས་པ་རྣམས་རི་ལྟར་བསྟུ། ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་སངས་རྒྱུ་
གྱི་སར་སེམས་ཡོད་པར་གསལ་བར་བཤད་པས་སངས་རྒྱུ་གྱི་སར་
རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་བྱུང་བ་ན། རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་འགལ་བ་འདི་འདྲ་
མོར་བ་^༢ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཡོད་དམ་མེད། མེད་
ན་ངོ་མཆར་ཆེ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད། དེ་གཉིས་
གང་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་མེ་སྣང་བ་
ལས།^༣སེམས་སྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། རྣམ་
པར་རིག་པའོ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་
དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༩།

^༢ ག་༥༣་བ་༡༡མོར་བ་ཡིན་ནོ། ༡༩༥་བ་༩མོར་བ། ༥༣༥༠་མོར་བ།

^༣ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཤེས་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་བ་ཐོལ་སྟེ། ཉི་མེ་སྣང་བ། ༩༣་མ།

གསུངས་འདུག་པ་གསུང་རབ་སྤྱི་འགྲོའི་རྣམ་གཞག་སྒྲིན་མེད་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་ཤིག །

འོན་གོང་དུ་བྲངས་པའི་ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་
འབྱུང་པས་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་
རུས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་མ་འབྱུང་པས་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་སྒྲོ་
ནས་རྟོགས་རུས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཉིད་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་
པའི་སྤྱོད་པ་ལས་འདས་པ་ལུང་དེའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་^༡ པས་
གཞོད་པའི་བྱིར། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
དོན་ནི། རྣམ་ཤེས་འབྱུང་པ་ལ་སྒྲུང་ཅམ་གནས་ལུགས་སུ་མི་འཛོག་། ཡེ་
ཤེས་མ་འབྱུང་པ་ལ་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་སུ་འཛོག་ཅེས་པའི་
དོན་ཡིན། བྲང་དོན་གྱི་མདོའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་དེ་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཞིང་། དེས་དོན་གྱི་མདོའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་
བུའི་གཙོ་བོ་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་ནི། བྲང་དོན་ལ་མི་རྟོན་
དེས་དོན་ལ་རྟོན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྲགས་
པ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་འདི་འཐད་ཅེས་སྒྲིབ་བར་
མི་བྱའི། གང་ཟག་དེའི་གསུང་ལ་རིགས་པས་བརྟགས་དབྱེད་བྱས་ནས་
འཐད་པར་ངེས་པ་ན་གང་ཟག་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་

༡ ག་པ་ལ་པ་པ་པ་རིག་པས་གཞོད། ༥༦༦་ན་ལ་རིག་པས་གཞོད། ༥༦༧་པ་རིག་པས་གཞོད།

ཆོས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན།

ཤེས་རབ་སྣང་པོ་ལྟ་བུར། གཟུགས་མེད་སྤྱི་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་
ངན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དང་། སྣང་པོ་མེད་ལ་སྣང་པོར་ཤེས། །ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ལ་ལོགས་པར་གནས། །ཞེས་སྤྱི་ངན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་དོན་ཟབ་
མོ་སྟོན་པའི་རྩིས་སུ་འབྱུག་པ་ནི། ཆོག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན། ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཆོག་གསལ་གྱི་དོན་ཡང་། ཟུང་འདས་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡོད་པར་མི་འཛོག་
སྟེ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་བདེན་གྲུབ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་
ལ། ཟུང་འདས་འདས་པ་ནི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་མ་ཞི་བའི་དོན་དམ་
བདེན་པ་ཡིན་^༡པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་གཙོད་
པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟུང་འདས་དོན་དམ་བདེན་པར་ཡོད་པར་མི་དཔྱད་དེ། དེ་
ནི་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་
ཅུ་པའི་འགྲེལ་པའི་དོན་ཡང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། གཉིས་སྤང་སྤྱི་ཆོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
ཤེས་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནི། གཟུང་འཛིན་
རྩིས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སྤྱི་རྟོགས་པའི་འཛིན་ཉེན་

^༡ ག་པ་ལྟ་ན་ན་ཟུང་ངན། ཏ་པ་ལྟ་ན་སྤང་ངན། ད་པ་ལྟ་ན་ཉིད་ངན།

^༢ ག་པ་ལྟ་ན་ཉིད་པའི། ཏ་པ་ལྟ་ན་མིན་པའི། ད་པ་ལྟ་ན་ཉིད་པའི།

ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་གྱི་ཚུལ་ཤེས་འབྱུང་བ་གནས་སྐྱུར་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཡང་། བདག་དང་ཆོས་སྤྱི་ཉེར་འདོགས་པ། ཞེས་པའི་ཚུལ་ཤེས་
འབྱུང་བའི་དོན་འཆད་རྒྱ་ཡིན་ན། ཚུལ་ཤེས་ཡིན་ན་བདག་འདྲིན་གཉིས་
པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དབུ་མ་རྒྱན་དོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་སྤྱོད་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་ན། ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟོག་ནས་
སྤྱ། །རིག་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཤེས་འདུ་བྱེད་པ། ཞེས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཤེས་
མེད་པར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་མ་ཆང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དབུ་མ་སྤྱོད་བ་དང་སྤྱོད་
རིམ་སོགས་ལ་ཡང་མཆུངས་པས་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་མེད་
པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཉིས་པ་དུ་མར་འགྱུར་བས། དབུ་མ་རྒྱན་དོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་དུ་བཞེད་དགོས་ཤིང་། བཞེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ།
དེ་ལྟ་ན་སྤྱོད་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ་སྤྱོད་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་
དབུ་མ་ཆེན་པོར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ཏེ། གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྤྱོད་མེད་
ཅས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཤེས་ཤིང་སྤྱོད་སྤྱོད་འགྲོལ་ཆེན་དུ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྗེས་སྤྱོད་
འབྲངས་ནས་རང་ལུགས་ཤིང་སྤྱོད་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པལ་ཅིང་། གོང་
དུ་ལུང་བྲངས་པར་ལྟོ། །རང་ལུགས་ཤིང་སྤྱོད་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆོ།
བདེན་གྲུབ་གཏན་མེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར།

དེས་ན་བརྒྱད་སྤྱོད་འགྲོལ་ཆེན་དང་། འགྲོལ་བ་དོན་གསལ་གཉིས་
ཀར་སྤྱོད་དཔོན་རང་ལུགས་ཤིང་སྤྱོད་བ་འཆད་པའི་ཆོ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་

སྤྱི་བའི་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་བཤད་ཀྱི། གཞན་སྟོང་རང་ཕྱགས་སུ་གཏན་མ་བཤད་
བའི་བྱིར། འདི་ལ་ཇི་ཀམ་བ་དང་། ཆོས་ཇི་གསེར་མདོག་ཅན་བས།
ནམ་བར་མི་རྟོག་བ་སོ་སོ་རང་རིག་རིག་བར་བྱ་བ། ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་
དག་བར་སྦྱིས་ན། ཞེས་བས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ཕྱགས་
མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིས་གནས་ཕྱགས་མཐར་ཐུག་
དེ་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་རིག་བའི་སྟོང་བྱར་བཤད་བའི་བྱིར། ཞེས་
གསུང་བ་འབྲེལ་ཡོད་བར་ཡེ་མ་གོ་སྟེ། ནམ་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་བཞེད་ལ།
རང་རིག་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ལུལ་ལ་ཤེས་བ་གཅིག་ལས་འོས་མེད་
སྟམ་དུ་དགོངས་བར་འདུག་ནའང་། སོ་སོ་རང་རིག་བའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་
བ་ནལ་འབྱོར་བ་སོ་སོ་རང་རིག་བར་བྱ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བའི་དོན་ཡིན་
ཀྱི་གསུང་རབ་སྦྱི་འགྲོ་ནས་བཤད་བའི་རང་རིག་འཛིན་ནམ་ཁྲད་བར་
གསུམ་ལྟན་ལྟ་བུ་གཏན་མ་ཡིན་བས་འབྲེལ་མེད་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན།
ལེགས་ལྟན་འབྱེད་ཇིས་འབྲང་དང་བཅས་བ་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འབྱུར་བ་
དང་། གྲེ་བྲག་སྤྱི་བ་སོགས་ཀྱིས། མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་རིག་བའི་ཡེ་
ཤེས་ཁས་ལེན་ཀྱང་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་བས་སྦྱབ་བྱེད་དེ་ལ་འབྲེལ་
ཡོད་བར་མ་གོ་ལགས་ཏེ་ཇི་ལྟར་ལགས།

ལྟ་བའི་འཛིན་མཆོམས་གཙོ་ཆེ་བ་འདི་ལ་དབྱེད་ན། རྫོང་བ་དང་།
ཇི་ཀམ་བ་དང་། ཆོས་ཇི་ཤུག་མཆོག་བ་ནམས་ཞལ་འཆམ་བར་དོན་
དམ་བདེན་བ་གཞན་ཀྱན་རྫོང་གིས་སྟོང་བའི་གཞན་སྟོང་གནས་ཕྱགས་

མཐར་སྒྲུག་དང་། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་
གྲུབ་གྱིས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་ཡིན་ཞིང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་
གཞི་ཡང་། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་ལ་འདི་མདོ་སྡེ་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་སྒྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་པ་
འདི་རྣམས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་
སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ན་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་སྒྲུགས་
མཐར་སྒྲུག་ཏུ་སྟོན་པའི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡོད་
ན་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་གང་གིས་བསྟན། ཞེས་ཞུས་ན་འདིས་བསྟན་
ཞེས་པ་ཞིག་གནང་དགོས།

གཞན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། ཡོངས་སྒྲུབ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན། དགག་བྱ་རྣམ་པར་
བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་
ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། དོན་
དམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་ནི་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་
ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཅམ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཅམ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞེས་སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་གི་སྟེང་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༥ མདོ་སྡེ་ན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ༡༩་༩།

དུ་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཅེས་ཀྱི་མེད་དགག་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་དག་ཅེས་སྒྲིའི་བྱས་
པ་ལ་ཐུགས་རྟོག་རྒྱག་ཅིག །

ཡང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འདིས། རོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱང་
རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
ཏུ་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་
སྟོང་དུ་ཆོས་བདག་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པ་ཞིག་ཀྱང་བསྟན་
པའི་བྱིར། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཅེས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་ཅེས་ཉིད་རོན་དམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་
པའི་འདུ་བྱེད་དེ་འདུས་བྱས་ལ་མི་བྱེད་ན་གཞན་ལ་འབྱུ་རྒྱག་མི་བྱུབ་
པའི་བྱིར། ཡོངས་བྱུབ་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པ་དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་བྱུབ་ཀྱི་དཔེ་འཆད་
པའི་ཆེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་འདི་
ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་འཕྱི་གཟུགས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཅེས་ཀྱིས་
རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་རོན་དམ་པ་
རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལས་ཆོས་བདག་མེད་པ་ཅེས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དང་
ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཅིག་ལྟ་བུར་བྱ་སྟེ། ཞེས་ནམ་མཁའ་ཐོགས་བཅས་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༥ མདོ་སྟེ་ན། སྟོན་པ་བཙུམ་ལྟ་འདས། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ། ༤༠་༡༠།

ཀྱི་རེག་བྱ་བཀག་ཅམ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་
བྱུང་དེ་ཡང་ཆོས་བདག་བཀག་ཅམ་ཀྱི་མེད་དགག་ཏུ་བསྐྱོན་འདུག་པ་
འདི་ནམས་ལ་སྒྲིགས་བཤད་ཀྱི་འབྲུ་རེ་ཅམ་བསྐྱོན་པས་སྒྲོ་གཟུ་བོར་
གནས་པ་ནམས་མགུ་བར་མི་འགྱུར་བས་བསྐྱོན་པ་དཔང་བཞག་གི་འབྲུ་
ཞིག་དགོས་པ་འདུག་པ་རི་ལྟར་ལགས། ཡང་མདོ་བླ་མ་མ་ཐག་པ་ལས།
ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་དང་།
ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་རི་ལྟ་བུ་ལྟར་ནི། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་དེ་ལས་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་
ཅིག་ལྟ་བུ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བའི་དོན་གང་
ཡིན། ཞེས་ཞུའོ། །

གལ་ཏེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་
ཡོངས་བྱུང་དང་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་
ལགས་སམ། འཆད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་གནང་། དང་པོ་ལྟར་ན། ནམ་མཁའ་
དང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟངས་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
རི་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་བྱུང་། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། ཆོས་བདག་བཀག་
ཅམ་ཀྱི་ཡོངས་བྱུང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟངས་དུ་བྱུང་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ལ་
འབྲུ་བསྐྱོན་ཆོག་པས་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ས་ཡིན་ལགས། དོན་དམ་
བདེན་པ་གཞན་ཀྱང་རྫོང་པའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོ་
མདོ་སྤེད་གོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནམས་ལ་ངེ་བ་

འདི་ལྟ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་དུ་གཞན་དབང་སྟོང་གཞིར་བཟུང་ནས་དགག་
བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་དམ་མ་
བཤད། ཅེས་ཞུའོ།།

དང་པོ་ལྟར་ན། རོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ། དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་བཞེད་པར་འཆད་མི་རིགས་པར་འགྱུར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མི་
འཐད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་དབང་སྟོང་གཞིར་བཟུང་ནས་
དགག་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཡོངས་བྱུང་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པ་
ཡིན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ངོས་འཛིན་པའི་ཆེ།^༡ རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཀྱན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནས། འདུ་
བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་བྱེ་བྲག་གི་
མཆོན་ཉིད་དུ་མིང་དང་བརྟུན་ནས་པར་གཞག་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱན་
བཏགས་ངོས་བཟུང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོང་ཡུལ། ཀྱན་བཏགས་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི། གཞན་
ཀྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་པས་གཞན་དབང་ངོས་བཟུང་
ནས། ཡོངས་བྱུང་གང་ཡིན་སྟེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་

^༡ ག་༥༤ན་མེས་ཞུའོ། ༥༤ན་མ་ཅེས་ཞུའོ། ༡༨་༣༠་༣་༡་༣་ཞེས་ཞུའོ།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༥། མདོ་སྟེ་ཅ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ། ༥༩་༤།

ལས། རྒྱལ་པར་རྟེན་པའི་སྤྱོད་ལུལ་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་དེ་ཉིད་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་དེར་
ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། རོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་
ཆོས་ལ་བདག་མ་མཆིས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྒྱལ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་
གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་སྟོང་
གཞི་གཞན་དབང་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཆེས་
གསལ་བར་བསྟན་ནོ། །

ལུང་དེའི་དོན་ལུང་དེ་བསྐྱགས་པ་ཙམ་གྱིས་བྱུང་ཡང་འབྲུ་ཞིབ་ཏུ་
བསྐྱེད་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲིང་ཡུལ། ཀུན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་
གི་གནས་འདུ་བྱེད་གི་མཆོན་མ་དེ་ཉིད་ཅེས་པས་གཞན་དབང་ཡོངས་
བྱུང་གི་སྒྲིང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱེད། ཀུན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དེར་
ཡོངས་སུ་མ་བྱུང་ཅིང་། ཞེས་པས་སྒྲིང་གཞི་གཞན་དབང་དགག་བྱ་ཀུན་
བཏགས་གིས་སྒྲིང་པ་ཡོངས་བྱུང་ཏུ་བསྐྱེད། རོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནས་རོ་བོ་ཉིད་
མ་མཆིས་པ། ཞེས་པས་རོ་བོ་ཉིད་གཞན་གྱི་རོ་བོ་མ་མཆིས་པ་ལ་མི་བྱེད་
གྱི། དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་ཁོ་ནའི་རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ལ་ཡོངས་
བྱུང་ཏུ་འཛོག་ཅེས་གསལ་བར་བསྐྱེད་ནས། དོན་དམ་པ་གཞན་དབང་ལ་

༡ བཀའ་འགྲུ་ར་དཔེ་བསྟར། ༩༩ མཛད་སྤྱི་ཅ། རྩོམ་པ་བཙམ་ལྟན་འདས། མཛད་སྤྱི་དགོངས་འབྲེལ། ༥༣༡༩།

སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཡོངས་བྱུང་ཏུ་འཛོག་པ་མདོ་
སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་སྟོགས་སྡེ་ཡིན་པས། རོ་ནང་བ་དང་ཤུག་མཆོག་
པ་སོགས་ཀྱིས་ལུང་འདི་རྣམས་ལ་སྟགས་ཉོག་ཡེ་མ་བཅུག་པ་འདུག་
ལགས། མདོར་ན། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དེའི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་འཆད་མཁན་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་ཇི་ཙམ་ཁ་པ་མ་གཏོགས་
སྤྱ་ཡང་མ་བྱུང་འདུག་པ། ཇི་ཀླུ་པ་མཁུན་པའི་སྤྱན་དང་ལྷན་པས་གང་
གི་ལྷགས་ལེགས་བཤད་ཡིན་འདུག་གཟིགས་པ་ཞུ་ལགས། དེས་ན་
དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཉོག་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཀུན་བཏགས་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མ་དེ་ཉིད་ཀུན་བཏགས་པའི་
མཆོན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སྤྱ་མ་བྱུང་ཅིང་། ཞེས་ཡོངས་བྱུང་དོས་བཟུང་བ་
དང་། གོང་དུ་བྲངས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཐ་དང་བ་ཡིན་པར་གྱུར་ན། འདུ་
བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཙམ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་རོན་
དམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་
རྣམས་ཀྱིས་གཞན་དབང་ཡོངས་བྱུང་གི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་གསལ་
བར་བསྟན་པ་དང་། སྟོང་ཚུལ་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་རོ་བོར་བྱུང་
པའི་སྟོང་བ་ལ་གསུངས་འདུག་པས་རོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༥། མདོ་སྡེ་ཅ། སྟན་པ་བཙུན་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ༥༩།

ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་
ན། ཡོངས་བྱལ་དོས་འཛིན་པའི་ཆེ་བྱར་ཅམ་བསྟན་དགོས་ནའང་། དེ་
འདྲའི་གཞན་སྟོང་སྟོན་པའི་ཆེ་བ་དགོངས་འགྲེལ་ན་གཏན་མ་བཞུགས་
པ་འདུག་པས། གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པ་
དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཀག་པ་མ་གཏོགས་བསྐྱབས་པ་ཡེ་མི་འདུག་པ་
རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཞུའོ། །

དེས་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་སྟོང་གི་ཐ་སྟོན་ཀྱང་མ་གཞུངས་
ཏེ། གཞན་དབང་དགག་བྱའི་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ནི་རང་སྟོང་ཡིན་
ལ། དེ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་སྟོང་ནི་མ་གཞུངས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་
གཞན་དབང་དགག་བྱའི་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་གཞན་སྟོང་ཡིན་
ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་རང་སྟོང་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞན་སྟོང་ཁས་ལྗངས་
པར་ཐལ། དེ་ནམས་ཀྱིས་གཞན་དབང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཁོ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་
ཁས་ལྗངས་པའི་བྱིར། གཞན་དབང་དང་ཀྱན་བཏགས་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་བྱལ་ཀྱིས་སྟོང་བ་རང་སྟོང་ཏུ་བཞེད་
པ་མདོ་ལྟེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་
འགྲེལ་ལས། གཞན་དབང་བདེན་བྱལ་ཏུ་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། དགོངས་
འགྲེལ་ལས།^༡ གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད་དང་ཡོངས་སྤྱི་བ་པའི་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༥ མདོ་ལྟེ་གློ་བ་བཙེམ་ལྟན་འདས། མདོ་ལྟེ་དགོངས་འགྲེལ། ༩༨༡༥

མཆོན་ཉིད་ཡོད་ན་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་རབ་རྒྱ་ཤེས་
བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་གང་དག་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་།
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་དག་
གིས་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུས་ན། དེ་དག་གིས་ནི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལ་
ཡང་སྐྱར་བ་འདེབས་^༡པའོ། །ཞེས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
མེད་ཅིང་། རོ་བོ་ཉིད་ཐ་མ་གཉིས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མཉམ་
དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་གསུམ་ཆར་ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འགྲོ་
ཚུལ་ནི། གཞན་དབང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན། གཞན་དབང་
མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གནས་གཞི་དང་། ཡོངས་གྲུབ་
ཀྱི་ཆོས་ཅན་མེད་དགོས་པས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ཆར་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་
པར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་ཡོད་
པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཀུན་བཏགས་མེད་པར་ལྟ་བུ་སྐྱར་འདེབས་སུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ལུགས་ལ་གཞན་
དབང་རང་གི་རོ་བོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན།
མ་ཡིན་ན། དགོངས་འགྲེལ་དང་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་ཀུན་རྫོབ་
རང་སྟོང་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་སྟོང་དུ་འཆད་པ་ལ་དགོངས་པ་

༡ ག་༥༥་ན་༥་འདེབས་པའོ། ༡༥་༥༠་བ་༩་འདེབས་ཞེས་གསུངས་པའོ། ད་༣༡༡་༣་འདེབས་པའོ།

གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་དང་ལག་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། དབུས་མཐའ་ལས། ཡང་
དག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་ཡོད། །དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །སྟོང་བ་ཉིད་
ནི་འདི་ལ་ཡོད། །དེ་ལ་ཡང་ནི་དེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་
སྟོབ་དཔོན་སྟོ་བརྟན་གྱིས། རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་གི་ལྷག་
མཛོ། །ཞེས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་རྟོག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་
བཤད་འདུག་པ་རྗེ་ལྟར་ལགས། གལ་ཏེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱང་
རྟོག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་
པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་གསུང་ན། དེ་ལྟར་ན་ནལ་འབྱོར་གྱི་སའི་སྐབས་
སྟུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གཉིས་ཀ་མིན། །ཞེས་སོགས་ལ་འབྲུ་མཛད་པའི་
ཆོ། ཀྱང་བཏགས་དང་གཞན་དབང་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་བཤད་པ་རྗེ་
ལྟར་རིགས་ལགས།

གཞན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་དང་། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་
ལུགས་ལ། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱང་རྟོག་གི་ཆོས་གྱིས་སྟོང་པའི་
གཞན་སྟོང་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བརྟན་པར་བཞེད་པ། ལུང་
འདིས་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིས་སྟོང་གཞི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཀྱང་རྟོག་གི་སྟོང་དུ་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སུམ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༢༠། སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༢༠༩་པ།

ཅུ་པའི་འགྲེལ་བར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱ་ཡང་རྩལ་ཉིད་
དུ་ཁ་ཅིག་སེམས་པ་དང་། གཞན་དག་ཤེས་བྱ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཡང་ཀུན་རྩིབ་ཉིད་དུ་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་
དུ་སེམས་པ་མཐའ་གཅིག་དུ་སྤྱོད་པ་འདི་རྣམ་པ་གཉིས་དགག་པའི་ཕྱིར་
རབ་དུ་བྱེད་པ་བཅུམས་སོ། །ཞེས་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་བཤད་
འདུག་པ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་བཞེད་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་
དུ་ཡོད་ན། གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས། གཞན་དབང་
རང་སྟོང་དུ་བཞེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ།

གཞན་ཡང་རྣམ་བཤད་རིག་པར། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་ཡོད་
པར་གསུངས་ཚུལ་རྒྱས་པར་བྱ་བྱ་ཡོད་ན་འང་། ཆོག་མང་དུ་དོགས་
ནས་མ་བྱས་སོ། །སྤྱོད་པས་སྤང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་སྤྱི་རི་བཞིན་དུ་
ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། གཞན་དབང་རང་གི་དོ་སོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་རང་སྟོང་དུ་བཞེད་པ་ནང་འགལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ་མདོ་སེམས་
ཀྱི་སྐབས་དུ་མར་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྤྱི་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་དུ་
བཞེད་དགོས་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས་འདུག་འགྲེལ་དུ། དགོངས་འགྲེལ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༢༧། སེམས་ཅན་གྱི། སློབ་དཔོན་སློབ་ཤིས་བརྟན་པ། སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ༣༥༠༡༡

ལས་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་
བཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར།^༡ རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །བྱང་
དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་དང་། འགྲེལ་བར་རྣམ་
པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། རི་སྐད་དུ་དགོངས་པ་ངེས་པར་
འགྲེལ་བའི་མདོས་བརྟགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་དབང་ཡོད་པ་
ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ།^༢ ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཟ། །ས་ཐོན་
ཐམས་ཅད་ཚུ་བའི་རྒྱན་བཞིན་འབབ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་བྱང་
ཞེས། །འདི་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྟན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། འདི།^༣ རི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། །སྤོན་པས་སྤོན་རྣམས་གཏོང་བ་
ལྟར། །སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཅོམ་དུ་ནི་རབ་
ཏུ་གསུངས། །ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་འདིས་བྱང་བའི་དོན་ཉིད་དུ་མདོན་པར་
གསལ་བར་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དཔལ་མགོན་འབགས་པ་སྐུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུས་གྱི་བཞེད་པ་ལ་
མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བྱི་^༤ རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་།
གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༥༡༡།
༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༥ མདོ་སྡེ་ན། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྟན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ༣༡༡༧།
༣ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༥ མདོ་སྡེ་ན། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྟན་འདས། ལང་ཀར་གཤེགས་པ། ༡༩༥༥།
༤ ག་༥༥་བ་༣་བྱི་རོལ་གྱི་དོན། ༡༧༥ན་༣་བྱི་རོལ་གྱི་དོན། ད་༣༡༧་༡༩་བྱི་དོན།

གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཞེད་པས་མདོ་སྡེ་
དགོངས་འགྲེལ་དང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོར་བཞེད་ལ། སློབ་དཔོན་
ཀ་ལྷ་ལ་ལྷོ་ལ་སོགས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དབུ་མའི་བཀར་བཀའ་
ནས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ངེས་
དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཅུགས་ནས་སྐྱབ་པར་བཞེད་ཀྱང་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་
འདི་སྐྱ་རི་བཞེན་པར་མི་བཞེད་ལ། དེས་ན་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ། འཕགས་
པ་སྐྱ། རྒྱ་བ་གྲགས་པ། ལེགས་ལྷན་འབྲེད། ཞི་བ་འཆོ། ཀ་ལྷ་ལ་ལྷོ་ལ་
ལ་སོགས་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་རི་སྡེ་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་
ལོ་བར་བ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་སྐྱ་རི་བཞེན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་
མདོར་བཞེད་ཀྱི། དང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཞེད་པ་སུ་ཡང་མ་བྱུང་
ཞིང་། ཞིང་རྟ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་། རྒྱད་རྒྱ་མའི་
འགྲེལ་པར། རྒྱས་པར་ནི་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོ་རི་ལྟ་བ་
བཞེན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་སྐྱ་རི་
བཞེན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཤད་པས་^༡ རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་གཅེས་
མཛོད། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་ཐབ་མོ་སྟོགས་
དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛོད། འདི་ནི་ཞིང་
རྟ་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དཀར་གྱི་མཛོད་པ་བསྟོད་པའི་གནས་སུ་

༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༢༠༡ ཐེམས་ཅན་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱད་རྒྱ་མའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༠༩་༡༡།

༢ ཀ་༥༤་བ་༢་བཤད་པས། ༡་༢་བ་༣་བཤད་ནས། ༥་༣༧་༡༡་བཤད་པས།

སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་^༡ གྲུན་དགའ་བོ་སྤོང་གིས་ངའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་
གངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཚུད་གཟན་བར་སྒྱུར་ཀྱང་སྒྲེལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ཐ་ན་ཡི་གེ་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་
བར་བུངས་ཤིག་ཤེས་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་
འཇིག་རྟེན་ན་ངེ་སྤིང་དུ་སྤྱོད་པ་དེ་སྤིང་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇིག་
རྟེན་དུ་བཞུགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཤེས་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
འཇིག་རྟེན་ན་ཆོས་སྟོན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ལེ་བྱ་
ལས་བསྐྱུགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་མདོ་ལས། ^༢ ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་སྟོ་སྟོགས་སུ་དར་བར་འགྱུར་
བ་དང་། དེ་ནས་ཡུལ་བར་ཏ་ཞིར་དར་བ་དང་དེ་ནས་ཀྱང་བྱང་སྟོགས་
སུ་དར་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་འདིར་དར་བར་
འགྱུར་བར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོར་གསུངས་ཤིང་།
སྒྲུལ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་ནི་སྤོང་ལྡེ་བཅན་གྱིས་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་ཀ་སྤ་ལ་
ལྡེ་ལ་དང་། རྒྱ་ནག་སུ་ཤང་བཅད་ནས་ཚོད་པ་ཆོས་སྟོགས་སུ་ཞེ་བའི་
ཆོ། ངའི་ཡུལ་འདིར་ལྷ་བ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་བཞིན་གྱིས་ཤིག་ ཁེས་
བཀའ་ཁྲིམས་བཅས་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པའི་མདོ་སྟེ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་སྤར་ཡང་དར་རྒྱས་ཆེར་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༡། ཉི་མི་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མི། ༤༣༩་༥།

༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༡། ཉི་མི་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མི། ༥༥༥་༢༠།

ལྷུང་ཞིང་། ད་དྲུང་ཡང་སྤུང་བའི་གསུང་གི་གཅེས་མཛོད། དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་དབུ་མའི་རིགས་ཆོགས་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐབ་མོ་རྣམས་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་ལ། རྩི་ཀམ་པ་སོགས་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཀྱན་གྱིས་སྤྲུགས་བཅོན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དུ་གསོལ། སྤུང་བའི་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཁང་བཟང་ཅིང་། རྒྱུ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་མཐོན་པོ་བསྐྱེད་ས། །ལེགས་བཤད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཉོག་གིས་མཛེས། །དཔལ་ལྷན་འདོད་དགའི་ཆར་ཆེན་ཕྱོགས་བརྒྱར་འབེབས། །རྒྱལ་བས་ལེགས་གསུངས་དྲང་ངེས་མདོ་ཡི་དོན། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར། །རི་བཞིན་གཟེགས་པ་ཀྱན་མཁུན་ཅོང་ཁ་ལ། །ཁྱོད་མིན་ཕྱོགས་འདིར་མཁས་པ་སུ་ཞིག་བྱང་། །གངས་རིའི་ཁྱོད་འདིར་མཁས་པ་མང་བྱོན་ཡང་། །ལ་ལ་རྩ་ཤང་རིང་ལུགས་འཛིན་པར་བྱེད། །ལ་ལ་རྩོན་ལེགས་འདི་འཐད་པར་སྤྲོ། །སྤྲོ་སྤྲོ་ལུགས་བཟང་འཛིན་པ་ཅུང་ཟད་ཅིམ། །ལུགས་འདི་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནའང་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །ཁ་ཅིག་རྩ་ཤང་སྤྱོད་ཕྱོགས་འགོག་པ་འཁྲུལ། །ལྟ་བ་རྩ་ཤང་ལུགས་འདི་འཐད་ཅེས་ཟེར། །རྒྱོ་གསལ་དབང་པོ་བསྐྱེད་ངང་ཚུལ་གྱིས། །རྩ་ཤང་ལྟ་བ་གཙོ་བོར་འགོག་པ་ལ། །རྒྱོམ་རིམ་གསུམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་མ་མཛད་དམ། །རྒྱོམ་གསུམ་རབ་དབྱེར་

ཕྱག་ཆེན་ཇི་ལྟར་བཀག། །དེ་བཞིན་རྫོགས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི། །དོན་
དམ་བདེན་གྲུབ་སྤྲོ་བས་ཉག་ལྟར་ལྷུང་། །ཀྱུན་རྫོབ་རང་སྟོང་སྤྲོ་བས་
ཆད་ལྟར་ལྷུང་། །དེ་ལྟར་གཟུར་གནས་མཁས་པ་ནམས་ལ་གྲགས། །དེ་
ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཀམ་པས། །གདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱི་སྒྲོ་ཆོད་བཏག་
པའི་ཕྱིར། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་བཞེད་དེ་ལྟར། །མཛད་པ་
འདི་ནི་བླ་ཤོན་ཡིན་པར་ངེས། །དེ་ཕྱིར་འདི་ལ་དགག་བཞག་གིས་
ཤིག་ཅེས། །བཀའ་སྤྲུལ་ཐེབས་པ་དང་དྲུ་རབ་སྒྲངས་ནས། །བླ་ཤོན་
གསུང་ལ་དགག་བཞག་ཅུང་ཟད་ཤུལ། །འདི་ལ་མཁྱེན་པའི་སྤྱན་གྱིས་
གཟེགས་སུ་གསོལ། །

ཞེས་པ་འདི་ནི་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་རྗེ་ཀམ་པ་སྤྲུལ་སྤྱི་མི་བསྐྱེད་རྫོ་
རྗེའི་མཆན་ཅན་གྱིས་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་རྟེན་ཆེན་ཐུགས་རྩམ་
གནང་ནས། །འདི་ལ་བྱེད་ནམས་ཀྱིས་དགག་བཞག་གིས་ཤིག་ཅེས་
བཀའ་ཐེབས་པ་བསྒྲོག་པར་མ་རུས་པར། །རང་གི་གོ་ཆོད་ཅམ་ཞིག་ཤུལ་
བ་འདི་ནི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལྷུང་གིས་བཏབ་པའི་པོ་བླ་ཆེན་པོ་
ཆོས་འཁོར་ལྷ་སའི་གསེར་ཐོག་གི་འོད་གྱིས་བྱུང་པ་སོགས་བཟླ་ཤིས་
པའི་དགེ་མཆན་དྲུ་མ་དང་ལྷན་ཞིང་། །བྱེད་པར་དྲུ་ཡང་། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་
ཀྱི་ནམ་བཤད་མཛད་པའི་ཆོ། །ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་པའི་
འགྲེས་རྒྱུ་ཅ་བརྒྱད་གསེར་བཙོ་མ་ལྷ་བུའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་ཀྱིས་

ནམ་མཁའ་ཁམས་ཁམས་ཐང་བྱུང་བར་ཡང་ཡང་གཟིགས་པའི་གནས་
མཆོག་སེ་ར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ནས་རྩེ་
ཀམ་བ་སྤྲུལ་སྤྱོད་མི་བསྐྱོད་དོ་རྩེའི་མཚན་ཅན་གྱི་བྱང་བྱ། རིགས་བ་སྤྲུལ་བ་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གོ་བཞིན་གྱི་སྒྲ་བའི་ཡར་ངོའི་ཆོས་གསུམ་ལ་
ལུལ་བ་དག་ཞིང་བཟ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག །

༡༡། ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་པར་བྱེད་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ལྷ་བ་དན་པའི་བྱན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཤུག་མཆོག་ལྟན་པ་ལ་
 གདམས་པ་བཀྱགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་མཆུ་རྟོ་ལ། འདིར་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་ལོག་
 རྟོག་འགོག་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྷ་བ་དན་ལྷ་བ་སེལ་ཞེས་བྱ་བ། ཇེ་
 བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྤྲི་ཀྱི་སྤྲི་པོ་ཤར་ཅོང་། ཁ་པ་སྒོ་བཟང་
 གྲགས་པ་ཡབ་སྤྲི་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱ་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆལ་
 ལོ། །གང་གིས་ཉིན་འབྱུང་ཆོས་རྣམས་སྟོང་བ་ཞེས། །འཇིགས་མེད་
 སེང་གའི་སྤྲི་ཆེན་རབ་བསྐྱགས་པས། །ཕྱི་ནང་དངོས་སྤྲི་གཉིས་འབྱུང་
 མ་ལུས་པ། །སྤྲི་མཛད་ཤུག་སེང་གའི་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །སྤྲི་པའི་གསུང་
 གི་གཅེས་མཛོད་ཤེར་ཕྱིན་དོན། །ཆད་སྟོང་ལོག་པའི་ལམ་དུ་མི་འགྲེལ་

༡ ག་ཉ་ན་མཚོང་། ཉ་ཉ་ན་མཚོང་། ད་ན་མཚོང་།
 ༢ ག་ཉ་ན་གང་གི། ཉ་ཉ་ན་གང་གི། ད་ན་མཚོང་།

བར། །མཐའ་བྲལ་དབྱ་མ་ཆེན་པོར་ལེགས་བཟུལ་ནས། །སྤྱབ་བསྟན་
གསལ་མཛད་སྤྱ་སྤྱབ་ཞབས་ལ་འདུད། །སྤྱ་སྤྱབ་ཡབ་སྲས་གཞུང་ལུགས་
ཀུན་དཔེ་ཆ་ལ། །གང་སྤྱི་འོད་ཟེར་ཁོང་ནས་ཁ་འབྱེད་ཅིང་། །ལོག་སྤྱི་
རྒྱ་སྐར་མཐའ་དག་ཟེལ་གཏོན་པ། །དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་ཞབས་
ལ་འདུད། །ཕྱོགས་འདིར་སྤྱ་སྤྱབ་ཡབ་སྲས་དགོངས་པའི་དོན། །རི་
བཞིན་གསལ་ཕྱིར་རྩི་བཅུན་མཐུན་པའི་གཏེར། །དུར་སྤྱིག་འཛིན་པའི་
གང་གིས་རྣམ་རོལ་པ། །རྩི་བཅུན་ཙོང་ཁ་བ་ལ་གྲུས་ཕྱག་འཆོལ། །ཞེས་
མཆོད་པར་བརྗོད་ནས།

ཙོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། །སྤྱ་བའི་ཉི་མ་སྤོ་བཟང་གྲགས་པ་
ཡི། །འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེར་རྒྱས་པ་མ་བཟོད་པར། །ཕྱག་དོག་ཕུན་པའི་
ཁུང་བུར་རབ་ཞུགས་ནས། །ལྟ་ངན་སྤྱ་ཆོགས་སྤོག་པའི་བཤེས་གཉེན་
འགའ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་འགོག་པའི་ཐོལ་སྤྱོར་གྱིས། །སྤྱ་སྤྱབ་ཡབ་
སྲས་མ་ལུས་སུན་འབྱེན་པ། །དེ་དག་མཁས་པའི་མདུན་སར་གཞོམ་སྦྱང་
དུ། །བཀལ་ལན་ལྟ་ངན་ཕུན་པའི་འདིར་བཤད་བྲ། །

དེ་ལ་འདིར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་འདིག་རྟེན་
གསུམ་ན་སྟོན་པའི་བ་དན་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་གྱིས། །གངས་རིའི་ཁྲིད་འདིར་
རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་སྤྱི་དང་། །ཁུང་པར་དུ་འཕགས་མཆོག་སྤྱ་སྤྱབ་
ཡབ་སྲས་ཀྱི་མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཤིང་
རྟེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གཟིགས་ཏེ། །སྟོན་མེད་

དེས་ན་འདི་ལ་གསུམ། ཆེན་པོ་ལྷ་ག་མཆོག་པའི་རྩོད་ལན་བཤད་པ་

༡ ག་མ་བ་ཡ་འདིའི་ཆན་གྱི། ༡་མ་བ་ཡ་འདིའི་ཆན་གྱི། ༥་ཡ་མ་འདི་ཆན་གྱི།

དང་། གོ་ལོ་རབ་འབྱམས་པའི་ཚོད་ལན་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་
བསྐྱུས་ཏེ་ཕྱིན་ཆད་བག་ཡོད་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་དབུ་མ་རིགས་^༡ཆོགས་དང་
དཔལ་ལྷན་ཆེ་བའི་གཞུང་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་སྦྲངས་ནས་ཇི་བཙུན་
ཚོང་ཁ་པ་འགོག་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་
དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་འབྲུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་སྟོན་
པའི་གཞུང་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སྲུ་སྦྲང་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ལོག་
ཆོག་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱིད་ཀྱི་ཚོད་ཡིག་ཆོགས་བཅད་མ་གཅིག་དང་། དབུ་མ་
རྣམ་ངེས་ཞེས་པའི་ཚོད་ཡིག་རྒྱས་པ་གཅིག་དང་གཉིས་སྤྱང་བ་སྟོགས་
གཅིག་ཏུ་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱིད་ཀྱི་ཚོད་ཡིག་ཆོགས་བཅད་
མ་འདིའི་མཆོད་བརྗོད་ལ་ཡང་སྟོར་ཚུལ་ནོར་བ་སོགས་སྟོན་ཆེན་པོ་
འདུག་ནའང་གནད་མི་འདུག་པས་རེ་ཞིག་བཞག། ཚུམ་པར་དམ་བཅའི་
སྐབས་སུ།^༢འདི་ན་རང་བཟོའི་ཆང་གིས་རབ་སྟོས་པའོ། །རྣམ་དཔྱོད་
སྦྲང་ཆེན་གཟུ་བོར་སྟོད་པ་ཡི། །སྒབ་སྟོགས་མེད་པར་ཀུན་ཏུ་འཐུན་
པ་ལས། །ལྷ་སྐབ་སྟོབ་མར་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། །རྒྱ་མཚོ་
དཀྲུགས་པའི་གཏམ་གྱི་སྟོར་བ་ཡིས། །

^༡ ག་ན་ན་ཉ་རིག་ཆོགས། ཏ་ན་ན་ན་རིག་ཆོགས། ད་ཉ་རིག་ཆོགས།

^༢ རྒྱུ་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔ། རྒྱུ་མཚོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༥༠༦།

གཉིས་མེད་གསུང་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི། །རང་སློ་ཁོ་
ནས་གཞན་དུ་བཀའ་མཐོང་ནས། །ཅུང་ཟད་དབྱེད་ལ་མཁས་ནམས་
གསན་པས་¹རིགས། །ཞེས་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བས་སྐྱ་སྐྱབ་སློབ་མར་
བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དཀྱུགས་ཞེས་སྐུར་བ་འདི་བས་
པར་འདུག་པ། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྲ་སྟེ། སྐྱ་སྐྱབ་གསུང་རབ་འོ་མའི་
རྒྱ་མཚོ་ཆེ། །ལེགས་བསྐྱབས་མར་གྱི་སྟོང་པོ་མཚོག་ལྟ་བུ། །སྟོང་ཉིད་
བདུད་ཅིའི་དཔལ་དེ་བྱང་ཕྱོགས་འདིར། །སྐལ་ལྷན་མང་པོས་བྱངས་ལ་
བཟོད་པར་མཛོད། །ཅེས་བཟོད་པར་བྲ་ལོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན། སྐྱ་སྐྱབ་
གཞུང་གི་རྒྱ་མཚོ་དཀྱུགས་པས་ཉོག་ཉོག་པོར་བྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
པས། བྲེད་ཀྱིས་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཀའ་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱ་སྐྱབ་སློབ་མར་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་བྲེད་
ཀྱིས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། བྲེད་ཀྱི་ཙོང་ཡིག་ཆོགས་བཅད་
མ་འདི་དང་། དབུ་མ་ནམ་ངེས་ཞེས་པ་དེར། སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་ཆོགས་
དང་ཆེ་བྲགས་ཀྱི་གཞུང་སྐྱ་རྗེ་བཞེན་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཁ་པོ་བྲས་ནས།
བྱིས་ལུགས་གཉིས་ནམ་འབྲེད་ཅེས་པའི་གཞུང་བཅམས་ནས་དབུ་མ་
རིགས་ཆོགས་དང་ཆེ་བྲགས་ཀྱི་གཞུང་ནམས་ཀྱིས་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་
ཙམ་བསྟན་གྱི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་མ་བསྟན་པས། སློམ་པས་ཉམས་སུ་

¹ ག་ན་ན་ཆ་གསན་པའི་རིགས། ཏ་ན་ན་ཆ་གསན་པའི་རིགས། ད་ལ་ཉ་གསན་པའི་རིགས།

མྱང་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་རྩིས་སྒྲོས་བྱེད་པ་ཡང་ཡང་བའི་ལོག་པའི་
བསྟན་བཅོས་བཅུམས་ནས། རྒྱལ་བས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་
པའི་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྲུལ་གྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་
པོ་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་དང་། དཔལ་ལྷན་སྒྲོ་བའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་
ཆད་ལྟ་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་པ་འདིས། སྤྲུལ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱི་གཞུང་
ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དགྲུགས་པ་མིན་ན། སུ་ཞིག་གིས་སྤྲུལ་ཡབ་སྤྲུལ་
གྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དགྲུགས་པ་ཡིན།

གཞན་ཡང་། དཔལ་ལྷན་སྒྲོ་བ་གྲགས་པས་ཉན་རང་འཕགས་པས་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་བཤད་པ་ལ། བྱིད་ཀྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་སྒྲོ་བ་གྲགས་པའི་
དགོངས་པར་འཆད་པ་དང་། ཡང་ཚུད་ཡིག་ཆོགས་བཅད་མ་དེར་ཉན་
རང་འཕགས་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དཔལ་ལྷན་སྒྲོ་བ་གྲགས་པའི་
དགོངས་པར་འཆད་པ་སོགས་འགལ་བ་འདུས་པ་སྒྲོ་བ་གྲགས་ཀྱི་དགོངས་
པར་འཆད་པ་དང་། འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་དུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་
རང་རིག་མེད་པར་གསལ་བར་བཤད་པ་ལ། བྱིད་ཀྱིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་དང་རང་རིག་ཡོད་པ་ནན་གྱིས་བསྒྲུབས་པ་དང་། ཅ་ཤེ་དང་ཆོག་
གསལ་དང་འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་དུ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་གསལ་བར་བཤད་
པ་ལ། བྱིད་ཀྱིས་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་ཞེས་བསྒྲུབས་པ་དང་ཞིག་པ་
དངོས་པོར་བསྒྲུབ་པའི་སྒྲུབས་ཀྱི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལ་འབྲུ་ཕྱིན་ཅི་

ལོག་ཏུ་བསྐྱོན་ནས་ད་ལྟ་བ་ལ་དངོས་པོས་མ་བྲལ་ཅེས་པ་དང་། ཡང་སྐྱེ་
སྐྱེ་བ་ཡབ་སྐུ་གཉིད་གཞུང་ལས་ཞིག་པ་འདུས་བྱས་སུ་གསལ་བར་བཤད་
པ་མཐོང་ནས། ཞིག་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་ཀྱང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་རྟག་
པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་ཡབ་སྐུ་གཉིད་ལུགས་ལ་འདུས་བྱས་
རྟག་པ་ཡོད་ཅེས་པ་བཤད་འདུག་པ། སྐྱེ་སྐྱེ་བ་ཡབ་སྐུ་ལྟོས་ཀྱང་ཅི་
དགོས། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་ལ་རྒྱ་བོད་གང་དུ་ཡང་འདུས་
བྱས་རྟག་པར་ཁས་ལེན་མཁན་ཡང་ཁྱེད་མིན་པ་སུ་བྱང་། ལར་ལྟ་བ་
བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་པ།¹འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཤིག་
བཅས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་བ་སྐྱུ་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད།
ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞི་ཞིང་བདེ། ཞེས་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་འདིས་²སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་བཏབ་ཅིང་།
ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་སངས་རྒྱས་པ་སྤྱི་འཁྱེད་ཆོས་ཡིན་པ་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་
དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་སངས་རྒྱས་པའི་དཀྱིལ་ནས་ཕྱད་ནས། ཐལ་འགྱུར་
བས་འདུས་བྱས་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པས། ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་
རྒྱ་བཞི་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་ཡབ་སྐུ་ལ་ཞབས་འདེན་ཁམས་པོ་
ཆེ་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཇུག་འགྲེལ་དང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་
སོགས་སུ་ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་པས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པ་དང་། བདེན་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུད་ ༥༣། མདོ་སྡེ་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙུག་ལྟར་འདས། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་ཐམས་པ་ལ། ༤༦།

² ག་ན་༥་འདིས། ༩་ན་༦་འདིས། ༥་༡༩་འདི།

འདྲིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཤད་པ་ལ།
ཁྱེད་གྱིས་བདེན་འདྲིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པ་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བའི་དགོངས་
པར་འཆད་པ་དང་། ལྷ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་གྱི་འདྲིན་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡོད་པ་མ་དགོངས་པར། གང་
ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་གྱིས་སྟོང་པའམ་ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གིས་
སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་འདྲིན་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆེ་
བས་ཕྱང་པོ་ལྷ་འདྲིན་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་
བཀག་ཀྱང་། ཁྱེད་གྱིས་ཕྱང་པོ་ལྷ་འདྲིན་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་
དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། ལྷ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་
པའི་བདག་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལ། ཁྱེད་གྱིས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་
པའི་བདག་ཡོད་པ་ནན་གྱིས་འགོག་པ་དང་། ཡང་ཁྱེད་གྱིས་ལྷ་སྒྲུབ་ཡབ་
སྲས་ཀྱི་ལུགས་ལ་བྱང་དེས་ཀྱི་མདོའི་རྣམ་གཞག་འབྲ་བ་གཅིག་བྱས་
ནས། བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ལ་ཡང་བྱང་དོན་གྱི་བྱང་དོན། བྱང་དོན་གྱི་དེས་
དོན། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེས་དོན་གྱི་མདོ་ལ་ཡང་དེས་དོན་གྱི་དེས་
དོན། དེས་དོན་གྱི་བྱང་དོན། ཞེས་སོགས་སྟོན་ཅི་ལོག་གི་བཤད་པ་དུ་མ་
བྱས་འདུག་ལ། འདི་འབྲ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་གང་ནས་བཤད། འདི་འབྲ་
ཁས་ལེན་པའི་བརྟེན་སྤྱུང་། གསུང་རབ་ལས་བཤད་ཆོད་ལ་ནི་སེམས་
ཅམ་པ་ལྟ་བུའི་ལུགས་ལ་སྒྲ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲང་དུ་བྱང་བའི་མདོ་ཞིག་
བྱང་ན། དེ་དེས་དོན་གྱི་མདོ་མཐར་ཐུག་དུ་འདྲིན་ཅིང་། ལྷ་རི་བཞིན་དུ་

ཁས་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བར་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་རིགས་^༡ པའི་དབྱུང་པ་
བྱེད་དགོས་པའི་མདོ་ཞིག་ལ་བྲང་དོན་གྱི་མདོར་འཛོགས། དབུ་མ་ཐལ་
རང་གཉིས་ཀྱིས། ཚིག་གསལ་དང་དབུ་མ་སྒྲུང་བ་སོགས་སུ་སྒྲོ་གྲོས་མི་
ཟད་པའི་མདོ་ཁྲུངས་སུ་བྲངས་ནས། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་ཞིག་ལ་བྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། དོན་དམ་
བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་ཞིག་ལ་ངས་དོན་
གྱི་མདོར་བཤད་དོ། །

དེས་ན་དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། ^༡ངས་པའི་དོན་ཀྱང་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན།
ཚད་མ་དང་བཅས་པ་དང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པ་
གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ན་གཞན་གྱིས་གང་དུ་ཡང་
བྲང་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱེད་པའི་སྒྲ་རི་བཞིན་པའི་མདོ་ཞིག་ལ་ངས་དོན་གྱི་མདོར་བཤད་
ན། བྱེད་ཀྱི་ངས་དོན་གྱི་བྲང་དོན་དེ་གང་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། སྟོབ་མ་རྣམས་
དབང་པོ་རྒྱལ་དུ་གཏོང་ཞིང་གང་ནས་བཤད་ཁྲུངས་མེད་པའི་རང་བཟོ་
ཁོ་ནའི་བྲང་ངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་བྱས་ནས། དེ་སྐྱུ་སྐྱུ་ཡབ་སྐྱུས་ཀྱི་
དགོངས་པར་འཆད་པ་དང་། བྱེད་པར་དུ་སྐྱུ་སྐྱུ་ཡབ་སྐྱུས་ཀྱིས་ཐལ་
འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བདེན་པར་བྱུང་བའི་ཚོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་

༡ ག་པ་ན་༡་རིག་། ༡༥་ན་༡་རིག་པའི། ད་༡༩་ལ་རིག་པའི།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༤༥། དབུ་མ་སྐྱུ་སྐྱུ་ཡབ་སྐྱུས་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ། དབུ་མ་སྒྲུང་བ། ༡༡༥༡་པ།

གསུང་ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འཆད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་
ཀུན་ལ་རྒྱུང་ལྟར་དུ་གྲགས་ཤིང་། བྱིད་རང་གིས་ཀྱང་ལུགས་གཉིས་རྣམ་
འབྱེད་ཅེས་པ་དེར་ཐོགས་མེད་དངོས་པོར་སྤྱོད་བའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་དང་།
ཆོ་བ་གྲགས་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་བའི་དབུ་མ་པར་བྱས་ནས། ཆོ་བ་
གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་བཤད་ཅིང་། ཡང་དབུ་མ་རྣམ་
ངེས་ཞེས་པ་དེར་དོན་དམ་ཁས་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་བདེན་
གྲུབ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་སོགས། མི་ཟེར་དགུ་ཟེར་
ཆ་ལེ་ཆོ་ལེ་སྤྱོད་བྱེད་མེད་བཞིན་དུ་སྒོ་བཟོ་འབའ་ཞིག་བྱས་ནས། རང་
ལ་རེ་སྟོས་འཆའ་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་མགོ་ཚིངས་སུ་འཇུག་པའི་གྲུབ་
མཐའ་ན་སྟོད་གསར་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་འབའ་ཞིག་བཅོས་ནས། ལྷ་སྤྱོད་ཀྱི་
དགོངས་པར་འཆད་པ་འདི་འདྲ་བ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་
དགྲུགས་པ་མ་ཡིན་ན་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དགྲུགས་པ་
དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་དུ་སྟོས་ཤིག །འདིར་སྤྱོད་པ། འདོད་ཡོན་
ཆང་གིས་སྟོས་པའི་སྤང་ཆེན་ཞིག །རང་ཉིད་འགལ་འདྲའི་ཁུར་གྱིས་
འོན་བཞིན་དུ། །འདིགས་བལ་གངས་ཀྱི་སེང་གོ་དཀར་མོ་ལ། །ཚོལ་
བར་འདོད་པ་མཁས་པའི་བཞད་གད་གནས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུས་པའི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ད་ནི་དགག་པ་དངོས་ལ་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཐོག་མར་ཕྱོགས་

⁹ ལྷ་ཀྱ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔལ་ ལྷ་ཀྱ་མཆོག་ལྷན་ སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༡༡།

གང་ཞིག །བདག་ཡོད་ན་བདག་གིས་ལས་མི་དགེ་བ་བསགས་པས་
འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་དང་། ལས་དགེ་བ་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་
བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་
ན་བྱེད་རང་ཙྏ་དེ་ཡིག་མཛད་པ་པོ་ཡང་བཅིང་གྲོལ་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་གྱིས་ལས་དགེ་བ་བསགས་པས་འཁོར་བ་ལས་
གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ལས་མི་དགེ་བ་བསགས་པས་འཁོར་བར་སྐྱེ་
བའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། བྱེད་ལ་འཁོར་གསུམ་མང་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
ཉེས་པ་འདི་ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་དུ་བདག་བཅིང་གྲོལ་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་བདག་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་སྤྱོད་བ་པོ་
ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། ཁོ་པོ་ཅག་གིས་བདག་བཅིང་གྲོལ་ཀུན་གྱི་
བྱེད་པ་པོར་སྤྲུལ་སོ། །ཞེས་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་བསམ་དོན་གང་ཡིན།
དོན་གྱི་གནས་ཆོད་ཀྱི་དངོས་འགལ། ཉགས་མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། བྱེད་
རང་གི་ཙྏ་དེ་ཡིག་ཆོགས་བཅད་མ་ལས།^༡ བདག་མེད་ན་ནི་བྱེད་དང་བྱེད་
པ་པོའི། །སེམས་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་ཙྏ་དེ་པའི་ལན། །དཔལ་ལྷན་
ལྷ་བས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བདག །ཕྱང་པའི་སྤྱོད་ན་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱོད་བ་
པོར། །ཐ་སྙད་བདེན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་མོད་ཀྱི། །ཞེས་དཔལ་ལྷན་ལྷ་

^༡ །ལྟ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ལ། །ལྟ་མཆོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༥་ཤ།

བའི་ལུགས་ལ་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་རྣམ་སྟོན་སྤྱོད་པ་པོའི་བདག་ཐ་
སྟན་དུ་ཡོད་པར་བྱེད་རང་གིས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ།
གོང་དུ་འདོད་ན། བྱེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འདི་དང་ཐུ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་
ཐ་སྟན་དུ་བྱེད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཐ་སྟན་དུ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་
ཡང་བདག་བཅིང་གྲོལ་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་བྱིར།
འཁོར་གསུམ།

དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱིས།¹ གང་ལ་བདག་དུ་འཛིན་པས་གཟུང་གྱུར་
པའི། །བདག་དེ་སྤང་པོའི་སྟེང་དུ་ཞུགས་གྱུར་ན། །བདག་ལྟ་ཡུལ་གྱི་
གནས་ལ་ཞུགས་པའི་བྱིར། །བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རི་ལྗར་
སྟེད། །ཅེས་དགག་པ་ཞིག་བྱས་འདུག་པ་ལ། འདི་བྱི་བར་བྱ་སྟེ། བདག་
འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་སྤང་པོའི་
སྟེང་དུ་ཡོད་ན། བདག་ལྟ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པར་འགྱུར་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། བདག་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་བདག་སྤང་པོའི་སྟེང་ན་ཡོད་ན། བདག་ལྟ་ཡུལ་གྱི་གནས་
ལུགས་ལ་ཞུགས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན།
བདག་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་སྤང་
པོའི་སྟེང་ན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་མཁན་དེ་སུ་ཡིན། དེ་ལ་སྟོས་ཤིག །ཁོ་

¹ ལྷ་མཚོག་ལྟན་གྱི་གསུང་འབྲས་ང་ལ། ལྷ་མཚོག་ལྟན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༡་ན།

བོ་ཅག་ནི་དེ་འདྲ་མི་ལས་དུ་ཡང་མི་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། བྱེད་གྱི་དགག་པ་དེ་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བ་གྲགས་པ་
འགོག་པའི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་^༡ པ་འདི་ནམས་ལ་ཆོ་ག་བྱ་བོར་
ཞོག་ལ་ལན་ཐོབ་ཅིག །བདག་འདྲིན་ལྡན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་
པའི་བདག་ཕུང་པོའི་སྟེང་ན་ཡོད་པར་ཐལ། བདག་ཕུང་པོའི་སྟེང་ན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་དེ་བདག་གི་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཞིང་རྩ་དེ་ཞིང་རྩའི་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་བྲབ་པ་གང་ལ་ལན་འདེབས་གྲང་། དཔལ་ལྡན་
ཆེ་བ་གྲགས་པའི་གཞུང་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཏེ། འདུག་འགྲེལ་ལས།^༢
བདག་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་གྲུབ་^༣ པར་བུ་བའི་དོན་རི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་
གཉིས་གསལ་བར་བུ་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དཔེ་སྟོན་ཅིང་བཤད་པ། ཞིང་
རྩ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྡན་ཡང་
མིན་ཞིང་། །ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། །འདུས་པ་ཅམ་
མིན་དབྱེབས་མིན་རི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཞིང་རྩ་དང་བདག་གཉིས་ཐ་སྟོད་
དུ་འདྲིག་ཚུལ་མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདག་ཡོད་པར་ཐལ། ཞིང་རྩ་དང་བྱམ་སྒྲུལ་ལ་སོགས་

^༡ ག་ཉ་ན་༡་རིག ། ༡་ཉ་ན་༡་རིག ། ༡་ཉ་ན་༡་རིག །

^༢ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱེད། ༤༠། དབྱུང་ལ་ དཔལ་ལྡན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། འདུག་པ་རང་འགྲེལ། ༤༠༣་
༡༡།

^༣ ག་ཉ་ན་༣་གྲུབ། ༡་ཉ་ན་༣་གྲུབ། ༡་ཉ་ན་༣་གྲུབ།

པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་རྣམས་འདྲིལ་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
དང་པོ་རྗེས་སུ་བསྐྱབས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྒར་བྲངས་མ་
ཐག་པའི་ཕྱང་དེའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་ཆོགས་
གནས་རྣམས། །ཤིང་རྟ་ཉིད་འགྱུར་ཤིང་རྟ་དང་བདག་མཚུངས། །ཞེས་
སོགས་སྐབས་མང་པོར་ཤིང་རྟ་དང་བདག་གཉིས་འདྲིལ་ཚུལ་མཚུངས་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ཤིང་རྟ་དང་བྱམ་སྒྲུབ་སོགས་ཀྱི་
རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་མེད་པར་ཁས་ལེན་པས་རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་པོ་
ཞེ་ན། ཤིང་རྟ་དང་བྱམ་སྒྲུབ་སོགས་མེད་པར་འདོད་པ་མངོན་སུམ་ལ་
བསྟོན་པ་ཡིན་པས་རྒྱང་འཕེན་ལས་ཀྱང་ཐ་ཆད་མོད། དེ་ལྟ་ན་ལས་རྒྱ་
འབྲས་དང་སྐྱེ་བ་སྤྱི་སོགས་མེད་པར་ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་བ་སྤྱི་སོགས་མེད་པར་འདོད་པ་སངས་རྒྱས་
པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ལ་རྒྱ་གར་དུ་མ་བྱུང་ཞིང་། བོད་དུ་བྱེད་ཅག་དཔུ་
མ་པའི་མིང་ཅན་དུ་ཁས་བྲལ་ནས་རྒྱང་འཕེན་པའི་རིང་ལུགས་གསལ་
བར་བྱེད་པ་དག་ལོ་མཆར་ཆེ། དེའི་ཕྱིར་བྱེད་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ། གང་
ལ་བདག་ཏུ་འདྲིན་པས་དམིགས་བཏང་པའི། །བདག་དེ་བཅིང་ཐོལ་ཀྱན་
བྱི་བྱེད་པོར་སྤྱ། །སྤྱ་སྟེགས་གཞུང་དང་བྱེད་པར་མ་རྟོག་པའི། །ཆོས་
ལུགས་འདི་དག་དོགས་པའི་གནས་སུ་མཐོང་། །

ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་པ་
བཏང་འདུག་པ་ལ། ལན་བཤད་ཟིན་ཅིང་། ཆོགས་བཅད་དེ་ལ་འདི་སྐད་

ཅེས་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་རྒྱུང་འཕེན་རིང་ལུགས་འཛིན་བཞིན་དུ། །གཞན་
ལ་སྟེགས་གཞུང་དང་བྱང་མེད་ཅེས། །སྐྱར་བ་འདེབས་འདི་ཅི་ཀོ་
ངོ་མཆར་ཆེ། །བྱང་དང་རྒྱུང་འཕེན་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ། །སྐྱེ་བ་སྐྱ་བྱ་
མི་འདོད་མཚུངས་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་བྱང་བར་ཅུང་ཟད་འདི་ལྟར་
ཡོད། །རྒྱུང་འཕེན་མངོན་སུམ་དོན་ལ་བསྟོན་མི་བྱེད། །བྱང་ནི་མངོན་
སུམ་དོན་ལ་བསྟོན་པས་ན། །དེ་ཡི་ཆ་ནས་རྒྱུང་འཕེན་ཅུང་ཟད་ལྟག་
ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། འབྲུག་འབྲེལ་ལས།^༡ ཡང་གང་ལས་བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་
དམིགས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཡོད་ལ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་
པ་དེ་ལས་ནི་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་བཀག་པར་རིག་པར་བྱའི་
བརྟེན་^༢ ནས་གདགས་པར་བྱ་བ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་བ་བཀག་
གོ་ཞེས་ནི་ཤེས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་འདིའི་
དོན་ཡིན་ཀྱི། བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་འདིའི་དོན་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ལས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་དུ་འཆད་རིགས་
པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ལས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་བྱིར། མ་
གྲུབ་ན། བདག་ཡོད་པར་ཐལ། དགོ་མི་དགའི་ལས་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །སྐྱབས་འདིའི་དགོ་མི་དགའི་ལས་བྱེད་པ་པོ་དེ་བདག་ཡིན་པའི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༡ དན་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བླགས་པ། འབྲུག་པ་རང་འབྲེལ། ༢༧༥-༦༡

^༢ ག་པ་ན་ཀྱ་གཏན། ༥་པ་ན་ཀྱ་གཏན། ༥་པ་ན་ཀྱ་གཏན། ༥་པ་ན་ཀྱ་གཏན།

ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཕྱང་པོ་ལྔ་ལེན་པ་པོ་དེ་
བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལེན་པོ་རང་ཉེར་ལེན་གཅིག་
རིགས་དངོས་མིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས།^༡འདིར་ཉེ་བར་
ལེན་པར་བྱེད་པས་ན་ལེན་པོ་སྟེ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལ་ཉེ་བར་སྐངས་པ་ན་ཉེ་
བར་ལེན་པ་སྟེ་ལས་སོ། །འདིར་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ནི་བདག་ཡིན་ལ། ཉེ་
བར་ལེན་པ་ནི་ཕྱང་པོ་ལྔ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་དཔལ་ལྡན་རྩ་བས་དག་མི་དགའི་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཕྱང་པོ་ལེན་པ་
པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་འདི་ལ་གཟིགས་ཏྟག་མཛོད།

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་ཡོད་པར་ཐལ། བདག་འཛིན་
ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་ལུལ་དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཞུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཟད་དེ། འོ་ན་སྤྱི་ལོ་གས་
པས་བཏགས་པའི་བདག་དེ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉེན་ཉེ་
དམིགས་པར་མི་འཐད་དེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རང་གྲགས་ཀྱི་
ཏགས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ལོ་གས་པས་བཏགས་པའི་བདག་རང་འཛིན་
ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་པ་
འགོ་གཟི་རུས་པར་ཐལ། རང་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་
སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་ན་རང་ལུགས་ལ་སྐྱེས་པས་བྱུང་བར་ཁས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྡན་རྩ་བ་གསལ་བ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༢༩༣-༡༢༡

ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་བྱེད་འདི་སྐད་སྤྲོ་བར་འདུག་སྟེ། སྤང་
པོ་ལྷ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།
འདི་ནི་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྦངས་འདུག་སྟེ། བྱེད་ཀྱི་ཚད་ཡིག་ལས།^༡འཛིག་
ཆོགས་སྤང་པོར་བདག་ཏུ་ཉོག་པ་དེ། །ཉེས་ཀྱན་སྦྱེད་བྱེད་འཛིག་ལྷ་མིན་
གྱུར་ན། །ཞེས་དགག་པ་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྤང་པོ་ལྷ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་
ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་འདི། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དཔེ་སྟོན་
པ་ཚམ་ཡང་མ་བྱས་ཤིང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ཆར་གཅིག་ཚམ་ཡང་ཉན་
པར་མ་བྱས་པར་གྱུ་ཆོམ་དུ་ཁས་སྦངས་པ་སྟེ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་རྗེས་
འབྲང་གི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ན་དོ་ཆ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། དབུ་
མ་འཇུག་པ་ལས།^༢སྤང་པོ་ལས་གཞན་བདག་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར། །བདག་
ལྷའི་དམིགས་པ་སྤང་པོ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་རང་སྤྲེ་ལོག་མའི་འདོད་པ་བརྗོད་
ནས་དེ་འགོག་པ་ལ།^༣གཤམ་ཏེ་སྤང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །མང་བས་
བདག་དེ་དག་གྱང་མང་པོར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནས། མདོར་བསྟན་སྤང་པོ་
བདག་ཅེས་བཞེད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས།

གཤམ་ཏེ་སྤང་པོ་ལྷ་བདག་ལྷ་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
འོ་ན། འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུ་འང་མི་འདོད་ལ། །ཞེས་པ་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་

^༡ ལྷ་གྲ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ལ། ལྷ་གྲ་མཆོག་ལྷན་གྱི་ངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༧༡་༥།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༡་༦་༥།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༡་༦་༥།

རྟགས་ཅི་ལྟར་འགོད་སོམས་ཤིག །གལ་ཏེ་ཐུ་སྟེགས་བས་བཏགས་བའི་
བདག་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་
མ་སྐྱེས་བའི་རྟགས་འགོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་
འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་པ་ངོ་མཆར་ཆེ་སྟེ། འོ་ན་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་
ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ན་སྐྱེས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་སྐྱེས་
པ་ཡིན་ན་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ངར་ལྟར་ན་ང་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། དེད་ལྟར་ན། ང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
སོགས་པ་ཉེས་པ་མཐའ་ཡས་སོ། །

ཡང་འདི་སྟམ་དུ་གཞུང་འདིའི་དོན། ཐུ་སྟེགས་བས་བཏགས་བའི་
བདག་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉེན་དམིགས་
པར་མི་འཐད་དེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ཐུ་
སྟེགས་བས་བཏགས་བའི་བདག་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་
ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ། དོན་དམ་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྒྱུར་མི་རིགས་པར་
ཐལ། དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པ་
འགོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་ཀྱིས་
བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྒྱུར་པ་ལ། དཔལ་ལྟན་ཆེ་

བ་གྲགས་པས་དགག་པ་ཅི་བཏང་སོམས་ཤིག །དེས་ན་བྱེད་འདོད་པ་
ལྟར་བདག་དེ་བདག་འཛིན་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་
གྱི། བདག་དེ་བདག་འཛིན་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་། བདག་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་དེ་བདག་འཛིན་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་
ཡུལ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། རྟེན་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྦྱོན་མ་ལུས་པ་
ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་འདོད་པས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཞིན་སྤང་བར་བྱ་
བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་གི་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་སྤོང་
བར་འགྱུར་བས་ཐོག་མར་རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་ཁོ་ན་འགོག་པར་བྱེད་
དོ། །ཞེས་དང་། གཞུང་རྩ་བར་ཡང་། བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་ཉོགས་
བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་ཁས་
ལེན་རྒྱུ་ཡི་བདག་དང་། འགོག་རྒྱུ་ཡི་བདག་གཉིས་སུ་སྤེལ་བ་དང་། འབྲེལ་
པར། བདག་གི་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་ཞེས་ངར་འཛིན་
ལྟན་སྤྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བདག་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་
བདག་གི་བྱེད་པར་གསལ་བར་བྱེ་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ལེགས་པར་གསོན་ཅིག །བདག་དེ་བདག་འཛིན་ལྟན་
སྤྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འབྲེལ་ལས། རྟེན་ལ་ཉོན་མོངས་པར་ཞེས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༦༠དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འབྲེལ། ༢༡༥་༥།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༦༠དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འབྲེལ། ༢༡༥་༥།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༦༠དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འབྲེལ། ༢༡༥་༦།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༦༠དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འབྲེལ། ༢༡༥་༡༠།

འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་
ཞིག །ཅེས་ནལ་འབྱོར་པས་རྗེ་ཐོག་མར་བདག་ཁོ་ན་ནམ་པར་དཔྱོད་པར་
བྱེད་དོ། །ཞེས་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བདག་དེ་དབྱུང་གཞིར་བཟུང་ནས། དེ་
རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན།
བདག་གི་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལས། ཞེས་པའི་ཚིག་གི་བྱས་
པ་གང་ཡིན་གསལ་བར་གསུངས་ཤིག །གལ་ཏེ་ཡུང་དེ་ནམས་ཀྱི་སྐབས་
ཀྱི་དམིགས་པ་དེ། བདག་དེ་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་
ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་དོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། ཡུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་གྲུབ་
མེད་པའི་ཕྱིར། །བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡུང་པོ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་པའི་བདག་
ལྟའི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་བདག་ལྟའི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བྱེད་རིགས་
པར་ཐལ། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པ་བདག་ཅེས་བྱ་
བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེས་ནལ་འབྱོར་པས་རྗེ་ཐོག་མར་བདག་ཁོ་ན་ནམ་པར་
དཔྱོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་
སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། མང་
བཀྱར་བ་དང་། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་དང་། སེམས་ཅན་པ་དང་། རང་
རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་
པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་
འབྲུག་པ་ཅ་འགྲེལ་དང་། ལེན་པོ་རང་ཉིད་ལེན་གཅིག་རིགས་དངོས་

མིན། །ཞེས་སོགས་དང་། འབྲུག་འགྲེལ་དུ་^༡ཡང་གང་ལས་བྱེད་པ་སོ་
ནི་མ་དམིགས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཡོད་ལ་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་
བརྗོད་པ་དེ་ལས་ནི་བྱེད་པ་སོ་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་བཀག་པར་ཤེས་
པར་བྱའི། བརྟེན་ནས་གདགས་པར་བྱ་བ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པ་
ཡང་བཀག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་ཤེས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་
ནས། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་དང་། རང་འཛིན་ལྷན་སྦྲེས་
ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཡོད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པས། ལས་
འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཡོད་ཅེས་ཁས་སྐྱོངས་པ་ལ་སྒོ་ལུལ་དུ་
མི་ཤོང་བ་མ་བྱེད་པར་ལས་འབྲས་འཛིག་པ་ལ་མཁས་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལྷ་
བུར་འགྱུར་བ་ལ་སྒྲོན་ལམ་ཐོབ་ཅིག །

དེ་ལ་རྩོད་ཡིག་སྤྲོ་བ་སོ་ན་རེ། ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེན་ནས་
བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བདག་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་དང་། བརྟེན་
ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བདག་དཔལ་ལྷན་སྦྲེས་ཞེས་ཀྱིས་བཞེས་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེེ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱེད་ཀྱི་རྩོད་ཡིག་ལས། ^༡ བདག་
མེད་ན་ནི་བྱེད་དང་བྱེད་པ་སོ་འི། །སེམས་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་རྩོད་པའི་
ལན། །དཔལ་ལྷན་སྦྲེས་པར་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བདག །ལུང་སོ་འི་སྦྲེང་ན་
རྣམ་སྤྲོད་ཐོང་བ་སོ་འི། །ཐ་སྙད་བདེན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་མོད་ཀྱི། །དེ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡དབུ་མ་གྱི་དཔལ་ལྷན་སྦྲེས་བཏགས་པ། འབྲུག་པ་རང་འགྲེལ། ༢༥༥།

^༢ ལྷ་མཚོ་གྲུག་གྱི་གསུང་འབུམ་དང་། ལྷ་མཚོ་གྲུག་སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༢།

ཉིད་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་འཐད་གྱུར་ན། །རྣམ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་
ནི་རི་ལྟར་འགོག་ །ཅེས་དང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་བདག་
ཡིན་ན། །བདག་མེད་མངོན་སུམ་མཐོང་བའི་རྣམ་འབྱོར་པས། །བཏགས་
པ་ཙམ་དེའང་མེད་པར་གཟིགས་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ཕྱིར་ལས་འབྲས་རྟེན་
དུ་རི་ལྟར་འཐད། །ཅེས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་སེམས་ཅན་དང་།
བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བདག་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མི་
ཞེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བདག་
ཡོད་ན། བདག་མེད་པར་བྱད། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ང་ཡོད་ན།
ང་མེད་པར་བྱད། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན། ཁྱོད་
ཀྱིས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་
བྱད། དེས་ན་བདག་མེད་པར་ཁས་ལྗངས་པ་ལ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་འགོག་དགོས་པར་མ་ཟད། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་གཞུང་ལ་འབྲུ་འདི་
འང་བ་རྒྱག་དགོས་པའི་ཉེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་དུ་དགེ་མི་དགེའི་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་རྣམ་སྤྲིན་ཕྱོད་
བ་པོ་ཡོད་པ་ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས། ཁོ་པོ་ཅག་ལ་ལུང་དེ་
རྣམས་དང་འགལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དོ། །ཞེ་ན། ལྷན་འདིར་ཁྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་
མཐའི་མཆང་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྟོག་དགོས་པ་འདུག་པས། འདི་བྱི་བར་བྱ་
སྟེ། ཁྱེད་ལྟར་ན་དགེ་བའི་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་བ་དེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། མི་
དགེ་བའི་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་སྟུག་བསྐྲུལ་འབྱུང་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་

འདྲིའོ། །གལ་ཏེ་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་བ་དེ་སྤྱག་འབྱུང་
བ་ཡོད་མེད་འདྲི་ན། མེད་པར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་བྲིད་རང་གི་
བཞེད་པ་ཡིན་མོད། གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་འདི་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་
དུ། ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་ཀུན་གྱི་ཐ་ཆད་སྤྱུ་སྤྲེགས་རྒྱུང་འཕེན་པ་
མ་གཏོགས་གཞན་མ་བྱུང་ཞིང་། བོད་དུ་རྩི་ཙོང་ཁ་པའི་ལུགས་ལས་ཕྱི་
རོལ་དུ་གྱུར་པ་མང་པོ་ལ་གྲུབ་མཐའ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་
ཅེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བའི་ལས་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་ཞིང་། །མི་དགེའི་ལས་
ལས་སྤྱག་བསྐྱལ་མི་འབྱུང་ཞེས། །གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་
སངས་རྒྱས་ལ། །སྐྱར་བ་འདེབས་འདི་བདུད་གྱི་གསང་ཆོག་ཡིན། །ལས་
འབྲས་སྤྲོ་ཞིང་སྤྲོ་བ་མཁྱེན་པ་དེ། །སྟོབས་བཅུ་མངའ་བའི་བྲད་ཆོས་ཡིན་
པ་ལ། །ལས་འབྲས་མེད་པ་གྲུབ་པའི་དགོངས་པ་ཞེས། །སྤྱོད་བ་བདུད་གྱི་
གསང་ཆོག་མ་ཡིན་ནམ། །ལས་འབྲས་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་དགོས་
པར། །རྒྱལ་དང་དེ་སྤྲོས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་གྱུར་གྱང་། །ལས་འབྲས་
མེད་པར་འདྲིན་པའི་ལོག་ཏོག་ལ། །ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་མཛད་པ་
ངོ་མཚར་ཆེ། །དེ་ཕྱིར་མཐའ་བུལ་ལྟ་བུ་ཏོགས་འདོད་ན། །དོན་དམ་
གནས་ལུགས་མཛོན་སྤྲུལ་གཟིགས་གྱུར་ཅིང་། །ཐ་སྙད་ཆོད་གྲུབ་
འདྲིག་ལ་ཆེས་མཁས་པའི། །སྟོབས་ཐང་གཤགས་པའི་ལུགས་ལ་བཞེན་ན་
ལེགས། །ཞེས་གདམས་སོ། །

གལ་ཏེ་ལས་རྒྱུ་འབྲས་མེད་པར་ཁས་སྤངས་ན་ཉེས་པ་དེ་རྣམས་

འབྲུག་པ་འབྲུག་པས་བྱིན་ཆད་ལས་འབྲས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ནོ། །ཞེ་ན།
 དེ་ལྟ་ན་བྱིན་ནམས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་ཙུ་བ་ནས་བཞིག་དགོས་པས་འཁོར་
 གསུམ་ཀྱི་འཕྲེང་བ་མང་དུ་འབྱུང་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་
 དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་བདེ་སྤུག་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིང་།
 རྟགས་བསལ་ཁས་སྒྲངས། དེ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་སོ། །

ཡང་དེའི་ཐེས་སུ་བྱིད་ཀྱིས་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ར་ཙམ་བདག་
ཡིན་ན། །བདག་མེད་མངོན་སུམ་མཐོང་བའི་རྣམ་འབྱོར་པས། །བཏགས་
པ་ཙམ་དེའང་མེད་པར་གཟེགས་འགྱུར་བས། །དེ་སྤྱིར་ལས་འབྲས་རྟེན་
དུ་རི་ལྟར་འཐད། །ཅེས་སྒྲ་བ་ནི། འཇུག་པར། །བྱིད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་བདག་
མེད་མཐོང་བ་ལ། །དེ་ཆེ་ངེས་པར་དངོས་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་
པའི་དོན་དུ་བསམས་པ་ཡིན་མོད། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ཏེ།
གཞུང་འདི་ནི་རང་སྤྱེ་འོག་མས་སྤང་པོ་ལྔ་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དང་།
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་བདག་ཏུ་ཁས་
ལྡངས་ནས། བདག་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཛོག་པ་འགོག་པ་ཡིན་
ཏེ། གཞུང་འདིའི་དོན་ནི། སྤང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཙན། བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་པས་བྱིད་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་
ཐལ། བདག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཆེ་བྱིད་

༡ བླ་ཁྲ་མཆོག་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབུམ་དང་། བླ་ཁྲ་མཆོག་རྒྱན་ སྤྱིད་ས་ཡིག་ཆ་དེ་མཁོ་ར་ལོ། ༣༧༡༣།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠ དབྱ་མ་བ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་བ། དབྱ་མ་འཇུག་བ། ༥༧༩༡༩།

བདག་ཏུ་འཛིན་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སྒྲངས་ཞེས་ཉན་ཐོས་སྡེ་
པ་སོགས་ཀྱིས་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་འཛིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་པས།
འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཐལ་བ་མ་འཐེན་ཞིག། ཁྱོད་ཀྱི་ཐལ་འབྱུང་འདི་ནི་དཔེར་
ན། ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ནལ་འཕྱོར་
པས་ཁྱོད་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྒྲངས་སོ་ཞེས་པ་དང་ཁྱད་ཅི་འདུག །

ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་དགག་པ་ཞིག་ལ། ང་དང་ང་ཡིར་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན།
ཐོག་མེད་དུས་ནས་འབྱུངས་པའི་སྒྲོངས་ཆེན་འདི། །ཉེས་པའི་ཅ་བ་མིན་
པར་སློག་ཕྱེད་ཅིང་། །བཏེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ཅམ་བདེན་ནོ་
ཞེས། །བྱུང་མཐས་བཏགས་པའི་ཉེས་པའི་ཆ་ཅམ་ཞིག། ཆགས་སོགས་
ཉེས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པར་སྟེ། །དེ་སྐད་འདི་ནི་སྲིད་དང་ཞི་བ་
ཡི། །གནད་རྣམས་གཞན་དུ་བཅོས་པའི་གསང་ཆོག་ཡིན། །ཞེས་རྗེ་ཙོང་
ཁ་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་ངའོ་སྟུང་དུ་འཛིན་པའི་སྟོང་ར་འཛིན་སྟན་སྟེས་མིན་
ཞིང་། ང་བདེན་བྱུང་ཏུ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་
ཀུན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་བཤད་པ་ལ། འདི་སྲིད་ཞིའི་གནད་གཞན་དུ་
བཅོས་པའི་བདུད་ཀྱི་གསང་ཆོག་ཡིན་ཞེས་བཤད་འདུག་པ། ཁྱེད་ངའོ་
སྟུང་དུ་འཛིན་པའི་སྟོང་ར་འཛིན་སྟན་སྟེས་སུ་འདོད་པར་འདུག་པ་འདི་
གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོ་བའི་ལོག་ཉོག་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་
གསུང་རབ་ལས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བྱུགས་རྒྱུད་ལ་ངའོ་སྟུང་པའི་སྟོང་ཡོད་

པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་མི་འདྲིལ་ས་པ་བཞི་དམ་བཅའ་ཚུལ་
གྱི་སྐབས་སུ། ང་ནི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་
དང་། ཞེས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱིས་ང་ནི་སངས་རྒྱས་
སོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལ་ཆོས་མ་ཐུན་གྱི་ཁོལ་བ་པོ་མེད་པར་བཤད་ལ།
ཁྱེད་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཟེན་པའི་ང་མེད་པས། སངས་རྒྱས་གྱིས་དེ་ལྟར་
དམ་བཅས་པ་ལ་ཆོས་མ་ཐུན་གྱི་ཁོལ་བ་པོ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
དང་། མི་འདྲིལ་ས་པ་བཞི་དམ་བཅའ་ཚུལ་འདི་ནམས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་
བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་བྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་མིན་གྱི་སྐྱ་རི་
བཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཐུགས་
རྒྱད་ལ་ངའོ་སྙམ་པའི་སྒོ་ཡོད་དེ།^༡ ཐུང་ན་འདས་སྡོན་སྐད་ཅིག་དག་ལ་
ནི། སྐྱེ་འདྲིལ་བྱེད་པོ་མེད་པས་དེ་འབྲས་མེད། ཅེས་པའི་ཐད་གྱི་འཇུག་
འབྲེལ་དུ།^༢ ང་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ཀུས་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་
ཏོ། །ཞེས་པའི་མདོ་བྲངས་ནས། རང་སྤྱེད་ངོས་སྤྱོད་པས། བདག་ངོ་པོ་ཉིད་
གྱིས་སྐྱེ་འདྲིལ་བྱེད་པར་འདོད་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མདོ་དེ་སྤྱོད་
རི་བཞེན་པ་མིན་ན། དངོས་སྤྱོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར། སྤྱོད་རི་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་ལ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། ༥༥༩་༡༡༡

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་ལ། འཇུག་པ་རང་འབྲེལ།

༥༥༩་༡༣༡ (འཇུག་འབྲེལ་དུ་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ཀུས་ཞེས་འབྱུང་།)

བཞིན་པ་ཡིན་ན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱད་ལ་ངའོ་སྟེ་ལྷ་དུ་འཛིན་
པའི་སྒོ་མེད་པར་ཁས་སྐྱབས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱད་ལ་ངའོ་སྟེ་ལྷ་དུ་འཛིན་ཡོད་
དེ། སྒོ་མ་པ་གསུམ་བརྟན་པའི་མདོ་ལས། འཛིན་ཉེན་དང་ལྷན་ཅིག་
ཅོད་ཀྱི་ང་ནི་འཛིན་ཉེན་དང་ལྷན་ཅིག་མི་ཅོད་དེ། འཛིན་ཉེན་ན་གང་ཡོད་
པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །གང་འཛིན་ཉེན་མེད་
པར་འདོད་པ་དེ་ང་ཡང་མེད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
ལུང་འདི་རྣམས་སྒྲ་རི་བཞིན་མིན་ན། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པས་ཀྱུན་
རྩི་བ་འཛིན་ཚུལ་ཀྱི་རྒྱལ་ཉེན་དུ་འབྲེན་པ་རི་ལྟར་རིགས། ལུང་དེ་སྒྲ་རི་
བཞིན་པ་ཡིན་ན། ཁྱེད་རང་གི་ཁས་སྐྱབས་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབང་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་
སྤྱད་ལ་ངའོ་སྟེ་ལྷ་དུ་འཛིན་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱད་ལ་ངའི་ཆོས་
གོས་སོ། །ངའི་ལྷ་དུ་བཟེད་དོ་སྟེ་ལྷ་དུ་འཛིན་ཡོད་པའི་བྱིར་། དེ་ལ་དགོངས་ནས་
འདུལ་བའི་སྤྱི་སྒོ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ། ལྷག་མེད་
ལུང་འདས་པའི་རྣམས་བརྒྱས་པ་ནི་ལྷ་དུ་འཛིན་བརྒྱས་པ་དང་འབྲེན་བར་པམ་པ་
མི་སྦྱེད་ཅིང་། ལྷག་བཅས་ལུང་འདས་པའི་རྣམས་བརྒྱས་ན་པམ་པ་བསྦྱེད་

༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༣༤། དཀོན་བཅེགས་ཀྱི། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། སྟོན་པ་གསུམ་སྟོན་
པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ༣༣་༣།

པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཙམ་^༡་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་ལྟ་ཉིད་
དོ། །ཞེས་ལྟ་མེད་ཐུང་འདས་པའི་རྣམ་བརྒྱས་པ་ལ་སྒྲོམ་པོ་བསྐྱེད་ཀྱི་
པམ་པ་མི་སྐྱེད་པར་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ངའོ་སྟམ་པའི་སྒོ་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་སུ་འདོད་པ་
ནི། ཐར་པའི་ལམ་ཀྱི་སྒོ་ག་ཙམ་ཅོད་པར་བྱེད་པའི་ལོག་ཏོག་ཡིན་ཏེ།
བྱེད་ལྟར་ན་གསང་སྟགས་ཀྱི་ལམ་སྒོམ་པའི་ཆོ། ལྷུ་ཉིད་སྟགས་དོན་
སེམས་པ་ན། ཆོས་སྐྱེལ་ང་རྒྱལ་འཛིན་དགོས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་
པར་འགྱུར་ཏེ། ངའོ་སྟམ་པའི་སྒོ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་བྱར་བྱེད་
རིགས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་སྒོམ་པའི་ཆོ། ང་དོ་ཇི་འཆང་ངོ་
སྟམ་དུ་བསྒོམ་པ་ཡང་འགོག་དགོས་པར་འདུག་པས། བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་
བསྒོམ་པའི་ཆོ་ང་རྒྱལ་འཛིན་ལུགས་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདི་ནམས་ལ་
ལན་འདེབས་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། ཕྱིན་ཆད་ངའོ་སྟམ་པའི་སྒོ་ངར་
འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཡིན་ཞེས་མ་གསུང་ཞིག །

གཞན་ཡང་། བྱེད་ལྟར་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་
གང་ཟག་གི་བདེན་འཛིན་དོས་འཛིན་ཚུལ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
འཛིན་ཚུལ་ལ་བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་
ངའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་སུ་འདོད་པར་མཚུངས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༩། འདུལ་བ་ཤ། སྒོ་བ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད། མདོ་ཙམ་ ༤༧༥་པ།

པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་མདོ་སེམས་གཉིས་ལ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་འཛིན་ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དཔལ་ལྷན་རྩི་བ་གྲགས་པས་དངོས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉགས་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དཔལ་ལྷན་རྩི་བ་གྲགས་པ་དང་དངོས་སྤྱོད་པ་རྣམས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་འཛིན་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལན་གྱིས་བརྒྱུ་ཏུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་གསོན་ཅིག །དཔལ་ལྷན་རྩི་བ་གྲགས་པ་དེས། དངོས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉགས་པར་མི་འདོད་པར་ཐལ། རྩི་བ་གྲགས་པ་དེ་ཕྱང་པོ་བདེན་གྱུ་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དེ་སྤིང་ཏུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉགས་པ་མི་སྤིང་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་འདི་ལ་^༡ལན་གྱིས་བརྒྱུ་ཏུ་མེད་དེ། འབྲུག་འགྲེལ་ལས།^༢གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་^༣རོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་^༤ཉགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱ་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲུག་འགྲེལ་འདི་ལ་གཟིགས་ལ། ཕྱིན་ཆད་རའོ་སྤྱོད་པའི་སྒོ་རར་འཛིན་

༡ ག་༡༣་བ་༣་འདི་ལ་ལན། ༡༡་༣་བ་༣་འདི་ལ་ལན། ༥་༥་༥་འདི་ལན།

༢ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༠༨་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྩི་བ་གྲགས་པ། འབྲུག་པ་རང་འགྲེལ། ༤༡༤་ལ།

༣ ག་༡༣་བ་༣་རང་གི་རོ་བོ། ༡༡་༣་བ་༣་རང་གི་རོ་བོ། ༥་༥་༡༡་རོ་བོ།

༤ རང་འགྲེལ་ཏུ་མེད་པར་ཞེས་འགྱུར།

ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་མ་གསུང་བར། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་རབ་ལ་དད་བ་སྒོམ་
བ་ལྷུང་མཛོད་ཅིག །

མཁན་ཆེན་གཡག་པ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེ་གཉིས་སྐྱོར་མོ་ལུང་
དུ་བཅད་པའི་ཙོང་ཡིག་ལས་ཀྱང་། མཁན་ཆེན་པས་ངའོ་སྤྲུལ་པའི་སྒོ་
ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཁས་ཁྲུངས་པ། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་ལེགས་པར་
བཀག་པ་གཟིགས་ལས་ཆེ། བྱལ་མཐའ་གོང་མ་དང་དངོས་སྤྱོད་གཉིས་
ཀའི་ལུགས་ལ་ངའོ་སྤྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་འཛོག་
པ་འདི། རང་སྤྱིའི་བྱལ་མཐའ་སྤྱོད་བ་ཐམས་ཅད་ང་མེད་པར་འཛིན་པའི་
ཆད་ལྟ་ལ་སྐྱོར་པའི་ལོག་རྟོག་ཐ་ཆད་ཡིན་པས་དོར་ཅིག །ཡང་གསོན་
ཅིག །དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་དང་། དངོས་སྤྱོད་གཉིས་ལ་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འབགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་
མེད་པར་ཐལ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་དངོས་སྤྱོད་གཉིས་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་མཚུངས་ཤིང་། གང་ཟག་གི་བདེན་འཛིན་
ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་དོ་སྤྲུལ་
ན། འདི་ལས་ཁ་འཆལ་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།
བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་རྟག་པའི་བདག་སྟོང་ཞིང་། །འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟོན་

༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྲུན། ༩༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༧་༡༧།

དུའང་མི་འདོད་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་ཤེས་པས་བདག་ལྟ་བུ། །དེ་ཕྱིས་
ཀྱང་འབྲེན་ཞེས་སྒྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མཚན། །རང་གིས་ཅིག་ཕྱག་སྒྲུལ་གནས་
མཐོང་བཞིན་དུ། །འདི་ན་སྤང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་ཏེ། །སྒྲུལ་གྱི་
འཇིགས་པ་འང་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི། །ཀྱེ་མ་གཞན་གྱི་གནས་པོར་གྱུར་
ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། །ཉག་བདག་སྤོང་ན་དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་
སམ་ཕུང་པོ་བདག་མི་འགྱུར། །ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་
ཡིས། །གཟུགས་སོགས་དེ་ཉིད་ཉོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །གཟུགས་
ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་སོགས། །སྤྱེ་འགྱུར་དེ་ཡི་ངོ་
བོ་ཉོགས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་
པ་ལ་གང་ཟག་གི་གནས་ཕྱགས་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་དགོས་པར་
གསུངས་པ་འདི་ལ་ཕྱིན་ཆད་འབྲུལ་བ་རྒྱུད་མར་མ་སྤེལ་བར་ཕྱགས་
གཟུ་བོར་ཞོག་ལ་གཟིགས་ཤིག། །གལ་ཏེ་བདེན་ལན་མི་སྟེར་ན། །རིགས་
པ་འདི་རྣམས་དང་འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་དེ་རྣམས་ལ་འབྲུ་སྟོན་བྱེད་རྒྱ་ཅི་
འདུག་སྟོས་ཤིག།

དེས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས། །ཐོག་མེད་དུས་ནས་འབྲུངས་པའི་ཚོངས་ཆེན་
འདི། །ཉེས་པའི་ཅ་བ་མིན་པར་སྟོག་བྱེད་ཅིང་། །ཞེས་པའི་སྟོན་འདི་
ཁྱེད་རང་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། །ང་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༩༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གསལ་བཤེས་ཀྱི་དབུ་མ་འཇུག་ཀྱི། ༥༧༩།

སྒྲུབ་སྒྲིལ་དེ་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཅ་བ་མ་ཡིན་པར་བྱེད་ཀྱིས་
ཁས་སྐྱངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཐོག་མེད་དུས་ནས་
འཁྱུངས་པའི་བདེན་འཛིན་འདི། ཉེས་པའི་ཅ་བ་མིན་པར་སྒྲོག་བྱེད་
ཅིང་། བདེན་འཛིན་མིན་པའི་ངོ་སྤྲོས་པའི་སྒྲོ། ཆགས་སོགས་ཉེས་
པའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པར་སྟེ། དེ་སྐད་སྟེ་འདི་སྟེ་སྟེ་བ་གཞུང་ལུགས་
ཀྱི། གཞན་ནམས་གཞན་དུ་བཅོས་པའི་བདུད་ཆོག་ཡིན། དེ་བྱིར་ཐར་
འདོད་ནམས་ཀྱི་སྒྲིག་པའི་གནས། ཞེས་འདོན་པ་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། ང་མེད་ན། ངས་ཟས་ཟོས། ངས་བརྟུང་བ་འཁྱུངས།
 ང་སྤོང་དོ། །ང་འགྲོའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟད་ལ་སྟོན་མེད་ཐམས་
 ཅད་འགོག་དགོས་པས། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས། །གཞན་གྱི་སྐར་ན་
 རྩས་ལ་ཆགས་པ་ཡི། །འདིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ནམ་གཞག་ཀྱང་
 གྲང་བརྒྱག། །ཅེས་དང་། །འདིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀྱང་རྫོབ་མ་བརྒྱག་
 ཅིག །ཅེས་པའི་སྟོགས་སྒྲ་མཐར་སྟག་པ་ཡིན་པས། གྲུབ་མཐའ་འདི་ལ་
 བག་ཟོན་མཛད་དགོས་པ་འདུག་གོ།

ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱིས། འཛིག་ཆོག་ས་མུར་པོར་བདག་ཏུ་ཉོག་
བ་དང་། ཉེས་ཀྱན་སྲིད་ལྟེང་འཛིག་ལྟ་མིན་གྱུར་ན། །སྐྱ་ཆེན་གཞུང་།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་རྟོན་རྒྱ་པ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་འཕྲུག་པ། ༥༥'༠'༡༡།

༡ བསྐྱེད་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་ལྷག་ས་ལ། དབྱ་མ་འཇུག་ལ། ༥༩༠༣།

༩ བླ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ར་བ། བླ་མཆོག་ལྷན་གྱི་རིས་ཡིག་ཆ་རིས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༧༡༩།

གྱིས་གཞོད་བྱེད་བཟོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཟུགས་བདག་མ་
ཡིན་བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མིན། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འདྲི་གཏུག་ཉི་ཤུ་
བཤད་པ་དེ། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་འདྲི་གཏུག་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་
དེས་བསྟན་པའི་འདྲི་གཏུག་ཉི་ཤུ་^༡ ཐམས་ཅད་འདྲི་གཏུག་བརྟགས་ཡིན་
པའི་བྱིར་དང་། གྱུན་བརྟགས་གྱི་འདྲི་གཏུག་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་
བའི་རྩ་བར་མི་འདོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་རྒྱ་ཆེན་གཞུང་ལུགས་གྱུན་དང་
མི་མ་སྤྲོད་ཞིང་། དཔལ་ལྡན་ཆེ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆོགས་དང་འགལ་
ཚུལ་སྒྲོས་ཤིག །

དེ་ལྟ་མིན་པར་གཞུང་དེས་བསྟན་པའི་འདྲི་གཏུག་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་
ཅད་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བར་འདོད་ན། ཁྱེད་རང་ལ་ཁས་
ལྡངས་ནང་འགལ་འདི་ཡོད་དེ། འོ་ན་བདག་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
ལྡན་པར་ལྟ་བ་དེ། ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་འདྲི་གཏུག་ཡིན་པར་
ཐལ། སྐབས་འདིའི་འདྲི་གཏུག་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་
འཆིང་བའི་འདྲི་གཏུག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་
ནི་གཟུགས་ལྡན་མིན། །གཟུགས་ལ་བདག་མེད་བདག་ལའང་གཟུགས་
ཡོད་མིན། །དེ་ལྟར་ན་མ་བཞིར་སྤང་གྱུན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །དེ་དག་བདག་ཏུ་ལྟ་
བ་ཉི་ཤུར་^༢ འདོད། །ཅེས་བཤད་འདུག་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མོ་གཤམ་གྱི་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༤༠༡ དན་མ་ལ། དཔལ་ལྡན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དན་མ་འཇུག་པ། ༥༧༩༦།

^༢ ག་༡༥ན་༤ཉི་ཤུ་པོ། ༥༧༥ན་༥ཉི་ཤུ་པོ། ༥༧༩ན་༥ཉི་ཤུ་པོ།

^༣ ག་༡༥བ་༡ཉི་ཤུ་པ། ༥༧༥བ་༡ཉི་ཤུ་པ། ༥༧༩བ་༡ཉི་ཤུ་པ།

བྱ་གཞུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པར་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་ལུས་ཅན་འཁོར་
བར་འཆིང་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདི་བྱིད་ལ་འཁོར་
གསུམ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་ཀྱི་རྩོད་ཡིག་ལས།^༡ བདག་ཅམ་བདེན་མེད་རྟོགས་
པས་གོལ་རུས་ན། །མོ་གཤམ་བྱ་ལའང་ཅི་བྱིར་ཐལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་
སྤྲིས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱིད་ལ་ནང་འགལ་འདི་ཡང་ཡོད་དེ། བདག་ལ་བདེན་
པར་རྟོག་པས་འཆིང་རུས་པར་ཐལ། བདག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
ལྟ་བས་འཆིང་རུས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདག་གཞུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་ལྡན་པར་ལྟ་བས་འཆིང་རུས་པའི་བྱིར། འདི་ཡང་འཁོར་གསུམ་ཡིན་
ཏེ་བྱིད་རང་གིས། བདག་ལ་བདེན་པར་རྟོག་པས་འཆིང་རུས་ན། །བདག་
ལ་བདག་ཏུ་རྟོག་པས་ཅིས་མི་འཆིང་། །ཞེས་སྤྲིས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་།
འདིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ཉོན་མོངས་སྟོན་ནམས་མ་ལུས་འདིག་ཆོགས་
ལ། །ལྟ་ལས་བྱུང་བར་སྒོ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འདིག་ལྟ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་འདིག་ལྟ་དེ་ཉེས་
ཀུན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་འདིག་ལྟ་ཡིན་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། འདིག་ལྟ་ལྡན་སྤྲིས་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་དེའི་སྐབས་ནས་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཉེས་ཀུན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་

^༡ རྒྱུ་མཚོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔ། རྒྱུ་མཚོག་ལྡན་སྤྲིས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༡་^༢།

འཇིག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་འཇིག་ལྟ་ཀྱན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་དེའི་སྐབས་
 གྱི་འབྲུག་འབྲེལ་ལས།¹ དེ་ལ་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིའི་ཅེ་མོ་ཉི་ཤུ་
 མཐོ་བ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དོ་རྗེས་བཙམ་ནས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་
 མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གང་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ནི། ལྟ་རི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་དོ་རྗེ་ཡིས། །བཙམ་བདག་གང་དང་ལྟན་ཅིག་འཇིག་འགྱུར་
 བ། །འཇིག་ཆོགས་ལྟ་རི་ལྟན་སྐྱེས་ལ་གནས་པའི། །ཅེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་
 པ་འདི་དག་གོ། །ཞེས་སྐབས་འདིའི་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་
 སྤངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལན་འདེབས་རྒྱ་འབྲུག་གམ་མི་འབྲུག་
 ཐུགས་གཟུ་བོར་ཞོག་ལ་གཟེགས།

དེའི་རྗེས་སུ་ཁྱེད་ཀྱིས།² །བདག་ལ་བདེན་པར་རྟོག་པར་འཆིང་བྱས་
 བ། །བདག་ལ་བདག་ཏུ་རྟོག་པས་ཅིས་མི་འཆིང་། །བདག་ཙམ་བདེན་
 མེད་རྟོགས་པས་གྲོལ་བྱས་ན། །མོ་གཤམ་བུ་ལའང་ཅི་ཕྱིར་ཐལ་མི་
 འགྱུར། །ཞེས་པའི་དགག་པ་འདི་ཡང་འབྲེལ་མེད་གྱི་དགག་པར་འབྲུག་
 པས། ལན་གདབ་དགོས་པ་མི་འབྲུག་ཀྱང་། ལན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན།
 ཁྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོའི་དོན་དེ། །བདག་བདག་ཏུ་འཇིན་པའི་སློ་
 དེས་འཆིང་བྱས་པར་ཐལ། །བདག་བདེན་པར་འཇིན་པའི་སློ་དེས་འཆིང་

¹ བརྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༥བུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། འབྲུག་པ་རང་འབྲེལ། ༢༡༤༡༡།

² འབྲུག་མཆོག་ལྟན་གྱི་གསུང་འབྲས་ང་ལ། འབྲུག་མཆོག་ལྟན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༡༦།

རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན། བྱམ་པ་མེད་དེ། བདག་བདག་ཏུ་
འཛིན་པའི་སློང་དེ་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཡོད་པར་གོང་
དུ་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བདག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པར་འཛིན་པའི་སློང་དེས་འཆིང་རྒྱས་པར་ཐལ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན་ནི།
རྟགས་བསལ་ཐ་མི་དད་དུ་སོང་འདུག་པས། བཟོ་སྒྲིང་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་
འགྱུར་དུ་གསལ་ལོ། །

དེ་བཞིན་དུ། བདག་ཙམ་བདེན་མེད་རྟོགས་པས་གྲོལ་རྒྱས་
ན། ཁོ་གཤམ་བྱ་ལའང་ཅི་ཕྱིར་ཐལ་མི་འགྱུར། ཞེས་པ་འདི་ཡང་དགག་
པ་གཏོང་རྒྱུ་མ་གྱུར་བའི་ཅལ་ཅལ་དུ་འདུག་སྟེ། ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་བདག་
ཡོད་པར་ཁས་སྐྱངས་ནས། དེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་གྲོལ་བ་ཐོབ་
རྒྱས་པར་ཁས་སྐྱངས་བཞིན་དུ། ཁོ་གཤམ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་དགག་
པ་བྱེད་པ་ནི་ཟེར་རྒྱས་གཏུགས་པའོ། །དེས་ན་བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་འདི་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ཐ་སྙད་ཆད་གྲུབ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་
ཉིད་ལ་ཐུག་འདུག་པས། འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་བྱེད་ཀྱིས། འཛིག་ཚོགས་ལྟ་བུས་བདག་ལ་
དམིགས་གྱུར་ན། བདག་གིར་འཛིན་པས་བདག་ལ་ཅིས་མི་དམིགས། །དེ་
ལྟར་འདོད་ན་བདག་དང་བདག་གི་ནི། །བྱེད་པར་གང་ཡིན་བྱེད་ཀྱིས་སྟོན་

༡ ལྷག་མཚོག་ལྟན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ལ། ལྷག་མཚོག་ལྟན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༡་ཉ།

མི་རུས། །ཞེས་སྒྲིམ་འདུག་པ། དགག་པ་དེའི་དོན་ནི། བདག་གིར་འཛིན་
པའི་འཛིག་ལྟ་བུ་བདག་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། ངར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་
བདག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་ལ་
ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདིར་འདུག་པ། དེ་ལ་
སྒྱིར་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ང་ལ་དམིགས་མ་དམིགས་འདི་
ལ་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་
དང་། ཅ་འཕྲུག་གི་རྒྱུ་ཆེན་སོགས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པ་མེད་ཀྱང་།
མཁས་བླ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ང་
ལ་དམིགས་པར་བཤད་པས། སྐབས་འདིར་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ལ། དེ་ལྟ་
ན་ཡང་ང་ཡི་བ་ང་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་
འཛིག་ལྟ་དང་། ངར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟའི་དམིགས་ལུལ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་
ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དོན་གཅིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ངར་འཛིན་ལྟ་སྒྲིམ་གྱིས་ང་ཙམ་ལ་དམིགས། ང་ཡི་བར་འཛིན་
པའི་འཛིག་ལྟ་ང་དང་ང་ཡི་བ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གང་
ཟག་གི་བདེན་འཛིན་དང་འཛིག་ལྟ་ལ་སྤྱི་བཞིར་བཅི་བ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་
ཡོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། འཛིག་ལྟ་ཡིན་ན་གང་ཟག་
གི་བདེན་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན། བདག་མེད་འདི་ནི་འགོ་བ་རྣམ་དགོལ་ཕྱིར། །ཆོས་
དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་པའི་དོན་ཁྱེད་རང་

གིས་བཤད་པ་དང་འགའ་ཉེ། འོན་ང་ཡི་བ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་ཡིན་
པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདེན་འདྲིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་བ་བྱེད་རང་གིས་ཁས་སྒྲུངས་སོ་སྣམ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་
མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་དགོལ་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་སྤྱོད་ཡིན་ན་རང་གི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་གང་
ཟག་གཅིག་ཡོད་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེའི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་
ཡིན་ན་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ། གལ་ཉེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །མང་བས་བདག་དེ་དག་
ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདེན་
འདྲིན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་སུ་སྟེ་བའི་དམིགས་བ་ཡིན་ན།
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། རར་འདྲིན་ལྟན་སྟེས་
ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་སུ་སྟེ་བའི་དམིགས་བ་ཡིན་ན། ར་ཡིན་དགོས་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྟོང་གོས་ཅིང་པོས་དེ་ལྟ་བུའི་སྟེ་རིགས་
འབྱེད་གལ་ཤེས། ད་ཕྱིན་ཆད་སྟེ་སྟེད་དུ་བྱུངས་ལ་གཞུང་དོན་དུ་སོང་
མ་སོང་རྟོགས་ཤིག །

དེའི་རྩིས་སུ་བྱེད་ཀྱིས། བདག་ཏུ་འདྲིན་པས་བདག་ལ་དམིགས་
དགོས་ན། །བདེན་པར་འདྲིན་པས་བདེན་གྲུབ་མ་དམིགས་ཅི། །ཞེས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབུ་མ་ལ་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གསལ་བ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། ༥༧༩་༥༨༡

༢ ལྷག་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ལ། ལྷག་མཚོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༩་༣༩༩

བདེན་གྲུབ་འཛིན་པའི་སྒོ་དེས་བདེན་གྲུབ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། གང་
ཟག་གི་བདེན་འཛིན་དེས་བདག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲིམ་འདུག་
པ། འབྲེལ་གཏན་ནས་མེད་དེ། གང་ཟག་གི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བདག་
ལ་དམིགས་པ་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིང་། བདེན་གྲུབ་དམིགས་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བདེན་འཛིན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་
གིས།¹ བདག་མེད་ན་ནི་བྱེད་དང་བྱེད་པ་པོའི། །སེམས་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མི་
འཐད་ཅོད་པའི་ལན། །དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བདག་། །ཕྱང་
པོའི་སྤྱང་ན་རྣམ་སྤྲིན་མྱོང་བ་པོར། །ཐ་སྙད་བདེན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་
མོད་གྱི། །དེ་ཉིད་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་འཐད་ཀྱུར་ན། །རྣལ་འབྱོར་
པ་ཡིས་བདག་ནི་རི་ལྟར་འགོག་། །ཅེས་པའི་དགག་པ་ཞིག་བྱས་འདུག་པ་
འདི་ནི། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བའི་བཞེད་པ་གཏན་མ་རྟོགས་པའི་དགག་པ་ཡིན་
ཏེ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བས་བདག་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱངས་བཞིན་དུ། བདག་མེད་
པར་ཁས་སྐྱངས་པ་གཞིར་བཞག་བྱས་ནས། གཞན་གྱི་ཅོད་པ་བཏོད། དེ་
ལ་འབྲེལ་མེད་གྱི་ལན་བཏབ་འདུག་པའི་ཕྱིར།

བྱེད་གྱི་ཅོད་ལན་འདི་ནི་རྣམ་འབྲེལ་དུ།² ལྟར་སྤྱང་ཞེས་སོགས་
བཏོད་པ་ཡིས། །ལན་ནི་འབྲེལ་མེད་བཞད་གང་དེ། །ཞེས་མང་ལེན་གྱི་
བུའི་ཅོད་ལན་བཏོད་ནས་བཞད་གང་གྱི་གནས་སུ་མཇོང་བ་དང་འབྲེལ་

¹ ལྷག་མཆོག་ལྟན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་ག། ལྷག་མཆོག་ལྟན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༣་ན།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་རྩ་བ། ༥༥་༤་༡༥

སྟེ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཚྭ་བ་བཀོད་ནས། དེ་ལ་^༡འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལན་བཏབ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེལ་ཚྭ་ལན་རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ན་མེད་
དེ། ཡོད་ན་གཞུང་འདིས་བསྟན་ཞེས་སྟེ་དགོས་པ་ལས་སྟེ་མི་འདུག་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདུག་པ་ལས། ^༢བྱེད་པོ་མེད་ལས་ཡོད་སྟེ་སྟོང་ཡིན་
ན། །མ་ཡིན་གང་ཕྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ལས་མེད། །ཅེས་དང་། ^༣གལ་ཏེ་དངོས་
རྒྱུས་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ན། །ཐ་སྟད་དུ་ཡང་མོ་གཤམ་བྱ་རི་བཞིན། །དེ་
དག་མེད་པ་ཉིད་འགྱུར་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པ་
ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཚྭ་ལན་རྒྱུས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་ནི། གཞུང་དེ་
རྒྱུས་ཀྱི་དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བོད་དུ་དངོས་པོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་ཅིང་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ལས་བྱེད་
པ་པོ་དང་རྒྱུས་སྟོང་བ་པོའི་སེམས་ཅན་རྒྱུས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྟེ་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་ན། དེ་རྒྱུས་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བྱེད་
རང་དེ་རྒྱུས་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་ཐ་སྟད་
ཚད་གྲུབ་བཞེད་པ་གསལ་བར་བསྟན་ནས། དེས་ན་དེ་དག་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ཚྭ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་ལན་དུ། ^༤གང་དག་
རབ་རིབ་ཅན་སོགས་ཡུལ་འགྱུར་བ། །སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་དེ་དག་མ་སྐྱེས་

༡ ག་༡༨་བ་༥་དེ་ལ། ཏ་༡༨་བ་༥་དེ་ལ། ད་༨་ལ་དེ།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་ལ། དབུ་མ་འདུག་ལ། ༥༨༨་༡༡།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་ལ། དབུ་མ་འདུག་ལ། ༥༨༨་༡༡།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་ལ། དབུ་མ་འདུག་ལ། ༥༨༨་ལ།

པས། །རེ་ཞིག་དེ་དག་ཉིད་ལ་བཅད་བྱ་སྟེ། །སྤྱི་ནས་མ་རིག་རབ་རིབ་
རྗེས་འབྲེལ་ལའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱེད་ལྟར་ན། ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་ནམ་སྤྱིན་སྟོང་བ་པོའི་སེམས་ཅན་
མེད་ཀྱང་སྦྱོན་མེད་དེ། ཉིད་ནམས་སྤང་པོའི་སྤྱང་ན་ནམ་སྤྱིན་སྟོང་བ་པོར་
ཐ་སྟད་བཏགས་ཡོད་ཅེས་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལན་གྱི་དོན་དུ་
འཆད་དགོས་པས། འགལ་བྱུང་བའི་དགོངས་པར་མ་^༡སྤྱི་ཞིག་། སྐྱབས་
འདིར་བྱེད་ལ་འབྲེལ་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱང་འདུག་པས། ཁོ་པོས་སྟོ་སྟེད་
འདི་སྤྱིན་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། བདག་དང་གང་ཟག་སོགས་ཁས་ལེན་པས་བྱུང་སྟེ། བྱེད་པ་ལྟ་
སྤྱི་བ་ནས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདག་དང་གང་
ཟག་སོགས་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་འབྲེལ་གྱི་གནས་དགུ་པར། ཁ་ཆེ་བྱེད་པ་
དུ་སྤྱི་བས་ཡིད་གྱི་ནམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གང་ཟག་དུ་ཁས་ལེན་པར་
བཤད། འདུག་པའི་རང་འབྲེལ་དུ། ^༢ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་རྟེན་དུ་སྤང་པོ་
ནི། །ལྷ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད། །ཅེས་པའི་འདོད་
པ་བཛོད་པ་ན། མང་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤང་པོ་ལྷ་ཀ་བདག་དང་། ཁ་

^༡ ག་ཀ་ན་ལ་མེད་དེ། ཉ་ཀ་ན་ལ་མེད། ད་ཀ་ལ་མེད།

^༢ ག་ཀ་ན་ལ་མ་སྤྱི་ཞིག་། ཉ་ཀ་ན་ལ་མི་སྤྱི་ཞིག་། ད་ཀ་ལ་མི་སྤྱི་ཞིག་།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༦༠དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ། འདུག་པ་རང་འབྲེལ་༥༡༥༡༦།

ཅིག་གིས་སེམས་གཅིག་ཕྱ་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་བཤད། ཁ་ཅིག་དེ་
ཉིད་གཞན་ཉིད་ཏྱག་མི་ཏྱག་ །ལ་སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་
འདོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་གནས་^༡མ་བུ་པའི་སྡེ་པས་ཏྱག་མི་ཏྱག་གང་
ཏུ་ཡང་བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་བདག་
ཁས་ལེན་པར་བཤད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་ཁ་ཆེ་བ་དང་མཐུན་པར་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གང་ཟག་དང་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

སེམས་ཙམ་པ་ལ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གཉིས་ལས། ཀུན་
གཞི་མི་འདོད་པའི་རིགས་^༢པའི་རྣམས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པས། ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཙམ་
པས་ནི་ཀུན་གཞི་དེ་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཏེ། དེས་ཉོན་ཡིད་དེ་
དམིགས་པ་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་
ཡོད་ཀྱི་ངར་^༣སེམས་པའི་སྒྲོར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་
^༤ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཐལ་
འགྱུར་བས་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གཅིག་ནི་དེ་ཡང་
ཡིན་ནོ། །

རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་དང་བདག་ཏུ་ཁས་

༡ ག་ཏ་བ་ན་སྐལ་མ། ཏ་ཏ་བ་ན་སྐལ་མ། ད་པ་ན་སྐལ་མ།

༢ ག་ཏ་བ་ན་རིག་ །ཏ་ཏ་བ་ལ་རིག་པའི། ད་པ་ལ་རིག་པའི།

༣ ག་ཏ་བ་ལ་ངར་སེམས་པའི། ཏ་ཏ་བ་ལ་ངར་སེམས་པའི། ད་པ་ལ་ངར་སེམས་པའི།

༤ ག་ཏ་བ་ལ་རྒྱ་མཆོན་གྱི། ཏ་ཏ་བ་ལ་རྒྱ་མཆོན་གྱི། ད་པ་ལ་དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱི།

ལེན་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
བདག་གི་སྤྲ་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་སྲིད་པ་ལེན་པའི་
ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས།^༡ རྣམ་པར་ཤེས་
པ་བདག་ཏུ་ཁས་སྦངས་ནས། དོན་དམ་པར་བདག་མེད་དམ་བཅས་པ་ལ་
དམ་བཅས་པའི་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་ལ་
གཟིགས་ལ་^༢ རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་དང་། གོ་བའི་དུས་ཞིག་འོང་།
ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་བདག་དང་གང་ཟག་སོགས་ཁས་ལེན་གྱང་། དེ་རང་
གི་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོའི་གསེབ་ནས་མི་འཛོག་པར། མིང་རྒྱུང་བཏགས་
^༣ཡོད་ཅམ་གྱི་ང་དང་གང་ཟག་སོགས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ།^༤འདི་ནི་ཕྱང་པོ་
རྣམས་རྟེན་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱིས། སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་ལ་སོགས་
པ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། རྣམ་འབྱོར་པས་བདག་ངི་ལྟར་
འགོག །ཅེས་པའི་ལན་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་མོད། ད་དུང་ལབ་དགོས་པ་
འདུག་ན། དེ་འདྲའི་དགག་པ་ཚོད་པ་དོན་གཞན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་པས་
འགོག་རྒྱུའི་བདག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད།^༥“བདག་ནི་འདི་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། དབུ་མ་ཚོ། ལེགས་ལྷན་འབྲེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ། ༤༡༠་ན།

^༢ ག་༡༤་ན་༡་གཟིགས་ལས། ༡་༡༤་ན་༡་གཟིགས་ལ། ༥་༢་༤་༣་གཟིགས་ལ།

^༣ ག་༡༤་ན་མ་བཏགས། ༡་༡༤་ན་མ་བཏགས། ། ༥་༥༠་མ་བཏགས། །

^༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥་༢་༤་ན།

^༥ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥་༢་༤་ན།

ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །ཞེས་པའི་བདག་དེ་འཛིག་ལྟ་ལྟས་
 གྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བདག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་^༡དེ་ཡང་
 བདག་གི་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ལས་སྤོང་བར་འགྱུར་བས།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེད་ཀྱིས་བདག་གི་བདག་མེད་^༢པ་
 ཞེས་པའི་དོན་གཏན་མ་གོ་བར་འདུག་གོ།

མདོར་ན་བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་
 པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་དེ་ཉིད་སྤངས་ཡང་འོངས་པ་ཡིན་པས།
 ཅུང་ཟད་སྒྲོས་ཏེ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྤྱིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་
 ཀུན་རྫོབ་འཛིག་ཚུལ་འདི་ཞིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དགའ་བས། རྩི་ཙོང་ཁ་པ་
 འཛིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་པའི་གོང་དུ། གངས་རིའི་ཁོད་འདིར་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་
 རྒྱ་མ་དུ་མ་ཞིག་བྱོན་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་འཛིག་
 ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལས་ཀྱང་ཆེས་
 དཀོན་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག་སྟེ། ཁ་ཅིག་གིས་འབྲུལ་ངོར་ཡོད་པ་ལ་ཀུན་
 རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཛིག་ཅེས་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་^༣མ་རིག་
 པའི་ངོར་ཡོད་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་འཛིག་། ཅེས་སོགས་སྐྱ་
 སྐབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པ་ཤ་སྟག་བྱུང་འདུག་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༩པ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འདུག་པ་རང་འབྲེལ། ༢༡༥་༤༡

^༢ ག་༡༤ན་༤་བདག་མེད། ༡༡༤ན་༥་བདག་མེད་པ། ༥་༡༡་༥་བདག་མེད་པ།

^༣ ག་༡༤་བ་༡་ལྟན་སྟེས་ཀྱི། ༡༡༤་བ་༡་ལྟན་སྟེས་ཀྱི། ༥་༡༤་༥་ལྟན་སྟེས།

པའི་ཕྱིར། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་ནི་དྲགས་པོ་ལྟ་སྤྲིངས་སུ། འཕགས་པ་ཡབ་
སྲས་ལྟ་དང་། བྱད་པར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྤྲིངས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་མཚན་མ་བྱད་པར་ཅན་བྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སངས་
རྒྱུ་བསྐྱེད་སྤྲིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གཞིགས་པས་རྟེན་བྱས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཛོག་ཚུལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཐུགས་སུ་རྟེན་པ་
ཡིན་པར་འདུག །དེའི་ཕྱིར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་རྗེས་སུ་མ་འབྲངས་པར་ཐ་སྙད་
འཛོག་ཚུལ་ལ་ལབ་ལབ་རིམ་ཅས་བྱས་ཀྱང་མཁས་པ་མགྲུ་བ་སྦྱེད་པའི་
ཐ་སྙད་འཛོག་ཚུལ་མི་འོང་བས། ལུགས་འདིའི་ཐ་སྙད་འཛོག་ཚུལ་ཤེས་
པར་འདོད་ན། རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་བྱིད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་མེད་ཟེར་བ་
བྱས་འདུག་པ་འདི་ནི་ཆད་ལྟ་ཆེན་པོ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་
ལས།^༡ ཡང་གང་ལས་བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་དམིགས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཡོད་ལ་རྣམ་
པར་སློན་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལས་ནི་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་དུ་
གྱུར་པ་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། བརྟེན་ནས་གདགས་པར་བྱ་བ་ཐ་སྙད་
ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པ་^༢ བཀག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་ཤེས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་རྣམ་སློན་སྤྱོད་པ་པོའི་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་བཞིན་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༢༠༡དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ།^༢ ༢༥་༦།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ།

^༢ ༢༥་༦། ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པ་ཡང་ཞེས་འབྱུང་།

ཀྱིས་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་བཏགས་ཡོད་ཅེས་དུ་ཡོད་པར་གསལ་བར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། མ་ཁྲབ་སྟེ། ཐ་སྙད་བཏགས་ཡོད་ཅེས་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་
གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་སྟེ་ན། འོ་ན་ཡོད་ན་རང་ངོས་ནས་ཡོད་དགོས་པར་
ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས།^༡ དངོས་
པོ་དངོས་པོ་^༢ ཡོད་པར་སྟེ་བའི་ལྟར་^༣ བློ་མེད་དུ་དངོས་པོ་དེའི་ཡོད་པ་
ཉིད་ཡིན་པ་དེ་སྟོན་དུ། དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། གང་
གི་ཆེ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་
དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བོང་བྱའི་རྩ་དང་འབྲ་བས་གཉིས་སུ་སྟེ་བའི་ལས་མ་འདས་
པའི་ཕྱིར། འདིའི་མངོན་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འགྲིག་དཀའ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་ཡོད་ན་རང་ངོས་ནས་ཡོད་དགོས་པར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་
བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཇུག་འགྲེལ་
ལས།^༤ གཟུགས་བརྟན་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་རྣམས་པར་
གཞན་པ་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་
སོགས་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཡོད་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༢༠༡དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་ལ། ༡༣༩༡་པ།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་ལ།
༡༣༩༡་པ། ལས་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྟེ་བའི་ལྟར་ན་ནི་མེད་དུ་དངོས་པོ་དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་
སྟོན་དུ། དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་ལ། གང་གི་ཆེ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་
དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བོང་བྱའི་རྩ་དང་འབྲ་བར་ཞེས་འབྱུང་།

^༣ བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་ལ། ༡༣༩༡་པ། ལྟར་ན་ནི། ཞེས་འབྱུང་།

^༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༢༠༡དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༢༤༡་པ།

པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་དམིགས་པས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་ངེས་པར་བྱེད།
དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་དམིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་
ཡོད་ཙམ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་བྱུང་པར་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་ངེས་ན། བྱེད་ཀླམས་སྤྱ་རྒྱ་མི་འོང་སྟེ།
གཟུགས་བརྒྱན་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཞེས་པ་ནས། ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་
དམིགས་པས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་ངེས་པར་བྱེད། ཅེས་པའི་བར་
ཁྱེད་དེ་གང་ལ་བྱེད། གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་དགོས་
ཞེས་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱེད་དམ། ཡོད་ན་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་ཡོད་དགོས་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་
དང་སེམས་ཙམ་པ་སོགས་རང་སྡེ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས། གུན་རྫོབ་ཏུ་
ཡོད་ན་དོན་དམ་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱུང་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ལུང་དོན་འཆད་
ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་
པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་དོན་དམ་ཏུ་མེད་དགོས་པར་འདོད་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཕྱིར་ཡོད་པར་དམིགས་ཀྱང་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་འདིས། གཟུགས་ཆོར་ཡོད་ཀྱང་།
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་སྡེ་འོག་མའི་
ཕྱོགས་སུ་བརྗོད་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གཞུང་དེས་གཟུགས་

༡ ག་༢༠་བ་༡་སོགས་ཀྱིས། ཏ་༢༠་བ་༢་སོགས་ཀྱིས། ད་༤༡་༢་སོགས་ཀྱི།

ཆོར་སོགས་ཡོད་པར་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས།
གཞན་ཡང་། བྱེད་ལ་འདི་འི་བར་བྱ་སྟེ། ལུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་
བདག་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དམ་ཅེད། གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་མི་
དགོས་པས། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ་ཞེན་ཆུ་བའི་གཞུང་
དང་བྱེད་རང་གི་ཁས་སྦྱངས་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་ཏེ། དང་པོ་ནི། འབྲུག་
པ་ལས།^༡ འདི་ནི་རར་འཛིན་རྟེན་དུ་འང་མི་རིགས་ལ། །འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ཡང་ཡོད་མི་འདོད། །ཅེས་ལུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཅེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁས་སྦྱངས་དང་འགལ་ཚུལ་ནི།
འོན་ལྟ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་ཆོས་ཅན། ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་མ་རིག་
པའི་ངོར་ཡོད་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཁས།
འདོད་ན། ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེ་སྟོ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ།
དེའི་འཛིན་སྦྱངས་ཀྱི་ངོར་ལུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ལན་ཅེད་དོ། །

གལ་ཏེ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་འབྲུལ་ངོར་ཡོད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་
པའི་དོན་ཡིན་པས་སྟོན་ཅེད་དོ། །ཞེན། འོན་མཐའ་བཞིའི་སྟེ་བ་ཆོས་
ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་འབྲུལ་ངོར་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འབྲུག་པ། ༥༥'༥'༡༥།

ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས།^༡ དེ་ཕྱིར་དངོས་སོ་བདག་
ལས་འབྱུང་ཞེས་རབ་ཏུ་བཏགས་པ་འདི། །དེ་ཉིད་དང་ནི་འཛིག་ཏེན་དུ་
ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།^༢ གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཛིག་ཏེན་
ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་དང་།^༣ འདི་ནི་འཛིག་ཏེན་ལས་མིན་དེ་ཉིད་དུ་འང་
འདོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། འབྲུལ་ངོར་ཡོད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དགོས་ཞེས་སྐྱེ་བ་འདི་
དཔལ་ལྷན་ཆེ་བའི་གཞུང་ལ་ཏོག་པ་ཡེ་མ་བཅུག་པ་ཡིན་ཏེ།^༤ མི་ཤེས་
གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱེད་ཐུ་སྟེགས་ཅན། །རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རི་བཞིན་
བཏགས་པ་དང་། །སྐྱེ་མ་སྟེག་རྒྱ་སོགས་ལ་བཏགས་པ་གང་། །དེ་དག་
འཛིག་ཏེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད། །ཅེས་ཐུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་
ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་སྐྱེ་གཙོ་བོ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་པར་བཤད་
འདུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱིད་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་ཆད་བྱུབ་འགོག་པ་ལ་
རིངས་པར་བྱས་འདུག་ཀྱང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་ཐ་སྙད་ཆད་བྱུབ་སྟོན་པའི་
ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བངས་པ་རྣམས་ལ་འབྲུ་སྟོན་“མ་བྱུང་བས། འདི་བྱིད་
རྣམས་ཀྱི་ངན་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ལ་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༢༥་༡༥།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ལ་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༢༥་༡༡།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ལ་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༢༥་༡༥།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ལ་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༢༥་༡༤།

^༥ ག་༥༡་ན་༤་གཏན་མ། ༥་༥༡་ན་༥་གཏན་མ་བྱུང་བས། ད་༥༠་༡༠གཏན་མ་བྱུང་བས།

འགྲེལ་དུ།^༡ བཙུན་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་དང་དང་ལྷན་ཅིག་ཅོད་ཀྱི། རི་འཛིག་རྟེན་དང་མི་ཅོད་དེ། གང་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་
དང་ཡང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །གང་འཛིག་རྟེན་ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་
དང་ཡང་མེད་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གཞི་གྲུབ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དགོས་
པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་དགོས་པ་གསལ་བར་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་དགོས་པ་ནི་རྗེ་མི་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།^༢ ཞེ་
མ་མེམས་ཅན་མེད་ཀྱང་ན། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཅི་ལས་བྱུང་། །རྒྱ་
མེད་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པས། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །འཁོར་བ་
དང་ནི་ལྷ་དཔལ་འདས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་སྟབ་པས་གསུངས་།^༣ །ཞེས་
གསུངས་འདུག་པའི་ཕྱིར།

མདོར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཆོད་གྲུབ་འགོག་པ་འདི་ནི་དབུ་མ་འཇུག་པའི་
མཆོད་བཞེད་ནས་བཟུང་སྟེ། གཞུང་དོན་ཕྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་འཆད་པ་ལ་
ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པའི་མཆོད་བཞེད་དུ།^༤ གང་ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་
རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་སྟུན་ཆོག་མེད་འདི། །ས་ཐོན་དང་ནི་སྟེལ་ལ་རྩ་འདྲ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༦༠༡དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༢༣༩༡༡༥

^༢ ཕྱི་ལོ་༡༠༠༥་ལོར་སྟེ་ཐུན་ནང་པའི་ཞེས་ཡོན་བདེ་ཙ་ལྷན་ཆོག་ནས་དཔལ་དུ་བསྟན་པ། ཇི་བཙུན་
མི་ལ་རས་པའི་མགྱར་འབུམ། ༡༡༩་ཡ།

^༣ ག་༡༡་བ་༡་གསུང་། ༡༡༡་བ་༡་གསུང་། ༡༡༡་གསུང་།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༡༡༡་ཡ།

ཡུན་རིང་དུ། །ལོངས་སྟོང་གནས་ལ་སློན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་བྱུང་བ། །དེ་
ཕྱིར་བདག་གིས་ཐོག་མར་སྟོང་ཇེ་བསྟོང་པར་བགྱི། །ཞེས་འབྲས་བུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྐབས་སུ་ཡང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བཅེ་བ་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས། གདུལ་བུ་
རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བཤད་ལ། བྱིད་ལྟར་ན། དེ་
འབྲའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སྤྱག་བསྐུལ་དང་བལ་བར་འདོད་པའི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
དེར་ཐལ། དེའི་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་མེད་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་
མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། །ཁྱོད་ཀྱི་འདི་ནི་རི་ལྟར་འདོད་དེ་ལྟར། །མི་བདེན་པ་
ཡི་རྒྱལ་བརྟེན་བྱས་ནས། །འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་རང་བཞིན་
ཅན། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྦྱེ་བར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་དང་། །གང་ཕྱིར་
རྒྱུ་མེད་པ་དང་དབང་སྤྲུག་གིས། །རྒྱལ་པོ་གསུང་དང་བདག་གཞན་གཉིས་

༡ ག་༢༡་བ་༥་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏ་༢༡་བ་༦་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ད་
༩་༥་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། ༥༧་༩༡༥།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། ༥༧་༩༡༥།

ཀ་ལས། །དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་
 རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ན་
 ཡང་། །སྟོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་སྐྱེ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་འདི་
 ཅམ་འདུག་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཆོད་གྲུབ་མེད་པ་སྐྱེ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་
 ཟེར་བ་ནི། ཏ་ཅང་ཁམ་མ་^༡ཆེས་སམ། བྱང་སེམས་ས་བླག་པ་བ་དེས་
 ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། རོན་དམ་པ་ཟབ་པའི་ལམ་གྱི་
 རིམ་པ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བགོད་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འཇུག་པ་ལས་^༢ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་གཤོག་
 ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་གྱུར་པ། །ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་ངང་པ་
 ཡི། །མདུན་དུ་བདར་ནས་དགེ་བའི་རྒྱུད་གི་འུགས་སྟོབས་ཀྱིས། །རྒྱལ་
 བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་མོད་རེ་ཞིག་དེ་ཅམ་མོ། །

ཁྱེད་ཀྱིས་རྩི་ཅོང་ཁ་བ་ཡབ་སྲས་ལ། །རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་འཛོག་ཉེས་
 པས། །དེ་ཡི་ཤེས་བྱེད་ལྟར་སྤང་འདི། །བརྒྱ་ཕྱག་བགོད་པས་འཁྲལ་བའི་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༢༢་མ།

^༢ ག་ཤམ་ན་ན་ཁམ་མ་ཆེས་སམ། ཏ་ཤམ་ན་ན་ཁམ་མ་ཆེས་སམ། ད་༤༤་པ་ཁམ་ཆེས་སམ།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༢༢་པ།

^༤ ལྷན་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ། བ་པ། ལྷན་མཆོག་ལྷན། རྣམ་དེས་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ། ༤༤་པ།

གཏམ། རྒྱལ་མི་འཆད་པར་འབྱུང་འདི་ལོ། ཞེས་སྐྱར་བ་བཏབ་འདུག་པ་
འདི་ནི། རོན་ལ་ཁྱིད་རང་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱིད་རང་གི་རྩ་བའི་
བྱུང་མཐའ་ཀུན་རྫོབ་ཆོད་བྱུང་མེད་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱི་བ་སྤྱི་བྱི་
མེད་ཅེས་བ་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་སྤྱད་ལ་སྤྱི་བ་རྩེ་ཆེན་
ལོ་དང་། རི་སྤྱི་བ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་སོགས་རྩེ་ས་སྒྲོས་བྱེད་
པ་ཡང་ཡང་། བའི་བྱུང་མཐའ་ངན་པ་འདི་རྣམས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་
ཤེས་བྱེད་ལྟར་སྤྱང་བརྒྱ་ཐལ་བཀོད་པས་འབྲུལ་བ་རྒྱལ་མི་འཆད་ཏུ་
བྱུང་འདུག་པའི་བྱིར། རོན་དེ་རྣམས་མེད་པར་རི་ལྟར་ཁས་སྦྱངས་ཤེས་ཤིག་
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་སྤྱད་ལ་རི་སྤྱི་བ་
མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་སྤྱད་ལ་
རྒྱུད་ལ་གནས་དང་གནས་མིན་མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྟོན་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མིན་
པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་སྟོབས་བརྒྱ་མེད་པའི་བྱིར། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་སྤྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མཁུན་པའི་སྟོ་
མེད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་སྤྱད་ལ་
རྩེ་ས་སྒྲོས་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། དེའི་སྤྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་མཁུན་
པའི་སྟོ་མེད་པའི་བྱིར།

༡ ག་ཟ་བ་ཏ་ཡང་ཡང་། ༡་ཟ་བ་ཟ་ཡང་ཡང་། ༥༩་ལ་ཡང་ཡང་།

འདོད་ན། རྒྱུ་ཆ་མ་ལས།^༡ བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་འདི་
ནི། རྗེས་ཐོབ་དེ་བཞིན་གཤེགས་ནམས་དང་། །སེམས་ཅན་ཡང་དག་
སྟོལ་བ་ལ། །འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་མཉམ་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་མ་
མཐོང་བར་བྟེན། །

བྱིད་སྦྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་ཟེར་བར་འདུག་ལ། དེ་ལྟར་ན་དཔལ་ལྷན་
ཆ་བས།^༢ འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་འགོག་བར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་
ནི། །ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །དེ་ཡི་
ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་མཚུངས་སུས་དང་ལྷན་ཉིད་ཕྱིར། །གང་ཆེ་འབྱུང་
བའི་བདག་ཉིད་ཡོད་ཉིད་ཁས་ལེན་དེ་ཆེ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
འདིས་བྱིད་ཀྱི་སུས་རྟེན་དེ་ཡང་ལྟ་བ་ངན་པའི་རྟེན་དུ་བཤད་འདུག་གས་
མི་འདུག་བྱིད་རང་སྤྱགས་གཟུ་བོར་ཞོག་ལ་གཟེགས། དེ་ལྟར་ན་བྱིད་
དང་རྒྱུང་འཕེན་གཉིས་སྦྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པ་ཁས་ལེན་བར་མཚུངས་མོད།
བྱིད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུང་འཕེན་གྱིས་རིགས་པ་རྩེད་ཐད་ཤེས་
པས། ཆོད་མ་ཐམས་ཅད་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གཅིག་ཤུར་ཁས་
ཆུངས་ནས། མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་ན་མེད་དགོས་པར་འདོད་ཀྱང་།
མངོན་སུམ་ལ་མི་བསྟོན་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཁས་ལེན་
ལ། བྱིད་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་གཟུགས་སྒྲིབ་ཅི་རོ་རིག་བྱ་ལ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༢༠། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་འཕྲུལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་མ་ལས། ༤༩་ན་༡།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༦༠། དབྱུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆ་བསྟན་གསུངས་ལ། དབྱུ་མ་འཕྲུག་ལ། ༥༢་ན་༢།

སོགས་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་འདུག་པས། རྒྱང་འཕེན་ལས་ཀྱང་ཐ་
ཆད་དམ་སྟུམ་མོ། །

ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་
ལས།^༡ གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་རྩལ་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མིན་
ནོ། །ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་ན་བདེན་མི་དགོས་པར་བཤད་པའི་བྱིར།
ཞེས་སྟུམ་འདུག་པ། ལུང་དོན་དེ་ལྟར་འཆད་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་ན་ཡིན་
ཏེ། ཁྱེད་ལྟར་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པའི་བྱིབ་
པ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་བྱུང་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་བྱུང་པ་བདེན་མེད་དུ་སྒྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱུང་པ་བདེན་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱུབ་
ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱུང་པ་བདེན་པའི་གོ་དོན་གང་ཡིན། གཞན་ཡང་། བྱུང་
པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བརྩལ་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བརྩལ་པ་ཡིན་པ་ཞིག་གཞི་
བྱུབ་པའི་བྱིར། འོ་ན་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། འདི་ལ་འཇུག་པའི་
ལྷོག་ཆེན་ལས།^༢ བན་ལ་བྱང་བའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དོར་བྱང་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༦༡དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཁྲི་བ་བླགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༤༤༥་༢།

^༢ སྒྲུ་འབྱུང་པར་ན། གསུང་འབྱུང་ལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༥༥༠་༦།

བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་^༡ བྱད་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་བརྟན་པས་དེ་ལ་ལྟོས་
པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མིན་པ་ལ་དགོངས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཁྱེད་
གྱིས་ད་དུང་མ་མཐོང་འདུག་ལ། དེས་ན་ལུང་འདི་ཙམ་ཡང་སྒྲིན་མེད་དུ་
འཆད་མཁན་རྩི་ཙེང་ཁ་པ་མ་གཏོགས་སུ་བྱུང་།

གཞན་ཡང་། ཁྱེད་དང་ཀུན་རྫོབ་ཆད་གྲུབ་འགྲོག་མཁན་གཞན་གྱིས་
ཀྱང་། འདུག་འགྲེལ་ལས། །དེ་ལྟ་ན་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་
བསྐྱས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པ་རྣམས་པར་བཞག་གོ །དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་
པ། འདུ་བྱེད་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་
གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཅོས་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་བདེན་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱིས་པ་རྣམས་

^༡ ལྷ་འབུམ་པར་མ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༡༩༠༩། གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་དེ།

^༢ བརྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ། འདུག་པ་རང་འགྲེལ།
༩༩༩། དེ་ལྟ་ན་རི་ཞིག་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་
པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམས་པར་བཞག་གོ །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་གཟིགས་པ་སྤངས་པ། འདུ་བྱེད་གཟུགས་བརྟན་ལ་
སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཅོས་མའི་རང་བཞིན་གྱི་བདེན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྲོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྲོ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྟོག་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་
ཙམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་མ་རིག་པ་ཙམ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

ལ་ནི་སྤྱ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱ་མ་ལ་
སོགས་པ་སྣང་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་
དུ་འབྱུང་རོ། །དེ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་མ་རིག་པ་ཅམ་
དུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཕགས་
པ་རྣམས་ལ་སྣང་གི། སྣང་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མངའ་བ་རྣམས་ལ་ནི་
མིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བའི་རྒྱ་བ་གཏན་ལོག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ལུང་ཁྲུངས་
སྤྱངས་ནས། ལུང་དེའི་དོན་ལ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་།
ཀུན་རྫོབ་ཅམ་པོ་གཉིས་སྤྱ་བྱེ་ནས། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་
ཀྱི་དོར་གཟུགས་སྤྱ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཅམ་
མ་ཡིན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་
རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
མ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་བ་ཅམ་ཡང་མེད་དེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་
ཀྱི་དོར་གཟུགས་སྤྱ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་
རྒྱད་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེ་སྣང་ན་རེ་ཞིག་སྤིད་པའི་
ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སྤྱ་བསྤྱས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་

དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ། ཞེས་པ་འདིས།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་བདེན་འཛིན་དེ་
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་འཛིན་གྱི་སྒོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་
མང་དུ་སྒྲུས་འདུག་པ་འདི་ནི་འདུག་འགྲེལ་ཚུད་གཞོན་པའི་བཤད་པ་ངན་
པ་ཡིན་པས། ཁོ་ལོས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དགག་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ལ་དང་པོར་ཀུན་རྫོབ་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཅན་གྱི་
དངོས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ། ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་ཟེར་རྒྱ་ཡོད། གཞན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་ཡིན་ན་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་
དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དོར་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་ཀྱི་དུ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདེན་ཞེན་
མེད་པ་འགོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལྟ་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་
ན་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་བ་གཏན་ལོག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་
པ་ཡང་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
ཆོག་གསལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ན་དེ་དང་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྲུར་མ། ༢༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། ཆོག་གསལ། ༢༩༣༥

བལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་སེམས་ཡིན་ན་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་
བྱུང་འགགས་^༡ པ་དང་རྣམ་རྟོག་འགགས་པ་དོན་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། བསྟོད་
ཚོགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་ལས། ^༢རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་
པའི་སེམས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྐྱེམས་^༣ བྱས་པའི། །འཁོར་བ་རྣམ་རྟོག་
ཅམ་ཉིད་དོ། རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ཐར་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། རྣམ་རྟོག་སྤངས་པའི་སེམས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྐྱབ་ལ་ཅི་
ན་ལན་འདེབས་རྒྱ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་མེད་ཟེར་བ།
འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་དངོས་སུ་བགག་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་
ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། “དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ཆོལ། །གང་གིས་མཐོང་བར་
འགྱུར་ཞེ་ན། །ཐ་སྙད་དུ་ནི་སེམས་ལ་བཞིན། །ཅེས་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱེད་པ་
ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེས་པའི་ལན་

^༡ ག་ན་བ་ལ་འགགས། ཏ་ན་བ་ལ་འགག། ད་༡༠༩་༡༡་འགག། །

^༢ བསྟོན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུན། ག་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་བསྟོད་པ། ༡༠༩་ཤ།

^༣ བསྟོན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུན་མ། སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་སྟོད་པ། བསྟོས་བྱས་པའི།

^༤ ག་ན་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར། ཏ་ན་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར། ད་༡༠༩་པ་སངས་རྒྱས་སར།

^༥ བསྟོན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུན་མ། ༩༩། སྐྱེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ༣༡༡་ཤ།

དུ། ཐ་སྐད་དུ་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གསུངས་
ཤིང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་།^༡ ཇི་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་
གོས། །སྒྲ་ཆོགས་དེ་མས་དེ་མ་ཅན། ཇི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན། ཇི་མ་
འཆིག་གྱུར་^༢ གོས་མིན་ལྟར། ཇི་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། འདོད་
ཆགས་ལས་སྐྱེས་དེ་མ་ཅན། ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་དེ་མ་སྟེག་ ཇི་ཉིད་འོད་
གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དོ་རྒྱས་ཀྱི་གོས་དེ་མ་ཅན་མེར་བཅུག་པ་ན།
མེས་དེ་མ་འཆིག་གྱུར་གོས་མི་འཆིག་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་མེས་བསྟེགས་པ་ན། དེ་མ་བསྟེགས་པ་ཡིན་གྱི་འོད་གསལ་བའི་
སེམས་མེད་པར་མི་འགྱུར། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན། སེམས་སེམས་
བྱུང་ཡོད་པ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས། སེམས་ཡིད་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་དུ་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་གྲོལ་
སྟེས་ཀྱང་།^༣ སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
སྟེ་རྣམ་པར་རིག་པའོ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་སྟེ། དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལ་སྟོན་
པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཅི་ཟེར་རྒྱ་ཡིན། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཐལ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར། ^༢ བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱེག། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༤༣་༦།

^༣ ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༤༣་༡། ཆོག་འགྱུར།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༧། ཤིང་བྱིན་ཀྱི། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ། ཉི་ལྟང་། ༤༣་༣།

རང་དང་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ལ་ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་འཛོག་
ཚུལ་ཡོད་པ་རྣམས་སོ་སོར་ཁས་ལེན་པ་མ་གཏོགས། གསུང་རབ་སྤྱིའི་
ཐ་སྙད་འཛོག་ཚུལ་རྣམས་ ཐུན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་མེད་པར་ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་
འདོད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་གང་ཞིག །ཐལ་རང་
གཉིས་ལ་ལྟ་བའི་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏགས་གཉིས་ཀ་དངོས། འདོད་
ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས།^༡ གཞན་དག་ན་རེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ལས་
འབྱོར་པའི་ཀྱན་རྩིབ་ཏུ་^༢ དོན་བྱད་པར་ཅན་སྤང་བ་བསྐྱེད་པའི་^༣སྒྲོན་ས་
གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་གྱུར་བ། ཚོས་སྒྲོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་
ཀྱི་བྱ་བ་མཛད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
གདོན་མི་བ་བར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པ་རྣམས་ཅི་ལྟར་བསྟུ། ཞེས་རྒྱལ་སྤྱས་
སེང་གོ་བཟང་པོས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་
གྲུབ་མཐའ་ཀྱན་ཤེས་པས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཡིན།
ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་མེད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུ་མོད། མོང་དུ་བྱངས་པའི་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་དང་།
ཚོས་དབྱིངས་བསྐྱེད་པ་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་སྒྲོན་ནོ། །དེས་ན་བྱིང་ད་

^༡ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུར། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༩་ཉ༡།

^༢ ག་ཤ་ན་ན་ཏུ་བྱུང་བར། ༥་ཤ་ན་ཏུ་བྱུང་བར། ༥་ཉ་ཉ་ཏུ་བྱུང་བར།

^༣ ག་ཤ་ན་ན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སུ། ༥་ཤ་ན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སུ། ༥་ཉ་ཉ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སུ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་མེད་པར་འདོད་པ་འདི། ལུ་
སྟེགས་སྟོན་པ་བ་བྱི་མ་ཟད་ན་སེམས་ཀྱང་ཟད་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུའི་ལོག་
པར་རྟོག་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྟུས་པ། མཁས་བྱུང་གཞན་ལ་
ལུ་སྟེགས་ལུགས་འཛིན་ཞེས། །ཡང་བག་ཆ་མེད་པར་སྟུ་བཞིན་དུ། །རང་
ཉིད་ལུ་སྟེགས་སྟོན་པ་བ་ཡི་ལུགས། །དོ་ཆ་མེད་པར་འཛིན་པ་དོ་མཚར་
ཆེ། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

འོན་འདྲུག་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་གི་རྩ་བ་མང་པོ་ཞིག་ །གཏི་ལུག་རང་བཞིན་སྟོབ་
ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་ལ་འབྲུ་མ་འོན་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱུང་འདུག་པས། །ཁོ་ཤོས་དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་
འདྲུག་འགྲེལ་ལས། །'དེ་ལྟ་ན་རེ་ཞིག་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་
སྟུ་བསྟུས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་
གྱི་བདེན་པ་འཛོག་བྱེད་གྱི་སྟོ་བདེན་འཛིན་ལ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིའི་དོན་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་
བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་དོར་འཛོག་པའི་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་བདེན་
འཛིན་ལ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ནི་རྩི་ཙོང་ཁ་པའི་ལོགས་
བཤད་ཡིན་ནོ། །

དེའི་རྩིས་སྟུ། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱུང་ཆུབ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༥བུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འདྲུག་པ་རང་འགྲེལ། ༤༡༩།

སེམས་དབའ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་དེག་པ་སྤངས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
དོན་ནི། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་པར་
འཛིན་པ་ཡོད་པ་དང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་
བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་མེད་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་
ཐོབ་ཏུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་སྤང་བ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་སྤང་བ་ཙམ་
ཡང་མེད། ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

འོན་དེ་ལྟར་བཙམ་ལྟར་འདས་དེས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་ཀུན་
རྫོབ་ཙམ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ལ་
མཁས་པ་ཁ་ཅིག །དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། འཛིག་ཉེན་བདེན་
རྟོག་གི་ཀུན་རྫོབ་དེའི་ངོར་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། བདེན་
རྟོག་སྤངས་པའི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་
ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་། དེ་ཞིག་མི་འཐད་
དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་འཛིག་ཉེན་བདེན་རྟོག་གི་ངོར་བདེན་
པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། གཏི་ཐུག་རང་བཞིན་སྤྱི་བ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །དེས་གང་
བཙམ་མ་བདེན་པར་སྤང་དེ་ནི། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་སྟབ་པ་དེས་
གསུངས་ཉེ། །བཙམ་མར་གྱུར་པའི་དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འོ། །ཞེས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༩༥་༢༠།

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལུང་དེའི་དོན་ནི། སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ཀུན་
རྫོབ་ཅམ་གྱི་ཆོས་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཅམ་གྱི་
ཆོས་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲོའི་
སྤང་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བདུན་པ་མན་
ཆད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་དུ་མ་ཁྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་གཟིགས་ཚུལ་ནི། རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་རྩོམ་
བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞིག་གཟིགས་པ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་དགྲ་
བཅོམ་དང་དག་སའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་
ནི། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་རྩོམ་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཞིག་གཟིགས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་རྩོམ་བདེན་པའི་ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་མ་གཟིགས་པར། སྤང་རོའི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཞིག་གཟིགས་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་ཟེར་བ་འདི། གྲུབ་
མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞི་པོ་གང་གི་འང་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སྡེ་འོག་མ་དང་
ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་ཀས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འདོད་
པ་ནི་ཆད་ལྟའི་གཙོ་བོར་གཟུང་ནས། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་

ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ། ཅ་མེད་ཀྱི་གཤམ་ཏེ་འདི་དག་ཀྱན་
སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཛིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནས། །འཛིག་ཏེན་
པ་ཡི་ཐ་སྟོན་ནི། །ཀྱན་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དངོས་སྒྲུབ་པའི་ཅོད་
པ་བཀོད་ནས། །དེ་ལ་ལན་འདེབས་པ་ན། །འབྱུང་འཛིག་དང་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་དང་། །དགོན་ཅོག་གསུམ་མེད་པར་འདོད་ཅེས་མ་གསུངས་
པར། །དེ་རྣམས་མེད་པར་འགལ་བའི་ཉེས་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་འཇུག་གི། །ཁོ་མོ་
ཅག་ལ་དེ་རྣམས་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་ལན་
བཏབ་པའི་ཕྱིར། །དེ་སྐད་དུ། །ཁྱོད་ནི་རང་གི་སྦྱོན་རྣམས་ནི། །ང་ལ་ཡོངས་
སྒྲུབ་བྱེད་པ། །རྟ་མ་མའོན་པར་ཞོན་བཞིན་དུ། །རྟ་ཉིད་བརྗེད་པར་གྱུར་
པ་བཞིན། །ཞེས་དང་། །ཀྱི་གཤམ་ཏེ་འདི་ཀྱན་མི་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་
འཛིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྲིལ་ན། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མེད་
པར་ཐལ། །འབྱུང་འཛིག་ལ་སོགས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། །འདོད་ན། །འབྲས་གནས་བཞི་དང་ཞུགས་པ་བཞི་སྟེ་དགེ་འདུན་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྐུ་ལྷན། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༥༡༣།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྐུ་ལྷན། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༥༡༤།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྐུ་ལྷན། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༥༡༥།

དགོན་མཚོག་དང་། དམ་པའི་ཆོས་དང་། སངས་རྒྱས་དགོན་མཚོག་ལ་
སོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ལ། ཁ་བརྟེན་པར་ཡང་ཐལ་
བར་འགྱུར། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སངས་རྒྱས་ལ། ཁ་བརྟེན་པར་ཡང་
ཐལ་བར་འགྱུར། ཁེས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་
ཉེས་པ་དུ་མ་བརྗོད་ནས་བཀག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱད་པར་དུ་ཅ་ཤེས་ས། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་
རུང་བར་འགྱུར། གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་བ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མི་རུང་
འགྱུར། ཁེས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གང་གི་ལུགས་ལ་རུང་བའི་དབུ་མ་
པའི་ལུགས་དེ་ལ། འབྱུང་འཇིག་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
ཐམས་ཅད་ཆད་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་ཤེས་པ་ཞིག་འོང་ཁེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཆད་གྲུབ་ཏུ་
ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲིན་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་ན། ལུགས་
དེ་ལ་ཐ་སྐད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་ལྡན་དུ་ཁས་སྦྱང་དུ་རུང་།
ཁེས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་གང་ལ་བྱེད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པར་
འཇོག་པ་ལ་བྱེད་དམ། དེ་ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༤་༦།

༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༦་༡༦།

ལྟར་ན། ཁྱོད་རང་ལ་དངོས་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་
དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་འདྲིལ་ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་
ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཚུངས། དོན་དམ་དུ་མེད་མཚུངས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱ་བས། གཞན་ལ་མོ་གཤམ་བྱས་གཞོད་
ཅི་ཞིག་བསྐྱལ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མོ་
གཤམ་བྱ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་ཡིན་པ་ཡང་
ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་ཐལ། མོ་གཤམ་བྱ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དངོས་འགལ། བྱ་བ་མེད་ན། རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་ཡིན་པ་ཐ་སྙད་དུ་
ཡོད་པར་ཁས་སྐྱེས་ནས་མོ་གཤམ་བྱ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་
ནི། ཁྱོད་ལ་མོ་གཤམ་བྱས་གཞོད་པ་ཅི་ཞིག་བསྐྱལ་ནས་མོ་གཤམ་བྱ་ཐ་
སྙད་དུ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན། ལར་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་འདི་རྣམས་ནི་ཁས་
ལེན་བྱུང་བ་གཅིག་ཀྱང་མི་སྒྲུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་དབྱ་མ་རྣམ་དེས་ཟེར་བ་དེར།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རང་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་མིན་པའི་རིགས་པ་བཤད་པར་
བྱ་སྟེ། མིག་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་གསུང་མོད། དེར་ཡོད་པས་རང་
ལུགས་ལ་ཡོད་པའི་གོ་མི་ཆོད་དེ། ཐ་སྙད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཚན་མར་འཛིན་
པའི་ཉོག་པ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་བརྗོད་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ།
དེའི་ངོར་ཡོད་པས་ཡོད་པའི་གོ་ཆོད་ན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཀྱང་
ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། །ཞེས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་

༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༠༡ དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ། དབྱ་མ་འཇུག་པ། ༢༠༠༩

གཉིས་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པར་བཤད་ནས། དེའི་རྩིས་སུ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཀུན་
རྩོལ་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཐ་སྟད་དུ་ཡང་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་
བདག་བཞིན། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་པ་ལྟ་བུ་པོ། །ཞེས་གང་ཟག་གི་བདག་
ཐ་སྟད་དུ་ཡང་མེད་ཅེས་བཤད་འདུག་པའི་ཕྱིར། ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་
འདི་ཙམ་ཡང་མི་རིག་པར་ཚོམ་བྱེད་པ་ནི་ཁལ་སྤྱང་^༡ བར་ཟད་དོ། །

གཞན་ཡང་། བྱིང་གྱི་ལྟ་བ་འདི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་
ལུགས་སུ་བྱས་ནས། རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་ཆད་ལྟ་ཁོ་ན་ལ་སྟེལ་བ་དེ་
ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་པའི་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་པ་ནམས་ཀྱི་
ནང་ནས་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཆད་ལྟ་ཁས་ལེན་རྒྱ་ཡིན་ན། མཐའ་
བལ་གྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་པ་གང་གི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་རྒྱ་ཡིན།
གལ་ཏེ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཆད་ལྟ་ཁས་མ་སྒྲངས་སོ་སྟམ་ན།

འོ་ན་ཉོན་ཅིག །དེར་ཐལ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ^༢མེད་པ་བ་ནི་
ངན་འགྲོར་འགྲོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མེད་ལྟ་དེ་དབུ་མ་
ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་དེར་ཐལ།
དབུ་མ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ལས་འབྲས་དང་སྟེ་བ་སྤྱི་མེད་པར་ཁས་
ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས་འགལ། ཁྲབ་པ་མེད་དོ་སྟམ་ན། འོ་

^༡ ག་ཤ་ན་ཉ་བྱང་བར་ཟད་དེ། ཉ་ཤ་ན་ཉ་བྱང་བར་ཟད་དེ། ད་ཉ་ཤ་ཉ་བྱང་བར་ཟད་དེ།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦། སྟེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུལ། རིན་ཆེན་སྤང་བ། ༢༤༣་ཉ།

ན་རིན་ཆེན་^༡ འཕྲེང་བ་ལས། ^༢མདོར་ན་མེད་པར་ལྟ་བུ་ཉིད། །ལས་དང་
འབྲས་བྱ་མེད་ཅེས་པ། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་ངན་སོང་བ། །དེ་ནི་ལོག་
པར་ལྟ་ཞེས་བཤད། །ཅེས་པའི་གཞུང་འདིས་བརྗོད་བྱ་ཅི་བསྟན་འདུག་
ཐུགས་བསམ་ཐོང་། །བྲིད་ཀྱིས་རེས་འགའ་ཡོད་མིན་མེད་མིན་སྒྲ་བའི་
དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར། རེས་འགའ་ལས་འབྲས་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་
པ་མེད་པ་འདི་སྒྲ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་ཅི་ཟེར་འདི་ཟེར་
མི་འདུག་པ། དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བའི་ཕྱགས་ལ་གང་ཁས་ལེན་རྒྱ་ཡིན་ཏིག་
ཏིག་ཅིག་ལ་བ་རྒྱ་ཞེ་ཡོད། གང་ཁས་ལེན་གྲང་སྒྲ་བའི་ཕྱགས་ལས་ཕྱི་
རོལ་ཏུ་གྱུར་པའོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་ཁྲིད་ཀྱིས། སྤང་པོར་བདག་ཡོད་ཅེས་པ་འཛིག་
ཆོགས་ལ། །ལྟ་བའི་རི་བོ་ཀྱན་གྱི་གཙོ་བོར་གསུང་། །མིང་ཅམ་མ་ཐུན་
པས་དོན་ལ་བདག་ཡིན་ན། །མིང་ཅམ་མ་ཐུན་ནམས་དོན་ལ་ཅིས་མི་
བདེན། །ཞེས་དགག་པ་བྲེད་པ་ནི་དབྱ་མ་འཇུག་པའི་གཞུང་ལ་མ་སྦྱངས་
པའི་འཆལ་གཏམ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། ^༣ སྤང་པོར་བདག་ཡོད་མ་
ཡིན་བདག་ལ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་འཛིག་ལྟ་དེ་འཛིག་
ལྟ་ཀྱན་བརྟགས་ཡིན་ལ། འཛིག་ལྟ་ཀྱན་བརྟགས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་

^༡ ག་ཤ་ན་ལ་རིན་ཅེན། ཏ་ཤ་ན་ལ་རིན་ཅེན། ད་ཤ་ན་ལ་རིན་ཅེན།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦། སྤྲེལ་རབས་གོ། མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱད། རིན་ཆེན་སྤྲེང་བ། ༢༤༩་།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བ་བྲགས་པ། དབྱ་མ་འཇུག་པ། ༥༧་ཀ།

གཙོ་བོར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཐར་པ་དོན་གཉིས་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་ལྟ་
ལྟ་སྒྲུས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པའི་ཡན་ལག་དྲུ། དེ་ཀྱང་བརྟགས་ཀྱི་ཞེན་
ཡུལ་འགོག་པར་གསུངས་པ་ཅམ་ཡིན་ཕྱིར།^༡མིང་ཅམ་མཐུན་པས་དོན་
ལ་བདག་ཡིན་ན། མིང་ཅམ་མཐུན་རྣམས་དོན་ལ་ཅེས་མི་བདེན། ཞེས་
པ་འདི་ལ་འབྲེལ་གཏན་མི་འདུག་པས་ལན་གདབ་མི་དགོས་སོ། །

དེའི་རྩིས་སྟུ།^༢བྱེད་པོ་དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས། བདག་ཅེས་
ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། འདི་ཉིད་བདག་ཏུ་སྦྲ་དང་བདག་མེད་
དུ། བསྐྱབ་པ་བྱི་ནང་གཞུང་གི་བྱད་པར་ཡིན། ཞེས་པའི་དགག་པ་འདི་
ནི་རང་ལ་ནང་འགལ་བྱུང་བ་དོ་མ་ཞེས་པའི་དགག་པར་འདུག་སྟེ། འོ་
ན་མང་བཀྱར་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་
ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་
ན། དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་རང་གིས་བརྟུམས་པའི་དབུ་མ་རྣམ་ངེས་
ཞེས་པ་དེར། གཉིས་པ་ཆོས་འདིའི་གྲུབ་མཐའ་སྦྲ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་
ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། དེ་མེད་པར་སྦྲ་བའོ། འདང་པོ་ནི། མང་པོས་
བཀྱར་བའི་སྡེ་པ་དག་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། བྱེད་པོ་ཉིད་བདག་
ཏུ་འདོད་པ་དང་། བདག་སྤང་དེ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་
འདོད་པའི་ལུགས་སོ། འདང་པོ་ལ་ཡང་སྤང་པོ་ལྔ་ཆར་བདག་ཏུ་འདོད་པ་

^༡ འཁྲུ་མཆོག་ལྟན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ག། འཁྲུ་མཆོག་ལྟན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༥༩་༣།

^༢ འཁྲུ་མཆོག་ལྟན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ག། འཁྲུ་མཆོག་ལྟན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༥༩་༤།

དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པའོ། །ཞེས་རང་
ལུགས་བཞག་པ་འདི་བརྗེད་དམ།

ཡང་བྱིད་གྱི་དབུ་མ་རྣམ་ངེས་ཟེར་བ་དེར། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་མང་
བཀུར་བས་པས་སྤང་པོ་བདག་འདྲིན་གྱི་དམིགས་པར་ཁས་སྦངས་པ་ལ།
སྤང་པོ་ཆོས་ཅན། བདག་ཏུ་ཐལ། བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཞེས་ཐོག་མར་འཕངས་ནས། དེའི་བྱབ་པ་ཆད་མས་བྱུབ་ཅིང་། འདོད་
ན། གལ་ཏེ་སྤང་པོ་བདག་ན་དེ་བྱིར་དེ། །ཞེས་སོགས་གྱི་གཞོད་བྱེད་སྟོན་
པ་ཡིན་ཀོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བཞེད་པ་བསྐྱར་ནས། དེ་
ནི་མི་འཐད་དེ། མང་བཀུར་བའི་རྩ་བའི་བྱུབ་མཐར་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་ཁས་
སྦངས་ཟེན་བཞིན་དུ། སྐར་ཡང་ཐལ་རོ་དེ་ལྟར་འཕེན་པ་རིག་པའི་གཞུང་
ལུགས་མིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སྒྲིམ་འདུག་པ་ཉོན་ཅིག །

འོན་དཔལ་ལྡན་ཆོ་བས་མང་བཀུར་བ་སོགས་ལ། ¹བདག་ནི་རྩལ་སྤུ་
འགྱུར་ཞིང་དེར་ལྟ་བུ། །རྩལ་ལ་འཇུག་པས་བྱིན་ཅི་ལོག་མི་འགྱུར། །ཞེས་
ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པ་འདི་ཡང་ཐལ་རོ་ཡིན་པར་ཐལ། མང་བཀུར་བའི་
རྩ་བའི་བྱུབ་མཐར་ལ་སྤང་པོ་གང་ཟག་བདག་ཏུ་ཁས་སྦངས་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། དེས་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་ཁས་སྦངས། བདག་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་
བདག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། མང་བཀུར་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབུ་མ་ལ་ དཔལ་ལྡན་ཆོ་བ་གསལ་བུ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། ༥༧་༩་༢།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབུ་མ་ལ་ དཔལ་ལྡན་ཆོ་བ་གསལ་བུ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། ༥༧་༩་༢།

བ་དེས་འཛིག་ལྟ་ལོག་ཤེས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། མང་བཟུར་བས་
འཛིག་ལྟའི་ཞེན་ཡུལ་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན།^༡དེར་ལྟ་བ། །རྩིས་ལ་འདུག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་
དང་འགལ།

གཞན་ཡང་། མང་བཟུར་བས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། མང་བཟུར་བས་
གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདོད་ན།^༢ཁྱོད་ཀྱིས་རྣལ་
འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལ། །དེ་ཆེ་ངེས་པར་དངོས་རྣམས་མེད་པར་
འགྱུར། །རྟག་བདག་སྟོང་ན་དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་སམ་སྤང་
པོ་བདག་མི་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པ་དང་རྩིས་ལྟ་ལོག་པ་ལ། ལར་བྱེད་
ཀྱིས་བདག་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་དགོས་པ་དང་། མང་བཟུར་
བ་སོགས་ཀྱིས་སྤང་པོ་ལྟ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཕྱི་
ནང་གི་བྱེད་པར་བདག་ཁས་ལེན་མི་ལེན་སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་འཛིག་ཅེས་
སོགས་ནང་འགལ་འབའ་ཞིག་ལ་བ་ནས།^༣གངས་ཅན་མཁས་པ་རྣམས་ལ་
འདི་བསྤིང་ངོ། །ཞེས་ཟེར་བར་འདུག་པས། བྱེད་ཁ་འཆལ་འདོན་པ་ལ་ཁ་
པོ་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་འདུག་།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འདུག་པ། ༥༧༩༤

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འདུག་པ། ༥༧༩༥

^༣ རྒྱ་མཚོ་གཞུང་གི་གསུང་འབུམ་དང་། རྒྱ་མཚོ་གཞུང་གི་སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༥༠༦

^༤ ག་ཤེས་པ་ན་འདུག །༥༩༤་བ་ལ་འདུག །༥༩༤་པ་འདུག །

དེ་ལྟར་ན་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་མང་བཀྱར་བ་སོགས་ཕྱང་པོ་བདག་
ཏུ་འདོད་པའི་རང་སྤེལ་འགོག་པའི་ཆེ། ཁྱིད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་བདག་
མེད་མཐོང་བ་ཡིས། །གཟུགས་སོགས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་
ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་འབྲེལ་མེད་ཁོན་ཡིན་པར་ཐལ། མང་བཀྱར་
བ་སོགས་ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པའི་རང་སྤེལ་རྣམས་ཀྱིས། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས།
དེས་ན་ཁྱིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྤྲེལ་མ་གོ་འདུག་པས། ཁོ་ལོས་བཤད་པར་བྱ་
སྟེ། དེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞི་ཀས་བདག་
ཁས་ལེན་ཅིང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དཔེར་ན་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། བདེན་པ་མེད་པར་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པ་བཞིན་
ནོ། །ཁྱིད་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་བདག་མེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་འདྲི་བའི་རིགས་སུ་འདུག་པ། སྤང་མེད་དེ་འབྲེལ་ལན་
བྱེད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་མོད། འོན་ཀྱང་ཁྱིད་ཡིད་མི་ཆིམ་ན། བདག་
གཉིས་གང་ཡང་ཆད་མས་མི་དམིགས་པ་དེ་བདག་མེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིམ་པས་ཆོག་གོ།

ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་དབུ་མ་རྣམ་དེས་ཞེས་པ་དེར། རང་ལུགས་འདོག་པ་
ན།^༡གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་གྱི་དམིགས་པ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པའི་རྣམ་སྤྲོན་གྱི་སྤང་པོའི་ཞེས་སྒྲུབ་འདུག་པ་ཉོན་ཅིག །རང་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པའི་རྣམ་སྤྲོན་གྱི་སྤང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་འདྲིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་
དམིགས་རྣམ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་རྟེན་དམིགས་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། ཁུབ་པ་མེད་ན། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས།^༢མོ་
གཤམ་བུ་ལྟར་སྤྱེ་བ་དང་བལ་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཡོད་མིན་
ཞིང་། །འདི་ནི་རང་འདྲིན་རྟེན་དུ་འང་མི་རིགས་ལ། །ཞེས་སུ་སྟེགས་རང་
ལ་གྲགས་པའི་མ་སྐྱེས་པའི་རྟགས་བཀོད་ནས་འགོག་པ་དེ་ལྟར་རིགས།
གལ་ཏེ་སྤང་པོ་ལྟ་འདྲིན་དམིགས་ལུལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲིན་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཞེས་པའི་འདྲིན་ཆོགས་ནི་སྤང་པོ་ལྟ་ལ་བཟོད་ལ། དེ་ལ་
ལྟ་བུ་འདྲིན་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་སྤྲུམ་ན། སྤྲོན་མེད་
དེ། འདྲིན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ལ་ལྟ་བུ་འདྲིན་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས།^༣གང་ཟག་བདག་ཏུ་འདོད་ཅིང་གང་ཟག་གི་ །བདག་
མེད་ཅེས་པ་འདི་ཡང་བཞད་གད་གནས། །དེ་ཕྱིར་བདག་དང་གང་ཟག་

^༡ ལྷུ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ། བ་པ། ལྷུ་མཆོག་ལྷན། རྣམ་དེས་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ། ༣༠༩་ན།

^༢ བསྐྱུས་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འདུག་པ། ༥༥་༥་༡༤།

^༣ ལྷུ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་པ། ལྷུ་མཆོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༤༥་༥་༥།

ནམ་གངས་སྤྲ། །འདོད་པ་འདི་ཡང་རང་ཆོག་འགལ་བའི་ཁྱད། །ཞེས་པའི་
དགག་པ་ཞིག་བྱས་འདུག་པ་འདི་དང་། ཁྱེད་རང་གི་དབྱ་མ་ནམ་ངེས་
ཞེས་པ་དེར། རང་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྱལ་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་བརྒྱང་བའི་དམིགས་
པ་ང་དེ་ཉིད་^༡ བདག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་གཞོད་
ཁྱེད་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་འདུག་ནའང་། འདི་འབྲས་བྱིས་པ་འབྲིད་པའི་
བཀོ་སྐྱོང་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྱལ་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་གཟུང་བའི་དམིགས་པ་
ཆོས་ཉིད་དེ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ།

དེའི་རྗེས་སུ་ཁྱེད་ཀྱིས། ^༢གང་ཟག་ཉིད་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི། ཐོག་
མེད་དུས་ནས་འཁྱུངས་པའི་མོངས་ཆེན་ཏེ། །དེ་ཉིད་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་རང་
རྒྱུད་ལ། །བསྐྱེད་པའི་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོར་མཁས་ནམས་བཞེད། །ཅེས་
ཟེར་བ་ནི་རང་གི་བྱ་བ་མཐའ་སྟུན་འབྱེན་པའི་ཅལ་ཙལ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་གང་
ཟག་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ནམ།
འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དངོས་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་
ན། འོ་ན་གང་ཟག་གི་སྟེང་པའི་སྒོ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་

^༡ ག་༣༠་བ་༡་ང་དེ་ཉིད། ཏ་༣༠་བ་༣་དེ་དེ་ཉིད། ད་༡༣་༣་༥་དེ་དེ་ཉིད།

^༢ ལྷག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲས་ང་ག། ལྷག་མཆོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༩་པ།

ཐལ། གང་ཟག་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་
ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ནོ་སྤྱོད་པའི་སློ་ཡང་
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གོ་སྤྱོད་པའི་སློ་དེ་གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བའོ་སྤྱོད་པའི་
སློ་འདི་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའོ་སྤྱོད་པའི་སློ་དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱེད་རང་སངས་
རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤྲོངས་ལ། སྐྱབས་འགོ་ནས་
མ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་འཛིག་ཏེན་འདིའི་ཟང་ཟེང་ཁོ་ན་དོན་དུ་གཉེར་བ་
ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཞིག །

ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་ཚོད་ཡིག་ལས།^༡སེམས་ཅམ་གཞུང་དང་དབུ་མའི་
གཞུང་འགའ་ཞིག །རང་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཀའ་བྱས་ནས། །དེ་ལ་
ནང་འགལ་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་བ་ལ། །ཅིར་ཡང་མི་སེམས་གཞན་ལ་རང་ཉིད་
ཀྱི། །ཁོང་ཁྱོད་སྤྱིན་སྤང་ནག་པོ་ཆེར་གཡོས་ཏེ། །ཆོག་ངན་མི་བཟད་
འབྲུག་གི་སྒྲ་ཆེན་གྱིས། །དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་ཆོགས་རྣམས་ཕྱོགས་
བརྒྱར་འབྱེད། །འདི་འདྲ་འདི་ནི་དམ་པའི་གཞུང་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཅུང་
ཟད་དཔུང་ལ་དཔྱོད་ལྡན་དག །རྣ་བ་སྒྲགས་ཏེ་ལེགས་པར་ལན་ཐོབ་

^༡ ལྷ་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ག། ལྷ་མཚོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༡-༤༡

ཅིག །ཅེས་དགག་པ་བཟང་པོ་ཞིག་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་ཁ་པོ་བྱས་ནས་ལན་
ཐོབ་ཅིག་ཅེས་སྒྲིམ་འདུག་ལ། ལན་གདབ་དགོས་པ་མི་འདུག །རྒྱ་བོད་
ཀྱི་མཁས་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་གཞག་བྱེད་པའི་ཆེ་བྱིང་གི་བྱུང་
མཐའ་འདི་ལུང་ཆོད་ལྡན་འདི་དང་འགལ་ཞིང་། རིགས་པ་འདིས་གཞོད་
ཅེས་ཀུན་སྒྲོང་ངན་པ་དོར་ནས་དགག་གཞག་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱིང་
ཕྱོགས་སྤྱང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བྱུང་མཐའ་ལ་
སྐྱར་བ་ཆེན་པོ་བཏབ་པས་འདོད་དོན་འབྱུང་སྐྱམ་ནས། ངན་སྒྲིམ་འབའ་
ཞིག་གི་ཙོང་པ་འདི་འདྲ་ལ་ལན་འདེབས་པར་མི་སྟོ་མོད། འོན་ཀྱང་མ་འདྲ་
བྲགས་པས་ལན་ཅུང་ཟད་གདབ་པར་བྱའི། བྱིང་རང་རྣམས་རྣ་བ་སྒྲགས་
ཏེ་ལུང་དང་རིགས་པ་རྗེ་མ་མེད་པའི་དགག་གཞག་འདི་དག་ལ་ལན་
གདབ་རྒྱུ་ཡོད་ན་འདེབས་པའི་དུས་ལ་བབ་པོ། །

འདིར་སྒྲིམ་ལ། །ལུང་དང་རིགས་པའི་དགག་གཞག་གཏན་མེད་
པར། །གངས་ཅན་ཁོད་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་མང་པོ་ལ། །ཁོང་ཁོའི་སྤྱིན་ལུང་
ནག་པོ་ཆེར་གཡོས་ཏེ། །ཆོག་ངན་སེར་བ་ཕྱོགས་བརྒྱར་པའ་གྱུར་
ཀྱང་། །རྡོ་རྗེ་འཛིན་པས་རྗེས་བཟུང་སྟེ་པོ་ཡི། །པན་བདེའི་ལོ་ཐོག་
འཛོམས་པར་བྱེད་མི་ལུས། །གཞན་ལ་མི་གཞོད་རང་ཕྱོགས་ཁོ་ན་
འཛོམས། །རྣམ་དཔྱོད་མི་ལྡན་ལོག་པའི་ལམ་ལ་སྟོར། །དེ་ཕྱིར་དེ་འདྲ་
དམ་པའི་ཚུལ་མ་ཡིན། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

དེ་ནི་དགག་པའི་དངོས་ལན་གདབ་པར་བྱའི། རྣ་བ་སྒྲགས་ཏེ་ལེགས་

པར་ཉོན་ཅིག། །དེ་ལ་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་པ་ནི། གོང་གི་ཚྭ་ཡིག་དེའི་
མཐུག་ཏུ། ལྷ་སྐྱབ་གཞུང་གི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡི། །མཐར་ཐུག་རིགས་
པས་སྐྱབ་ཅིང་ལོག་ཕྱོགས་ལ། །རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་འཕེན་ཞིང་དབྱ་
མ་བར། །ཁས་ལེན་དེ་འབྲ་དངོས་པོར་སྐྱ་བའི་གཞུང་། །ཡིན་གྱི་ལེགས་
ལྷན་ཡེ་ཤེས་སྣང་པོ་སོགས། །ཡིན་ལུགས་སྟོན་པར་རྒྱལ་བས་ལུང་
བསྟན་པ། །ཚུལ་བཞིན་བརྟེས་པའི་མཁས་ཀླམས་ག་ལ་ཡིན། །ཆོས་
ཀླམས་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་བྱ་བ་ཅིང་། །རང་བཞིན་གྱིས་བྱ་བ་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས། །རབ་ཏུ་བྱ་བ་བའི་གཞུང་ཆེན་ལེགས་བཅུགས་
ནས། །མཐའ་དག་བདེན་པར་མེད་ཅེས་འདོན་པ་ཡི། །དབྱ་མའི་གཞུང་
ལུགས་འདི་དང་འདི་དག་གིས། །ཆོས་ལྟར་བཅོས་ནས་ཆོས་མིན་སྟོན་
ནོ་ཞེས། །ཡང་ཡང་སྟོག་པའི་སྒྲེགས་བཅ་མང་མཐོང་ཆོ། །དཔྱོད་མེད་
དོན་གཉེར་མང་པོས་འཕགས་ཀླམས་ལ། །སྐྱར་བ་བཏབ་ཅིང་ཆོད་ལྷན་
མཁས་པའི་གཞུང་། །རྩ་བཞིན་དོར་ནས་རང་བཟོའི་གཞུང་ཆེན་ལ། །ཉིན་
མཚན་ཀུན་ཏུ་འབད་པས་རབ་བསྐྱེམས་ཀྱང་། །ལུས་དང་ལོངས་སྟོང་
གོན་ཏུ་གྱུར་པར་ཟད། །ཅེས་སྐྱར་འདེབས་དང་བཅས་པའི་དགག་པ་
བྱས་སོ། །ཁྱེད་ཀྱི་དགག་པ་འདི་ཀླམས་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པའི་ཉམས་པའི་
དགག་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། །སེམས་ཅམ་པ་ཀླམས་ཀྱིས་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་
གཞུང་འགོག་ཅིང་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་འཕེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

༡ ལྷ་ས་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ག། ལྷ་ས་མཚོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༣་ཤ།

བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་བར་གནས་བརྟན་ཚོས་སྐྱོང་གིས་ཅ་ཤིང་བཞི་
བརྒྱ་པའི་དགོངས་བ་སེམས་ཅན་དུ་བཟུལ་ཞིང་། དངོས་སྤྱོད་པའི་མཁས་
པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་གང་དུ་ཡང་སྤྱོད་དངོས་སུ་བཀག་བ་གཅིག་གྱང་
མེད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱིས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་སྦྱང་
པོ་སོགས་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པས།
དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཚོས་ཁས་མི་ལེན་
ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྒྱལ་མེད་ཀྱི་ཉམས་པ་སྤྱོད་པོ་མགོ་སྐྱོར་བའི་རྩན་ཆེན་
པོ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་སྦྱང་པོ་སོགས་མཁས་བྱུང་
ཆེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་
སྟོན་པར་རྒྱལ་བས་མདོ་རྒྱུད་གང་ནས་ལུང་བསྟན། ཞེས་བྲིས་ན་ཅི་ཡང་
མི་སྤྱོད་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་འཛིན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་བྱེད་ཀྱིས་རྗེ་
ཙོང་ཁ་བའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་རྣམས་རང་བཟོའི་གཞུང་
ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ལུས་དང་ཡོངས་སྐྱོད་གོན་དུ་འགྱུར།
ཞེས་པའི་སྐུར་བ་བཏབ་ནས། དེས་ན་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ལྟ་བ་
མཐོ་དམའི་བྱེད་པར་ཡོད་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་གི་
ཁྱོགས་སུ་མཐར་ཐུག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཁས་སྤངས་
སོ། །ཞེས་སྤྱོད་པའི། རང་བཟོའི་བྱུང་མཐའ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་བྱས་
འདུག་པ། རང་བཟོའི་བྱུང་མཐའ་ཡིན་མིན་བལྟ་བ་ཡིན་པས། བྱེད་

ནམས་གཞན་དུ་མ་བྱོལ་བར་རིགས་པ་དང་ལུང་འདི་ནམས་ལ་ལན་
ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིག །

དབུ་མ་རང་རྒྱད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཁས་ཁྲུངས་
བར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
བྱུང་བ་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་པ་གང་ཞིག །མདོ་སྡེ་པས་བདེན་བྱུང་ཏུ་ཁས་
ཁྲུངས་པ་དེ་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་ཁྲུངས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་དང་པོ་ནི་བྲིད་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་ཁྲུངས་པས་རང་གཞན་ཐམས་
ཅད་མ་སྟུན། རྟགས་གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། འཇུག་འབྲེལ་ལས་
དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་འགོག་པའི་ཆེ། དེ་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པ་ནམས་
ཀྱི་ལུགས་གང་ཞིག་དོན་དམ་པར་སྦྱས་པ་དེ་^༡ཉིད་ནི་དབུ་མ་པ་ནམས་
ཀྱིས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ། །ཞེས་སྦྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དབུ་མའི་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྦྱས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་གང་གྲེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་ནམས་ཀྱིས་
གང་དོན་དམ་པར་སྦྱས་པ་དེ་ནི་དབུ་མ་པ་ནམས་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་ནོ་
སྟུང་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟར་འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པའི་ཆོས་
ནི་འཛིག་རྟོག་པའི་ཆོས་དང་མཚུངས་པར་མི་རིགས་ཏེ། ^༢ལུགས་འདི་

^༡ ག་ན་བ་ན་དེ་ནིད། ཏ་ན་བ་ན་དེ་ནིད་དབུ་མ། ད་ཏ་ལ་ན་དེ་ནི་དབུ་མ།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༡དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འབྲེལ། ༢༠༦་ཏ།

[illegible]

གཞན་ཡང་། བྱེད་ཀླུ་སྐུ་གསོལ་ཅིག །གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་
ཀླུ་དབྱུང་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་པ་ན། །འདྲུག་འགྲེལ་
ལས། ¹དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་ལས་²སྐྱེ་བ་

༡ ག་༣༣་བ་༩་བྱང་། ༥་༣༣་ན་༡་གང་བྱང་། ༥་༡༩༩་ཉ་གང་བྱ།

༡ བསྟན་འགྲུབ་དཔེ་བསྟན། ༦༠༥བུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། འབྲུག་པ་རང་འབྲེལ། ༢༠༡༣་༡༩།

ག་ར་ར་ན་པ་ཞེས་པ། ཏ་ར་ར་ན་པ་ཞེས་པ། ད་ཀྱང་ཕ་ཆ་ཞེས་པ།

དགག་^༡ལ་རག་མོད། གཟུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་མདོན་
སྟུང་དང་རྩིས་སྟུང་བག་པ་དག་གིས་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་
གདོན་མི་ཟ་བར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་
ན། བདེན་པ་གཉིས་སྟུང་ལྟར་བཟོད་དེ། བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་
རོ། །དེ་སྤྱིར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་
བ་མེད་པར་འདོད་ཅིང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་
འདོད་པའི་ཆོལ་བ་ཅིག་གཞུང་འདིའི་སྟོགས་སྔ་སྔ་བ་པོར་བཞད་འབྲུག་
པ། དེ་འདྲའི་ཆོལ་བ་དེ་སྤྱི་རོལ་བ་ཡིན་ནམ། རང་སྟེ་དངོས་སྔ་བ་ཡིན་
ནམ། དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཡིན་ནམ། སྟུང་ཡིན་སྟོས་ཤིག་ །གལ་ཏེ་དབྱ་མ་
རང་རྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། རང་རྒྱད་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱུབ་
པའི་ཆོས་མེད་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་དང་དངོས་སྟུང་གལ་ལོ། །གལ་ཏེ།
དངོས་སྟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིའི་སྟོགས་སྔ་སྔ་བ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
གྱིས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་སྟུང་བ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། གལ་ཏེ་འདིའི་སྟོགས་སྔ་སྔ་བ་པོ་དེ་སྤྱི་རོལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་རོལ་བ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་
པས་བྱུབ་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་འགྲེལ་བ་དེ་ལ་འབྲུ་ཅི་སྟོན་སྟོན་གཟུ་པོར་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠༡ དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འབྲུག་པ་རང་འགྲེལ།
༩༩༩་༣༠་ལས་བདག་ལ་ཞེས་འབྱུང་། སྤྱིར་ཐང་དཔར་མར་དགག་ལ་ཞེས་འབྱུང་།

ཞོག་ལ་ལན་གདབ་རྒྱ་འདུག་མི་འདུག་སྤྱགས་རྟོག་¹ ལྷག་ །འདི་ཡང་
རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྤྲིས་ཀྱི་སྤྱོ་བོ་ཤར་ཙོང་ཁ་པའི་འཕྲིན་
བསྐྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། བྱེད་རྣམས་གསོན་ཅིག །མདོ་སྤེ་དགོངས་འགྲེལ་
ལས། ² རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ཀྱི་རོ་བོ་ངོས་འཛིན་པ་ན། ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་
པའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་
དང་བདས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཀྱི། རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཆོན་ཉིད་རོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་འདིའི་དོན། སེམས་ཙམ་པས་
ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཀུན་བརྟགས་མཆོན་
ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་
འབྱེད་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལེགས་ལྷན་རང་ལུགས་
ལ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་མདོ་དེ་ལས་
ཀུན་བརྟགས་མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་དུ་འཆད་
རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ལེགས་ལྷན་རང་ལུགས་ལ་
ཀུན་བརྟགས་དོན་དམ་པར་མེད་པ། མདོ་དེ་ལས་ཀུན་བརྟགས་མཆོན་

¹ ག་ན་ན་བ་ཉ་རྟོག་ །ཏ་ན་ན་བ་ན་སྤྱགས་རྟོག་ །ད་ཉ་ལ་ལ་སྤྱགས་རྟོགས།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༦༥མདོ་སྤེ་ཅ། སྟོན་པ་བཙམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྤེ་དགོངས་འགྲེལ། 344

ཉིད་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་གང་ཞིག །རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དང་བདེན་པར་མེད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་དངོས་འགལ། རྟགས་དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་སློན་མེ་ལས།^༡ ངོ་པོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་མཆོན་ཉིད་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་འདོད་པས་ནི་དབུ་མའི་རིགས་^༢ ས་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་པའི་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་མི་འགོག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅམ་པས་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་དོན་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ན་རེ། ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་མདོ་དེའི་དགོངས་པ་ཡིན་ན་ཀུན་བརྟགས་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོའོག་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནམ། བཏགས་དོན་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གཞན་དབང་ལ་སྦྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་མིན་ཏེ། ཚོས་བདག་གི་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆོ་ ལེགས་ལྷན་བྲེད། ཤེས་རབ་སློན་མེ། ༡༩༡༠་༡༦།

༢ ག་༣་༣་བ་༤་རིག་ཤ། ༡་༣་ཉ་༣་དབུ་མའི་རིག་ཤ། ༥་༡༩་༥་༥་དབུ་མའི་རིག་ཤ།

ཀུན་བརྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྐྱལ་ལོ་སྐྱམ་པའི་སྒྲིའི་
ཞེན་ཡུལ་མེད་ཀྱང་། སྐྱལ་ལ་སྐྱལ་ལོ་སྐྱམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲིའི་ཞེན་ཡུལ་
ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་པ་
འགོག་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས།¹ གཤམ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་
ཡིད་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཚིག་ཏུ་བརྟེན་པ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་
ཡིན་པ་དེ་མེད་དོ་ཞེན་ནི། དངོས་པོ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་
ལ་བརྟེན་པ་དང་ཚིག་ཏུ་བརྟེན་པ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
དང་།² ཀུན་བརྟགས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྣམས་པ་འབྲ་བས་སྒོ་གྲོས་
འབྲུལ་བས་ཀུན་བརྟགས་པའི་དོན་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱལ་འབྲེལ་བ་ལ་
དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་འདི་རྣམས་ལ་གཟིགས་ལ་
དབུ་མ་རང་རྒྱད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཚོས་ཁས་སྒྲངས་
སོ་ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་གསུངས་པ་འདི་ལ་མི་བཟོད་པར་མ་མཛད་
ཅིག །ཤོང་དུ་བྲངས་པའི། དེ་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་མདོ་སྡེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་
གང་ཞིག་དོན་དམ་པར་སྦྱས་པ་དེ་དབུ་མ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
འདོད་དོ། །ཞེས་སྦྱས་པ་དེ་ནི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྦྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དགག་ཡུལ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཚོ་ ལེགས་ལྡན་བྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ། ༡༩༡༠་མ།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཚོ་ ལེགས་ལྡན་བྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ། ༡༩༡༠་མ།

གྱི་དབྱ་མ་པ་དེ་དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པ་མིན་གྱི། དེ་དངོས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། འདི་འབྲ་བའི་དོགས་པ་ནམ་དཔྱིད་ཅན་ལ་མི་འབྱུང་མོད། ལོག་ཏྟིག་
ཅན་ལ་འབྱུང་སྲིད་པས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པ་ནམས་ཀྱིས་དོན་
དམ་པར་སྤྱོད་པ་དེ་ཉིད་དབྱ་མ་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་ཅེས་
སྤྱོད་པ་པོ་འདི་དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པ་ལ་འཆད་རིགས་ཏེ། དབྱ་མ་རང་རྒྱད་
པའི་གཞུང་རྩོད་མེད་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང་། མདོ་སེམས་སོགས་ལ་
དོགས་པའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བདེན་གཉིས་
རང་འགྲེལ་ལས།^༡ གཞན་གྱིས་དོན་དམ་བྱས་གང་ཡིན། །དེ་ནི་གཞན་གྱི་
ཀྱན་རྫོབ་སྟེ། །གཞན་གྱིས་མར་འདོད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་གཞན་གྱི་ཚུང་
མར་འདོད། །ཅེས་པའི་ཡུང་བྲངས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལེགས་པར་
དགོངས་བྱུང་ལགས་སམ། དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཆོས་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་སྤྱོད་བྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་
མོད་གྱི། མང་དོགས་ནས་རྒྱས་པར་མ་བྱིས།

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཟབ་པའི་སྒོ་ནས་
འགྲེལ་ཚུལ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་དེ།
འབྲུག་འགྲེལ་གོང་དུ་བྲངས་པ་དེའི་མཐུག་ཏུ། ལུགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའོ་ཞེས་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དབྱ་མ་རང་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༥༡དབྱ་མ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་སྤྱོད་པོ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ། ༡༧༥༥

རྒྱུད་པ་བཀག་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དཔལ་
ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པས། ལྷ་ལྷ་བ་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་ཐབ་མོ་ཡོད་པར་བཤད་འདུག་པ་དེ་གང་ཡིན་
གསུངས་ཤིག །ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ལྷ་བ་མཐོང་མའི་བྱུང་པར་མེད་པར་
འདོད་པ་ནི། རྗེ་མེ་ཏི་བས་ཀྱང་ལེགས་པར་བཀག་སྟེ། ལན་གདབ་རྒྱ་
ཡོད་ན་འོག་ཏུ་འཆད།

ཡང་བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་གཅིག་ལ།¹རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བདེན་པར་
མེད་དོ་ཞེས། །ནང་འགལ་ཁུར་གྱི་རིང་ནས་དུབ་པ་ཡི། །རང་རྒྱུད་གཞུང་
གི་དབུ་མའི་ལྷ་བ་ལ། །རིམ་གྱིས་དཀྱི་ཞེས་སྤྲོ་བ་དོ་མཚར་གནས། །ཞེས་
དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནང་འགལ་ཁུར་གྱིས་དུབ་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་
བཞེད་པར་བྱས་ནས། ལྷགས་ཁྲེལ་གྱི་གནས་སུ་བྱས་འདུག་པ། བྱེད་
ཡེ་མ་གོ་བའི་ཁྲོམ་ཤོགས་ཀྱི་དགག་པ་འཇུངས་མེད་བྱེད་པ་རང་ཞིག་
འདུག་པས་བྱེད་རང་ཉོན་ཅིག །དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལ་ནང་འགལ་མེད་
ཅེས་སྤྲོ་བ། རང་རྒྱུད་པའི་ཞབས་ཏོག་ཡིན་པའི་ལྷགས་ཡིན་ལས་ཆེ།
བྱེད་གྱིས་རང་རྒྱུད་པའི་བརྟེན་རྣམས་མགོ་འདོན་མི་དགོས། བྱེད་ལས་
ཁོང་རྣམས་བརྒྱ་འགྱུར་གྱིས་རིགས་པ་ལ་མཁས། འོན་ཀྱང་དཔལ་ལྷན་
ལྷ་བ་གྲགས་པའི་ལྷགས་ལྟར་ན། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ལ་ནང་འགལ་གྱི་

¹ ལྷག་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འདུམ་ང་པ། ལྷག་མཚོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༣་༦།

ཁུར་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་འབྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་ལས། རྟོག་གི་བ་
འདིས་ནི་བདག་ཉིད་རྟོག་གའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཅ་མ་
ཞིག་བསྟན་པར་འདོད་པས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ། རང་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་དུ་
མའི་ཆོག་གསུང་གི་གནས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་
དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཁས་ལེན་པ་ལ་ནང་
འགལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལ་དེ་
འདྲའི་ནང་འགལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ལར་བྱིད་གསུང་རབ་ཀྱི་
དོན་ལ་རྟོག་པ་འདུག་རྒྱུ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་
པས། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་བྱིད་ཀྱིས་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་
ཁས་སྦངས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཁས་སྦངས་པ་ལ་ནང་
འགལ་གྱི་སྤང་པོ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ངེས་པར་གྱིས་ལ། རང་རྒྱུད་
པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད། བདེན་གྲུབ་མེད་ཅེས་ཁས་སྦངས་པ་
ལ་ནང་འགལ་བྱུང་མ་བྱུང་གཟེགས། བྱུང་པར་འོག་ཏུ་བྱིད་ཀྱིས། རང་
རྒྱུད་རྟགས་ཀྱི་དོན་གོ་རང་དབང་དུ། གྲུབ་པའི་དོན་ལ་བྱེད་པར་རང་
རྒྱུད་ཀྱི། གཞུང་ལུགས་གང་ནའང་མེད། ཅེས་དགག་པ་བྱས་འདུག་ལ།
བྱིད་ལྟར་ན་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་ཕྱོགས་སུ་མ་མ་གོ་བཞིན་དུ་དགག་པ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབུ་མ་ལ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༡༩༡

བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཁས་ལེན་པ་དང་། རང་
དབང་དུ་གྱུབ་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ནང་འགལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
པའི་བྱིར་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་དབང་དུ་གྱུབ་པ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་
ལྷན་གྱིས་མི་འདོད་པའི་བྱིར། རྟགས་དངོས།

ཡང་དེའི་རྗེས་སུ།^༡ རོ་བོ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་རང་མཆོན་
སོགས། །ཐ་སྙད་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི། །རྟགས་ཀྱི་དགག་
བྱ་སྟོན་པ་ག་ལ་ཡིན། །ཅི་སྟེ་ཡིན་ན་ཆེ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། །རང་གི་
མཆོན་ཉིད་རང་བཞིན་རོ་བོ་ཉིད། །སྟོང་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྟོང་གཞིའི་ཆོས་
ཅན་ལ། །རང་བཞིན་རོ་བོ་ཉིད་སོགས་ལུང་རིགས་ཀྱིས་^༢ །ལེགས་པར་
བསྐྱབས་ཤིང་དེ་ཡི་ལོག་སྟོགས་ལ། །གཞོད་བྱེད་མང་དུ་བསྟན་པ་མ་
གཟིགས་སམ། །ཞེས་དོན་མེད་ཀྱི་དགག་པ་སྟག་ལོག་སྟོན་ཅིག་གིས་
འདུག་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ན་རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པ་ཁས་སྐྱབས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ། རང་རྒྱུད་པའི་
གཞུང་དུ་རང་བཞིན་དང་། རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་
པའི་ཐ་སྙད་མང་པོ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གང་དུ་བཤད་འདུག །དེ་
འདྲའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་མཁན་དེ་ལ་སྟོས་ཤིག །

ཡང་བྱེད་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་། རང་མཆོན་ཁས་ལེན་

^༡ ལྷག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་ག། ལྷག་མཆོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆ་ངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༣་ཡ།

^༢ ག་༣༥་བ་༥་ལུང་རིག་གིས། ༡་༣༩་ན་༣་ལུང་རིག་གིས། ༥་༡༥་༤་ལུང་རིག་གིས།

ཟེར་བར་འདུག་པ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་
ཅན་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ལས་ཆེ། དེའི་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་རང་མཆོན་ལ་འཛོག་རྒྱ་ག་ལ་ཡིན། དབུ་མ་འདུག་པར་གྲགས་
རུང་ལ་སོགས་དངོས་མེད་གང་། །དེ་ནི་རང་མཆོན་སྟོང་པ་ཉིད། །ཅེས་
སོགས་གཟིགས་ལགས་སམ། གལ་ཏེ་མ་གཟིགས་ན། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་
དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་ན་ཡོད།

ཡང་དེའི་རྩིས་སུ།^༡ ལྟ་བའི་ཆེན་རང་རྒྱུད་གཞུང་མང་དུ། །དགག་
བྱའི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །རང་བཞིན་མེད་ཅིང་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས། །མེད་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མེད་པར་གསུང། །ཞེས་པའི་
དགག་པ་ཞིག་བྱས་འདུག་པ་འདི་ལ། རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་ཀྱིས་བྱུབ་པ་སོགས་ཁས་ལེན་པར་གོང་
འོག་ཀུན་ཏུ་ལུང་གིས་བསྐྱབས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལན་གདབ་ཅི་
དགོས། འོན་ཀྱང་ལན་གཅིག་དགོས་ན། ཅི་བ་དམ་པོ་ཞིག་འདི་བ་ཡིན་
པས་ལན་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིག །དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་མདོ་སྡེ་དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་དབུ་མར་འགྲེལ་ལམ་མི་འགྲེལ། གལ་ཏེ་མི་འགྲེལ་
ཞེ་ན། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་དང་། དབུ་མ་སྣང་བ་སོགས་རང་རྒྱུད་པའི་

༡ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེན་པོ་གསལ་བ། དབུ་མ་འདུག་པ། ༥༩༥་༢༠༡
༢ ལྷ་ཀྱུ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་ལ། ལྷ་ཀྱུ་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༥་༢༡
༣ ག་༣༤་ན་༣་རང་གི། ༡་༣༤་ན་༤་རང་གིས། ༥་༡༤༠་རང་གིས།
༤ ག་༣༤་ན་༥་སྒྲོན་མ། ༡་སོག་དངོས་གཅིག་ཆད། ༥་༡༤༡་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ།

གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་^༡གཏན་ནས་མ་གཟིགས་འདུག་པས། བྱིད་དང་ལྷན་
ཅིག་ཅོད་པར་མི་དིགས་སོ། །

གལ་ཏེ་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་
པ་དབུ་མར་འགྲེལ་ལོ་ཞེ་ན། འོན་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་གཞིར་ཞོག།
དགོངས་འགྲེལ་ལས། ^༢ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་
ལ། ལྷོང་པ་ཉིད་སློས་པའི་རྣམ་པས་ཆེས་ངོ་མཆར་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་
གྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་^༣ཆོས་གྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སྤྲོ་ན་མཆིས་པ་སྐྱབས་མཆིས་པ། བྱང་བའི་དོན་ཅོད་
པའི་གཞིའི་གནས་སུ་བྱུར་པ་ལགས། ཞེས་སྤྲི་ངེ་བཞིན་པར་མིན་པའི་
བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་རྒྱའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་གཅིག་བཤད་
བྱུང་བ། དེའི་མཆན་གཞི་གང་ཡིན་ཞེས་བྱིད་ལ་ངེས་ན་ལན་གཅིག་ཡོད་
དམ་ཅེད། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱིད་པར་མདོ་དེ་ཉིད་གྱི་གོང་འོག་
གང་དུ་ཡང་མ་སྦྱར་བའི་མདོ་ཤེས་རབ་སྣོང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནམ། དེ་མ་
ཡིན་པའི་ཤེས་བྱིན་གྱི་མདོ་གཞན་ཞིག་ཡོད། བྱི་མ་ལྟར་ན་དེ་གང་ཡིན་
ངོས་གཟུང་། དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདོ་ཤེས་

༡ ག་༣༩་ན་༥་གཏན་ནས་མ་གཟིགས། ཏ་ཤོག་ངོས་གཅིག་ཆད། ད་༡༩་༡་༣་གཏན་ནས་མ་གཟིགས།

༢ བཀའ་འཁྲུང་དཔེ་བསྟར། ༩༥། མདོ་སྡེ་ན། ལྷན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ༥༥་༡༥།

༣ ག་༣༩་བ་༡་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི། ཏ་༣༩་བ་༩་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི། ད་༡༩་༡་༤་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི།མདོ་སྡེ་
དགོངས་འགྲེལ། ༥༥་༡༥། གྱི།

རབ་སྒྲིང་པོ་སྤྲི་རི་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོ་ལས།^༡ སྤང་
པོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་པར་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་བསྟོལ། །ཞེས་པའི་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་འདི་རང་རྒྱད་པའི་
སྐབས་འདིར་སྤྲི་རི་བཞིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་སྒྲོ་གཞན་ནས་ཤེས་
རབ་སྒྲིང་པོ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར།
དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྤང་པོ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྒྲིང་པར་རང་རྒྱད་པས་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར།
རིགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་ལན་ཅི་གདལ། ལན་གདལ་རྒྱ་ཡོད་ན་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་། འོན་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས།^༢ གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་རོ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རང་བཞིན་མེད་
པའོ། །ཞེས་ཐམས་ཅད་^༣ མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
ནི་ཆགས་པ་སྒྲིང་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཅེས་པའི་ཆོག་
མང་དུ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འཁྲལ་གཞི་སྟེ་བའི་ཆོག་མང་དུ་
བྱུང་ཡང་། དེ་རྣམས་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་སྐབས་གཞན་དུ། དོན་དམ་པར་མེད་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༣༧། ཤེས་རབ་སྤྲི་རི་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོ། ༤༠༣་པ།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོ་བ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༦་༣་ཉ་༥།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༦་༣་ཉ་༥། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་པར།

ཅེས་པའི་དགག་བྱའི་བྱང་པར་སྐྱར་བ་དེ་འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་གི་ལྟ་
བ་སྟོན་པའི་ཆོག་ཀྱན་ལ་སྐྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡུམ་འབྲུམ་པ་
ལྟ་བུར་དགག་བྱའི་བྱང་པར་སྐྱབས་གཅིག་ཏུ་སྐྱར་བ་དེ། མདོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
ནང་གི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་ཆོག་ཀྱན་ལ་སྐྱར་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

ལར་རང་རྒྱད་པས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་
འདི་ལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་རིགས་པ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་བརྗོད་ག་ལ་རུས། རུང་ཐད་བརྗོད་ན། རང་
རྒྱད་པས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་རྗེས་
ཡོད་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཉོག་གི་འབར་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ཡང་དེས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། རང་རྒྱད་
པས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འབྲུག་འགྲེལ་ལས་བཤད་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གསལ་བ་དེར་ཐལ། ཅ་ཤེའི་གཞུང་གི་འཆད་
ཚུལ་དུ་མ་ལས་དེ་ལྟར་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ནམས་རྒྱས་པར་བཤད་ན་
ཁྱེད་ནམས་ཀྱི་སྟོ་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་བར་ཁོན་པའི་ནང་གི་རུས་སྤལ་བཞིན་
དུ་སྤྲད་ཀྱིས་འགྲེལ་ན་མི་བརྟུབ་པས་གཞོས་བྱས་ནས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།

ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་ཁྱེད་ཀྱི་དགག་པ་གཅིག་ལ། ཉེ་ཕྱིར་ཐལ་
རང་གཞུང་གི་བྱུབ་མཐའ་ལ། །མི་འབྲའི་ནམ་དུ་འིན་ཏུ་མང་མོད་

༡ ལྷག་མཆོག་ལྟན་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་ལ། ལྷག་མཆོག་ལྟན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༧་ན།

ཀྱང་། །སྤྱུ་སྤྱུ་བ་ཞབས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་ལྟ་བ་དེ། །རྟེན་དང་མ་རྟེན་རྣམ་
དབྱེ་བྱར་མི་རུང་། །རང་རྒྱུད་རྟགས་ཀྱི་དོན་གོ་རང་དབང་དུ། །བྱུ་བ་པའི་
དོན་ལ་བྱེད་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི། །གཞུང་ལུགས་གང་ནའང་མེད་ཅིང་དངོས་
སྤྱོད་པ། །རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་བསྐྱུ་བ་བྱའི་ཆོས་ལ་སོགས། །རང་རྒྱུད་
རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་པལ་ཆེ་བ། །རྟོག་པས་སྒྲོ་བ་རྟགས་ཅན་དུ་ཁས་
ལེན་པར། །ཆོད་ལྡན་མཁས་པའི་སྤྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད། །མདོ་སེམས་
གཉིས་ཀྱིས་རྒྱན་དང་རགས་པ་ཀྱུན། །རང་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུ་བ་པར་
ཁས་མི་ལེན། །དེ་དང་གཞན་དག་ཅོད་ཆེ་རང་མཆོན་གྱིས། །བྱུ་བ་པའི་
ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་ངེ་ལྟར་རྟེན། །དེ་བྱིར་འདི་དག་རང་བཟོའི་ཆོས་
ལུགས་ཡིན། །ཞེས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ལྟ་བ་ལ་མཐོ་དམའི་བྱེད་པར་
ཡོད་པ་དང་། །བྱུ་བ་མཐའ་འོག་མ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་ཅོད་པའི་ཆེ་ཆོས་
ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པར་བཤད་པ་སོགས་ལ་འདི་རྣམས་གསུང་རབ་
ཆོད་ལྡན་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་རང་བཟོའི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་ཞེས་
དགག་པ་བྱས་འདུག་པ། །མཁས་པ་གཞན་གྱི་བྱུ་བ་མཐའ་ལ། །ཁྱོད་ཀྱི་
བྱུ་བ་མཐའ་འདི་གསུང་རབ་ཆོད་ལྡན་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་རང་
བཟོའི་བྱུ་བ་མཐའ་ཡིན་ཞེས་སྒྲོན་སྤྱོད་པ་ལ། །རང་གི་གསུང་རབ་ཆོད་ལྡན་
རྣམས་ཞིབ་ཏུ་མཐོང་བ་ཅིག་དགོས་པ་ཡིན། །བྱེད་ཀྱིས་དབུ་མ་ཐལ་རང་
གི་གཞུང་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་མ་མཐོང་བར་དགག་པ་འདི་ལྟར་སྤྱོད་པ་བྱེད་རང་

གི་མཆང་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག །

དབྱུ་མ་ཐལ་རང་གི་ལྟ་བ་ལ་མཐོ་དམའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
ལྟར་ཆད་ལྟན་གྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་རྗེ་མི་ཉི་པས་མཛད་
པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པ་ལས།^༡ དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཤེས་འདོད་པས། རྣམ་
བཅས་མ་ཡིན་རྣམ་མེད་མིན། །སྤྲ་མའི་ངག་གིས་མ་བརྒྱན་པའི། །དབྱུ་
མའང་འབྲིང་པོ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། ཞེས་དབྱུ་མ་རང་རྒྱད་པ་དབྱུ་མ་པ་འབྲིང་
པོ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དབྱུ་མ་པ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པར་བཤད་འདུག་པའི་བྱིར།
ལུང་དེའི་དོན་མ་དགོངས་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་འདི་
ལྟར་བཤད་དེ། རྣམ་བཅས་རྣམ་མེད་ལ། དངོས་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་དང་། དབྱུ་མ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དོན་སྤྱོད་པ་དང་
སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྣམ་མེད་བྱེ་བྲག་
ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། རྣམ་བཅས་མདོ་སྤེལ་པ་གཉིས། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
རྣམ་བཅས་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་། རྣམ་མེད་སེམས་ཙམ་རྣམ་
རྒྱན་པ་གཉིས། དབྱུ་མ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྣམ་བཅས་རྣམ་བདེན་
པ་དང་མཐུན་པའི་དབྱུ་མ་པ་དང་། རྣམ་མེད་རྣམ་རྒྱན་པ་དང་མཐུན་
པའི་དབྱུ་མ་པ་གཉིས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་དང་པོ་རྣམས་སྤངས་པར་བྱ་
བ་མིན་པར་མ་ཟད། ལུགས་བྱི་མ་ཐ་སྦད་རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་འདོད་པའི་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༦། རྒྱད་མི། སྟོབ་དཔོན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་ཇི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པ། ༣༩༠་པ།

དབུ་མ་པ་དང་། ཐ་སྐད་ནམ་རྒྱུན་པ་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མའི་ལུགས་
ཀྱི་རྩིས་སུ་འབྲུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི་དབུ་མ་
ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནམས་ནི་དབུ་མ་པ་འབྲིང་པོ་ཅམ་
ཞེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་འདིའི་འགྲེལ་པ་མི་ཉི་པའི་
དངོས་སྟོབ་པ་རྩྭ་ཏ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དོན་རྩིས་མཛད་པ་ལས་བཤད་པ་
འདི་གཞིགས་ལ། ཕྱིན་ཆད་ཐལ་རང་གི་ལྟ་བུ་ལ་མཐོ་དམའི་བྲད་པར་
མེད་ཅེས་མ་གསུང་ཞིག །

གལ་ཏེ་རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ལྷ་ཤར་གིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་
དུ། ལྷག་མཐོང་དབྱེད་སྟོམ་དུ་གསལ་བར་བཤད་པ་མཐོང་བའི་ཆེ། འདི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མིན་ཞེས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དོག་པས་རིལ་
ཞེས་གྲགས་པ་བཞིན་དུ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པ་མི་ཉི་པས་མཛད་པ་མ་ཡིན་
ཞེས་དོག་པས་མ་རིལ་ཅིག །ཐལ་རང་གི་ལྟ་བུ་ལ་མཐོ་དམའི་བྲད་པར་
ཡོད་པ་དང་། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཁས་
སྤངས་པ་ཐལ་རང་གི་པ་རྩྭ་ཏ་ནམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།
སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡིང་པོས་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་དུ།^༡ གཞན་གྱིས་
དོན་དམ་བྱས་གང་ཡིན། །དེ་ནི་གཞན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །གཞན་གྱིས་
མར་འདོད་གང་ཡིན་པ། །གཞན་གྱིས་རྒྱུང་མར་ཡང་འདོད་བཞིན། །ཞེས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། དབུ་མ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡིང་པོ་ ཡེ་ཤེས་སྡིང་པོའི་བདེན་
གཉིས་རང་འགྲེལ། ༥༥་༤༥།

པའི་ལུང་ཁྲུངས་སུ་བྲངས་ནས། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡོད་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིས། མདོ་སྡེ་པས་རང་མཆན་ཀྱིས་བྱུང་
བ་བདེན་བྱུང་གི་དོན་དུ་འདོད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་པས་རང་མཆན་ཀྱིས་
བྱུང་བ་ཀྱན་རྩོལ་ཏུ་ཁས་ལེན། ཞེས་གསལ་བར་བཤད་འདུག་ལ། འདི་
ལ་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་བྱུགས་རྟོག་མ་ཞུགས་ཤིང་།
རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་པའི་སྤྲོད་ཀྱིས་
གཟིགས་ནས་རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་གསལ་བར་བརྗོད་པའི་ལེགས་
བཤད་གཅིག་འདི་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་འདི་འགོག་པ་ན། དབུ་
མ་འདུག་པའི་རང་འབྲེལ་ལས།¹དེ་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་
ཀྱི་ལུགས་གང་ཞིག་དོན་དམ་པར་སྤྲོས་པ་དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱན་རྩོལ་ཏུ་འདོད་དོ། །ཞེས་སྤྲོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབུ་མའི་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྤྲོས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་གཟིགས་ལ་རྗེ་
ཙོང་ཁ་བ་ལ་དོན་མེད་ཀྱི་དགག་པ་བྱས་པ་ལ་མཐོལ་བཤགས་ཀྱིས།
ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་བདེན་ལན་སྤྲོད་ཏེ། བཅའ་ངོ་ལོང་ལ་སྤྲོས་བྱ་དམ་པའི་
རྣམ་ཐར་ལ་སློབ་པར་མངོད་ཅིག །

དེ་ལྟར་ཡང་ཚས་ཀྱི་རྗེ་ས་སྤྱུ་བརྟེན་ཏེ།¹ལན་ཀྱིས་སློབ་པར་མི་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༧བུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་ལ། འདུག་པ་རང་འབྲེལ། ༢༠༤་༣།

² མེས་པོའི་བྱུང་བཞག་ ༡༡²། ས་བཅའ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོག་ རིག་གཏོར། ༤༧༥།

ལུས་ན། །དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་དམ་པའི་ལུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ད་དུང་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་དེ་རྣམས་མི་འདོར་ན་
ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རྒྱུད་པ་འགོག་པའི་ཆེ། ད་བྱ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྤྲུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྲུམ་བྱེད་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་སྣ་བ་དེ་ཐལ་
རང་གཉིས་ཀས་ཁྱད་མེད་དུ་རྟོགས་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རང་
རྒྱུད་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་མི་ལེན་ན། མདོ་སྡེ་པའི་
དོན་དམ་རང་རྒྱུད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་
སྤྱང་པོས་བཤད་པ་འདི། ཡེ་ཤེས་སྤྱང་པོའི་རང་གཞུང་མིན་པར་འགྱུར་
ཏེ། རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་མི་ལེན། མདོ་སྡེ་
པས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་རྣམས་ཀྱི་ལན་ཅི་ཡིན་ཞེས་སྤྲོ་ན་གོ་ཤྱག་
རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་མི་སྤྲུམ་པའི་བརྟུལ་ཁྱགས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་
རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་སྤྱིར་ཁ་རྩིང་པོ་འདི་འབྲ་བྱེད་འདོད་གཏན་མེད་ན་འང་།
ཁྱེད་གོ་ཤྱག་གཉིས་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་སྐུར་ཁུས་ཁམ་ཨེས་བྲགས་
པས་ཉེས་ཁྱགས་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། ཁྱེད་ཅག་ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག །འབྲེལ་བ་ཆོག་

གསལ་ལས།^༡སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་འགོག་པའི་ཆེ། དབུ་མ་
བ་ཡིན་ན་རང་གི་^༢རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དབག་བར་བྱ་བ་རིགས་བ་མིན་
ཏེ། རྩོགས་གཞན་ཁས་སྒྲངས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་བ་
འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དགག་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་མེད་པར་ཁས་ལེན་
བ་དང་། རང་རྒྱད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་བ་ལ་ནང་
འགལ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། རང་རྒྱད་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པའི་ཆོས་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། འཁོར་གསུམ་ཡོད་དོ། །འདིར་སྤྲུལ་བ། བོད་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་
བ་ཙུང་ཁ་བས། །ཁོང་ཐལ་རང་གི་བཤ་ཆེན་མཁས་རྣམས་ལ། །ལྟ་བ་
མཐོ་དམའི་བྱད་བར་ཡོད་ཅེས་བཤད། །བོད་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་མ་
རྟགས། །འདི་རྩོགས་འདིར་སྡོན་མེད་ལེགས་བཤད་ཡིན། །དབལ་ཆོ་བ་
གྲགས་པའི་དགོངས་བ་ཡིན། །ཆོག་གསལ་འཇུག་གི་འབྲེལ་བར་གསལ་
བར་བཤད། །རྗེ་མི་ཉི་ཆེན་པོའི་བཞེད་བ་ཡིན། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པར་
གསལ་བར་གསུངས། །རང་རྒྱད་ཀྱི་མཁས་རྣམས་རང་ལུགས་ལ། །རང་
མཆན་གྱིས་གྲུབ་བ་ཁས་ལེན་པར། །རང་རྒྱད་ཀྱི་གཞུང་ན་གསལ་བར་
ཡོད། །དེ་མཐོང་ན་རང་རྒྱད་གོ་སྟེ་འོང་། །སྤྱིད་རང་དང་མི་མཐུན་གང་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། དབུ་མ་ལ། དབལ་ལྷན་ཆོག་གསལ། ༡༩༩༡།

^༢ ག་༣༤ན་༥་རང་གི་རྒྱད་ཀྱི། ༡་༣༤་བ་༩་རང་གི་རྒྱད་ཀྱི། ༥་༡༩་༡༥་རང་རྒྱད་ཀྱི།

ཡིན་པ། །དེ་རང་བཟོ་ཡིན་ཞེས་མ་སྤྲོ་ཞིག །ཆོད་ལྷན་གྱི་གཞུང་ལ་མ་
སྤངས་པར། །ཉམ་པ་ཡི་དགག་པ་ངོ་རེ་ཆ། །ལན་གདམ་རྒྱ་ཡོད་ན་
འདེབས་རེ་རན། །སློ་གཟུ་བོར་གནས་ན་བདེན་ལན་སྤྱིན། །ཞེས་པ་ནི་
བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཡང་དེའི་རྩིས་སུ། རང་རྒྱུད་ཉགས་ཀྱི་དོན་གོ་རང་དབང་དུ། གྲུབ་
པའི་དོན་ལ་བྱེད་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི། །གཞུང་ལུགས་གང་ནའང་མེད་ཅིང་།
ཞེས་སོགས་ཁམ་པོ་ཆེ་སྤྲོས་འདུག་པ་སྟོང་རང་གིས་རང་རྒྱུད་པའི་
གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཡེ་མ་མཐོང་བ་འདུག་ཀྱང་། རྩི་ཙོང་ཁ་བས་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་དོན་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བཤད་པ་འདི་འདྲ་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་གང་ནའང་མེད་དོ་ཞེས་སྤྲོས་ན་སྤྱི་བོ་སྤྱན་པོ་
མང་པོའི་ཡིད་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཟོ་སྤྲོ་བ་སྤྲོས་དུ་རྩི་ཙོང་ཁ་བ་ལ་སྤྲོ་བ་
འདེབས་མཁན་འོང་རེ་ནས། བསྟོན་ཉམ་གྱི་དགག་པ་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་
ཁྲེལ་བའི་གནས་ཡིན་པས་བཤད་པར་བྱའི་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་བྱིན་ཆད་
སློ་སྤྱིད་དུ་བཟུང་སྟེ། ཆོས་ཉན་པ་ལས་དྲིན་ཆེ་བ་བྱུང་སྤྲོས་དུ་བཀའ་དྲིན་
དན་པར་མཛོད་ཅིག །དེ་ལ་བྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དུ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་
རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པར་ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས་བཤད་ཅེས་
ལུང་ཁུངས་བསྟན་པ་ཅི་མ་མ་གཏོགས་རྒྱས་པར་མ་བཤད་དོ། །འོ་ན་

ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས་རྩི་ལྟར་བཤད་ན། དེ་ཉིད་ལས།¹ དེ་ནི་སྤྱོད་འབྲེན་
པའི་ལན་བཏབ་པ་དང་། རང་དབང་དུ་རྩིས་སྤྱོད་པའི་མཐུས་འདྲ་
བྱེད་ཀླུ་མ་མ་པ་ལས་རྩི་ལྟར་མེད་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་དོན་གྱི་དབང་
གིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གསུམ་པ་བཅུ་མ་མེད་སོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་རབ་
བྱེད་བཅུ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས།² དེ་ལ་འདིར་རབ་
ཏུ་བྱེད་པའི་དོན་ནི། བ་རོལ་བོས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་འབྲེན་པའི་ལན་བཏབ་
པ་དང་། རང་དབང་དུ་རྩིས་སྤྱོད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་བསྟན་པའི་
མཐུས། འདྲ་བྱེད་ཀླུ་མ་མ་པ་ལས་རྩི་ལྟར་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་
ཡིན་ལོ། །ཞེས་པ་ཀླུ་མ་གྱིས་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་།

གཞན་ཡང་། སྐབས་མང་པོར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་དོན་རང་དབང་
དུ་བྱུང་པ་ལ་བཤད་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་བྱང་མི་དགོས་ལས་
ཆེ། དེས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་དོན་རང་དབང་དུ་བྱུང་པ་ལ་བཤད་པ་
རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་ནའང་མེད་དོ། །ཞེས་སྤྱོད་པ་ཆ་མེད་ཀྱི་
རྒྱུས་གཏམ་བྱུང་བྱལ་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་དུ་རྩིས་སྤྱོད་པའི་
མཐུས། ཞེས་དང་། རང་དབང་དུ་རྩིས་སྤྱོད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་
པ། ཞེས་རང་དབང་དེས་པར་སྤྱོད་པ་འདི་ལ་ཐུགས་བསམ་ཐོང་།

སྐབས་འདི་ཀླུ་མ་གྱི་རྩིས་སྤྱོད་པ་ནི། གཏན་ཆིགས་ལ་བྱེད་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༥༥། དབུ་མ་ཆ། སྤོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་བྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ། ༡༡༤༥-༡༣།

² བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༥༥། དབུ་མ་ཆ། སྤོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་བྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ། ༡༡༤༥-༥།

བ་ཡིན་ལ། རོན་འདི་འགོག་བ་ན།^༡ དབྱ་མ་བ་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩིས་
སྤྲད་བག་པར་བྱ་བ་རིགས་བ་མིན་ཏེ། རྩོགས་གཞན་ཁས་སྦངས་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་འདིས་བདག་སྤྱེ་འགོག་བ་ལ་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་ཉགས་ངེས་པར་འགོད་དགོས་པར་བཞེད་བ་ལ།^༢ སློབ་དཔོན་ནི་གནས་
མིན་པར་ཡང་རྩིས་སྤྲད་བག་པ་ཆང་བར་བྱེད་བ་ན། བདག་ཉིད་རྩིས་སྤྲ་
ད་བག་པ་ལ་དགའ་བ་ཉིད་མངོན་པར་བྱེད་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་^༣ ། དེས་ན་རང་དབང་དུ་རྩིས་སྤྲད་བག་པ་ཞེས་པས། རང་དབང་
དུ་བྱུང་བ་མ་བསྟན་ཞེས་པ་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པའོ། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་
ཉགས་ཀྱི་རོན་རང་དབང་དུ་བྱུང་བ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་བཞེད་མི་
བཞེད་དེ་དགོངས་ལགས་སམ།

དེའི་རྩིས་ཀྱི་དགག་བ་ལ། དངོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉགས་དང་ཆོས་ཅན་བསྐྱུབ་
བྱའི་ཆོས་ལ་སོགས། །རང་རྒྱུད་ཉགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་པལ་ཆེ་བ། རྩོགས་
པས་སློབ་ཉགས་ཅམ་དུ་ཁས་ལེན་པར། ཆང་ལྡན་མཁས་པའི་སྤྱེ་བོ་ཀུན་
ཀྱིས་བཞེད། །མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུན་དང་རགས་བ་ཀུན། །རང་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་ཁས་མི་ལེན། །དེ་དང་གཞན་དག་ཅོད་ཆེ་
རང་མཆོན་ཀྱིས། །བྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་ཇི་ལྟར་ཉིད། །དེ་ཕྱིར་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༡ དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་ཆོག་གསལ། ༡༣༩།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༡ དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་ཆོག་གསལ། ༡༣༩༡།

^༣ ག་༤༠་བ་༣་གསུང་། ༥་༤༡ན་༡་གསུང་། ༥་༡༢་༢་༤་གསུང་།

འདི་དག་རང་བཟོའི་ཚོས་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་པའི་དགག་པ་བྱས་པ་འདི་
 རྣམས་ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ལུགས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མ་དགོངས་པའི་དགག་པ་
 ཡིན་པས། རྟོག་མར་རང་ལུགས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བ་
 དང་རང་སྟེ་འོག་མ་རྣམས་ཚུད་པའི་ཆེ། ཚོས་ཅན་མ་ཐུན་སྣང་བ་མེད་པར་
 བཤད་པའི་དོན་ནི། ཚོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མ་ཐུན་སྣང་བ་མེད་པའི་
 དོན་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཚུད་པའི་ཆེ་བྱམ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མ་ཐུན་
 སྣང་བ་མེད་དེ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་ལྟར་ན། དུལ་གང་ལ་ཆད་མར་སོང་
 ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་གཞལ་བ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་
 དུལ་ལ་ཆད་མར་སོང་བས་བྲལ། ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་དུལ་དེ་ལ་ཆད་
 མར་སོང་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ཉིད་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་
 ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དུལ་དེ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་པས་ད་ཀྱི་དེ་ལ་དགག་པ་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཐོང་ཞིག །

དེ་ལ་ཁྱིད་ཀྱིས།¹ དངོས་སྒྲུབ་། ཉུགས་དང་ཚོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཚོས་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགག་བ་དང་པོ་དེ་མི་འབྱུག་སྟེ། རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཉུགས་ཀྱི་ནུམ་གཞག་ཁས་ལེན་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱགས་ལ།
 ཉུགས་ཚོས་དོན་གསུམ་ཐལ་འབྱུང་བས་ཡེ་ནས་གཞག་བ་ལྟར་ཀྱི་རང་
 ལོ་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མཁན་

༡ ག་ལྷན་མཉམ་པ་དེ་ལ། ཉ་ལྷན་བ་ཉ་དེ་ལ། ད་ཉ་ལྷན་པ་དེ་ལ།

༡ སྐུ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་དང་། སྐུ་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྒྲིག་ཆེན་པོའི་བཞེང་པོ། ༣༩༧༧།

གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཁོ་རང་གི་ཡུགས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་
རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་གྱི་སྤྲེང་དུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་
རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཁས་ལེན་པའི་དངོས་སྤྲོ་བས། རྩོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་བུམ་པ་
ཤེས་བྱར་སྤྲོ་བ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་གྱིང། རྩོའི་
ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་དོགས་
པའི་གནས་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན། དངོས་སྤྲོ་བ། རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སོགས། རང་རྒྱུད་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་པལ་ཆེ་
བ། རྟོག་པས་སྒོ་བརྟགས་ཅམ་དུ་ཁས་ལེན་པར། ཆོད་ལྷན་མཁས་པའི་
སྤྱི་ཐོ་ཀུན་གྱིས་བཞེད། ཁེས་སྤྱད་ཡུས་དང་སྤྱད་ནས་སྤྲོ་བ་འདུག་པ།
ཁྱིད་མགོ་འཁོར་འདུག་སྟེ། འོན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་དབང་དུ་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ།
དེ་ལྟར་བཤད་པ་རང་སྟོག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེ་ན། འོན་མདོ་
སྟེ་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་རགས་^༡ རྒྱན་དངོས་ཐོར་ཡོད་མེད་ཅོད་
པའི་ཆེ། མདོ་སྟེ་པས་རགས་^༡ རྒྱན་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་
པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་ཆོད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མ་སྤུན་སྤང་
བ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་དགག་པ་འདི་ཡང་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་

༡ ལྷ་ལྷ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་དུ་ལྷ་ལྷ་མཆོག་ལྷན་གྱི་དངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༩༥།

༢ ག་༩༡་བ་༡་རགས་རྒྱན། ༩༩༡་བ་༤་རིགས་རྒྱན། ༥༡༩༡་པ་རིགས་རྒྱན།

༣ ག་༩༡་བ་༡་རགས་རྒྱན། ༩༩༡་བ་༤་རིགས་རྒྱན། ༥༡༩༡་པ་རིགས་རྒྱན།

གྱི་^༡རང་ལྡོག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཀོ་སྐྱོང་ཡིན་ནམ། དེ་བས་ན་
གོང་དུ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་བཀོ་སྐྱོང་དེ་ཡང་འཁོར་གསུམ་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་བྱིད་གྱི་དགག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་གྱི་དགག་པ་ཡིན་
ཏེ། ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི།
རང་རྒྱུད་གྱི་ཉྒྱགས་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉྒྱགས་ཆོས་དོན་གསུམ་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་ཐམས་
ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ག་ལ་བྱེད། དེས་
ན་དེ་ཐམས་ཅད་ཐལ་རོ་ཡིན་ནོ། །

བྱིད་ཀྱིས། དེ་ཕྱིར་འདི་དག་རང་བཟོའི་ཆོས་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་
ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲུང་བ་མེད་པར་བཤད་པ་འདི་རྣམས་རང་བཟོའི་ཆོས་
ལུགས་ཡིན་ཟེར་བ་འདི། འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་མཐོང་མ་སྤྱོད་བའི་
ཆགས་སྤང་སྤོངས་གསུམ་གྱི་ཁུར་གྱིས་ནོན་པའི་ང་རོ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་
ཆོག་གསལ་ལས། ^༡ཅི་སྟེ་རི་ལྟར་སྒྲུ་མི་ཉྒྱག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་
ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཉིད་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི། ཁྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་
པར་འདྲིན་ན་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་
མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པས་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རང་
རྒྱུད་གྱི་ཉྒྱགས་ཡང་དག་ལ་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲུང་བ་དགོས་པའི་འདོད་པ་

^༡ ག་༧་བ་༥་གསུམ་གྱི་རང་། ༡་༧་ན་༡་གསུམ་གྱི་རང་། ༥་༡་༡་༡༠་གསུམ་རང་།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠ དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བསྐྱགས་པ། དབྱ་མ་ཆོག་གསལ། ༥༡་༣།

བརྩོན་ནས། དེ་འགོག་པའི་ཆེ་ཆོག་གསལ་ལས།^༡ དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
ཏེ། འདི་ལྟར་གང་གི་ཆེ་འདིར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་
པ་དེའི་ཆེ། དེ་ཁོ་ནར་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱིས་བདག་
གི་དངོས་པོ་རྟེན་པ་ནི་ཉམས་པར་གྱུར་པར་འདིས་རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་
ལྷངས་པ་ཉིད་དོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟེགས་ལ་འབྲུ་སྟོན་མཛད་
རྒྱ་ཅི་འདུག་གཟེགས་དང་། སྤར་རྩི་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་
པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེའི་རྩིས་སུ་དགག་པ་ཞིག་ལ། ཤེར་ཕྱིན་མདོ་དང་མདོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱུ། །སེམས་ཅམ་འགྲེལ་བའི་སྟོལ་འགའ་མ་གཏོགས་
ལ། །མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཞུང་བྱང་དོན་དང་། །འགྲེལ་བྱེད་དབྱ་
མའི་གཞུང་ལུགས་སྟོན་མ་བྱུང་། །ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་དོན་མེད་ཀྱི་དགག་
པ་ཡིན་ཏེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་སྤྱིར་བྱང་དོན་དུ་མི་འགྲེལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན་
ནི། རང་ཉིད་སྐྱོན་པོར་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་
ལས།^༢ མདོ་སྟེ་གང་དག་ཀྱན་རྫོབ་བསྐྱབ་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་བའི་
དོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གསལ་བ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༢༡་༡༥།

^༢ ག་༤༡ན་མ་ཐ་སྟོན་ཡིན། ག་༤༡བ་མ་ཐ་སྟོན་ཡིན། ག་༡༤༤་མ་ཐ་སྟོན་ཡིན།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། མདོ་སྟེ་མ། སྟོན་པ་བཅོས་ལྷན་འདས། རྩོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ། ༣༡་༤་༡༠།

བཅོས་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟར་
མི་སྤྲོད་ཡི། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་བྱུང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་དུ་མི་
བྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་འགྲེལ་བའི་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་
སྟོན་མ་བྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་བྱུང་དོན་
དགོངས་པ་ཅན་དུ་སྤྲོད་བཀའ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱི་ལུགས་ལ་
མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་བྱུང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་བ་ནི་མི་ལམ་དུ་
ཡང་མི་འདོད་དོ། །གཤམ་ཏེ་བྱུང་རྣམས་གྱི་ལུགས་ལ་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་
བྱུང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་བར་ཐལ། བྱུང་རྣམས་གྱི་
ལུགས་ལ། གཞུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་། །འཛིན་པ་མི་སྤོང་ཕྱིར་
དང་ནི། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ནི་མཆོད་མར་དམིགས་སྟོན་སྤྲོད་པས། །ཞེས་
སོགས་བྱུང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཟེར་
ན། འོ་ན་ཉོན་ཅིག། སྟོན་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོན། ཆོད་མ་རྣམས་འགྲེལ་སྤྲོད་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་བར་ཐལ། དེས།
འབྱུང་སེམས་ཐ་དད་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གྱི་ཕྱི་དོན་སྟོན་པའི་རྣམ་
འགྲེལ་གྱི་གཞུང་སྤྲོད་པ་ཞེན་པའི་བྱུང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་
འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། །འཁོར་གསུམ་མ་ཡིན་ནམ། ཆེན་པོ་ལྷག་མཆོག་པ་ད་
ལན་མཛད་རྒྱ་ཅི་གདལ། གཤམ་ཏེ་རྟོགས་བསལ་ལ་ལན་འདེབས་ན་རང་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩ །ཤེད་ཕྱིན་ཀ རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ། ༡༡་༢།

ཉིད་སྤྱོད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། བྱེད་ཉོན་ཅིག་། གཞུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་
སོགས་དང་། འདི་ནི་མཆོན་མར་དམིགས་སྟོན་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
འདིས་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་
པར་ཐལ། གཞུང་འདི་རྣམས་ལ་ཆོག་འདོན་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པའི་འབྲུ་
སྟོན་ཞིག་རྒྱག་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱེད་ཀྱི་དབུ་མ་རྣམ་དེས་ཟེར་
བ་དེར་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པར་བསྟན་པས་དངོས་འགལ་ཡིན་པ་དེས་པར་མཛོད་ཅིག་། གཞན་
ཡང་། ཡུམ་བར་མའི་མདོ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་རིགས་པར་
ཐལ། ཡུམ་བར་མ་ལས། གང་ཡང་དག་པའི་སྟོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་
དེ་དག་ལ་ནི་སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་
རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དབུ་མ་ཐལ་འབྱུར་བའི་སྐབས་འདིར།
གཞུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་བྱང་དོན་དགོངས་པ་
ཅན་དུ་འགྲེལ་ན། སྐབས་འདིར་མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་བྱང་དོན་དགོངས་པ་
ཅན་དུ་འགྲེལ་རིགས་པས་ཁྲབ་པར་བྱད། འདི་ཡང་འཁོར་གསུམ་ཡིན་
ནོ། །རྟོགས་མ་གྲུབ་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དགོངས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ་ རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མཛོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡༣༡༥།

༢ བཀའ་འབྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༧། ཉི་ཉི་ཁ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཡུམ་བར་མ། ༣༩།

པ་ཅན་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་པ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་ལུགས་ལས་འབྱུང་བས།
ཞེས་བཤད་པ་མ་གཟིགས་ལགས་སམ།

དེས་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ། རང་རྒྱུད་པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་
དུ་གསུངས་པའི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་ཡོད་ཀྱང་། མངོན་
རྟོགས་རྒྱན་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་གྱི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་མིན་ཏེ།
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་དུ་མར་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་བྱང་བར་
མེད་པར་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་
སོགས་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་དུ་མདོ་སྡེ་པའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་
བའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་རྣམས། ལྟ་
ལྷག་དང་ཆོས་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་དོན་
དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་ཡང་། མཁས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆད་མ་སྡེ་
བདུན་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་མི་འགྲེལ་བ་བཞིན་ནོ། །འདིར་སྐྱས་པ།
འདི་ན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བས། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་ཐེག་ཆེན་
རྒྱུད་སྐྱ་མ། །ཐལ་འབྱུང་ལུགས་མཆོག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་ཞེས། །སྟོན་
མེད་ལེགས་བཤད་གཞིའི་སྐྱ་ཆེན་པོ། །ཡང་ཡང་བསྐྱགས་ནས་བསྐྱགས་
པ་ཆར་མཛད་ཀྱང་། །མ་ཐོས་སྐད་དུ་སྒྲུབ་པོ་མགོ་བསྟོར་ཕྱིར། །མངོན་
རྟོགས་རྒྱན་གཞུང་བྱང་དོན་འགྲེལ་པ་ཡི། །དབུ་མའི་གཞུང་འདི་ལེགས་
པ་མ་ཡིན་ཞེས། །སྐྱར་བ་འདེབས་འདི་སུ་ཡིས་དབང་མེད་བཅོལ། །འོན་

མོད། ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསོག་པའི་གྲོགས་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པར་སྤྲད་གོས་སོ། །ཞེས་པ་འདིས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ།
མེད་ཅེས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་འདུག་བསམ་སྒྲོ་ཐོང་ལ། དེ་ནས་དགག་
པ་གཏོང་རྒྱུ་འདུག་ན་ཐོང་ཞིག །

དེས་ན་ཁྱེད་ལ་འདི་བྱི་བར་བྱ་སྟེ། ལྷོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་
 ཚེགས་ལམ་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དེས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ལྷོང་
 ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པས། དེ་
 ཞིག་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་ཅམ་སྟོང་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས། དང་
 སོ་ལྟར་ན་ཁྱེད་ཀྱི་དགག་པ་དེ་སུ་ལ་གཏོང་བ་ཡིན། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
 ལྷོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཇི་ཅམ་བསྟོམས་གྱང་།
 བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་ཅམ་ལ་ཡང་གཞོད་མི་རྒྱས་པ་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་
 མཐའི་བགོ་སྐལ་མངོད་ལ། ཤིང་རྩ་ཆེན་སོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་། དེའི་གཞོད་
 བྱེད་ནི། བདག་མེད་མཐོང་བས་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཁོག་ལ་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་འཛིན་ལ་གཏན་མི་གཞོད་
 པར་ཁས་ཁོངས་ཤིག །

ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས། བདེན་གྲུབ་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཀྱི་བའི་དབྱ་མ་པ། །ཡོད་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༧། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱ་འབྲེལ་ཅ་བ། ༡༩༩༠།

༡ བླ་ཁྲིམ་ཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་དང་། བླ་ཁྲིམ་ཆོག་ལྷན་གྱི་སྒྲིང་ས་ཡིག་ཆ་དང་ས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༧་ཉ།

༩ ག་ལ་ལ་ན་མ་བས་ལྟ་བུ། ཏ་ལ་ལ་བ་ལ་རིག་བས་ལྟ་བུ། ད་ཀྱི་ལ་ཏ་མ་རིག་བས་ལྟ་བུ།

ཅེས་སྒྲིབ་རང་ཆིག་འགལ་བའི་ཁྱད། །ཞེས་གྲུ་ཆོམ་དུ་སྒྲིབ་བའི་བྱེད་
རང་ལ་དགག་པ་གཏོང་འདོད་པ་ཡིན་ལས་ཆེ། བྱེད་རང་གིས་བཅམས་
བའི་ལུགས་གཉིས་ནམ་འབྲེད་ཅེས་བའི་ཇོ་ནང་སྐབས་དེར་དབུ་མ་ཆེན་
པོའི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཁས་སྒྲངས་ནས། ཆོས་རྗེ་ས་པཌ་
དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་སོགས་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ནམས་ལོར་
བར་བྱས་ནས། སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཁས་སྒྲངས་པ་མིན་ནམ། ཁོ་ལོ་ཅག་
རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ། བདེན་གྲུབ་ཡོད་ཅེས་མི་ལམ་དུ་ཡང་མི་འདོད་
དོ། །གལ་ཏེ་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྲེད་དུ།^༡རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་
གྱི་རང་སྒྲེའདི་དག་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་ཆད་
མས་ཏྲོགས་པ་ལྟ་ཞོག །^༢གང་ཟག་གི་བདག་འདིན་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་ཞེན་
ཡུལ་སུན་མ་སྤང་བར་རང་སྒྲེའདི་དག་ལ་ཡོད་པའི་སྟོང་དུ། གང་ཟག་
གི་བདག་འདིན་ཀུན་བཏགས་གྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་
རང་ལུགས་ལ་དམ་བཅའ་བས་ལྷག་དང་བཅས་པའི་བྱེད། ཙོད་གཞི་མིན་
པའི་མ་དེས་པ་སྟོན་རྒྱ་ཡོད་ན་སྟོས་ཤིག །ཅེས་བཤད་པ་འདིས་འབྲུལ་
པ་ཡིན་ན། དེའི་དོན་ཁོ་ལོས་བཤད་གྱི་ཉོན་ཅིག །དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་པས་
སྤྱི་ལྟོག་ནས་གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་སོགས་པ་

^༡ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། མཁས་གྲུབ་རྗེ། སྟོང་ཐུན། ༡༩༠༡།

^༢ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། སྟོང་ཐུན། ༡༩༠༡། གྲུབ་མཐའ་ལ་སྒྲོ་ཁ་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་ལོ་ཟ་མལ་པ་དག་ལ་ཡོད་
པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འདིན།

ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་། དེས་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་
སྒྲངས་པས། ཐལ་འགྱུར་བས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་རང་རྒྱད་
པས་ཁས་སྒྲངས་ཞེས་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རང་རྒྱད་པས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས།¹མཁས་པ་
དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་བདེན་པར་ཡོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་རིགས་པའི་སློ་དུ་མས་
འགོག་ཅིང་། བདེན་མེད་དུ་ལེགས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་དབུ་མ་པ་
ནི་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བྱེད་ཀྱིས་གཟེགས་ལགས་སམ།

ཡང་དགག་པ་ཞེག་ལ།²རང་རྒྱད་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་
དེ། །རི་བཞིན་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མིན་གྱུར་ན། །དེ་ནས་རི་སྐད་བཤད་
པའི་བདེན་འཛིན་ཡང་། །ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་མིན་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་པའི་དགག་པ་འདི་འདྲ་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་གཞུང་ལ་
སྒྲངས་པ་ཡི་མ་གྲུས་པའི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱད་གཞུང་ནས་བཤད་
པའི་ལྟ་བ་དེ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མིན་ན། དེ་ནས་བཤད་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་
ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པ་ལས་འོས་མེད་དེ། དེ་ནས་བཤད་པའི་
བདེན་འཛིན་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །སློན་གཏོང་
རྒྱ་འདུག་ན་ཐོང་ཞིག །

¹ སློ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་ལོ། ༤༣༧་༣།

² རྒྱ་མཚོ་གཞུན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་པ། རྒྱ་མཚོ་གཞུན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༥་༡།

དེའི་རྗེས་སྟེ།^༡རང་རང་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྤྱི་བ་པ་ཀུན། །དེ་
ནས་བཤད་པའི་གཉེན་པོས་མི་སེལ་ན། །རྒྱལ་བས་དབང་པོར་འཆོས་
པའི་ཆོས་བསྟན་པ། །ཆོད་ལྡན་མཁས་པའི་གཞུང་གིས་བཀའ་བ་
འགལ། །ཞེས་དང་། ཡང་དོན་འབྲ་བ་ལ། དགག་པ་མང་པོ་ཞིག་བཏང་
ན་དེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སྦྱོན་མང་པོ་ཡོད་པར་གོ་རུ་རེ་ནས། དེའི་རྗེས་
སྟེ།^༢མངོན་པའི་གཞུང་ལས་འཛིག་རྟེན་འདས་ལས་དུ། །བཤད་པ་དེ་དག་
ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་ན། །དེ་ནས་བཤད་པའི་ཆགས་བྲལ་དེ་དག་ལ། །དཔྱོད་
ལྡན་སུ་ཞིག་ཡིད་བརྟན་བྱེད་པར་བྱས། །རྒྱ་ཆེན་མངོན་པའི་གཞུང་
ལས་བཤད་པ་ཡི། །ཐར་པ་དག་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་བྱང་ན། །ཟབ་མོ་མངོ་
སྟེར་བཤད་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ལ། །ཡིད་བརྟན་བྱེད་པའི་སྐལ་ལྡན་སུ་ཞིག་
འབྱུང་། །ཐལ་འབྱུང་མ་རྟོགས་ཤིང་རྟོའི་སྟོལ་ཀུན་གྱིས། །ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་ལམ་བཟང་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཐར་པར་བཟོད་པའི་ལམ་ཡང་
མ་བསྟན་ཟྱེད། །འདི་དག་ཐར་འདོད་འཇུག་པའི་སྟོ་མིན་ཞེས། །དམ་
ཆོས་པལ་ཆེར་སྟོང་བའི་སྤྲིག་ཅན་ལ། །ཁྲོ་གསལ་སྦྱེ་བོ་ཀུན་ཀྱང་བག་
ཡོད་མཛོད། །ཅེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྲས་ལ་དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྟང་
བའི་སྤྲིག་ཅན་ཞེས་སྐུར་བྱས་ཁམ་ཆེ་བ་དང་། ཡང་དེའི་རྗེས་སྟེ།^༣དབུ་

༡ ལྟུ་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔ། ལྟུ་མཆོག་ལྡན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆདས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༥་༡།

༢ ལྟུ་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔ། ལྟུ་མཆོག་ལྡན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆདས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༦་༥།

༣ ལྟུ་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔ། ལྟུ་མཆོག་ལྡན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆདས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༧་༣།

མའི་གྲུབ་མཐར་མ་ཞུགས་གང་ཟག་འགའ། །ཐར་བ་ཅམ་ཡང་ཐོབ་པའི་
སྐབས་མེད་ན། །ཀུན་གྲང་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་གཅིག་པས། །ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདོད་པ་ཉམས་^༡། །ཞེས་སོགས་དགོས་མེད་ཀྱི་
དགག་པ་མང་པོ་ལྟབས་ཀྱིན་བཏང་འདུག་པ་འདི་རྣམས་ལ་ལན་གདབ་
དགོས་པ་མི་འདུག་ཀྱང་། །བྱེད་ཏུ་ཅང་མགོ་འཁོར་འདུག་པས་བཤད་
བར་བྱའི་ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག །དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱི་ཅ་
བ་ཤེས་རབ་བྱ། ^༢གང་དག་བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་
མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ། །ཟབ་མའི་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་
མཐོང་། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་
ཤེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཟབ་མའི་དེ་ཉིད་མི་མཐོང་། །ཞེས་
གྲུབ་མཐའ་སྐུ་བ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཟབ་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བར་
གསུངས་པ་འདི་ཡང་། དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྤོང་བའི་སྤྲིག་ཅན་ཡིན་པར་
ཐལ། །རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་མ་རྟོགས་
པར་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་མེད་ཅེས་བཤད་པ་དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་
སྤོང་བའི་སྤྲིག་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། །འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་
ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ཡང་དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྤོང་བའི་སྤྲིག་ཅན་ཡིན་པར་
ཐལ། དབུ་མ་འཇུག་པར་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས། ^༣སྟོབ་དཔོན་སྐུ་སྐུབ་ཞབས་

^༡ ག་ལ་ལྟ་ལ་རྣམས། ཏུ་ལ་ལ་ལ་རྣམས། ད་མེད་ལ་རྣམས།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་པ། ༥༥། དབུ་མ་ཙཱ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༩༥།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་པ། ༦༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༠༡༣།

གྱི་ལམ་ལས་ནི། སྤྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །དེ་དག་ཀྱང་
རྩི་བ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། །དེ་ལས་ཉམས་བས་ཐར་པ་འགྲུབ་ཡོད་
མིན། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱིས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་
གང་ཟག་མི་སྤྱིད་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར། འདི་ཐལ་འགྱུར་མ་རྟོགས་ཤིང་
རྩི་སྤྱོད་ཀྱང་ལ། །ཞེས་པའི་དགག་ཆིག་ངན་པ་དེ་ལ། འཁོར་གསུམ་
ཡིན་པ་ངེས་པ་མཛོད།

གཞན་ཡང་རྒྱལ་སྤྱི་བ་ལྟ་དེ་དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྤོང་བའི་སྤྱིག་
ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
བས་སྤོང་བའི་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་འདི་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་གསུམ་
པོ་གང་ཡང་ཐོབ་པ་མི་སྤྱིད་པར་བཞེད་པའི་སྤྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་
ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱོད་འཇུག་ལས།^༡ བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་
འགྱུར་གྱི། སྤོང་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་
འདོད་པ་བཛོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ན།^༢ གང་སྤྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་
ནི། །མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་བཤད་པ་འདི་རྣམས་
ཡི་གེར་བྲིས་ནས་བྱེད་རང་གི་མགྲུལ་ལ་ཐོགས་ལ། སྤྱིན་ཆད་ཤིང་རྟ་
ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྤྱིར་བ་འདེབས་པར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྤོན་
ལམ་ཐོབ་མཛོད། མདོར་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྤྱི་སྤྱིབ་ཡབ་སྤྱིས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༡ དབུ་མ་ལ། སྤོབ་དཔོན་ཞི་བ་གླ། སྤོད་འཇུག་ཆེན་མོ། ༡༠༩༠་༡༥།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༡ དབུ་མ་ལ། སྤོབ་དཔོན་ཞི་བ་གླ། སྤོད་འཇུག་ཆེན་མོ། ༡༠༩༠་༡༦།

གི་གཞུང་སྒྲིའི་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲུངས་ནས། ཐལ་འགྱུར་གི་ལྟ་བ་ནམ་པར་
དག་པ་མ་རྟོགས་པར་བྱུང་མཐའ་འོག་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་
ཉིད་འི་ཙམ་བསྐྱོམས་ཀྱང་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐང་བསྐྱུངས་ནས་
ཁས་ལེན་གྱི། སྐར་ཁུས་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་དགག་པ་གཏོང་རྒྱ་འདུག་ན་
ཐོང་ཞིག །ལན་གསུམ་འགྱུར་དུ་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །

ལར་ཆོས་སྟོང་གི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྲིད་གིས་བསགས་པ་ཡིན་
ཏེ། བྲིད་གིས་ལུགས་གཉིས་ནམ་འབྲེད་ཅེས་བ་དེར། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱུས་གསུམ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཡིན་གྱི།
བསྐྱོམ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བའི་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན། ཞེས་རྒྱལ་བའི་གསུང་
རབ་ཀུན་གྱི་སྟོང་པོ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མདོ་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་དང་། རྒྱ་བ་བྲགས་
པའི་གཞུང་ནམས་གིས་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཙམ་བསྟན་གྱི། བསྐྱོམ་
པས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བའི་ལྟ་བ་མ་བསྟན་ཞེས་སྐྱར་བ་འདི་ཙམ་བཏབ་པ་
འདི་ཆོས་སྟོང་མ་ཡིན་ན། ཆོས་སྟོང་དེ་གང་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། འདིར་སྐྱས་
པ། རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་གཅེས་མཛོད་དུམ་གྱི་མདོར། །ཆད་སྟོང་མེད་
དགག་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ། །སངས་རྒྱས་དགོངས་པའི་ལྟ་བ་མ་
བསྟན་ཞེས། །དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྟོང་བའི་སྒྲིག་ཅན་ལ། །ཁྲོ་གསལ་
སྦྱེ་པོ་ཀུན་ཀྱང་བག་ཐོན་མཛོད། །འདི་འདྲ་རྒྱ་པོད་མཁས་བྱུང་སུ་ཡིས་
བཤད། །ཡོད་མེད་སྒྲིགས་འཛིག་སྐྱ་སྐྱབ་གཞུང་ལུགས་དང་། །དེ་དོན་

འགྲེལ་བ་སྒྲ་བའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས། །ཆད་ལྟ་འབའ་ཞིག་བསྟན་པས་
དགག་རིགས་ཞེས། །དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྤོང་བའི་སྤྲིག་ཅན་ལ། །སྒོ་
གསལ་སྒྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་བག་ཐོན་མཛོད། །དག་བཅོམ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་
འདས་མ་ཐོབ་ལ། །སྒོ་གསལ་བྱ་ཡིས་གྲོལ་བ་མ་ཐོབ་ཅིང་། །ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པས་སྤོང་ཉིད་མ་ཉོགས་ཞེས། །འཕགས་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་
པའི་སྤྲིག་ཅན་ལ། །སྒོ་གསལ་སྒྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་བག་ཐོན་མཛོད། །ཅེས་
བཛོད་པར་བྱའོ། །

དེས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་སྦྱ་ཆེའི་སྤོང་ལ་དགག་པའི་ཡི་གེ་འདི་དང་དབུ་མ་
རྣམ་དེས་ཞེས་པའི་གཞུང་བཅུ་མས་ཉེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་
འཐད་པར་ཁས་སྒྲུངས། ཆེ་མཐུག་ལ་ཇོ་ནང་པའི་^༡ལྷགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དེ་
ཁས་སྒྲུངས་ནས་སྦྱ་སྦྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལྷགས་འགོག་པའི་བསྟན་བཅོས་
ལྷགས་གཉིས་རྣམ་འབྲེད་ཅེས་པ་བཅུ་མས་ནས་ཆེ་འདི་ལ་སྦྱ་ལོག་
མེར་ལོག་གི་བྱུང་མཐའ་ངན་པ་འདྲིན་པ་དང་། གཞུང་ཟབ་མོ་རྣམས་ལ་
སྦྱར་བ་འདེབས་པའི་ལས་སྟོབས་པོ་ཆེ་གསོག་པ་འདི་ནི་མཐོང་ཆོས་
ལ་སྤོང་གྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པས་འདིར་ཡང་ལས་བདག་གིར་མཛོད་
ཅིག །ད་ཁྱེད་ཀྱི་དགག་པ་རྣམས་རིམ་བུ་བཞིན་དུ་བཀག་ན། ^༢རང་རང་

༡ ག་ལེ་བ་མ་ལོ། ༥་ལ་ན་མོ། ༥་མོ། ༥་མོ།

༢ ག་ལེ་བ་མ་ལོ་ཆེ་གཞུང་ལ་ཇོ་ནང་པ་ལྷགས། ༥་ལ་ན་མོ་ཆེ་མཐུག་ལ་ཇོ་ནང་པ་ལྷགས། ༥་མོ་ན་
ཆེ་མཐུག་ལ་ཇོ་ནང་པ་ལྷགས།

༣ ལྷགས་ཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་དུ་གྱུ་མཆོག་ལྷན་ སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༡༣༤༥༡

གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྤྱི་བ་པ་ཀྱུན། དེ་ནས་བཤད་པའི་གཉེན་པོ་ས་མི་
སེལ་ན། །རྒྱལ་བས་དབང་པོར་འཛུགས་པའི་ཆོས་བསྟན་པ། །ཆོད་ལྟ་
མཁས་པའི་གཞུང་གིས་བཀའ་བ་འགལ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་བྱེད་རང་གི་
མགོ་བོ་རྒྱུ་བའི་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་། དངོས་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་
པའི་སྟོང་ཉིད་མཐོང་བེན་གོམས་པར་བྱས་པས། དངོས་སྤྱོད་པའི་གཞུང་
ནས་བཤད་པའི་བདེན་འཛིན་སྟོང་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས། གཉིས་པ་ལྟར་ན་
བྱེད་རང་དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྟོང་བའི་སྤྲིག་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་
རང་རང་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྤྱི་བ་པ་ཀྱུན། དེ་ནས་བཤད་པའི་གཉེན་
པོ་ས་མི་སེལ་བར་འདོད་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་། ཐར་པ་ཐོབ་
པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པར་འདུག་པ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་
དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱེད་འཕགས་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། འོན་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱེད་ཐར་
པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་འཁོར་གསུམ། རྩ་བར་མ་བྱུང་
ན། བྱེད་ཀྱི་དབུ་མ་རྣམ་པའི་ཐེར་བ་དེར། འཇུག་འགྲེལ་གྱི་དོན་འཆད་པ་
ན། འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བྱུང་། འཕགས་པ་
ཡིན་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བྱུང་། འཕགས་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་

མི་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་མ་ཐང་བྲལ་ཆེན་མོ་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་སྒྲུས་པ་བྲན་པར་མཛོད་ཅིག །

གཞན་ཡང་། བྱེད་ལ་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་
ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་ཅམ་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱས་
སམ་མི་རུས། དང་པོ་ལྟར་ན་འོན་ཏོན་ཅིག །སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་ནས་
བཤད་པའི་ལྟ་བ་ཅམ་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་སྤྱིབ་སྟོང་རུས་པར་
ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་ཅམ་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་
ཀྱས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དངོས། གཉིས་པ་འོག་ཏུ་བསྐྱབ། ཅ་བར་འདོད་
ན། སེམས་ཅམ་པས་བདེན་གྲུབ་ཁས་སྦངས་ནས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ཤེས་སྤྱིབ་སྟོངས་པར་འདོད་པ་ལ། རྩེ་བཅུན་བྲམས་པས། གཞན་
གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྟོན་པ་ཡི། །སྤྱིབ་པ་ཐད་
པར་བཛོད་པ་གང་། །དེ་ལ་ཁོ་བོས་མཆོར་དུ་ཅིས། །ཞེས་བཞད་གང་
གྱི་གནས་སུ་མཛད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་ནས་
བཤད་པའི་ལྟ་བ་ཅམ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་སྤྱིབ་སྟོང་
རུས་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཅོད་པ་སྤྱིབ་པོ་བྱེད་
རང་ཆོས་ཅན། དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྟོང་བའི་སྤྲིག་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༥ ཞེར་ཕྱིན་ཀ། ། རྩེ་བཅུན་བྲམས་མགོན། མཛོན་རྟོགས་རྒྱན། ༢༢་༡༥

སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལམ་ཅམ་གཙོ་བོར་བསྒྲོམས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐར་བ་ཅམ་
ཡང་ཐོབ་མི་རུས་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། འདི་འཁོར་གསུམ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་རང་གིས།¹ ཐལ་འགྱུར་མ་
རྟོགས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་ཀུན་གྱིས། རམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་བཟང་
སྟོས་ཅི་དགོས། རམ་པར་བགྱོད་པའི་ལམ་ཡང་མ་བསྟན་ཕྱིར། འདི་
དག་ཐར་འདོད་འཇུག་པའི་སྟོ་མིན་ཞེས། དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྟོང་པའི་
ཕྱིག་ཅན་ལ། སྟོ་གསལ་སྟེ་བོ་ཀུན་ཀྱང་བག་ཐོན་མཛོད། ཅེས་སྒྲུས་པ་
ཅན་པར་མཛོད་ཅིག །

གཞན་ཡང་། སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལམ་ཅམ་
བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་བ་ཐོབ་མི་རུས་པར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐེག་དམན་གྱི་ཐར་བ་ཡང་ཐོབ་མི་རུས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཐར་བ་ཡང་ཐོབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཕྱི་སྟོད་ནས་བཤད་པའི་ལམ་གཙོ་བོར་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐེག་
དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ལས་ཐ་ཆད་པའི་གྲུབ་མཐའ་བྱོད་
མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཡོད་སོམས་ཤིག རྟོགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཐལ་
འགྱུར་པའི་ལྟ་བ་གཏན་མ་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཡོད་པ་ངོ་མཆར་ཆེ། དེས་ན་བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་དེ་རྣམས་ལ་འཇུག་

¹ ཤུག་མཆོག་ལྟན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་པ། ཤུག་མཆོག་ལྟན། ཤུག་མཆོག་ལྟན་གྱི་གསུང་། ༣༤༦་༦།

ཀྱི་འདུག་ཐུགས་བསམ་ཐོང་མཛོད། གཞན་ཡང་། གྲུབ་མཐའ་འོག་
མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་ཅེས་བསྐྱོམས་པས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་
པ་མེད་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་
འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་
འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
ཉ། འཇུག་འབྲེལ་ལས། ཀྱི་ལུང་འདི་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡང་
ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་གསལ་བར་ངེས་དགོས་ཉ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་
དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།
འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལྟར། དེ་དག་ཀྱང་སེམས་དང་
པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་ཀྱང་རང་གི་ཁྲོས་རྣམས་པར་དབྱེད་
པས་ཀྱང་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་འདི་དག་
གིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྟོད་པའི་སྤྱི་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་ཡང་མི་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མ་རྟོགས་
པར། ཉན་སྒྲིབ་ཅེས་ཡང་སྟོང་མི་བྱས་པར་བཤད་པ་དེ་བྱེད་རང་གིས་
ཀྱང་དབུ་མ་རྣམས་པོ་སྤྱི་རྒྱ་འདི་བཞིན་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ་གཅིག་བྱེད།

༡ ག་ལ་ན་ན་འཇུང་ཨེ་འདུག །ད་ལ་བ་ལ་འཇུང་ཨེ་འདུག །ད་ན་ཉ་ཉ་འཇུང་ཨེ་འདུག །

༢ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱེད། ༩༠དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འབྲེལ། ༩༡༥་༡༤།

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་མེད་པར་
ཐལ། གནས་མ་སྤྱོད་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་གང་ཟག་
རང་རྒྱ་སྤྱོད་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་སྤྱོད་ན་
སོང་། འོན་མཛད་དེ་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་སྤྱོད་པའི་རྗེས་ཡོད་
བསྐྱེམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྤྱོད་པ་སྤོང་བྱས་
པར་ཐལ། དེ་བསྐྱེམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། གཞན་ཡང་། བྱིད་ལྟར་ན། རྒྱལ་པོ་མ་སྤྱོད་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་
བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་¹ པ་དང་མ་ནི་གསལ་བྱ་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་གཙང་
སྤྱོད་ཅན་གཉིས་དང་། རྒྱལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་བཅོམ་ན། ཁྱི་དེ་དག་
པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་པའི་མདོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མ་སྤྱོད་དགས་པ་
གསལ་བའི་རྗེས་སུ་མ་སྤྱོད་འཕགས་མོ་ཡང་བསལ་ན། ཐར་པ་ཐོབ་བྱས་
པ་དེ་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་སྤྱོད་དགོས་པས། འདི་ལས་ཐ་ཆད་
པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཡོད། གྲུབ་མཐའ་འདི་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་
གཞན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་
སྤྱོད་པ་བཞིན་པར་ཁས་སྤྲངས་ནས། ཆ་ལེ་ཆ་ལེ་བྱེད་འདོད་པའི་ཉལ་ས་
སྤྱོད་པ་འདུག་སྟེ། མ་སྤྱོད་དགས་པ་གསལ་བར་ཡང་བྱ་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་
སྤྱོད་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤྱོད་
པར་འདུག་པའི་ཕྱིར།

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༢༥། མདོ་སྤྱོད་ས། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཆེད་དུ་བརྟོག་པའི་ཆོས་ས། ༢༠༣།

དེས་ན། རང་རང་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སློབ་པ་ཀུན། དེ་ནས་
བཤད་པའི་གཉེན་པོས་མི་སེལ་ན། །རྒྱལ་བས་དབང་པོར་འཆོས་
པའི་ཆོས་བསྟན་པ། །ཆོད་ལྡན་མཁས་པའི་གཞུང་གིས་བཟུལ་བ་
འགལ། །ཞེས་པ་འདི་བྲིད་རང་གི་ཕྱོགས་སྤྱད་ཆུང་ཆུང་གི་ལུགས་སུ་
བྱས་ནས་སྤྲོས་པར་འདུག་ཀྱང་། རང་མཆོང་གསལ་བར་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། གསུང་རབ་གང་ལ་ཡང་ལྟ་བ་རྣམས་དག་པ་སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་
རྣམ་དབྱེ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར། གསུང་རབ་གང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་
བསྟོམས་ཀྱང་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱས་ཞེས་སྟོག་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར། ལར་
བྲིད་གྱིས་རྒྱལ་བས་དབང་པོ་དང་འཆོས་པར་ཆོས་བསྟན་ཞེས་པའི་
དོན་དེ་ཡེ་མ་གོ་བར་འདུག་སྟེ། དབང་པོ་དང་འཆོས་པར་བསྟན་ཞེས་
པའི་དོན་ནི། ལྟ་བ་དེས་ཐར་པ་ཅུ་ཡང་ཐོབ་མི་ཀྱས་ཀྱང་། རེ་ཞིག་ལྟ་
བ་དེ་ཀ་མ་བསྟན་ན། ལམ་གོང་མ་ལས་སྟོག་པའི་དགག་བྱ་ཡོད་པས།
རེ་ཞིག་དེ་ཅུ་ཞིག་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཉོན་
ཅིག་འོ་ན། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བས། བྲིད་གྱིས་རྣམས་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་
བ་ཡིས། །གཟུགས་སོགས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །གཟུགས་
ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་སོགས། །སྤྱེ་འགྱུར་དེ་ཡི་ངོ་
བོ་རྟོགས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་

༡ ལྷ་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་པ། ལྷ་མཆོག་ལྡན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༥།༡

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༢༩་༡༩།

བདག་མེད་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་དེས། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པའི་ཁས་ལེན་དེ་མ་དོར་ཕྱིན་ཆད། ད་
དྲུང་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་སོགས་རྒྱུད་པ་སྦྱི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་ལོག་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་
ལྟ་བུ་ཙམ་བསྟོམས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། འདྲུག་པ་ལས། སློབ་དཔོན་སྤྱ་སྤྱབ་ཞབས་ཀྱི་ལས་
ལས་ནི། །སྤྱི་རྩལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
མཐུན་པར་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། །ཞི་སྟོན་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། །ལྟ་བ་
ངན་རྣམས་འདིག་བྱེད་ཅིང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་གྱུར་ལ། །བདག་
མེད་ཅེས་ནི་བྱ་བར་བརྟེན། །ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་
བས། །དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རང་བཞིན་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཀྱི་བདག་མེད་
པ་འདི་ནི་ཞི་བའི་སྟོན་གཉིས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་ངན་ལས་འདས་
པའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་འདྲུག་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་གཅིག་ལུ་ཁོ་ན་རྒྱ་མེད་པའི་
སྟོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཞི་སྟོན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ལས་དུ་
བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲག་ས་ལ། དབྱ་མ་འཕྲུག་ལ། ༥༥'༠'༡༣།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༥། དབྱ་མ་ཆོ། འཕགས་པ་ལྷ། དབྱ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། ༡༡༠༣།

༩ བསྟན་འཛུགས་དཔེ་བསྟན། ༩༠ དབྱ་མ་ཡ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་ཤ་གཤམ་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འཁྲེལ་པ། ༡༣༤༣༡༧།

བ་མ་རྟོགས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་ལོག་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་ཙམ་
བསྐྱོམས་པས་ཞི་བ་སྤངས་འདས་ཐོབ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཤ་
ཏེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྤངས་སྤངས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པས་སྒྲིན་མེད་
དོ་སྦྱམ་ན། འོན་ཏེ་ཀྱི་དབུ་མ་རྣམ་ངེས་ཞེས་པ་དེར་རྒྱུད་སྒྲ་མ་དང་ཞི་
བ་སྤྱིའི་ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་ལ་སྤངས་མེད་ཀྱང་། རྩི་བའི་ལུགས་
ལ་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པས་དངོས་འགལ་ལོ། །ཞི་སྐྱོ་གཉིས་སུ་མེད་པ་
ཞེས་པའི་དོན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཨེ་དགོངས། མ་དགོངས་ན། རྩི་བས། སྤང་ན་
ལས་འདས་པའི་གྲོང་བྱིར་དུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་གཅིག་ཤུ་ཁོ་ན་རྩི་
མེད་པའི་སྐྱོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་གཟིགས་རྟོག་མཛོད།

སྤང་ཡང་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟ་དེ་ཡང་
དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྤོང་བའི་སྤྲིག་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐལ་འགྱུར་
པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་མ་བསྐྱོམས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ལྟ་སྐྱོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཐར་བ་ཙམ་ཡང་མི་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ཁོ་ལ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ད་ཅི་གསུང་རྒྱ་ཡོད། གཞན་ཡང་། སེམས་ཙམ་པས་ཕྱི་
དོན་མེད་པར་བསྐྱོམས་པ་དང་། མདོ་སྟེ་པས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་བསྐྱོམས་
པས་རང་རང་གི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྐྱིབ་པ་སྤངས་ཏེ་ཐར་བ་ཐོབ་
རྒྱས་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞི་པོ་རང་རང་གི་
གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱོམས་པས་ཐར་བ་ཐོབ་རྒྱས་པ་ལ་བྱུང་
པར་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོག་ལྟ་བསྐྱོམས་པས་ཐར་བ་ཐོབ་རྒྱས་པ་

སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་སོགས་པ་གཞོད་བྱེད་མཐའ་ཡས་
པ་བརྗོད་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། ཏ་ཅང་རགས་པའི་ལོག་རྟོག་ཏུ་འདུག་པས་བདེ་
གོ་བ་ཅམ་ཞིག་སྤྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས།^༡ རང་རྒྱུད་གཞུང་གི་རྗེས་འབྲང་ལྟ་བ་
ཡིས། གུན་ཏུ་བཏགས་པའི་བདེན་འཛིན་ཅམ་འཛོམས་ན། དེ་ཡི་རིགས་
རྒྱུན་རིང་ནས་བསྐྱོམས་པའི་སྒོས། ལྷན་སྤྲེས་བག་ཆགས་བཅས་བ་ཅེས་
མི་འཛོམས། གུན་བཏགས་སྤྲིབ་པའི་ས་བོན་སེལ་རུས་པའི། གཉེན་པོ་
ཉིད་དང་དེ་རྒྱུན་གོམས་པའི་སྒོ། མཐོང་དང་སྐྱོམ་པའི་ལམ་ཞེས་སྟོན་
པ་ནི། འཛོམ་གླིང་མཁས་པ་གུན་གྱི་བཞེད་གཞུང་ཡིན། ཞེས་སྤྲོ་བ་ནི་
ཕྱོགས་སྔ་མ་ཡེ་མ་གོ་བཞིན་དུ་གཞོམ་དུ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་པའི་
གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེས་བདེན་
འཛིན་གུན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་འཛོམས་རུས་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྤྲས་
ཀྱི་གསུང་རབ་གང་ནས་བཤད་འདུག། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དེ་འདྲ་ཁས་མི་ལེན་
པས། ཐལ་བ་དེ་སྤྲུལ་འཕེན་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ནས་
བཤད་པའི་ལྟ་བ་དེས་བདེན་འཛིན་གུན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་འཛོམས་
རུས་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་མ་སྤངས་ཀྱང་། དེའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་
ལྟ་བ་དེས་བདེན་འཛིན་གུན་བཏགས་ལ་གཞོད་པར་ཁས་སྤངས་པས་
སོ། ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཕྱོགས་སྔ་མ་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་

^༡ ལྷ་ཀྱ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ལ། ལྷ་ཀྱ་མཆོག་ལྷན། གླིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༥་ན།

འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ནི་གང་ཟག་དང་
ཡུང་བོ་མིང་ཙམ་གྱིས་གཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་
བྱུང་བར་འཛིན་པའི་སྟོ་ཀྱན་བརྟགས་ལྟ་བུ་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་
ཡིན་ལ། དེ་ལ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་གཞོད་མི་
རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་
པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེས་གང་ཟག་རྟག་གཅིག་
རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཀྱན་བརྟགས་ལ་གཞོད་ཀྱང་། གང་
ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ལ་
མི་གཞོད་དོ། །ཞེས་ཤེས་པར་གྱིས་ལ་སྟོ་སྦྱིད་གསར་པ་བྱུང་སྟུང་དུ་
མཉེས་པར་མཛོད།

དེས་ན་ཁྱེད་གྱིས། ཀྱན་བརྟགས་སྐྱབ་པའི་ས་བོན་སེལ་རུས་
པའི། །གཉིན་པོ་ཉིད་དང་དེ་རྒྱུན་གོམས་པའི་སྟོ། །མཐོང་དང་སྟོམ་
པའི་ལམ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། །འཛམ་གླིང་མཁས་པ་ཀྱན་གྱི་བཞེད་གཞུང་
ཡིན། །ཞེས་འཛམ་གླིང་གི་མཁས་པ་ཀྱན་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱུང་མཐའ་
ཞིག་རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ་ཞེས་སྐྱ་རྒྱལ་གི་ཆོག་སྒྲུས་པའི་
སྒྲུག་དངོས་ཨེ་བྱུང་། ཁྱེད་གྱིས་ཕྱོགས་སྒྲ་ཡི་མ་དགོངས་པ་གསལ་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་ཡུང་འདི་བྱང་བར་

༡ ལྷ་ཀྱུ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔ། ལྷ་ཀྱུ་མཆོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༥༥་ན།

བྱ་སྟེ།¹དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་རྟེན་ཀྱང་། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཆོད་
མས་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་དང་། དེའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དེ་བཙོན་
པ་ཆེན་པོས་བསྟོམ་པ་དང་། བསྟོམས་པ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་
པ་ནི་མི་འོང་ཞེས་ཁོ་ལོ་ཅག་མི་སྤྱོད། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ལམ་
དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཆོན་ཉིད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་མིན་པས།
ལམ་དེ་མཐོང་ལམ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟོམ་ལམ་དུ་མི་
འདོད་དོ། །དེའི་²ཕྱིར་མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྤང་
མི་རྣམས་ལམ་དེ་མཐོང་ལམ་དང་སྟོམ་ལམ་དུ་བཤད་པ་དང་། སྤང་བྱ་
གཉིས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤྱོང་བར་བཤད་པ་དང་། ལམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
མཐར་དབྱ་བཙོན་པ་འཛོལ་པར་བཤད་པ་ནི། སྤང་བའི་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་
ལུགས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་ལ་ཐུགས་རྟོག་རྒྱུག་མཛོད་ལ་
དགག་པ་ལ་མ་རིངས་ཤིག །

དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་བྱེད་ཀྱིས།³ བདག་མེད་མངོན་སུམ་གཟེགས་པའི་
རང་རྒྱུད་ལ། །མེད་ཅིང་བདག་མེད་མངོན་སུམ་གཟེགས་པ་ཡི། །སེམས་
ཅིང་འདོད་པ་འདི་ཡང་འགལ་བའི་ཁྱད། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཉམས་དགའ་

¹ ལྟ་འབྲུམ་པར་ལ། གསུང་འབྲུམ་ལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༢༣༧།

² ག་པ་༡༡་ན་༡་དེ་བྱིར། ༡༡་བ་༧་དེ་བྱིར། ༡༡་བ་༧་དེ་བྱིར།

³ ལྟ་མཆོག་ལྟ་བུ་གསུང་འབྲུམ་དལ། ལྟ་མཆོག་ལྟ་བུ་གསུང་འབྲུམ་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༥༧།

སྟེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པར་སུས་
ཁས་སྦངས། ཁོ་ན་རེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཙམ་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་གྱིས་སྟོང་པར་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
ཡང་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
རྒྱལ་ཤན་ཆ་མེད་གྱིས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་དང་དེ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་
རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་
ཙམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ནམས་བྱེད་རང་གི་རྒྱུ་ཆེན་དུ་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་སོ་སྟམ་ན། ཐུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཁོ་ཐོ་ཅག་གང་ཟག་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། སྤང་སོགས་ཀྱི་
ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འཛོག་ལ། བདག་
མེད་ལ་རིགས་གཉིས་པོ་དེ་ལས་མེད་པས་སེམས་ཙམ་པས་བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་མི་ལམ་དུ་ཡང་མི་འདོད་ན། བྱེད་ཅི་གསུང་
འདོད་པ་ཡིན། བྱེད་ཀྱི་འགལ་བའི་ཁུར་ཐམས་ཅད་འདི་འདྲ་རྒྱུད་ཡིན་
པས་བྱེད་རང་སྟག་ཤོག་ཤོན་པ་མ་གཏོགས་ཁོ་ཐོ་ཅག་གི་བ་སྤྱིའི་ཅེ་མོ་
ཡང་གཡོ་བར་མི་ལུས་སོ། །

ཡང་བྱེད་གྱིས། འག་བཙུང་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་ན། །མཐོང་
དང་སྟོམ་པར་བཅས་པའི་ས་བདུན་དུ། །སྤང་བར་བྱ་དང་གཉེན་པོའི་རིམ་

༡ རྒྱུ་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ལ། རྒྱུ་མཚོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༥་པ་

བ་ཀྱུན། །མེད་བར་འདོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལུགས་མཆོག་མཆར། །ཞེས་
སྒྲིམ་འདུག་པ། སྒྲིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་
དང་། ས་བདུན་བ་མན་ཆད་དུ་རྩོསྒྲིལ་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་མི་སྤོང་འདི་ལ་
རྩེའི་ལུགས་འཛིན་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། འདུག་
པའི་རྒྱུ་ཆེན་དང་བསྐྱུན་ན། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པ་དང་། ས་བདུན་
བ་མན་ཆད་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དུ་རྩོསྒྲིལ་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་རྒྱ་མེད་པ་འདི་
དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་བཟང་བར་
དུ་ཤེས་སྒྲིབ་མི་སྤོང་བའི་བྱིད། ཤེས་སྒྲིབ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་
སྤྱི་སྤོང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

དེས་ན་ཐོག་མར་བྱིད་ལ་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་
ཐེག་ཆེན་དུ་ལུགས་པའི་ས་བདུན་བ་མན་ཆད་དུ་སྤོང་རྒྱའི་ཤེས་སྒྲིབ་དེ་
གང་ཡིན། གལ་ཏེ་བདག་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ལྟ་བུ་ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་
ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ལུགས་པའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྩོསྒྲིལ་
གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་དང་། བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་རྣམས་དེ་
འདྲའི་ས་བདུན་བ་མན་ཆད་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྩོསྒྲིལ་
གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་
ལ་ཐོས་བསམ་མ་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ལན་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ལས་འོང་ས་ག་
ན་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་ཁོ་བོའི་རིགས་པ་འདི་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་ལན་ཐོབ་

༡ སྤྱི་འབྲུམ་བར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩི་ཚོང་ཁ་བ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ༡༣༥་་་།

ཅིག །བདེན་འཛིན་ཡེས་སྤྱིབ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཉོན་སྤྱིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་བདེན་འཛིན་མ་ལུས་པར་སྤངས་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
དེ་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་ངེད་རང་རྣམས་མ་སྤུན་གྲུབ་
ཡིན། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་བདག་འཛིན་ཡིན་
པར་ཐལ། གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྟོང་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གང་ཟག་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོར་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ།
འཇུག་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་
པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པར་
ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱ་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཕུང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོང་འདོགས་པ་དེ་སྤིད་ཏུ་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་རྟོགས་མི་རུས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་ཐེ་ཙོང་ཁ་པའི་ལེགས་
བཤད་སྤུན་མོང་མིན་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཐེ་རེད་མདའ་བ་ལྟ་བུས་ཀྱང་ཐལ་
འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱིབ་ཡིན་པ་དགོངས་ཀྱང་། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་འཛོག་ཚུལ་སྤུན་མོང་མིན་པ་ཡོད་པ་མ་དགོངས་པར་
གྲགས་པ་སྟར་རོ། །

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༢༠༡དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༢༡༢་པ།

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་འདི་ལ་འཇུག་འགྲེལ་དང་བསྟུན་པའི་ལན་ཞིག་
འདེབས་རྒྱ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་གང་ཡིན་སྟོས། མེད་ན་ཐལ་འགྱུར་
པའི་ལུགས་འཛིན་ཆེན་པོ་མེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་དགག་པ་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་པའི་
རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་རིན་ཆེན་^༡ འཕྲེང་བར། ^༢ དེ་སྲིད་ལུང་
པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་རར་འཛིན་ཡོད། །རར་འཛིན་ཡོད་ན་
ཡང་ལས་ཏེ། །དེ་ལས་ཀྱང་ནི་སྦྱེ་བ་ཡིན། །ཞེས་ལུང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོ་
འདོགས་པ་དེ་སྲིད་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་རར་འཛིན་སྟུན་སྦྱེས་ཡོད་ལ། དེ་
ཡོད་ན་དེའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་སྦྱེ་བ་ལེན་པར་
འགྱུར། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་ནམ། ལུ་སྟེགས་ཀྱི་
གཞུང་ཡིན་ཁྱེད་རང་མཁས་པ་རྣམས་ལ་དེས།

གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། ^༣ རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་སྦྱེས་
དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་
གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་། །ཞེས་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་
སྦྱེས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་སྟེ། བདེན་པར་འཛིན་པ་
སྟོན་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པར་གསུངས་^༤ ལ། དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། བདེན་འཛིན་དེ་ལས་ཁོ་རང་

༡ ག་༥༩་བ་༡་རིན་ཅེན། ༡་༥་ན་༥་རིན་ཅེན། ༥་༩་ན་༥་རིན་ཅེན།
༢ བསྟུན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུར་མ། ༤༦། སྦྱེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་སྒྲ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་སྲེང་བ། ༩༤༡་༡༤།
༣ བསྟུན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུར་མ། ༥་༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྒྲ་སྒྲུབ། སྟོང་ཉིད་བདུན་བཅུ་བ། ༥་༡་༥།
༤ ག་༥༩་བ་༤་གསུང་ལ། ༡་༥་ན་བ་༩་གསུང་། ༥་༩་ན་༤་གསུང་།

གི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མཐུན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། གང་ཟག་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ལྷན་མ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་
བར་གསུངས་འདུག་པས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་ཐྱིབ་ཡིན་ནམ།
ཤེས་སྤྱིབ་ཡིན་ཁོ་ཐོ་ཅག་ལ་ནི་དོགས་པ་མེད། བྱིད་རང་གཞུང་དེ་རྣམས་
ལ་གང་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་པ་འདུག་ཐུགས་བསམ་ཐོང་མཛོད། ཁོ་ཐོ་ཅག་གི་
ལུགས་ལ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་
པ་ཡིན་ཀྱང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་
སྒྲོན་མེད་དེ། བདག་འཛིན་གཉིས་ལ་འཛིན་སྤངས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་
མེད་པའི་བྱིར། ལུགས་འདིའི་ཕྱོགས་མཐོང་ཅམ་ཞིག་གོ། རྫོགས་པར་
མ་གོ་བའི་རྟགས་སུ། བྱིད་རང་གི་འོག་ཏུ་བདེན་འཛིན་སྒོ་ལ་སྤིང་པའི་
ཡན་ལག་གིས། །བསྐྱུས་དང་མ་བསྐྱུས་གཉིས་སུ་རྒྱ་བས་བཤད། །བདེན་
འཛིན་མ་ལུས་སྤིང་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། །འཆད་པ་དེ་ཡང་རྒྱ་བའི་གཞུང་མ་
ཡིན། །ཞེས་ངེད་ལ་ཁས་ལེན་མེད་ཅིང་། བྱིད་རང་ལ་ནང་འགལ་སྒྲ་ན་
མེད་པ་ཡོད་པའི་ཐལ་འབྱུར་ཞིག་འཕངས་འདུག་པ། ལན་འོག་ཏུ་བཤད་
པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་ཐྱིབ་ཡིན་པ་ནི་སྐབས་དུ་མར་
གསུངས་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས།^༡དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་

༡ རྒྱ་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་དང་། རྒྱ་མཚོག་ལྷན་གྱི་སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༦་ཙ།

༢ བསྐྱུན་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༤༤་ཉ༡་དེ་
ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཛོལ་མོངས་པ་ཅན་གྱི་གཞིགས་པ་སྤངས་པ། འདྲ་
བྱིད་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་གཞིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཅོས་མཐའི་རང་བཞིན་
ཡིན་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མཛོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་བྱིར།

དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་དེག་པ་སྤངས་
 ལ། འདྲུ་བྱེད་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འབྲ་བར་
 གཟེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཅོས་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་བདེན་པ་ནི་
 མིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་ཉན་རང་
 དག་བཅོས་པ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་གྱིས་བདེན་འཛིན་
 སྤངས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་
 བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལྷག་པར་རྫོ་
 འདོགས་པར་བྱེད་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་
 དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། འཁོར་བར་འབྱུག་པའི་ས་
 བོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགགས་པ་ལས་འཁོར་བ་འགགས་
 ི་པ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། ཞེས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་བཤད་ལ། སྤྱིད་པའི་ས་
 བོན་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །ཡུལ་རྣམས་དེ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་ལ་བདག་
 མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྤྱིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །རི་རྒྱད་བཤད་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བས་ཆགས་པའི་རྒྱ་སྤྱིད་པའི་
 ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལོག་པ་ལས་ཉན་ཐོས་དང་རང་

༡ བསྟན་འཛུགས་དཔེ་བསྟར། ༩༠༡དབྱ་མ་ཡ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་ཤགས་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་ཕྱེལ་པ། ༡༩༥༩་༣།

[illegible]

༩ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབྱ་མ་ཚོ། འཕགས་པ་ལྷ། དབྱ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། ༡༧༥༡།

སངས་རྒྱས་དང་མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབང་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་བསྐྱོད་པར་རྣམ་པར་བཞག་^༡གི་ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།^༢ ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་
དུ། གཤེད་ཐུག་ཀྱང་ལ་གནས་གྱུར་ཏེ། འདི་བྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
གྱུར། གཤེད་ཐུག་བཅོམ་པས་བཅོམ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། རིགས་པ་
དུག་ཅུ་པ་ལས།^༣ གནས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལྡན་ལ་^༤ ཉོན་མོངས་
དུག་ཆེན་ཅིས་མི་འབྱུང་། ཞེས་བདེན་འདྲིན་ཉོན་སྤྱི་བ་ཏུ་སྟོན་པའི་གཞུང་
མཐའ་ཡས་མོད་གྱུར། མང་བར་འགྱུར་བས་དེ་ཅམ་ལས་མ་སྒྲོས་སོ། །

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་རོ་སྐལ་
གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྤྱི་བ་དང་། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་སོགས་ཁས་
མི་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་
ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་གྱི་རོ་སྐལ་གྱི་སྤྱི་བ་སྤངས་
ཟེན་ཅིང་། བདེན་འདྲིན་ཀྱང་བརྟགས་དང་ལྡན་སྤྱི་བ་གང་“ཡིན་ཐམས་
ཅད་ཤེས་སྤྱི་བ་མིན་པར་ཉོན་སྤྱི་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས།^༥ དག་

༡ ག་པ་༣་བ་༣་བཞག ། ༡༩་ལ་༦་བཞག ། ༥་༣་༤་༣་གཞག །

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆོ་ འཕགས་པ་གླ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། ༥༥༦་༣།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆོ་ མགོན་པོ་རྒྱ་སྤྱུལ། རིག་པ་དུག་ཅུ་པ། ༥༦་༥།

༤ ག་པ་༣་བ་༣་སེམས་ལྡན་ལ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ་དང་། དྲང་ངེས་ལས། གནས་བཅས་སེམས་
དང་ལྡན་རྣམས་ལ། ། ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

༥ ག་པ་༣་བ་༥་གང་ཡིན། ༡༩་ལ་༦་བ་༣་གང་ཞིག་ཡིན། ༥་༣་༤་ལ་གང་ཞིག་ཡིན།

༦ རྒྱ་མཆོན་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ལ། རྒྱ་མཆོན་ལྡན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༥་༥།

བཅོམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་ན། མཐོང་དང་སྒྲོམ་པར་བཅས་པའི་ས་
བདུན་དུ། །སྤང་བར་བྱ་དང་གཉེན་པོའི་རིམ་པ་ཀྱུན། །མེད་པར་འདོད་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ལུགས་མཆོག་མཆར། །ཞེས་པའི་བཞད་གདན་ནི་བྱིད་རང་ལ་
འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དམན་པའི་དག་བཅོམ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལམ་དུ། །བདེན་
འཛིན་སྤངས་ཀྱང་སྤང་ཡང་ཐེག་ཆེན་དུ། །ཞུགས་པའི་ཆེན་ལྷན་པས་ནས་སྤོང་
དགོས་པའི། །སྤང་གཉེན་རིམ་པ་འདི་ཀྱུན་ངོ་མཆར་ཆེ། །ཞེས་བཟློག་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་འཛིན་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་གིས། འདུག་ཤེས་
དུག་ལ་ཡུལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུ་བ་བར་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་བྱུ་བ་
འཐད་སྒྲུམ་པའི་སྒྲོ་ས་པོན་དང་བཅས་པ་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་ཡིན་གསུངས་
’བ་དང་། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་ཡོད་དེ། མཐོང་
སྤང་དུ་བྱུར་པའི་ཐོགས་པའི་སྐྱིབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་རང་གི་ངོ་སྤྱལ་གྱི་ཆགས་ཐོགས་དམན་གསུམ་
གྱི་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བྱིད་ཀྱིས་ཀྱང་དབུ་མ་
རྣམ་ངེས་ཞེས་པ་དེར་རྒྱུད་སྒྲའི་གཞུང་བངས་ཏེ། དེའི་རྗེས་སྒྲོས་བྱས་འདུག་
ལ། ལན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཞད་ན།

སྐྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་^༡ ལ་རྒྱུད་སྒྲ་མར། ^༢ རི་

^༡ ག་ཡེ་ན་ན་གསུང་། ༡་ཡེ་བ་༩་གསུང་བ་དང་། ད་ཨ་ལ་༡༠་གསུང་བ་དང་།

^༢ ག་ཡེ་ན་ཡེ་དགོན་ཅོག་། ༡་ཡེ་ན་དགོན་ཅོག་། ད་ཨ་ལ་༡་ཡེ་དགོན་ཅོག་།

^༣ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ༤༣་ཡེ་།

ལྷ་རི་སྟེང་ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། །སྒོ་ལྷན་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོག་ས། །སྒྲ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཉིད། །ཅེས་ཡོན་
ཏན་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་ཞིག་བཤད་མོད་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་
དགོན་མཆོག་གང་ཡིན་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྷན་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་གྱི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་གྲོལ་བའི་ཡོན་
ཏན་གསུམ་མ་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐོག་ས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་
ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་འདི་ནི་ས་བརྒྱད་པ་
ཡན་ཆད་གྱི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། །སྒོ་ལྷན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོག་ས། །སྒྲ་མེད་ཡོན་ཏན་
དང་ལྷན་ཉིད། །ཅེས་དང་། དོན་བསྐྱར་ཡང་། །འབགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པ་ནི། །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྦྱབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་
བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཀ་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། སྒྲ་མེད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པའི་ས་བདུན་པ་
མན་ཆད་དུ་སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་མེད་དེ།
ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལས་དུ་ཞུགས་པའི་ཆེ་ས་བདུན་པ་མན་
ཆད་དུ་རྩིས་ཐོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་ལ་གཙོ་བོར་སྦྱོབ་ཅིང་།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ༤༣༢་པ།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ༤༣༢་པ། ༡༣།

མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲིང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་སོགས་
མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་སྤེལ་མར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་
ཀྱང་དེ་འདྲའི་མཉམ་གཞག་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ནམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་
ཐ་སྙད་མི་བྱེད་དེ། ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་ཐོག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ས་
བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་རྡོ་སྒྲུབ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤྲོང་རྒྱ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་ཐོག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཆོགས་
སྤྲོང་གཉིས་གྱི་གནས་སྐབས་སུ། རྡོ་སྒྲུབ་གྱི་སྤྲོང་བའི་ས་བོན་སྤྲོང་རྒྱ་
མེད་ཀྱང་སྤང་གཉིས་གྱི་ནམ་གཞག་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དག་
བཙུག་ཐོག་ཆེན་པོར་ཞུགས་པའི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ། ཤེས་སྤྲོབ་
སྤྲོང་ཕྱིར་དུ་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་ལ་བསྐྱབས་པས་རྒྱུད་སྤོབ་པར་
བྱས་ནས། ས་བརྒྱུད་པ་ཐོབ་པ་ན་ཤེས་སྤྲོབ་སྤྲོང་བའི་འགོ་འཇུགས་པ་
ཡིན་ཏེ། གཉིན་པོ་སྤྲོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཤེས་སྤྲོབ་
གྱི་གཉིན་པོ་བྱེད་པ་ལ་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱབས་པ་
ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་གྱིས་ཐོག་མར་
ཉོན་སྤྲོབ་སྤངས་ནས། དེ་ནས་ཤེས་སྤྲོབ་སྤྲོང་བ་འདི་ལ་གནད་བྱུང་པར་
ཅན་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྤྲུགས་གྱི་སྐབས་སུ་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་གྱིས་ཉོན་སྤྲོབ་ཟད་པར་སྤངས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་དག་པའི་སྤྲོ་
ལུས་ཐོབ་ནས་ཤེས་སྤྲོབ་སྤྲོང་བའི་འགོ་ཆོས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེའི་རྩིས་སུ་ཡང་། བྱེད་ཀྱིས་༡ བདག་འཛིན་གཉིས་དང་དེས་བསྐྱེད་
ཉིས་པའི་ཆོག་ས། །མ་ལུས་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བ་པར་ཁས་སྦངས་ནས། །ཤེས་
བྱའི་སྤྱི་བ་པ་གཟུང་དུ་མེད་པ་ཡི། །ཐལ་འགྱུར་ལུགས་མཆོག་འདི་ཡང་ངོ་
མཆར་ཆེ། །ཞེས་སྤྲིས་འདུག་པ། བདག་འཛིན་གཉིས་ཉོན་མོངས་པའི་
སྤྱི་བ་པར་ཁས་སྦངས་མོད། དེས་བསྐྱེད་པའི་ཉིས་པའི་ཆོག་ས་ཐམས་ཅད་
ཉོན་སྤྱི་བ་ཏུ་རྩིས་གསུང་རབ་ག་ན་ཁས་སྦངས་འདུག་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་ཅིག །

དེས་ན་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཉིས་པའི་ཆོག་ས་
ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་
སོགས་དུ་མ་ཡོད་ལ། བག་ཆགས་ཀྱི་ཆོག་ས་རྣམས་ཤེས་སྤྱི་བ་ཏུ་ཁས་
ལེན་པར་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ད་དུང་མ་གོ་འདུག་པས་བཤད་པར་བྱ་
སྟེ། དེ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་སོགས་སུ་ཤེས་སྤྱི་བ་ངོས་འཛིན་པ་ན། ཤེས་
སྤྱི་བ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་དང་མངོན་གྱུར་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ནས། ཤེས་སྤྱི་བ་
ལྷན་སྐྱེས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དང་། ཤེས་སྤྱི་བ་མངོན་གྱུར་པ་
ནི་བག་ཆགས་དེས་བསྐྱེད་པའི་གཉིས་སྦྱང་འབྲུལ་པའི་ཆ་ལ་བཤད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། །དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་
ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གོག་ས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ལུས་དང་རག་གིས་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་

༡ ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔལ་ ལྷན་སྐྱེས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༥་པ།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༩༠༩བུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆོ་བ་ཐགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༡༩༥་ཉ་པ།

བྱེ་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་
ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་
སྡོག་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ན་འདྲུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་དུ།¹ ཡང་ཞེས་པས་ཆགས་
སོགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤེས་བྱ་གཙོད་པའི་གོགས་སུ་ཡང་བསྟན་པས་
ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་རྣམས་ཤེས་སྐྱིབ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་
གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་བསྐྱེདོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། དེས་ན་འདྲུག་པ་ཅ་འགྲེལ་དུ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་དང་
བདེན་འཛིན་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་སྟོན་པའི་བཤད་པ་བྱར་ཅམ་ཡང་མེད་པས།
བདེན་འཛིན་ཤེས་སྐྱིབ་མ་ཡིན་ན་ཤེས་སྐྱིབ་མེད་དགོས་ཟེར་བ་ནི། ཟླ་
བ་གྲགས་པ་ལ་ཁྲོལ་བའོ། །ལར་ཕྱོགས་སུ་མས་གང་ཁས་སྤངས་རྒྱས་
མེད་པར་དགག་པ་བྱེད་པ་ནི།² གྱེ་མ་འཕོངས་པའི་རྒྱ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དེའོ། །

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་པའི་ཕྱགས་ལ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བག་
ཆགས་ཤེས་སྐྱིབ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་
གཟུང་དུ་མེད་པ་ཡི། །ཐལ་འགྱུར་ཕྱགས་མཆོག་འདི་ཡང་རོ་མཆར་
ཆེ། །ཞེས་བསྟོན་གཏམ་མང་དུ་སྤྲས་འདུག་པ་འདི་ལ་དགོས་པ་ཅི་འདྲ་

¹ སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩི་ཙོང་ཁ་བ། རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༡༥༩་ན།

² སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། མཁས་བྱུང་རྩི། རྩིང་བུན། ༣༩་ན།

ཞིག་ཡོད། དེའི་རྩིས་སྤྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཆོག་ས་རྣམས་མ་ལུས་གཅིག་
བསྐྱུས་ནས། །གཞོམ་པར་སྦྱོར་བའི་ཉོན་མོངས་གཞོམ་ལ་སྦྱིམས། །ཞིན་
ཏུ་བཀལ་དཀའི་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་ལ། །གཉེན་པོས་གཟུང་དུ་མེད་པ་ཞིན་
ཏུ་མཚར། །ཞེས་སྦྱས་འདུག་ལ། །ཀར་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན།
ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཤེས་སྦྱིབ་དང་ཉོན་སྦྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཆོག་ས་
ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས། ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་སྦྱིམས། །ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་ནས། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཉོན་སྦྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་མ་ལུས་
པ་བསྐྱུས་ནས་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་སྦྱིམས། །ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན།
དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཤེས་སྦྱིབ་ཀྱི་གཉེན་
པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཁས་མ་སྦྱངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ས་
དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་སྦྱིབ་
གཙོ་བོར་མི་སྦྱོང་ཡང་། ཉོན་སྦྱིབ་མ་སྦྱངས་པར་ཤེས་སྦྱིབ་སྦྱོང་མི་རུས་
པས་ཤེས་སྦྱིབ་སྦྱོང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཉོན་སྦྱིབ་སྦྱོང་བ་ལ་བཙོན་པ་ཅ་མ་
ཡིན་པས་སྦྱོན་དེ་དག་མེད་དོ། །ཞིན་ཏུ་བཀལ་དཀའི་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་
ལ། །གཉེན་པོ་ངོས་གཟུང་མེད་པ་ཞིན་ཏུ་མཚར། །ཞེས་ཟེར་བའི་བྱིར་
མིག་དང་རྣ་བ་མེད་ནས་རྩི་ཚོང་ཁ་པའི་ཡིག་ཆ་མཐོང་མ་སྦྱོང་ན་ནི། འདི་
འདྲའི་དགག་པ་བྱེད་དོན་ཡང་མེད་དེ། རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་

༡ རྒྱུ་མཚོག་ལྟན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཀ། རྒྱུ་མཚོག་ལྟན། སྦྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༥་༦།

༢ རྒྱུ་མཚོག་ལྟན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཀ། རྒྱུ་མཚོག་ལྟན། སྦྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༥་༧།

ལས།^༡ ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་ཟད་བར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་མི་སྟོང་བའི་ཕྱིར།
ཤེས་སྒྲིབ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་
འདི་མཐོང་བཞིན་དུ། ཤིན་ཏུ་བཞུལ་དགའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལ། །གཉེན་
པོ་ངོས་གཟུང་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་མཆོང་། །ཞེས་དགག་པ་བྱེད་སྟུ་ཡིན་ན།
ཁྱེད་མཛོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པ་ལ་ཞུགས་འདུག་པས། ཁོ་པོ་ཅག་ནི་སྟོན་
པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཚོད་པར་མི་བྱེད་དོ། །

དེས་ན་ཁྱེད་ལ་གོ་བ་ཤད་མ་བྱས་ན་མི་དགོངས་པ་ཞིག་འདུག་པས།
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གཉེན་པོ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
སྤང་བུ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ཞིག་གོགས་སུ་དགོས་པས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་བསྐྱལ་པ་
གངས་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
བསགས་ནས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ན་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་བའི་འགོ་ཚུལ་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ནས་ཡང་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་པ་གཅིག་གིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོག་ས་བསྟོམས་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཤེས་སྒྲིབ་
ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་ངོས་གཟུང་མེད་པ་ཞེ་ཡིན་པར་འདུག །དེ་ཕྱིར་རྗེ་ཙོང་ཁ་
བས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་ཟད་བར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་མི་སྟོང་བའི་ཕྱིར།
ཤེས་སྒྲིབ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་ལེགས་པར་

^༡ སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༡༣༧་་་༣།

བཤད་པ་བཀའ་སྩལ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཆེ་ན་
ཡང་། བདེན་འཛིན་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤངས་ཟིན། ཤེས་
སྒྲིབ་སྤོང་བ་ལ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གཉིས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
གྲོགས་སུ་དགོས་པས། ཐོག་མར་ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་།
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་གཙོ་བོར་སྦྱོར་ཅིང་། དེ་ནས་མ་དག་ས་བདུན་
གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སྤང་བྱ་ཤེས་སྒྲིབ་དངོས་སུ་སྤོང་མི་རུས་ཤིང་
ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་ཟིན་པས། གཙོ་བོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་སྦྱོར་བ་
ཡིན་ནོ། །མཉམ་གཞག་དུ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རུས་ལྡན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་
དུ་སྤོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་ཀྱང་། མཉམ་གཞག་དེ་ལ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་དོ། །དེ་
ཕྱིར་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་
དང་། ཁ་ཅིག་དམན་ལམ་སྟོན་སོང་གི་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དེས་རྩིས་ཐོབ་དུ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐལ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་བ་ལ་གོགས་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་
གསུང་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ །དགོངས་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ནག་གི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་
དགོངས་པར་བྱས་ནས། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་
པའི་ཆེ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཇུག་པ་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བཞེད་
པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་ཡང་། དཔལ་མགོན་ཐུ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་

བ་ནི། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་བཤད་པ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འདི་ལས་གཞན་དུ་
དོགས་བར་མི་བྱའོ། །

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདི་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་སྒོམ་
གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་དང་། མཐོང་སྤང་ཉོན་སྒྲིབ་
ཅིག་ཅར་སྤྲོང་བ་ནི་མི་འདོད་དེ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ལུགས་ལ་ཤེས་
སྒྲིབ་དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ལས་ཆེས་སྤྲོང་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་
དང་ཉོན་སྒྲིབ་ཅིག་ཅར་སྤྲོང་བ་དེ་འདྲ་གཏན་མི་བཞེད་པའི་བྱིར། ཁྱེད་གྱི་
དམན་ལམ་སྔོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་བདེན་འཛིན་ལྷན་
སྒྲིམ་དང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བུ་བའི་རྗེས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྷན་
སྒྲིམ་སོགས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་ཞིང་། བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་ཡང་ཁས་
ཐུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་བཀལ་དཀའ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་པས།
ཤིན་ཏུ་བཀལ་དཀའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལ། །གཉིན་པོ་ངོས་གཟུང་མེད་པ་
ཤིན་ཏུ་མཚན། །ཞེས་པའི་དགག་པ་འདི་ཁྱེད་རང་ལ་འཇུག་པའོ། །

ཡང་ཁྱེད་གྱིས་དགག་པ་གཅིག་ལ།^༡ འཛིན་ཉོན་ལམ་གྱིས་སྤྲོད་པའི་
ཅེ་མོ་ལ། །ཆགས་བྲལ་བྱེད་ཅེས་སྒྲིབ་བ་ནང་པའི་གཞུང་། །གང་ནའང་
མེད་ཅིང་སོ་སོའི་སྒྱེ་བོ་ལ། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འདོད་པ་སེར་སྒྱའི་
ལུགས། །སྤྲོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་ན་བྱི་རོལ་པའི། །དྲང་སྤྲོང་ངི་བཞིན་

^༡ ལྷག་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ལ། ལྷག་མཚོག་ལྷན། སྤྲོངས་ཡིག་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༥་པ།

སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ལ། །ཆགས་བྱལ་མེད་པར་དཔལ་ལྡན་ཆོས་པས་བཤད། །དེ་
དང་འདི་ཡིས་འགལ་བ་ཇི་ལྟར་སྤོང་། །ཟག་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
འཇིག་རྟེན་ལ། །འདི་འདྲ་འདི་ཡང་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱི་ལུགས། །དག་བཙུགས་
ཆགས་བྱལ་སྤོང་སོང་ཡོད་ཅེས་ལ། །འདི་ནི་སྤོང་མེད་ཤིང་རྟེན་སྤོང་
འབྱེད་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོའི་དགག་བ་བྱས་འདུག་པ་
ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག །སྤྱིད་ཀྱི་དོགས་པ་འདི་རྣམས་སྦྱེ་བའི་གཞི་རྒྱུ་
ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།^༡ མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་སྲིད་ཅེའི་
སས་བསྐྱུས་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་
སྤོང་མི་རུས་ཀྱང་། སྤར་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་
རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྤོང་རུས། ཞེས་གསུངས་པ་
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་རྟོག་དེ་རྣམས་ཤར་བ་ཡིན་ལས་ཆེ། དེ་མིན་པའི་
དག་བཙུགས་ལ་ཆགས་བྱལ་སྤོང་སོང་ཡོད་ཅེས་པ་ཇིའི་གསུང་རབ་གང་ན་
འདུག་བསྟན་དགོས། གལ་ཏེ་གསུང་འདིས་དག་བཙུགས་ལ་ཆགས་བྱལ་
སྤོང་སོང་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། རང་རྟགས་དཔྱིས་ཕྱིན་
པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གསུང་འདིས་དག་བཙུགས་ལ་
ཆགས་བྱལ་སྤོང་སོང་ཡོད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིས་དག་
བཙུགས་ལ་ཆགས་བྱལ་སྤོང་སོང་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་

^༡ སྤྱི་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་མ། རྩི་ཅོང་ཁ་ཤ། རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༤༥་༣།

ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཞེས་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་དུ་ཞི་རགས་
གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་རང་གི་ཞུགས་པའི་སྤང་བུའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་
པ་མངོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བར་བྱས་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་རིགས་པ་གང་
ཞིག ཁྲིག་ཆེན་གྱི་གསུང་དེས། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛོག་རྟེན་
པའི་ལམ་གྱིས་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་སྤིང་ཅེའི་སས་བསྐྱས་གྱི་ཉོན་
མོངས་མངོན་གྱུར་ཡང་སྟོང་མི་རུས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། ཉགས་དང་པོ་
མ་བྱུབ་ན། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པར་གསལ་ལོ། །དེ་
ནས་དགྲ་བཙེམ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཡོད་ཟེར་མཁན་དེ་ལ་དགག་
པ་ཐོང་ཞིག །ཁོ་པོ་ཅག་ནི་དགྲ་བཙེམ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཡོད་པར་
མི་ལམ་དུ་ཡང་མི་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་དགྲ་བཙེམ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་
སོང་ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་དུ་དགྲ་བཙེམ་ཞུགས་པའི་
སྤང་བུའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་
ན། ཉགས་ཤིན་ཏུ་མ་བྱུབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་དགྲ་བཙེམ་ཞུགས་པའི་སྤང་
བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ད་དུང་མ་གོ་བར་སྤང་དོ། །དེ་ཡང་མི་ཟེར་གྱི་དགྲ་
བཙེམ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་
དུ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་སྤིང་ཅེའི་སས་བསྐྱས་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་
གྱུར་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མ་གོ་བའི་ལོག་
རྟོག་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་འཛོག་པ་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
གྱི་ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་སྐྱས་པ་དེ་ན་

བར་ཞོག་ལ་ཕྱིན་ཆད་དགག་པ་གཏོང་རྒྱུ་འདུག་ན་ཐོང་ཞིག །དེས་ན་རྗེ་
ཙོང་ཁ་བས་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་དགྲ་བཙུག་མེད་པར་བཤད་པ་ལ།
ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་དགྲ་བཙུག་འདོད་པ་ནང་པའི་གཞུང་གང་ནའང་
མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་སེམས་ནས་དུ་ཞོག་ལ་སྡོན་པའི་ག །

དེའི་རྗེས་སུ་བྱིད་ཀྱིས།^༡ སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
འདོད་པ་སེར་སྐྱེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བའི་ཡ་མཆན་ཏེ། སོ་
སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འདོད་པ་སེར་སྐྱེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ན།
བྱིད་རང་ལ་འཁོར་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆེན་པོ་ལྷག་མཆོག་པ་ཆོས་ཅན།
བྱིད་སེར་སྐྱེ་པའི་ལུགས་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་རྣལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་འདོད་པའི་ཆོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲལ་པ་ཁས། དེར་
ཐལ། བྱིད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ལྷག་མཐོང་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་
ཆོལ་བ་གང་ཞིག །ལྷག་མཐོང་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཕྱི་མ་ཁས་སྤངས། དང་པོ་མ་བྱུང་ན།
སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ལྷག་མཐོང་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་
རྒྱུད་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལྷག་མཐོང་མཆན་
ཉིད་པ་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པར་ངེད་ཀྱིས་ཁས་མ་

^༡ ལྷག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ག། ལྷག་མཆོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༦-༡

མྱེད་ས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་དྲི་ས་
ལན་དུ། ལྷག་མཐོང་མཆོད་ཉིད་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་ཞེས་
སྒྲུས་པ་དྲན་པར་བྱོས་ཤིག །

དེས་ན་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ས་ཡོད་
ཀྱིས་སྟོང་པ་ཅམ་རྟོགས་ཟེན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གང་
ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
དང་། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟེན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་སྤྱིད་པ་
ནི་ཁྱེད་ཀྱང་འདོད་ལ། ཁོ་ཙམ་ཀྱང་འདོད་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
པ་མོ་མ་རྟོགས་ཀྱང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་ཟག་དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
དང་། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་བཤད་མ་ཟག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་ལ་འདི་དྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཐལ་འབྱུར་བ་འདོད་པ་
ལྟར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་ཀྱང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
རྩ་ས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་
དམ་མེད། ཡོད་ན་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ནམ་འཕགས་པ་
ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱད་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་
པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་
པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད། དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན།

ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་ཁྲབ་
ན། འདུག་འབྲེལ་ལས།^༡ ལུང་འདི་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཞེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་
ཞེས་གསལ་བར་ངས་ཏེ། ཞེས་པ་ལ་བྲིད་ཀྱིས་འབྲུ་གང་རྒྱབ་བན་བར་
གྱིས་ལ་ཕྱིན་ཆད་བག་ཡོད་པར་མཛོད།

གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཤིང་།
གང་ཟག་རང་རྒྱ་རྒྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་གང་ཟག་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལེགས་པར་ཉན་ཅིག། །དེ་འབྲེལ་གང་
ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་མ་རྟོགས་ཀྱང་གང་ཟག་
རང་རྒྱ་རྒྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་
གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དངོས་འགལ་སྒྲ་ན་
མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་གཉིན་པོ་གང་
ཟག་རང་རྒྱ་རྒྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ལམ་བསྐྱོམས་པས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་རྒྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་
རྟོག་པའི་ས་བོན་སྟོང་ལུས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་ཁས་མ་
སྤངས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བྲིད་ཀྱིས་དགག་པའི་ཡི་གེ་དེར།^༡ རང་རང་གཞུང་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠༡ དབུ་མ་གྱི་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འདུག་པ་རང་འབྲེལ། ༩༡༥-༡༩༦

^༢ འཕྲུལ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་པ། འཕྲུལ་མཆོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༥-༣༩༦

ནས་བཤད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན། །དེ་ནས་བཤད་པའི་གཉེན་པོས་མི་སེལ་
ན། །རྒྱལ་བས་དབང་པོར་འཆོམས་པའི་ཆོས་སྟོན་པ། །ཆོད་ལྡན་མཁས་
པའི་གཞུང་ལས་བཟུལ་བ་འགལ། །ཞེས་སྒྲུས་པ་བྲན་པར་གྱིས་ལ་བྲིད་
བདེན་ནོ་ཞེས་ངོ་བཟང་མཛད་ན་ལེགས་སོ། །འདིར་སྒྲུས་པ། ལན་ཕྱོག་ཏུ་
མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། །བྲིད་པས་གྱི་ཆོལ་བའི་གདོང་སྦྲད་ཅིང་། །ལ་
སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་དབྱ་འཕངས་བསྟོད། །སྒྲོ་གཟུར་གནས་ནམས་གྱིས་
དབང་པོ་མཛོད། །ཅེས་དབྱངས་སུ་བྲལ། །

ཡང་དེའི་རྗེས་སུ།¹སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་ན་བྱི་རོལ་བའི། །བྲང་སྟོང་
རི་བཞིན་སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ལ། །ཆགས་བྲལ་མེད་པར་དཔལ་ལྡན་ཆོས་པས་
བཤད། །དེ་དང་འདི་ཡི་འགལ་བ་རི་ལྟར་སྟོང་། །ཞེས་སྒྲུས་འདུག་པ། །ཁོ་
བོ་ཅག་ལ་འགལ་བ་སྟོང་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད། །བྲིད་རང་ལ་ནང་འགལ་
ཆོས་མེད་པ་ཡོད་དེ། །བྲིད་རང་གི་སྲིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཉན་
ཐོས་དག་བཙུག་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱེས། །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་
དག་བཙུག་མེད་པར་ཁས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། །རྟགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ཆོད་
ཡིག་འདི་ཉིད་དུ།²ཉན་ཐོས་གཞུང་གི་ཐར་པའི་ལམ་ཞུགས་པས། །སྲིད་
པའི་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྲེད་མིན་ན། །བྱི་རོལ་གཞུང་དང་ནང་པའི་གཞུང་
ལུགས་ཀྱི། །ཐོབ་བྱའི་བྲད་པར་གང་ཡིན་སྟེ། །བར་རིགས། །ཞེས་བཤད་

¹ ལྷག་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབྲས་ར་པ། ལྷག་མཆོག་ལྡན། སྒྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༦་ཀ

² ལྷག་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབྲས་ར་པ། ལྷག་མཆོག་ལྡན། སྒྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༧་ཀ

དེས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་དགག་བ་མང་དུ་བྱས་པས། ཁྱེད་རང་
ལ་གསུང་རབ་མང་པོ་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཉེས་པ་འདི་
ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་གང་བཤད་པ་དེ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་འཆད་པ་འདྲུག་སྟེ། འདྲུག་འབྲེལ་དུ།¹ ལུང་འདི་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་གསལ་བར་ངེས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན།
དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་
དག་གྲང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གྲང་རང་
གི་སྒོས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་གྲང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་སྤྲ་མོར་བསྟན་ནས། ཉན་
རང་དག་བཙུངས་པས་གྲང་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་སྤྲ་མོ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས། ས་དང་པོ་བས་གྲང་ཉན་རང་དག་བཙུངས་སྟོང་སྟོབས་གྱིས་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་མི་རྒྱས་ཞེས་བཤད་པ་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཉན་རང་དག་བཙུངས་ལ་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མེད་ཅེས་བཤད་འདྲུག་པ། ཉན་ཅིག་འོ་ན་བྱང་
སེམས་ས་དང་པོ་བས་ཉན་རང་དག་བཙུངས་སྟོང་སྟོབས་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་རྒྱས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས། ཉན་རང་དག་བཙུངས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༧བུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འདྲུག་པ་རང་འབྲེལ། ༤༡༥་༡༩།

པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

དེས་ན་བྱེད་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་ན་ཕྱི་
རོལ་པའི། །བྲང་སྟོང་རི་བཞིན་སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ལ། །ཆགས་བྲལ་མེད་པར་
དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་བཤད། །དེ་དང་འདི་ཡི་འགལ་བ་རི་ལྷ་རྟོང་། །ཞེས་
སྒྲུས་པའི་འགལ་སྟོང་དེ་ལྷ་སྲིད་དགོས་པ་འདུག་དེ་དགོངས་ཞེ་བྱུང་།
རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ནང་འགལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་འདི་ལྷ་བྱའི་
བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ན། བརྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆར་གཙོད་པ་ཡིན་
པར་འདུག་སྟེ། བོད་འདིར་གང་སྒྲུས་ཆབས་སུ་འགྲོ་བ་ཞིག་འདུག་པས།
བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ལབ་ལབ་མང་པོ་བྱས་འདུག །སྤྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཟེར་བའི་ལུགས་ངན་པ་
འདི། བྱེད་དང་བྱུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་པ་དང་དུས་ཕྱིས་ཀྱི་ལུག་ཆེན་པ་མང་
པོ་དང་རྟོང་མ་པ་འགལ་ཞིག་དང་། ལྷ་ཤང་གི་རྗེས་འབྲང་ནམས་ལ་འདུག་
པ། སྟོན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྟོང་ལྷེ་བཙན་གྱི་དུས། ལྷ་ཤང་དང་སྟོབ་དཔོན་ཀ་
མ་ལ་ཤེ་ལ་བརྟན་པའི་ཆེ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ལྷ་ཤང་པམ་པོ་པར་བྱས་པ་
ན། ཆོས་བྱུང་རྗེས་ལྷ་ཤང་གི་ལྷ་མ་ལུས་པས། ད་དུང་ངའི་ལྷ་བ་འདི་འདྲིན་
མཁན་ཅུང་ཟད་འོང་བ་འདུག་ཅེས་ལྷ་ཤང་རང་གིས་ཀྱང་སྒྲུས་ཤིང་། ཆོས་

༡ ག་༤༠་བ་༤་བརྟན། ཉ་༤་ན་༡་བརྟན། ད་༣་༣་༡༤་བརྟན།

༢ ག་༤༠་བ་༤་འཕམ། ཉ་༤་ན་༡་འཕམ་པར། ད་༣་༣་༣་འཕམ་པར།

ཇེ་ས་སྤྱི་བཞེ་ཉམས་ཀྱང་། ཉ་ལྟའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱ་ནག་ལུགས་
ཀྱི་རྫོགས་ཆེན་ལ། ཡས་འབབ་དང་ནི་མས་འཛེག་གཉིས། རིམ་གྱིས་
བ་དང་ཅིག་ཅར་བར། མིང་འདོགས་བསྐྱར་བ་མ་གཏོགས་པ། རྟོན་ལ་
ཁྱད་པར་དགྱེ་བ་མེད། ཆོས་ལུགས་འདི་འདྲ་འབྱུང་བ་ཡང་། འབྱུང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཞི་བ་འཆོས། རྒྱལ་པོ་ཁྱིའི་སྤྱོད་ལྡན་ལ། ལུང་བསྟན་རི་
བཞིན་ཐོག་ཏུ་བབ། ལུང་བསྟན་དེ་ཡང་བཤད་ཀྱིས་ཉོན། རྒྱལ་པོ་ཁྱིའི་
ཀྱི་བོད་ལུང་འདི། སློབ་དཔོན་བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་ཀྱིས། བསྟན་མ་བཅུ་
གཉིས་ལ་གཏད་པས། ལུ་སྟེགས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་མོད། འོན་ཀྱང་
ཉོན་འབྲེལ་འགའ་ཡི་རྒྱས། ཆོས་ལུགས་གཉིས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། རྟེ་
ཡང་ཐོག་མར་ང་འདས་ནས། རྒྱ་ནག་དགེ་སློང་བྱང་ནས་ནི། དཀར་པོ་
ཆེག་ལུབ་ཅེས་བྱ་བ། ཅིག་ཅར་བ་ཡི་ལམ་སྟོན་འགྱུར། རྟེ་ཆེ་ང་ཡི་སློབ་
མ་ནི། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ། ལྷོ་ལ་ཞེས་བྱ་རྒྱ་གར་ནས། ལྷན་
ཐོངས་དེ་ཡིས་དེ་སྤྲུལ་འབྱེན། རྟེ་ནས་དེ་ཡི་ཆོས་ལུགས་བཞིན། དད་
ལྷན་ནམས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཅིག་གསུངས་^༡། རྟེ་ཡིས་རི་རྒྱུད་གསུངས་བ་
བཞིན། ལྷན་ནམས་ཅད་བདེན་པར་གྱུར། རྒྱ་ནག་ལུགས་དེ་བྱུབ་
མཛད་ནས། རིམ་གྱིས་བ་ཡི་ཆོས་ལུགས་སྟེལ། ལྷན་ནམས་རྒྱལ་ཁྱིམས་

༡ གོང་མ་རྣམས་ལྟའི་དཔེ་གྲངས། ༡༩། མེས་པོའི་ལུང་བཞག ། ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། རྩོམ་
གསུམ་རབ་དགྱེ། ༢༩་༡༢།

༢ ག་༩་ཉ་ན་༩་གསུང་། ༩་༩་ན་༩་གསུང་། ༥་༣་༩་༩་གསུང་།

རྒྱལ་པ་དང་། །རྒྱ་ནག་མཁན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། །ཡི་གེ་ཅེས་ལ་
བརྟེན་ནས་ཀྱང་། །དེ་ཡི་མིང་འདོགས་གསང་ནས་ནི། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་
མིང་བསྐྱར་ནས། །ད་ལྟོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི། །པལ་ཆེར་རྒྱ་ནག་ཆོས་
ལུགས་ཡིན། །ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་བུ་བཞེན་ཐོག་ཏུ་བབ་འདུག་གོ།

དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་ཆེ་དཔལ་ལྡན་
ཟླ་བས།^༡མིག་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་ཡི། །རང་བཞིན་མེད་ཉིད་གང་ཡིན་
པ། །དེ་ནི་ནང་སྟོང་ཉིད་ཏུ་འདོད། །ཅེས་པ་ནས།^༢ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་
ཚུལ་ནས། །དེ་དག་དེ་སྐད་རབ་ཏུ་བསྐྱགས། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤེས་
ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་དབྱེ་མ་
འདུག་པར་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པར་གསུངས་པ་འདི་ནོར་བར་བྱས་ནས།
ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲོས་ཅིར་ཡང་མི་འདྲིན་པར་འདོགས་པ་འདི་
མཐའ་བྲལ་ཆེན་མོའི་ལྟ་བུའས་གཅིག་ཡིན་ཟེར་བ་འདི། ལྷ་ཤར་གི་ལུགས་
སོར་བཞག་མིན་ན། ལྷ་ཤར་གི་ལུགས་གཞན་ཅི་ཡོད། སྟོབ་དཔོན་དང་ལྷ་
ཤར་བཅད་ནས་རྩྭ་དཔ་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་ཞི་བའི་ཆེ། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་སྟོང་ལྷེ་
བཅན་གྱིས་ད་ཕྱིན་ཆད་ངའི་ཡུལ་འདིར་ལྟ་བུ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་སུ་གྱིས།
ལྷ་ཤར་གི་ལུགས་འདྲིན་པ་བྱུང་ན་ཆད་པས་གཅད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
བཀའ་བྲིམས་བཅས་པ་ཡིན་པར་འདུག་སྟེ། ད་ཆོས་རྒྱལ་གཤེགས་རྒྱལ་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༠ དབྱེ་མ་ལ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། དབྱེ་མ་འདུག་པ། ༥༤༣་༥།

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༠ དབྱེ་མ་ལ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། དབྱེ་མ་འདུག་པ། ༥༤༣་༥།

ཁྲིམས་ཉམས་པ་འདིར་བྱེད་རྣམས་ལེགས་འདུག །

དེའི་རྗེས་སྟུ།¹ ཟག་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་འཛིག་རྟེན་པ། །འདི་
འདྲ་འདི་ཡང་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱི་ལུགས། །ཞེས་སྒྲུས་འདུག་པ། ཟག་མེད་
ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་རྗེའི་གསུང་རབ་གན་བཤད་
འདུག་ཁྱོད་གྱིས་སྟོན་ཅིག །གལ་ཏེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་རང་
རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡོད་ཅེས་རྒྱུ་ཆེན་དུ་གསུངས་པ་ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ན་ནི། ཁྱོད་གྱིས་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་གྱི་ལམ་ཟག་མེད་གྱི་དོན་གཏན་མ་གོ་བས་ལན་
པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་ལས།² མ་
རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་
གྱི་རང་བཞིན་ལ་བསྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མ་རིག་པ་དང་དེའི་
བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་མ་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ཞིག་ལ་ལམ་ཟག་མེད་དུ་
བཤད་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲའི་ལམ་ཟག་མེད་གལ་ཡོད། དེས་
ན་བྱེད་གྱི་དགག་པ་དེ་གང་ལ་གཏོང་བ་ཡིན། ཁྱོད་གྱིས། ཟག་མེད་ལམ་
གྱིས་བསྐྱུས་པའི་འཛིག་རྟེན་པ། །འདི་འདྲ་འདི་ཡང་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱི་
ལུགས། །ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་སྒྱུར་བ་མང་དུ་བཏབ་ནས། ཕྱི་རོལ་པའི་
སྟོན་པ་ལ་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བའི་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཆེ་བརྗོད་

¹ ལྷག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུང་པ། ལྷག་མཆོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༥༦་ན།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྲུན། ༦༡ དབུ་མ་ལ། དབལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༣༠་ཀ།

བྱེད་པར་འདུག་པས། བྱེད་གྱི་ཆེ་བརྗོད་མཛད་ས་ནི་ལེགས་འདུག་གོ།

ཡང་བྱེད་གྱིས།^༡ དག་བཅོམ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཡོད་ཅེས་
བ། །འདི་ནི་སྟོན་མེད་ཤིང་རྟེན་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན། །ཞེས་ཆགས་བྲལ་
སྟོན་སོང་གི་དག་བཅོམ་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་བ་འདི་ནི་སྟོན་མེད་པའི་ཤིང་རྟེན་
སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་ཞེས་སྒྲས་འདུག་པ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་དག་
བཅོམ་ཡོད་པར་རྩེ་ཙོང་ཁ་བ་རྩེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་སྟུ་ཞིག་གིས་
ཁས་སྦྱངས། ཆོས་མངོན་པ་དང་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་དོན་རགས་པ་ཙམ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་
སྟུ་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་དག་བཅོམ་ཁས་ལེན་པའི་དོགས་པ་
མི་འདུག་ན། རྩེ་ཙོང་ཁ་བ་ལྟ་བུའི་མཁས་པ་ཆེན་པོས་འདི་འདྲ་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། བྱེད་རང་ལ་ལོག་རྟོག་ཤར་བ་ཐམས་
ཅད་རྩེ་ཙོང་ཁ་བས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ་ཞེས་མ་སྟུ་ཞིག་ །དེས་ན་འདིའི་
ལན་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྟོས་སོ། །

ཡང་བྱེད་གྱི་དགག་པ་གཅིག་ལ།^༢ འཛིག་རྟེན་ལམ་གྱིས་མཐོང་
སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ། །འགོག་ཅེས་བཤད་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་
གཞོད། །ཅེས་སྒྲས་འདུག་པ། བྱེད་གྱི་དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདི་འདྲ་ཤ་
སྟག་ཏུ་འདུག །འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་

^༡ ལྟ་མཆོག་ལྟར་གྱི་གསུང་འབུམ་དུ་བ། ལྟ་མཆོག་ལྟར། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༦་ན།

^༢ ལྟ་མཆོག་ལྟར་གྱི་གསུང་འབུམ་དུ་བ། ལྟ་མཆོག་ལྟར། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༦་ན།

སྒོང་བར་སྤྲུལ་ཁས་སྒྲངས། དེ་འབྲུག་ཁས་ལེན་མི་འདུག་ན་དེ་ལ་སྒྲོལ་
ཞིག །དགག་པ་གཞན་གཏོང་རྒྱ་ཡི་མ་རྙེད་པ་དང་། ཁས་ལེན་མེད་པའི་
ཕྱོགས་སུ་བཀོད་ནས་ཁ་ཞིན་ཏུ་ཆེན་པོ་རེ་ལ་བ་པར་འདུག་པ། བོངས་
'པར་གྱུར་ན་ལས་རྣམས་ཅི་ཡང་ངམ། །ཞེས་པ་དེར་གདའོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་བྱིད་ཀྱིས། ¹གང་ཟག་གཞན་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
ནི། །འཛིན་ཏེན་སྒྲོན་པ་མིན་ལ་འབྱུང་མི་སྲིད། །ཅེས་སྒྲུས་པ་ནི་དགག་པ་
དེ་གང་ལ་གཏོང་རྒྱ་ཡིན། རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་གསུང་རབ་ཏུ། གང་ཟག་གཞན་
ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་
གི་བདག་འཛིན་ཏུ་བཤད་པ་ལ། དགག་པ་དེ་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་ན། བྱིད་ཀྱི་
དགག་པ་དེའི་དོན་འདི་ཡིན་པར་འདུག་སྟེ། མཆོད་སྦྱིན་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ལྷས་བྱིན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཆོས་ཅན། མཆོད་སྦྱིན་ལ་དམིགས་ནས་རའོ་སྦྱུང་ཏུ་འཛིན་པར་
ཐལ། མཆོད་སྦྱིན་ལ་དམིགས་ནས་བདག་གོ་སྦྱུང་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མཆོད་སྦྱིན་ལ་དམིགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ལྷས་བྱིན་དེས་མཆོད་སྦྱིན་
ལ་དམིགས་ནས་རའོ་སྦྱུང་ཏུ་འཛིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། ལྷས་བྱིན་དེ་སྒྲོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་

¹ ག་༤ན་པ་ན་འཕོངས་པར། ༡༤༣་བ་༤་འཕོངས་པར། ༥་ན་༡༡་ན་འཕོངས་པར།

² ཡུལ་མཆོག་ལྡན་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ང་པ། ཡུལ་མཆོག་ལྡན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༧༤་ན།

འདིར་སོང་མ་སོང་རྟོགས་ཤིག། །དགག་བ་དེའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་བ་དེའི་
ཆོ། ཆེན་པོ་ཤྲུག་མཆོག་པའི་བྱུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བྱམ་བ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུབ་བར་འདྲིན་པའི་སློ་ཆོས་ཅན། བྱམ་བ་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་
སྙམ་དུ་འདྲིན་པའི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་བ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་གོ་
སྙམ་དུ་འདྲིན་པའི་སློ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་བ་ལ་དམིགས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་བདག་འདྲིན་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་མིན་ནམ། ཅ་བར་
འདོད་ན། ཆེན་པོ་ཤྲུག་མཆོག་བ་དེ་བྱམ་བ་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་དུ་
འདྲིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཆེན་པོ་ཤྲུག་མཆོག་དེ་སློན་
བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་དེད་བྱམ་བ་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་བར་མི་འདོད་པས་སློན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་
ན། ཁྱེད་བྱམ་བ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་བར་མི་འདོད་ཀྱང་། ཁྱེད་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲའི་བདེན་འདྲིན་ལྟན་སྤྱོད་ལོས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལྟས་བྱིན་
དང་མཆོད་སྦྱིན་ལ་སྦྱར་ནས་ལྟས་བྱིན་སྦྱོན་པར་ཐལ་པའི་འཁོར་གསུམ་
བསྐྱར་མ་བྱའོ། །

དེས་ན་ཁྱེད་ལ་འདི་ཞུ་སྟེ། གོང་དུ་བྲངས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་
པར། རྟེན་ལ་བདག་ཅས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་

༡ ག་༤༣ན་མ་འདྲིན་པར་ཐལ། འདོད་བྱིར། ༥༤ན་མ་འདྲིན་པར། འདོད་པའི། ༥༥ན་མ་འདོད་པའི།

༢ བསྐྱར་འགྱུར་བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༦༠དབུམ་ཡུ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ༡༣༡༡༦།

ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོའི་¹རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་
པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་ཞིང་། དེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་
ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་དུ་འཛོག་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་འདིའི་དགོངས་པར་
བསྟོན་དུ་མེད་པས། གང་ཟག་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་འདོད་པར་བྱ་ལ།
གལ་ཏེ་མི་འདོད་ན་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་འདི་ལ་འབྲུ་སྟོན་མཛད་རྒྱ་ཅི་
འདུག་གཟེགས། ཁྱིད་ལྟར་ན་གང་ཟག་རང་བཞིན་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མཛད་འདོད་དམ་མི་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན་གང་ཟག་
རང་གིས་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
དུ་འདོད་དགོས་པས། གང་ཟག་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་འདོད་པར་
ཀྱིས་ཤིག །མི་འདོད་ན་འགྲེལ་པ་འདི་ཉིད་དང་འགལ་ཞིང་། རིང་སོང་གི་
སྐབས་སུ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཆོན་
ཉིད་ཆང་བ་རྟོགས་པ་ལ་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་

1 ག་ཅེན་ཅེ་ངོ་བོའི། 57ཅེ་བ་7ཅེ་བོའི། 58ཅེ་ངོ་བོའི། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བར། ངོ་བོ་ཞེས་གསལ།

པར་བཤད་པ་རི་ལྟར་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ།^༡བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་
དགྲོལ་བྱིང། །ཆོས་དང་གང་ཟག་དགྲེ་བ་^༢རྣམ་གཉིས་གསུངས། །དེ་
ལྟར་སྟོན་པས་སྤར་ཡང་འདི་ཉིད་ནི། །གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བྱེ་སྟེ་རྣམ་མང་
གསུངས། །ཞེས་བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེ་
བ་དང་། བདག་མེད་གཉིས་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟོན་ས་སོ་སོར་བྱེ་བ་
ཡིན་གྱི། འགོག་རྒྱུའི་བདག་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་མེད་པར་གསུངས་
པ་སོགས་ལ་འཆད་ཚུལ་རི་ལྟར་མཛད་རྒྱ་ཡིན།

དེའི་རྩིས་སུ་བྱེད་ཀྱིས་དགག་པ་འདི་ལྟར་བྱུང་སྟེ།^༣འཛིག་རྟེན་མ་
ལུས་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པ་དང་། །ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་
འགལ། །ཞེས་པའི་དགག་པ་འདི་ཡང་དོན་མེད་ཀྱི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ།
འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པར་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས་བཤད་
པས་དེ་མི་འགོག་ལས་ཆེ། ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་མཁན་འདུག་
ན་དེ་ལ་དགག་པ་ཀྱིས་ཤིག །དེད་ཀྱིས་དེ་འདྲ་ཁས་ལེན་པའི་དོགས་པ་
ཅམ་ཡང་མེད་དོ། །

དེའི་རྩིས་སུ་བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་འདི་ལྟར།^༤བདེན་འཛིན་སྟོ་ལ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབུ་མ་ལ་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བ་གསུངས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༡་༡༩།

^༢ ག་༩་༣་བ་༣་དགྲེ་བ། ༩་༩་བ་༩་དགྲེ་བ། ༩་༩་༩་༩་དགྲེ་བ། བླ་ཆོའི་འགྲུར་ལས་དགྲེ་བས་རྣམ་
གཉིས་གསུངས། །པ་ཆབ་ཀྱི་འགྲུར་ལས་དགྲེ་བ་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །

^༣ རྒྱུ་མཆོག་ལྟན་གྱི་གསུང་འབུམ་དང་། རྒྱུ་མཆོག་ལྟན། སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༩་༣།

^༤ རྒྱུ་མཆོག་ལྟན་གྱི་གསུང་འབུམ་དང་། རྒྱུ་མཆོག་ལྟན། སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༩་༤།

སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས། །བསྐྱུས་དང་མ་བསྐྱུས་གཉིས་སུ་ཆོ་བས་
བཤད། །བདེན་འདྲིན་མ་ལུས་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། །འཆད་པ་དེ་དག་
ཆོ་བའི་གཞུང་མ་ཡིན། །ཞེས་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཀོད་ནས་
བྲིད་རང་ལ་ནང་འགལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་དགག་པ་གཅིག་བྱས་འདུག་པ།
དེའི་ཉེ་ཆེད། །འོན་ཀྱང་རང་གིས་བོད་དུ། །ཤེས་སྤྱོད་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་
ཡོད་ཅེས་པའི། །རང་རྒྱུད་ལུགས་འདི་ཤིན་ཏུ་མཛེས་མ་ཡིན། །ཞེས་སྤྱོད་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། །རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཤེས་སྤྱོད་སྤངས་པའི་ཉན་
ཐོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །མ་གྲུབ་ན་སོང་། །དེར་ཐལ། །ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་
ལ་ཤེས་སྤྱོད་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་
ལྟ་བུ་ལ་མཐོ་དམའི་བྲད་པར་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། །རྟགས་བྱི་མ་དངོས་
འགལ་ཡིན། །དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། །དེར་ཐལ། །རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་བདེན་འདྲིན་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པ་
གང་ཞིག །བདེན་འདྲིན་ཤེས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །རྟགས་བྱི་མ་དངོས་
འགལ། །དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། །དེར་ཐལ། །རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་གྱུར་པའི་བདེན་འདྲིན་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཉན་
ཐོས་དབྱེ་བཅོམ་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་
སྤངས་པའི་ཕྱིར། །འཁོར་གསུམ། །དེ་བཞིན་དུ། །བདེན་འདྲིན་མ་ལུས་སྲིད་
པའི་ཡན་ལག་ཏུ། །འཆད་པ་དེ་དག་ཆོ་བའི་གཞུང་མ་ཡིན། །ཞེས་སྤྱོད་པ་

ནི་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་རྟེན་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་
གི་བདག་འཛིན་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། བདེན་
འཛིན་གང་ཡིན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་ཁས་ལེན་
པའི་དོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་ཡོད་
ཀྱང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་
པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཁོ་ལོ་ཅག་སྤྱི་ཇི་བཞེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བྱིད་ཀྱི་དགག་པ་གཅིག་ལ། མངོན་པའི་གཞུང་ལས་འཛིག་རྟེན་
འདས་ལམ་དུ། །བཤད་པ་དེ་དག་ཇི་བཞེན་མ་ཡིན་ན། །དེ་ནས་བཤད་
པའི་ཆགས་བྲལ་དེ་དག་ལ། །དཔྱོད་ལྡན་སྤྱི་ཞིག་ཡིད་གཏན་བྱེད་པར་
བྱས། །ཅེས་སྤྱི་འདུག་པ། སྤྱིར་ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་ཡང་མངོན་
པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་དག་བཅོམ་གྱིས་དག་བཅོམ་གྱི་གོ་ཆ་མི་
ཆོད་དཔྱོད་པ་ཞིག་ཡོད་མོད། བྱིད་ཀྱིས་དེ་ཅུམ་ལ་སྒྲོ་ཅེ་མ་གཏད་པར་
མངོན་པ་གཉིས་ནས་གང་བཤད་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ཇི་བཞེན་པར་ཁས་ལེན་
ཞེས་པར་འདུག་པ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༦༡ མདོ་སྤེལ་ཆ། སློབ་དཔོན་བསྟན་འགྱུར་རྒྱ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ། ༡༩༩༡༩༡

༢ འགྲུ་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་དང་། འགྲུ་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྤྱི་འདུག་ཆོངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༤་པ།

གསུམ། གཞན་ཡང་། ཤེས་སྤྲོད་སྤངས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་མེད་པར་ཐལ།
དེ་མེད་པར་མཛོད་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། བྱེད་པ་ཁས། རྟགས་བྱེད་སྤྲོད་
མཛོད་ལས་ཤེས་སྤྲོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅེས་ཡང་མ་བཤད་པའི་བྱིར། ཅེ་པར་
འདོད་ན། ཤེས་སྤྲོད་སྤངས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པར་
མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟམས་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་
ཡང་། བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། མངོན་
པ་གཉིས་ནས་བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་བཤད་པའི་བྱིར།
བྱེད་པ་ཁས། གལ་ཏེ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་འཛིན་པ་དེ་མངོན་པ་
གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་སྤང་བྱ་ཡིན་པས། མངོན་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་
ལ་ཡང་བདེན་འཛིན་སྤངས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བདེན་
བྱེད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། མངོན་པ་
གཉིས་ནས་བདེན་བྱེད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་བཤད་
པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ།

དེའི་རྗེས་སུ་བྱིར་གྱིས། རྒྱ་ཆེན་མངོན་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་
པ་ཡི། ཐར་པ་དག་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་ན། ཐུབ་མེད་མདོ་སྤྲེད་
བཤད་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ལ། ཡིད་བརྟན་བྱིར་པའི་སྐལ་ལྷན་སུ་ཞིག་
འབྱུང་། ཞེས་སྤྲོད་པའི་ཡང་མི་འཐད་དེ། མངོན་པ་གོང་འོག་ལས་བདེན་

༡ ལྷག་མཚན་ལྟ་བུ་གསུང་འབྱུང་པ། ལྷག་མཚན་ལྟ་བུ། སྤྲོད་པའི་ཆེད་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༦་པ།

འདྲིན་མ་སྤངས་ཤིང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩི་ཡོད་དུ་འདྲིན་པའི་
རྟོག་པ་ཅམ་སྤངས་པའི་ཐར་པ་བཤད་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཐར་པས་ཐར་པའི་
གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཐར་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། འདི་དེ་བར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅམ་གྱི་ལྟ་བ་ཅམ་གོམས་
པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་དེ་ཀུན་མཁྱེན་
ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། དེ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བདེན་འདྲིན་སྤོང་མི་དགོས་པར་ཐལ། སེམས་
ཅམ་གྱི་ལྟ་བ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་རྩོགས་
པར་སྤོང་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་བདེན་འདྲིན་སྤོང་མི་དགོས་པ་གང་
ཞེག། །བདེན་འདྲིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་
པར་མ་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་བ་ནི་བྱེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་
ཁྱད་ཆོས་སོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྟ་བ་ཅམ་གོམས་པར་བྱས་པས་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་མི་ལུས་ཤེ་ན། འོ་ན་ཐབ་མོའི་མདོ་སྤར་བཤད་པའི་ཀུན་
མཁྱེན་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་ཐལ། རྒྱ་ཆེན་མདོན་པའི་གཞུང་ལས་
བཤད་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

དེའི་རྩི་སྤྱུ་བྱེད་ཀྱིས། ཐལ་འགྱུར་མ་གཏོགས་ཤིང་རྟོའི་སྟོལ་ཀུན་
ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་བཟང་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཐར་པར་
བགྱོད་པའི་ལམ་ཡང་མ་བརྟན་ཕྱིར། །འདི་དག་ཐར་འདོད་འབྱུག་པའི་སྟོ་

མིན་ཞེས། །དམ་ཚཱ་པལ་ཆེར་སྤྱོད་བའི་སྤྲིག་ཅན་ལ། །སྒོ་གསལ་སྒྱེ་
བོ་ཀུན་གྱང་བག་ཡོད་མཛོད། །ཅེས་ཁ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པའི་དགག་
བ་བྱས་འདུག་ལ། བྱིད་ལ་ཐོག་མར་འདི་བྱི་བར་བྱ་སྟེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་
ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་མ་གཏོགས་པའི་ཤིང་རྟིའི་སྒོལ་གཞན་ཀུན་ལས་
ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བགྱོད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྤྱོད་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཅིག་མ་བསྟན་པར་ཁས་སྦྱངས་པས། རྗེ་
ཙོང་ཁ་བ་དམ་ཚཱ་པལ་ཆེར་སྤྱོད་བའི་སྤྲིག་ཅན་ཡིན་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ།
ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་མ་གཏོགས་ཤིང་རྟིའི་སྒོལ་ཀུན་ལས་ཐར་བ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བགྱོད་པའི་ཐབས་ཀྱི་ལམ་ཙམ་ཡང་མ་བསྟན་པར་
ཁས་སྦྱངས་པས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་དམ་ཚཱ་པལ་ཆེར་སྤྱོད་བའི་སྤྲིག་ཅན་
ཡིན་ཟེར་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། འོན་གྱུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་གཞུང་
ནས་བཤད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་དེ་སྤྱོད་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་
བ་གོང་འོག་གཉིས་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་གཞུང་ལས་ཐར་བ་
ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྟན་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། བྱིད་ཀྱི་དབུ་མ་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་དེར། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་
པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་གྱང་། སྤྱོད་
ཉིད་མ་རྟོགས་ཞེས་སྤྲིས་ནས་སྐྱབས་འདིར་མངོན་བ་གཉིས་ནས་བཤད་
པའི་གང་ཟག་རང་རྩ་བུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་དེ་སྤྱོད་ཉིད་མཆོན་
ཉིད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་སྒྱུ་བའི་གཏམ་དང་མཚུངས་པ་མང་དུ་

སྤྲུལ་འདུག་པ། ཐུགས་བྲན་པས་གཟུང་མཛོད།

ཅ་བའི་ཉགས་གཉིས་པ་སྟར་ན། ཆོས་མངོན་པ་གོང་ལོག་སོགས་
བྱུང་མཐའ་ལོག་མའི་གཞུང་ལས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ལམ་ཅམ་
ཡང་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ཁོ་ཐོ་ཅག་ནམ་ཉིག་གེད་དེ། དེ་ཡང་འདུལ་
བའི་སྡེ་སྡོད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་གྱེད་པ་
ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སོ་སོ་ཐར་པའི་
སྡོམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན། བྱང་ས་ཐེག་བསྐྱུས་རབ་
ཏུ་གྱེད་པ་སྡེ་བརྒྱད་སོགས་སུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཉམས་
སུ་ལེན་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་སོགས་ལས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རེ་ཞིག་དབུ་མའི་ལྷ་བ་སྟོན་པའི་སྡོད་དུ་མི་རུང་
བ་ནམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་བསྐྱོམས་ནས་རྒྱུད་སྤེན་པར་
གྱེད་ཚུལ་དེ་བསྟན། ཆོས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན། གྲེ་བག་བཤད་མཛོད་ཆེན་
མོ་སོགས་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་པའི་སྡོད་དུ་མི་རུང་
བ་ནམས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་
བསྟན་པར་ཁོ་ཐོ་ཅག་འདོད་པའི་བྱིད།

དོན་འདི་ནི་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་ལ་སོགས་པའི་
ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་

ལས།^༡མི་རྟག་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱོད་བ་ཞེས། །བྱ་བ་གསུམ་པོས་སེམས་སྤྱོད་
བྱེད། །མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྤྱོད་བྱེད་པའི། །ཆོས་ནི་རང་བཞིན་མེད་
པ་ཡིན། །ཞེས་མི་རྟག་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱོད་བདག་མེད་རགས་པ་སྟོན་པའི་
གཞུང་རྣམས་གདུལ་བྱ་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་།
གདུལ་བྱ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བཞད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན། མགོན་པོ་སྤྲུལ་བ་ཀྱིས།^༢གང་དག་བདེན་པ་འདི་
གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་
ལ། །ཐབ་མོའི་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་མཐོང་། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་
བཞད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་པའི་གྲུབ་མཐའ་འོག་
མས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྤྱོད་པོ་རྟོན་འགྱུར་ཐབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མི་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པར། ཞི་སྟོ་གཉིས་པ་མེད་པ་
དང་། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཞད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ཞི་སྟོ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ལམ་དུ་བཞད་
པ་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས། སྟོབ་དཔོན་སྤྲུལ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་
ནི། །སྤྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་སྤྲུལ་བ། ཆོས་དབྱེངས་བསྟོད་པ། ༡༤༣༡།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབྱ་མ་ཅ། མགོན་པོ་སྤྲུལ་བ། རབ་ཤེས་རབ། ༣༩༡།

བདེན་ལས་ཉམས། །དེ་ལས་ཉམས་པས་^༡ ཐར་བ་འགྲུབ་ཡོད་མིན། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ལ།

ཁྱེད་ཀྱིས། ཐལ་འགྲུར་མ་གཏོགས་ཤིང་རྩི་སྒྲིལ་ཀྱན་
གྱིས། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་བཟང་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །ཐར་བར་
བསྐྱོད་པའི་ལམ་ཡང་མ་བསྟན་ཟྱེད། །འདི་དག་ཐར་འདོད་འཇུག་པའི་སྒྲོ་
མིན་ཞེས། །དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྤོང་བའི་སྤྲིག་ཅན་ལ། །སྒྲོ་གསལ་སྤྱེ་བོ་
ཀྱན་ཀྱང་བག་ཡོད་མཛོད། །ཅེས་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་གཉིས་དང་། དཔལ་
ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པ། རྩི་ཙོང་ཁ་བ་རྣམས་ལ་དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྤོང་བའི་
སྤྲིག་ཅན་ཞེས་སྒྲུར་བ་ཆེན་པོ་བཏབ་འདུག་པ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་སྤོང་གི་
ལས་གང་ལ་ཟེར་དུང་མ་གོ་བར་སྤང་བས།

ཁོ་བོས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་པའི་མེ་ཏོག་བཟམ་
པའི་ལེའུ་ལས། ^༢ ཀྱན་དགའ་བོ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
སྤྱན་བ་འདི་ཅི་ནས་རྒྱབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཁྱེད་ལ་གཏད་དོ་རྩིས་སུ་
གཏད་དོ། །ཡི་གེ་ཅམ་ཡང་རྒྱབ་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱངས་ཤིག །ཆོངས་
ཤིག །སྒྲོགས་ཤིག །ཀྱན་རྒྱབ་པར་གྱིས་ཤིག །རབ་དུ་ཐོན་ཅིག །ཡུན་
རིང་པོར་གནས་པར་གྱིས་ཤིག །ཀྱན་དགའ་བོ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་

༡ ག་༤༤་བ་༤་ཉམས་ལ། ཏ་༤༤་ན་༣་ཉམས་ལ། ད་༣༠༡་ལ་ཉམས་ལ།

༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༣༣། བརྒྱད་སྟོང་པ་ཀ །སྟོན་བ་བཙམ་ལྷན་འདས། བརྒྱད་སྟོང་པའི་མེ་
ཏོག་བཟམ་པའི་ལེའུ། ༡༤༤་༡༡།

པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མ་གཏོགས་པར་ཆོས་གང་ངས་མངོན་སུམ་དུ་བཤད་
པའི་ཆོས་བཤད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཟུང་ནས་བྱིས་ཀྱིས་པར་ཆུད་
གཟན་ཏམ། བྱིས་བཏང་ངམ། བཟེད་པར་བྱས་ན། ཀུན་དགའ་པོ། ཁྱོད་
དེ་ཙམ་གྱིས་ངས་ཉེས་པར་བཅི་བར་མི་འགྱུར་གྱི། ཀུན་དགའ་པོ། ཡང་
འདི་ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོག་
གམ་ཆོག་གི་ཡན་ལག་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཆུད་གཟན་ཏམ། བཏང་ངམ་བཟེད་
པར་བྱས་ན། ཀུན་དགའ་པོ། ཁྱོད་གྱིས་དེ་ཙམ་དུ་ང་ལ་ཉེས་པར་བྱས་
པར་འགྱུར་རྟེ། ཁྱོད་གྱིས་ངའི་སེམས་ཀྱང་མགྲ་བར་མ་བྱས་སོ། ཀུན་
དགའ་པོ། ཡང་ཁྱོད་གྱིས་གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཟུང་
ནས་བྱིས་ཆུད་གཟན་ཅིང་བཏང་སྟེ། བཟེད་པར་བྱས་ན་ཁྱོད་གྱིས་ང་ལ་
བཀུར་སྟེར་མ་བྱས། ལྷ་མར་མ་བྱས། བཟེད་པར་མ་བྱས། མཆོད་པར་
མ་བྱས། རི་མོར་མ་བྱས། བསྟེན་བཀུར་མ་བྱས་སོ། ཀུན་དགའ་པོ།
གང་དག་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་
བཙུན་ལྡན་འདས་དེ་དག་ལ་ཡང་ཀུན་དགའ་པོ་ཁྱོད་གྱིས་བཀུར་སྟེར་
མ་བྱས། ལྷ་མར་མ་བྱས། བཟེད་པར་མ་བྱས། མཆོད་པར་མ་བྱས། རི་
མོར་མ་བྱས། བསྟེན་བཀུར་མ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ཀུན་དགའ་པོ། གལ་ཏེ་
ཁྱོད་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཟུང་ནས་བྱིས་ཆུད་གཟན་
ཅིང་བཏང་སྟེ་བཟེད་པར་བྱས་ན། ཀུན་དགའ་པོ་ཁྱོད་གྱིས་དེ་ཙམ་དུ་ང་
ལ་ཉེས་པར་བྱས་པར་འགྱུར་རྟེ། ཁྱོད་གྱིས་ངའི་སེམས་ཀྱང་མགྲ་བར་མ་

བྱས་སོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་དགའ་བོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་འདི་ནི་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
ཡུལ་སྟེ་སྦྱང་པ་འབྱིན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཀུན་དགའ་
བོ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་གསུང་རབ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཚུད་གཟན་པར་བྱས་
ཁྱང་ལྷའི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཐ་ན་ཡི་གེ་འབྲུག་ཅིག་ཁྱང་
ཉམས་པར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བྱས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་སེམས་མགྲུ་བར་མ་
བྱས། ཞེས་སོགས་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་བཀའ་སྩལ་འདུག་པ་ལ། ཁྱོད་
ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྲེད་ཡིན་ནམ་དེར། ཤེས་ཕྱིན་
ཀྱི་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལས། ཐོས་བསམ་ཀྱིས་གཏན་ལ་
འབབས་པའི་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་གྱིས། བསྟོམ་
པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱའི་སྟོང་ཉིད་མ་བསྟན། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབྱ་
མ་རིགས་ཆོགས་དང་ལྷ་ཤགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་བསྟོམ་པས་ཉམས་སུ་
སྤྱོད་བྱའི་སྟོང་ཉིད་མ་བསྟན་ཞེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྤངས་
པས་ལས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་གཞན་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་ལའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་དག་པར་བྱར་ཡོད་ཁྱང་། འདི་ལ་ནི། སྤངས་ནས་སྐྱབས་

མེད་གྱུར་པ་དེ་ནི་མནར་མེད་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱབས་དང་
རྟེན་གཞན་མེད་པས་དཔྱལ་བ་མནར་མེད་པར་ཆེས་རིང་བར་གནས་
དགོས་པར་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་ལེའུ་ལས་གསུངས་པས། དམ་ཆོས་
མཐའ་དག་སྟོང་བའི་ཆོས་སྟོང་གི་ལས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་སྤྱི་ཉི་ལུགས་གཉིས་ཀླུ་འབྱེད་ཟེར་བའི་ཆོས་སྟོང་གི་
ལས་གསོག་པའི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་འདི་ད་ལན་དགག་པ་གཏོང་བ་
ལ་མི་ལྟ་དཀའ་མེད་བྱུང་། ཕྱི་ཆད་འདི་འདྲ་བ་ཐོས་ན་ན་བ་དགའ་བར་
བྱའོ། །སྤྱི་ཉིས་དཔལ་ལྡན་རྩ་བའི་གཞུང་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་
ནས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་དགག་པ་འདི་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་ཉ་ཅང་ནང་འགལ་
ཆེས་པ་ཡིན་པས། ད་དུང་སྤྱི་རང་ཉོན་ཅིག །དཔལ་ལྡན་རྩ་བ་གསལ་
བ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཆོས་སྟོང་གི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་དང་སྤྱིགས་སྤང་དང་
གནས་བརྟན་ཆོས་སྟོང་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་
ཀྱི་གཙོ་པོ་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་
ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལས་སྟོང་ཉིད་མ་བསྟན་
པར་བཞེད་པ་གང་ཞིག །ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་པོ་ཐབ་མོ་སྟོང་
ཉིད་རྟགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ།
དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་

པ་མ་གྲུབ་ན། ལྷ་སྤྱབ་ཀྱིས།^༡མཆོན་མ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པར། ཁྱོད་
ཀྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །^༢ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཙམ་ཡང་མ་
གཟིགས་པར་ཟད་དོ། །

གཞན་ཡང་། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་
ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་
བཞི་ཀའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་ཅུས་པར་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས་
བཞེད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་རང་གིས་འོག་
ཏུ།^༣གང་ཟག་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། གནས་ཚུལ་
མཐོང་ཞིང་དེ་ཡིས་ཉོན་མོངས་བ། །མ་ལུས་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་
ནི། གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་ལམ་དུ་ཆེ་བས་བཞེད། །ཅེས་སྤྱས་པ་དེ་ཡང་
བརྗེད་དམ། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལས། སྟོང་ཉིད་མ་
བསྟན་པར་ཐལ། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་དང་ཕྱོགས་སྤང་དང་།
གནས་བཟོན་ཆོས་སྟོང་གསུམ་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་དཔལ་ལྡན་
ཆེ་བས་བཞེད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། འཇུག་འབྲེལ་མ་བཟུས་པ་ཡིན་ཏེ།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་
པ། ༡༠༠་༡༥།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ༡༠༠་༡༥། མཆོན་མ་མེད་ལ་མ་
ལྟགས་པར། ཐར་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

^༣ རྒྱུ་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔ། རྒྱུ་མཆོག་ལྡན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༢་༡།

འབྲུག་འབྲེལ་ལས་ཀྱི་གཞི་གནས་བརྟན་དབྱིག་གཉེན་དང་། འཛིག་གི་
སྒྲུང་པོ་དང་། ཆོས་སྒྲིང་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་
པོ་སྟོན་ཟེན་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཡི་གེ་ཅམ་ཐོས་པས་འཛིག་ས་
ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་
འདི་ཡོངས་སུ་སྤངས་སམ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་སྤྲོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱིས། ཀྱུལ་བ་འདས་ཚུལ་བསྟན་ནས་རིང་ཞིག་
ཏུ། ཉན་ཐོས་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་དར་ཞིང་རྒྱས། །དུས་དེར་ཐར་འདོད་
རྣམས་ཀྱིས་འབྲུག་ངོགས་གང་། །གང་ཞིག་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་སུ་ཞིག་
གྲོལ། །ཞེས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་ན། སངས་རྒྱལ་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་ཚུལ་བསྟན་
ནས་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྟན་པ་
གཙོ་བོར་དར་ཞིང་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་ལྟ་བའི་སྟོལ་བྱེ་མ་ཟེན་པའི་དུས་དེར་
ཉན་ཐོས་མང་པོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི་བྱུང་འདུག་པས།
ཉན་ཐོས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་
ཞེས་འདི་བར་འདུག་པ། བྱེད་དབུ་འཁོར་འདུག་པས་ཁོ་བོས་བཤད་པར་
བྱ་སྟེ། དེའི་དུས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༡བུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བཞགས་པ། འབྲུག་པ་རང་འབྲེལ། ༢༠༠༦་༡༤།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༡བུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བཞགས་པ། འབྲུག་པ་རང་འབྲེལ། ༢༠༠༦་༡༤།

ཐོབ་པ་ཡིན་ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་
དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་བ་རྣམས་པར་དག་པ་དེ་ཡིན་
ནི་ཞེས་ཁོ་པོ་ཅག་སྤྲོད། །

གལ་ཏེ་སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་ལྷ་ངན་ལས་འདས་ནས་མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱབ་
འཛིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་བར་དུ། སྤིང་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་མི་
སྤིང་པར་ཐལ། དེའི་བར་དུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་མེད་པའི་བྱིར། དེའི་
བར་དུ་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ཐ་སྙད་ཅིན་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་
མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱབ་འཛིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་པའི་བྱིར་རོ་སྣམ་ན། དེ་འདྲའི་
བགྲོ་སྤྱོད་ཆོག་འཁྲི་ཅིན་དུ་ཟད་དེ། སྤོབ་དཔོན་སྤྱུ་སྤྱབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་
ལས་ནི། །བྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་ནི། དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྤྱུ་སྤྱབ་ཀྱི་ལུགས་ལས་བྱི་
རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་
པའི་བྱུབ་མཐའ་སྤྱུ་བ་རྣམས་ལ་ཞི་བ་ལྷང་འདས་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་
པོ་མེད་ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་འདོད་པའི་བྱི་
ནང་གི་བྱུབ་མཐའ་སྤྱུ་བ་རྣམས་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་
ལ། བདེན་གཉིས་ལས་ཉམས་པས་དེ་མ་བཏང་གི་བར་དུ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་
ཡོད་པ་མིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པའི་
གཙོ་པོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཉིང་།

གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དེ། མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་
གྱི་དགོངས་པར་དབལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་སློལ་བྱེ་བ་ཡིན་
ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ལྟ་བུ་དེ་རྒྱད་ལ་མ་སྐྱེས་པར་འཐར་བ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་མི་སྤྱིད་ཅེས་
པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་དབལ་མགོན་སྐུ་སྐྱབ་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་གོང་དུ་ཉན་ཐོས་
མང་པོས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ལོས་ཡོད།
དེ་དག་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པས་ཤིང་རྟེན་སློལ་འབྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལ་
མ་བརྟེན་པར་ཆེགས་ཚུང་དུས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ནས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་
པས་སྟོན་དེ་དག་ག་ལ་འཇུག །བྱིད་ཀྱི་བགོ་སྐྱེད་འདི་ནི། སློབ་དཔོན་
སྐུ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །ཕྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་སྐུ་སྐྱབ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་
ས་ཕྱོགས་ཀྱི་དག་བཙུ་ཆོས་ཅན། ཐར་བ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་
སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཞེས་
པ་དང་བྱུང་བར་ཅི་ཡང་མི་འདུག་པས། བྱིད་རང་གི་བསྐྱུས་ར་བ་རྣམས་
ལ་གསུངས་མཛོད། སྤྱིར་བྱིད་ནང་འགལ་ཁོ་ན་སྐྱབ་པ་འདུག་སྟེ། བྱིད་རང་
གིས་བརྩམས་པའི་དབུ་མ་རྣམ་པའི་ཞེས་པ་དེར། སྟོང་འཇུག་གི་དོན་

འཆད་པ་ན། རྩོག་ལམ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུའི་དགྲ་བཅོམ་པས་ཀྱང་གྲོལ་བ་མ་ཐོབ་
པར་ཁས་སྐྱངས། འདིར་ནི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་
ཁས་སྐྱངས་འདུག་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དགག་པ་གཅིག་ལ། ཉན་ཐོས་གཞུང་གི་ཐར་པའི་ལམ་ཞུགས་
པས། སྲིད་པའི་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མིན་ན། །སྲི་རོལ་གཞུང་དང་
ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། །ཐོབ་བྱའི་བྱད་པར་གང་ཡིན་སྟེ་བར་
རིགས། །ཞེས་སྟེ་འདུག་པ། བྱེད་རང་ལ་ནང་འགལ་བྱུང་བ་ཡེ་མ་རིག་
པ་ཞིག་འདུག་སྟེ། འོ་ན་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་དེ་ཉན་ཐོས་གཞུང་གི་ཐར་
པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་སྲིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་དགྲ་བཅོམ་
ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། མ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་གཞུང་གི་ཐར་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་
ནས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡིན་
ན་ཞེ་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་པའི་
ལྟ་བ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པས་ཐར་པ་
ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་

༡ རྒྱུ་མཚན་ལྟན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔ། རྒྱུ་མཚན་ལྟན་གྱི་སྲིད་པའི་ཆོས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༡་༡

དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། སྤྱིར་ཕྱི་རོལ་པའི་ལམ་གྱིས་སྲིད་ཅེ་
ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་རུས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པས་འཛིག་ཏེན་ལས་
འདས་པའི་ལམ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་
རུས་པ་ཕྱི་ནང་གི་བྱེད་པར་ཡིན་མོད། ཁོ་ལོ་ཅག་སྲིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་
བྱེད་པ་ལ་བདེན་འཛིན་སྤོང་དགོས་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱིབ་ཏུ་
ཁས་ལེན་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡོད་པས་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ས་
ཡིན་ནོ། །བྱེད་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཡང་བདེན་འཛིན་ཤེས་
སྤྱིབ་ཏུ་ཁས་བླངས་པས། གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་གཞུང་འཆད་པ་ལ་
ལེགས་པར་བཤད་པའི་སློའམགས་ནས། རྟོག་བཟོའི་ཐ་སྙད་མང་པོ་བྱེད་
དགོས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅ་མ་
བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་རུས་སྣམ་པ་འདི་
ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །གལ་ཏེ་གང་ཟག་རང་
རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་
པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་རུས་པར་ཐལ། དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་སྲིད་ཅེ་འོན་མོངས་ལ་
ཆགས་བྲལ་བྱེད་རུས་པའི་ཕྱིར་སྣམ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྲིད་ཅེ་ལ་ཆགས་
བྲལ་བྱེད་པ་ལ་སྲིད་ཅེ་འོ་སས་བསྐྱུས་པའི་བདེན་འཛིན་སྤོང་དགོས་པའི་

ཕྱིར་ཉེ། སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་པའི་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་མེད་ཀྱང་། སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་
པའི་བདེན་འཛིན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཉོན་སྤྱི་བ་ཡིན་པ་དབལ་ལྡན་ཆེ་བའི་
དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་བྲིད་ཀྱི་དགག་པ་གཅིག་ལ། བྱང་ཟག་བདག་མེད་བསྐྱོམས་
པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། གནས་ཚུལ་མཐོང་ཞིང་དེ་ཡིས་ཉོན་མོངས་པ། །མ་
ལུས་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ནི། །གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་ལམ་དུ་སྐྱབས་
བཞེད། །ཅེས་བྱང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
གནས་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་བར་སྤངས་པའི་ཐར་
པ་ཐོབ་རྒྱས་པ་དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་ལམ་དུ་སྐྱབས་བཞེད་ཅེས་སྤྱི་
འབུག་པ། དེའི་དོན་གང་ཡིན། བྱང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཁོང་དུ་ཆུད་དེ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་
རྒྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་
ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་ཚུལ་ཞིག་ཡོད། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་གང་ཡིན་སྤྱི་བར་གྱིས་
ཤིག །དང་པོ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་

༡ ལྷ་ཀྱུ་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ལ། ལྷ་ཀྱུ་མཆོག་ལྡན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༥་པ།

རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐྱེམས་པས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དེ་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་
ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱས་པ་དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་ལམ་དུ་ཆོ་བས་བཞེད་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་དངོས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་ཆོས་བདག་ཁས་མི་
ལེན་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རང་ལུགས་ལ་
ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་ཆོས་བདག་ཁས་ལེན་
པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་ཁས་
ལེན། གཟུགས་བདེན་གྲུབ་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་
བདག་ཁས་ལེན་ཚུལ་ལ་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་ཚུལ་དང་། བདེན་གྲུབ་ཁས་
ལེན་ཚུལ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་རྣམ་གཞག་
གང་ཡང་མ་ཆགས་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྟོན་མེད་པའི་གཏམ་གསར་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་
གཞུང་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅམ་ཡང་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བྲིད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འདི་ནི་དཔལ་ལྷན་ཆོ་བའི་གཞུང་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་དུ་འཆད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་སྤྱ་སྤྱོད་ཞབས་ཀྱི་
ལམ་ལས་ནི། །ཕྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །དེ་དག་བདེན་པ་
གཉིས་ལས་མ་ཉམས་ཤིང་། །བདེན་གཉིས་ཉམས་ལའང་ཐར་པ་འགྲུབ་པ་
ཡོད། །ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་
གྱུར་གྱུར་པའང་མིན། །དེ་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་ཀྱང་། །དེ་ནི་

ནམ་རྟོག་མ་ལོག་ཐར་ལམ་ཞུགས། །ཞེས་སྒྲ་བས་གང་བཤད་དེ་བྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་བཏོན་ནས་འཆད་པར་སྤང་བའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ཉོན་ཅིག །ཉན་
ཐོས་སྡེ་བས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པར་
ཐལ། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉན་
ཐོས་སྡེ་བས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་ཁས་
ལེན་པའི་བྱིར། ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ། བཀའ་དང་པོ་བདེན་པ་
བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
གྱིས་བྱུང་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
སྤྲིང་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དགོངས་
འགྲེལ་ལས།^༡ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གངས་དུ་མར་སྤང་པོ་རྣམས་
ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་བ། སྟེ་བའི་མཆོན་ཉིད་དང་།
འདིག་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། སྤང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡང་བཀའ་
སྩལ། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་ཁུངས་སུ་བྲངས་པས་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ནི་དཀའ་ནའང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔང་དུ་བཞག་ནས་དགག་གཞག་བྱེད་པ་ནི་ཁོ་པོ་
ཅག་གི་ཕྱགས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༦༩པོ་སྡེ་ཅ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ༣༧༥

གཞན་ཡང་། ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་ཅེས་
བསྐྱོམས་པ་ལ་བཞེན་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་རུས་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་
བཞི་ཀའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་འཛིན་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་
ཅིང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པས་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་
སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་རུས་པ་དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་ལམ་དུ་ཆོག་པས་
བཞེད་པ་གང་ཞིག །ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོར་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་པའི་བྱིར།
ཏྲགས་དང་པོ་གཉིས་དངོས། བྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་
ཏྲག་པའི་བདག་སྟོང་ཞིང་། །ཞེས་དང་། ཏྲག་བདག་སྟོང་ན། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པའི་སྒྲིའི་མཐུ་ཡོད་ན་གཟིགས་
ནས་དགག་གཞག་མཛད་ན་ལེགས། ཅེ་བར་འདོད་ན། ཏྲག་གཅིག་རང་
དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་ཅེས་བསྐྱོམས་པས་བདག་འཛིན་ལྟན་སྤྲེས་
སྟོང་རུས་པར་ཐལ། དེ་ལ་བཞེན་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་རུས་པའི་བྱིར། འདོད་
དོ་སྤྲོ་ན་དབུ་མ་འཇུག་པའི་གཞུང་ལ་སྤངས་པ་ཡེ་མ་བྱས་པས་ལན་
པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། །བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་ཏྲག་པའི་བདག་
སྟོང་ཞིང་། །འདི་ནི་རང་འཛིན་རྟོག་དུའང་མི་འདོད་པ། །དེ་བྱིར་བདག་
མེད་ཞེས་པས་བདག་ལྟ་བ། །དབྱིས་ཀྱང་འབྱིན་ཞེས་སྤྲོ་བ་ལེན་དུ་

༡ བསྐྱོན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༩༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆོ་བ་ཐུགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༡་༡༢།

མཆོད། །རང་ཁྱིམ་ཅིག་སྐྱུག་སྐྱུལ་གནས་མཐོང་བཞིན་དུ། །འདི་ན་སྤང་
ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་ཏེ། །སྐྱུལ་གྱི་འཛིགས་པ་འང་སྤོང་བར་བྱེད་
པ་ནི། །ཀྱེ་མ་གཞན་གྱི་གནམ་པོར་འགྱུར་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་ཙམ་
ཞིག་གོ་ན་ཡང་ལོག་རྟོག་དེ་ལྟ་བུ་སྒྲིག་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་བྱེད་གྱིས། ¹དབུ་མའི་གྲུབ་མཐར་མ་ཞུགས་གང་ཟག་
འགའ། །ཐར་པ་ཙམ་ཡང་ཐོབ་པའི་སྐབས་མེད་ན། །ཀྱུན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་
པོར་རིགས་གཅིག་པས། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདོད་པ་ཉམས།
ཞེས་སྒྲིས་འདུག་པ། དབུ་མའི་གྲུབ་མཐར་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་འགའ་
ཐར་པ་ཙམ་ཡང་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་ཅེས་སུ་ཞིག་གིས་ཁས་སྐྱེད་ས། །ཁོ་པོ་
ཅག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆོང་རྒྱ་བའི་དུས་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་
ན་དེ་འདྲ་ཁས་ལེན་པའི་དོགས་པ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དགག་པ་
དེའི་དོན། ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐར་འདུག་དགོས་
ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ཅན་དུ་འགྱུར་བས།
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདོད་པ་ཉམས། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནི་ཞེ་
ན། འོ་ན་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐར་ཞུགས་ཞེས་པའི་དོན་དེ་གང་ལ་བྱེད། དབུ་
མའི་ལྟ་བ་རྟོགས་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་ཏུ་སོང་།

༡ ག་ཡ་ན་བ་ན་སྐྱུལ་པོར། ཏ་ཡ་ན་བ་ལ་གཉིས་ལ་སྐྱུལ། ད་ན་ཤ་ལ་ཆ་བར། གནམ་པོར་ཞེས་གསལ།

༢ འུ་ཀྱེ་མཆོག་ལྟན་གྱི་གསུང་འབུམ་པ། འུ་ཀྱེ་མཆོག་ལྟན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༢་ན།

བ་ལ་བྱེད་དམ། ཐར་བ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཚུལ་གྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་ནས་བསྐྱོམ་བ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
རྣམས་ཀྱིས་དབྱ་མའི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བསལ་དངོས། མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཚུལ་གྱི་བདག་
མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། གཉིས་བ་ལྟར་ན། ཐེག་
དམན་འབགས་བ་ཐམས་ཅད་དབྱ་མའི་གྲུབ་མཐར་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་རྣམས་ཐར་བ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཚུལ་གྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་ནས་བསྐྱོམ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ལར་བྱེད་
ལ་དགག་བ་བྱེད་པའི་དམིགས་རྣམ་གཏན་མ་དོད་འདུག་པས། ཁོ་བོས་
དྲོགས་བ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་བཤད་ན། བྱེད་རང་ལ་སྒོ་
སྒྲིང་དུ་འགྱུར་བས་ཉོན་ཅིག །ཐར་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་བ་ལ་ཚུལ་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ཐོབ་དགོས་ན།
ཉན་རང་སྒོ་བ་བ་འབགས་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཚུལ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
མེད་པའི་སྒྲིང་ཉིད་དེ་གཙོ་བོར་བསྐྱོམ་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐར་བ་
ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ལྟ་བུ་ཞིག་གཙོ་བོར་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
བ་ཁས། འདོད་ན། དེ་རྣམས་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ།

༡ ག་མ་ན་ན་པ་ཅིག ། ༡༩༧༧ ལ་ཉ་ཅིག ། ད་ ༣༩༧༧ ཅིག །

དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་དེ་གཙོ་
བོར་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས་སྟུང་ན། ཐམ་འགྱུར་བའི་སྐབས་
འདིར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྟོགས་རིགས་^༡ སོགས་མི་འགལ་བར་ཁས་ལེན་
པས། ཐམ་འགྱུར་བྱི་མ་དེ་^༢ འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན། དེ་ལ་
སོགས་པ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་རྒྱ་མང་དུ་
ཡོད་ནའང་། མང་བར་འགྱུར་བས་རེ་ཞིག་མ་སྟོས་སོ། །

དེས་ན་བྱེད་ཀྱིས། ^༣ དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་
འགལ། ཐར་པ་ཙམ་ཡང་ཐོབ་པའི་སྐབས་མེད་ན། ཀྱུན་གྱང་ཐེག་པ་
ཆེན་པོར་རིགས་གཅིག་པས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདོད་པ་
ཉམས། ཞེས་པའི་དགག་པ་འདི་ལ་འབྲེལ་གཏན་ནས་མེད་དེ། ཁོ་ལོ་ཅག་
གི་ལུགས་ལ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བའི་ཐེག་
དམན་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཡང་།
དེ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་
ཀྱི་ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་སོགས་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་
རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བའི་གང་ཟག་དུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་
འདི་འདུག་པས། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དང་། གོང་དུ་^༤ གང་ཟག་བདག་

༡ ག་པ་ན་ན་༤་རིས། ཏ་པ་ལ་བ་པ་རིས། ད་ན་ན་༥་རིས།

༢ ག་པ་ན་ན་༤་དེ་ལ། ཏ་པ་ལ་བ་པ་དེས། ད་ན་ན་༥་དེས།

༣ ལྷན་མཆོག་ལྟན་གྱི་གསུང་འབུམ་དུ། ལྷན་མཆོག་ལྟན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ། ༣༤༥་ན།

༤ ལྷན་མཆོག་ལྟན་གྱི་གསུང་འབུམ་དུ། ལྷན་མཆོག་ལྟན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ། ༣༤༥་ན།

མེད་བསྐྱོམས་པས་ཚས་རྣམས་ཀྱི། །གནས་ཚུལ་མཐོང་ཞིང་དེ་ཡིས་
ཉོན་མོངས་པ། །མ་ལུས་སྤངས་པའི་ཐར་བ་ཐོབ་པ་འདི། །བྱུང་མཐའ་བཞི་
ཀའི་ལམ་དུ་ཆོ་བས་བཞེད། །ཅེས་སྤྲིས་ནས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཚས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པར་སྤྲི་
བཞི་ནང་འགལ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གོང་དུ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་བྱུང་
མཐའ་སྐྱོར་བའི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགེལ་གྱི་ལུང་བྲངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
ཤེས་ཀྱས་སོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་བྱིད་ཀྱིས། །ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལྟ་བས་མི་འབྱེད་པར། །ཐལ་
རང་གཉིས་པོ་ལྟ་བས་འབྱེད་དོ་ཞེས། །སྤྲི་བ་འདི་ཡང་རང་གི་འདོད་པ་
ཡི། །དེ་ཉིད་སྟོན་གྱི་མཁས་པའི་གཞུང་དང་འགལ། །ཞེས་སྤྲིས་འདུག་པ།
ཐལ་རང་གཉིས་ལྟ་བས་འབྱེད་པར་ཁོ་བོས་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བསྒྲུབས་
ཟིན་པས་སྤྲིར་ཡང་འཆད་མི་དགོས་ལ། །བྱིད་ཀྱིས་ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མེད་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལྟ་བས་འབྱེད་ཅེས་སྤྲིས་འདུག་
པ། འདི་ནི་ས་བརྩ་བ་ལ་སོགས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་དང་།
ཚས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་དང་
འགལ་ཞིང་། དེགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་གཞོད་པ་ཆར་བཞིན་དུ་འབབ་པར་
མ་ཟད། རང་ཉིད་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ས་སྤྲ་བརྗེ་ཏའི་གསུང་དང་

༡ ལྷག་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དང་། ལྷག་མཆོག་ལྡན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ། ༣༩༥་༥།

བྱང་སེམས་ཡུལ་ལ་སྟོང་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་བསྐྱེམས་པའི་བརྒྱའི་
ཆར་ཡང་མི་འགྲོ་བ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ན། དེ་ལ་ཤུ་རིའི་བྱས་དོགས་
པ་ཞུས་པ་ནི། རྟེན་ས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་བཅའ་ལྡན་འདས་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅའ་ལྡན་འདས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་།
ལན་གཅིག་སྤྱིར་འོང་བ་དང་། སྤྱིར་མི་འོང་བ་དང་། དག་བཅའ་པའི་
ཤེས་རབ་དང་། གང་ཡང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དག་བཅའ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་
གང་ལགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དབྱེ་བ་མེད་པ། དབེན་
པ། མ་སྦྱེས་པ། རོ་བོ་མེད་པ། སྟོང་བ་ལགས་ཤིང་། བཅའ་ལྡན་འདས།
དབྱེ་བ་མེད་པ། དབེན་པ། མ་སྦྱེས་པ། རོ་བོ་མེད་པ། སྟོང་བ་ལ་ནི་ཐ་
དད་དུ་བྱ་བའམ། བྱང་པར་དམིགས་སུ་མ་མཆིས་ན། བཅའ་ལྡན་འདས།
རི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོང་པའི་ཤེས་རབ་གདུགས་གཅིག་བསྐྱེམས་པ་གང་
ལགས་པ་དེས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་བ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་
དོན་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་རི་ལྟ་བ་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༩། ༩༽ཁྱི་ཀ། ། སྟོན་པ་བཅའ་ལྡན་འདས། ཡུམ་བར་མ། ༤༩་༥།

མཁུན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་བྱང་པར་དེ་ལྟ་བུ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ། རང་བཞིན་
གྱིས་མ་སྦྱིས་པ། རང་གི་ངོ་མོས་བྱུང་བ་མེད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཚུ་ལ་
ཚུ་བཞག་བཞིན་དུ་སོང་བའི་ཆ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

དེའི་ལན་གསུངས་པ་ནི། ལྷ་རིའི་བྲ། དེ་རི་སྟུང་དུ་སེམས། བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་བསྒོམས་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཆོག་དང་ལྡན་པའི་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ལ་སྦྱོད་པ་དང་།
བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་
ཅད་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་
བྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའོ་^༡ ཞེས་
འབྲས་བུ་གང་གི་དོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་དེའི་དོན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཉེ་བར་གནས་སམ་ཅི། ལྷ་རིའི་
བྲས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་ལྟ་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷ་རིའི་བྲ། དེ་རི་སྟུང་དུ་སེམས། རི་ག་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདི་སྟུང་དུ་བདག་གིས་བླ་ན་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། ཉེ་ཁྱིམ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཡུམ་བར་མ། ༤༩་༡༥།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ཡུམ་བར་མ། ༤༩་༡༥། བསྐྱེད།

མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
སངས་རྒྱས་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་འོ་སྟེ།
དུ་སེམས་སམ། །ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། བཙུག་ལྷན་འདས། དེ་ལྟར་མ་
ལགས་སོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། །ལྷ་རིའི་བྱ། དེས་
ན་ལྷ་མ་གངས་འདིས་ཁྱོད་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་འདི་ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་བསྟོམས་
པའི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། དེ་
འདྲ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་ཐབས་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་མི་ལྷན་དང་། སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཀྱིས་ཤེས་རབ་
བསྟོམ་པའི་མཆོག་དམན་ཀྱི་བྱང་པར་དེ་ལྟ་བུ་འཐད་ཅེས་པ་ལོ། །

དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྟོགས་པའི་མཆོག་དཔལ་སྤོང་ཉིད་དཔ་
མཐའ་བུལ་ཆེན་མོ་རྟོགས་མ་རྟོགས་གྱི་སྟོན་མི་འཛོག་པར། ཐབས་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་མ་ཟེན་གྱི་སྟོན་འཛོག་པ་གསལ་བར་བཤད་
པ་འདི་ལ་ཡང་འདི་འདྲ་མཁས་པའི་གཞུང་དང་འགལ་ཞེས་ངན་སྒྲུས་མང་
དུ་སྟོས་ཤིག །ཁ་ཅིག །དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་ས་དང་པོ་བས་ཉན་རང་སྟེའི་
སྟོབས་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་མི་རྣམས་པར་བཤད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། མདོ་

འདིས་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉན་
རང་དག་བཅོམ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བཞད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་འདི་
མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་གཟུང་
བའི་དོན་ནི། ཤེས་རབ་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོན་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ལུས་
པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། བྱང་སེམས་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཉན་གཅིག་
བསྒྲུབས་པའི་པན་ཡོན་ནམ་བཟོད་ནམས་དེས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་གྱིས་
སྤྱོད་ཉིད་བསྒྲུབས་པའི་པན་ཡོན་ནམ་བཟོད་ནམས་དེ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཆོག་ཙམ་ལ་འཁྲལ་བར་མི་བྱའོ།

མདོ་སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་། གང་དག་བདེ་གཤེགས་ཉན་ཐོས་འགྱུར་
བར་བྱ་སྒྲུབ་དང་། ཁང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་ཆོས་རྒྱལ་འགྱུར་
འདོད་པ། ཁཐོད་པ་འདི་ལ་མ་བརྟེན་ཐོབ་པར་ལུས་མ་ཡིན། ཞེས་
དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་སྐུས་ཞི་བ་
སྐྱས་ཀྱང་། གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་
པར་གསུངས། ཞེས་སྤྱོད་ཐུག་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་ལས་སྤྱོད་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ལམ་འདི་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་ཐོབ་པ་མེད་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༣༧ ཤེས་རབ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། མདོ་སྤྱད་པ། ༢་༣༡

༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༣༧ ཤེས་རབ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། མདོ་སྤྱད་པ། ༡༩་༡༥

༣ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༡ དབུ་མ་ལ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོ། ༡༠༩༠་༡༦༡

པར་གསུངས་ཞེས་བཤད་ཅིང་། སྟོང་འབྲུག་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལུང་ལས་
གསུང་ཚུལ་འཆད་པ་ན། གོང་དུ་བྲངས་མ་ཐག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་
སྟོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་སོགས་བྲངས་པས། བྱིད་^༡ ཀྱིས་སྐབས་དེའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲ་ན་
མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཁོན་ལ་བཤད་པ་ནི། རང་གི་ངན་རྟོག་གི་ཐིམ་ས་ཤིང་
རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ཆུད་གཞོན་པའི་བཤད་པ་འོ། །དེ་དག་གིས་ནི་
མདོ་དང་འགལ་ཚུལ་སྟོགས་ཅམ་བསྟན་ནས།

ད་ནི་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་ཚུལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་
ཉན་རང་དབང་བཅམ་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་
བསྟོད་པ་ལས། ^༡གང་ཞིག་ཀུན་དུ་མ་ཤེས་ན། །སྲིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་
འཁོར་ཞིང་། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ངེས་གནས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ལ་བྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་ཆོས་དབྱིངས་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་བཤད་ལ། ཆོས་དབྱིངས་དང་སྟོང་ཉིད་
དོན་གཅིག་པར་བྱིད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིད། གཞན་ཡང་།
ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལྟ་བུས་འབྲེད་པར་འདོད་པ་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་
བསྟོད་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^༡ ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་རང་

^༡ ག་པ་༤་ན་པ་བྱིད་ཀྱིས། ཏ་པ་༥་ན་པ་བྱིད་ཀྱིས། ད་པ་༣་ན་པ་བྱིད་ཀྱིས།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་ཀྱི། ༡༡༡་ན།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བསྟོད་ཀྱི། ༡༡༤་ན།

སངས་རྒྱལ། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་བཟློན་པའི། །ཐར་ལམ་ཁྱོད་
ཉིད་གཅིག་པུ་སྟེ། །གཞན་ཞེས་བཀྱི་བ་མ་མཆིས་ངེས། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་།^༡ མཆོན་མ་མེད་
པར་^༢ མ་རྟོགས་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་^༣ ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་
ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལས། །དེ་བཞིན་ཆང་བར་བསྟན་པ་ལགས། །^༤ ཞེས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་
པར་མ་རྟོགས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་
ཡང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། ^༥ “རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་
གང་ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །^༦ དངོས་པོ་རང་དབང་
ཡོད་མིན་ཞེས། །མཉམ་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་སེང་གའི་སྤྱུལ། །ཀྱུན་རྟོག་ཐམས་
ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུད་ཅི་སྟོན་མཛད་ན། །གང་ཞིག་དེ་ལ་
ཞེན་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤྲད། །ཅེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
རང་དབང་དུ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྟུག་ འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༣༠༠་༡༥།

༢ ག་པ་༤་བ་༡་མེད་པ། ༥་པ་༣་མེད་པ། ༥་པ་༤་པ་མེད་པ།

༣ ག་པ་༤་བ་༡་ཁྱོད་ཀྱི་ཐར་པ། ༥་པ་༣་བ་༤་ཁྱོད་ཀྱི་ཐར་པ། ༥་པ་༤་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐར་པ།

༤ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ༣༠༠་༡༥། མཆོན་མ་མེད་ལ་མ་
ཞུགས་པར། །ཐར་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་རྣམས། །མ་ལུས་པར་
ནི་དེ་ཉིད་བསྟན། །

༥ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྟུག་ འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༣༠༠་༤།

༦ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྟུག་ འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༣༠༠་༢།

དང་། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་གི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་མེད་
པ་སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཞིང་། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། དེས་ན་དངོས་པོ་
རང་དབང་དུ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་འདི་ནི་སྤྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་
སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་དང་འདི་ལས་ལྷག་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་གཞག་དུ་མེད་
དེ། ལུང་འདི་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་སངས་ལའི་
སྤྱ་ཆེན་པོ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་དུ་བསྐྱགས་སོ་ཞེས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆེ་བ་
བརྗོད་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ལུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཐུག་
དུ། དངོས་པོ་རང་དབང་ཡོད་མིན་ཞེས། །མཉམ་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་སངས་ལའི་
སྤྱས། །ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅི་སྟོན་
མཛད་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་དག་གིས། དེ་དྲགས་རྒྱལ་པོ་ནགས་མཐར་
དུར་སྤྱ་འབྱེན། །ཕ་སྤྱེས་གྲོང་མཐར་གནས་ནས་ལྟ་ངན་སྟོག་ །མཁས་པ་
དེགས་པའི་གནམ་ལྷགས་ཐོག་ལྟར་འཕེན། །སྤྱོད་པོ་ལྷག་ཆོད་དུག་མདའ་
མེད་མེད་འཕེན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁོ་པོ་ཅག་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་རང་དབང་དུ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སོགས་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སངས་ལའི་སྤྱ་ཆེན་པོ་འཛིག་རྟེན་དུ་སྟོག་
པར་བྱེད་ལ། ཁྱོད་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་

མཐར་ཐུག་དང་དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལྟ་ངན་གྱི་མ་སྐད་
བསྒྲགས་ཏེ། བསོད་ནམས་དམན་པ་དག་ལ་ལྟས་ངན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་
དོ། །དེ་དག་སྐྱེ་སྐྱུབ་ཡབ་སྐུ་གཉིད་དང་འགལ་ཚུལ་མཚོན་པ་ཅེས་
ཞིག་སྒྲས་པ་ཡིན་ནོ། །

ད་ནི་རང་ཉིད་གང་གི་རྩེ་སྐྱེ་འབྱུང་བའི་ས་སྐྱེ་པ་རྩེ་ཏའི་གསུང་
དང་འགལ་ཚུལ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཁྱེད་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་
ལྟ་བས་འབྱེད་ཅེས་སྒྲས་འདུག་པ་འདི་ནི། རྩེ་ས་པཎ་གྱིས།^༡ཐགས་གྱི་
རྒྱ་རྣམས་པལ་ཆེར་མཐུན། །སྐྱན་གྱི་དབྱེ་བས་བཟང་ངན་འབྱུང་། །དེ་
བཞིན་སྟོང་ཉིད་པལ་ཆེར་མཐུན། །འབྲས་བུའི་བཟང་ངན་ཐབས་གྱིས་
འབྱེད། །སྟོང་ཉིད་ལྟ་བས་སྐྱ་ངན་འདུ། །ཐབས་ལ་མཁས་ན་རྩོགས་
སངས་རྒྱས། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ན། །ཐབས་མཁས་པ་ལ་
ནན་ཏན་གྱིས། །དག་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས། །རྩོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་རྣམ་པ་གསུམ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བར་མཚུངས་ན་ཡང་། །བཟང་
ངན་ཐབས་གྱིས་བྱེ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་།^༢སྟོང་ཉིད་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་
སྟོམ། །དེ་ཡི་འབྲས་བུ་འགོག་པ་འཐོབ། །སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་བཞིན་
དུ། །སྤེ་བ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་བྱེད། །འདུལ་བ་ལུང་ལ་སོགས་པ་

^༡ ཞོང་མ་རྣམ་ལུའི་དཔེ་གྲངས། ༡༦། མེས་པོའི་བྱུང་བ་ཞུགས། །ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། རྩོམ་
གསུམ་རབ་དབྱེ། ༤༤༥།

^༢ ཞོང་མ་རྣམ་ལུའི་དཔེ་གྲངས། ༡༦། མེས་པོའི་བྱུང་བ་ཞུགས། །ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། རྩོམ་
གསུམ་རབ་དབྱེ། ༡༤༥།

རུ། རྟོང་བ་ཉིད་དང་སྤྱེ་མེད་དང་། མཁའ་དང་ལག་མཐེལ་མཉམ་པ་
སོགས། ཆོས་ཀྱན་མཉམ་ཉིད་རྟོགས་པའང་གསུང་། ཞེས། ཐེག་པ་ཆེ་
ཆུང་ལྟ་བུ་མི་འབྱེད་པར་ཐབས་མཁས་དང་སྦྱོང་པའི་སྒོ་ནས་བྱུང་པར་
འབྱེད་པར་གསུངས་ཡིང་། རྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་གསུང་འདུལ་བ་ལུང་ན་
ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་མི་འགལ་མིག་སྤྱེ་ལ་སྟོས་ཤིག །

གཞན་ཡང་། བྱེད་ལ་འདི་འདྲི་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སྟོང་ཉིད་
པལ་ཆེར་མཐུན་ཞེས་པའི་དོན་དེ་གང་ཡིན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པར་མཚུངས་པས་སྟོང་ཉིད་པལ་
ཆེར་མཐུན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་
ཚུལ་པལ་ཆེར་མཐུན་པ་ཞིག་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཉན་རང་དག་བཅོམ་
དེས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པར་ཐལ། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ནས་བསྟོམ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་
ལྟར་ན་དེའི་བསྟོམ་ཚུལ་དེ་གང་ཡིན་སྟོས་ཤིག གཞན་ཡང་། བྱེད་རང་
ལྟར་ན། ཐལ་རང་གཉིས་ལྟ་བུ་མི་འབྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སེམས་ཅམ་
ནམ་བདེན་བརྟུན་གཉིས་ལྟ་བུ་མི་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་བསལ་
དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། གཡག་ལྷིག་དང་རོང་ལྷིག་སོགས་སུ་ནམ་བདེན་
བརྟུན་ལ་ལྟ་བ་མཐོ་དམའི་བྱུང་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་མ་བྱུང་
ན། ཐལ་རང་གཉིས་པོ་ལྟ་བུ་མི་འབྱེད་པར། རྟོགས་བདེན་ནམ་བརྟུན་ལྟ་

བས་འབྱེད་དོ་ཞེས། །སྤྱི་བ་འདི་ཡང་རང་གི་འདོད་པ་ཡི། །དེ་ཉིད་སྟོན་གྱི་
མཁས་པའི་གཞུང་དང་འགལ། །ཞེས་བརྗོད་བས་འཁོར་གསུམ་མོ། །ཁོ་
མོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་ཡང་། རྣམ་བདེན་བརྟན་ལ་ལྟ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་གྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་ལ་གཟུགས་རགས་པར་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་བྱུང་བར་འདོད་
པ་སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པའི་ལྟ་བ་དང་། དེ་སྤང་བ་ལྟར་མ་བྱུང་བར་
འདོད་པ་སེམས་ཅམ་རྣམ་བརྟན་པའི་ལྟ་བར་འཛོག་སྟེ། རྣམ་བདེན་པ་
འགོག་པའི་ཆེ། འཐད་ལྡན་ལས།^༡ ལུས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ར་ཟེ་ཟེ་^༢ བ་མེད་
གྱི། ཞེས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་གྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
ལ་གཟུགས་རགས་པ་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་བྱུང་ན་ཕྱི་དོན་བྱུང་དགོས་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཆ་བ་རྗེའི་བཞེད་པ་ནི་ཁོ་མོས་སྤར་གཞན་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

ཡང་བྱེད་གྱི་དགག་པ་གཅིག་ལ། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་མིན་པར་
ཡོད་པ་དེ། །དོན་དམ་བདེན་པའི་དོན་དུ་མཁས་རྣམས་བཞེད། །དེ་ཕྱིར་
བདེན་པའི་བྱུང་ཆད་ཡིན་ལོ་ཞེས། །སྤྱི་བ་ཆད་ལྡན་མཁས་པའི་གཞུང་

^༡ བརྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༧། ཆད་མ་རྗེ། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆོས་མཆོག། ཆད་མ་རྣམས་པ་ངེས་པའི་
འབྲེལ་བཤད། (འཐད་ལྡན།) ༡༡༣༤་༡༩།

^༢ བརྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ཆད་མ་རྣམས་པ་ངེས་པའི་འབྲེལ་བཤད། ༡༡༣༤་༡༩། རྟེན་ཅེད་དེ།

^༣ འཕྲུག་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ག། འཕྲུག་མཆོག་ལྡན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༢་༧།

གིས་བཀག། །ཅེས་སྒྲིབ་པ་འདི་ནི་དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་འཆད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་དོན་དམ་བདེན་
པ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དོན་
དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་དངོས། འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་
ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
བྱུང་པ་ཡོད་པར་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བས་བཤད་དེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་
ལས། །དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་
རག་མ་ལས་པའི་ངོ་ཐོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་
ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་ཐོ་
ཡུལ་ཅན་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྟོག་པ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་
བཞག་པ་མིན་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ལ་དགག་བྱའི་བདག་གམ་བདེན་
གྲུབ་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། །རྟོག་པ་མེད་
པར་འདོད་ཆགས་ལ། །སོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མིན་ན། །ཡང་དག་དོན་
དང་རྟོག་པ་ཞེས། །སྒྲོ་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་འདྲིན། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
པར། །རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠། དབྱ་མ་ཡ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ༡༣༤༡་༡༩།

༢ བསྟན་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༥། དབྱ་མ་ཆ། འཕགས་པ་སྟེ། དབྱ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། ༤༠༠་༣།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠། དབྱ་མ་ཡ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ༡༤༩་༩༥།

པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི། གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་རྫོག་པ་ལ་བཏགས་
པའི་སྤྱལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ་ཞེས་ཆགས་སོགས་
ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། རོན་དམ་བདེན་པ་རྫོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་
ཡོད་པའི་བྱིང་།

གཞན་ཡང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས།^༡ ཇི་ལྟར་རི་བོར་མགོ་ཡི་
རྒྱ། །བཏགས་པ་དེ་ཉིད་མེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་། །བཏགས་པ་ཉིད་དེ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
པར་བསྟོད་པ་ལས།^༢ འདི་དག་ཐམས་ཅད་མིང་ཅམ་ཞེས། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་
ནི་བརྗོད་དེ་གསུངས་^༣། །བརྗོད་པ་ལས་ནི་གཞན་གྱུར་པ། །བརྗོད་པར་
བགྱི་བ་ཡོད་^༤མ་མཆིས། །དེ་བྱིར་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། །རྫོག་པ་
ཅམ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫོག་པས་བཏགས་
ཅམ་ཡིན་པ་བསྟོད་ཆོགས་སུ་རྒྱས་པར་གསུངས་འདུག་པ་འདི་ཁྱོད་
ཀྱིས་ཨེ་གཟེགས། རོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀྱིལ་ནས་
འབུད་ན་མ་གཏོགས། རོན་དམ་བདེན་པ་རྫོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པ་
ལ་བསྟོན་དུ་མེད་དོ། །དེར་མ་ཟད་རོན་དམ་བདེན་པ་རྫོག་པས་བཏགས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུབ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༩༧།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུབ། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་བསྟོད་པ། ༢༣༥།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པར་བསྟོད་པ། ༢༣༥། ༡༠། ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས་ནི་བསྟོད་དེ་གསུངས། །

༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པར་བསྟོད་པ། ༢༣༥། ༡༡། ཡོང།

ཅམ་དུ་བསྟོད་ཆོགས་སུ་གསལ་བར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་བསྟོད་པ་
ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས།¹ དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་
དང་། །མཚུངས་པར་བྱོད་ནི་བཞེད་པ་ལགས། །ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་
བའི་ཕྱིར། །མགོན་པོ་བྱོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གསུངས། །དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་
བཏགས་པ་སྟེ། །དངོས་སུ་མགོན་པོ་བྱོད་མི་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ལུང་དེའི་དོན་མ་གོ་ན་ཁོ་བོས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་། དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་དང་། །མཚུངས་པར་བྱོད་ནི་བཞེད་པ་
ལགས། །ཞེས་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་བཞེན་དུ་བདེན་
པར་མེད་པ་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཞེད་པར་བསྟན་ཅིང་། ལྟ་བ་ཐམས་
ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར། །མགོན་པོ་བྱོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི་
སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་
ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་གསུངས་ཞེས་བསྟན། སྟོང་ཉིད་བདེན་སྟོང་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་བཏགས་པ་སྟེ། །དངོས་
སུ་མགོན་པོ་བྱོད་མི་བཞེད། །ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། མགོན་པོ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱོད་སྟོང་ཉིད་དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་མི་བཞེད་དེ། དེ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་
མགོན་པོ་སྤྲུལ་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པ་འདི་ལྟ་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། 1 བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་བསྟོད་པ་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། 3006།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། 1 བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་བསྟོད་པ་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། 3366།

བྱས་གསལ་བར་བཤད་པ་ལ།

ཁྱེད་ཀྱིས།^༡ འགྱུར་མེད་ཡོངས་བྱུང་རྟོག་པས་ཀྱན་བཏགས་
སྟུ། །འདོད་པ་ཚད་ལྡན་མཁས་པའི་གཞུང་ན་མེད། ཅེས་པ་འདིས་སྐྱ་སྐྱབ་
བཀག་འདུག་གས་མི་འདུག་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག། །དེ་བཞིན་དུ།^༢
རྟོག་པས་སྐྱོ་བཏགས་མིན་པར་ཡོད་པ་དེ། །དོན་དམ་བདེན་པའི་དོན་དུ་
མཁས་རྣམས་བཞེད། །དེ་བྱིར་བདེན་པའི་བྱུང་ཚད་ཡིན་ལོ་ཞེས། །སྐྱ་བ་
ཚད་ལྡན་མཁས་པའི་གཞུང་གིས་བཀག། ཅེས་པ་འདི་ཡང་དཔལ་ལྡན་རྩ་
བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། བོད་དུ་བྱངས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་
པ་ལས།^༣ དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་
ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་ལ་བཏགས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །

ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་ལྟོག་བཤད་པ་ན། །དེ་ཡི་
ལོག་ཕྱོགས་བདེན་པར་བྱུང་བ་ཡི། །ཚད་དུ་རང་རྒྱུད་གཞུང་གིས་བཤད་
དོ་ཞེས། །འདོད་པ་འདི་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཀྱན། །ཏགས་ཀྱི་དགག་

༡ རྒྱ་མཚོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ག། རྒྱ་མཚོག་ལྡན། སྤྱིངས་ཡིག་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༥་༥།

༢ རྒྱ་མཚོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ག། རྒྱ་མཚོག་ལྡན། སྤྱིངས་ཡིག་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༥་༥།

༣ བསྟན་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ཡ། དཔལ་ལྡན་རྩ་བ་གསལ་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་
འགྲེལ་པ། ༡༣༤༡་༡༤།

༤ རྒྱ་མཚོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ག། རྒྱ་མཚོག་ལྡན། སྤྱིངས་ཡིག་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༥་༥།

བྱར་འདོད་པའི་གསང་ཆོག་ཡིན། །ཞེས་སྒྲུལ་འདུག་པ་འདི་ནི་ཁྱེད་རང་གི་རང་མཆོང་སྟོན་པའི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ལོག་ཕྱོགས་ལ་བདེན་པར་བྱུང་བའི་ཆོད་དུ་རང་རྒྱུད་པས་འདོད་ཅེས་པ་ནི་རྗེའི་གསུང་རབ་གང་ན་འདུག་སྟོན་ཅིག །ཁྱེད་སློ་ཅིང་དང་ཉམ་པ་སྒྲུགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱོར་ལུགས་ཐམས་ཅད་འདི་འདྲ་ཤིང་ལྟག་ཏུ་འདུག་པས། རོན་ལ་ལན་འདེབས་མི་རིགས་པ་འདུག་ནའང་། ཁྱེད་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་དགག་པ་ལྟར་སྒྲུང་རེ་བཏང་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱར་ཁྱུང་ཁམས་ཆེ་བ་རེ་བྱས་འདུག་པ་འདིས་སྐྱེ་བོ་སྒྲུན་པོ་མང་པོ་ཞིག་མགོ་འཁོར་ནས་ལྟ་བ་ངན་པའི་གཡང་དུ་སྐྱུང་བ་འདུག་པས། ལན་ཅུང་ཟད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་^༡དང་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་སོགས་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པའི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཞིག་བྱང་ན། དེ་ཉིད་བདེན་པར་བྱུང་བའི་ཆོད་དུ་བཤད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ལོག་ཕྱོགས་བདེན་པར་བྱུང་བའི་ཆོད་དུ་རང་རྒྱུད་པས་འདོད་ཅེས་པའི་གསུང་ག་ན་ཡོད། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྟེན་ཆེན་ལས། ^༢དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པའི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་རོན་དམ་པར་རམ་བདེན་ཡོད་དུ་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ན། དེ་ཉིད་ལས་དངོས་པོ་ཡང་

^༡ སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ། ༡༩༩་ན།

^༢ སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ། ༡༩༩་ན།

དག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་དེ་ལས་སྒྲིག་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་
འདོགས་པའི་འབྲུལ་པའི་སྒོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྲ་སྟེ། ཞེས་
པ་ནས། དེ་བྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གི་དངོས་པོ་རྩུན་པའི་ངོ་བོ་
ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྲ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་དྲངས་
ནས་དེ་ལ་འབྲུ་བསྟན་པ་ལ་ཞིབ་ཏུ་ལྟོས་ཤིག །དེ་བཞིན་དུ་དབྱ་མ་བདེན་
གཉིས་ལས་ཀྱང་། ^༡རི་ལྷར་སྤང་བ་འདི་ཁོ་ན། །ཀུན་རྫོབ་གཞན་ནི་ཅིག་
ཤོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ལོག་བློགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་བདེན་པར་བྱུང་
པའི་ཆད་དུ་འདོད་པས། དེ་ལ་སྒྲིན་གཏོང་རྒྱ་འདུག་ན་ཐོང་ཞིག །

ཡང་བྱིད་ཀྱི་དགག་པའི་རྣམ་གངས་གཅིག་ལ། ^༢ཡིན་ལུགས་ཀུན་
ཀྱང་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ན། །བཅོས་མ་མིན་པའི་གནས་རྩིས་གང་ཞིག་
ཡིན། །འབྲུར་མེད་ཡོངས་བྱུང་རྟོག་པས་ཀུན་བཏགས་སུ། །འདོད་པ་ཆད་
ལྡན་མཁས་པའི་གཞུང་ན་མེད། །ཅེས་སྒྲིས་འདུག་པ། བྱིད་དབྱ་འཁོར་
འདུག་པས་ཉོན་ཅིག །ཆོས་ཉིད་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ།
མདོ་ལས། ^༣ཐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ། མི་ལམ་ལྟ་བུ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཉིད་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ནི། རྒྱ་

^༡ བསྟན་འབྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩ དབྱ་མ་ས། སྒོ་བ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ། དབྱ་མ་བདེན་གཉིས། ༢༧༧༧།

^༢ འཕྲུལ་མཚོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་པ། འཕྲུལ་མཚོག་ལྡན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆདས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༢༧།

^༣ བཀའ་འབྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༢། ཉེ་མི་ཁ། སྒོན་པ་བཅོས་ལྡན་འདས། ཉེ་མི། ༤༤༩༡།

རྒྱུ་གྱིས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྟོག་པས་སྒྲོ་མ་བཏགས་
པའི་དོན་ག་ལ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་རྟོག་པས་ཀྱང་
བཏགས་སུ། །འདོད་པ་ཆད་ལྡན་མཁས་པའི་གཞུང་ན་མེད། །ཅེས་ཟེར་
བ་ཡང་རང་གི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་ཐམས་ཅད་གྲུབ་མཐའ་
གཅིག་པ་ག་ལ་འོང་། སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་ནས་འགྱུར་མེད་ཡོངས་
གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞད་པས། དེ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་སུ་ག་ལ་འཆད།
དེ་དང་དབྱུ་མ་ཐམས་འགྱུར་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་
གཉིས་མ་སྤྲུལ་སྒྲུལ་པ་འདུག་ན་མ་གོ་བས་ལན་ནོ། །

དེའི་རྗེས་སུ། ཆོས་འགྲའ་རྟོག་པས་བཏགས་པར་ཤེས་པ་གང་། །དེ་
ཡིས་དེ་ཉིད་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་གྱུར་ན། །རྣམ་རིག་སྤྲུ་བས་གཟུགས་སོགས་
སྒྲོ་བཏགས་སུ། །ཤེས་ཕྱིར་དེས་ཀྱང་དོན་དམ་རྟོགས་པར་ཐམས། །ཞེས་
པའི་བསམ་དོན་ནི། རྣམ་རྒྱུན་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐམས། རྣམ་རྒྱུན་
པས་གཟུང་རྣམ་སྒྲོ་བཏགས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། གཟུང་རྣམ་
སྒྲོ་བཏགས་སུ་འདོད་པ་དང་། གཟུང་རྣམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཆ་
ནས་རྣམ་བདེན་རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁྱེད་
རང་གི་སྒྲོ་ངོའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཁས་ལེན་སྒྲུལ་ནས་
སྤྲུལ་འདུག་པ། གཟུང་རྣམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་དང་། གཟུང་རྣམ་སྒྲོ་

༡ ལྷག་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབྲས་ང་པ། ལྷག་མཆོག་ལྡན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༥་༡་༢།

བཏགས་སུ་འདོད་པ་རྣམ་བཤེན་རྩུབ་གྱི་བྱུང་པར་དུ་འདོད་པ་ཁོ་ལོ་ཅག་གི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བྱུང་དབུ་མ་འཁོར་ཞིག །

ཡང་དགག་པ་གཅིག་ལ།^༡ ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གནས་ལུགས་ཡོད་པ་དང་། །ཡུལ་གྱི་སྟོང་ལུགས་མེད་པར་འདོད་པ་ཡི། བྱུང་པར་འདི་ཡང་ཀུན་མཁུན་གྱིས་མ་གཟིགས། །ཞེས་སྒྲིས་འདུག་^༢ ལ། ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་། ཡུལ་གྱི་སྟོང་ལུགས་མེད་ཅེས་ཁས་སྐྱོངས་པ་མེད་པས། དགག་པ་དེ་སུ་ལ་གཏོང་བ་ཡིན། དེས་ན་ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་གནས་ལུགས་སུ་བྱུབ་པ་མེད། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་ལུགས་སུ་བྱུབ་པ་མེད། ཅེས་སྒྲི་བ་ཡིན་པས། དེ་ལ་དགག་པ་གཏོང་རྒྱ་འདུག་ན་ཐོང་ཞིག །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། གནས་ལུགས་སུ་བྱུབ་པར་ཐལ། གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན་བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བཤེན་པར་བྱུབ་པར་ཐལ། བཤེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མ་བཟུང་ཞིག །བྱུང་རང་གི་ལུགས་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡོད་ཅིང་ཡུལ་གྱི་སྟོང་ལུགས་མེད་ཅེས་འདོད་དམ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་

༡ ལྷ་ཀྱམ་ཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ལ། ལྷ་ཀྱམ་ཆོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༥།

༢ ལ། ༤༡་ན་༡་ཞེས་སྒྲིས་འདུག་འདུག་ལ། ༡་༤་ན་༥་ཞེས་སྒྲིས་འདུག་འདུག་ལ། ༥་༣༤་ན་༣། ཞེས་སྒྲིས་འདུག་འདུག་ལ།

གནས་ལུགས་ཀྱང་མེད། དུལ་གྱི་སྡོད་ལུགས་ཀྱང་མེད་ཅེས་འདོད་པ་
གང་ཡིན། གང་འདོད་ཀྱང་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཁས་སྒྲངས་པས་འཁོར་
གསུམ་ཡོད་དོ། །

དེའི་རྗེས་སུ།¹ བཏགས་དོན་བཅའ་བས་རྟེན་པའི་དོན་ཡོད་
ན། །བདེན་པར་བྱུང་བའི་ཆད་དུ་འདོགས་པ་དང་། །གང་གི་གནས་
ལུགས་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱིས། །རྟེན་དོན་འདོད་པ་འདི་ཡང་ཅིས་
མི་འགལ། །མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་སྒོ་ཡིས་སྟོང་བ་ཉིད། །བཅའ་བས་
རྟེན་ཅེས་མང་དུ་སྟོགས་པ་དང་། །སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་བཏགས་དོན་མི་རྟེན་
པར། །འདོད་པ་འདི་ཡི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་སྟོས། །ཞེས་སྒྲས་འདུག་
པ། དེའི་ལན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བཏགས་དོན་བཅའ་བས་རྟེན་པའི་དོན་
ཡོད་ན་བདེན་པར་བྱུང་བའི་ཆད་དུ་འདོགས་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ཡིན་
མོད། དེ་དང་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་དོན་འདོད་པ་
ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་
རིག་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་དོན་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེ་ཁོ་རང་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་
པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བས་ཆེ་ན་མི་རྟེན་པའི་བྱིར། དེའི་དོན་ཡང་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་
ཤེས་རབ་དེ་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་འདྲ་

¹ ལྷག་མཆོག་ལྟན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་པ། ལྷག་མཆོག་ལྟན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༧།

དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱད་པ་ལས། གཞུགས་ནམས་མི་མཐོང་ཆོར་བ་དག་
གང་མི་མཐོང་ཞིང་། །འདྲུ་ཤེས་མཐོང་བ་མེད་ལ་སེམས་བཤང་མི་མཐོང་
ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་མེད་པ། །འདི་
ནི་ཆོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །ནམ་མཁའ་
མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཆོག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ། །ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་མཐོང་
སྟེ་དེས་འདི་བརྟག་པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་བསྟན། །མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་བསྟན་པར་རྒྱས་
མ་ཡིན། ཞེས་དང་། །གང་ཆེ་འདྲུས་བྱས་འདྲུས་མ་བྱས་དང་དཀར་ནག་
ཆོས། །ཤེས་རབ་རྣམ་པར་བཤིག་ན་རྒྱལ་ཅམ་མི་དམིགས་ཆོ། །འཇིག་
རྟེན་དག་ན་ཤེས་རབ་པ་རྣམས་སྤྱོད་གངས་འགོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

༤ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར། ༣༧ བེས་རབ་རྩ་ཆོག་གས་ཀ། རྩོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། མདོ་རྩུང་ག། ༡༧༣།

དེ་བཞིན་དུ་ཇི་མི་ལ་རས་བས་ཀྱང་།^༡ རྟོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་
ནི། །བག་གས་ལས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད། །ཅེས་དང་།^༢ གུན་རྩེ་བ་
བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །འཁོར་བ་དང་ནི་ཐུ་ངན་འདས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་
ཅེས་སྐབ་བས་གསུངས། །ཡོད་པ་དངོས་པོར་སྤང་བ་དང་། །མེད་པ་སྟོང་
པའི་ཆོས་ཉིད་གཉིས། །རོ་བོ་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་པས། །ཐམས་ཅད་
སྤང་དག་སྤངས་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་མཁས་པ་ཡིས། །ཆོས་ཅན་
མ་མཐོང་ཆོས་ཉིད་མཐོང་། །ཞེས་དང་། རོ་བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་།^༣ གུན་རྩེ་བ་
རི་ལྟར་སྤང་བ་འདི། །རིག་པས་བརྟགས་ན་འགའ་^༤ མི་རྟོན། །མ་རྟོན་པ་
དེ་རྟོན་དམ་ཡིན། །ཡེ་ནས་དག་^༥ པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་ཆོས་གང་དང་
གང་ཡིན་པ་དེ་བརྟགས་དོན་འཆོལ་བྱེད་ཀྱི་རིག་པས་བཅའ་ན་མི་རྟོན།
མ་རྟོན་པ་དེ་ཆོས་དེ་དང་དེའི་གནས་ལུགས་རྟོན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པ་འདི་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས། དེས་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་བརྟགས་དོན་
བཅའ་ན་མི་རྟོན་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནམ།
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཆོག་པས་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་གཞན་ན་

༡ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥་ལོར་སྤེལ་བྱས་པའི་ཤེས་པའི་ལོན་བདེ་ཅ་ལྷན་ཆོག་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ། ཇི་བཅུན་
མི་ལ་རས་པའི་མགྱར་འབྲུག། ༢༩༥་༡།

༢ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥་ལོར་སྤེལ་བྱས་པའི་ཤེས་པའི་ལོན་བདེ་ཅ་ལྷན་ཆོག་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ། ཇི་བཅུན་
མི་ལ་རས་པའི་མགྱར་འབྲུག། ༢༩༥་༢།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤་༣། དབྱ་མ་ཨ། རོ་བོ་རྩེ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་འབྲུག་པ། ༡༠༥༩་༡་༣།

༤ ག་༢༩ན་༣་འགའ། ༡་༢་བ་༡་འགའ། ༢་༣་༢་༣་འགའ།

༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། བདེན་གཉིས་ལ་འབྲུག་པ། ༡༠༥༩་༡་༤། ཡེ་ནས་གནས་པའི།

ཚོས་ཉིད་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རིག་ངོར་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སོགས་གང་ཡང་ཚོས་ཉིད་དུ་གཞག་དུ་མེད་པའི་སྤྱད། དེས་ན་རིག་པ་སྤྲ་མོས་སྤྱ་རིས་^༡ འབྱེད་དགོས་པའི་གནས་འདི་དག་ལ་བྱེད་དབུ་འཁོར་བ་ནི་ཅུང་ཟད་བདེན་མོད། ཁོ་མོ་ཅག་ལ་རིག་པ་སྤྲ་མོའི་གནད་འདི་ལྟ་བུ་མང་དུ་ཡོད་པས། ཤེས་པར་འདོད་ན། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལྟ་བྱིད་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ཐོས་བསམ་མཛོད།

དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་གཅིག་ལ། མཐོང་བས་སྤང་བུའི་ཤེས་སྤྱིབ་མེད་གྱུར་ན། །རྒྱ་ཆེན་གཞུང་ལུགས་ཀུན་དང་འགལ་གྱིས་དོགས། །ཞེས་པ་འདི་ལ་ལན་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་མོད། སྤྱིར་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་ཡོད་མེད་འདི་ལ། རྗེའི་ལུགས་འཛིན་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཚབ་ཚོས་རྗེས་རྒྱུད་སྤྱི་དར་རྒྱུ་དུ། འབྲུག་ཤེས་བྲུག་ལ་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་སྤང་བ་སྤང་བ་སྤང་དུ་བྱུང་བ་འཐད་སྤྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་སློ་ས་པོན་དང་བཅས་པ་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་བཤད། བཤས་བྱུང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཤེས་སྤྱིབ་ལ་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཤེས་སྤྱིབ་ཡིན་ན་ཤེས་སྤྱིབ་ལྟན་སྤྱིས་ཡིན་པར་བྱུང་པར་བཤད་དོ། །ལུགས་དེ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་འདི་རྗེའི་གསུང་རབ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་

༡ ག་ཤ་ན་ལ་རིགས། ཏ་ཤ་བ་ན་རིགས། ད་ན་ལ་ཏ་ན་རིགས།

གསལ་ལས།^༡ ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་ཟད་བར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་མི་སྟོང་
བའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ངོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་མ་ཐུན་ཅིང་གསང་བ་འདུས་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྟའི་རྣམ་
བཤད་དང་ཡང་ཆེས་མ་ཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རིམ་པ་བཞི་བའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱས་ནས་^༢ དེའི་རྗེས་སུ་དག་པའི་
སྤྱུ་ལུས་ཐོབ་པ་ན། གཉེན་པོ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤང་བུ་
ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐོང་སྤང་
ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ནོ། །

དེའི་རྗེས་ཀྱི་དགག་པ་གཅིག་ལ།^༣ ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་རང་
གཞན་གྱི། རྟག་དངོས་སྤྱི་བའི་གཞུང་གི་དེ་ཉིད་ཡིན། །དུས་གསུམ་
རྗེས་སུ་སྤྱི་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ། སྤྱི་བའི་གཞུང་འདི་ནོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན། །ཞེས་
ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་རང་གཞན་གྱི་སྤྱེ་པ་རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་པ་
དག་གི་ལུགས་ཡིན་གྱི། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་
འདོད་པ་མི་འཐད་ཅེས་སྤྱི་བ་འདུག་པ། འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་
ལ་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོག་
པའི་སྤྲུལ་མོང་མིན་པའི་ལེགས་བཤད་ཡོད་པ་མ་གོ་བའི་སྟོན་ཡིན་

༡ སྤྱི་འབྲུམ་པར་ལ། གསུང་འབྲུམ་ལ། རྗེ་ཅོང་ཁ་ལ། རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༡༣༥་ན།

༢ ག་པ་པ་པ་པ་བྱས་ན། ༡༥་ན་པ་བྱས་ན། ༡༥་ན་པ་བྱས་ནས།

༣ ལྟུ་མཚན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་པ་ལ། ལྟུ་མཚན་གྱི་སྤྱི་བ་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༥་ན།

ཏེ། མ་བརྟགས་^༡མ་དབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤུས་ཟད་པས་མར་མེ་
ཤིའོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་མེད་པས་འབྲས་ཉེས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཞིག་པ་
དངོས་པོར་འཛིག་ཚུལ་འདི་ག་ཏེན་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་ངོར་གྲགས་པ་
རྟུང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟུང་ཡང་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས།^༢རྒྱ་ཟད་
ཉིད་ལས་ཞི་བ་ནི། །ཟད་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས།^༣སྟེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཀ་
ཤི། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཆོག་གསལ་དུ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྤྱབ་པའི་
སྐབས་སུ་བྲངས་པ་ལ་འགྲེལ་ཅི་ཡོད་བསམ་དགོས་ཤིང་། ཅ་ཤེ་ལས་
ཀྱང་།^༤ ལྷ་མེན་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་
བྱས་ཡིན། །ཞེས་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་དང་བྱམ་པའི་དངོས་པོར་མེད་པ་
བྱམ་པ་ཞིག་པ་གཉིས་ཀ་འདུས་བྱས་སུ་མཚུངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ལུང་འདི་ལ་བྲིད་གིས། འབྲུ་མ་ཐེབས་པར། ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་ལ་
བྱམ་པ་ཞིག་པ་འདུས་བྱས་ཡིན། བྱམ་པ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་མིན་ཟེར་བ་
བྱས་འདུག་པ། འདི་ལས་ཁ་འཆལ་ཆེ་བའི་བྱུ་མ་ཐེབ་གངས་རིའི་ཁྲོད་
འདིར་སྤར་མ་བྱུང་། འདུས་བྱས་ཏྲག་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱུ་མ་ཐེབ་འདི་
འདྲ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གང་ནས་བཤད།

༡ ག་པ་ན་ན་མ་བརྟགས། ༡་པ་ན་མ་བརྟགས། ༥་པ་པ་པ་མ་བརྟགས།

༢ བསྟན་འབྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥་པ། དབྱ་མ་ཅ། མགོན་པོ་སྐྱེས་ཀྱི་རིག་པ་དུག་ཅུ་པ། ༥་པ་པ།

༣ བཀའ་འབྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣་པ། ཐལ་པོ་ཆེ་ཁ། ལྷན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ༥་པ་པ་པ།

༤ བསྟན་འབྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥་པ། དབྱ་མ་ཅ། མགོན་པོ་སྐྱེས་ཀྱི་རིག་པ་དུག་ཅུ་པ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༥་པ་པ།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་ཀྱང་འདུས་བྱས་རྟག་པ་ཁས་མི་
ལེན་པའི་གནད་གང་ལ་ཐུག་། ཅ་ཤེ་ལས་ཀྱང་།^༡ དངོས་པོ་འདུས་བྱས་མ་
ཡིན་པ། །འགའ་ཡང་གང་ནའང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མ་
གཟེགས་པ་འདྲ། དེ་བཞིན་དུ་འདིའི་སྐབས་སུ་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པས་
ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་བ་སེམས་ཅན་ཞིག་པ་མིན་ཟེར་བ་སོགས་དགག་
དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་འོག་ཏུ་དགག་པར་བྱའོ། །

ཡང་བྱེད་ཀྱིས།^༢ དུས་གསུམ་རྩེས་སུ་སྤྲོ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ། །སྤྲོ་བའི་
གཞུང་གི་ཁོར་བའི་ཅ་བ་ཡིན། །ཞེས་སྤྲོས་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་
རྟག་ །དེས་དེད་ལ་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། །ཁོ་བོ་ཅག་རྩེས་ཡོད་
ཀྱི་དངོས་པོ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར། དེའི་རྩེས་སུ།^༣ རྩ་དང་བདུད་ཅི་རྟག་
ཁྲག་ལ་སོགས་པའི། །ཡུལ་སྤང་མ་ལུས་བྱི་རོལ་དངོས་པོ་སྟེ། །ཡོད་པར་
འདོད་པ་བྱི་དོན་སྟོག་ན་མོ། །འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ལ་
མེད། །ཅེས་སྤྲོས་འདུག་པ། །འོ་ན་བྱི་དོན་སྟོག་ན་མོ་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་
སྟེ་བ་ལྟ་བུའི་ལུགས་ལ། །ཡི་དུགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་རྩ་སྤྱང་རྟག་ཁྲག་
ཏུ་སྤྱང་བའི་ཆེ། རྩ་སྤྱང་གི་སྟེང་དུ་རྟག་ཁྲག་དངོས་གནས་ལ་ཡོད་དམ་
མེད། མེད་ན་དེ་ཡོད་པ་བྱི་དོན་སྟོག་ན་མོ་འདོད་པའི་ལུགས་སུ་བཤད་པ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྤྲམ་སྤྲུབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༩༡༣།
༢ རྒྱུ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲས་ང་པ། རྒྱུ་མཆོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༤་༥།
༣ རྒྱུ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲས་ང་པ། རྒྱུ་མཆོག་ལྷན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༤་༥།

དང་འགལ། ཡོད་ན་ཁྱེད་གྱི་དབུ་མ་རྣམ་དེས་ཞེས་པ་དེར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་
གཞུང་བློན་ནས་བཀག་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེའི་ལུགས་
ལ་ཡི་དྲགས་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་ཚུ་སྤྱང་ནག་ཁག་ཏུ་སྤང་བའི་ཆོ། ཡི་དྲགས་
གྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཚུ་སྤྱང་གི་སྤྱིང་གི་ནག་ཁག་དངོས་སུ་རྟོགས་སམ་
མ་རྟོགས་རྟོགས་ན་ཕྱི་དོན་སློག་ན་མོ་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་བས་ཚུར་
མཐོང་གི་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་
བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་མདོ་སྡེ་བས་ཡི་དྲགས་གྱི་མིག་ཤེས་
ལ་ཚུ་སྤྱང་ནག་ཁག་ཏུ་སྤང་བའི་ཆོ། ཡི་དྲགས་གྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཚུ་སྤྱང་
གི་སྤྱིང་གི་ནག་ཁག་དངོས་སུ་རྟོགས་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁྲབ་དངོས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་གྱི་
གཟུང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་ཀྱང་།
གཟུགས་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པས། དེ་ལ་ཕྱི་དོན་སློག་ན་མོ་ཞེས་པའི་ཐ་
སྟོན་ཁྱེད་པར་ཁྱེད་རང་ཐམས་ཅད་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་འགོག་
ཚུལ་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད།

དེའི་རྩིས་སུ། གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་
ཡིས། །ལྟན་སྤྱིས་འཛིན་པའི་ཡུལ་ལ་མི་གཞོད་ན། །མཐའ་བཞིའི་སྤྱི་
བ་བཀག་པས་སྤྱི་མེད་དུ། །འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་བདེན་པའི་གཅིག་

༡ རྒྱུ་མཚོག་ལྟན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་ག། རྒྱུ་མཚོག་ལྟན། སྤྱིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༥་པ།

སོགས་ལ་ཡང་། གཞོན་བྱེད་བསྟན་པས་ཆོས་ཀྱན་བདག་མེད་དུ། །འབྲུབ་
ཅེས་སྒྲ་བ་འདི་ཡང་ངོ་མཆར་ཆེ། །ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ཡང་ཕྱོགས་སྒྲ་བཟོད་
ལུགས་ཏེ་ཅང་ཅིང་པས། དོན་གང་ཡིན་ཏེ་བར་བྱ་སྟེ། རྩལ་ཐུན་ཆ་མེད་
ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་དང་། དེར་འཛིན་པའི་ཆད་མ་གཉིས་རྩས་
གཞན་དུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་དང་། རྟག་
གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ལ་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་སུ་བཤད་པ་
དང་། ཡང་བྲུབ་མཐས་རྒྱུད་སྦྲད་པའི་དབང་གིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་
སོགས་པ་བདེན་པར་བྲུབ་པ་འཐད་སྟུང་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་ལ་བདེན་འཛིན་
ཀྱན་བརྟགས་སུ་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྒྲ་མའི་ཞེན་ཡུལ་
བཀག་པས་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་མི་གཞོན་ན་ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་ནམ། བྱི་མའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པས་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་
མི་གཞོན་ན་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་
འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པས། བདེན་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་
ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་ལ་པན་ཡང་། དེ་བཀག་པས་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་
ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་
པས་བདེན་མེད་རྟོགས་པར་འཛོག་མི་རུས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འདུག་

པ་ལས།^༡བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་རྟག་པའི་བདག་སྟོང་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་
ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པས། བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་གཞོད་
པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པས་བདག་མེད་རྟོགས་པར་
འཛིན་ཅུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གྲུབ་མཐས་བརྟགས་པའི་བདེན་གྲུབ་
བཀག་པ་ཡིས། །ལྟན་སྐྱེས་འཛིན་པའི་ཡུལ་ལ་མི་གཞོད་ན། །ཞེས་པ་
འདི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ལ་དུ་མ་ཡོད་པ་མ་དགོངས་པའི་སྟོན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་སྐྱེ་མེད་དུ། །འབྱུང་པར་
འབྱུང་ཞིང་བདེན་པའི་གཅིག་སོགས་ལའང་། །གཞོད་བྱེད་བསྟན་པས་
ཆོས་ཀྱན་བདེན་མེད་དུ། །འབྱུང་ཅེས་སྒྲ་བ་འདི་ཡང་ངོ་མཆར་ཆེ། །ཞེས་
པ་འདི་ཡང་རྟོག་པ་མ་བཅུག་པའི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བའི་
ནང་ནས་གཞན་སྐྱེ་ལྟ་བུ་མེད་པར་གྲུབ་ན། རོན་གྱིས་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་
འབྱུང་གྲང་། མཐའ་གཞན་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གྲུབ་པས། བདེན་
པའི་སྐྱེ་མེད་རྟོགས་པར་འཛིན་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་
ལྟ་བུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ན། བུམ་པ་བདེན་མེད་དུ་
རོན་གྱིས་འབྱུང་གྲང་། ས་སྒྲུག་གཉིས་ལྟ་བུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མ་
ཡིན་པར་གྲུབ་པས། ས་སྒྲུག་གཉིས་བདེན་མེད་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། ས་སྒྲུག་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༥་༡༥༡

གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་སྒྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
དུ་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པས། བྱམ་པ་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་མི་རུས་ཏེ། བྱམ་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་མ་ཡིན་པར་
རྟོགས་སྒྲ་བའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པས་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་བདེན་གྲུབ་དང་གཅིག་
གི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། བྱམ་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དུ་ཁས་
མི་ལེན་ཏེ། དེས་བྱམ་པ་ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་དུ་ཁས་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར། དེས་བྱམ་མི་རྟག་གཉིས་ལྟ་བུ་བདེན་གྲུབ་དང་ཐ་དད་ཀྱི་གཞི་
མ་ཐུན་དུ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། དེས་དེ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་དད་དུ་ཁས་མི་
ལེན་ཏེ། དེ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན།
རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
གི་གཟིགས་དོར་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པས་གྲུབ་པར་བཤད་པས། གཞན་
སྐྱེ་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་
རྟོགས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པས་བྲུབ་པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་ཏེ་
ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་མཐའ་བཞི་གང་རུང་གི་སྐྱེ་བ་མེད་
པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། འདུས་བྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་དུ་བདེན་པའི་སྐྱེ་
མེད་བསྐྱབ་དགོས་པ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་དང་རྟེན་ཆེན་དུ་ཕྱི་

༡ སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་། ༤༡༩༡

རོལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་ན་ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་ངེས་
འགའ་རང་ཁོ་ནས་རྟོགས་ལ། རེས་འགའ་གཞན་གྱིས་ཅུང་ཟད་བསྟན་
པ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་རིགས་པ་མཚུངས་
ཤིང་། དཔེར་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་གི་དོན་གོ་ཡང་། དེའི་ཐ་སྟད་
རྟགས་གྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པ་སྟེན་པ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་བྱེད་གྱིས་ངན་
སྤྲུལ་དང་བཅས་པའི་དགག་པ་མང་དུ་མཛད་ནས། དེས་ཀྱང་ཐུགས་མ་
ཆིམ་པར་སྤྲང་ཡང་ཆོགས་བཅད་དེའི་མཛུག་དུ། སྟོན་ཆེ་སྤྲུབ་གཞུང་
ལུགས་ཀྱན་དའི་ཆོས་ཆེན་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ལེགས་བཤད་ཟེར་གྱིས་
རབ་གསལ་མོད། །དེང་སང་འདི་ན་རང་བཟོའི་སྤྲུབ་ཅན་དབང་པོས་རྒྱ་
བའི་མཐའ་དག་ནག་པོར་བྱས་པ་གང་། །ཀྱན་རྟོག་པོར་གྱིས་གྲིས་པའི་
རི་མོ་རྣམ་བཤའི་བརྒྱ་བྱིན་གཞུ་ཡི་གྱར་ཁང་མཛེས་པར་བཅིངས་པ་
འདི། །ལུང་རིགས་ཅེར་བརྒྱངས་གདེངས་པའི་ཆོངས་པའི་འཁོར་ལོས་
འལ་ནས་འོད་དཀར་སྤང་བས་ཕྱོགས་ཀྱན་མཛེས་བྱེད་ཤོག །ཅེས་སྤྱར་
ཞུས་ཀྱི་མཛུག་སྤྱད་དང་བཅས་ཏེ་སྤྲུལ་འདུག་པ།

དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། མདོ་སྤྲུགས་གཞུང་ལུགས་གདམས་
པའི་མཆོག་དུ་གཟིགས། །བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་རྣམ་པར་
དག །བཤད་སྤྲུབ་བྱ་བས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱས་མཛད་པའི། །གངས་ཅན་
མཁས་བྱུང་ཀྱན་ལ་བདག་བསྟོད་དོ། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་སངས་རྒྱས་
གཉིས་པ་ཞེས། །ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཉམ་མེད་ཅོང་ཁ་བས། །མདོ་

སྒྲགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཐལ་འགྱུར་ལུགས། །སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་
དུ་མས་གསལ་མཛད་ནས། །ལུང་དང་རིགས་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་གཏན་
ལ་པབ། །དེ་ལྟའི་མདོ་སྒྲགས་ལུང་རྟོགས་དམ་ཆོས་ཀྱིས། །བསྟན་པ་རྒྱ་
གར་ཁ་ཆེན་པ་བཟུང་སྟེ། །རྒྱ་ནག་སྟོང་འཁུན་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་
བར། །དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་རྣམ་དཀར་འོད་ཟེར་ནི། །ཐུག་དོག་མིག་གིས་
བལྟ་བར་མ་བཟོད་ཅིང་། །དངོས་འཛིན་འཁུལ་པའི་བག་ཆགས་ཚན་ཆེས་
པས། །ཟབ་མོའི་གཏམ་དེ་ཅུང་ཟད་ཐོས་པ་ན། །དངངས་ཤིང་སྒྲག་ནས་
འདི་ནི་ཆོས་མིན་ཞེས། །ངན་སྤྱོད་གཏམ་ཀྱིས་ཉིན་མཆན་འདའ་བྱེད་
པའི། །བཤེས་གཉེན་དེ་ལ་སྦྲར་ཡང་འདི་སྐད་གདམས། །དེ་བལ་མཁའ་
ལ་སྦྱ་ཤད་འཛག་མཐོང་བ། །མིག་གི་སྟོན་ཡིན་ཡུལ་གྱི་སྟོད་ལུགས་
མིན། །དེ་བས་གསུང་རབ་དགོངས་པ་འཆོལ་དགོས་ཀྱི། །འཁུལ་པའི་
སྟོལ་སྤང་ཚུལ་ཅི་ཡང་འབྱུང་། །དལ་བའི་རྟོན་ཐོབ་བསྟན་ལ་རབ་བྱུང་
ནས། །ཆོས་ལྟར་བཅོས་ནས་ཆོས་མིན་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། །བསྟན་འཛིན་
མཁས་བྱུང་ཀྱན་ལ་སྟོད་པ་འདི། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་
ནས། །ཞེས་བཛྟེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། །།

དེ་ལྟར་ན་འདི་ཡན་གྱི་དགག་པ་ཆོགས་བཅད་མ་དེའི་ལན་བཤད་
ཟེན་ནས། །ད་ནི་དབུ་མ་རྣམ་ངེས་ཞེས་པ་དེར་བཤད་པ་ཉག་ཉིག་མང་
པོ་བྱས་འདུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལན་བྱས་ཀྱང་དགོས་པ་མི་འདུག་པས་
བཞག་ལ། །རགས་ངེས་ཞེས་ལ་དགག་པ་བྱས་ན། །འདི་ལ་གཉིས། །ཐོགས་

སྤྲེལ་བ་པོའི་འདོད་པ་བརྟེན་པ། ལུགས་དེ་འགོག་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དབྱུ་མ་རྣམ་དེས་ཞེས་པ་ཙུམ་པ་པོ་ན་རེ། སྟོན་པས་
ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་རིམ་ལྟར་བསྐྱོར་བའི་ཚུལ་ལ། མདོ་སྟེ་
དགོངས་འགྲེལ་ལས་བྱུང་བ་དང་། འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལུག་
རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བྱུང་བ་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་མ་གྱི་
གཞུང་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །

དང་པོ་ནི། སྟོན་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཏན་
ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་དམ་རྣམ་པར་དེས་པའི་
ལེའུ་རྒྱས་པར་བྲངས་ནས། བྲང་དེས་ཀྱི་ཚུལ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དེ་ཉིད་
ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་འགོག་པའི་ཚུལ་
དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་འཐད་པ་རིམ་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་གཞན་དུ་
བསྟན་ཟིན་པས། ཡང་འདིར་མི་སྟོའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྷན་མི་རྟག་སྟུག་
བསྐྱལ་བདག་མེད་དང་། །ཞི་བའི་སྤྱི་ཡི་ཐབས་མཁྱེན་པས། །སེམས་ཅན་
མིད་གསུམ་སྟོ་བསྟེན་ནས། །སྤྲེལ་འདས་ལ་རབ་འཇུག་མཛད། །ཞི་
བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པ། །སྤྲེལ་འདས་ཐོབ་འདུ་ཤེས་ཅན། །དམ་
ཚོས་བསྐྱེད་ཀར་ལ་སོགས། །ཚོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡི། །དེ་དག་སྤར་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། སེམས་ཅན་པོ། རི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ལྷན་མ། ༤༧༡༡༥།

འཛིན་ལས་བསྐྱོག་སྟེ། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་བཟུང་ནས། །ཐེག་
པ་མཆོག་ལ་སྤྲོན་མཛད་དེ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དེས་མདོ་དཔེ་དགོངས་པ་ཉི་བར་བསྟུས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་
ལ། དེའི་དོན་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཆོས་ཀྱི་སྤྲོས་བཞི་དང་། འཁོར་ལོ་
གཉིས་པར་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོག་གསུམ་དང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་པར་
བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྲོང་པོ་སྟོན་པར་གསུངས་ཤིང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་
ཉིད་ངེས་དོན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །མདོ་དཔེ་དང་བསྟན་
བཅས་དཔེ་དགོངས་པ་ལྟར་ན། འཁོར་ལོ་བར་པས་ནི་སྤྲོས་པའི་མཐའ་
ཐམས་ཅད་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་དོན་ཡིན་ཞིང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མར་ནི་དེ་ལྟར་བཀག་
པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བ་དེ་ཉིད་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྲོང་པོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟས། །བསོད་ནམས་
མིན་པ་དང་པོར་སྒྲོག །བར་དུ་བདག་ནི་སྒྲོག་པ་དང་། །ཐ་མར་ལྟ་ཞིག་
ཀུན་སྒྲོག་པ། །གང་གི་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཚུ། འཕགས་པ་ལྟ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། ༤༠༡་པ།

ནི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་རི་ལྷ་ར་བཞེད་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།^༡ བརྟ་སྟོང་པ་དག་
རི་ལྷ་བྱུང། །ཡི་གའི་ཕྱི་མོ་^༢ ལྟོག་འཇུག་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་
སེམས་ཅན་ལ། །རི་ཅམ་བཟོད་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཕྱིག་པ་
ལས། །རྣམ་པར་རྫོག་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་བསོད་ནམས་འབྱུང་
ཀྱི་བྱའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་བརྟེན་པ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་
བརྟེན། །ཟབ་མོ་འཁྱུ་འཁྲིག་ཅན་འདིགས་པ། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྩེའི་སྟོང་པོ་
ཅན། །བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པ་ཁ་ཅིག་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དབུ་མའི་རྩ་
བ་ལས།^༣ བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་། །བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་
བསྟན་པར་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་
འགའ་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།^༤ ཐམས་ཅད་
ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཉིད། །ཡང་དག་མིན་
མིན་ཡང་དག་མིན། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་རྩེས་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུང་པ་
དང་། དེའི་སྤྱི་འབྲེལ་དུ་རྩ་བའི་ཞབས་ཀྱིས།^༥ འདིར་སངས་རྒྱས་བཙུམ་

༡ བསྟན་འཕྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦། རྩེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ༣༣༧༡།

༢ བསྟན་འཕྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྩེས་རབས་གོ། ༣༣༧༡༣། ཕྱི་མོ་འདྲ།

༣ དང་དེས་སྤྱི་དང་ས་པ་ལས། བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསལ་ལ། རྒྱུ་ལན་འདིའི་གཤམ་འོག་ཏུ་འདྲུབ་
བྱའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་ཟབ་མོ་ཁྱུ་ཞེས་འཁོད་འདུག །

༤ བསྟན་འཕྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩ་བ་ཞེས་རབ། ༣༤༥།

༥ བསྟན་འཕྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩ་བ་ཞེས་རབ། ༣༤༥༡༣།

༦ བསྟན་འཕྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦། དབུ་མ་ཙ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ། དབུ་མ་རྩིག་གསལ། ༣༤༥༡༤།

ཐུན་འདས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདུད་རྩི་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་པའི་
རིམ་བ་ནི་འདི་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་
ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་དོན་ནི། སྟོན་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་
བཀག་པའི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དང་།
འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུགས་དང་པོ་གཉིས་འགོག་ཚུལ་མདོ་
ཙམ་བཤད། ལུགས་གསུམ་པ་འགོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟེ་
བར་དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་དོན་དམ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལེའུ་བྲངས་ནས་བྲང་ངེས་
ཕྱེ་བ་དེ། སེམས་ཙམ་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་བྲང་
དོན་དགོངས་པ་ཙན་ཡིན་ནམ། དཔུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་རྒྱ་
ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱེད་རང་གིས་དགོངས་འགྲེལ་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མར་བཤད་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་
ལྟར་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྟུ་སྟུབ་
ཡབ་སྐས་བཞེད་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་དང་འགལ་ཞིང་།
འོག་ཏུ་བྱེད་རང་གིས་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་
བྲང་ངེས་ཕྱེ་ཟེར་བ་བརྟགས་ན་སྟོང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟུས་པ་དང་།
ཁས་སྐངས་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། བྱེད་ཀྱིས་རྒྱ་ཅོང་^༡ ཁ་བ་འགོག་བ་ན། ཐོགས་མེད་
སྐྱ་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་བྱང་ངེས་ཀྱི་དོན་འཛོགས་པའི་བྱངས་ནི་སྒོ་
གོས་མི་བད་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ནས་བཤད་བ་དེ་ཉིད་
ལ་བརྟེན་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གོ་དོན་ལོག་བ་གཞན་བཞེད་བ་མིན་པའི་
བྱིར། སྐྱ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ངེས་བྱེ་
བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་བརྟགས་ན་སྤྱང་པོ་མི་སྤྱང་བའི་བྱིར། ཞེས་སྤྲས་
འདུག་པ། འདི་ནི་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
གཏན་ལ་དབབ་བ་བསྟུ་བར། དོན་དམ་བ་མཆོན་ཉིད་ལྟ་དང་ལྟན་བ་ཡང་
དགོངས་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་ལེ་ཏུ་རྣམས་བྱངས་ཤིང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་བསྟུ་བར་བྱའོ་ཞེས་མཆོན་
ཉིད་གསུམ་སྟོན་པའི་ལེ་ཏུ་རྣམས་བྱངས་ལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་བསྟུ་བར་
བྱའོ། །ཞེས་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྟོང་གི་ངེས་ལན་དང་། བྱང་ངེས་ལ་སོགས་
བ་སྟོན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ལེ་ཏུ་རྣམས་བྱངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་
ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་དང་མཐར་ཐུག་རིགས་ངེས་བ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་
ལས་གསུངས་བ་རྣམས་བྱངས་ནས། རྣམ་རིག་པའི་བྱུང་མཐའི་སྟོལ་

^༡ ག་པ་བ་ན་བཅོང་། ༡་པ་ལྟ་ཅ་ཅོང་ཁ། ༥་པ་ལྟ་ཅ་ཅོང་ཁ།

ཕྱེ་བ་ནི། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་གཞུང་དེ་ཉིད་
ན་གསལ་བར་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱིས་ས་སྡེ་ལྟ་
སོགས་སུ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་པེས་ཕྱེ་བ་ཡིན། ཐོགས་
མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱིས་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་འཆད་པའི་ཆོ། འཁོར་ལོ་
གསུམ་གྱི་བྱང་པེས་ཕྱེ་བ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་ན། རྣམ་
རིག་པའི་ལུགས་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱང་པེས་འབྲེད་པའི་མདོ་མེད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་དགོངས་འགྲེལ་དུ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱང་པེས་རི་ལྟར་ཕྱེ་
སྐྱུ་མ་ན། དེར་དེ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་
འཕགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་འགལ་སྟོང་གི་དྲི་བ་ཞུས་པ་དང་། སྟོན་པས་དེའི་
ལན་གསུངས་པ་དང་། འོག་ཏུ་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་ཞུས་པ་སོགས་ལ་
ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་
དག་འཕགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ། འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཀའ་སྩལ། འཁོར་ལོ་བར་པར་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་མེད་པར་བཀའ་སྩལ་ན། འདི་གཉིས་སྐྱས་
ཟིན་ལྟར་ན་འགལ་ནའང་། བཙུམ་ལྟར་འདས་ལ་འགལ་བ་མེད་དགོས་
པས། འཁོར་ལོ་བར་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་མེད་
པར་གསུངས་པ་འདི་གང་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་དངོས་སུ་དྲིས་ཤིང་།
འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་

གསུངས་པ་ཡང་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་དོན་གྱིས་
ཁྱེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་^༡དོན་དམ་
ཡང་དག་འཕགས། ངས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམས་པ་གསུམ་
པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྤྱི་བའི་བོ་ཉིད་མེད་
པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་
ལོ་བར་པ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་
ནས་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། འཁོར་ལོ་དང་
པོ་ཡང་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་དོན་གྱིས་བསྐྱབས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་
པ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་རྣམ་རིག་
པ་དང་མ་ཐུན་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱང་ངེས་བཞེད་ཚུལ་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་འདི་ཡིན་པར་འདུག་སྟུང་དུ་དགོངས་པའི་ཚུལ་
བསྟན་ནས། བྱུང་དོན་ཁྱེས་པ་ནི། ^༢བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་
ཆ་ར་རྩ་སེར་^༣བྱང་སྟོང་སྤྱོད་པ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་
པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་ནས། ཚུད་པའི་གཞིའི་

༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩། མདོ་སྤྱི་ཅན་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྤྱི་དགོངས་འགྲེལ། ༣༩། ༡

༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩། མདོ་སྤྱི་ཅན་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྤྱི་དགོངས་འགྲེལ། ༥༡། ༢

༣ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། མདོ་སྤྱི་དགོངས་འགྲེལ། ༥༡། ༢། ག་༡༡བཤ་བླ་ཆ་སྟེ།

གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེས་ན་གྲུབ་དོན་གྱི་
མདོ་འདིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་བྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དང་། འཁོར་
ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པ་རྣམ་རིག་པའི་ཕྱགས་སུ་གསལ་བར་
བཤད་པས། དགོངས་འབྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་བྲང་ངེས་ཇི་ལྟར་
བྱེད་དགོངས་ཨེ་བྱུང་།

ཡང་བྱེད་ཀྱིས་བྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ན། སྤང་
སོགས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་ཡོད་སྟུང་དུ་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཁོ་
ན་བྲང་ངེས་དབྱེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཁས་ལེན་པ་
དང་། ཡང་སྐབས་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཅིག་ཏུ། འཁོར་ལོ་དང་པོར་སྤང་སོགས་
གྱི་ཆོས་ཉིང་ཤས་ཤིག་མ་གཏོགས་ཤས་ཆེར་བདེན་ཡོད་མ་བཤགས་པ་དེ་
བྲང་དོན་དུ་འཛོག་རྒྱུའི་མཆན་གཞིར་འཛིན་པ་ནི་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཐམས་ཅད་བདེན་ཡོད་དུ་བསྟན་པ་དང་འགལ་ཞིག་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་
པ་གཉིས་མདོ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲིས་འདུག་
པ། སྤང་སོགས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་ཡོད་མཉམ་དུ་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་
དང་པོ་བྲང་ངེས་དབྱེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཆན་
གཞིར་བཤད་པ་བྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ན་གཏན་ནས་མེད་པས། བྱེད་གང་
ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་འཁོར་ལོ་དང་པོར་སྤང་སོགས་གྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མཉམ་དུ་གསུངས་པར་བཤད་པ་དང་།
འཁོར་ལོ་དང་པོར་སྤང་སོགས་གྱི་ཆོས་ཉིང་ཤས་ཤིག་མ་གཏོགས་ཤས་

ཆེར་^༡བདེན་ཡོད་མ་བཀག་ཅིང་བདེན་པར་གསུངས་པ་མང་དུ་ཡོད་པའི་
སྐོར་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྟེན་ན། དོན་འདི་ལ་དྲང་
ངེས་རྣམས་འབྱེད་གྱི་རྩིས་འབྲང་ཁ་ཅིག་ཀྱང་སྤྲུགས་ཏོག་མ་བཅུག་པར་
བཤད་པ་ནོར་བ་བྱུང་སྟེ། འདི་དོན་ལ་གནས་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་
ལ་འཁོར་ལོ་དང་ཐོར་བྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འགའ་ཞིག་བདེན་མེད་དུ་
བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན། ཞེས་ཟེམ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅམ་
པའི་ལྷགས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བཤད་པ་བྱེད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རྩི་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་རྣམས་པར་དག་པ་འདི་ཡིན་ཏེ།
འཁོར་ལོ་དང་ཐོར་བྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
བྱུབ་པར་གསུངས་པ་དོན་སྟེན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱེ་བཞིན་པར་འདོད་ཅིང་།
དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་གཞི་བྱུབ་ན་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པས་བྱུབ་ཐོ་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་དྲང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་དུ། གཟུགས་ནས་རྣམས་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཁས་
ལེན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་ལ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། གཞན་ཡང་། དྲང་
ངེས་རྣམས་འབྱེད་དུ། ^༢དོན་སྟེན་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་བརྟུང་འདོགས་

^༡ ག་༤༩ན་༥་ཆེན། ༡་༩༠བ་༥་ཆེན། ༥་༩༠༥་༡༠་ཆེན།

^༢ ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་པ། རྩི་ཙོང་ཁ་པ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ། ༥༠༥་༦།

པའི་གནས་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་^༡རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་
ཞེགས་ན་དེ་དག་^༢ཡོད་པར་འདོགས་མི་ཤེས་ལ་ཆད་མ་བཤ་གྲགས་པའི་
རང་མཆན་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ^༣གང་ལ་བད་འདོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་
ཡུལ་དེ་དོན་དེའི་ངོ་བོར་རང་མཆན་ཀྱིས་བྱུང་ན་བད་འབྲེལ་བྱས་པ་ལ་
མི་ལྟོས་པར་མིང་གི་སློ་སྦྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོན་ཡོད་མོད་ཀྱང་གཟུགས་
སོགས་བད་འདོགས་པའི་གནས་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རང་
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལ་སྦྱོན་དེར་མི་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་ཉན་ཐོས་
སྡེ་བ་དག་སྦྱ་མོད་ཀྱང་དོན་འདྲའོ། །ཞེས་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་
ལ་གཟུགས་སོགས་བད་འདོགས་པའི་གནས་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་
ཡིན་པ་དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་བདེན་
པར་བྱུང་བའི་ཆད་དུ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པའི་
རང་འབྲེལ་དུ། མདོ་སྡེ་པའི་དོན་དམ་དབྱ་མ་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་
དགག་པ་མཛད་པ་འདི། རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་
ཁས་ལེན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་རྗེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་
སྦྱོན་མེད་དོ། །

^༡ ལྟ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་པ། ༥༠༥་༦། རྟོག་པའི་ཞེན་དང་བད་འདོགས་པའི་གནས་སུ་རང་མཆན་
ཀྱིས། ག་༥༤་བ་༣་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས། དཔར་མ་གཞན་གཉིས་ག་དང་མཚུངས།

^༢ ག་༥༤་བ་༤་དེ་དག །ཏེ་༥༧་ན་༥་བདག །ད་༤༠༢་༥་བདག །

^༣ ལྟ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ། ༥༠༥་༣།

མདོ་སྤེལ་ས་རང་མཆོན་དང་བདེན་བྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཅིང་།
རང་རྒྱུད་ས་ས་མདོ་སྤེལ་པའི་དོན་དམ་དབྱ་མ་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་བཀག་པ་འདི། རང་རྒྱུད་ས་ས་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཆོན་
ཁས་ལེན། ཐལ་འབྱུར་བས་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཆོན་ཁས་མི་ལེན་པའི་དོན་
ནོ། །དེ་ལྟར་འཕྲོས་དོན་བཤད་ནས། ད་ནི་བྱེད་ཀྱི་དངོས་ལན་བཤད་པར་
བྱ་སྟེ། དང་ངེས་ཆོས་འབྱེད་དུ་འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་
ལ་ཉུང་ཤས་ཤིག་མ་གཏོགས་བདེན་པར་བྱུང་པ་མ་བཀག་ཅིང་། བདེན་
པར་ཡོད་པ་མང་དུ་གསུངས། ཞེས་པ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་
དང་པོར་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉུང་ཤས་ཤིག་བདེན་མེད་དུ་ཡང་བསྟན།
ཕྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བདེན་པར་བྱུང་པ་ཡང་མང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། འཁོར་ལོ་དང་པོར་འགོག་བདེན་
དང་ཆོས་ཁམས་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་འདུས་མ་
བྱས་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་བདེན་བྱུང་ཏུ་བསྟན་
ན། མདོ་སྤེལ་ས་དེ་རྣམས་བདེན་བྱུང་ཏུ་འདོད་དགོས་པ་ལས། མདོ་སྤེལ་
ས་དེ་རྣམས་བདེན་བྱུང་ཏུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་
སྟེ། དེར་ཕྱང་པོ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་བྱུང་
ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཕྱང་པོ་ལྔ་ཁམས་བཅོ་
བརྒྱད། སྤྱི་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ནང་ནས་ཉུང་ཤས་ཤིག་
མ་གཏོགས་བདེན་པར་བྱུང་པ་མ་བཀག་ཅིང་བདེན་པར་ཡོད་པ་མང་དུ་

གསུངས་པའི་སྐོར་གཅིག་ཡོད་པ་གསུང་དེའི་དོན་ཡིན་པས། ཁྱོད་ཀྱི་
དགག་པ་དེ་ཕྱོགས་ཅམ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་དགག་པ་ལོ། །

དེ་ཡང་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཉུང་ཤས་ཤིག་མ་གཏོགས་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོར་སྤང་པོ་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་ཞེས་པའི་
དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས།^༡ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་
གངས་དུ་མར་སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་ཞེས་
པ་ནས། ཁམས་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་། ཁམས་དུ་མ་དང་། ཞེས་སོགས་
འགྲེལ་རྟེན་དུ་མ་གསུངས་པའི་ནང་ནས་འགོག་བདེན་ལ་སོགས་པའི་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་ཁམས་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་རྣམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་མང་པོ་བདེན་མེད་
དུ་བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཆོག་ལ་མ་འཁྲུལ་ཞིག །ཁྱེད་ཀྱིས་
དགག་པ་གཅིག་ལ་ཡང་བདག་མེད་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་བྱང་ངེས་འཛོག་ཅེས་ཟེར་བ་དང་། འཁོར་ལོ་
དང་པོ་སྐྱེ་ངི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འཆད་པ་
ཡང་ནང་འགལ་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་པ་
དེ་སྐྱེ་ངི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་

^༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༩། བཏོ་སྤྱོད་ཅན་ལྡན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། བཏོ་སྤྱོད་དགོངས་འགྲེལ། ༣༧།

རོ། །ཟེར་བ་བྱས་འདུག་པ། ཟེད་དབྱ་འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་
པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་བ་སྤྱི་ཅི་བཞིན་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འཁོར་ལོ་དང་པོར་བདེན་བཞི་གསུངས་བ་དེ་སྤྱི་ཅི་བཞིན་བ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་བ་རྣམས་
ལ་འཕགས་པའི་བདེན་བ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
ངོ་མཆོར་མཛད་དུ་བྱུང་བ། སྟོན་ལྟར་གྱུར་བའམ་མིར་གྱུར་བ་སྤྱི་ཡུང་
མ་ཐུན་པར་འཛིག་ཏེན་དུ་མ་བསྐྱོར་བ་ཞིག་རབ་དུ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སྤྱི་ན་མཆིས་པ། སྐབས་
མཆིས་པ། བྱང་བའི་དོན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཕགས་པའི་
བདེན་བ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས། ཞེས་བ་ནས། བྱང་བའི་དོན། ཞེས་
པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་
དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཅི་བཞིན་
བ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་བ་ལྟར་ན། འཕགས་པའི་བདེན་བ་
བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས། ཞེས་བ་འདི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་བརྗོད་བྱ་ངོས་
འཛིན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །

ལུགས་གཉིས་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཟུངས་རྒྱལ་ལས། དེ་ལྟར་
གསུངས་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་བའི་རིམ་བ་གསུམ་
གསུངས་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པའི་

ཕྱིར། དེ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱལ་བས་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཐེམ་སྐྱས་མི་འདྲ་བ་
གསུམ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟངས་འདོགས་བ་མ་ཡིན་
ན་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་འཛོག་མཆམས་མི་ཉིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱས་
འདུག་པ། འོན་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུས་རྣམ་མཁུན།
མཐའ་གཉིས་རྣམ་གཞག་གི་ལེའུས་ལམ་ཤེས། སྦྱོད་པ་བྱུང་བར་ཅན་
གྱི་ལེའུས་གཞི་ཤེས་བསྟན་པར་གསུངས་པས། ལེའུ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་
ཡང་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟངས་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ལེའུ་གསུམ་
པོ་དེས་གདུལ་བྱ་བའི་རིམ་བ་གསུམ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་ལེའུ་གསུམ་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་
ལེའུས་རྣམ་ཀུན། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལེའུས་ཅེ་སྦྱོར། རིམ་
གྱིས་འཇུག་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ལེའུས་མཐར་གྱིས་པ། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་ལེའུས་སྐྱད་ཅིག་ལ། བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་ལེའུས་ཆོས་སྦྱ་
བསྟན་པར་གསུངས་པས་ལེའུ་བརྒྱད་པོ་དེ་ལ་ཆོས་འཁོར་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་
སྟངས་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ལེའུ་བརྒྱད་པོ་དེས་གདུལ་བྱ་བའི་ཐེམ་
སྐྱས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་མ་ཟད་
འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོད་ལས། སྡིག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་^༡ ། ཞེས་པས་ལྷག་པ་

༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ལ། ༥། འདུལ་བ་ཅ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། མོ་མོར་ཐར་པའི་མདོ།
(འདུལ་བའི་སྟོད་སྟོད།) ར་༤་༣༠།

༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ལ། མོ་མོར་ཐར་པའི་མདོ། ར་༤་༣༠། སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་མི་བྱ་སྟེ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། དགེ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་སྤྱད། ཅེས་
བས་ལྟག་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་
འདུལ། །ཞེས་བས་ལྟག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བསྟན་པར་གསུངས་
བས་དེ་གསུམ་ལ་ཡང་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་འཛོག་རིགས་པར་
ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་བ་གྱི་བའི་ཐེམ་སྐྱས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་མདོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་བབ་པ་ན་མི་ཆངས་
སྟོང་སྟོང་བའི་བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་དང་། དེ་རྗེས་མ་བྱེན་ལེན་སྟོང་བའི་
བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ནས་སྟོག་གཅོད་དང་། དེ་ནས་བརྒྱན་སྟོང་བའི་
བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་བཞིའི་ཐ་སྙད་བྱེད་
རིགས་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་བ་གྱི་བའི་ཐེམ་སྐྱས་མི་འདྲ་
བ་བཞི་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་སྟོན་པས་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཅ་
གསུམ་གྱི་བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་རྣམས་ལ། ཆོས་འཁོར་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་
ཅ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་དགོས་པས། གངས་ཅན་གྱི་མཁས་བྱུ་བ་
སུས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རང་སྟོོ་ཁོ་ནས་
བཅོས་པའི་རྟོག་བཟོ་མང་པོ་ཡི་གེར་གྲིས་པ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་
པ་ཚུད་གཟོན་པའི་ལོག་པའི་རྩོམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་བྱེད་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་
བ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ན། གཉིས་མེད་གསུང་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་
བཅོས་ཀྱིས། །རང་སྟོོ་ཁོ་ནས་གཞན་དུ་བཀྲལ་མཐོང་ནས། །ཞེས་ཟེར་བ་

ནི། མགོན་པོ་ལྷ་སྐབ་ཀྱིས།^༡ ཁྱོད་ནི་རང་གི་སྐྱོན་ཅུམས་ནི། །ང་ལ་ཡོངས་
སྐྱུར་བྱེད་པ། །རྟ་ལ་མངོན་པར་ཞོན་བཞིན་དུ། །རྟ་ཉིད་བརྟེན་པར་གྱུར་
པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དེར་བརྟེན། །

དེས་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་ཆོས་
འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་གྱི་རྒྱལ་བས་གདུལ་བྱ་བའི་བའི་རིམ་
པ་གསུངས་ཆད་ལ་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་དེ། དགོངས་
འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་གདུལ་བྱའི་གངས་
ཆད་གཉོས་ཆེ་ཆུང་དང་། དཀར་ཕྱོགས་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་
ལ་མཆོད་པ་འབུལ་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་དང་། གདུལ་བྱ་ཡང་ཉན་ཐོས་གྱི་
རིགས་ཅན་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་པོ་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རིགས་ཅན་སྣ་ཆོགས་པའི་གང་ཟག་
ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་མི་འབྲ་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་པས། དེ་གསུམ་
ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གདུལ་བྱ་བའི་བའི་རིམ་
པ་གསུངས་ཆད་ལ་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མཁས་པ་སུས་
གྲང་མ་བཤད་པས་མི་འཐད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མགོན་པོ་བྱམས་པ་
འཛིན་ཉེན་དུ་བྱོན་པའི་ཆེ། འདུས་པ་དང་པོ་ལ་འཁོར་དག་བཙུམ་པ་དུང་
ལྷར་སྐྱབ་དགྲ་དང་བྱེ་བ་སྐྱབ་དུག འདུས་པ་གཉིས་པ་ལ་དུང་ལྷར་སྐྱབ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༧། དབུ་མ་ན། མགོན་པོ་ལྷ་སྐབ་ ཅུ་བ་ཤེས་རབ། ༣༩༡།

དགུ་དང་བྱེ་བ་ཕྱག་བཞི། འདུས་པ་གསུམ་པ་ལ་དྲུང་ཕྱར་ཕྱག་དགུ་དང་
བྱེ་བ་ཕྱག་གཉིས་ཏེ། འདུས་པ་གསུམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་
ལ། ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད་ཀྱི་མགོན་པོ་བྱམས་པས་ཆོས་
གསུངས་ཆད་ལ་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མ་མཛད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
ཕྱིར་དྲང་ངེས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་
ཆོས་འཁོར་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་མི་འཛོག་པར་ཆོས་འཁོར་གསུམ་པོ་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དང་། བརྗོད་བྱ་བདག་མེད་སྤྱི་རགས་སྟོན་ཚུལ་
གྱི་སྟོན་པ་འཛོག་པ་འདི་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁྱེད་ཀྱིས་དགོངས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་
དང་། གཟུངས་རྒྱལ་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་དང་།
འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་
ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་ནས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནང་འགལ་བ་ཁོ་ནར་ཁས་
ལེན་པ་ནི། རྩིངས་པ་ངོ་མཚར་སྐྱེད་པའི་ལྷན་གཞག་ཡིན་ཏེ། གཟུངས་
རྒྱལ་ལས་གདུལ་བྱ་བཀྱི་བའི་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་། ཅ་
ཤེ་ལས། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་ཀྱང་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་གདུལ་བྱ་བཀྱི་བའི་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ལྷན་ས་
དགོངས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབྱ་མ་ཅ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱེས། ཅ་ཤེས་རག། ༣༩། ༤།

གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཤེ་དང་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་རྒྱད་ཟླ་མའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀྱིས། དགོངས་འབྲེལ་ལས་
གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་
ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར།

འོན་རྒྱད་ཟླ་མ་དེ་ལྟར་འཆད་ཚུལ་རིམ་བུ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་རྒྱད་ཟླ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་
མདོའི་བསྟན་དོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་
པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་དེ་ལ་དོགས་པ་སྟོང་བ་ལ་རྒྱད་ཟླ་ལས།¹སྤར་ནི་
དེ་ལྟར་ནམ་བཞག་ནས། །སྤར་ཡང་ཟླ་མའི་རྒྱད་འདྲིར་ནི། །ཉིས་པ་ལྔ་
དག་སྤར་པའི་ཕྱིར། །ཁམས་ཡོད་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སྤར་
འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ལྟར་ནམ་བར་བཞག་ནས། །སྤར་ཡང་ཟླ་མའི་རྒྱད་
དེ་རྒྱད་ཕྱི་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོང་པའི་མདོ་འདྲིར་ནི།²སེམས་
ཞུམས་སེམས་ཅན་དམན་ལ་བརྟུལ་བ་དང་། །ཡང་དག་མིན་འཛིན་ཡང་
དག་ཆོས་ལ་སྦྱར། །བདག་ཆགས་སྟག་པའི་སྟོན་ལྔ་གང་དག་ལ། །ཡོད་
པ་དེ་དག་དེ་སྤར་དོན་དུ་གསུངས། །ཞེས་པའི་ཉིས་པ་ལྔ་པོ་སྟོང་པའི་
ཕྱིར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 20 ། སེམས་ཅན་པེ། རྩི་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱད་ཟླ་མ། ༤༩3-30

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 20 ། སེམས་ཅན་པེ། རྩི་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱད་ཟླ་མ། ༤༩3-31

ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྔ་པའི་བསྟན་
བཅོས་འདིས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོང་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་
པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ལས་གསུངས་
པའི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་བྲུང་པར་མེད་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་
རྒྱུད་ལྔའི་ཐོགས་འབྲེལ་ལས།^༡ ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཕྲོག་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་པར་རྟོག་པ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དེ་ཡང་རྒྱས་པར་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྩིས་སུ་འབྲངས་ཏེ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་ལུགས་རྒྱུ་པར་བཞག་ནས་ཞར་ལ་
གཞན་གྱི་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། འཕྲོས་དོན་གཞན་ཡང་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་ཤེ་ལས།^༢ བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་
ཅིང་། །བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་རྒྱུས་
ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་འགའ་ཡང་མེད་པར་བསྟན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ་གསུམ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས་གསུང་
ཚུལ། བུརྟ་སྤ་ལི་ཏ་ལས་གསུང་ཚུལ། ཚིག་གསལ་ལས་གསུང་ཚུལ་
ལོ། དང་པོ་ལ་ཡང་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༢༠ །ཤེས་པ་ཅན་ལི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་ལྔ་ཐོགས་འབྲེལ། ༡༠༠༥་༡༡།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢། དབྱ་མ་ཅ། མགོན་པོ་སྐུ་སྟུག་ ཅ་པ་ཤེས་རབ། ༢༩་༥།

ལས།¹འདིར་བཤད་པ། སེམས་ཅན་གང་དག་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱར་བ་
འདེབས་པའི་ལྟ་བུས་སློ་བློས་ཉམས་པ། འཇིག་རྟེན་འདི་མེད་དོ། །འཇིག་
རྟེན་པ་རོལ་མེད་དོ། །ལེགས་པར་བྱས་པ་དང་ཉེས་པར་བྱས་པའི་ལས་
རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་རྩལ་ཉེ་
སྦྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་རྟག་ཏུ་མི་དགེ་བ་
མངོན་པར་འདུ་བ་ལ་གཞོལ་བའི་ཡིད་དང་ལྡན་པ་ངན་སོང་གི་གཡང་ས་
ཆེན་པོའི་འབྲས་ན་གནས་པ་དག་ཡོད་པས། དེ་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་བཙུངས་
ལྡན་འདས་དེ་དག་ལ་པན་གདགས་པར་བཞེད་པ། གཞན་ལ་པན་བ་སྦྱེད་
པའི་ཐུགས་དམ་མངའ་བ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱན་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྱི་མ་ལ་དེ་དག་རྒྱན་མི་འཆད་པར་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཐ་སྦྱད་ཀྱི་བདེན་པའི་དབང་གིས་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་ཀྱང་གདགས་པ་
མཛད་པས་དེའི་སྤྱིར། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་སྒྱུར་ཅིང་། ཞེས་
བྱ་བ་གསུངས་སོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་བདག་རྟག་པ་དང་ཐམས་ཅད་
དུ་སོང་བ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་རང་དབང་ཅན་དང་།
ཟབ་པོ་²ཡིན་ཞོ་སྦྱུང་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དག་ཡོད་དེ། དེ་དག་བདག་
ཏུ་ལོག་པར་ལྟ་བའི་ཐག་པས་སེམས་བཙུངས་ཤིང་། ལུས་དང་དབང་པོ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆོ། ལེགས་ལྡན་བྱེད། ཤེས་རབ་སློན་མོ། ༡༩༤༥་པ།

² ག་༤༩་བ་༤་སྦྱར་པ། ༡་༤༥་ན་༤་སྦྱར་པ། ༥་༤༤་༡་སྦྱར་པ།

³ ག་༤༤་ན་ཟབ་པོ། ༡་༤༥་བ་ཟབ་པོ། ༥་༤༤་ན་ཟབ་པོ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ་ཤེས་རབ་
སློན་མཐུན་ཟབ་པོ།

དང་སྒྲིའི་ཡུལ་ལ་བདག་མེད་པའི་ལྷ་བ་མ་སྐྱེས་པས་བསམ་གཏན་དང་
ཉིང་རེ་འཇིན་དང་སྟོམས་པར་འབྱུག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རིང་དུ་
སོང་ཡང་། བྱ་རྒྱུ་ལ་ཞགས་ཐག་གིས་བཅིངས་པ་ཐག་རིང་པོར་སོང་
ཡང་ཕྱིར་ལྷུང་བ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དག་ལས་
རྣམ་པར་མི་གྲོལ་བར་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད་ཀྱི་ནས། དེ་ལྟར་བདག་ཏུ་ལྷ་བའི་ཐག་
པ་བཅད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཡུང་པོ་ལྷ་ལ་
བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་པར་མཛད་པས། དེའི་ཕྱིར། བདག་མེད་
ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །གང་དག་དགེ་
བའི་ཅ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་བསགས་པ། དབང་པོ་ཡོངས་སུ་
སྒྲིན་པ། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་མོས་པ། ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་རྟོགས་
པའི་བཤད་པ་བདུན་ཅིའི་སྟོན་དུ་གྱུར་བ་དེ་དག་ལ་ནི། འདུས་བྱས་རོ་
བོ་ཉིད། སྟོང་བ་མི་ལམ་དང་། མིག་འཁྱུལ་དང་། རྒྱ་རྒྱ་ལྟ་བུར་སྤྱགས་སུ་
རྒྱུད་ནས། དོན་དམ་པར་བདག་དང་བདག་མེད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པར་
བསྟན་པར་མཛད་པས། དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་
ནི། །བདག་མེད་འགའ་ཡང་མེད་པར་བསྟན། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།
བདག་དང་བདག་མེད་པར་རྣམ་པར་བརྟག་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་
མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ་ཤེས་རབ་སྟོན་མ། ༡༩༤༤-༤༥ སྤྱགས་སུ་རྒྱུད་ནས། ག་༤༤ན་ན་སྤྱགས་
སུ་རྒྱུད་ནས། དཔལ་གཞི་གཞན་གཉིས་ག་དང་མཚུངས།

བདག་ཁས་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་གཞི་དེ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ནི། སེམས་ཅན་གང་དག་རྒྱ་ལྟུང་ལ་སྐྱུར་བ་^༡ འདེབས་
པའི་ལྟ་བུ་སྒྲོ་བྱས་ཉམས་པ་འདིག་རྟེན་འདི་མེད་དོ། །འདིག་རྟེན་པ་
རོལ་མེད་དོ། །ལེགས་བྱས་དང་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ལས་དང་དེའི་འབྲས་བྱ་དང་
ནམ་སྤེན་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་རྩལ་ཉེ་སྤྱེ་བ་སྤྱེ་བར་སྤྱིད་མེད་དོ། །ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བུ་བར་པས་བཅིངས་ནས་ཏྲ་མི་དག་པའི་བྱ་
བ་ལ་ཞུགས་ནས་བར་སོང་དུ་འགྲོ་བ་དེ་དག་ལ། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟ་
འདས་དེ་དག་ལ་པན་གདགས་པར་བཞེད་པ་དེས་སྤྲུགས་བཅེ་བ་ཆེན་
པོས་ཀྱན་ནས་སྒྲུབ་ཉེ་ཐ་སྤྱད་དུ་བདག་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན། དེའི་རྗེས་
སྤྱ་སེམས་ཅན་གང་དག་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བུ་མ་རྟེན་པས། བསམ་གཏན་
དང་ཉིང་རེ་འདྲིན་དང་སྒྲོམས་འདུག་སོགས་འདིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཙམ་
བསྒྲོམས་པས་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ནས། རིང་དུ་
སོང་སྤྱེ་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོར་སོང་ཡང་བྱ་རྒྱུ་པ་སྤྱད་^༢ བྱས་བཅིངས་པ་ཐག་
རིང་དུ་སོང་ཡང་རང་འདོད་པའི་སྤྲུགས་སྤྱིན་མི་རྩལ་བ་བཞེན་དུ། སྤྱེ་
བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་མི་གྲོལ་བར་གཟིགས་ནས། དེ་ལྟར་
བདག་རྩ་ལྟ་བུ་པའི་ཐག་པ་བཅད་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བར་མཛད་

^༡ ག་ལྟུང་བ་ན་ག་ ༡༧༩ ལྟ་རྟེན་ག་ ༥༣༥་ལ།

^༢ ག་ལྟུང་བ་ལ་སྤྱིད་བྱས། ༡༧༩ ལྟ་རྟེན་ག་ ༥་སྤྱིད་བྱས། ༥༣༩་ལ་སྤྱིད་བྱས།

པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུ་^༡ སྤུལ་པའི་རྩལ་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་སྟོན་པར་
མཛད་དོ། །དེའི་རྩལ་སྤུལ་བྱ་གང་དག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་པ་དབང་
པོ་ཡོངས་སྤྱིན་པ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་མོས་པ། སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་སྟོན་
པའི་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་དག་ལ། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འབུལ་
བྱས་ཐམས་ཅད་དོ་མོ་ཉིད་དེ་བདེན་པས་སྟོང་པ་སྤྲི་ལམ་དང་མིག་འབྱུང་
དང་ཅུ་ཆེ་ལྟ་བུར་བྱགས་སྤུ་ཅུད་ནས། དོན་དམ་པར་བདག་དང་བདག་
མེད་པ་འགའ་ཡང་མེད་ཅེས་བསྟན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཤེས་རབ་སྟོན་མེད་དོན་དམ་པར་བདག་དང་བདག་མེད་པ་
འགའ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་མཛད་པས། དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་འགའ་ཡང་མེད་པར་བསྟན། །ཞེས་བྱ་
བ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་ཐོག་མར་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཆེན་པའི་སྐབས་སུ། བདག་
དང་བདག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པར་སྟོམ་དགོས་
ཞེས་འདི་ལྟ་བུས་གསལ་བར་གསུངས་ཀྱང་། དོན་འདི་ཙམ་ཡང་^༢གོ་
བའི་སྟོའི་མཐུ་མེད་པར། ཐ་མར་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཆེན་པའི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་
པར་བདག་མེད་པར་སྟོམ་དུ་མི་རུང་ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ནི། བདུད་རིགས་
ཀྱི་ལྟས་རྒྱུད་བྱིན་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ། སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པའི་བག་
ཆགས་ཤིག་ཅུང་བ། རྟེན་གྱི་ལྟས་ལ་སོགས་པའི་ལོག་པའི་ལྟ་བ་

༡ ག་༥༧་བ་༩་སྟུ། ཏ་༥༩་ན་༩་སྟུ། ད་༧༣༠་ན་སྟུ།

༢ ག་༥༥་ན་ན་འདི་ཡང་གོ། ཏ་༥༩་བ་༧་འདི་ཙམ་གོ། ད་༧༣༡་ན་འདི་ཙམ་གོ།

ལ་ཞེན་པའི་སྐལ་ངན་རྣམས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་དུ་འདུག་པས། ཐར་འདོད་དག་གིས་གཏམ་འདི་ལ་རྩ་བ་དག་བ་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེད་^༡དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་བདག་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། ཁས་སྦངས་པ་ལ་མི་གཞོད་དོ། །ཞེས་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་བདག་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་མ་སྦངས་ན་ཆད་ལྟ་ལས་མི་གྲོལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཡང་གྲ་ཚེམ་དུ་བཞུལ་ནས་དབུ་མ་ཐལ་རང་སྤྱི་ལུགས་ལ་ཡང་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་ཅེས་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་ན་སྤྲས་འདུག་པས། ལེགས་པར་བརྟགས་^༢ན་ཡང་བའི་གནས་སུ་སྤང་དོ། །

བཞད་ཚུལ་གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས།^༣ཡང་ན་གཞན་དུ་བརྟག་སྟེ། ཐུ་སྟེགས་བྱེད་ཁ་ཅིག་འདུ་བྱེད་བདག་མེད་པ་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པར་འཛིག་པའི་ངང་ཚུལ་^༤ཅན་ནམ། དུས་གཞན་དུ་ངེས་པར་གནས་པ་རྣམས་ལ་བདག་མེད་ན་ལས་དང་འབྲས་བྱ་མེད་པར་བརྟགས་ནས་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་དག་གིས་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བརྟགས་པ་དེའི་ཕྱིར། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བརྟགས་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །གཞན་གང་དག་འདི་ནི་ལུས་དང་དབང་པོ་དང་སྒྲིའི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཚུ་ ལེགས་སྒྲོན་བྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ༡༩༩༩་༡༡།

^༢ ག་༥༥་ན་༩་བརྟགས། ༩་༥༥་ན་༡་བརྟགས། ༥་༥་༣་༣་༥་བརྟགས།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཚུ་ ལེགས་སྒྲོན་བྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ༡༩༩༩་༡༡།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ། ༡༩༩༩་༥། ངང་ཚུལ་ཅན་ནམ། ག་༥༥་བ་༡་ངང་ཅན་ནམ། དཔར་མ་གཞན་གཉིས་འདི་དང་མཚུངས།

ཆོགས་ཅམ་དུ་ཟད་དེ། འདི་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལས་གང་ཉོགས་པར་
འགྱུར་བའི་བདག་ནི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དེ། སེམས་ཅན་དུ་བགྱང་བའི་
འདུ་བྱེད་བདག་མེད་པ་ངེས་པར་མི་གནས་པ། གནས་སུ་མ་བྱས་པ་འདི་
དག་ལ་ཡང་འཁོར་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རིག་ནས། རྒྱ་དང་འབྲས་
བུའི་འབྲེལ་པ་ལ་རྫོངས་པ། ཅི་ཅམ་དབང་པོའི་སྟོན་ཡུལ་པ། །སྦྱེས་བུ་
དེ་ཅམ་ཉིད་དུ་ཟད། །སྟོབས་ངས་མང་ཐོས་གང་སྤྲོ་བ། །དེ་དག་སྤྱང་གིའི་
རྩིས་དང་འབྲ། །མཛེས་མ་ལེགས་པར་སྟོན་ཅིང་བོ། །ལུས་མཆོག་ཁྱོད་
འདས་གང་དེ་མེད། །འཛིགས་རུང་སོང་བ་ཕྱིར་མི་ལྟོག །ལུས་འདི་ལུས་
པ་ཅམ་དུ་ཟད། །ཅེས་ཟེར་བ་དག་གི་ལུས་དང་དབང་པོ་ལ་བདག་མེད་དོ་
ཞེས་ཀྱང་བསྟན་པས། དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་འགྱུར།
ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་མཐུན་པ་སྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ། འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་
དང་བདག་མེད་འགའ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པར་མཛད་པས། དེའི་ཕྱིར།
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་འགའ་ཡང་མེད་
པར་བསྟན། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་སྟོས་པ་
མེད་པ་ཉིད་ལེགས་པར་སྤྲུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་དང་བདག་
མེད་པར་འཛིན་པ་ཉིད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་དང་བདག་མེད་
པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མེད་པར་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
བྱ་བར་དགོངས་ཏེ། བདག་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྟོབ་འདོགས་

པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས།

འདིའི་དོན་ནི། ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐུ་སྟེགས་ཀྱི་འདོད་པ་
བརྗོད་ནས། ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་
པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱར་
བར་ཕྱི་མ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱར་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཞིབ་
ཏུ་བཤད་ན། ཐུ་སྟེགས་ཁ་ཅིག་གིས་བདག་རྟག་པ་མེད་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་
ནམ་གཞག་མི་འཐད་པར་མཐོང་ནས། བདག་རྟག་པ་ཡོད་ཅེས་ཁས་ལེན་
པར་བསྟན། ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་མྱོངས་པའི་
རྒྱུ་འཕེན་པས། ཅི་ཅམ་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་མྱོངས་པའི་
དུ་བད། ཅིས་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་པ་སྤྱར་ཕྱིར་འགྲོ་འོང་བྱེད་པའི་བདག་མེད་ཅེས་
ལོག་པར་འཇིན་ཚུལ་དེ་བསྟན། ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱར་བཤད་
པ་ལྟར། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་མཁྱེན་
པ་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟར་འདས་ཀྱིས། བདག་དང་བདག་
མེད་གང་ཡང་བདེན་པར་མེད་ཅེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ལྟ་བ་
འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱར་བཤད་ཀྱི་ལྟ་བར་བསྟན་པས། རྣམ་
རྟོག་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་ཡོད་མིན་མེད་མིན་བསྟོན་པ་ཅམ་ཞིག་ཆོག་
རྒྱུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་སྟེ་དུ་སྟེན་པོ་དག་ལ་འཇིན་ཞིག་ །དེས་ན་
བཤད་ཚུལ་ཕྱི་མ་ལྟར་ན། བྱེད་ཀྱིས་མགོན་པོ་སྤྱོད་པ་བཞེད་པའི་ཆོས་

འཁོར་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཞུང་འདིས་བསྟན་ཟེར་བ་དེ་ད་གར་སོང་།

གཉིས་པ་བརྒྱ་ལྔ་ལྷེ་ཉ་ལས་བཤད་ཚུལ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་པའི་
དང་པོ་ནི། བརྒྱ་ལྔ་ལྷེ་ཉ་ལས་སྒྲིམ་པ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་
གི་མེད་ན། རི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དང་
དེར་བདག་བསྟན་པ་མཛད། བཤད་པ་བདག་མེད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བ་
དེ་ཡང་མི་སྣ་སྟེ། འོག་ནས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ལེན་པས་གཞན་མ་ཡིན། །དེ་
ནི་ཉེར་ལེན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཀྱི། །བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་མེད་མིན། །མེད་པ་
ཉིད་དུའང་དེ་མ་དེས། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་མཐུན་པ་
ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་ཞེན་པ་བརྒྱུག་
པའི་ཕྱིར། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་། །བདག་མེད་ཅེས་
ཀྱང་བསྟན་པར་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །བདག་
མེད་འགའ་ཡང་མེད་པར་བསྟན། །དེ་ལ་གདུལ་བྱ་གང་དག་ལ་འཛིག་
ཉེན་འདི་མེད་དོ། །འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཏེ་སྐྱེ་བ་
མེད་དོ། །སྒྲིམ་པའི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བར་གྱུར་པ། འོག་པར་འཛིན་པ་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པས་སེམས་ཚོངས་པས། འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་ལ་མི་ལྟོས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༧། དབུ་མ་ན། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་བུ་ལྷེ་ཉ། ༤༤༧༡།

༢ ག་༤༤་བ་༣་ལེན། ཉ་༤༤་ན་༤་ལེན། ད་༤༣༤་ལ་ལེན།

༣ ག་༤༤་བ་༣་ཉིད་ཀྱང་ཡིན། ཉ་༤༤་ན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན། ད་༤༣༤་ཉིད་ཀྱང་ཡིན། ཅ་ལེ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན།

བས། འདིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལས་འདས་བས། མི་འདྲེས་པ་སེམས་ཅན་
དཔུལ་བའི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་ལ་མངོན་པར་སྟོགས་པ་དེ་དག་གི་བདག་
མེད་པར་ལྟ་བ་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་སོ། །

གཏུལ་བྱ་གང་དག་ལས། ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་
པ་པོ་དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་དག་ཟ་བ་གང་
ཡིན་པ་དང་། བདག་གིས་བཅིངས་པ་དང་། ཐར་པ་དག་སྟོན་པར་བྱེད་
པའི་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ། །གཞན་དུ་ན་བདག་མེད་
ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་སྟུང་པའི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་
བུ་བྱུང་བར་གྱུར་པ། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ལྷུང་པ། ངར་འདྲིན་
པ་དང་ང་ཡིར་འདྲིན་པའི་ཚུ་སྤྱིན་འདྲིན་གྲིས་ཟེན་པ། ལྟ་བའི་ཚུ་བོས་
སེམས་གཡེངས་པ། སྤེད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དེ་དག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་
བ་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །གཏུལ་བྱ་བཟང་
པོ་གང་དག་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པ། སྤེད་པའི་ཚུ་བོ་
ལས་བཀལ་བར་བྱས་པ། དོན་དམ་པའི་གཏམ་གྱི་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་
ལ། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟ་འདས་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་སྟོན་པ་རྣམས་པར་
འདྲེན་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱུ་མ་འདི་ནི་བྱིས་པ་འབྲིད་པ་སྟེ་འདི་ལ་
བདག་དང་བདག་མེད་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། །སྟོབ་དཔོན་

འཕགས་པ་ལྷན་གྲང་།^༡མེད་^༢དང་ཡོད་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །གཉིས་ཀ་
མིན་པའང་སྟོན་མཛད་དེ། །ནད་ཀྱི་དབང་གི་ངེས་པར་ནི། །སྤྲོན་ནི་འཛོད་
^༣པར་འགྱུར་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། འདིའི་
དོན་ནི། གདུལ་བྱ་གང་དག་འདི་གཉིས་འདི་དང་འདི་གཉིས་པ་རོལ་ཏུ་
འགྲོ་བའི་བདག་མེད་པར་མཛོན་པར་ཞེན་ནས་སྒྲིག་པ་ལ་འདྲིམ་མེད་དུ་
སྤྱད་པས། སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བའི་གཡང་ས་ཆེན་པོར་ལྷུང་བ་དེ་དག་གི་
བདག་མེད་པར་ལྷ་བ་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་དུ། སངས་རྒྱལ་གྱིས་བདག་གོ་
ཞེས་གྲང་བཏགས་པ་སྟེ་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེའི་རྗེས་སུ་གདུལ་
བྱ་གང་དག་དགེ་སྒྲིག་གི་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བདེ་
སྤྱག་ཟ་བ་སྟེ་འོངས་སྟོད་པ་པོ་དང་། བཅིངས་ཐར་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་
རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་བདག་ཡོད་དེ། དེ་མེད་ན་ལས་འབྲས་མི་འཐད་སྟུང་
པའི་བདག་ལྷ་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་དུ། དེ་འདྲའི་བདག་མེད་ཅེས་གྲང་བསྟན་
ཏོ། །དེའི་རྗེས་སུ་གདུལ་བྱ་གང་དག་དགེ་ཙ་སྟོན་པ། མིད་པའི་ཚུ་བོ་ལས་
བཀལ་ནུས་པ། དོན་དམ་པའི་གཏམ་གྱི་སྟོད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནམས་རྗེས་སུ་
གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ། བདག་དང་བདག་མེད་པ་འགའ་ཡང་བདེན་པར་མེད་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆོ། འཕགས་པ་ལྷན་ དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། ༤༠༡་༡༧།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། ༤༠༡་༡༧། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་དང་། །གཉི་
གཉིས་ཞེས་གྲང་བསྟན་ཏེ། །ནད་ཀྱི་དབང་གིས་ཐམས་ཅད་གྲང་། །སྤྲོན་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་མིན་
ནས། །གཞུང་པ་ལྷ་པོ་དང་དུ་བར་གཞིར་འཁོད་པ་བཞིན་འདུག །དཔར་མ་གཞན་གཉིས་གྲང་ག་དང་མ་ཐུག།

^༣ གཞུང་པ་ལྷ་པོ་འཛོད་། ༩༤་བ་༤་འཛོད་། ༥་༧་པ་༤་འཛོད་།

ཅེས་བསྟན་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན།

བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ན་འདི་ནི་དོན་གཞན་ཏེ།
 དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྟོགས་པ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་རང་གི་རྟོག་གཤེད་རྗེས་སུ་
 འབྲང་བ། བདག་མེད་ན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྒྲག་པ་ཁ་
 ཅིག་གིས། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒོ་བྲོས་རྣམ་
 པར་སྐྱོངས་པ་མེད་པ་དག་གིས་འཛིག་རྟེན་སྤང་བར་ བྱེད་པ་ལས་དང་
 འགྲོ་བ་སྒྲོག་དུ་སྤྱར་བ་གཞན་དག་གིས་བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་
 ཏོ། །སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་སྐྱེ་བ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་
 མཐུན་པ་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། འགྲོ་བ་ལ་
 སན་གདགས་པར་བཞེད་པས། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་
 བསལ་ཏེ། དབུ་མའི་ལམ་བདག་དང་བདག་མེད་པ་གང་ཡང་མིན་པ།
 འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་ལ། འདི་མེད་ན་འདི་མི་འབྱུང་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་
 བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ཡང་རྒྱ་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་འདོད་པ་
བརྟོད་ནས། རྒྱ་བ་སྟེ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྟོན་

༡ བསྐྱེད་འགྲུབ་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༣༥ དཔུང་མ་ཙོ་ སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་མ། རྩི་བླ་མེ་ན། ༤༧༨༡༢།

༡ ལ། ༤༧ ལ། ༤ འདི་ལ་རྟེན་ལུང་པར་བྱེད། དཔར་མ་གཞན་གཉིས་ལ། དང་མཚུངས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། བུ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ ༤༤༧༡༡ འདི་ལ་རྟེན་ལུང་པར་བྱེད་ལ།

པ་ཡིན་པས། དེའི་ཚུལ་བཤད་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་
སྟོགས་པ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། སྤྱི་རོལ་པ་རང་གི་རྟོག་གའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
སྤྱི་སྟོགས་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས་བདག་མེད་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
འདི་དག་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་སྟུང་ནས། བདག་རྟག་པ་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་
བཏགས་པ་སྟེ་འདོད་དོ། །དེའི་རྗེས་སུ་སློ་བྲོས་རྣམ་པར་སྤོངས་པའི་མེད་
པ་བ་རྒྱང་འཕེན་པ་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པའི་
བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་པ་སྟེ་འདོད་དོ། །སངས་རྒྱས་བཙུངས་
ལྟར་འདས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་མེད་པའི་མཐུན་པ་
བརྟེན་པ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས།
འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པར་བཞེད་ནས་བདག་དང་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་
བདེན་པར་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། དབུ་མའི་ལམ་བདག་བདེན་པར་
བྱུང་པ་དང་། བདག་མེད་པ་བདེན་པར་བྱུང་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ། འདི་
ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་ལ། འདི་མེད་ན་འདི་མི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་
བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་ལ། འདི་མེད་ན་འདི་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་
པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ།

བདེན་པས་སྟོང་བ་མིན་པའི་ཚོས་འདི་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན། སྟོང་ཉིད་
བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅིག་ཡོད་དགོས་ནའང་། སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་
པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། བདེན་པས་མི་སྟོང་པའི་ཚོས་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །མདོར་ན་བདག་དང་བདག་མེད་
གཉིས་ཀ་བདེན་པར་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་མིན་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་པས་ལུགས་འདི་ལ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུ་ཐེབས་
ཀྱིས། དེ་ལྟ་མིན་པར་ཆིག་འདི་ཙམ་ལ་ཡང་འབྲུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཐེབས་
པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དགའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཅ་ཤེ་ལས། གཤམ་ཏེ་སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་
ཡོད། །སྟོང་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། །མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་
ན། །སྟོང་པ་ཡོད་པར་གཤམ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་
གོ། །གཞན་ཡང་། བྱང་ལྷ་ལི་ཏ་ལས། སྤྲུམ་པ་དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་
གི་མེད་ན་ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དང་དེར་
བདག་བསྟན་པ་མཛད། བཤད་པ། བདག་མེད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
ཡང་མི་སྤྲུལ། ཞེས་ཅ་ཤེའི་ལུང་བྲངས་ནས་བསྐྱབས་པ་དང་། ཤེས་རབ་
སྟོན་མེ་དང་ཆིག་གསལ་དུ་ཡང་བདག་ཡོད་པར་མང་དུ་བཤད་འདུག་པ་
ལ། བྱེད་ཀྱིས་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་བདག་མེད་ཅེས་ཡང་ཡང་སྤྲུམ་འདུག་པ་
འདི། འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དང་རྒྱབ་འགལ་ལོ། །

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༥། དབུ་མ་ནི་ མགོན་པོ་སྤྲུལ་ཅན་ ཅ་ཤེས་རབ། ༡༩༡༦།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༥། དབུ་མ་ནི་ སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས། བྱང་ལྷ་ལི་ཏ། ༢༠༥༡།

གསུམ་པ་ཆིག་གསལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་
པའི་དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ཆིག་གསལ་ལས།^༡བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ནི་
སྤྱིར་གསུང་རབ་ལས། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་། །བདག་
མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་
ནི། །བདག་མེད་འགའ་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན། །འདིས་^༢དགོངས་པ་ནི་
འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ན་གང་དག་ལྟ་བུ་དེ་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་ཡིང་ཐོག་འབྲུག་
པོས་སློང་མིག་མ་ལུས་པར་བཀའ་བས་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་འཛིག་ཏེན་
པའི་ལྟ་བུ་འཛི་མ་མེད་པའི་ཡུལ་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། མ་མཐོང་བར་གྱུར་
པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་བཞིན་དུ། ས་དང་ཆུ་དང་མེ་
དང་རླང་ཞེས་བྱ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅམ་གྱི་རྩིས་སུ་འཇུག་པ་ལྟར་ལེན་པ།
ཅ་དང་ཆན་དང་པཔས་དང་། ཆུ་དང་བོད་ལ་སོགས་པ་རྩིས་ཀྱི་བྱང་པར་
ཡོངས་སུ་སློན་པ་ཅམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་ཞིང་། ཟློས་པ་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱས་པའི་བྱང་པར་དང་ལྷན་པའི་ཆང་དམིགས་པ་ལྟར། ཟློ་
རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་སློན་པ་ཅམ་ལས་
བྱུང་བ་ཉིད་སྟེ་བ་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་
པར་ཞུགས་པ། འཛིག་ཏེན་འདི་ཡང་མེད། ལེགས་པར་བྱས་པ་དང་ཉེས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༡ དབུ་མ་ལ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆིག་གསལ། ༢༤༡་༡༩༡

^༢ ག་༤༤་བ་༤་འདིས་དགོངས་པ་ནི། དཔར་མ་གཞན་གཉིས་ག་དང་མཚུངས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་
མ། དབུ་མ་ཆིག་གསལ། ༢༤༡་༡༤་འདིར་དགོངས་པ་ནི།

པར་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱའི་རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་ཡང་མེད། སེམས་
ཅན་རྩལ་ཏེ་སྦྱེ་བ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འདིག་ཏེན་པ་
རོལ་དང་བདག་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པ། དེ་ལ་སྦྱར་བ་བཏབ་པས་
འབྲས་བྱ་བྱེད་པར་འཕགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གོལ་གྱི་
བྱེད་པར་འཕེན་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྟོགས་པ། ཏྲག་ཏུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་
མི་དགེ་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པས་དཔྱལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་གཡང་ས་ཆེན་པོར་ལྷུང་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པས་དེ་དག་
གི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་དེ་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་། གདུལ་བྱ་དམན་
པ་དང་འབྲིང་པོ་དང་མཆོག་རྗེས་སུ་གཟུང་བར་བཞེད་པས། གདུལ་བྱ་
དམན་པ་སྡིག་པ་མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་མི་དགེ་བ་ལས་བརྗོད་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་སྟོང་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་
དབྱེ་བས་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་བཞེན་
དུ་རྗེས་སུ་གཤེགས་པ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པ་བསྐྱལ་བར་
ཐུགས་དམ་བཅས་པ་སྦྱབ་པ་ལྟར་མཛད་པ། ཐབས་དང་མཁྱེན་རབ་དང་།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ། འགྲོ་བ་དུ་མའི་དཔེ་རྒྱ་མི་མངའ་བའི་གཉེན།
ཉོན་མོངས་པའི་ནད་མ་ལུས་པར་གསོ་བར་མཛད་པ། སྦྱོན་པའི་རྒྱལ་པོ་
ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འགའ་ཞིག་ཏུ་བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་སྐྱར་ཅིང་
སྟེ་བཞག་པར་སྐྱར་ཏོ། །

རྒྱ་མེད་པར་སྦྱ་བ་དགག་པའི་འཕྲད་པ་ནི། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་བཏག་

ས་དང་། རྒྱ་མེད་ལས་ཀྱང་མིན། ཞེས་བྱ་བ་དེ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་
རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དགག་བའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་འབད་པ་མི་
བྱའོ། །གང་དག་དགེ་བའི་ལས་བྱེད་ཅིང་མི་དགེ་བ་ལས་ལོག་པ། བདག་
ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་མཐེགས་པ་བྱ་སྟེ་བྱ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རིང་བས་བརྟེན་
པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་རིང་པོར་བྱིན་ཡང་ཁམས་གསུམ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་ནས་
ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་བྱིར་ནི་བར་འགོ་བར་མི་རུས་པ་གདུལ་བྱ་
བར་མ་དེ་ཉིད་འདིག་ཆོག་པས་ལ་ལྟ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པས་ལྟོད་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་འདུན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟོན་འདས་རྣམས་ཀྱིས། བདག་མེད་ཅེས་
ཀྱང་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །

གང་དག་སྟོན་གོམས་པའི་བྱེད་པར་གྱིས་ཟབ་མོའི་ཆོས་ལ་ལྟག་
པར་མོས་པ་རྗེས་སུ་འགྲེལ་བའི་ས་བོན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་གྱུར་པ་
ཐོབ་པ། ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ། བདག་ལ་ཆགས་
པ་དང་བུལ་བ། ལུས་པའི་དབང་པོའི་གསུངས་རབ་ཀྱི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པའི་གཏིང་དཔོག་པར་རུས་པ། གདུལ་བྱ་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ལྟག་པར་མོས་པའི་བྱེད་པར་ངེས་པར་བརྩེད་ནས།
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་འགའ་མེད་ཅེས་

༡ ག་༤༤་བ་༥་དེ་ཉིད། དཔར་མ་གཞན་གཉིས་ག་དང་མཚུངས། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༥༤་༣་༦་དེ་དག།

ཀྱང་བསྟན་ཏེ། རི་ལྟར་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ།
དེའི་གཉིན་པོར་གྱུར་པ་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
དོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་འགའ་ཡང་མེད་ལ། བདག་མེད་པ་འགའ་ཡང་མེད་
དེ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

རི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། འོད་སྤངས། བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་
གཅིག་གོ། །བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཉིས་པའོ། མཐའ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་དབྱས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ།
རྟེན་མེད་པ། ལྡང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་མེད་པ་སྟེ།
འོད་སྤངས། འདི་ནི་དབྱ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་
རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲེང་
བ་ལས་ཀྱང་། རི་ལྟར་བདག་དང་བདག་མེད་པ། །ཡང་དག་རི་བཞིན་
དམིགས་སུ་མེད། །བདག་དང་བདག་མེད་ལྟ་བ་ནི། །དེ་ཕྱིར་སྤྱབ་པ་ཆེན་
པོས་བརྒྱུག །མཐོང་དང་ཐོས་སོགས་སྤྱབ་པ་ཡིས། །བདེན་མིན་རྩུན་པ་
མིན་པར་གསུངས། །ཕྱོགས་ལས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགྱུར་བས། །དེ་དག་
གཉིས་ཀ་དོན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འདུལ་
བའི་སྐྱེ་བོ་དམན་པ་དང་། བར་མ་དང་མཆོག་གི་བསམ་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་བདག་དང་བདག་མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དགག་པའི་སྒོ་ནས་སངས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྲུང་མ། ༤༦། སྤྱིས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུལ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ༢༤༧་ཉ་༩།

རྒྱས་བཅོམ་ལྟན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར།
དབུ་མ་པ་རྣམས་ལ་ལུང་གི་གཞོད་པ་མེད་དོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟས།^༡ བསོད་ནམས་མེན་
པ་དང་པོར་བརྟེན། བར་དུ་བདག་ནི་བརྟེན་པ་དང་། སྤྱིས་ནི་ལྟ་ཞིག་
ཀུན་བརྟེན་པ། གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྤྲུགས་ཀྱང་།^༢ བརྟེན་པ་དག་དེ་ལྟ་
བུར། ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་སྟོན་འཇུག་ལྟར། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་གདུལ་བྱ་
ལ། ཇི་ཅམ་བཟོད་པའི་ཆོས་སྟོན་རྟོ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྤྱིག་པ་ལས། རྣམ་
པར་བརྟེན་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་རྟོ། ཁ་ཅིག་བསོད་ནམས་བྱུང་བུའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་བརྟེན་པ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་བརྟེན། ཟབ་མོ་ཁྱ་
འཁྲིག་ཅན་འདྲིག་^༣ པ། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཇི་ཉིད་པོ་ཅན། བྱང་ཆུབ་བསྐྱུབ་
པ་ཁ་ཅིག་ལ་འོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཞེས་པ་འདི་གསུངས།

འདི་དག་གི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཁྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལས། རང་དང་ཕྱི་
རོལ་ཉིད་དག་ལ། བདག་དང་བདག་གི་སྟུང་ཟད་ན། ཉེ་བར་ལེན་པ་
འགག་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཟད་པ་ན་སྐྱེ་བ་ཟད། ཅེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཁོར་ཕྱི་རང་གི་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པས་འདྲིག་ལྟའི་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥༡ དབུ་མ་ཆོ། འཕགས་པ་སྟེ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། ༤༠༡་༥

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦༡ སྐྱེ་རབས་གཤེས་པ་མཁོན་པོ་སྐྱེ་སྐྱུ་བ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ༣༩༥་༡༡༡

༣ རིན་ཆེན་འཕྲིང་བ་དང་དེའི་དར་རྟེན་ལས། འདྲིགས། ཞེས་གསལ།

ནམ་ཉིག་ཟད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ན། མདོ་ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་
མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་སྤྲི་ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ལེགས་
པར་དུ་ལས་བས་ནི། །མཁས་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
གནག་དང་དཀར་བའི་ལས་ནི་འཛིག་མི་འགྱུར། །བདག་གིས་བྱས་པ་
སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པ་དང་རི་ལྟར་མི་འགལ་
ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། གང་དག་འཛིག་ཉེན་སྤྲོ་མ་ནས་འདིར་འོང་
བ་དང་། འདི་ནས་འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་བའི་སེམས་ཅན་དང་བདག་
དང་འདིར་སྤྱད་པའི་དཀར་ནག་གི་ལས་ལས་པ་རོལ་ཏུ་བདེ་སྤྱག་འགྱུར་
བ་ལ་སྤྱར་བ་འདེབས་པའི་གདུལ་བྱ་དམན་པ་སྤྲི་བ་ལ་འཛིན་མེད་
དུ་འཇུག་པ་རྣམས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་བསྐྱེད་ནས་མི་དགོ་བ་ལས་
བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་སྤྲེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་བདག་གོ་
ཞེས་ཀྱང་བཏགས་པར་གྱུར་བ་སྟེ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་
དུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་སྤྲུལ་མ་གྱུར་པར། ལས་གསོག་པ་དང་འབྲས་བྱ་སྤྱོད་
པའི་བདག་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་རྣམས་སྤྲེ་གང་དག་དགོ་བ་བྱེད་
ཅིང་མི་དགོ་བ་ལས་སྐྱོག་པ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དམ་པོས་བཅིངས་པ་བྱ་སྤྲད་
བྱ་གིན་ཏུ་རིང་པོས་བརྟོད་བ་ལྟར། གིན་ཏུ་རིང་བར་སྤྲིན་ཀྱང་ཁམས་
གསུམ་ལས་འདས་ནས་ཐར་པའི་ཁྱོད་ཁྱེད་དུ་འགོ་མི་རྒྱས་པའི་གདུལ་
བྱ་བར་མ་དེ་དག་འཛིག་སྤྲོ་སྤྲོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྤང་འདས་ལ་འདུན་པ་

བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་མདོ་ཁ་ཅིག་ཏུ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩི་ཡོད་ཀྱི་
བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་པར་གྱུར་ཏོ། །གང་དག་སྟོན་གོམས་པའི་
བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་ལྟག་པར་མོས་པའི་ས་བོན་སྟོན་པ་གསུང་
རབ་ཀྱི་དོན་ཞིན་ཏུ་ཟབ་པའི་གཏིང་དཔོག་རྒྱས་པའི་གདུལ་བྱ་མཚོག་ལ་
ནི། བདག་འགའ་དང་བདག་མེད་པ་འགའ་ཡང་ཡང་དག་པའམ་ངོ་མོ་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་འོད་སྤངས་ཀྱིས་ཁྱུས་པ་
དང་། རིན་ཆེན་འབྲེང་བའི་ལུང་གཉིས་བྲངས་ལ།

དེ་ཡང་རིན་ཆེན་འབྲེང་བར།^༡ དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་མེད་
པར། །ཡང་དག་རི་བཞིན་དམིགས་སུ་མེད། །ཅེས་དང་། རྩོགས་ལས་
མི་མཐུན་རྩོགས་འགྱུར་བས། །དེ་དག་གཉིས་ཀ་དོན་དུ་མིན། །ཞེས་
གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་བདག་དང་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་མོད་
ཀྱང་། དོན་དམ་པར་མེད་པས་ཡང་དག་པར་དམིགས་སུ་མེད་པ་དང་།
མཐུན་རྩོགས་བདག་མེད་དང་། དེའི་མི་མཐུན་རྩོགས་བདག་གཉིས་ཀ་
དོན་དུ་བདེན་པར་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །བཤད་ཚུལ་དང་པོ་འདི་ནི་
བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་རྫོགས། ཅེས་སོགས་
དང་། རིན་ཆེན་འབྲེང་བར། བརྩ་སྟོན་པ་དག་རི་ལྟ་བུར། ཞེས་སོགས་
དང་མཐུན་ལ། དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྤར་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྲར་མ། ༤༦། རྩིས་རབས་གེ །མགོན་པོ་ལྷ་སྤྲུལ། རིན་ཆེན་བྲེང་བ། ༢༤༡་༡༥།

བཤད་པ་རྣམས་དང་མཐུན་ཞིང་། ཀླང་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དཔལ་
ལྡན་ཆེ་བས་བཤད་ཚུལ་ནི། དེའི་འགྲེལ་བར་།^༡ ཕྱི་ནས་ནི་བདག་ལ་
ཆགས་པ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་
དག་ལ་ཆགས་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་བརྫོག་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་སྟོང་དང་ལྡན་པ་འདི་
ལེན་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་སྟེ། དེ་ལྟར་རིམ་པ་
འདིའི་སྟོན་སྒྲིག་གང་ཞིག་གིས་ཐམས་ཅད་རྫོག་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་དེ་ལ་
ནི། སངས་རྒྱལ་བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་མཁས་པ་ཞེས་བརྗོད་
དོ། །ནད་ཕྱིར་བཙས་པའི་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནད་ཕྱིར་བཙས་པ་
དག་བྱ་བ་ལ་སྦྱུ་ཆོས་ལ་སོགས་པ་དག་བྱས་དང་། བྱ་བ་དང་འགལ་
བ་སྦྱོད་པའི་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཐར་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་
དོ། །ཡང་ངེ་ལྟར་ལེན་པ་མེད་པ་ཉིད་འདི་འཛོལ་ཅེན། དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་ལས་སོ། །ཞེས་ཐ་མར་ལྟ་བ་
ཀུན་རྫོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པ་ལ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཆོག་གསལ་ལས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།^༢ ཡང་

^༡ བསྟན་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠ དབུ་མ་ཡ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་
རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ། ༡༢༩༡་༡༢།

^༢ བསྟན་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠ དབུ་མ་ཡ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་
གསལ། ༢༩༩་༢༠།

ན་འདིའི་དོན་གཞན་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་པའི་
ངང་ཅན་རྣམས་ལ་ལས་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་མེད་པར་བལྟས་
ནས། གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་
སྒྱུར་ཅིང་། འཐད་པས་འཁོར་བ་པོ་བདག་མ་མཐོང་ཞིང་འཛིག་ཏེན་རྒྱང་
འཕེན་པ་དག་གིས། རི་ཅམ་དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་ག། །སྐྱེས་བུ་དེ་ཅམ་
ཉིད་དུ་ཟད། །བཟང་མོ་མང་ཐོས་གང་སྟེ་ག། །དེ་དག་སྒྱུར་ཀའི་རྩིས་དང་
འབྲ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས། བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་འགྱུར་
ལ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པའི་སྒྲ་ཤད་དག་ལ་རབ་རིབ་མེད་པ་
དག་པ་ལྟར་དངོས་པོ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོས་བཏགས་པ་བདག་དང་བདག་
མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་གཟིགས་པ་
བཙུགས་ལྟར་ཤད་ས། སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་
འགའ་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན། །ཅེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
འབྲེལ་པ་སྒྲ་མ་གཉིས་དང་འཆད་ཚུལ་གཅིག་པས། དང་པོ་ནི། གྲངས་
ཅན་པས་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པའི་ངང་ཅན་རྣམས་ལ་ལས་
དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་མེད་པར་བལྟས་ནས། བདག་ཏྟག་པ་ཡོད་ཅེས་
ཀྱང་བཏགས་སོ། །རྒྱང་འཕེན་པ་ལ་སོགས་པས། ཅི་ཅམ་དབང་པོའི་
སྟོང་ཡུལ་ག། །སྐྱེས་བུ་དེ་ཅམ་ཉིད་དུ་ཟད། །ཅེས་སྟེས་ནས་སྐྱེ་བ་སྒྲ་བྱིར་
འགྲོ་འོང་བྱེད་པའི་བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་རྒྱང་
པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྒྲ་སྟེགས་པའི་འདོད་པ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱང་

བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་བཤད་ཚུལ་སྟོན་བ་
ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གདུལ་བྱ་སྒོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ནམས་ལ། བདག་
དང་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་བྱིད་ཀྱིས་ཅ་ཤེ་ལས། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་
ཅིང་། །ཞེས་སོགས་དང་། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། བསོད་ནམས་མིན་བ་དང་
པོར་སྒྲོག། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་
གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག་བསྟན་ཅིང་། བྱད་བར་རྒྱུ་མ་གཉིས་ཀྱིས་
རང་བཞིན་མེད་བ་ཡང་དགག་བྱར་བཤད་ནས། ཡོད་མིན་མེད་མིན་སྟོན་
ཚུལ་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འགྲེལ་བྱེད་ནམས་བྱད་དུ་བསད་
ནས་སྤྱོད་པོ་ནམས་མགོ་སྟོར་བའི་ཆེད་དུ་བརྟུན་ཆེན་པོ་ལབས་བ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡང་འགྲེལ་བ་གསུམ་གསུམ་བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་བ་ན། སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་གདུལ་བའི་
རིམ་བ་བསྟན་པའི་བཤད་ཚུལ་གཅིག་དང་། རྒྱུ་མ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
ཕྱི་རོལ་བའི་འདོད་བ་བརྟུན་ནས། རྒྱུ་མ་གཉིས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་
བཞེད་བ་སྟོན་བ་ལ་སྟོར་བའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་ཅིང་། བཤད་ཚུལ་ཕྱི་
མ་ལྟར་ན། སྤྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག་སྟོན་
བ་ལ་སྟོར་བ་ཞིགས་ཤིང་། བཤད་ཚུལ་དང་པོ་ལྟར་ན་བྱིད་ཀྱིས་ལྟ་བུ་
འཛིན་ཚུལ་བཀག་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐ་མ་ལྟ་བ་ཀྱན་སྒྲོག་གི་སྐབས་སུ་
ཤེས་རབ་སྟོན་མེད། དོན་དམ་པར་བདག་དང་བདག་མེད་བ་འགའ་ཡང་

མེད་པར་བསྟན་པ་མཛད་པས། ཞེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་བསྟོམ་
པའི་ཆེ། བདག་དང་བདག་མེད་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པར་བསྟོམ་
དགོས་ཞེས་བཤད། ཆོག་གསལ་དུ་རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་དང་ས་ནས་བདག་
དང་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡང་དག་པར་གྱུ་བ་པ་མེད་པར་བསྟོམ་དགོས་
ཞེས་བཤད། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
མེད་པར་བསྟོམ་དགོས་ཞེས་བཤད་འདུག་པ། ལྷ་ལྷུབ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་
གཞུང་དང་འགྲེལ་བ་རྩི་མ་མེད་པ་རྣམས་སོར་བཞག་ནས། ཇི་ཙཱ་ཁ་
པས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ལས་གཞན་དུ་འདའ་བར་མི་བྱས་པས། ཆོས་རྗེ་ས་
སྐྱ་པཎྜི་ཉས་བཤད་པ་ལྟར་ལན་གྱིས་སྒྲིག་པར་མི་བྱས་ན། །དེ་ཡི་རྗེ་ས་
འབྲང་དམ་པའི་ལུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཛད་ན་མི་ལེགས་སམ།
གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལས་
དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་གྱུ་བ་ཉུ་བསྟན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་བར་བར་དོན་
དམ་བདེན་པ་བདེན་གྱུ་བ་ཉུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་
གསུམ་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་པ་མགོན་པོ་ལྷ་ལྷུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་དངོས་འགལ། གཉིས་པ་མ་གྱུ་བ་ན། ལྷ་ལྷུབ་ཀྱི་
ལུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་བའི་མཆོན་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་བདེན་གྱུ་བ་

རྩ་བ་སྟན་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་ཡིད་ལ་གང་བློས་བྱེས་པ་སྟེ། འོན་ཀྱང་རྫོང་བ་
ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་རྩ་ཁས་ལེན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་
ཏེ། དེ་འབྲའི་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་ཡང་མེད། མདོ་སྤེ་བ་ཡང་མེད། སེམས་ཅམ་
བ་ཡང་མེད། དབྱ་མ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་
རྩ་སྤྲོ་བས་བྱམ་བ་དང་ཚུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོང་རྩ་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་
དུ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། གང་ལ་བཅོམ་དང་སྒོ་
ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྒོ་མི་འཇུག་པ། །བུམ་ཚུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོང་
རྩ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྤེ་བས་སྤྱི་མཆན་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོང་རྩ་ཡོད་
ཀྱང་དོན་དམ་པར་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་ལས་མདོ་སྤེ་
པའི་འདོད་བ་བརྗོད་པའི་ཆེ། གཞན་ནི་ཀུན་རྫོང་ཡོད་པ་སྟེ། །དེ་དག་རང་
སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གསུམ་པ་གྲུབ་
སྟེ། སེམས་ཅམ་པས་ཀུན་བརྟགས་རྣམས་ཀུན་རྫོང་བདེན་པར་འདོད་
ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་
ཁས་ལེན་པའི་དབྱ་མ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཏུ་ཤང་སྤྱོད་པ་འབྲུལ་ཡང་ལྟ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ལ། ༥༧། མདོན་བ་ཀྱ། སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༤༣།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་༥༥། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་ཅ་བ། ༥༥༦-༥༥༧

བ་མ་འབུམ། དེ་ཕྱིར་རྩ་ཤང་གི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་
འདི་ཀ་སྒོམ་རྒྱུ་ལྟ་བ་མ་ཉོར་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མང་དུ་སྤང་མོད། འདི་
ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་བདུད་གྱིས་བར་ཆད་ཅོམ་པའི་ཆོག་ངན་
ཡིན་ཏེ། སྤྱལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱིམ་ལྗོངས་ལྟེ་བཅན་གྱིས། ངའི་ཡུལ་འདིར་ལྟ་
བ་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཀྱི་ལུགས་སུ་གྱིས། རྩ་ཤང་གི་ལྟ་བ་འཛིན་པ་བྱུང་ན་ཆད་པས་
གཅོད་དོ་ཞེས་བཀའ་ཁྲིམས་བཅས་པ་ཡང་མ་ཐོས་པར་ཟད་དོ། །དེས་
ན་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་རྩ་ཤང་བཀག་པ་ཡང་། སློད་སྤྱོད་ལས་
སྤྱར་པ་བཏབ་པ་འགོག་པར་མ་ཟད། ལྟ་བའི་འདོད་ཚུལ་གཙོ་བོར་བཀག་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྩ་ཤང་གིས་མདོ་སྤྲེད་གོངས་འགྲེལ་དུ་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་ཤེས་རབ་དབྱེད་སྒོམ་དུ་གསུངས་པ་མཐོང་ནས་འདི་སངས་རྒྱལ་
གྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ཞེས་རྟོག་པས་བྲིལ་བ་ན། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་
ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་པས་
སོར་དེ་བཟླས་གལ་ཏེ་སྒོམ་པ་ནི། །དེ་ནི་སྤྱང་ན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་
རྒྱ། །རྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞི་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་མང་
པོ་བྱངས་ནས་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་སྒོམ་
པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་དེ་འགོག་པར་མཛད་ཅིང་། བྱད་པར་
སྒོམ་རིམ་གསུམ་པ་ལས། གང་དག་ཅི་ཡང་མི་སེམས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༧ དབུ་མ་གྱི། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། སྒོམ་རིམ་བར་བ། ༡༩༢་༢།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༧ དབུ་མ་གྱི། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། སྒོམ་རིམ་གསུམ་བ། ༡་༢་༤།

བ་དེ་དག་ནི། འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་
ན་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ། །སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་སྤྱད་པར་ཡང་མི་
བྱའོ། །སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱི་བོ་སྤྱན་པོའི་དབང་དུ་མཛད་
ནས་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་སེམས་ཤིང་། ཞེས་རྩ་ཤང་གི་འདོད་
བ་བརྗོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ན་དེ་ཉིད་ལས། །དེ་སྤྱད་ཀྱང་སྤྱོད་པ་དེས་ནི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་
ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། དེ་སྤངས་ན་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་
འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ་ཞེས་སྤྱོད་ན་ནི་ཡང་དག་པའི་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་
དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡིན་པས། དེ་སྤངས་ན་རྩ་
བ་བཅད་པའི་བྱིར། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་
འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ་ཞེས་སྤྱོད་ན་ནི་ཡང་དག་པའི་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་
དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱད་
པར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྤྱོད་པས་ཀྱང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཤིན་ཏུ་བྱུར་
བྱིན་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ནི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །

དེ་སྐད་འཕགས་པ་ག་ཡ་གོ་རི་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་མདོར་བསྟུན་འདི་གཉིས་ཏེ། གཉིས་
གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ལོ། །འཕགས་པ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གསང་བ་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ།^༡ ཐབས་དང་
ཤེས་རབ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཐམས་ཅད་
བསྟུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོང་བ་
ནི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོང་
བ། ཐོས་པ་ཉུང་བ། བདག་གི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་བ། སྟེ་བོ་མཁས་པ་
ལ་བསྟེན་པར་མ་བྱས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚུལ་
མ་ཉོགས་པ། བདག་ཕྱང་བར་བྱས་པས་གཞན་ཡང་ཕྱང་བར་བྱེད་པ།
རིགས་^༢ པ་དང་ཕྱང་དང་འགལ་བའི་དུག་གིས་བཏབ་པའི་ཆོག་ནི་མཁས་
པ་བདག་ལ་ལེགས་སུ་འདོད་པས་ཐས་དུག་ཅན་བཞིན་དུ་རྒྱང་རིང་དུ་
ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་རྟེན་ཤང་དང་བྱེད་གཉིས་ལྟ་བུའི་སྟོམ་ཚུལ་
ལ་སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱེ་ལས་བདག་ཕྱང་གཞན་ཕྱང་གི་ལྟ་བ་ཞེས་
གསུངས་པ་དེ་གཟིགས་ཨི་བྱུང་།

མདོར་ན་སྟོམ་རིམ་གསུམ་པ་འདི་ལ་ཞིབ་ཏུ་ལྟས་^༣ ལ་ཕྱིན་ཆད་ལམ་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། དཀོན་བཙུན་གསུམ་ཀ། ། སྟོན་པ་བཙུན་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་བསམས་
ཀྱིས་མི་བྱུང་བ་སྟོན་པའི་མདོ། ༣༤༥་པ།

^༢ ག་གཏལ་ན་གཟིགས་༡༩༠༦་བ་གཟིགས་པ། ༥༤་པ་༡༤་རིག་པ།

^༣ ག་གཏལ་ན་མཚོ་སྐོས་༡༩༠༦་བ་མཚོ་སྐོས་༥༤་པ་༡༤་རིག་པ།

འོ་ར་བ་ལ་ལྷོག་ཤེས་བྱས་ན་མི་ལེགས་སམ། འོ་ན་མདོ་ལས་མ་མཐོང་བ་
ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གང་ལ་ཡང་
མི་ལྟ་བུ་བའི་མཆོག་ཡིན་པ་སོགས་བྲིད་གྱིས་འགོག་རིགས་པའི་བྱིར།
ཞེས་ཟེར་ན། འདི་ལ་རྩི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་ལས། འོ་ན་གང་ཡང་
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་མི་སྒྲོམ་པ་དེ་ཀ་སྒྲོམ་པའི་མཆོག་ཡིན། གང་ལ་
ཡང་མི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བའི་མཆོག་ཡིན། གང་ལ་ཡང་མི་སྒྲོད་པ་དེ་ཀ་སྒྲོད་
པའི་མཆོག་ཡིན་སྟུམ་ན་ནི། དེ་འདྲ་སྤྱོད་པ་དེ་ཉམས་ཉོགས་བཟང་བཟང་
འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་ཁེལ་བའི་བཀའ་བཀྲོན་
མཛད་ནས། འོ་ན་ཅི་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེ་ཀ་མཐོང་བའི་མཆོག་དང་།
གང་ལ་ཡང་མི་ལྟ་བུ་དེ་ཀ་ལྟ་བའི་མཆོག་ཏུ་རྒྱལ་བས་གསུང་འདུག་
པ་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། དེའི་དགོངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐབ་པར་ཡོད་པ་དོན་ཏུ་
གཉེར་ཞིང་གཟུ་བོར་གནས་ན་སྤར་གྱི་ཅིང་པོ་དེ་རྣམས་མ་ཡིན་གྱི། ས་
སྤྲུམ་མཁའས་པའི་མན་ངག་ཁུངས་མ་ཁོ་བོས་འཕོགས་པར་འདོད་དེ། དེ་
ཞིག་དུས་ལ་མ་གནང་བས། ཞེས་གསུངས་ནས་སྐབས་འདིར་གསལ་
བར་མ་བཤད་ལ། འོ་ན་ཀྱང་རྗེའི་གསུང་རབ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་
བོས་ཐུང་ཐད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

དེའི་དོན་ནི། སྤང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མདོན་སུམ་དུ་གཟིགས་

༡ སྤྱེའུམ་པར་མ། གསུང་འུམ་ཁ། རྗེ་ཅོང་ཁ་ག། རྩི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར། ༡༩༩་༥།

པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་དོར། ཡུང་སོགས་མེད་པའམ་ཡུང་སོགས་
མ་མཐོང་བ་དེ་ཀ་ཡུང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་བའམ་རྟོགས་པའི་
དོན་དུ་འཛིན་གོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བྱེད་འདོད་པ་ལྟར་
ན། རིགས་^༡ པ་འདི་ལ་ལན་ཐོབ་ཅིག །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་
ཅད་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་པའི་ཆེན་མེད་པར་སྒྲོམ་པ་དེ་ཤེས་བྱིན་གྱི་དོན་
སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱིན་གྱི་དོན་སྒྲོམ་པ་ལ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་
མི་བྱེད་པའི་སྒྲོས་བྲལ་དེ་སྒྲོམ་དགོས་པའི་བྱིད། རྟགས་དངོས། འདོད་ན།
མདོ་སྤྱད་པ་ལས། ^༡གང་ཆེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་དཀར་ནག་
ཆོས། །ཤེས་རབ་རྣམ་པར་བཤེག་ན་རྒྱལ་ཅམ་མི་དམིགས་ཆོ། །འཛིན་
རྟོག་དག་ན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གྲངས་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་དབྱ་མ་རྟོན་འབྲེལ་སྦྱང་པོ་
དང་། ཇི་བཅུན་བྱམས་པའི་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་། རྒྱུད་ལྷ་མ་རྣམས་སྤྱ།
འདི་ལ་གསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །གཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཐད་མེད། །ཡང་
དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཞེས་པས་ལམ་གྱི་དབྱ་མ་དེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་ལ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བཤད་འདུག་པ།
འཕགས་མཆོག་ལྷ་སྐྱབ་དང་མགོན་པོ་བྱམས་པའི་གསུང་ཐམས་ཅད་
རྟོག་པས་བརྗེས་ཏེ། གངས་རིའི་ཁྲིད་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཇི་ཅོང་ཁ་པ་ལ་

༡ ག་༡༠༥་བ་ན་རིག །༡༧༠༧་ན་ན་རིག །ད་༧༧་ལ་༡༩་རིགས།

༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར། ༣༧་ཤེས་རབ་སྒྲ་ཆོགས་ཀ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྤྱད་པ། ༡༧་ན།

ངན་སྐྱས་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་འདའ་བར་བྱེད་པ་ཁྱོད་ནི་འཛིག་རྟེན་སྤྱི་མ་
ཚོས་བཏང་བ་ཞིག་གོ།

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་གཞན་ཡང་དགག་པ་ནི། དེ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་མེད་མེད་དུ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་
གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟུང་པ་ལས།^༡ཡོད་དང་མེད་པ་འདི་
གཉིས་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་།^༢གང་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དེ་ནི་
མེད་ཅེས་བྲ། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་དེ་བཏགས་ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་
བ་ལས།^༣གལ་ཏེ་ཡོད་པ་སུན་སྤྱང་བས། །དོན་གྱི་དེ་ནི་མེད་པར་སྒྲན། །དེ་
བཞིན་མེད་པ་སུན་སྤྱང་བས། །ཡོད་པར་ཅི་ཡི་བྱིར་མི་སྒྲན། །ཞེས་གཞན་
གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ན། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།^༤འཛིག་
རྟེན་གངས་ཅན་ལུག་སྟུག་དང་། །གོས་མེད་བཅས་ལ་གལ་ཏེ་ཞིག་ །ཡོད་
མེད་འདས་བར་སྐྱ་བ་བྱིས། །ཞེས་དངོས་སྐྱ་བ་གཞིར་བཅས་ལ་སྐྱབས་
འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་བཀག་ན་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་བཤད་པ་
ཡིན་གྱི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བའི་རང་ལུགས་ནི། དེ་ཉིད་ལས།^༥“དེ་བྱིར་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །བསྟན་པ་འཆི་མེད་ཡོད་མེད་ལས། །འདས་

༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར། ༣༧། ཤེས་རབ་སྣ་ཆོགས་ཀ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། མདོ་སྟུང་པ། ༥་༡༠།

༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར། ༣༧། ཤེས་རབ་སྣ་ཆོགས་ཀ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། མདོ་སྟུང་པ། ༥་༤།

༣ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦། སྤྱིས་རབས་གོ། མགོན་པོ་སྐྱ་སྟུག། རིན་ཆེན་སྤེང་བ། ༢༤་༣་༡༥།

༤ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦། སྤྱིས་རབས་གོ། མགོན་པོ་སྐྱ་སྟུག། རིན་ཆེན་སྤེང་བ། ༢༤་༣་༡༤།

༥ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦། སྤྱིས་རབས་གོ། མགོན་པོ་སྐྱ་སྟུག། རིན་ཆེན་སྤེང་བ། ༢༤་༣་༡༧།

བ་ཟབ་མོ་ཞེས་བཤད་པ། ཆོས་ཀྱི་ཁུད་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ། ཞེས་སོགས་
ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བ་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། རྩི་བོ་ཉིད་ཡོད་བ་དགག་བ་བྱས་
བར་ཟད་ཀྱི། དངོས་པོ་མེད་བ་ཉིད་དུ་མ་སྦྱས་ཏེ། རི་སྐད་དུ་འདྲིག་རྟེན་
གདགས་བ་ལས། འདིར་ནི་ཡོད་ཉིད་འགོག་བ་སྟེ། མེད་ཉིད་ཡོངས་སུ་
འདྲིན་མ་^༡ཡིན། འག་པོ་མིན་ཞེས་སྦྱས་བ་ན། དཀར་པོ་ཡིན་ཞེས་མ་
བརྗོད་བཞིན། ཞེས་བཤད་དོ། ཞེས་འབྲུང་བ་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བ་
ལས། ས་ལ་སོགས་བ་དོན་དམ་བར་འབྲུང་བའི་རྩི་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་བ་
ཅ་མ་ཞིག་བྱེད་བར་ཟད་ཀྱི། གཞན་གྱི་རྩི་བོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྩི་
བོ་ཉིད་ཡིན་བ་མི་སྦྱབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་གསལ་
ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདི་མེད་བ་དང་ཡོད་བར་མི་སྦྱབ་ཀྱི། གཞན་གྱིས་
ཡོད་བར་བཏགས་བ་དང་མེད་བར་བཏགས་བ་འགོག་སྟེ། མཐའ་གཉིས་
བསལ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་སྦྱབ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་བྱས་འདུག་པ་འདི་ནི། ལུང་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
བརྒྱུད་བའི་ཉེས་བ་ཡིན་པས། ཁོ་བོས་ལུང་དོན་རྣམས་རིམ་བཞིན་དུ་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆོ། ལེགས་ལྗན་འབྲེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ༡༠༣༣་༡༩།

༢ ག་༡༠༩་བ་༡་མ་ཡིན། ༩་༡༠༩་ན་མ་ཡིན། ༩་༤༩་མ་ཡིན།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། དབུ་མ་ཆོ། ལེགས་ལྗན་འབྲེད། རྟོག་གེ་འབར་བ། ༡༥༠་༥།

༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠། དབུ་མ་ཆོ། དཔལ་ལྗན་རྒྱ་བཏགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ་མ། ༣༡༡་༡༩།

དེ་ཡང་མདོ་སྤྱད་པའི་དོན་ནི། ཆོས་གང་ཞིག་བདེན་པར་དམིགས་
པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པ་དེ་ནི་གནས་ལུགས་ཡིན་པས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དགག་བྱ་བཀག་
པ་ལ་བལྟས་ནས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིས་པས་བཏགས་
ཞེས་པ་ཡང་། དེ་བྱིས་པས་བཏགས་པ་ལྟར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །ལུང་
གཉིས་པའི་དོན་ཡང་། བྱིས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་
པར་ཡོད་ཅེས་བ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱར་བ་
འདེབས་པའི་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་
ཡང་མེད་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ཡང་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་བྱིད་འདོད་
པའི་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་གྱི་སྐབ་བྱེད་མིན་ནོ། །

རིན་ཆེན་འབྲེང་བའི་ལུང་སྤྱ་མའི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་སྐྱབ་བྱིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་ན།
འོན་ཀྱང་གྱི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པར་
ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་རིགས་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་བྱིད་མེད་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར། ཞེས་པ་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་མགོ་^༡མཚུངས་
ཀྱིས་འགོག་པ་ལ་རྟེན་པ་བྱི་མ་གཉིས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། འོན་རོ་བོ་

༡ ག་ཀྱང་ཀྱ་ན་འགོ། ༡༠༠་བ་ན་འགོ། ༥༧་ལ་འགོ།

ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ཡོད་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་མེད་
པ་སུན་སྤྱད་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་ལུང་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཆི་མེད་བདུད་ཅིང་གོ་འཕང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་
སྟེར་བའི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོས་
བའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཟབ་མོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཁོ་ནའི་ཁྱད་ཆོས་
ཐུན་མོང་མིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་སྟེ་བྱ་རིགས་ཏེ། འདི་ལས་
གཞན་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཆོས་སྟོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
བའི་དོན་ཤེས་པ་དེ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཆོན་རང་སྟེ་གང་ཟག་
དང་ལུང་པོ་རྩལ་སུ་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་ཁ་ཅིག་དང་། དྲང་སྟོང་སེར་སྤྱ་ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔར་གྲངས་ངེས་པར་སྤྲོ་བའི་རྩལ་སུ་འབྲང་བའི་
གྲངས་ཅན་པ་དང་། དབང་ལྷག་ཆེན་པོའི་སྤྱལ་པར་བཏགས་ནས་ཁྱུ་ག་
པ་པའི་སྟོབ་མར་ཁས་ལེན་པས་ཁྱུ་ག་ལྷག་པ་རིག་པ་ཅན་པ་དང་། བྱེ་
བྲག་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆོག་གི་དོན་ལྷག་ཏུ་འདུས་པར་སྤྲོ་བ་དང་།
གོས་མེད་གཅེར་བྱ་བ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་རྟག་དངོས་
སུ་སྤྲོ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ལ། གལ་ཏེ་ཞིག་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་ལས་འདས་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ལས་འདས་པ་རྟེན་
འབྲུང་སྟོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་སྤྲོ་བ་བྱིས་དང་ཅུང་ཟད་གྲང་སྤྱ་རུ་མི་

འོང་སྟེ། ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲོང་ས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཀྱི་དོན་ཅམ་
ངེས་ན་སྟེ་གས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱས་པར་སྟེ་རྒྱ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟེ་གས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་ལ།¹ ཞེས་ལྡན་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་
ཀྱི་ཚུལ་ནི་གང་ཡིན། སྟོབ་མ་ལ་པན་པ་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་ངེས་པའི་ཆོ།
བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ཡོད་དམ་ཞེས་འདྲི་ན། ཡོད་ཅེས་ལན་གདབ་པར་
བྱའོ། །བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེས་འདྲི་ན། ཡོད་པ་མིན་
ཞེས་སྟེ་བར་བྱའོ། །མེད་པ་མིན་ནམ་ཞེས་འདྲི་ན་མེད་པ་མིན་ཞེས་ལན་
གདབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལན་སྟོན་པར་གཟིགས་པ་
ན་སྟོད་སྟོང་པ་བདུབས་པ་བཞིན་ནང་ན་སྟོང་པོའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྟོན་
རྒྱ་མེད་པར་གསལ་ལོ་སྟེ་དུ་དགོངས་ནས་སྤར་བྱོན་ཏེ། ཞེས་འདུལ་བ་
ལུང་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། ཁྱེད་ལྟར་ན་སྟེ་གས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་
མཐའ་བྲལ་ཆེན་མོའི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེས་འདུག་པས། སྟོད་སྟོང་པ་བདུབས་
པ་བཞིན་ནང་ན་སྟོང་པོའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྟོན་རྒྱ་མེད་པར་གསལ་ལོ་
ཞེས་གསུངས་པ་རྩི་ལྟར་རིགས།

འཇིག་རྟེན་གདགས་པའི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་སྟེས་¹ པའི་ཆོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཀག་

¹ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥།འདུལ་བ་ག་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད། ༤༣༡༦།

² ག་ཀྱང་ན་ཀྱི་མེད་ཅེས་སྟེས་པའི་ཆོ། ༥༡༠༤་བ་མེད་ཅེས་སྟེས་པའི་ཆོ། ༥་༤༠༤་མེད་ཅེས་པའི་ཆོ།

པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་ཅེས་མ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རང་
བཞིན་མེད་པ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་གྱི། མེད་དགག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་འདི་ནག་པོ་མིན་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ན་ནག་པོ་རྣམ་པར་བཅད་
ཅམ་ཞེག་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་དཀར་པོ་ཡིན་ཞེས་མ་
འཕངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཆད་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་
དམ་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་བ་བཏབ་པའི་ཕྱིར། ལོག་པའི་ལྟ་
བ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་པའི་ཚུལ་ཅན་རྗེས་སུ་བརྗོད་
བས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལྟར་བཅོས་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུ་
འཕེན་པའི་འདོད་པ་བསྐྱབ་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པའི་
ཕྱོགས་སུ་བཀོད་ནས། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལྟར་ཁོ་
བོས་ནི་སྒྲེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་དགག་པ་སྒྲིམ་པ་ན། རོ་བོ་ཉིད་
ཡོད་པ་དགག་པ་བྱས་པར་ཟད་གྱི། དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ནི་མ་སྒྲིམ་
ཏེ། ཞེས་གསུངས་ནས། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འཛིག་རྟེན་གདགས་པའི་ལུང་
དེ་བྱངས་སོ། །

དེ་ཡང་ཕྱོགས་སུ་འདི་དོན་ནི། སྒོ་བ་དཔོན་འདུས་བཟང་ལ་སོགས་པ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆོ། ལེགས་ལྡན་གྱི། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ༡༠༣༩་༣།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆོ། ལེགས་ལྡན་གྱི། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ༡༠༣༩་༡༡།

ཁ་ཅིག དབུ་མའི་བསྟན་བཅས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་
པར་བཤད་པ་ལ། དེ་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་
ན། གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བས། ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བ་བཏབ་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ལན་གྱི་དོན་ནི། ཁོ་ཐོ་ཅག་ལ་ཐ་སྙད་ཐམས་
ཅད་ལ་སྦྱར་བ་བཏབ་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཁོ་ཐོ་ཅག་གིས་དོན་དམ་པར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་ཐོ་ཉིད་མེད་ཅེས་སྒྲིམ་གྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་ཅེས་
མ་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་དོ་ཐོ་ཉིད་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་སློ་དེས་རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་དོན་ནོ། །འོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
སློ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་རྟོགས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་
རྟོགས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་མེད་དགག་ཡིན་གྱི།
མ་ཡིན་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སློ་
དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་ཡོད་པར་ཡང་མ་རྟོགས་
ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་མེད་དགག་ཡིན་གྱི་མ་ཡིན་
དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་སྟུན་
རས་གཟིགས་བརྒྱལ་བྱགས་ལས།^༡ ཁོ་ཐོས་མེད་པར་དགག་པའི་ཚུལ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། དབུ་མ་ཞེ། ཐུན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་བྱགས། འགྲེལ་བཤད་སྟུན་
རས་གཟིགས་བརྒྱལ་བྱགས། ༢༡༡་༡༠།

གྱིས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་དགག་པ་བྱས་པར་
ཟད་ཀྱི་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ནི་
མ་སྐྱས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མི་འཆད་པར་དངོས་པོ་
མེད་པ་ཉིད་དུ་ནི་མ་སྐྱས་ཞེས་པའི་མེད་པ་དེ་མེད་ཅམ་ལ་བྱས་ན་ཆོས་
གཞན་མེད་ཅམ་འཕངས་ན་མ་ཡིན་དགག་དུ་འགྱུར། ཞེས་སྐྱད་གོས་
པས། འིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལས་དགག་བསྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་གསུངས་པའི་དོན་ཆ་ཅམ་ཡང་མ་གོ་བའི་ལོག་རྟོག་གོ། ། གཞན་
ཡང་། འཇིག་རྟེན་གདགས་པའི་ལུང་འདིས་བྱེད་རང་འདོད་པའི་མཐའ་
བྲལ་ཆེན་མོ་དེ་བསྟན་པར་འདོད་ཅིང་། བྱེད་རང་འདོད་པའི་མཐའ་བྲལ་
ཆེན་མོ་དེ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་གྱི། མེད་དགག་མ་ཡིན་ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི་
བྲན་པ་རྣལ་དུ་མི་གནས་པའི་གཏམ་སྟེ། འེས་རབ་སྟོན་མེ་འགྲེལ་བཤད་
དང་བཅས་པར། མེད་པར་དགག་པའི་ཚུལ་གྱིས། ཞེས་ཆོག་ཟུར་བྱིན་
པར་སྟོས་ནས་སྐབས་དེར་བསྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་དུ་གསལ་བར་
གསུངས་པའི་བྱིར། བསྐྱལ་པར་བསམ་ཀྱང་ལན་ཐེབ་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་
པ་མིན་ནོ། །རྟོག་གོ་འབར་བའི་དོན་ཡང་། ས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་
འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མིན། ཞེས་པའི་ཆོག་དེས་ས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་
པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོར་མེད་པ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་
མེད་པའི་ས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཆོག་
གསལ་གྱི་དོན་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་

པར་མི་སྐྱབ་སྟེ། གཞན་གྱིས་ཡོད་པར་བཏགས་པའི་བདེན་བྱུང་དང་།
གཞན་གྱིས་མེད་པར་བཏགས་པའི་ཐ་སྐྱད་དུ་མེད་པ་བསལ་ནས། མཐའ་
དེ་གཉིས་དང་བལ་བའི་དབུ་མའི་ལམ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་རང་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཐམས་ཅད་ཤེས་བྱེད་དུ་
བླངས་ནས་ཡང་བའི་གནས་ལ་ངོ་ཆ་བ་མེད་པར་བྱང་རྒྱལ་དུ་མ་སྐྱབ་པར་
བླན་པས་བྱངས་མཛོད་ཅིག །

གཞན་ཡང་། བྱེད་ཐལ་རང་གཉིས་ལྟ་བུ་མཐུན་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་
ལུགས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་ཁས་ལེན་པར་འདུག་
པ་ཉོན་ཅིག །འོ་ན་དབུ་མ་སྐྱང་བ་ལས། །པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དག་ནི། ཅིག་ཤོས་དགག་པ་གཞན་སྐྱབ་པ་མེད་ན་
མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡང་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡོད་མེད་གཉིས་
པན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་དུ་ཁྱོད་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་ནི་
རིགས་པ་གང་ཞིག །ཆོས་གང་ཞིག་ཡོད་པ་རྣམ་པར་བཅད་པས་དེ་མེད་
པར་གོ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན་ལུང་འདི་སྐྱེ་རི་བཞིན་
དུ་ཁས་ལེན་ཅིང་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཁས་ལེན་པ་ཁྱོད་ལ་རྒྱད་པ་འབའ་
ཞིག་འབྱུང་གི །མདོན་པར་མཐོ་བ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འབྱུང་ངོ་། །ལུང་

༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༩༡ དབུ་མ་ས། རྫོང་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྲི་ལ། དབུ་མ་སྐྱང་བ། ༡༩༥༥་༡༩།

དེའི་དོན་ལ་བྱེད་ཀྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མ་སྐྱེས་པ་བདེན་
ཡོད་འགོག་མི་རྒྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། བདེན་ཡོད་མ་ཡིན་ན། བདེན་
མེད་ཡིན་པས་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་མིན་ཞེས་དང་། འོ་ན་སྤྱི་གྲུ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་བདེན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་
ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལ་བྱེད་པ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་ཞེས་སྐྱེས་འདུག་
པ། འདི་ནི་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞབས་འབྲེན། ཚད་མ་ཞེན་ལུལ་
ལ་འབྱུང་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཚད་མ་ཞེན་
ལུལ་ལ་འབྱུང་པར་ཐལ། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེན་མེད་དུ་ངེས་ནས་
བདེན་མེད་མིན་པ་ཅིག་སྤེད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་
གང་རྣམ་པར་གཙོད་པ་མེད་ན། མེད་པ་དེ་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་
གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་དག་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པར་བྱེད་པ་དག་
ཡིན་ནོ། །གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་
ནི་སྤང་པོ་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལུས་ཅན་དང་
ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡོད་མེད་གཉིས་པན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༡། དབུ་མ་སྤང་སྟོབས་དཔོན་ཀ་མ་ལ་གླེ་ལ། དབུ་མ་སྤང་བ། ༡༣༩༣-༡༣༩༤།

གང་ཞིག །ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གཉིས་མིན་གྱི་སྤང་གསུམ་སྤྱོད་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་དངོས་འགལ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དར་ཐལ།
གཞི་ཆོས་ཅན་ཆད་གྲུབ་གཅིག་གི་སྤྱོད་དུ་ཡོད་པ་ཡང་མིན་མེད་པ་ཡང་
མིན་པ་གཅིག་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་བྲུབ་ན། གཉིས་མིན་
གྱི་སྤང་གསུམ་དེ་གང་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དཔེར་ན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གསུམ་
ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལས། ཆད་མའི་མཆན་གཞི་མཐར་ཐུག་པ་གཅིག་གི་
སྤྱོད་དུ། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པས། རྗེས་
སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་གཙོ་དུ་མི་འགྲུབ་ན། ཆད་མ་
ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གཉིས་མིན་གྱི་སྤང་གསུམ་ཁས་ལེན་
དགོས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

ཁྱེད་རང་གི་ཆོས་རྗེ་གཡག་པས་ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་
གངས་མ་ངེས་ཏེ། ཆད་མ་དེ་ཆད་མ་ཡིན་ཞིང་མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མ་ཐོས་སམ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཡོད་མིན་མེད་མིན་མི་འདོད་ན། འོན་ཏེ་ཤེས་སྤྱོད་པོ་ཀུན་ལས་
བརྟུས་ལས། །ཡོད་མིན་མེད་མིན་གཉིས་ཀ་མིན། །གཉིས་ཀའི་བདག་
ཉིད་མིན་པའང་མིན། །མཐའ་བཞི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡི། །དེ་ཉིད་དབྱེ་མ་
པ་ཡིས་རིག། ཅེས་གསུངས་པའི་གོ་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ལ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༥། དབྱེ་མ་ཆ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ། ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་པོ་ཀུན་ལས་
བརྟུས། ༡༩༣༡༩།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། ཡོད་པ་ཡང་བདེན་པར་མེད། མེད་པ་ཡང་བདེན་
པར་མེད། གཉིས་ཀ་ཡང་བདེན་པར་མེད། གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཡང་བདེན་
པར་མེད། ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས། དེ་ལ་བྲིད་གྱིས་འོན་མེད་པ་
བདེན་པར་འདྲིན་པའི་བདེན་འདྲིན་དེ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ནམ་ལྟན་སྐྱེས་
ཡིན། དེ་འདྲ་གང་ཟག་སྤྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་ངི་བ་དང་། ཡང་ཡོད་
པ་བདེན་པར་མེད་ཅེས་སྐྱེས་པའི་ཆེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་སོགས་བྲིད་
གཞིར་གཟུང་བ་ཡིན་ནམ། བྲིད་ཆོས་སུ་གཟུང་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་
བྲིད་གཞི་ཡོད་མེད་སོགས་བཞི་པོའི་སྟེང་དུ་འགོག་རྒྱུའི་མཐའ་བཞི་པོ་
དེ་གང་ཡིན། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བྲིད་ཆོས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་སྐྱེས་པའི་
མཐའ་བཞི་པོ་དེ་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་འགོག་པའི་བྲིད་གཞི་བྲིད་ལ་སྟོན་
རྒྱུ་མེད་དེ། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེས་པ་གཅོད་པའི་ཆེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་
པར་བྲིད་གྱིས་ཁས་ལྡངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དགག་པ་བྱས་མོད། འོན་
ཀྱང་། མེད་པ་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་བདེན་འདྲིན་ལྟན་སྐྱེས་མེད་ཀྱང་།
མེད་པ་ཡང་བདེན་པར་མེད། ཅེས་སྐབས་འདིར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ནི། ཡོད་པ་མིན་པ་བདེན་པར་བྱུང་བ་སྤིང་ན། མེད་པ་བདེན་པར་བྱུང་བ་
ཡང་སྤིང་དགོས་པའི་གནད་གྱིས་སོ། །དེ་ཡང་དགོས་ཏེ། ཡོད་པ་མིན་ན་
མེད་དགོས་པས་སོ། །བྲིད་ལ་འདི་ངི་བར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་
པར་འདྲིན་པའི་སྐྱེས་སྐྱེས་ཡོད་དམ་མེད། མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་པར་
ཐལ། བྲིད་རང་འདོད་པའི་མཐའ་བཞི་སྐྱེས་བྱལ་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་

ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱེད་རང་འདོད་པའི་སྤྱོད་བྲལ་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མེད་པ་མིན་ནོ་སྟེ་འདྲི་ན་ནམ་མི་འདྲི་ན། མི་འདྲི་ན། དེས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མིན་ནོ་སྟེ་འདྲི་ན་ཡང་མི་འདྲི་ན་དགོས་ཤིང་། དེ་གཞན་
གཉིས་ལའང་མཚུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་སྤྱོད་
པའི་མཐའ་བྲལ་གྱི་འདྲི་ན་སྤངས་མེད་པར་འགྱུར་བས། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་
པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་སྤྱོད་བྲལ་བསྐྱོམ་པ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་འདི་ལ་མཐའ་བྲལ་གྱི་
དོན་རྟོགས་པར་ཆང་སྟེ་འདི་ལ་མཐའ་བྲལ་གྱི་དོན་མ་ཆང་ན། དཀོན་
ཅོག་བཅེགས་པ་ལས།^༡ འོད་སྤངས། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ་
ཁེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ། ཁཐའ་དེ་གཉིས་སྤངས་པ་ནི་དབྱ་
མའི་ལམ་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་ཡང་མཐའ་བྲལ་གྱི་དོན་མ་ཆང་
བར་འགྱུར་བས། སངས་རྒྱུ་ལ་འབྱུང་བ་མངའ་བར་འགྱུར་ཞིང་། རྟག་
ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་ལམ་དེ་དབྱ་མའི་ལམ་མིན་པར་འགྱུར་
རོ། འོན་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་པོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་སྤངས་པ་དང་། དབྱ་མ་
འབྱུང་པ་ལས།^༢ སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་བསྤྱོད་བྱ་གཞན་སྤྱོད་པ་དེ་རྒྱ་ཡིན་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༧ དཀོན་བཅེགས་ཆ། སྤོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། དཀོན་མཆོག་
བཅེགས་པ། ༣༤༠༡༤།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྡན་རྩ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་འབྱུང་པ། ༥༤༤༡།

ན། ཡོད་པའམ་འོན་ཏེ་མེད་དང་གཉིས་ཀ་གཉིས་བྲལ་ཞིག་སྐྱེད་མང་།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་
འགལ་ལོ། ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལོག་ཏྟག་འགོག་
ཚུལ་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་^༡། མཐའ་བྲལ་གྱི་ཚུལ་ལ་
ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་ཡོད་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་མཐའ་
དང་བྲལ་ཚུལ་ངེས་པར་སྒྲུར་དགོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་དོགས་
པའི་གཞི་རྒྱུད་བས་དགག་པར་སྒྲ་བའི་ཕྱིར།

ད་ནི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་དང་། འབྲུག་པ་སོགས་ལས་
གསུངས་པའི་མཐའ་བཞི་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་རྩེ་ཙུང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་
དང་མཐུན་པར་ཁོ་བོས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་
པ་ཡང་མིན། མེད་པ་ཡང་མིན། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡང་མིན། ཡོད་མེད་
གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཡང་མིན། ཞེས་པའི་ཆོག་ཙམ་ཞིག་བཀའ་དང་བསྟན་
བཅོས་རྣམས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་
མིན་ཞེས་པའི་དོན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་མིན་ཞེས་པ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་གཏན་མེད་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་ཞེས་པ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་དང་། གཉིས་ཀ་

༡ ག་༡༡༡་བ་༡་གྱིས། ༡་༡༡་ན་༡་གྱིས། ད་༥༠༩་ཙུང་གྱིས།

མིན་^༡ བ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གང་རུང་མིན་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྐབས་འདིའི་ཡོད་མིན་ཞེས་པ། རོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཡོད་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཅི་དགོས་ཞེས་པའི་འཇུག་འགྲེལ་དུ། དབྱ་མ་ལས་ཀྱང་། ^༢འབྲས་བུ་རོ་བོ་ཉིད་ཡོད་ན། །རྒྱས་ནི་ཅི་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད། །ཅེས་ཅ་ཤིང་ལུང་བངས་ནས་སྐབས་འདིའི་ཡོད་པ་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་བཤད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྐབས་འདིའི་མེད་པ་ཡང་གཏན་མེད་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། མེད་ལ་འང་དེས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་པའི་འཇུག་འགྲེལ་ལས། ^༣བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་མིན་པར་གྱུར་པ་ལ་ཡང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། བོང་བུའི་རྩ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་སྐབས་འདིའི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་བོང་བུའི་རྩ་ལྟར་གཏན་མེད་ལ་བཤད་འདུག་པ། འདིས་ཡོད་པ་མིན་ན་མེད་པས་བྱུང་བ་ཅེས་བསྟན་འདུག་གམ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་བསྟན་འདུག་མིག་སྟེ་ལ་ལེགས་པར་སྟོས་ཤིག །གཉིས་གཉིས་ལ་དེས་ཅི་བྱ། ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་རྒྱས་མི་སྐྱེད་དེ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

^༡ ག་༡༡༡་བ་ལ་མིན་པ། ༡༡༡་ན་ལ་མིན་པ། ༥༠༥་༡༠་མེད་པ།

^༢ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྟུང་མ། ༥༥། དབྱ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྐྱ་སྒྲུབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༥༤་༡༡།

^༣ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྟུང་། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ།འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༤༥༥་༡༥།

གཉིས་དང་བྲལ་ལའང་དེས་ཅི་བྱ། །ཞེས་པའི་དོན་འདི་ལ་རྩི་ཙོང་ཁ་
བ་རྩིས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཞིག་རྟེན་སྣང་ནས། རིགས་^༡
བ་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཡོད་མེད་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མིན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པའང་མིན་ཞེས་པའི་འབྲུ་བསྐྱོན་ལ་དངོས་
འགལ་ཡིན། འདི་ལ་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་འཆོགས་ལ་
ལན་ཐོབ་ཅིག །ཅེས་པའི་སྐྱོན་གཏམ་ཡི་གེར་གྱིས་འདུག་པ། ཁྲོད་ཀྱི་
དངོས་འགལ་ཐམས་ཅད་འདི་འདྲ་ཤིང་ཤིང་ཉུང་ཤིང་ཉུང་ཤིང་ལྟར་
ལ་འབྲུ་དེ་འདྲ་བསྐྱོན་པ་རྩི་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྲས་སུའི་གསུང་རབ་ན་
འདུག །རྩིས་འབྲང་སུ་ཞིག་གིས་སྤྲོས། ཁྲོད་ཀྱིས་སྐྱོན་ཅིག །འོ་ན་ལྷང་
དེའི་དོན་རྩི་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན། སྐྱོན་ཆད་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་མ་བཤད་
མོད། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་འདུག་འགྲེལ་དང་བསྐྱོན་ན་ཡོད་མེད་གང་རུང་
མིན་པ་མི་སྲིད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

མདོར་ན་ལྷང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་ན། ཆོས་ཐམས་
ཅད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་གཏན་ནས་མེད་པ་མིན་ཡོད་མེད་གཉིས་
ཀ་མིན་ཡོད་མེད་གང་རུང་མིན་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གཞན་
རྣམས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་བྲངས་ཐེན་ལ། གཉིས་དང་བྲལ་ལའང་དེས་ཅི་བྱ།

༡ ག་༡༡༩་ན་ཙ་རིག་པ། ཏ་༡༡༩་ན་ཙ་ཙ་རིག་པ། ད་༥༠༩་ཉ་རིག་པ།

ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས།¹གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པ་ཡང་མིན་མེད་
བ་ཡང་མིན་པའི་འབྲས་བྱ་གང་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་ཡང་
རྒྱུ་དེ་དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ངོ་བོ་སྤངས་པའི་
འབྲས་བྱ་ཡོད་པ་མིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་
སྟོན་ན། ཡོད་པ་ཡང་མིན་མེད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །ཞེས་དེ་དག་བཀག་
བས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཆེ་འདི་གཉིས་ཀ་
མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ། ཡོད་པ་ཡང་མིན་མེད་པ་ཡང་མིན་པ་མི་སྟོན་པ་ཉིད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཞེས་པའི་
ཆོས་སྐད་འདི་ནི་སྒྲིན་པོ་རིག་པ་མི་ཤེས་པ་མང་པོས་གསུང་རབ་ལ་
སྟངས་ཅུག་ནས་ལྟ་བ་བཟང་བཟང་མོར་བྱས་པའི་སྒྲིན་གཏམ་ཡིན་གྱི།
མཁས་པ་རིག་གནས་དུ་མ་ལ་སྤྱངས་ཤིང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྤྱ་སྤྱུབ་ལབ་
སྤྱས་གྱིས་བཀའ་བའི་ལམ་སྟོལ་འདིར་ཞུགས་པ་རྣམས་གྱིས་ཁས་ལྷང་
བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། སྤྱ་སྤྱུབ་གྱི་སྤྱས་གྱི་སྤྱ་བོ་དཔལ་ལྷན་ཆོ་བས་འཇུག་
འགྲེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་ཅིང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཞན་གྱི་གཞུང་དུ་འང་
རྒྱས་པར་བཀག་པའི་སྤྱིར།

དེ་ཡང་སྐབས་སུ་བབ་པ་འཇུག་འགྲེལ་ལས་བཀག་ཚུལ་བཤད་
ན། དེ་ཉིད་ལས།¹གང་གི་ཆེ་འདི་ཉིད་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ། ཡོད་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠། དབྱ་མ་ལ་དཔལ་ལྷན་ཆོ་བ་གསལ་གྱི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༩༥༩་པ་༩༦༡

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠། དབྱ་མ་ལ་དཔལ་ལྷན་ཆོ་བ་གསལ་གྱི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༩༥༩་པ་༩༦༠

བ་ཡང་མིན་མེད་བ་ཡང་མིན་བ་མི་སྲིད་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཆིག་འདི་རྒྱང་པའི་དོན་ལ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་
ཡོད་བ་ཡང་མིན་མེད་བ་ཡང་མིན་བ་སྲིད་དམ་མི་སྲིད། སྲིད་ན། རང་
འགྲེལ་ལས།^༡ ཡོད་བ་ཡང་མིན་མེད་བ་ཡང་མིན་བ་མི་སྲིད་བ་ཉིད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ། མི་སྲིད་ན། དེ་སྲིད་པར་
ཐལ། བྱེད་རང་རྣམས་འདོད་པའི་མཐའ་བྲལ་ཆེན་མོ་བེར་བའི་གཅིགས་
པོ་ཆེ་དེ་ཡོད་བ་ཡང་མིན་མེད་བ་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
འདི་དག་ལ་བྱེད་ཅག་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཁས་ལེན་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་
པར་བསམས་ཀྱང་གསུང་རབ་དང་མཐུན་པའི་ལན་ཐེབས་པའི་གོ་སྐབས་
ག་ལ་ཡོད།

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འགྲེལ་བ་ཆིག་གསལ་ལས།^༢ དེ་
ཞིག་གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་བ་མིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བར་ཉོགས་ན། དེའི་ཆེ་འདི་ལོག་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་
འདི་ལོག་པར་བཟུང་གྱུར་ན། །མི་མཁས་རྣམས་ནི་ཆུད་ཀྱང་ཟ། །འདི་
ལྟར་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡི། །མི་གཙང་དེར་ནི་བྱིང་བར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་
དོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་མི་འདོད་ན་ནི། དེའི་ཆེ་
ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་འདི་དག་དམིགས་སུ་བེན་ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ།

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༦༠དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེན་པོ་གསལ་བ། འབྲུག་པ་རང་འགྲེལ། ༢༠༡༤་༣༡

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༦༠དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེན་པོ་གསལ་བ། དབུ་མ་ཆིག་གསལ། ༣༤༤་༡

དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མིན་ནོ། །ཞེས་
པ་འདི་ངེས་པར་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤངས་ན་ཆོས་
ཀྱིས་འཁོངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱིས་ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་
འགྱུར་རོ། །རི་སྐད་དུ་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། གཞན་ཡང་འདི་ནི་ལོག་
བཟུང་ན། །ལྷན་པོ་མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། །སྟོང་བས་མ་རུངས་བདག་
ཉིད་ཅན། །མནར་མེད་པར་ནི་སྤྱི་^༡ཚུགས་འགྲོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དེ་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་མིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན་བྱེད་ཆེན་པོ་ཤུག་
མཆོག་པས། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མིན་
མེད་མིན་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་པ་
ཉིད་མཐར་ཐུག་མིན་པར་ཁས་ལྷངས་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱ་བའི་དགོངས་
པར་བསྐྱབ་པའི་ཡི་གེའི་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བསྟན་བཅོས་བཅུ་མས་
འདུག་པ་ནམས་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཅིག་པོ་འདིའི་འོག་
ན་ཉལ་འདུག་གམ་མི་འདུག་བྱེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་མིག་སྤྱེ་ལ་
སྟོས་ཤིག །

ཡང་། ^༢གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་

^༡ ག་༡༡༣་བ་ན་སྤྱི་བོ་ཚུགས། ༡༡༡་ན་སྤྱི་བོ་ཚུགས་འགྲོ། ༥་༡༡་༤་སྤྱི་བོ་ཚུགས་འགྲོ། ཆོག་
གསལ་དུ་སྤྱི་ཚུགས།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འདུག་པ། ༥༩༦་༤།

སྐབས་སུ་རྩི་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་ས་བཅུ་པའི་མདོ་དང་། འཕགས་
བ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དངོས་
པོར་བཤད་པ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་བཤད་པ་ལུང་དང་འགལ། རིགས་
པ་དང་འགལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགག་པའི་ཡི་གེ་ཆེས་མང་བ་བརྩམས་
འདུག་ནའང་། རྟོགས་པ་ཡོད་པ་ཆེར་མི་འདུག་པས། བྱེད་ཀྱིས་དགག་
པ་ཐམས་ཅད་འདི་དང་འབྲལ་ཞེས་བརྟེན་མཚོན་པ་ཅུམ་ཞིག་བཤད་ན། དེ་
ལ་བྱེད་ཀྱིས་ལུང་དང་འགལ་ཚུལ་ལ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་དང་འགལ་ཏེ།
ཅ་ཤེས་ལས།^༡ འགགས་ན་རྒྱུན་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་དང་། གལ་
ཏེ་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་ན། །དངོས་མེད་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོ་
གཞན་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། །དངོས་མེད་ཡིན་པར་སྐྱེ་བོ་སྤྲ། །ཞེས་དང་། གལ་
ཏེ་རྒྱ་འགགས་འབྲས་བུ་ན། །རྒྱ་ནི་ཀུན་ཏུ་འཕོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
དང་། འགགས་པ་འགག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་དང་། ཟད་ལ་འགྱུར་
བ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཟད་ལ་འཇིག་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
དང་།^༢ འཇིག་ལ་ཡང་སྐྱེ་མེད་པའི་བྱིར། །རྒྱན་ནི་ཆད་པར་ཐལ་བར་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་རྒྱ་ལྷན། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༤༡༠།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་རྒྱ་ལྷན། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༤༡༥།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་རྒྱ་ལྷན། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༤༡༧༠།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་རྒྱ་ལྷན། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༡༤༡༦།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་རྒྱ་ལྷན། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༤༠༩།

^༦ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་རྒྱ་ལྷན། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༤༠༧༠།

^༧ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་རྒྱ་ལྷན། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༤༡༥།

འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །ཞེས་སྒྲིམ་འདུག་པ། དེམ་པ་བཞིན་དུ་
བཤད་ན།

བྱིད་ཀྱིས་ལུང་འགལ་དང་པོ་འདི་ནི་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
གཞུང་ལ་གོ་བ་ཅུང་ཟད་རྟེན་པ་ཡན་གྱིས་སྤྲུགས་ཁྲིལ་འདུག་པའི་དགག་
པར་འདུག་པས་བྱིད་རང་སྐྱེ་ཆགས་ལངས་པའི་གཏམ་དུ་སྒྲུང་སྟེ། གཞུང་
འདི་ནི་བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱ་བས་ས་བོན་འགགས་མ་ཐག་པ་སྐྱ་གུའི་དེ་མ་ཐག་
རྒྱེན་དུ་འདོད་པ་འགོག་པའི་གཞུང་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱ་བས་
ས་བོན་སྐྱ་གུའི་སྤྲ་རོལ་དུ་འགགས་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས། སྐྱ་གུའི་དེ་མ་
ཐག་རྒྱེན་དུ་འདོད་པ་ལ། དཔལ་མགོན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས། ས་བོན་ཆོས་ཅན།
སྐྱ་གུའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱ་གུའི་སྤྲ་
རོལ་དུ་འགགས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། ཅེ་
སྟེ་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་པར་ཡང་ས་བོན་འགགས་པར་འདོད་ན་ནི། དེ་ལྟ་ན་
ས་བོན་འགགས་ན་སྟེ་མེད་པར་གྱུར་ན་སྐྱ་གུའི་རྒྱེན་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་
ལ། ས་བོན་འགགས་པའི་རྒྱེན་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདི་གཉིས་ཀ་རྒྱ་
མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་པའི་བྱིར། འགགས་ན་རྒྱེན་ཡང་གང་ཞིག་
ཡིན། །ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་སྒྲིམ་པ། མཁས་པ་
གཞན་གྱི་འཕྲིན་ལས་མ་བཟོད་པར། །དོན་མེད་དགག་པའི་ཁུར་པོ་ཆེར་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༩༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༩་༢༠།

གཟུང་ནས། །རང་གི་རང་མཚན་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་འགའ། །གཞན་
ལུགས་འགོག་པའི་ངལ་བ་དྲོལ་ན་ལེགས། །ཞེས་སྒྲུབ་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ། གལ་ཏེ་དངོས་སོ་མ་གྲུབ་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
ཡང་། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་སོ་བདེན་གྲུབ་བཀག་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་
ཡང་དངོས་མེད་བདེན་གྲུབ་ནི་མ་བཀག་པས་དེ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་
སྟོན་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས། དོན་ནི་བྱམ་པའི་དངོས་སོ་རང་བཞིན་
ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པའི་དངོས་སོ་མེད་པ་བྱམ་པ་ཞིག་པ་རང་
བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་པ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་སོ་
ད་ལྟར་བའི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཞིག་པ་ནི་བྱམ་པའི་
དངོས་སོ་དེ་མེད་པ་ཡིན་པར་འདི་གཉེན་ན་སྒྲེ་བོ་དག་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིའི་སྔ་འགྲེལ་དུ། ཆོག་གསལ་
ལས།^༡འདིར་སྒྲུབ་པ། གལ་ཏེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་སོ་བཀག་མོད་ཀྱི། དེ་
ལྟ་ན་ཡང་དངོས་སོ་མེད་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་འགལ་སྒྲེ་ཡོད་པས་དངོས་སོ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་སོ་
མེད་པ་བཞིན་ནོ། །བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དངོས་སོ་མེད་པ་ཉིད་ཡོད་
ན། །དངོས་སོ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ།
གལ་ཏེ་དངོས་སོ་མ་གྲུབ་ན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གསལ་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༢༡༩་༢།

འོན་འདིར་དངོས་མེད་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། བུམ་པ་
ཞིག་པ་ལྟ་བུ་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་དངོས་མེད་བདེན་གྲུབ་
འགོག་པ་ལས། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པའི་བུམ་པའི་^༡དངོས་མེད་
བདེན་གྲུབ་འགོག་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། སྐབས་འདིར་བུམ་པ་
ཞིག་པ་ལ་དངོས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐོགས་སྡེ་སྡེ་
བ་པོས་དེ་དངོས་མེད་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་
དགག་བྱ་བུམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་དངོས་མེད་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱ་འགགས་འབྲས་བྱ་ན། །རྒྱ་ནི་ཀུན་ཏུ་འཕོ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་པའི་གཞིན་བྱེད་ཡང་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གཞུང་
འདིའི་དོན་ནི། བ་ཕོ་པོས་རྒྱ་འགགས་ནས་འབྲས་བྱའི་བདག་ཉིད་དུ་
སྦྱེ་བ་ཡིན་པས། གལ་ཏེ་རྒྱ་ས་ནི་འབྲས་བྱ་ལ། །རྒྱ་མ་སྦྱིན་པར་འགག་
གྱུར་ན། །ཞེས་པའི་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་རྒྱ་
འགགས་ནས་འབྲས་བྱའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་ན། རྗེས་གར་མཁན་ཆ་
ལུགས་གཅིག་བཏང་ནས་གཞན་ལེན་པ་ལྟར། རྒྱ་ནི་དུས་ཀུན་ཏུ་^༢འཕོ་བ་
ཅོམ་དུ་འགྱུར་བས། འབྲས་བྱ་སྡེ་མེད་གསར་སྦྱེ་^༣མི་སྲིད་པར་འགྱུར་

༡ ག་༡༡༥་ན་ལུམ་པའི། ཉ་༡༡༦་བ་ན་ལུམ་པའི། ད་༥༩་ལ་ལུམ་པ།

༢ ག་༡༡༥་བ་ཀ་ཀུན་དུ། ཉ་༡༡༦་བ་ཀ་ཀུན་དུ། ད་༥༩་ན་ཀ་ཀུན་དུ།

༣ ག་༡༡༥་བ་ཀ་གསར་སྦྱེ་མི་སྲིད། ཉ་༡༡༦་བ་ཀ་གསལ་དེ་མི། ད་༥༩་ན་ཀ་གསལ་དེ་མི།

དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཆོག་གསལ་དུ་གསལ་བར་བཤད་དོ། །

ཁྱེད་ཀྱི་ནམ་ཉིན་ལ། གལ་ཏེ་རྒྱ་འགགས་འབྲས་བྱ་ན། །ཞེས་པ་
འདིས་རྒྱ་འགགས་པ་དེ་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་འདུག །དེ་ལྟར་ན་དངོས་
པོ་ཡིན་པ་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲིམ་ནས་སྒྲིམ་དབྱེད་བྱས་འདུག་ལ། ཅུ་བ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་མཛུ་བ་ཁྱིད་ཆར་གཅིག་ཐོས་ན་ཡང་ལོག་ཉིན་འདི་འབྲས་བྱ་པའི་
གོ་སྐབས་གལ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ། འགགས་པ་འགག་པར་མི་འབྱུང་
ཏེ། །ཞེས་པ་གཞིན་གྱིད་དུ་འདྲེན་པ་ཡང་། གཞུང་འདིས་འགགས་པ་མི་
འགག་པར་བསྟན་འདུག་སྟམ་དུ་སྒྲིམ་དབྱེད་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་འགག་
བཞིན་པ་ཡང་མི་འགག་པར་ཐལ། གཞུང་དེའི་རྩིས་སྟུ། འགག་བཞིན་
པ་ཡང་དེ་བཞིན་མིན། །ཞེས་བཤད་འདུག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འོ་
ན་གཞུང་འདིའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱམ་པ་འགགས་པའི་ཆེ་སྒྲར་ཡང་
བྱམ་པ་དེ་འགག་རྒྱ་མེད་ཅེས་པའོ། །ཡང་། ཟད་ལ་འབྱུང་བ་ཡོད་མིན་
ཏེ། །ཞེས་སོགས་འདྲེན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཟད་པ་ལ་འབྱུང་འཇིག་དང་
མ་ཟད་པ་ལ་འབྱུང་འཇིག་སོགས་མེད་པར་བཤད་པ་ནི། དགག་བྱ་ལ་
གཏུགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅན་དུ་ཟད་མ་ཟད་ལ་འབྱུང་འཇིག་
འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཟད་པ་ལ་
འབྱུང་འཇིག་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་མ་ཟད་པའང་འབྱུང་འཇིག་མེད་

པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གཞུང་དེ་ནམས་ཀྱི་དོན་ནི། བུམ་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཟད་
པའི་འབྲུང་འཛིག་དོན་དམ་པར་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་
པོ་ཟད་པ་སྟེ་ཞིག་པའི་ཆེ་བུམ་པའི་དངོས་པོ་འབྲུང་བ་དེར་སྐྱེ་བ་ཡོད་
དགོས་པ་ལས། དེ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བུམ་
པའི་འབྲུང་འཛིག་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན། བུམ་པའི་འབྲུང་འཛིག་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འཛིག་ལ་ཡང་
སྐྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་འདྲེན་པ་ཡང་འབྲེལ་མེད་དེ། གོང་དུ་
དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མི་ཉག་པར་སྐྱ་ན་ཆད་ལྟར་ཐལ་བའི་
སྐྱོན་བསྟན་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་འགགས་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་ན་ཆད་
པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པས་སྐྱོན་མེད་ཟེར་བ་འགོག་
པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས། དོན་ནི། རྒྱ་ནི་རྒྱན་ཆད་པར་འབྱུར་བར་
ཐལ། རྒྱ་འཛིག་པ་སྟེ་ཞིག་པར་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་བྱུང་
འབྲེལ་དང་། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་ན། འབྲས་བུ་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་
པའི་གཞན་དུ་འབྱུར་བས། འབྲས་བུ་སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱའི་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ལ་
མི་པན། རྒྱ་འགགས་པ་ནི་སྐྱར་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཞིག་པ་སྐྱར་མི་
སྐྱེ་བར་བསྟན་གྱི་ཞིག་པ་མི་སྐྱེ་བར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བྱེད་ཀྱིས་རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་ལ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན།
ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། འཛིག་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

ཞིག་ཟིན་སྐྱར་ཡང་འཇིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ཞིག་ཟིན་སྐྱར་ཡང་འཇིག་པར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ན་ནི། །སྤྱ་གྲུ་
 ལ་སོགས་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་པ་འདིར་རྟེན་མི་འགྱུར་ཞིང། །ས་པོན་སྤོང་
 མཐར་ཐུག་པར་རབ་ཏུ་འཇིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་འདོན་པ་སྐྱུར་བའི་
 རིགས་^༡ པས་གཞོད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་འདུག་པ། འོ་ན་རྩ་ཤེ་ལས། ^༢དངོས་
 དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་བྱས་པ་ལ།
 བྱིད་ཀྱིས་བྱམ་པ་ཞིག་པ་འདུས་བྱས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། བྱམ་པ་ཞིག་
 པ་དངོས་པོར་བསྟན་པ་མིན། ཞེས་ཟེར་བ་བྱིས་སོ། །བྱམ་པ་ཞིག་པ་
 ཆོས་ཅན། འཇིག་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
 ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་བྱིད་ཀྱི་
 ཞེ་འདོད་ཡིན་མོད། སངས་རྒྱས་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞེ་ལས་མེད་
 ལ། བཞེ་པོ་སྤྱི་ལུགས་ལའང་འདུས་བྱས་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་
 མཐའ་མེད་ཅིང། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས། ^༣འདུས་བྱས་ཐམས་
 ཅད་མི་རྟག། ཟབ་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བསྡུལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་
 ཞིང་བདག་མེད། ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞིང་བདེ། ཞེས་ལྟ་བ་བཀར་
 བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞེ་གསུངས་པ་ཡང་འགོག་པ་ལ་བྱིད་དངོས་སུ་

^༡ ག་༡༡༤་བ་༡་རིག་པས། ཏ་༡༡༤་ན་༡་རིག་པས། ད་༤༩༤་ན་རིག་པས།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། དབུ་མ་ཅ། མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱུག་ རྩ་བ་ཤེས་པས། ༤༠་།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། མདོ་སྟོན་༡། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། མདོ་སྟོན་ལས་བརྒྱ་ཐམས་པས། ༤་༥།

ཞུགས་འདུག་པ། ད་དེད་རང་གཉིས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་དགོངས་པ་
ལ་ཙྰ་རྒྱ་མི་འདུག་པས། ཕྱིན་ཆད་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་གཏམ་
འདི་མ་སྤྲ་ཞིག །

ཁོ་པོ་ཅག་སྤྲ་སྤྲུབ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ནམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་
ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་དང་རིགས་པའི་སྤྲུབ་བྱེད་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་
ལས།^༡སྤྱི་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཤ་གྱི། ཞེས་ཤ་གྱི་དེ་སྤྱི་བའི་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་
བར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།^༢འཆི་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་
བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་འཇིག་བར་ཡང་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་
སུ་མི་ཤེས་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱིན་པའོ། །ཞེས་འཆི་བས་
དངོས་སུ་གྱི་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། གྱི་བས་སྤྱི་བ་ཕྱི་མའི་མ་རིག་པ་སྐྱེད་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། རྣོང་
བྱ་སྤྲུམ་ལྡན་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣོང་བྱ་སྤྲུམ་ལྡན་ཟད་པ་
དེ་མར་མེ་གྱི་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་བ་ལས།^༣རྒྱ་
ཟད་ཉིད་ལས་ཞི་བ་ནི། །ཟད་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༩། བལ་པོ་ཆེ་ལ། རྣོན་པ་བཙེམ་ལྡན་འདས། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་
པོའི་མདོ་ས་བཅུའི་ལེའུ། ༤༡་༤་༡༡།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༩། བལ་པོ་ཆེ་ལ། རྣོན་པ་བཙེམ་ལྡན་འདས། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་
པོའི་མདོ་ས་བཅུའི་ལེའུ། ༤༡་༣་༡༥།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢། དབྱ་མ་ཙྰ་ མགོན་པོ་སྤྲ་སྤྲུབ། རིག་པ་བྱུག་ཅུ་བ། ༥་༣་༥།

པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་
ལས།^༡ མྱ་ངན་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་
བྱས་ཡིན། །ཞེས་བྱམ་པ་དང་བྱམ་པའི་དངོས་པོར་མེད་པ་བྱམ་པ་ཞིག་
པ་གཉིས་ཀ་འདུས་བྱས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཞིག་པ་དེ་འདུས་
བྱས་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པའི་དངོས་པོ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་འདུས་བྱས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། སྐབས་འདིའི་ཆོག་གསལ་ལས།^༢ དངོས་པོ་ནི་
རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་ཆོག་ས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཡིན་
ལ། དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱི་ཆ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་ཆོག་གསལ་ལས།^༣ གང་ཞིག་
འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལྷངས་ནས་འདུས་བྱས་སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་
དུ་སྐྱ་བ་དེའི་ལྟར་ན། ཁས་མཁའི་མེ་ཏོག་ལྟར་རྒྱ་མེད་པས་འཇིག་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་དང་། འཇིག་པ་དང་བྲལ་
བ་རྣམས་འདུས་བྱས་ཉིད་དུ་ཡང་འབྱུང་བར་ག་ལ་འབྱུང། དེའི་ཕྱིར་དེ་
ཐམས་ཅད་མི་འགྲིག་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་
ནི། འདུས་བྱས་ཞིག་པ་དངོས་པོ་མིན་ན་རིག་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཤེས་བྱ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙྰ་ མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱུལ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༤༠་༥།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༤༣་༥་༣།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༡༤༡་༢༡།

ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་རང་
བྱུང་ཅམ་ནས་འདྲིལ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་རང་
བྱུང་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པ་ལ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། འདུས་བྱས་རང་བྱུང་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མ་བསྐྱད་པ་ལ་
རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཞིག་པ་ལ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདོད་ན། སྐབས་འདིར་འདྲིལ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་ཁས་
ཐུངས་ནས་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མར་སྤྲོ་བའི་ལྟར་ན། ཞེས་བཤད་པའི་
དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་མདོ་སྡེ་བ་དང་སེམས་ཅམ་པ་སྐབས་
འདིའི་ཕྱོགས་སུ་སྤྲོ་བ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ལ་འདྲིལ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་ཁས་
ལེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་རྣམས་རང་བྱུང་
ཅམ་ནས་འདྲིལ་པའི་རོ་བོར་སྤྲོས་ཀྱི། འདུས་བྱས་རྣམས་ལ་རང་ལས་
ཕྱིས་འབྱུང་གི་འདྲིལ་རྒྱ་དོན་གཞན་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

’ཆུ་འབབ་སྐྱང་ལ་ཡི་དྲགས་རྣལ་ལྷོ་ཡང་། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་
ཁྱེད་གྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐས་ལ་དགག་གཞག་མང་པོ་བྱས་འདུག་
ཀྱང་། བག་ཆགས་ངན་པ་འདྲིལ་པའི་དགག་གཞག་མ་གཏོགས་གསུང་
རབ་དང་མཐུན་པའི་དགག་གཞག་གཏན་མི་འདུག་པས། དགག་པའི་ཡི་

༡ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར། ༩༠། དབྱེ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེན་པོ་གསལ་བ། དབྱེ་མ་འདུག་པ། ༡༩༩༡།

གེ་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་མ་མཐོང་ན་བཟང་བར་འདུག་སྟེ། འོན་ཀྱང་ལོག་ཏྱོག་འདི་ལྟ་བུ་ཁེགས་ན་བསྟན་པ་ལ་པན་བར་འདུག་པས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དེ་ཡང་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སློན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ། སྐྱགས་དང་སློན་གྱི་རྣམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱལ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ཅེས་གསུངས་ལ། དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོ་འབྱུང་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ནི། སྤྱི་ལྟ་འབྱུང་གྱི་ཆོ་འབྱུང་། ཐུགས་ཀྱན་བཟོད་པའི་ཆོ་འབྱུང་། གསུང་རྩིས་བསྟན་གྱི་ཆོ་འབྱུང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་རྩིས་སྤྱི་འཛིན་པ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་མཚོན་པ་ཅམ་བཟོད་ན། སྟོན་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསམགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྩིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིས་པ་གོས་དཀར་པོ་ཅན་སྐྱ་དང་ཁ་སྤྱོད་སོགས་མ་བྲེགས་པ་ཞིག་། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱང་ཏུ་འོངས་པ་ན། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སྦྱོང་ཚུར་ཤོག། ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཅིག། ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་པའི་མཁུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། སྐྱ་དང་ཁ་སྤྱོད་སོགས་འབྲེག་མཐན་མེད་པར་ཡང་སྐྱ་དང་ཁ་སྤྱོད་སོགས་བྲེགས་ནས་ཞག་བདུན་ལོན་པ་ཅམ་དང་། ལག་ན་ལྷུང་བཟེད་དང་། བྱ་མ་བྱམ་སོགས་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡ འབུལ་བ་ཀ། སྟོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས། ལུང་གཞི། ༣༩༥་༥༩

༢ ཀ་༡༡་ན་ཅ་སྤྱད་པ་སྤྱོད་ཅིག། ༡༥་༡༡་ལ་ཅ་སྤྱད་པ་སྤྱོད་ཅིག། ༡༥་༣༩་༡༥་སྤྱོད་ཅིག།

སྤར་མེད་ཡུང་གསུང་དེའི་མཐུག་ཁོ་ནར་དེ་དག་རང་བྱུང་ཏུ་འབྱུང་བ་
དང་། ཚོས་གོས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རང་གིས་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་
དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། གདུལ་བྱ་དེ་ཡང་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་
བརྒྱ་ལོན་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་ལ། དེའི་ཆེ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་ཚུར་ལོག་བཀའ་སྤྲུལ་པས། །སྐྱ་བྱི་སྤམ་སྤྱར་གྱོན་པའི་ལུས་ལྷན་
ཞིང་། །མོད་ལ་དབང་པོ་རབ་ཞི་གནས་སྤྱར་ཏེ། །སངས་རྒྱུ་དགོངས་
པས་ལུས་གཟུགས་བཀའ་པར་གྱུར། །ཞེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་
པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །

དེས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་འབྲུལ་སྤང་
ཅམ་ལ་བྱེད་དམ། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཆ་ལུགས་དེ་དག་སྟོན་པའི་བྱིན་
རྒྱལས་ཀྱིས་གསར་དུ་བྱུང་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྟོན་པ་སངས་
རྒྱུ་བྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འབྲུལ་སྤང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐ་ཆད་པ་
སུ་ཞིག་ཡོད། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་བྱུང་བའི་
གཏམ་དེ་ལ་སྟོང་པོ་ཞེ་འདུག་སོམས་ཤིག །དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་ཡང་། བྱང་སེམས་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་སྤྱིན་གྱིས་རྒྱལ་བ་
སྤུས་བཅས་ལ་མཆོད་པ་ལུལ་བའི་ཆེ། མཆོད་པའི་ཡོ་བྱེད་རྣམས་ཇི་ལྟར་
སྐྱུལ་པ་ལྟར་དངོས་གནས་ལ་བྱུང་བ་དང་། ཡང་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་ཞིག་གིས། ལུག་འདོམ་གང་གྱུ་བཞི་པ་གཅིག་ཏུ་དབྱང་ཆོགས་

ཡན་ལག་བཞི་སྤྲུལ་ཆོ། སྤྲུལ་དེ་ཆེར་མ་སོང་། དཔུང་ཆོག་པ་ཡན་ལག་
བཞི་ཆུང་དུ་ཡང་མ་སོང་བར་རི་ལྟར་སྤྲུལ་བ་ལྟར་དངོས་གནས་ལ་བྱུང་
བ་ལྟ་བུའོ། །སྤྲུལ་སྤངས་ཀྱི་རྒྱས་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་ནི། སྤྲུལ་
འགའ་ཞིག་ཟོས་པ་ཅམ་གྱིས་ནད་ཞི་བར་བྱེད་རྒྱས་བ་དང་། ཡང་སྤྲུལ་ཁ་
ཅིག་ལུས་ལ་བཅངས་པ་ཅམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་རྒྱས་བ་དང་། ཡང་
མི་འཆོག་པའི་རིག་སྤྲུལ་སྤངས་ཀྱི་ལྷན་ཤེས་ཀྱིས་ལྷགས་གོང་
དམར་འབར་བ་ལ་རིག་པའི་ཆོ་ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བའི་སྟེང་ན་ཆོ་
གང་གི་རིག་བྱ་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲོན་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་
ལ་ཁོངས་སྟོང་པའི་ལས་སྟོབས་ལྡན་བསགས་པའི་ཡི་དྲགས་འགའ་ཞིག་
ལྷ་བོ་གང་གྲུ་ལྟ་བུའི་འགམ་དུ་ཁོངས་བ་ན་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་
ལྷ་བོ་གང་གྲུའི་གོ་ས་དེར་རྣལ་འབྱོར་གསར་དུ་སྦྱེས་ནས་དེ་ལ་ཡི་དྲགས་
ཀྱིས་ཁོངས་སྟོང་བ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་སྦྱར་བཤད་ནས། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་ནི། ལྷ་འབབ་སྤྱང་
ལ་ཡི་དྲགས་རྣལ་ལྷོ་ཡང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རྩི་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྲས་
ཀྱིས། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་བ་གང་ལ། ལས་སྟོབས་ལྡན་བསགས་
པའི་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་ཐུན་མོང་དུ་བལྟས་པའི་ཆོ། བརྒྱན་ཞིང་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དབལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༩༥༡༥།

གཤེར་བ་པོར་གང་གི་གོ་ས་ན་ཚུ་དྲངས་ཤིང་བསིལ་བ་དང་བདུད་ཅི་དང་
རྒྱལ་ཁྲིམ་གསུམ་ག་ཆོད་བྱུང་ཏུ་ཡོད་སྲིད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ།
ཁྱེད་གོ་ལྷག་གཉིས་དང་ཆོས་རྗེ་རོང་པོ་དང་བཅས་པས། འོ་ན་གཟུགས་
ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྒྱམས་གྱིས་རང་གི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་གཞན་འབྱུང་
བའི་གོ་མི་འགོག་པར་ཐལ། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་བ་གང་གི་གོ་ས་ན་
རྒྱལ་ཁྲིམ་དང་བདུད་ཅི་དང་ཚུ་དྲངས་ཤིང་བསིལ་བ་པོར་གང་པོ་གསུམ་
ཡོད་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཡུས་དང་བཅས་ཏེ་སྤྲོས་འདུག་ལ། ལེགས་པར་
ཉོན་ཅིག །འོ་ན་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།¹ སྤྱབ་དབང་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་
དེའི་རྒྱ་མཐུན། །གཟུགས་སྤྱོད་གཅིག་ལ་རང་གི་སྤྱོད་གནས་སྐབས། །སྤར་
འགགས་གསལ་དང་མ་འཆོལ་བྱུང་ཚུལ་ནི། །མ་ལུས་གྱིས་བཟ་མཐའ་
དག་སྟོན་པར་མཛད། ཅེས་སྤྱབ་པའི་དབང་པོས་རང་གི་སྤྱོད་གཅིག་ལ་
འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་རང་གི་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་སྤར་བྱུང་བ་ཐམས་
ཅད་རིམ་བུ་མ་འཆོལ་བར་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་བར་སྟོན་ཀྱས་པ་
དང་། ཡང་།² དག་པ་འདི་ནི་བཞེད་པ་འཇུག་པ་ཡིན། །རྟུལ་གཅིག་ཡུལ་
ལ་མཁའ་གཏུགས་འཛིག་རྟེན་དང་། །འཛིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་ཁྲབ་
རྟུལ་སྟོན་མོད། །རྟུལ་རགས་མི་འགྱུར་འཛིག་རྟེན་སྤྲི་མི་འགྱུར། །ཞེས་
རྟུལ་སྤྲི་རབ་གཅིག་གི་ཁྱོན་ལ་ནམ་མཁའའི་མཐས་གཏུགས་པའི་འཛིག་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བཟགས་ལ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། ༥༩༡་ན།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བཟགས་ལ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། ༥༩༡་ན།

ཉེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་གསལ་བར་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཆེ་
ཡང་རྒྱལ་དེ་རགས་པ་སྟེ་ཆེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། འདིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་
སྤ་བ་སྟེ་ཆུང་བར་མི་འགྱུར་བར་སྟོན་རྒྱས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་གི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་གཞན་འབྱུང་
བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། འདི་དག་ལས་བརྒྱམས་པའི་དོན་
རྒྱས་པར་བཤད་ན། རྫོང་མན་རྣམས་ཀྱི་རྫོ་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་བར་སྤྲད་གྱི་
འབྲེལ་ནས་ཤི་བའི་ཉེན་ཡོད་པས་རྒྱས་པར་ག་ལ་འབྲི། འོན་ཀྱང་ད་ལན་
ལོག་ཏེ་དེ་དག་སུ་དབྱུང་བའི་བྱིར་བྱར་ཅམ་སྤྲས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བས། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་གྱི་གསང་བ་འདི་ནི་སྟོན་བགྱི་མ་
ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་མི་ལ་རས་པས་རས་ཆུང་བ་
རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་བྱིར་དུ་གཡག་རུའི་ནང་དུ་བཞུགས་ནས། ^༡བྱ་པ་དང་
མཉམ་ན་གཡག་རུའི་ནང་དུ་ཤོག །གནས་བདེ་ལ་ཡངས་པ་གཡག་རུའི་
ནང་ན་འདུག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཆེ། གཡག་རུ་ཆེར་མ་སོང་རྗེ་བཙུན་
མི་ལ་ཆུང་དུ་^༢མ་སོང་བར་བཞུགས། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ། དབྱ་མ་འབྲུག་པ། ༥༤༥་༡།

^༢ བྱ་ལོ་༣༠༠༥་ལོར་སྤེལ་ཆོས་ཀྱི་མཉམ་ན་བདེ་ཅི་སྟོན་ཆོགས་ནས་དཔར་དུ་བསྟན་པ། ཇི་བཙུན་
མི་ལ་རས་པའི་མགྱུར་འབུམ། ༣༠༥་༡།

^༣ ག་༡༡༤་བ་༤་རྗེ་མི་ལ་ཆུང་དུ་མ་སོང་བར། ༡༡༣༡་བ་༡་རྗེ་མི་ལ་ཆུང་དུ་མ་སོང་བར། ༥༥༥་༡༠་
ཆེར་མ་སོང་བར།

ཐལ། གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་གི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་གཞན་
འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འོན་དབུ་མ་འཇུག་པའི་བ་
ཚབ་གྱི་འགྱུར་བྱང་ལས། སློབ་དཔོན་ཆེ་བ་གྲགས་པ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་
ཐུགས་གཞོལ་བ་མི་འཕྲོགས་པའི་མཁུན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ།
རི་མོར་བྲིས་པའི་བ་དུས་མ་ལས་འོ་མ་བཞེས་པས་བདེན་པར་ཞེན་པ་
སློག་པར་མཛད་པས། ཞེས་པ་འདི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
རྒྱས་པ་ཡིན་པས། རི་མོར་བྲིས་པའི་བ་དུས་མ་ལས་འོ་མ་འབྱུང་བ་སྲིད་
དམ་ཞེན། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་གྱི་
ཐུགས་རྗེའི་དབང་གིས་བྲིས་པ་གོས་དཀར་པོ་ཅན་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་
ལ་སོགས་པ་འཆེམ་མཁན་མེད་པར་རང་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཐུང་
བཟེད་སོགས་བཟོ་མཁན་མེད་པར་ཡང་རང་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་སོགས་
གསུང་རབ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བྲིད་ཅག་མང་པོས། རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་
པ། །ཆུ་འབབ་སྐྱང་ལ་ཡི་དྲགས་རྣམས་སློ་ཡང་། །ཞེས་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་
མིག་ཤེས་ལ་སྐྱ་ཤད་སྐྱང་བ་དང་། ཡི་དྲགས་ལ་ཆུ་སྐྱང་རྣམས་ཁྲིག་ཏུ་སྐྱང་
བ་གཉིས་དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྐྱ་ཤད་སྐྱང་བའི་ཆེ་'སྐྱ་ཤད་དངོས་གནས་

༡ ག་༡༣༠ན་༥་བའི་ཆེ། ༡་༡༣༡་བ་༦་བའི་ཆེ། ༥་༥༧་༡་༡༡་བའི།

ལ་མེད། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་ཚུ་སྤྱང་ནག་ཁག་ཏུ་སྤང་བའི་ཆོ་ནག་
ཁག་དངོས་གནས་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་འདིའི་
ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཡི་དྲགས་ལ་ཚུ་སྤྱང་ནག་ཁག་ཏུ་སྤང་བའི་ཆོ་
ནག་ཁག་དངོས་གནས་ལ་ཡོད་པར་རྟེན་ཆེན་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ནི།
ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་བརྒྱན་གཤེད་པོར་གང་ནག་ཁག་ཏུ་སྤང་བའི་
ཆོ་ནག་ཁག་དངོས་གནས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། པོར་གང་པོ་དེ་
ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ལག་ཏུ་སྤྱངས་ནས་འཕྱང་བའི་ཆོ་དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་
ནག་ཁག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས།

ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གཞུང་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། ཡི་དྲགས་ལ་
ཚུ་སྤྱང་ནག་ཁག་ཏུ་སྤང་ཡང་ནག་ཁག་དངོས་གནས་ལ་མེད་པ་ཞིག་གི་
དབང་དུ་བྱས་ལ། རྟེན་ཆེན་ལས་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་ཚུ་སྤྱང་ནག་
ཁག་ཏུ་སྤང་བའི་ཆོ་ནག་ཁག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི། ལས་དབང་གིས་
ཚུ་སྤྱང་གི་སྟེང་དུ་ནག་ཁག་གསར་དུ་སྦྱེས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་
ཟེར། དེ་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་མིན་པས། རང་ལྷགས་ཀྱི་
ལན་ནི། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་
ན། གཞན་ཡང་གཞུང་འདི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་སེམས་ཅོམ་པས་འདོད་པ་འགོག་པ་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ལ།
དོན་ནི། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་དང་། ཚུ་སྤྱང་ནག་ཁག་ཏུ་སྤང་བའི་
ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་བདེན་མེད་དུ་མཚུངས་པས། དེ་གཉིས་

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་བདེན་པར་བྱུང་བའི་དཔེར་
མི་རིགས་ཞེས་པའོ། །ལེགས་པར་བཤད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་མཐའ་ཀུན་ཤེས་པས། སྐྱེ་ཤད་མེད་དང་སྤང་ནག་
ཡོད་པ་འགལ། །ཞེས་པའི་ལན་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་།
ཁྱེད་རྒྱལ་གྱིས་དགག་པ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་ལ། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་
སྐྱེ་གཟུགས་ལ་ཐུ་སྟེགས་རྫོགས་བྱེད་དང་། ཀུན་དགའ་བོ་གཉིས་ཀྱིས་
དུས་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པའི་ཆོ། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་ཀྱི་
སྟེང་ན་མཛེས་མི་མཛེས་ཀྱི་གཟུགས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ།
ལས་ཁྱད་པར་བ་བསགས་པའི་ལྟ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་
གཤེར་བ་པོར་བ་གང་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བལྟས་པའི་ཆོ་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་
བ་པོར་བ་གང་པོ་དེའི་སྟེང་ན་རྒྱག་ཁྱག་དང་ཚུ་དྲངས་ཤིང་བསེལ་བ་དང་
བདུད་ཅི་གསུམ་ག་དངོས་གནས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་འདིའི་
ལན་ལ་ཁ་ཅིག །སྟོན་མེད་དེ། རྫོགས་བྱེད་ལ་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་སྐྱེ་
གཟུགས་མི་མཛེས་པར་སྤང་བ་དེ་འབྲལ་གྱི་འཁྲལ་རྒྱ་བྱུང་མཐའ་ངན་
པའི་དབང་གིས་སྤང་བ་ཡིན་ལ། ཡི་དྲགས་ལ་ཚུ་སྤང་ནག་ཁྱག་དུ་སྤང་བ་
ནི་དུགས་ཀྱི་འཁྲལ་རྒྱ་ལས་ངན་པའི་དབང་གིས་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་ལན་འདེབས་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དུགས་ཀྱི་འཁྲལ་རྒྱ་ལས་
ངན་པའི་དབང་གིས་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་རང་ལུགས་ལ་ཡང་མི་
འཇོག་པའི་ཕྱིར།

མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་དེ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་
ཏེ། དེའི་ལས་དག་གི་དོན་ནི་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྒྲིབ་གཟུགས་དེ་མངོན་སུམ་
དུ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་ལ་ལམ་བཟང་པོའི་བག་ཆགས་འཛོག་པ་
ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བྲིད་ཀྱིས་ཚུ་བོ་གསྐྱེ་ལ་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་བལྟས་པའི་ཆེ། ཚུ་བོ་
གསྐྱེའི་སྟངས་ན་མེ་དངོས་གནས་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་སྲིད་པར་ཐལ། ལས་བྲུད་
པར་བ་བསགས་པའི་མི་དང་ཡི་དྲགས་གཉིས་ཀྱིས་ཚུ་བོ་གསྐྱེ་ལ་ཐུན་
མོང་དུ་ཅིག་ཅར་བལྟས་པའི་ཆེ་ཚུ་བོ་གསྐྱེའི་སྟངས་ན་ནག་ཁག་དང་ཚུ་
དྲངས་ཤིང་བསེལ་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཆ་བྱང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མིན་པར་ཐལ། ཆ་བྱང་ལྟན་ཅིག་
ཏུ་གནས་པ་ཞིག་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། ཆ་བྱང་
ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་བཤད་པ། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་བྲུད་པར་བ་
དང་། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་སོགས་མ་ཆོགས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་འགལ་ཞིག་གིས་སྒྲིབ་ནས་མེ་
འབར་སྤང་ནས་ཚུ་བྱབ་པའི་རྩ་འབྲུལ་བསྟན་པའི་ཆེ། ཆ་བྱང་ལྟན་ཅིག་
གཅིག་ཏུ་གནས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་བཞིན།

ཡང་བྲིད་ཀྱིས། འགལ་བ་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ།

༡ ག་༡༢༡་བཅུ་གནས་པ་ཅིག་སྲིད། ༥་༡༢༣་བ་༡་གནས་པ་ཞིག་སྲིད། ༥་༥༥་༥་༢་གནས་པ་སྲིད།

ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་མིའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་ཤིང་འབྲས་བྱ་ཅན་
ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྟམས་པའི་ཆོ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་ཤིང་ལ་
འབྲས་བྱ་མེད་པར་གཞལ། མིའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་ཤིང་ལ་འབྲས་བྱ་
ཡོད་པར་གཞལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གསལ་བ་དེར་ཐལ། ཡི་དྲགས་
ཀྱིས་ཚུ་བོ་གཏུའི་འགམ་དུ་བྱིན་པའི་ཆོ། ཡི་དྲགས་ཁ་ཅིག་གི་མིག་ཤེས་
ཀྱིས་ཚུ་བོ་གང་གྲ་བསྐམས་པར་གཞལ། མིའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཚུ་བོ་གཏུ་
མ་བསྐམས་པར་གཞལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ཐལ་འཁྱུར་དང་པོ་དེའི་
སྟོན་མེད་དེ། དེའི་ཆོ་ཡི་དྲགས་ལ་ལས་ཀྱིས་གོགས་བྱས་པས་སྟོན་ཤིང་
འབྲས་བྱ་ཅན་དེ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། དེས་མེད་པར་གཞལ་བ་མིན་པའི་
ཕྱིར། ཐལ་འཁྱུར་བྱི་མ་ལའང་སྟོན་མེད་དེ། ཡི་དྲགས་ཁ་ཅིག་ཚུ་འཁྱུར་
འདོད་ནས་ཚུ་བོ་གཏུའི་འགམ་དུ་བྱིན་པ་ན་ལས་ཀྱིས་གོགས་བྱས་ནས་
ཚུ་བོ་གཏུ་མ་མཐོང་བ་ན། ཅོག་པས་ཚུ་བོ་གཏུ་བསྐམས་སོ་སྟམ་དུ་བསྐྱར་
བ་ཡིན་གྱི། ཚུ་བོ་གཏུ་བསྐམས་པར་གཞལ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱིད་ཀྱི་ཆོས་རྩི་རོང་པོས། སྟོད་འཕྲག་ལས།^༡སེམས་
ཅན་དཔྱལ་བའི་མཚོན་ཆ་རྣམས། །སྟེ་ཞིག་གིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱས། །ལྷགས་
བསྟེགས་ས་གཞི་སྟེ་ཡིས་བྱས། །མེ་ཆོགས་དག་ནི་ཅི་ལས་བྱུང་། །དེ་འདྲ་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྟེ་ག་སེམས་ཡིན་པར་བྱབ་པས་གསུངས། །ཞེས་

^༡ བསྟན་འཁྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༡ དབུ་མ་ལ། སྟོན་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། སྟོད་འཕྲག་ཆེན་མོ། ༢༧༠༡༦༡

བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷགས་བསྐྱེགས་ཀྱི་ས་གཞི་དང་དཔྱལ་བའི་
མེ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དཔྱལ་བའི་མཚོན་
ཆ་དང་། ལྷགས་བསྐྱེགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་སོགས་པ་དངོས་གནས་ལ་མེད་
དེ། ཡོད་ན་སྤྱི་བུས། དེ་དག་ནི་སེམས་ཀྱི་འབྲུལ་སྒྲུང་ཅམ་ཡིན་མོད།
ཅེས་ཟེར་བ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དཔྱལ་བའི་སེམས་ཅན་དང་
མཐོ་ངེས་ཀྱི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་འབྲུལ་སྒྲུང་བཟང་ངན་ཅམ་
བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་གནས་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་
མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། རྒྱ་དགེ་སྤྱིག་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱུག་
འབྱུང་བ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་དོ། །

རོ་ན་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་པས་སྦྱོད་བཅུད་ཀྱི་
འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དབང་སྤྱུག་གིས་བྱས་པར་འདོད་པས། དེ་འགོག་
པའི་གཞུང་ཡིན་ལ། དོན་ནི། སུ་ཞིག་གིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱས། །ཞེས་པས་
དཔྱལ་བའི་མཚོན་ཆ་དང་ལྷགས་བསྐྱེགས་ཀྱི་ས་གཞི་དང་། མའི་ཚོགས་
དེ་དག་སྦྱེ་བ་སྤྱ་མར་ལས་ངན་བསགས་པའི་སྤྱིག་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན་གྱི། དབང་སྤྱུག་ལ་སྦྱོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་དག་བྱེད་པའི་བྱས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཡང་དབང་
སྤྱུག་འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པ་ལེ་ཏུ་གཉིས་པར་རྒྱས་པར་
བཀག་པས། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་གོ། །ཡང་སྦྱོང་ཐུན་

སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས།^༡གལ་ཏེ་དེར་ཡང་མཐོང་མེད་ལ། །བཞེན་
ནས་གཟུགས་གཞན་འབྱུང་བྱུང་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། ཐག་ཉེ་བ་
ནས་ལྟ་བའི་ཆེ་ཡུལ་དབང་བར་དུ་ལས་གཟུགས་གསལ་བ་དང་། ཐག་
རིང་བ་ནས་ལྟ་བའི་ཆེ་ཡུལ་དབང་བར་དུ་ལས་གཟུགས་མི་གསལ་བ་
སྐྱེ་བས་ཐག་ཉེ་རིང་ལ་སྟོན་པོ་སོགས་དབང་ཤེས་ལ་གསལ་མི་གསལ་
ཀྱི་བྱེད་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཤེས་བ་ལ་རྣམ་བ་ཤར་བའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་
བར་སྐྱེ་བའི་འདོད་བ་བརྗོད་ནས། དེ་འགོག་བ་ན་ཐག་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བའི་
ཆེ་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། སྟོན་པོའི་བར་དུ་སྐྱེས་བའི་ལས་གཟུགས་
དེ་དག་གིས། སྟོན་པོ་^༢བསྐྱེབས་བ་ན་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་
པོ་མི་མཐོང་བར་ཐལ་ཞིང་། མ་བསྐྱེབས་ན། ཐག་ཉེ་བ་ནས་ལྟ་བའི་མིག་
ཤེས་ཀྱིས་ལས་གཟུགས་གསལ་བ་དང་། སྟོན་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སོ་
སོར་མཐོང་བ་དང་། ཐག་རིང་བ་ནས་ལྟ་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ལས་
གཟུགས་མི་གསལ་བ་དང་སྟོན་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སོ་སོར་མཐོང་བར་
གསལ་བ་འཕེན་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་བ་ལ། བྱེད་ཀྱིས་དེ་ནི་མི་འཐད་
དེ། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྒྲངས་བའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་སྒྲངས་ན། འོན་སྟོན་
འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་མི་མཐོང་བར་ཐལ། ཡུལ་དབང་བར་གྱི་
ལས་གཟུགས་དེས་ཡུལ་སྟོན་པོ་སྐྱེབ་བའི་ཕྱིར། རྒྱབ་བསལ་དངོས།

^༡ སྐྱེ་འབྱུང་བར་སྐྱེ་གསུང་འབུམ་ཁ། མཁས་བྱུང་ཆེ། སྟོང་ཐུག་ ༤༡༤༥།

^༢ ག་ཀྱ་ན་ན་ན་སྟོན་པོ་བསྐྱེབས། ༡༡༤༥་བ་ན་ཡུལ་བསྐྱེབས། ༥༡༤༦་ཀྱ་ཀྱ་ཡུལ་བསྐྱེབས།

རྟགས་མ་བྱུང་ན། ཐག་ཉེ་བ་ནས་ལྟ་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ལས་གཞུགས་གསལ་བ་དང་། སྟོན་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སོ་སོར་མཐོང་བར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་མ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དང་པོའོ། །ཐག་རིང་བ་ནས་ལྟ་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ལས་གཞུགས་མི་གསལ་བ་དང་སྟོན་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སོ་སོར་མཐོང་བར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་གྱི་འཕྲེང་བ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རྩ་ཆ་བའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་སྤྱོད་གྱི་ལྷགས་ནི། གཞུང་འདི་ཕྱི་རོལ་བས་ཡུལ་དབང་བར་དུ་ལས་གཞུགས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་གཙོ་བོར་འགོག་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཚུལ་ནི། ཡུལ་དབང་བར་དུ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ལས་གཞུགས་ཡོད་ན། དེ་འདྲའི་ལས་གཞུགས་དེས་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་མཐོང་བ་ལ་སྐྱབ་བམ་མི་སྐྱབ། སྐྱབ་ན་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། མི་སྐྱབ་ན། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ལས་གཞུགས་དང་སྟོན་པོ་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་སོ་སོར་མཐོང་བར་ཐལ། ཡུལ་དབང་བར་དུ་ལས་གཞུགས་གཅིག་སྐྱེ་ནི་སྐྱེ། ལས་གཞུགས་དེས་སྟོན་པོ་མཐོང་བ་ལ་མི་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ལ་གོ་བ་ཅུང་ཟད་རྙིང་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྟོགས་རྒྱས་པར་འོན་ཏེ་སྤྲོ་བ་ལ། ཕྱོགས་སུ་འཕྲེང་བས་མ་དོན་གཏན་མ་གོ་བར། འཁོར་གསུམ་དང་པོའོ། །འཁོར་གསུམ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འཁོར་གསུམ་གྱི་ད་རྒྱས་འཕོངས་པའོ། །

ཡང་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་བ་གང་ལ་ཡི་དྲུག་ས་ཀྱིས་བལྟས་པའི་
ཆོ། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་བ་གང་གི་གོ་སར་རྣམས་ཐུག་ཐོབ་དངོས་གནས་
ལ་སྐྱེ་བ་ཞིག་སྤྱད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལྟར་
འདོད་པ་བྱེ་རོལ་བས་ཡུལ་དབང་བར་དུ་ལས་གཞུགས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་
དང་མཚུངས་པས། ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་སྤྱ་སྤྱེགས་འགོག་པའི་རིགས་པས་
གཞོད། ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེན་མོར། །དེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་པ་
ལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་
ཀན་ལ་སོགས་པའི་ནད་ལྔ་དང་། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུང་ནམ་མཁའ་ལྔ་དང་། གདོན་
ལྔ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་དུག་ལྔའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་
པ་ནི། རི་སྐད་དུ། འབྲུལ་བྱིར་རྒྱུང་སོགས་ཆོས་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་
ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྤྱ་སྤྱེགས་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་འདོན་པ་
བསྐྱུར་ལ་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །ཅེས་གསུངས།

དེ་ལ་བྱིད་ཀྱིས་སྤྱོན་སྤྱོད་བྱེད་པ་ན། གཞུང་དེར་ནི་དུག་གསུམ་
པོ་ནད་གསུམ་གྱི་ཉེར་ལེན་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། ནད་གསུམ་
པོ་དུག་གསུམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་ཉེས་པ་
བད་མཁྲིས་རྒྱུང་གསུམ་པོ་དུག་གསུམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་བྱི་མ་མེད་
པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་སྤྱིས་

༡ སྤྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། མཁས་བླ་མེ། སྤྱོད་སྤྱོད། ༢༣༥-༥༡

འདུག་པ། ཟེར་རྒྱས་འཕོངས་པའི་གཏམ་ཡིན་མོད། འོ་ན་ཉོན་ཅིག །རྒྱང་
མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ནད་ལྔ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དུག་
ལྔ་པོ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་རྣམས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱབ་དངོས། འདོད་དོ་སྟུམ་ན། འོ་ན་རྒྱང་མཁྲིས་བད་
ཀན་ཤས་ཆེ་བའི་དག་བཅོམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མིན་ནམ། དེ་བཞིན་དུ་བྱིད་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་འཛིན་
མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་ལ་བལྟས་པའི་ཆོ། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་
སྟོན་པོ་དངོས་སུ་མ་ཉོགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྟོན་པོའི་རྣམ་པས་
ཆོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་'སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་མ་
ཉོགས། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཉོགས། དེ་ཕྱིར་དོན་སྟོག་ན་མོ་ཞེས་
བ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། ཞེས་པའི་འདོད་པ་འདི་ཡང་ལྷ་སྟེགས་གངས་
ཅན་པས། ཕྱི་ནས་ལྷལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་ཞིང་ནང་ནས་སྐྱེས་བུའི་རྣམ་
པ་འཆར་བའི་སྒོ་འཕ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད། ཅེས་ཟེར་བ་དང་མཚུངས་
པས། དེ་ལ་འང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ལྷ་སྟེགས་འགོག་པའི་རིག་པ་འདོན་པ་
སྒྲུར་ལ་འགོག་པར་བྱའོ། །

ཡང་བྱིད་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ཐུག་དོག་གི་དངོས་འབྲས་སུ་ཁས་ལེན་པ་
ཞིག་ཡོད་ན། དེ་ལ་དེ་ཙམ་དུ་མཆར་དུ་མི་བཅིནོ། །དེ་བས་ཀྱང་ངོ་མཆར་

ཆེ་བ་གཞན་ཞིག་སྤང་བ་ནི། ཉམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་པའི་ལྷ་
ཞིག་གིས་ཚུ་སྤང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་བྱང་དུ་སྤྱིན་པ་ན། ཚུ་དེའི་སྐད་ཅིག་སྤྱི་
མས་ཉེར་ལེན་དང་། ལྷ་དེའི་ལས་ཀྱིས་བདག་པོའི་རྒྱུ་བྱས་ནས། ཚུ་
སྤང་གི་དངོས་འབྲས་སུ་ཉམ་མཁའ་སྤྱི་ལོ། །ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་
ཡ་མཆོན་ནོ། །ཞེས་སྤྲུགས་ཁྲིལ་དང་བཅས་ཏེ་སྤྲུས་འདུག་པ། འདི་ནི་
སྤོན་གྱི་དུས་ན་དག་སྤོང་ལྷ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་བརྟུན་རྒྱབས་ཅན་ཞིག་
བྱང་སྟེ། བསྟན་པ་ལ་གཞོད་པ་མང་དུ་བྱས་པ་ན། དག་བཙེམ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་བཀའ་བསྟུ་བ་གསུམ་པ་མཛད་དེ། ལྷ་ཆེན་པོས་བསྟན་པའི་ཆོས་
ལོག་དེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མིན་པར་བཤད་ནས། སུན་བྱང་བ་
བཞིན་དུ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་། དག་སྤོང་ལྷ་ཆེན་པོ་དང་མཚུངས་པའི་བརྟུན་
རྒྱབས་ཆེན་པོ་འདི་ལྷ་བྱ་བྱས་ནས། རྩེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་དགག་པ་གཏོང་བ་
འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཁོ་བོས་
ཀྱང་དག་བཙེམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ལོག་དེ་ཉིད་སུན་བྱང་བ་དང་འབྲ་
བར། ཁྱེད་ཀྱིས་སྤྲུས་པའི་བརྟུན་རྒྱབས་དེ་དག་བསྟེན་པ་ཏེ་ཆོས་ལོག་དེ་
རྣམས་སུན་དབྱང་བར་བྱའོ། །

དེ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྤྲུགས་སྤང་བཞོད་པའི་ཚུ་སྤང་སྐད་ཅིག་སྤྱི་མས་
ཉེར་ལེན་དང་། ལྷ་དེའི་ལས་ཀྱིས་བདག་རྒྱུ་བྱས་ནས་ཚུ་སྤང་གི་དངོས་
འབྲས་སུ་ཉམ་མཁའ་སྤྱི་ལོ། །ཞེས་ཟེར་བ་འདི་རྩེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་
གསུང་རབ་གང་ན་འདུག །རྩེས་འབྲང་སུ་ཞིག་གིས་ཁས་བླངས། ཁྱེད་

ཀྱིས་སྟོན་ཅིག། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དེ་འདྲ་ཁས་ལེན་པ་ནམ་ཉོག་གྱེད། རྗེ་ཙོང་
ཁ་བས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
བར་བཀའ་བ་མཐོང་བ་ན། ཡིད་ལ་^༡ ཟུག་རྩ་འདི་ལྟ་བུ་སྟེ་བ། བྱིད་སུ་
ཞིག་གི་བསྟན་འཛིན་ཡིན་པ་ནི་སྤྲད་གོས་སོ། །དེས་ན་འདི་ལ་ཐོག་མར་
དཔེ་གཅིག་བཤད་བར་བྱ་སྟེ། ^༢འཕགས་པ་ལོ་གལ་གྱི་བྱས། ངས་ནམ་
མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་
ཆེ་སྟོག་ཆགས་ཅེ་སྤྲད་སྟེ་འབྱིན་པའི་སྤྲ་ཐོས་སོ། །ཞེས་སྤྲས་པ་ཉིང་
དགས་ཆོར་ནས། ལོ་གལ་གྱི་བྱས་སྤྲས་པའི་ཆོག་དེའི་དོན་མ་ཤེས་པར་
ཁྱོད་ལ་བརྟུན་སྤྲས་པའི་ལྟ་བུ་བྱང་བས་ལྟ་བུ་བ་ཕྱིར་འཆོས་ཤིག་ཅེས་
སྤྲས་སོ། །ལོ་གལ་གྱི་བྱས་ལྟ་བུ་བ་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་སྤྲས་པས། ཉིང་
དགས་ལྟ་བུ་བ་མཐོང་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་ཞེས་སྤྲ་ན། གནས་ནས་དབྱུང་
བའི་འོས་ཡིན་པས། གཞི་རྩུངས་ཤིག་ཅེས་སྤྲས་སོ། །སྐབས་དེར་^༣བཙུམ་
ལྟ་འདས་ལ་གསོལ་བ་ན། བཙུམ་ལྟ་འདས་ཀྱིས་ལོ་གལ་གྱི་བྱ་ལ་ལྟ་
བ་མེད་དེ། ལོ་གལ་གྱི་བྱས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལངས་མ་ཐག་དུ་སྟོག་ཆགས་ཅེ་

^༡ ག་༡༣༥་ན་ན་ཡིད་ལ་ཟུག། ཏ་༡༣༦་བ་ན་ཡིད་ཟུག། ད་༥༦་༩་ན་ཡིད་ཟུག།

^༢ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། འདུལ་བ་ཅ། སྟོན་པ་བཙུམ་ལྟ་འདས། རྣམ་འབྱེད། ༤༩༥། ༡༡།
ཞེས་པའི་བར། ཅེ་སྤྲད་གི་སྤྲད་འབྱིན་པའི་སྤྲ་ཐོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཞིག་ཆོག་དངོས་སུ་མི་འདུག་
ཀྱང་འདི་ཡིན་ནམ་སྟེ།

^༣ ག་༡༣༥་ན་ན་སྐབས་དེ། ཏ་༡༣༦་བ་ད་སྐབས་དེ། ད་༥༦་༡༡་སྐབས་དེ།

སྤང་སྤྲད་འབྲེན་པའི་སྤྲོ་ཐོས་པ་ལ་བསམས་ནས། དེ་ལྟར་སྤྲས་པ་ཡིན་
པས་མོྱ་གལ་གྱི་བྱ་ལ་བརྟུན་སྤྲས་པའི་ལྷུང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

ཡང་ཉིན་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་བྲིམ་བདག་
ཞིག་གིས་འདི་ཐུག་པ་ཞུས་པ་ན་བཞེས་ཏེ། དེ་ནས་ཚུ་བློན་གྱི་གནས་
སུ་ལྷུང་བ་མེད་འབྱུང་བ་ལ་བྱོན་ཏེ། དེའི་ཆེ་དགེ་སྤོང་རྣམས་ཀྱིས་ཚུ་འདིའི་
ཙྴ་བ་གང་ནས་འོངས་ཞེས་སྤྲས་པ་ན། མོྱ་གལ་གྱི་བྱས་ཚུ་འདི་མཆོ་མ་
ངོས་པའི་ཚུའི་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་ཉེར་དགས་མཆོ་མ་ངོས་
པའི་ཚུ་ནི་བཙུན་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་ཚུར་
གསུངས་ན། ཚུ་བློན་འདི་འབྲུ་མཆོ་མ་ངོས་པ་ནས་འོངས་པ་ག་ལ་ཡིན།
དེས་ན་ཤེས་བཞིན་དུ་བརྟུན་སྤྲས་པས་ལྷུང་བ་བྱིར་འཆོས་ཤིག །ཅེས་
སྤྲས་པའི་ཆེ་ཡང་སྐབས་དེར་བཙུན་ལྷན་འདས་ལ་གསོལ་བས། བཙུན་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་མོྱ་གལ་གྱི་བྱ་ལ་ལྷུང་བ་མེད་ཀྱི། མཆོ་མ་ངོས་པ་ནས་
ཚུ་འདིའི་རྒྱུ་འོངས་པའི་ཆེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ས་འོག་ན་ཉི་ཆེ་བའི་སེམས་
ཅན་དཔུལ་བ་ཡོད་པས། དེའི་མེ་འོད་ཀྱིས་ཚུ་བློན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས།

དེས་ན་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྤྲོ་འཛིག་ཉེན་ན་བཞུགས་པའི་ཆེ་ལམ་

༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྲུང་མ། ༥། འདུལ་བ་ཅ། ཐོན་པ་བཙུན་ལྷན་འདས། རྣམ་འབྲེད། ༤༩༤༡༡༡

༢ ག་༡༩༥་བ་༣་སྐབས་དེ། ༡༩༥༧་ན་༣་སྐབས་དེ། ༥་༥༧་༡་སྐབས་དེ།

ལོག་པ་ཡིན་མིན་གསལ་བར་སྟོན་པར་གྱུར་ཀྱང་། ད་ལྟ་སྟིགས་^༡མ་ལུ་ཏ་
ཅང་བདོ་བའི་དུས་འདིར་རིགས་པ་དེ་མ་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པའི་
མཁས་པ་ནི་དགོན། ལྷ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་བརྟན་ཆ་བས་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་གི་
གཟུགས་ཅན་ནི་ཤིག་ཏུ་མང་། རིགས་པས་མ་སྐབ་ན་ལུང་བསྟན་ལོག་
པ་རྩོམ་པ་དང་། ཆགས་སྒྲུང་གིས་བསྟན་པ་འཛིན་པར་རྫོམ་པའི་དུས་
འདིར། འཛིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་གང་། །^༢འདི་ནི་སྐབ་པའི་ལྷུང་བར་
མངོན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་། རང་གིས་མ་གོ་བ་ཐམས་
ཅད་པ་རོལ་པའི་སྟོན་དུ་བཟུང་ནས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུ་ལ་དོན་མེད་
གྱི་དགག་པ་དང་། ངན་སྐྱས་ཀྱིས་སྐྱར་བྱས་མང་དུ་བྱས་འདུག་པ་འདི་
ནི་སྟོང་རྗེ་བའི་གནས་འབང་ཞིག་ཏུ་འདུག་པས། ཅུང་ཟད་བདགོ་བ་ཙམ་
ཞིག་སྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་སྔ་དེ་དག་།^༣དངོས་
ཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་དགོས་སམ་
ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི། དེའི་བཤད་སྒྱུར་དགེ་བསྟན་བཅུན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པས་མཛད་པར།^༤ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་
ཞུགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ནམ་མཁའ་མཐོང་སྟེ། གཟུགས་གྱི་འདུ་
ཤེས་རྣམ་པར་བཤེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་

༡ ག་༡༣༥་བ་༥་ད་ལྟ་སྟིགས། ཏ་༡༣༧་ན་༥་ད་ལྟ་སྟིགས། ད་༥་༣་༥་དེ་ལྟ་སྟིགས། །

༢ བཞེ་བརྒྱ་པར། དེ་ནི་སྐབ་པའི་ལྷ་བྱར་མངོན། །

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠། སེམས་ཙམ་དེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཐེག་བསྐྱས། ༣༢༡་༡༢༡།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠། སེམས་ཙམ་དེ། དགེ་བསྟན་བཅུན་པ། ཐེག་བསྐྱས་བཤད་སྒྱུར། ༤༤༤་༤༤༤།

ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་། དེ་ཅམ་ཞིག་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་པས་བསྟོན་
ཏམ་མ་མཛད་ཅིག་གོ། །འདིའི་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་འོག་ཏུ་ཡང་འཆད། དེ་ལྟར་
ན་འདི་ཡན་ཆད་དུ་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བའི་ལུགས་འཐད་པར་ཁས་སྐྱངས་ནས་
རྩི་ཙོང་ཁ་པ་འགོག་པ་མི་འཐད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་དང་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་འབྲུག་པ་
ཙ་འགྲེལ་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་
སྐྱང་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་འོག་རྟོག་དགག་པ་ནི། བྱིད་ཀྱིས་ལུགས་
གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ནས། རོགས་མེད་སྐྱ་
མཆེད་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་བ་སྐྱུངས་དང་དཔལ་
ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ་སོགས་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་གྱི།
དབུ་མ་ཆེན་པོ་མིན་ཞེས་སྤར་ཆེ་སྟོད་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་འབྱུང་ནས་སྐྱས་
འབྲུག་པ། འདི་འགོག་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱིད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་
ཅེས་པ་དེར། དབུ་མ་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ནི། རོགས་མེད་
སྐྱ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབུ་མ་པ་ལྟ་བུ། འདི་ཡང་གང་ནས་བཤད་ན། མདོ་
སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་། བྱམས་ཆོས་བྱི་མ་གསུམ་དང་། འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ་སོགས་དང་། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྟོད་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་
ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ནས་བཤད་པའི་དབུ་མའི་འདོད་ཚུལ་དེ་ཡང་། ཆོས་

དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་དོན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདེ་
བར་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་རྣམས་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། བདེན་བྱུང་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་དབྱུང་པ་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་རྒྱུད་
པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ནི་ཀྱན་བརྟགས་དང་ཡོངས་
བྱུང་སོགས་ཀྱི་བྱེ་གསལ་མེད་པར། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་དོ་བོས་
སྟོང་བའི་རང་སྟོང་མེད་དགག་དེ་ཉིད་ལ་འདོད་ཅིང་། ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་
མདོའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོའི་སྟོང་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་
གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་། མེད་པར་དགག་པ་ནི་ཕྱོག་པ་
གཞན་སེལ་ཡིན་པས་མདོན་སུམ་ལྟ་ཞོག་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་
དུ་འང་མི་རུང་བས་བསྐྱོམ་པས་ཉམས་སུ་བྲང་བྱ་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་མང་དུ་སྤྲོས་འདུག་ཀྱང་། དེ་འབྲེལ་བ་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་ཁོ་བོ་མི་
ཁོམ་པས་བཞག །

དེས་ན་འདི་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་
མ་དང་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དང་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་འདོད་
པ་དགག། །དེ་ལྟར་འདོད་པ་སྡོད་ཀྱི་མཁས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་
མ་ཡིན་པར་བསྟན། དེས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་ལྟ་བའི་འདོད་ཚུལ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་

མཁས་པ་སྤེལ་ཡང་ལུགས་མིན་པས་དོར་བྱར་བསྟན་པའོ། དང་པོ་
 དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མིན་པར་བསྟན་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་
 ལས། རྩོམ་ཉིད་གསུམ་ངོས་འཛིན་པའི་ཆེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་
 ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མ་ལ་
 གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་བྱེ་བྲག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཅར་
 རྣམ་པར་བཞག་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་ངོས་བཟུང་། རྣམ་
 པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་
 ལགས་ཏེ། ཞེས་པས་གཞན་དབང་ངོས་བཟུང་། ཡོངས་བྱུང་གང་ཡིན་
 ལྷན་ན་དེ་འཆད་པ་ལ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་
 ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མ་དེ་
 ཉིད་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་བྱུང་ཅིང་། རྩོམ་ཉིད་
 དེ་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད། ཆོས་ལ་བདག་མ་མཆིས་པ་དེ་
 བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི། ཡོངས་
 སུ་བྱུང་པའི་མཆོན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་
 དགག་བྱ་ཆོས་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཅེས་ཀྱི་མེད་དགག་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་

༡ ག་༡༩༧་ན་མ་བསྟན་པའོ། ༢ ག་༡༩༨་བ་མ་བསྟན་པའོ། ༣ ག་༢༠་མ་བསྟན་པའོ།

༤ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༥། མདོ་སྡེ་ཅ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ༥༩་༦།

༥ ག་༡༩༧་ན་མ་བསྟན་ཀྱི་དབང་། ༦ ག་༡༩༨་བ་མ་བསྟན་ཀྱི་དབང་། ༧ ག་༢༠་མ་བསྟན་དབང་།

བདག་མེད་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པ་འདི་ལྟ་བུའི་གསལ་བར་གསུངས་
པ་མེ་ཙོང་ཁ་བ་ཉག་གཅིག་གིས་དགོངས་ནས་བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དུ་
ལེགས་པར་བཤད་པ་བཀའ་སྩལ་པ་ཡིན་གྱི། བྱེད་དང་ཐོན་པ་གཉིས་
གྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་སྦྱབ་^༡ པ་རང་དབང་བའི་ཉག་པར་འདོད་པ་ནི།
མདོ་འདིའི་དོན་དང་རྒྱབ་འགལ་དུ་སོང་བའོ། །

གཞན་ཡང་། དགོངས་འབྲེལ་ལས།^༢ གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད་
དང་། དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་ཡིན་པར་གྱུར་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་
གྱི་བདག་མེད་པ་ཙམ་དང་ངོ་བོ་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཆན་
ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཞེས་པ་འདིས་བྱེད་ཐོན་པ་གཉིས་གྱི་
ཡོངས་གྲུབ་ངོས་འཛིན་རྩ་བ་ནས་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་གྱི་
བདག་མེད་པ་ཙམ་དང་ངོ་བོ་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་ཅེས་པའི་ཙམ་སྦྱ་འདིས།
འདུ་བྱེད་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་ཆོས་བདག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་
ཆོས་གྱི་བདག་མེད་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་
བྱིད།

གཞན་ཡང་། བྱེད་གཉིས་ལ་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་
ཆོས་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ནམ་མ་
ཡིན། མ་ཡིན་ན་མདོའི་ཆོག་ཟེན་སྦྱ་ངེ་བཞིན་པ་བྱེད་གཉིས་གྱིས་བཀག་

^༡ ག་༡༩༥་བ་ན་སྦྱབ་པ། ཏ་༡༩༤ན་ན་གྲུབ་པ། ད་༥༥་༤་ལྟ་བུ་པ།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔ་བསྟན་པ། ༤༥། མདོ་སྟེ་ཅ། ཐོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས། མདོ་སྟེ་དགོངས་འབྲེལ། ༡༤་༥།

པར་སོང་བས། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་སྟོན་པའི་སྤྱི་ཅི་བཞིན་
པའི་མདོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡང་ཡང་སྟོག་པའི་ཁ་ཐོ་མ་བྱེད་ཅིག །དེ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་བྱུང་ཡིན་ན། འདྲུ་བྱེད་ནམས་ཆོས་བདག་གིས་
སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་ཉག་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་
ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་ཉག་པ་མིན་དགོས་
ཤིང་། མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་སྤྲོ་ན་
མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་གྱི་མདོ་དེའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་བྱུང་གྱི་
དཔེ་འཆད་པ་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྟོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་
ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་
སྤྱེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཅི་ལྟ་བུ་བྱུང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་དེ་ལས་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་
སོང་བ་ཞིག་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་བྱུང་གི་
དེ་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་
སྤྱེ་ཞེས་ཆོས་བདག་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་པར་གསལ་བར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྲུད། ༤༦༩པོ་ཐོ་ན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྤྱི་དགོངས་འགྲེལ། ༤༠:༡༠༡

འཆད་པར་འདོད་ན་འདི་བཞིན་གྱིས་ཤིག། །ཅེས་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་
མཐའ་འཆད་པའི་མན་ངག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གངས་རིའི་
ཁྲོད་འདིར་ཐེ་ཙོང་ཁ་པ་མ་གཏོགས་གཞན་གྱིས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་འཆད་མ་
རུས་པར་སྒྲུང་དོ། །

གཞན་ཡང་། ཉོན་ཅིག་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་
ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་
ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཞིག་བལྟ་
བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་མཐོང་བར་ཐད་དོ། །འདོད་ན། ལམ་མ་
ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཡོད་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། གཞན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་
བདག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྫོན་པའི་བཀའ་བསྟུ་
བཞེ་པར། ཀུན་རྫོབ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དང་། །དོན་དམ་གང་
ཡིན་གཞན་སྟོང་ཉིད་དུ་གསུངས། །གང་ཕྱིར་བདེན་པ་གཉིས་ལ་བདེན་
ལུགས་གཉིས། །སྒྲིང་ལུགས་གཉིས་དང་སྟོང་ལུགས་གཉིས་གསུངས་
ཤིང་། །སྒྲོ་འདོགས་སྒྱུར་འདེབས་རྣམ་པ་མང་པོ་དང་། །འགལ་འདུས་སྒྲིན་
ཡོད་སྒྲིན་མེད་ལ་སོགས་དང་། །ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་འདུས་བྱས་འདུས་
མ་བྱས། །རྒྱལ་ཁམས་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཀུན་

རྩི་བ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པས་རང་སྟོང་ཡིན། དོན་དམ་
བདེན་པ་གཞན་ཀྱན་རྩི་བ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་གཞན་སྟོང་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཡང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ནག་འགྲེལ་
པར། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དང་པོ་ཀྱན་རྩི་བ་ཏུ་ཡང་མེད། བར་པ་ཀྱན་རྩི་བ་ཏུ་ཡོད་
ཀྱང་དོན་དམ་པར་མེད། ཡོངས་བྱུང་ཁོ་ན་བདེན་པར་བྱུང་ཅེས་བཤད་ལ།
ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་འཐད་པར་འདོད་པ་ནི་ནོར་བ་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བས་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་འདོད་ཚུལ་འདི་དག་མདོ་སྟེ་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་གང་གིས་བསྟན་ཅེས་དེས་ན། འདིས་བསྟན་ཅེས་
པའི་ཁྱེད་པོ་ཤིན་ཏུ་ཞེ་ཡོད། ཡོད་ན་སྟོས་ཤིག། མེད་ན་ཐོག་མཐའ་
བར་གསུམ་ཏུ་འདི་འདྲའི་རིགས་ཀྱི་བརྟན་འབའ་ཞིག་སྟོས་ནས་འདིག་
རྟོག་སྟེ་བར་མ་བྱེད་ཅིག །

གཞན་ཡང་། གཞན་དབང་བདེན་མེད་ཏུ་འདོད་པ་ནི། བྱང་ས་སོགས་
སོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་ཞིང་། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་དང་
ཡང་འགལ་བས་དོར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཁོ་ན་དེ་དག་དང་ཇི་ལྟར་
འགལ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བྱང་ས་ལས།^༡ བཏགས་^༢ པའི་ཆོག་གི་མཚན་མའི་
གཞི། བཏགས་^༣ པའི་ཆོག་གི་མཚན་མའི་རྟོན་ཏུ་གྱུར་པ། བརྩོད་ཏུ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༽ སེམས་ཅམ་གྱི། འཕགས་པ་སོགས་མེད། བྱང་ས། ༡༩༩༦།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བྱང་ས། ༡༩༩༦། འདོགས།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བྱང་ས། ༡༩༩༦། འདོགས།

མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ལ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་ཤིང་། ཚུད་
གཞོན་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་གཉིས་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལས་
རབ་ཏུ་ཉམས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་
ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་པས་གཞན་དབང་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་མ་བསྟན་ན། ལུང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་སྟོས་ཤིག །

གཞན་ཡང་། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བ་འད་ལས།^༡ ལ་ལ་དག་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རི་བོང་གི་རྩ་ལྟར་རང་བཞིན་ཡེ་མེད་དོ་སྟུང་དུ་སེམས་པ་
དེའི་བྱིར། ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་དགག་པའི་དོན་དུ། ཡང་དག་མ་ཡིན་
ཀུན་རྟོག་ཡོད། །ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ཆོག་
གི་ལྷག་མའོ། །ཞེས་ཡང་དག་པ་མིན་པའི་ཀུན་རྟོག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བའད་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་དབང་བདེན་པར་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་
ཡང་། སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བར།^༢ རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཡང་
རྣམ་ཉིད་དུ་ཁ་ཅིག་སེམས་པ་དང་། གཞན་དག་ཤེས་བྱ་བཞིན་དུ་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཉིད་དུ་ཡོད་ཀྱི་^༣ དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་
འོ་སྟུང་དུ་སེམས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྟེ་བ་འདི་རྣམ་པ་གཉིས་དགག་པའི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡། སེམས་ཅམ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་སྟོ། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བ་འད། ༥༠༥་༡༤།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༢། སེམས་ཅམ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་སྟོ་བརྟན། སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ། ༣༤༠་༡༡།

^༣ ག་༡༩༤་བ་༡་ཡོད་ཀྱིས། ༩་༡་༣་༡་ཡོད་ཀྱིས། ༥་༥༥་༢་༡༠་ཡོད་ཀྱིས།

ཕྱིར། རབ་རྩ་བྱེད་པ་འདི་བརྩམས་སོ། །ཞེས་རྣམ་ཞེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་
པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་དབང་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། ཀུན་བརྟགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་འདོད་
པ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་དང་འགལ་ཏེ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། འདི་
ལྟར་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་བྱུང་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཡོད་ན་ནི། ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་རབ་རྩ་ཞེས་པར་འགྱུར་
ན། དེ་ལ་གང་དག་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་བྱུང་
པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་ནི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་
གསུམ་ཆར་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཀུན་བརྟགས་ལ་སྐྱར་
འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བར་བཤད་འདུག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་
བྱུང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་བྱུང་པར་ལྟ་བ་དེ། ཀུན་བརྟགས་ལ་སྐྱར་
འདེབས་སུ་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་གཞན་དབང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
གྱིས་མེད་ན། གཞན་དབང་གཏན་མེད་དགོས་ཤིང་། གཞན་དབང་མེད་ན་
ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་དང་། ཡོངས་བྱུང་གི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་
སོགས་ཀྱང་མེད་དགོས་པས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ཆར་ལ་སྐྱར་འདེབས་
སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་དགོངས་འགྲེལ་དང་འགལ་ཚུ་ལ་མདོ་
ཅམ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

བུམས་ཆོས་ཕྱི་མ་དང་འགལ་ཚུལ་ནི་བྱེད་གྱིས་གཞན་དབང་ཡོངས་
བྱུང་གི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་མིན་པ་དང་། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མེད་

བ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་སོགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་བྱམས་
 ཚོས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དབུས་
 མཐའ་ལས།¹ ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་ཡོད། །དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་
 ཡིན། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་འདི་ལ་ཡོད། །དེ་ལ་ཡང་ནི་དེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བས་
 བྲིད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་བཀག་པའི་ཕྱིར། རི་ལྷར་བཀག་ན། དེ་ཡང་ཡང་དག་
 མ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་ཡོད། ཅེས་བས། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱང་རྟོག་དེ་
 བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཚོས་ཅན་དུ་
 བསྟན། དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་འདི་ལ་ཡོད། །ཅེས་
 བས་ཡང་དག་པ་མིན་པའི་ཀྱང་རྟོག་གཟུང་འཛིན་ཇམ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་
 པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་བསྟན། དེ་ལ་ཡང་ནི་དེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་
 པའི་དོན་ནི། ཚུར་མཐོང་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཡང་དག་པ་མིན་པའི་ཀྱང་རྟོག་གི་སྟོང་ན་གཉིས་
 སྟོང་གཏན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྩ་ཡོད་ན། དེ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱས་པ་བཞིན། ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྟོང་ཉིད་དེ་
 ལ་གཉིས་སྟངས་འབྲུལ་པའི་ཀྱང་རྟོག་ཡོད་པས་དེས་བསྐྱེད་པས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། འདི་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས།² བ་རོལ་མཐོང་མིན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས། །དེ་ཡི་དེ་ནི་རིག་མ་ཡིན། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་བསྐྱད་པ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་སོགས་མེད། དབུས་མཐའ། ༤༠༩་༥།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༢། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༥༢༥་༡༢།

དག། མེད་ན་དེ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། །
དབུས་མཐའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་སྟོབ་ཏུ་གྱིས་བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་། བྱེད་གྱིས་སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོའི་བཞེད་པ་
ཡང་། རོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ས་སྤེལ་སྤྲོམ་ནམ་གཉིས་བྲ་ཀླ་ར་ཏ་སྤེ་
བརྒྱད་སོགས་དང་དགོངས་པ་གཅིག་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་བྱེད་ནམས་ལྟར་ན་ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ།
དེད་ནམས་ལྟར་ན་ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ། དེ་ཡང་ཉེན་
ཅིང་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མ་བཞེན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་སྟེ། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་རང་ཉིད་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་དབུ་མ་
པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་།^༡འདི་ལ་བསལ་^༢བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་པའི་
སྤེལ་འགྲེལ་དུ། དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
ཕྱོགས་བརྟན་པོར་མཛད་པས། ཐར་བ་འདོད་པ་ནམས་གྱིས་འདི་ཁོ་ན་
ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། བྱེད་གྱིས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་འགྲེལ་
པ་དོན་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་འགྲེལ་པ་ལ་ཞིབ་དུ་མ་
བལྟས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། དེ་ལྟ་ན་སྐྱེ་མའི་སྦྱང་པོས་

༡ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱུར། ༩༥༡ ཤེར་ཕྱིན་ཀླ། ། རྩི་བཅུན་བྱམ་མགོན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། ༢༢་༢༠༡

༢ ག་༡་༣༠་བ་༢་བསལ་བྱ། ༩་༡་༣༢ན་༣་གསལ་བྱ། ༥་༥༩་༡་༣་གསལ་བྱ།

‘སྤང་པོ་ཆེ་གཞན་ཞིག་པམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་བྱིན་ཅི་ལོག་བསྐྱོག་
པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཉེན་པོ་
བརྩུན་པས་སྤང་བུ་བརྩུན་པ་སྤོང་བར་གསུངས་པས། ཁྱེད་ཀྱིས་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དང་། དེས་སྤང་བུ་ཤེས་སྤྱོད་སྤོང་བར་འདོད་
པ་དང་རོ་ཁུར་བ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ཡང་། ཁྱེད་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
དང་། ས་སྡེ་ལྡན་རྣམ་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་བརྒྱད་སོགས་དགོངས་
པ་གཅིག་ཟེར་བ་འདི། ཁྱེད་ཐུགས་སོར་མི་གནས་པའི་དུས་ཤིག་
བརྩམས་པ་ཡིན་ལས་ཆེ། ས་སྡེ་ལྡན་རྣམ་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་
བརྒྱད་སོགས་སུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཁོ་ནར་བཤད་ལ། འགྲེལ་བ་
དོན་གསལ་ལས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་
བླང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་བྱིར། འགྲེལ་བ་དེ་
ཉིད་ལས། ‘ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་
མཆོད་ཉིད་པ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་ལུགས་ལས་འབྱུང་བས། སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་
སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ད་དགོངས་རྒྱ་མེ་བྱང་།

བསྟོད་ཆོགས་དང་འགལ་ཚུལ་ནི། ཁྱེད་ཀྱིས་རིགས་ཆོགས་སུ་ཆད་
སྟོང་མེད་དགག་ཅམ་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་ཉིད་མ་བསྟན། བསྟོད་ཆོགས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༥་༡༠༡ ལྷ་མའི་སྤང་པོ་གཞན་ཞིག །

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ ༥༡ ཤེར་བྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༤༦་༥༡

སུ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་
གསུངས་པས། རིགས་ཆོགས་དང་བསྟོད་ཆོགས་དགོངས་པ་མི་གཅིག་
ཟེར་བ་བྱས་འདུག་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཁྱིད་ཀྱི་^༡ ལུགས་ལ་མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུབ་
ཀྱིས་རིགས་ཆོགས་སུ་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཅིག་བསྟན་ནས། བསྟོད་
ཆོགས་སུ་དེ་ལྟ་བུ་གསུང་བའི་སྟོན་པ་ལ་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་གསུང་
བའི་སྟོན་པ་བསྟོད་ཟེར་དགོས་ཏེ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཀྱིས་དབྱུ་མ་རིགས་
ཆོགས་དང་། མདོ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཏུ་སྟོང་ཉིད་
སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་མ་མཛད་ལ། རིགས་ཆོགས་ཀྱིས་ཆད་
སྟོང་མེད་དགག་ཅིག་ལས་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། ཁོ་པོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱས་གསུམ་དུ་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་
པར་གསུངས་ཚུལ་རིགས་ཆོགས་སུ་རིགས་པ་བྱི་མ་མེད་པས་གཏན་ལ་
བབ་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་གསུང་བ་པོའི་སྟོན་པ་ལ་ངོ་མཆར་བའི་སྟོ་
ནས་བསྟོད་པ་ལ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྟོད་ཆོགས་
ཀྱི་གཞུང་ནུམས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་བསྟོད་ཆོགས་
སུ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནས་བཞད་པའི་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་ཆོས་དབྱིངས་
ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དེ་ཉིད་གསུངས་པའི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
བསྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེན། དེ་ནི་བརྟུན་རྒྱལ་ས་ཏ་ཅང་ཆེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་

༡ ག་༡༣༡ན་ཁྱིད་ཀྱིས། ཏ་༡༣༣བ་ཁྱིད་ཀྱིས། ད་༥༤༥༡འ་ཁྱིད་ཀྱིས།

ལྟར་འདོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བསྟོད་
 ཚོགས་སུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པའི་སྟོན་ས་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་ཀྱི། བདེན་བྱུང་གསུངས་པའི་སྟོན་ས་བཅོམ་
 ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་པའི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར། རི་ལྟར་མེད་
 ཅེ་ན། ཐོག་མར་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་གསུངས་ཚུལ་བཤད་ན།
 དེ་ཡང་རིགས་ཚོགས་སུ་བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང་། བདེན་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཁོར་བ་སྟོང་བྱེད་དུ་བཤད་པའི་ལམ་འདི་
 ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པས། དེ་ལ་ངོ་མཆར་བའི་སྟོན་ས་
 བསྟོད་པ་ནི། གང་ཞིག་ཀྱན་དུ་མ་ཤེས་ན། སྤིད་པ་གསུམ་དུ་ནམ་འཁོར་
 ལ། སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ངེས་གནས་པའི། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བྱག་
 འཆལ་འདུད། ཁེས་གསུངས། འདིའི་ཚོས་དབྱིངས་དེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་ཚོས་དབྱིངས་
 བསྟོད་པ་ལས། ཁྱི་རྟག་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ཞེས། བྱུང་བ་གསུམ་པོས་
 སེམས་སྟོང་བྱེད། མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྟོང་བྱེད་པའི། ཚོས་ནི་རང་
 བཞིན་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། ཡིད་གཙོར་གྱུར་པའི་ཚོས་ནམས་
 ལ། རྟོགས་དང་རྟག་པ་ནམ་སྤངས་ནས། ཚོས་ནམས་རང་བཞིན་མེད་

༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོག་མ་ཀ། ཁལོན་ལོ་ལྷ་ལྷུ་བ། བསྟོད་ཆོག་མ་གྱི་སེམས་གྱི་དོ་
རྩེ་ལ་བསྟོད་པ། ༡༩༡་ན།

༡ བསྟན་པ་ལྟར་དཔེ་བསྟན། ༡། བསྟོད་ཆོག་ས་ཀ། མཐོན་པོ་སྤྲུལ། ཆོས་དབྱེར་ས་བསྟོད་པ། ༡༩༣༡༥།

ཉ བསྟན་འགྲུབ་དཔེ་བསྟར། ༡ བསྟོད་ཆོག་སྐུ་ལ། མགོན་པོ་སྐུ་སྟོབ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༩༥༥།

བ་ཉིད། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་བདེན་
བྱུང་ཅིག་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་ནས། དེས་གསུང་པ་པོ་
ལ་བསྟོད་པ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བ་ནི། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བསྟན་པ་བཤེག་
པར་བྱེད་པའི་རང་བཟོའི་^༡ཆོས་སྐད། རྒྱུ་མེད་ཀྱི་ལོང་གཏམ། བསྟོད་
ཆོགས་ཀྱི་གཞུང་སྟོག་པ་ཅམ་ཡང་མ་བྱས་པར་རྩོལ་བའི་ཆོག་ཅམ་ཀྱི་
རྩིས་སུ་འབྲངས་ཏེ་སྤྲོ་སྤྲོ་བ་ཀྱི་གཞུང་ལ་པོ་ཆོད་ཀྱི་ཉམ་པ་བྱས་ནས་རྩིས་
འབྲང་རྣམས་ལོག་པའི་ལམ་ལ་བཀྱི་བར་བྱེད་པའི་བདུད་ཆོག་ཁོ་ན་ཡིན་
ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་གཞུང་འདི་དག་ལ་མིག་བྱེ་ལ་སྟོས་ཤིག །

ཁྱེད་ཀྱིས་ལོག་པའི་བཤད་པ་ནི་ཉ་ཅང་རང་མ་འདྲ་བླམས་^༢པས།
ཐལ་འགྱུར་དུ་བྲིལ་ནས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་
དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་
བསྟོད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསྟོད་ཆོགས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
པའི་ཆོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་རྣམས་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་
དང་། མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྦྱོང་བྱེད་པའི། །ཆོས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༡ ག་༡༣ན་ན་རང་གཟོའི། ཉ་༡༣ན་བ་ན་རང་གཟོའི། ད་༥༤༧༠རང་གཟོའི།

༢ ག་༡༣ན་ན་ཅ་བླམས་པས། ཉ་༡༣ན་བ་ཅ་བླམས་པས། ད་༤༠༠་ཅ་བླམས་པས།

ཡང་བྱེད་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཞེས་པའི་འཆལ་གཏམ་འདི་ཡང་ཞར་ལ་དགག་
པར་བྱ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་མིན་པར་ཐལ། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡོད། དེའི་རྒྱད་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ངེས་
གནས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཐུག་འཆལ་འདུད། །ཅེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར། འོ་ན་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཆོས་དབྱིངས་
ཡོད་ན། སོ་སོ་སྟེ་ཐོ་རྒྱུས་ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་
པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པས་
བསྐྱེད་པས་ནས་མ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་
བསྟོན་པ་ལས།^༡ ཇི་ལྟར་འོ་མ་དང་འབྲེས་པས། །མར་གྱི་སྒྲིང་པོ་མི་སྒྲང་
བ། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་དང་འབྲེས་པས། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མི་
མཐོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འཁོར་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་
དང་བཅས་པ་ལམ་གྱིས་སྒྲུངས་པ་ལས། དེ་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་བ་ཐོབ་
པ་ན། མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་པ་ཞེས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡། བསྟོན་ཆོགས་ཀྱི། མགོན་པོ་སྐྱ་ལྷ་བ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ། ༡༩༡་༤།

བྱེད། །ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི། །གང་ཞིག་འཁོར་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ། །དེ་
ཉིད་སྤངས་པ་བྱས་པ་ལས། །དག་པ་དེ་ཉིད་སྤངས་པ་འདས། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། །ཡང་བྱེད་ཀྱིས་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་
ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་དེ་ཉིད་ལྡོག་པ་གཞན་
སེལ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ལྟར་ཞོག་ །རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་ལུལ་དུའང་མི་
རུང་བའི་བྱིར། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྤངས་བྱ་ །མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། །ཡ་
ང་ཞིང་སྟོང་རྩི་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། །རིག་གཏེར་གྱི་རྩིས་འབྲང་རྣམས་ལ་
གྲགས་པའི་བད་ཆད་དེ། །མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་གཞོན་
བྱེད་དུ་འཕེན་པ་ནི། །ཟེར་རྒྱས་གཏུགས་པའོ། །འོ་ན་རིག་གཏེར་གྱི་རྩིས་
འབྲང་རྣམས་ལ་གྲགས་པའི་ལྡོག་པ་གཞན་སེལ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། །རིག་
གཏེར་ལས། །གཞན་སེལ་སྒྲོ་ཡི་འཇུག་རྒྱལ་ཡིན། །བཅའ་པོའི་དོན་ལ་
གཞན་སེལ་མེད། །ཅེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་རིག་གཏེར་གྱི་རྩིས་
འབྲང་མང་པོས། སྒྲོ་བཏགས་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་
མོད། །བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་བ་སྤངས་རྒྱལ་གཞུག་བྱས་ནས་སྤྱི་འདུག་པ། །འོ་
ན་བསྟོན་ཆོགས་གཞིར་ཞོག །ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུན། ༢ བསྟོན་ཆོགས་ཀྱི། །མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱི་གཞུང་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ། ༡༩༡༥།

༣ ག་༡༣༥་བ་༥་ལྟ་བཞིག ། ༥༡༣༥་ན་༤་ལྟ་བཞིག ། ༥༦༠༣་ན་ལྟ་བཞིག །

༤ ག་༡༣༥་བ་༤་སྤངས་བྱ། ༥༡༣༥་ན་༤་སྤངས་བྱ། ༥༦༠༣་ན་སྤངས་བྱ།

༥ མེས་པོའི་ལུལ་བཞག །༡༢། ས་པཏྲ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། །རིག་གཏེར། ༤༡༥།

༦ ག་༡༣༥་ན་ན་གཞིར་བཞིག ། ༥༡༣༥་བ་ན་གཞིར་བཞིག ། ༥༦༠༣་ན་གཞིར་བཞིག །

བས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཐུབ་པ་དངོས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྟོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་སྟོ་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ།
ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས།^༡ རི་ལྟར་རི་པོང་མགོ་ཡི་དུ། །བཏགས་པ་
ཉིད་དེ་མེད་པར་ཐལ། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །བཏགས་
པ་ཉིད་དེ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་བྱིང་རང་འདོད་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། བྱིང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིང་
རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་དངོས། རྟགས་ཐུབ་ཆོས་
དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས།^༢ དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །བཏགས་པ་ཉིད་དེ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བརྗོད་ཐར་ཐོར་བྱིང་ནས་
སྤྱ་སྤྱུབ་ཀྱི་གཞུང་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ནི་སྤྱིར་སྐབས་མ་ཡིན་ཞིང་། བྱིང་
པར་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། སྟོ་བཏགས་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་
པ་གཏན་མེད་མོད། གལ་ཏེ་ཡོད་པར་འདོད་ན་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་
བ་གཅིག་དབབ་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མདོ་སྟེ་པའི་སྐབས་གཞིར་
བཞག། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་བསྟོམས་པས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱ་མིན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི། མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱུབ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༩༥༧

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི། མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱུབ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༩༥༧

པར་ཐལ། དེ་ལྟོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སློབ་པ་ཉག་སེལ་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་འདོད་ན།^༡ རྣམ་འབྱོར་ཤེས་པ་སྤར་
བཤད་པ། །དེ་དག་གི་དེ་བསྐྱེད་བྱུང་ཡིན། །ཞེས་བདེན་བཞི་མི་རྟག་ལ་
སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

འོན་ཏེ་ཀེའུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།^༢ རང་ལུགས་ལ་འགོག་
བདེན་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་སྟོན་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། དངོས་པོར་
སྤྲུལ་བ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་པ་
ལ་དེ་མི་རུང་བ་དང་། ཞེས་བཤད་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན།
མདོ་སྤེལ་པའི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཞེད་ཀྱང་། དེ་འབྲེལ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལུགས་ལ་རྟོགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཡང་ཆད་མ་མདོལས།^༣ རྣམ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མས་བསྟེན། །མ་འབྲེས་
པ་ཡི་དོན་ཅུམ་མཐོང་། །ཞེས་རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་བསྟན་
པ་ལྟར། སྒྲ་སྤྱི་དང་མ་འབྲེས་པའི་དོན་རང་མཆོན་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་རྩ་བ། ༡༩༡་༦།

༢ སྤྲུལ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབུམ་མ། རྩི་ཅོང་ཁ་བ། རྟེན་ཀེའུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་མ། ༡༩༩་༥།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཆད་མ་ཅེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་ཆད་མ་མདོ། ༩་༥།

བར་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སྤྲུལ་ཡིན་པ། མདོ་སྡེ་བའི་
འདོད་པར་སློབ་དཔོན་སྟོགས་སྤྲང་བཞེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཉོག་པས་སློ་
བཏགས་ཡིན་ན་ལྟོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་མདོ་སྡེ་བས་ཀྱང་
ཁས་མི་ལེན་ན། ལྷ་སྤྲུབ་ཡབ་སྤྲུལ་ལྟ་ཅི་སློས།

སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་ཀྱང་། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་
བར། འདིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །མ་ཡིན་པ་དང་མེད་པའོ། །མ་
ཡིན་པ་ལའང་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །སློ་དང་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །ཞེས་གཞན་
སེལ་ལ་མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་
གཉིས། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ་ཡང་སློའི་གཞན་སེལ་དང་། དོན་
རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་གཉིས་བཤད་ནས། དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་
སེལ་གཞན་སེལ་གོ་ཚད་པར་བཤད་པ་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་མ་གཟེགས་
སམ། མདོར་ན་སློ་བཏགས་ཡིན་ན་ལྟོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་ཁྲབ་
པ། རིགས་གཏེར་གྱི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་ལ་འདུག་པ་མ་གཏོགས། གངས་
རིའི་ཁོད་གྱི་མཁས་པ་སྤྲུལ་ཡང་མ་གྲགས་ཤིང་། མཁས་མཆོག་ལྷ་སྤྲུབ་
ཡབ་སྤྲུལ་གྱི་གཞུང་དུ་བྱུང་ཅུ་ཡང་མ་གསུངས་པ་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་སློ་
བཏགས་ཡིན་ན་ལྟོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ལྟོག་པ་གཞན་
སེལ་ཡིན་ན་རྣམ་འབྱོར་པས་སློམ་པས་ཉམས་སྤྲུལ་བྱ་མིན་དགོས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡༠༥། ཚད་མ་ཟེ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པ། ༤༩་༥༡།

པར་བཟུང་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་
དེ་ཡང་རྟོག་པས་སྟོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟོག་པ་གཞན་སེལ་དུ་
བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡིན་ན་སྟོས་པས་ཉམས་སུ་བྱང་བའི་སྟོང་ཉིད་མ་
ཡིན་དགོས་ཞེས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྒྲིམ་འདུག་པ་འདི་ནི་གཞུང་ལུགས་
ཆེན་མོ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་ཅིང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་བློན་སྤེལ་ཡང་
ལུགས་མ་ཡིན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། བྱེད་པར་དཔལ་མགོན་
ལྷ་སྐུ་གྱིས་རིགས་ཆོགས་དང་བསྟོད་ཆོགས་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་
མང་པོར་གཞི་བྱས་ན་རྟོག་པས་སྟོ་བཏགས་ཡིན་པས་བྱེད་པ་དང་། རྟོག་
པས་སྟོ་བཏགས་མིན་པའི་ཆོས་གཏན་མེད་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཤད་
པས། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལྷ་སྐུ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མཐར་ཐུག་པའོ། །

གཞན་ཡང་། བྱེད་གྱིས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སམ་ཆོས་དབྱིངས་
ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བདེན་བྱུང་དང་། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་
པ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་འདོད་པ་ནི། རྩོམ་པའི་རི་བོར་ཅལ་
གྱི་རྗེས་འབྲང་བ་མ་གཏོགས། བསྟོད་ཆོགས་ཞེས་པའི་དཔེ་མིག་གིས་
མ་མཐོང་ཞིང་། ཆོག་རྒྱ་བས་ཀྱང་མ་ཐོས་པར་འདུག་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན།
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་བསྟོད་པ་ལས།^༡གང་ཞིག་^༢དངོས་པོ་རྟོག་འབྱུང་

༡ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར། ༢ བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི། མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་བ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་བསྟོད་པ། ༡༣༥་༣།

༣ ག་༡༣་༤་བ་༣་གི། ༡༡༣༤་ན་༤་གི། ༤༤༡༡་༥་གི། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག །

རྣམས། རྡོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གསུངས། ཡེ་ཤེས་མཉམ་ཉིད་¹ བསམ་མི་
བྱུང་། རྡོ་བོ་མེད་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། ཞེས་རྟེན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རྡོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པ་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱུབ་ཀྱང་རྡོ་བོ་ཉིད་མེད་
བར་སྐྱ་བའི་དབྱ་མ་བར་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཆོག་འདི་ཙམ་ཞིག་
མཐོང་ཞིང་ཐོས་ན་ཡང་། ཁ་འཆལ་དེ་འབྲ་འདོན་པའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་
ཡོད། དེས་ན་བྱེད་འདོད་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་བར་ཐལ།
བྱེད་ལ་བདེན་པའི་རྡོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་རྟེན་འབྱེལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། འཕགས་མཆོག་སྐུ་སྐྱུབ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་རྡོ་བོ་ཉིད་མེད་བར་སྐྱ་བའི་དབྱ་མ་བ་ཡིན་བར་ཐལ། བྱོད་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་རྡོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་དབྱ་མ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་རྟེན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
པའི་རྡོ་བོ་ཉིད་མེད་བར་སྐྱ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་
གིས་² དངོས་པོ་རྟེན་འབྱུང་རྣམས། རྡོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གསུངས། ཞེས་
པའི་གཞུང་ཙམ་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཐམས་ཅད་འཁོར་
གསུམ་གྱི་འབྲང་བ་ཡིན་ནོ། རེ་ན། ཡེ་ཤེས་མཉམ་ཉིད་བསམ་མི་

¹ བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྟོད་པ་ལས། མཉམ་མེད། ཅེས་གསལ།

² ག་ཀྱང་ལྟ་བུ་གི། ༡༩༣༤་བ་ལྟོ། ༡༩༣༥་ལྟོ།

ཐུབ། འདྲེ་མེད་དེ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་པ་འདིས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་
ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཞུང་
འདིས་བཙུག་ལྡན་འདས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་
ཚུལ་གྱི་སློན་ས་བསྟོད་ནས། དེ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་འང་བསྟོད་པ་
ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བསམ་གྱིས་མི་ཐུབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་
ཅད་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༡ རྒྱུ་རྣམས་
ལས་ནི་འབྲས་འབྲུང་བ། །མ་སྐྱེས་ལེགས་^༢ པར་ཁྱོད་གྱིས་གསུངས། །དོ་
བོ་ཉིད་གྱིས་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པར་རབ་ཏུ་བསྟན། །ཅེས་བཙུག་
ལྡན་འདས་གྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རྟེན་འབྲུང་གི་ཆོས་རྣམས་དོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་མེད་པར་བསྟན་པའི་སློན་ས་བསྟོད་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟེན་
འབྲུང་གི་ཆོས་རྣམས་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་ཅེས་ཁས་ལེན་ནམ་མི་ལེན།
མི་ལེན་ན་གཞུང་འདི་དང་དངོས་སུ་འགལ། ཁས་ལེན་ན། གཉིས་མེད་གྱི་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། ཁྱེད་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
གྲུབ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་
ན། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཁྱེད་རང་གིས་སྤྱུ་སྤྱུབ་གྱི་དགོངས་པར་

^༡ བསྟན་འབྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡།བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུབ་བསམ་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་བསྟོད་པ། ༣༣་༦།

^༢ བསྟན་འབྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། བསམ་གྱིས་མི་ཐུབ་པར་བསྟོད་པ། ༣༣་༢། ལགས།

བྱས་ནས་ཆེ་སྟོང་ལ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དེ་ཁས་ལེན་
ནས་མི་ལེན། ལེན་ན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་ཡོད་མིན་མེད་མིན་
དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་དང་འགལ། མི་ལེན་
ན། བྱིད་ཀྱིས་ཆེ་སྟོང་ལ་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པར་རྫོམས་ནས་ཐོས་
བསམ་གྱིས་འབད་འབད་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་
ཏེ། བྱིད་དང་སྡེ་རབས་པ་མང་པོས་འབད་འབད་ཐང་ཐང་བྱས་ནས་
བསྐྱབས་པའི་ལྟ་བུ་དེ་དགོས་ཁར་འབོར་དགོས་པ་བྱུང་བའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱིད་ཀྱིས་ཙུ་ཤེ་དང་བསྟོད་ཆོགས་ལྟ་བུ་མི་མ་ཐུན་པར་
འདོད་པ་ནི་ནོར་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་འདི་འདི་བར་བྱ་སྟེ། ཙུ་ཤེ་ལས། ཡོད་
ཅེས་བྱ་བ་རྟག་པར་འཛིན། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་པར་ལྟ། །དེ་བྱིར་
ཡོད་དང་མེད་པ་ལ། །མཁས་པས་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་འདི་
དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། ཡོད་ཅེས་པ་ནི་རྟག་པར་
ལྟ། །མེད་ཅེས་པ་ནི་ཆད་པར་ལྟ། །དེས་ན་མཐའ་གཉིས་བྲལ་བ་ཡི། །ཆོས་
དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་ལྟ་བུ་དོན་གཅིག་གམ་མི་གཅིག་ །གཅིག་ན་རིགས་ཆོགས་
ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཆད་སྟོང་ཡིན། བསྟོད་ཆོགས་ནས་བཤད་
པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་སྟོམ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་བྱིད་པར་མི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༥། དབྱ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཙུ་ཤེ་ལས་རབ། ༢༡་༡༥།

འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱའི་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་
པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། རོན་མི་གཅིག་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱིང་པར་གང་
ཡིན་སྒྲོས་ཤིག །

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་ཅམ་བད་ཅམ་རྟོག་པས་བཏགས་
ཅམ་ཡིན་པ་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་དང་མ་ཐུན་པར་བསྟོད་ཆོགས་ལས་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྟོད་པ་ལས།^༡འདི་
དག་ཐམས་ཅད་མིང་ཅམ་ཞེས། །ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས་ནི་བསྟོད་^༢དེ་
གསུངས། །བརྗོད་པ་ལས་ནི་གཞན་གྱུར་པ། །བརྗོད་པར་བསྐྱེད་པ་ཡོངས་
^༣མ་མཆིས། །དེ་བྱིར་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། །བཏགས་པ་ཅམ་ཞེས་
ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་ཐུགས་རྒྱལ་དུ་བཞག་
ནས་གཟིགས་ན་མི་གོ་བ་ག་ལ་སྤི། གཞན་ཡང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་
པར་བསྟོད་པ་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ནི། །གཞན་གྱི་དབང་དང་
ཀུན་རྗོབ་སྟེ། །གཞན་གྱི་དབང་ཞེས་རབ་ཏུ་གསུངས། །དམ་པའི་དོན་ནི་
བཅོས་མ་མིན། །ཞེས་པ་འདིས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཡང་བཤོ་སྤོང་གི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་པབ་ན། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡།བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་ མགོན་པོ་སྐྱེ་བྱུང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་བསྟོད་པ། ༡༣༥།༥།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྟོད་པ། ༡༣༥།༡༠། གསུང་ནི་བསྟོད།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྟོད་པ། ༡༣༥།༡༡། ཡོང་།

ཅན། གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ལུས་ཏེ། ཡོངས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྲུར་སྤྲ་མའི་
རྩ་བ་དང་འདི་གཉིས་ཀ་ལ་བྲབ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱང་བ་
ནི། གཞན་གྱི་དབང་དང་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རོན་དམ་བཤེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ། དམ་པའི་རོན་
ནི་བཅོས་མ་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་འདི་རྣམས་
དང་རྩ་ཤེས་ལས། རང་བཞིན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་ནི། འབྱུང་བར་རིགས་
པ་མ་ཡིན་ནོ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱང་བ་ཡི། རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་
དུ་འགྲུར། རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་ཞེས་བྲ། རི་ལྟ་བུར་ན་སྟོང་པར་
འགྲུར། རང་བཞིན་དང་ནི་བཅོས་མིན་དང་། གཞན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པ་
ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་པ་ལ། དེ་རྣམས་
འགལ་བར་འདོད་པ་ནི་སྒྲོ་གྲོས་ངན་པའི་ངང་ཚུལ་ལོ། །

འོན་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། དམ་པའི་རོན་ནི་

༡ རྩ་ཤེས་ལས། རི་ལྟ་བུར་ན་བྱང་བར་འགྲུར། །

བཅོས་མ་མིན། རོ་བོ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་དང་། ཡང་དག་རྣམ་དངོས་
ཡོད་པ་ལགས། ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་ཅི་ཡིན་སྟུང་ན། ལུང་འདིའི་
དོན་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
འདོད་མཁན་རྣམས་ལ་ཡང་དོགས་པ་མ་ཤར་ཞིང་། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་
མཁས་པ་གཞན་སྤྱེ་ལ་ཡང་དོགས་པ་མ་ཤར་བ་འདུག་པ་ལ། རྩེ་ཙོང་ཁ་
བས་བྱང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་དུ་དོགས་པ་དབྱེད་ནས་གསུངས་པས། དེའི་
དོན་རྩེ་ཙོང་ཁ་བའི་བཞེད་པ་ལྟར་བཤད་ན། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བར་
བསྟོད་པ་ལས། དོན་དམ་བདེན་པ་དེ། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་དག་བར་ཡོད་པ་དང་རྣམ་སྤྱོད་ཡོད་བར་
གསུངས་པའི་དོན་ནི། རྣམ་སྤྱོད་ཡོད་ཅེས་པ། རྣམ་བརྟགས་གཉིས་སྤྱོད་
བའི་རྣམ་སྤྱོད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྣམ་
སྤྱོད་དུ་གསུངས་པའི་རྣམ་སྤྱོད་ཀྱང་མིན་པས། ཡོད་ཅེས་ལ་བྱེད་པ་རྩེ་
ཙོང་ཁ་བའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ནོ། རེ་བཞིན་དུ་ཉི་མའི་བྱམས་ཁྲུས་ཀྱི་
ལེའུ་ལས། ཆོས་ཉིད་རྣམ་སྤྱོད་མེད་གཉིས་ཀ་མིན་པར་གསུངས་པ་
ནི། ཆོས་ཉིད་དེ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མེད་པ་དང་། དགག་བྱའི་
ཀུན་བརྟགས་བཀག་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ། རེས་
ན་བྱམས་ཁྲུས་ཀྱི་ལེའུའི་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་
ན་ཆོས་ཉིད་རྣམ་སྤྱོད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་རྣམ་སྤྱོད་
མེད་གཉིས་ཀ་མིན་པར་གསུངས་པ་གཞི་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར།

ཁྱེད་ལ་འདི་བྱི་བར་བྱ་སྟེ། ཉི་མེད་བྱམས་ཁུས་ཀྱི་ལེའུ་གཞིར་བྱས་
པ་ལ། ཚེས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་། ཚེས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པ་དང་། ཚེས་ཉིད་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་སོགས་ཡིན་ནམ་མིན། དེ་རྣམས་
ཡིན་ན། ཉི་མེད་བྱམས་ཁུས་ཀྱི་ལེའུ་དང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་།
བསྟོད་ཚོགས་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཉི་མེད་བྱམས་ཁུས་ཀྱི་ལེའུར་
ཚེས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་།
རྗེས་སུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དོན། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་
ལེན་ནམ། དེ་མ་ཡིན་པའི་འབྲུ་ཞིག་བྱེད་རྒྱ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྗེ་
ཙོང་ཁ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ན་ལམ་བྱང་པོར་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་
ལེགས། གཉིས་པ་ལྟར་རོ་ཞེ་ན། སྤར་ཁྱེད་ཀྱིས་ལུང་འདི་མཐོང་ཡང་མ་
སྟོང་འདུག་པས། འབྲུ་རུང་པ་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་སྟེ་པའི་དོགས་པ་མེད་དོ། །

དེས་ན་ཉི་མེད་བྱམས་ཁུས་ཀྱི་ལེའུ་དང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་
ཀྱི་བྱམས་ཁུས་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་གམ་སྟེ་པའི་འབྲུལ་
པ་སྟེ་པའི་གཞི་ཆེ་བར་འདུག་པས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་དགོངས་པ་མི་གཅིག་
པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་བློན་གངས་ཅན་གྱི་
མཁས་བླུ་བ་ཀུན་གྱིས་གསལ་བར་སྤྲོ་བར་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་པའི་
རྣམ་འབྲེད་ལས། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟོད་པ་གཅིག་
པའི་ལམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་མདོ་ལ་མདོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་

ནས་དགོངས་འགྲེལ་དང་འབྲས་བུ་དོན་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་འདུག་སྟུང་
དུ་ཉོག་ལྡན་མཁས་པ་ལ་འབྲུལ་བ་སྐྱེ་བའི་གནས་ཆེ་ས་ནི་བྱམས་ཁྱེས་
ཀྱི་ལེའུར་སྒྲུང་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དབྱེ་མ་བ་ཆེན་པོ་དག་གིས་བཀའ་
བ་ཡང་མི་སྒྲུང་བས་ཞིབ་ཏུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
གཞན་ཡང་། བྱེད་ཀྱིས་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོར་
པའི་དབྱེ་མ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཀྱང་། དབྱེ་མ་ཐལ་རང་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་དབྱེ་མ་རྣམས་དབྱེ་མ་བ་ཆེན་པོ་མིན་ཞེས་སྐྱེ་བ་
འདི་ནི་བསྟོད་ཆོག་གས་ཀྱང་མཐོང་མ་སྟོང་བའི་གཏན་དུ་སྒྲུང་སྟེ། བསམ་
བྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། འདྲི་འདྲི་འདྲི་འདྲི་འདྲི་འདྲི་འདྲི་འདྲི་འདྲི་
ཅིང་། །ལྟ་སྟེགས་རི་དྲགས་འདྲི་འདྲི་འདྲི་འདྲི་འདྲི་འདྲི་འདྲི་འདྲི་
ང་རོའི་སྒྲ། །མཛད་བྱུང་དེ་ནི་བྱེད་ཀྱིས་གསུངས། །སྟོང་བ་ཉིད་དང་ཆེས་
ཐབ་པའི། །ཆོས་ཀྱི་རྩ་ཆེན་བརྒྱུད་པ་ལགས། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སྐྱེ་བོ་
ཆེད། །ཆོས་ཀྱི་དྲུང་ནི་བྱེད་པ་ལགས། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་མེད་པར་གསུངས་པ་འདི། སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་བྱེད་ཆོས་
སྤྱེ་འདུག་པས། དེ་ལ་ངོ་མཚར་བའི་སྟོན་པ་མགོན་པོ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱིས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་།

གསུམ་པ་དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་དང་འགལ་ཚུལ་ནི། བྱེད་ཀྱིས་

༡ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢ བསྟོད་ཆོག་གས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱིས་མི་བྱབ་པའི་བསྟོད་པ། ༣ ༥ ༥ ༥

ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་དང་སྐྱ་སྐྱབ་དགོངས་པ་གཅིག་པར་བྱས་ནས།
ཐོགས་མེད་གྱི་ས་སྡེ་ལྟ་དང་སྡོམ་ནམ་གཉིས། དབྱིག་གཉེན་གྱི་རབ་
ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་བརྒྱད་དང་། སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་བསྟོད་ཆོགས་ནམས་དགོངས་པ་
གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཉང་འགལ་དུ་མ་འདུས་པའི་བྱབ་
མཐའ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱབ་པ་བསྟོད་ཆོགས་
གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་སྡེ་ལྟ་སྡོམ་ནམ་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་
སྡེ་བརྒྱད་སོགས་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་དངོས། འདོད་
ན། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་
ཕྱིར། །གཙུག་པོའི་ཐེག་དབྱེར་མ་མཆིས་ཀྱང་། །ཁྱོད་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་
བསྟན་པ། །སེམས་ཅན་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་ལགས། །ཞེས་མཐར་ཐུག་
ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འོ་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས།
དཔེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རིག་ཐུང་པ། །འཇིག་རྟེན་འདས་ཁྱོད་ཕྱག་འཆལ་
འདུད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། ཆོས་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ནམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འཕགས་པའི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པར་འཇོག་པས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཉམ་གཞག་སོ་
སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་བསྟོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། མཉམ་གཞག་
སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གནས་ཕྱགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་དོན་

མིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་
བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་ལྷོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་
བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྐྱེས་ན། རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་བྱའི་སྐྱེ་བ་
པ་ཡང་དག་པར་སྒྲོང་ངོ་། །ཞེས་པ་འདིས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་།
བདེན་གྲུབ་དུ་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་ཁྱེད་ལ་འཁོར་
གསུམ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་
དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོན་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཡང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདི་ཁྱེད་ལ་འཁོར་གསུམ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་ཞེས་དང་། སྐྱུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་ལྷོ་
ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་
སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་
དོན་ཡིན་གྱི། མཉམ་གཞག་ལ་ཆོས་ཅན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་དོན་མིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པ། གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྐྱེ་མེད་དང་། །ཞེས་པའི་
སྐུ་བས་ཀྱི་བརྒྱུད་སྒྲོང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བས་ན་ལུང་དང་རིགས་པ་
དག་ནི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པའི་ལྷོ་ཅན་རྣམས་

ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྩིས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་རྣམ་པར་
བཞག་ནས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་
པར། ཀུས་པ་དང་། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་། དུས་རིང་པོའི་བྱུང་བར་ཅན་
ཀྱི་སྒོམ་པས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་དབང་ལྷན་རྣམས་ནི།
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མཐའ་དག་དང་
བལ་ཁེང་སྲིད་པ་རི་སྲིད་བར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅམ་
ཀྱི་རྒྱུན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཉིད་ནི་གཉེན་པོའི་གཙོ་བོ་ཡིན་
ནོ། །དང་པོ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་མངོན་པར་
བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ནི། དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཉིད་
དུ་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །དངོས་པོ་
རང་དབང་ཡོད་མིན་ཞེས། །མཉམ་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་སེང་གའི་སྐྱས། །ཀྱན་
རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅི་སྟོན་མཛད་ན། །གང་
ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤང། །ཅེས་གསུངས་
པ་འདི་རྣམས་ཁྱེད་ཀྱིས་མགོ་བོ་འགམ་པར་བྱེད་པའི་གནམ་ལྷགས་ཀྱི་
རོ་རྩེའི་ཐོག་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིག་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་དབང་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དབང་དུ་མེད་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན་ལུང་འདིས་བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་
རྣམས་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་ཀྱན་ཉོག་ཐམས་ཅད་སྤང་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་ངོ་ཞེས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མེད་བདུད་ཅི་སྟོན་
པར་མཛད་པ་ཡིན་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ཤིན་ཏུ་
སྤང་པའི་གནས་སུ་གསུངས་ཞེས་པ་ལུང་འདིའི་དོན་བསྟོན་མེད་དུ་འདུག་
པ་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་།
དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བསྟོད་ཆོག་པས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་
ནི། རང་གཞན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ཚུད་གཞོན་པའི་བསྟོན་གཏམ་ཁོ་ནར་སྤང་
བས་མཁས་པ་དག་གིས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། ལུང་འདི་དང་། ཅ་ཤེས་པས། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་
པ་ཉིད། །ལྟ་ཀྱན་ངེས་པར་འབྱེན་པར་གསུངས། །གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་
ལྟ་བུ། །དེ་དག་སྒྲུབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་
དགོངས་པ་གཅིག་པས་ཅ་ཤེས་སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་བསྟན། བསྟོད་
ཆོག་པས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་བསྟན་ཅེས་པ་ནི་ཕྱིན་ཆད་མ་སྒྲ་
ཞིག །ཅ་ཤེས་ལུང་དེའི་དོན་ཡང་། ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་
པར་འདྲིན་པའི་བདེན་འདྲིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྱེན་དགོས་པར་མ་
ཟད། སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་བདེན་འདྲིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་

ཐུན་འབྲིན་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། མགོན་པོ་
ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱན་གྱི། །དངོས་མེད་གོམས་པར་མཛད་པ་ལགས། །ཞེས་
པ་འདིས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མེད་
པའི་སྟོང་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པས། སྟོང་ཉིད་བདེན་
གྲུབ་ཡིན་པ་བཀག་གོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། མཚན་མ་མེད་པ་མ་
རྟོགས་པར། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་
ཐེག་ཆེན་ལས། །དེ་ཉིད་ཆང་བར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་འདིས་ཀྱང་
ཁྱོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིས་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མེད་པར་བཤད་ལ།
ཁྱོད་ཀྱིས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་།
དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་ལུང་ཡིན་གྱི་ཉན་རང་འཕགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བསྟོད་པ་ལས་འདས་
པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་དབྱེངས་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ལེགས་པར་
བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པས། །འདུས་
མ་བྱས་ལྟ་གཤམ་འབྱུག། །སྤྱི་བའི་སང་གོ་དེ་སྐད་དུ། །ཁྱོད་གསུངས་པ་ནི་
སང་གོ་ཡིས། །འཇིགས་བྱེད་སྒྲུང་ཆེན་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི། །རྒྱགས་པ་བསལ་
བར་གྱུར་པ་བཞིན། །ཞེས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་
ལ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་དེ་ཞེས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སང་གོའི་སྤྱི་

འདིས་དངོས་པོར་སྤྲོ་བའི་སྤང་ཆེན་རྣམས་སྤྲུག་པར་མཛད་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཅ་ཤེད་དང་བསྟོན་ཆོག་གས་དགོངས་པ་མི་གཅིག་ཟེར་
བ་འདི། བསམས་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་
དགོངས་པ་མི་གཅིག་པའི་བཤད་པ་ནི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག་པའི་
ཕྱིར། ཡོད་ན་ཅ་ཤེད་ལས། འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་བས། །འདུས་མ་
བྱས་ལྟ་ག་ལ་འབྱུག། །ཅེས་པ་དང་། བསྟོན་ཆོག་གས་བྲངས་མ་ཐག་པ་
གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་བཤད་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྟོན་
ཆོག་སྤྲུག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཀག་ཚུལ་རྒྱས་པར་འཆད་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་།
ཡི་གེ་མང་བར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་ལ། འགའ་ཞིག་རྗེ་ཀམ་པའི་གསུང་
ལན་དུ་བཤད་ཟིན་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་སྟོན་གྱི་མཁས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་
པ་མིན་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་བདེན་པར་བྱུང་བོ་ཞེས་བྱེད་ཀྱིས་ལུགས་
གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཡིན་ནམ་དེར་བཤད་འདུག་པ་འདི། བོད་ཀྱི་མཁས་
བྱུང་གོང་མ་སུའི་ཡང་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་རྗེ་མར་པས་ཀྱང་བཀག། །རྣལ་འབྱོར་
གྱི་དབང་སྤྲུག་མི་ལ་རས་པས་ཀྱང་བཀག། །དེ་བཞིན་དུ་པ་དམ་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀག། །ཆོས་རྗེ་ས་སྤྱི་བཞེ་ཏ་ཡབ་སྤྱས་ཀྱིས་ཀྱང་ལེགས་
པར་བཀག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྗེ་མར་པས་རི་ལྟར་བཀག་ཅེ་ན། སྤྱིར་འདི་

འདྲའི་རིགས་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་ག་ལ་དགོས། བྱིད་ཏ་ཅང་ལོག་ཏོག་
ཆེས་འདུག་པས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དེ་ཡང་རྗེ་མི་ཉི་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
བཅུ་པ་ཅ་འགྲེལ་དུ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་བཞེད་པའི་ལྟ་བ་དེ་
མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་པར་བཤད་ཅིང་། རྗེ་མར་པའི་
ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་རྗེ་མི་ཉི་པ་ལས་རྟེན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྗེ་མར་པའི་
གསུང་ལས། ཤར་ཅུ་པོ་གང་གྲུའི་འགྲམ་དུ་བྱིན། །རྗེ་མི་ཉི་ཆེན་པོའི་
བཀའ་བྱིན་གྱིས། །གཞི་ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས། །སེམས་སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་སྤར་བེན་བྱས། །དོན་སྟོས་བྲལ་གཉུག་མའི་ངོ་བོ་མཐོང་། །སྐྱ་
གསུམ་མ་དང་མཛོན་དུ་མཇུག། །མི་ཁོ་བོའི་སྟོས་པ་དེ་ནས་ཆོད། །ཅེས་
སེམས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་དགོངས་པ་
མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྗེ་མི་ཉི་པ་ལས་རྟེན་པར་གསུངས་པའི་
བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་རྗེ་མི་ལས་
ཀྱང་ལེགས་པར་བཀག་སྟེ། རྗེ་མི་ལས། དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་
འོ། །བགེགས་ལས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད། །སྟོམ་པ་པོ་མེད་བསྟོམ་
བྱ་མེད། །བགོད་བྱ་ས་དང་ལམ་རྟགས་མེད། །འབྲས་བུ་སྐྱ་དང་ཡེ་ཤེས་
མེད། །དེ་བྱིར་ཐུ་ངན་འདས་པ་མེད། །མིང་དང་ཆོག་གིས་བཏགས་པ་
ཅིས། །ཁམས་གསུམ་བརྟན་དང་གཡོ་བར་བཅས། །གདོད་ནས་མ་གྲུབ་
སྐྱེ་བ་མེད། །གཞི་མེད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མེད། །ལས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་
སྟོན་མེད། །དེ་བྱིར་འཁོར་པའི་མིང་ཡང་མེད། །མཐར་ཐུག་དོན་ལ་དེ་

ལྷར་གདལ། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པ་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་དང་། བདེན་བྱུང་གཏན་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བདེན་མེད་མེད་དགག་དེ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་སོ་རྟོ་བ་རིན་ཅེན་གསལ་ལ་སོགས་པ་བཀའ་གདམས་
གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་རྟོ་བའི་བེ་བུམ་ལས། ཁ་
ཅིག་ཐོས་བསམ་དུས་ན་རིག་པས། །རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་བབ་
ནས། །སྒྲོམ་དུས་མི་རྟོག་འབའ་ཞིག་སྒྲོམ་ཟེར། །དེ་ལྟ་ན་ནི་འབྲེལ་མེད་
སྟོང་ཉིད། །ལོགས་སུ་བསྒྲོམ་ཕྱིར་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟ་བུས་ན་
གཅིག་དང་དུ་བྲལ། །རྟོན་འབྲེལ་ལ་སོགས་སོ་སོར་བརྟག་ཅིང་། །རྩེ་
ཐད་མི་རྟོག་ཉིད་དུ་འང་གནས་བྱ། །ལྟ་གཅིག་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་
པའི། །ལ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ལུགས་ནི་དེ་ཡིན། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་
གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་པས་དབྱེད་སྒྲོམ་
བྱ་ཞིང་། སྒྲོམ་པའི་ཆེ་དེའི་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་དགོས་
པ་དང་། དེ་ཉིད་ངོ་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་གཅིག་གི་ལྟ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ས་
དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་། སྟོང་པའི་རང་དུ་རིག་པའི་མདུང་བསྐྱོར་
གྱིས། །ལྟ་བ་ཐོགས་གདུགས་མེད་དོ་དེང་རི་བ། །ཞེས་ལས་དང་སོ་བས་

སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་ཆེ་དབྱེད་སྒོམ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
རྩེ་ས་པཎ་གྱི་སྒོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། ཆོས་དབྱིངས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཡོད་ལ་མི་རྟག་གིས་བྱབ་པར། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ལེགས་པར་
གསུངས། །ཞེས་པ་འདིས་ཆོས་དབྱིངས་བདེན་པར་ཡོད་པ་མིན་པ་
གསལ་བར་བསྟན་པས། བྱེད་རྩེ་ས་པཎ་ལ་བརྩི་ན། ཆོས་དབྱིངས་བདེན་
བྱུང་ཡིན་པ་གསུང་འདིས་བཀག་འདུག་གམ་མི་འདུག་སེམས་རྒྱལ་དུ་
ཐོབ་ལ་སྟོས་ཤིག། དེས་ན་བྱེད་རྩོམ་པའི་ལྟ་ངན་དེ་ཉིད་ལ་ཞེན་ནས།
དེ་སྐྱབ་པའི་ཡིག་ཆ་རང་རྐང་བཙུགས་ནས་བརྩམས་འདུག་ལ། རྩོམ་
པ་ལྟ་བུ་ལོར་བར་གངས་རིའི་ཁྲི་མཁས་བྱུང་ཀུན་ལ་གྲགས་ཏེ། དོན་
དམ་བདེན་པ་བདེན་བྱུང་ཏུ་ཁས་ལེན་པས་རྟག་ལྟ་དང་། ཀུན་རྩོབ་བདེན་
པ་རང་སྟོང་དུ་འདོད་པས་ཆད་ལྟར་སྦྱང་ལ་རྟག་ཆད་གཉིས་ཀའི་མཐར་
སྦྱང་བའི་ལྟ་བ་ལས་ཐ་ཆད་པ་མེད་པས། མཁས་བྱུང་ཀུན་གྱིས་སྐྱབ་ཐོ་
བའི་གནས་སུ་མཛད་པ་ཡིན། དེ་བྱིད་གྱིས་རྟོག་པ་དེ་བྱིད་སྐྱབ་སོད་ཆེ་
བའི་རྟགས་སུ་འདུག། ཁོ་ལོ་ཅག་སྐྱབ་ལའང་སྐྱབ་བཞེད་པའི་ལྟ་བ་དེ་
ཉིད་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་པས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་གལ་སྦྱང་།

གསུམ་པ་དེས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་ལྟ་བའི་འདོད་ཚུལ་རྒྱ་བོད་གང་དུ་ཡང་
མ་བྱུང་བས་དོར་བྱར་བསྟན་པ་ནི། བྱེད་གྱིས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཅམ་ཞིག་
མ་གཏོགས། བསྒོམ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བུའི་སྟོང་ཉིད་མ་བསྟན་ཅིང་།

ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། བསྐྱེལ་
བས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཁོ་
ནའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་གྱི་ཉན་རང་འཕགས་པ་སོགས་
གྱིས་མཛོགས་ཞེས་ཟེར་བ་རྣམས་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱབ་པོད་གྱི་
མཁས་གྲུབ་སུའི་ཡང་ལུགས་མིན་པས་དོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་འཕགས་མཆོག་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་དང་དབལ་ལྡན་སྐྱབ་པའི་དགོངས་པ་
རྩི་ཅོང་ཁ་བས་བཟུལ་བའི་གནས་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་གནས་ཡིན་
པས། དབལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་དང་རྩི་ཅོང་ཁ་བ་ཡབ་
སྲས་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ། ཐུགས་རྩིའི་འཕྲིན་ལས་ཅུང་ཟད་ཞུགས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས། མ་མཐའ་འོལ་སྤྱི་ཅམ་གོ་བུས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། སྐྱབ་
ཡབ་སྲས་དང་རྩི་ཅོང་ཁ་བ་ལ་སྤང་ཞུགས་གྱིས་ཆོས་སྟོང་གི་ལས་
གསོག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་དགག་བ་བྱེད་ལོ་བྱས་ཀྱང་། ཐུགས་སྤྲ་མའི་
བཞེད་པ་གཏན་ནས་གོ་བུས་པ་མེད་པས། བྱེད་ཆེན་པོ་ལྷག་མཆོག་པ་
གཟེགས་སྐྱབ་ཆེན་པོ་འདུག་ནའང་། ཐུགས་སྤྲ་མ་མ་དགོངས་ཤིང་ཐུགས་
ཅིང་བའི་དགག་པ་མང་པོ་མཛད། གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་
བའི་མན་ངག་དང་བྲལ་བའི་དབང་གིས། ཆེ་སྟོང་སྤྲད་ལའང་གྲུབ་མཐའ་
གཅིག་ལའང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ངེས་པ་མ་རྟེན་པས་ངེས་འགའ་དབུ་མ་རིགས་
ཆོགས་དང་དབལ་ལྡན་སྐྱབ་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཁས་ལེན་
པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས། སྐྱབ་པ་ལྟར་ལྟ་བུ་ཤིང་མིན་མེད་

མིན་དེ་ཉིད་ལྷ་བའི་དགོངས་པར་འཆད་པ་དང་། རེས་འགའ་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་ཁས་ལྷངས་ནས། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་དབྱ་མ་པ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་བ་
གྲགས་པ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱུ་བའི་དབྱ་མ་པར་བྱས་ནས། རོ་
ནང་པ་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་སྤར་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་
བྱས་པ་ལ་མཐོལ་བའགགས་བྱེད་དགོས་ཟེར་བ་དང་མཚུངས་པར། དེ་ཉིད་
བཞེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཡིན་པས་སྟོམ་པས་ཉམས་
སུ་ལྷང་བྱ་མིན་ཞེས་ཆོས་སྟོང་གི་ལས་སྒྲིབ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསོག་པའི་
དགག་གཞག་སྐྱར་ཞུས་རྣམ་པར་མི་འཆོམ་པ་དང་བཅས་པའི་རྩོད་ཡིག་
ཡིག་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བརྟམས་འདུག་པ་རྣམས་ལ། ཁོ་བོས་བརྒྱལ་
ལན་ཅུང་ཟད་ལུལ་ནས། ཆིག་ངན་ཀྱི་ལན་ཡང་ཅུང་ཟད་ཞུ་དགོས་པ་
རྣམས་བ་ཡིན། ལར་རིགས་པའི་དགག་གཞག་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆིག་དོན་
དང་མཐུན་ཞིང་། མཁས་པ་རྣམས་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱི་དགག་
པ་བཟང་པོ་རྣམས་ལ། མཁས་པའི་བྱ་བར་འགོ་རྒྱ་ཡིན་ནའང་། དེ་འདྲ་གང་
ཡང་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འདི་བདུན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པ་ཡིན། ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་འདི་སུ་སྟེགས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཞེས་དགོ་
འདུན་སྟེ་རིགས་སུ་བཅད་ནས་ལུལ་གང་གཉན་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་
འདི། རང་ཉིད་དམ་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོག་པའི་གཏམ་དུ་འདུག། ཁོ་བོ་ཅག་
གིས་ཁྱེད་ཀྱི་དགག་པ་རྣམས་ལ་གསུང་རབ་དང་མཐུན་པའི་ལན་རྣམ་

པར་དག་པ་རེ་བཏབ་པའི་རྗེས་སུ། ཆོག་ངན་^༡ གྱིས་སྐྱར་ཁུས་བྱས་
འདུག་པ་ནམས་ལ། དེ་མཐུན་གྱི་ལན་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་མ་གཏོགས། གུན་
སྒོར་ངན་པས་ཡིད་ལ་གང་བྱས་བ་གཏན་མེད་དོ། །

འདིར་སྐྱས་པ། རྣམ་མང་འགྲོ་ལ་བཅེ་བའི་བྱགས་རྩི་དང་། རྣམ་
གུན་གཟིགས་པའི་མཁུན་པའི་སྐྱན་བརྟེན་ནས། རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་སྒོར་མཛད་པའི། རྣམ་འབྲེན་བྱབ་པའི་དབང་སོ་གཙུག་གིས་
མཆོད། གང་གི་བྱགས་སུ་ཆུད་པའི་ཟབ་མོའི་དོན། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་
ཕྱིན་མདོར་གསུངས་པ་ནམས། །ལུང་བསྟན་བརྟེན་པའི་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་
སྐས་ཀྱིས། །རི་བཞིན་བཀལ་ལ་ཡིད་ཆེས་སྐལ་བ་བཟང་། །རིགས་ལམ་
སྤ་མོ་འབྱེད་པའི་མཐུ་མེད་པའི། །གངས་ཅན་ཁོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མང་སོ་
ཞིག །རྩ་ཤར་རྩོགས་ཆེན་ཐོ་ནང་ལུགས་ལ་སོགས། །རྟག་ཆད་མཐའ་
ཡི་ལྟ་ངན་ཕྱོགས་ལ་ཞིན། །རིགས་ཆོགས་གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་སྟོང་
ཉིད་དང་། །ཆེ་བླགས་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ། །ཆད་སྟོང་མེད་
དགག་ཡིན་ཞེས་སྒྲིག་བྱེད་ཅིང་། །ཆོས་སྟོང་ལས་ལ་འདྲེམ་མེད་སྟོང་
པ་མཐོང་། །ཚུལ་འདི་མ་བཟོད་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པས། །ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་
ལུགས་བྲག་གསོལ་བཏབ་ཅིང་། །ཟབ་མོའི་གནས་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་པ་
ན། །རང་བཞིན་གྲུབ་པ་རྩལ་ཅམ་མེད་པ་ལ། །ཐ་སྙད་རྟེན་འབྲེལ་བྱ་བྱེད་

༡ ག་༡༧༣ན་ཆོག་ངན། ༡༡༧༧བ་མ་ཆོག་དོན། ༥༧༧༥མ་ཆོག་དོན།

འཐད་པ་འདི། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་སྤྲོད་ལུགས་ཡིན་པར་དགོངས། །དོན་
དེ་གདུལ་བྱས་ཏྲིགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །གསུང་སྒྲོས་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་
བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེ་ལ་ཕྱི་རབས་སྒོ་གྲོས་ཅིང་པོ་འགའ། །རང་བཞིན་
མེད་པ་ཆད་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། །ཐ་སྙད་ཉེན་འབྲེལ་འཁྲལ་པའི་སྤང་
ངོ་ཙམ། །ཡོད་མེད་ལ་སོགས་གང་དུའང་མི་འཇིན་པའི། །ཡིད་བྱེད་
བཀའ་པ་དབྱུ་མའི་ལམ་ཡིན་ལོ། །རྟེན་འདུན་ཆེན་སྙིང་ལ་ཞུགས་པ་
ཡིས། །འཆོལ་བའི་ཆོག་ལ་སྟིང་པོ་མ་མཐོང་ནས། །རྩེ་བཅུན་སྒྲ་མའི་
གསུང་གི་རྩེས་འབྲངས་ཏེ། །ཐལ་འགྱུར་ལུགས་མཆོག་འཆད་ན་འདི་
ཡིན་གྱི། །གཞན་དུ་འཆད་ན་འཁྲལ་པའི་གཏམ་ཡིན་ཞེས། །དྲི་མེད་
རིགས་པའི་གསང་ལམ་ནས་བྲངས་ཏེ། །སྒྲ་སྒྲུབ་སྒྲ་བའི་དགོངས་པ་རྩེ་
བཞིན་བཤད། །ཅེས་པ་འདི་ནི་ཆེན་པོ་ལྷག་མཆོག་པའི་ཚུང་ཡིག་གསུམ་
གྱི་ལན་ཅུང་ཟད་བཤད་པའོ། ། །

ཞེས་ཐབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་ལོག་ཏྲིག་འགོག་པར་བྱེད་པའི་
བསྟན་བཅོས་ལྟ་ངན་ཐུན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ། །རྩེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྲངས་
དང་དབྱེར་མེད་པའི་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མ་དམ་པ་རྩེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའོ། ། །

རྒྱལ་ཀུན་ཤེས་རབ་རལ་གྱི་རྟོན་པོའི་མཆོན། །རྣམ་དཔྱིད་དཔྱང་
པས་བཏེག་ནས་ཐུབ་བསྟན་གྱི། །ལོག་ཏྲིག་བྲ་བ་གཅོད་མཛད་ཚོང་ཁ་
བ། །འཇམ་དཔལ་དོ་རྩེ་དུར་སྤྲིག་སྒྲོས་གར་མཁན། །ཕྲ་ཞིབ་མཛད་ས་

པའི་ནོར་བུ་གེ་ཏྲ་གས། །ལན་བརྒྱར་བྱངས་པའི་ཁྱོད་གསུང་བྱངས་
པའི་ཆུང་། །འབྲུལ་པའི་རྟོག་མ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །མ་རབ་རྩལ་
ཅམ་གཟིགས་པའི་གནས་མ་གྱུར། །འོན་ཏེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས་ཤེར་ཕྱོགས་
ནམས། །ཐུབ་གསུང་མིན་ཞེས་སྟོལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། །གཞུང་ལུགས་མང་
ཐོས་མཁས་པ་གོ་ཤྲག་གིས། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གསུང་ལ་རྣམ་པར་
བཤུང་། །ཚུལ་དེར་མ་བཟོད་འཇམ་དབྱངས་ཆེས་དགའ་བའི། །སློ་གྲོས་
རྣམ་པར་ཡངས་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་། །རྩོམ་པ་ལྟེ་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་མཚན་
དཔལ་བཟང་པོས། །ཚོད་ལན་རྩོམ་པའི་ཐོག་གི་རྩིས་འགྲོ་མཛད། །ལན་
ཚུན་དམ་བཅའ་འགོག་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱིས། །ཐལ་འགྱུར་འཕེན་པ་རྒྱ་
བོད་མཁས་པའི་ལུགས། །སློད་ཆོག་ཀྱི་རིམ་རྒྱུ་རྟོག་གི་ཡི། །ངང་
ཚུལ་ཡིན་གྱིས་འཁོན་དུ་འཛིན་རྣམས་སྟོངས། །མི་བསྐྱེད་བརྒྱུད་པོར་
སློད་སེམས་མི་ལྡན་ཡང་། །རང་བསྐྱེད་གྲུབ་མཐའི་ཁ་འཛིན་ཆེད་ཅམ་
དུ། །མེར་འབྲས་ཆོས་རྩོམ་གཉིས་ལེགས་བཤུད་སྤྲོད། །འཛད་མེད་
པར་གྱི་བམ་ཏིག་འདིར་འབྲེལ། །དགེ་དེས་ཕྱག་རྒྱ་བ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་
ཡིས། །མ་བསྐྱེད་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགའ་ལྡན་པའི། །རིང་ལུགས་སྤྱི་དང་
ཁྱད་པར་དབྱུ་མ་ཡི། །མིང་དོན་འབྲུལ་མེད་བསྐྱེད་པ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་
ལ། དཔལ་ལྡན་ས་སྤྱོད་པའི་བསྐྱེད་འཛིན་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་དང་།
པཎ་ཆེན་ཤྲག་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་ཚོད་ཅིང་། དེ་ལན་མེར་འབྲས་ཆོས་

ཇི་འཇམ་དབལ་དབྱངས་དང་ཞལ་མི་གཉིས་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་
པ་མཐའ་དག། །འཕགས་པོད་པཎ་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་
མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཇིས་སྟེ་ཡི་རངས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ལ། ཚོད་
པའི་ཡི་གེ་རྣམས་པར་དུ་འཁོད་འདུག་ནའང་། ཚོད་ལན་པར་དུ་མ་འཁོད་
པས་དཔེ་རྒྱན་དཀོན་པས་ཐལ་མོ་ཡ་གཅིག་ལྟར་དུ་སོང་བས་ཆོས་སྒྲིན་
མི་ཟད་པའི་ཆེད། དགའ་ལྡན་སྤྱོད་ཆོགས་སྤིང་དུ་པར་དུ་བསྐྱུན་ཆེ་བའོར་
ཀྱི་བརྟེས་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་ཆང་བྲིས་པ་དག་དབང་མཁུན་བཅེའོ། །

རྒྱལ་ཀུན་ཡབ་གཅིག་འཇམ་དབལ་དུར་སྒྲིག་གར། །བསྐྱར་མཛད་
ཙུང་ཁའི་ཤར་རིའི་ཕྱག་པ་ནས། །ཐོན་ཏེ་ཡུང་རིགས་འོད་སྟོང་རབ་སྒྲོས་
པས། །གངས་ལྗོངས་ལོག་རྟོག་སྒྲག་རུམ་པ་མཐར་བསྐྱད། །འོན་ཏང་
སྒྲིགས་འགྲོའི་བསོད་ནམས་མཐུ་དམན་པས། །འཇམ་མགོན་ཉིན་གཉིད་
ཟེར་གྱིས་བཏང་བ་ན། །ལས་སྣང་བྱང་བལྟས་སྤྱག་པར་གནས་འཆའ་
བའི། །བྱ་རོག་དག་དེས་ལྟ་ངན་ཅ་ཅ་སྒྲོག། །དེ་ཆེ་སེར་འབྲས་ཆོས་
ཇི་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས། །མཁུན་དཔྱོད་ཆུ་འཛིན་སྟོང་ནས་ཡུང་རིགས་
ཀྱི། །ཚོད་དག་དྲོ་ཇིའི་མེ་ཆར་སྒྲོས་པ་ན། །ཁོ་ལ་བའི་ལྟ་ངན་བྱག་རི་སྤེ་
མར་འཐག། །རྒྱལ་མཆོག་ལྟ་པ་ཆེན་པོས་ཁོ་ལ་ལན་རྣམས། །པར་དུ་
བསྐྱུན་ཀྱང་འགྲོ་ཆེས་བགེས་པ་ན། །༥་སྐྱབས་མགོན་སྤིད་སྟོང་ཆེན་
པོའི་བཀའ་དགོངས་བཞིན། །དགའ་བ་བརྒྱ་ལྡན་མཆོག་ནས་སྤར་ཡང་
བསྐྱུན། །དགེ་འདིས་འབྲུལ་བལ་འཇམ་མགོན་རིང་ལུགས་རྒྱས། །མཆོད་

ཡོན་གཙོ་གྱུར་དེ་འཛིན་ཞབས་སེན་བརྟན། །འགོ་ཀྱན་ཉག་ཆད་གོལ་
སའི་མཐའ་སྤང་བའི། །མཐའ་བྲལ་དབྱ་མའི་དགོངས་དོན་སྦྱར་རྟོགས་
ཤོག། །ཅེས་པའི་རྩོད་ལན་འདི་ཉིད་བགྲེས་ཟད་ལ་བརྟེན་སྲིད་སྦྱོང་བཞི་
ཏའི་བཀའ་བཞེན་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤེལ་ལོར་པར་དུ་བསྐྱུན་
པའི་སློན་ཆིག་ཏུ་ངག་ལྡན་པས་སྦྱར་བའོ། །

༡༣། །ཟབ་མོ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལོག་ཏོག་འགོག་པ་ད་བྱེད་པ་འི་
བསྟན་བཅོས་སྒྲུབ་དན་པ་འི་བྱུན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ་
བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་མོ་པོ་དཔ་འབྱུངས་པ་
བསོད་ནམས་སེང་གེ་བ་ལ་གདམས་
པ་བཞུགས་མོ། །

ཐུབ་བསྐྱེད་གངས་འཛིན་སྐོར་ལ་གནས་བཅས་ནས། རྟོང་ཉིད་ཟབ་
 མོའི་གད་རྒྱུད་ས་ཆེར་བསྐྱུགས་པས། །ལོག་སྐྱེའི་གཉིས་འབྱུང་སྐྱད་པ་
 འགོམས་མཛད་པ། རྟོེ་བཟང་གདོང་ལྡེའི་དབང་པོ་རྟག་པར་རྒྱལ། །གང་
 དག་རིགས་^༡ ལམ་སྤ་མོ་མི་ཤེས་ཤིང་། །སྐྱ་སྐྱུབ་གསུང་གི་མན་ངག་མི་
 ལྟོན་པར། །པོ་སྟོབ་ཏུ་པའི་གཏམ་གྱི་སྟོར་བ་ཡིས། །རྒྱལ་བ་གཉིས་
 པའི་ཐུགས་བཟང་འགོག་གེད་པ། །དེ་དག་བདེན་ནམ་འོན་ཏེ་གཞན་
 ཡིན་ཞེས། །གཟུང་གནས་མཁས་པའི་ཚོགས་རྣམ་དབང་བཞུགས་
 བས། །རིགས་^༡ པའི་ལམ་དང་མཐུན་པར་ལན་སྤྱིན་གྱི། །སྟོགས་སྐྱུང་

༡ ག་༡༩༩ན་༡་རིག་ལམ། ༡༥༡༥ན་༦་རིག་ལམ། ༥་༣་༥་རིག་ལམ།

༡ ག་༡༩༩་ན་༣་རིག | ༡༩༩་བ་༡་རིག | ༥་༣་༡༣་རིག |

སྤངས་ཏེ་ཅེ་གཅིག་གྲུས་པས་ཉོན། །

གཉིས་པ་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པའི་ཚོད་ལན་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་གོ་
བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་བས་དབྱུ་མ་འཇུག་པའི་དཀའ་
འགྲེལ་ཞེས་པའི་ཡིག་ཆ་བརྩམས་ནས། རྩེ་ཚོང་ཁ་པ་ལ་སྐྱུར་བ་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་བཏབ་ཅིང་། རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་གསུང་པལ་
ཆེ་བ་དྲངས་ནས་དགག་པ་ལྟར་སྤང་མང་དུ་བཏང་། རང་ཉིད་ཀྱི་བྱུ་བ་
མཐའ་ནང་འགལ་གྱི་ཕྱང་པོ་འབའ་ཞིག་ལ་བས་འདུག་པ་འདི་མཁས་
པའི་དགག་གཞག་གི་ཡུལ་དུ་མི་འདུག་ཀྱང་། སྤྱིར་ཐབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་
ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་། རྟོགས་ན་དོན་ཆེ་བ་དང་།
ཁྱད་པར་གངས་རིའི་ཁྲིད་འདིར་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་སུ་
ཤང་པམ་^༡ པར་བྱས་པའི་ཆེ། ཆོས་བྱ་དེར་སུ་ཤང་གི་ལྟ་ལྟས་པའི་རྟོན་
འབྲེལ་གྱིས་ད་དུང་སུ་ཤང་གི་ལྟ་བ་འཛིན་པ་མང་དུ་སྤང་བ་དང་། ད་ལྟ་ལྟ་
པའི་སྟོགས་མ་ལྟག་པར་བདོ་བའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བོ་སྟོ་གོས་དམན་པ་མང་
པོ་ཞིག་འདི་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་ཐོས་བསམ་བྱས་ཏེ། འཕགས་
མཆོག་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ལུགས་ལས་སྤྱི་རོལ་
ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་ཡང་དག་པའི་ལམ་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་
རྟོག་བརྟོག་པའི་སྤྱིར་དུ། ལན་ཅུང་ཐད་བཤད་པར་བྱའོ། །

༡ ག་༡༩༩ན་འཕམ། ༡༩༩༥་བ་༩་པམ། ༡༩༩༩་པམ།

དེ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས།¹ ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་སྐབ་དབང་
སྐྱེས། །ཞེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱ་བཤའ་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྟེན་ཆེན་དགོངས་
པ་རབ་གསལ་གྱི་ཆོག་ཐོག་མར་བཀོད་ནས་དེ་ལ་དགག་པ་བྱས་
འདུག་པ་ནི་འདི་ལྟར་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །² སྐྱ་བཤའ་འདི་གཟུགས་མེད་
ཁམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། དཔེར་
ན་སྐམ་ལ་སྐྱེས་པའི་བརྒྱ་ལ་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱ་དངོས་མིང་དུ་འདུག་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤའ་པ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་
ཉན་ཐོས་རྣམས་ཡིན་ན་སྤར་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་
ཁྱབ་ལ། མཐོང་ལམ་དེ་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་ཉན་པའི་འབྲས་བུ་
ཡིན་པས་དེ་ཐོབ་པའི་ཆེ། དེ་གཞན་ལ་ཐོས་པའི་ཆོག་འདུལ་བ་ལྟར་
ལས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་འགོ་
འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྟོང་ལམ་བྱེད་པའི་ཆེ་སྐྱ་བཤའ་འདི་མེད་ཀྱང་ཞེས་
པའི་དོགས་པ་ཡང་གཅོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་བྱ་བ་བྱས་
སོ། །འདི་ལས་སྤྱིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་
སོ། །ཞེས་ཟེར། ཁྱེད་ཀྱི་དགག་པ་འདི་འདྲ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། ཁྱེད་
རང་ཉོན་ཅིག །གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཆོས་
ཅན། ཁྱེད་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གཞན་ལ་ཉན་ནས་བསྐྱོམས་པའི་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བཟགས་ལ། དབུ་མ་འདུག་ལ། ༥༥༥་ན།

² ༡༠༠༧ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་ཐོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེམྱེ། ལྟ་བུ་ངན་སེལ། ༡༠་ན།

༡ བསྟན་འགྲུབ་དཔེ་བསྟན། ༩༠༥ བ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། འཇུག་པའི་རང་མཛེལ། ༩༠༦༥༠།

ཞིག་།གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཐོས་སྒྲོག་གི་སྤྱོད་བཤད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
འབྲས་བུའི་མཆོག་གས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ལ་ཐོས་ནས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སྒྲོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱེད་ལ་ཐོས་སྒྲོག་གི་སྤྱོད་བཤད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་
སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།^༡འབྲས་བུའི་མཆོག་གས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པ་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཐོས་ནས། དེ་
དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སྒྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་དག་སྟེ། དམ་
པའི་ཆོས་བསྒྲ་དཀར་པོ་ལས།^༢མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་
གྱུར། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྒྲག་པར་བཤྱི། །བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་སྤྱོད་
ཡང་རབ་དུ་བརྗོད། །དེ་བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་ཟད་འདྲ། །ཞེས་ངེ་
སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཤད་འདུག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
འདྲིར་སྤྱོད་པ། སེམས་ཕྱོགས་ལྷུང་གི་དབང་དུ་མ་སོང་བར། །སྒྲོག་ཟུར་
གནས་ཀྱི་མཁས་པ་ཡོད་ན་གཟེགས། །ལན་སྒྲོག་དུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་
འདི། །རྗེ་སྒྲ་མ་མཉམས་པའི་མཆོད་པར་འབྱུལ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པའོ། །

ལར་བྱེད་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ལ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དེའི་ཆེ་སྤྱོད་མ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་

^༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༩༠དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བསྐྱགས་ལ། འདུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༩༠ན་ན།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༥༡མདོ་སྟེང་། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། དམ་ཆོས་པད་དཀར། ༡༠༩་༡༡།

དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རིགས་ལམ་དང་འགལ་ཞིང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱིས་
འཁོངས་བཞིན་དུ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་
ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་འད་དུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ནི། སྐྱབ་པ་འད་འདུག་གི་
ཁྱད་པར་རགས་པ་ཅམ་ལ་ཡང་དམིགས་ནམ་མ་དོད་པའི་སྐྱོན་པོའི་སྤྱིང་
གཏམ་མཁས་པས་མཐོང་ན་ཤིན་ཏུ་ངོ་ཚ་བའི་གནས་སུ་སྤང་ངོ། །

དེས་ན་བྱེད་ལ་འདི་བྱི་བར་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་གདམས་རག་གཞན་
ལ་ཉན་ནས་བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན། དོན་
དེ་གཞན་ལ་ཐོས་པར་བྱེད་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་འད་དུ་མི་འདོད་ན། རང་
འགྲེལ་དང་འགལ་ཞིང་། གལ་ཏེ་འདོད་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་
ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་ཀྱིས་རང་གི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་གཞན་ལ་
ཐོས་པར་བྱེད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་རག་སྐྱབ་
བརྗོད་ཡོད་མེད་ཀྱང་མ་གོ་འདུག་པས། མཁས་པའི་མདུན་^༡སར་དགག་
སྐྱབ་ཀྱི་ཁུར་བྱེད་ལ་མ་གལ་འདུག །སྐྱོན་པོ་སྐྱབ་པ་ཉུང་ན་མཛེས་པ་ཡིན།
དེས་ན་དགག་གཞན་གི་ཁ་སྐྱབས་འདི་ལྟ་བུ་བཟུང་ནས། གངས་རིའི་
ཁྲིད་ཀྱི་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་རྩི་ཙོང་ཁ་བ་ལ། རྩང་སྟོ་བ་འདི་ལ་
དེང་སང་གི་བཙུན་རྩང་སྟོ་བ་གཉེར་བ་སྟོ་གསལ་བ་གཅིག་གི་ཤེས་རབ་
ཀྱང་མི་འདུག་ཅེས་སྐྱར་བ་ཁམ་ཆེ་བ་འདི་ལྟ་བུ་འདེབས་ཀུས་པ་སྟེན་

༡ ག་༡༩༩་ན་༡་འདུན། ༡་༡༩༩་ན་༥་འདུན། ༥་༡༩་༡༩་འདུན།

ཏྲགས་དབྱིས་བྱིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཁོང་གི་མདུན་
'སར་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་དཔའ་ལྷུ་མ་ནས། བསྟོད་
པའི་འབྲེང་བས་བསྐྱགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བཤེན་ཞེས་པའི་མཚན་དོན་
དང་ལྡན་པ་པོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བས་ཀྱང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་ལྷ་
ཡིག་ཕུལ་བ་ན། མཁས་པ་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་སློབ་ཐབས་མཚོག་། བྲགས་པ་
མགྱིན་པའི་རྩ་རྩོག་པ་ཅན། །ལེགས་བཤད་གཤོག་རྒྱབས་དབང་པོའི་
ཞབས་བྱང་དུ། །འདིགས་མེད་བྱང་བ་གཞོན་ལྷན་འདི་སྤང་ལྷ། །ཞེས་རྗེ་
ཙོང་ཁ་བ་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲེང་། དེའི་བྱང་དུ་བཤེན་ཁོང་ངང་
བྱང་བ་གཞོན་ལྷ་ཙམ་ལས་མེན་པར་གསུངས་པ་དང་། ས་བཟང་ལོ་ཙ་བ་
ངག་དབང་གིས་ཀྱང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་ཕུལ་པའི་ལྷ་ཡིག་ན། ཐུབ་དབང་
ཞིང་འདིར་ཁྲོད་ཉིད་འཁོད་ཀྱིས་ནི། །ཐུབ་བསྟན་གསལ་བའི་འབྲིན་
ལས་འདི་འབྲུན། །ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་བདག་གིས་ཅི་བྱ་ཞེས། །མི་པམ་
མགོན་དེས་ཐུག་དོག་མི་མཛད་དམ། །ཞེས་དང་། ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐྱས་
ཞིང་གཞན་གཤེགས་པའི་ཆེ། །དབྱ་མའི་ལམ་འདི་སྟོན་པ་གཞན་མེད་
ཅེས། །སློ་སྐྱར་བྲག་རིའི་ཕྱང་པོ་གཞོན་པ་ལ། །མགོན་ཁྲོད་རྗེ་མེ་
ཆར་ལྷ་བྱང་གྱུར། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། ཐུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་རྩམ་

༡ ག་༡༩༩་ན་ན་འདུན། ཏ་༡༩༩་བ་༡་འདུན། ད་༡༩་པ་འདུན།

༢ ག་༡༩༩་ན་༩་འཁོད། ཏ་༡༩༩་བ་༩་འཁོད། ད་༡༩་པ་འཁོད།

བ་པོ་ཆོས་རྩི་ཞེས་རབ་རིན་ཆེན་^༡ བས་ཀྱང་། ཁོང་རང་ཡོད་མིན་མེད་
མིན་ལ་གོ་མས་བས་ལྟ་བུའི་སྒོར་ལ་དགག་བ་མང་དུ་བྱས་མོད། ལེགས་
བཤད་གསེར་འབྲེང་དང་། རྩི་ཙོང་ཁ་པའི་སྤྲལ་ས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་
ནམས་དང་། བྱད་པར་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་གཟེགས་པའི་ཆེ། དད་པ་
ཤུགས་དག་པོ་སྦྱེས་ནས་བསྟོད་བ་མཛད་བ་ལས། དང་པོ་གསེར་འབྲེང་
ལ་བསྟོད་བ་ནི། བྱོད་སྒྲོའི་ཉི་མས་གཞོན་ལུང་དུས་ཀྱི་ཆེ། མདོ་དང་རྒྱན་
ཀྱི་བད་ཆལ་རྒྱས་མཐོང་ནས། བདག་སྒོ་ཁངས་པའི་ཀྱ་ལུང་ལྷག་པར་
བྱུམ། ཁབ་ཡངས་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་དང་།
རྩི་ཙོང་ཁ་པའི་སྤྲལ་ས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ནམས་ལ་བསྟོད་བ་ནི། ^༢ མདོ་
སྤྲལ་མཐའ་དག་བྱད་པར་རྩི་རྩི་ཐེག་ རྒྱུད་སྤེ་མཐའ་དག་བྱད་པར་
སྒྲ་མེད་དོན། རིམ་གཉིས་མཐའ་དག་བྱད་པར་སྦྱ་ལུས་ལ། སྒྲོན་མེད་
ལེགས་བཤད་གཏེར་ཆེན་བྱེད་ལ་འདུད། ཅེས་སྤྲལ་གཟུ་བོར་གནས་
བས་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་ཡིད་སྟོགས་ཏེ་བསྟོད་བ་མཛད་བ་
ནི། ^༣ མཁས་བ་མཁས་པའི་ནང་ན་མཛེས། ལྷན་པོས་མཁས་བ་ཐི་ལྷར་
གོ་ཞེས་གསུངས་བ་དང་མཐུན་པར་གདལ། འདིར་སྦྱས་པ། ལུབ་དབང་

༡ ག་༡༧༩་བ་༣་ཅེན། ༡་༡༧༩་བ་༤་ཅེན། ༡་༡༨༠་ཅེན།

༢ ལྷག་ཆང་ལོ་རྩ་བའི་གསུང་འབུམ་ཐོད་གཉིས་པ། ལྷག་ཆང་ལོ་རྩ་བ་ཆོས་རྩི་ཞེས་རབ་རིན་ཆེན། དད་
པའི་བད་མོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་བསྟོད་ཆོག་གི་ཉི་མ། ༡༧༩་༡༨༡།

༣ ས་བཏ་གྱི་གསུང་འབུམ་ཐོད་དང་པོ། ས་བཏ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་
གཏེར། ༡༠༨་པ།

ཆོས་མཛེས་ཞིང་འདིར་མགོན་ཁྱོད་ཀྱིས། །སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་གཉིས་པ་
ཁྱོན་པ་བཞིན། །སྤྱབ་པའི་བསྟན་པ་སྤྱོད་པ་བཅུར་རྒྱས་མཛད་པ། །སྤྱབ་
དབང་སྤྱོད་པ་པོ་ཙཱ་ཁ་པ་ལ་འདུད། །མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་
སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི། །མདོ་སྤྱོད་པ་ལས་ཀྱི་གནད་དོན་མཐར་ཐུག་པ། །གང་
དུ་བཀལ་བའི་གདམས་པའི་གཏེར་མཛོད་འགའ། །གངས་ཅན་བསྟན་
འཛིན་མཁས་སྤྱབ་བཟང་ཡས་ཀྱིས། །མཐོང་ཆེ་ལེགས་བཤད་གཏམ་
ཀྱིས་ཡིད་སྤྱོད་པ་ནས། །བསྟོན་པའི་འཕྲེང་བས་རྒྱ་ཆེར་བསྤྱོད་པ་བྱེད་
ན། །སྟོན་ཆེ་བསྟོན་ནམས་སྤྱད་པའི་སྟོབས་དམན་ཞིང་། །ཆེ་འདིར་
ཆེད་བཀྱར་འདོད་པས་ཡིད་གདུངས་ནས། །རང་ཉིད་སྤྱོད་ཅིང་དམ་པ་
སྟོན་པ་འདི། །ཁྱེད་པོས་རང་མཆང་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ། །ཞེས་བཛོད་
པར་བྱའོ། །

ཡང་རྒྱུ་ཆེན་དུ་¹སངས་རྒྱས་འབྲིང་ཞེས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་
འགྲེལ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གསུམ་ཆར་ལ་འཇུག་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། །ཁ་ཅིག་ཏ་ཏ་བུ་ཆུ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་པ་ཟག་
གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པར་འཆད་པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། ཏ་ཏ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
དོ། །བུ་ཆུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། དེ་ཉིད་ཉོགས་པ་
བུ་ཆུའི་སྤྱི་དོན་དུ་བྱས་པའི་ཆོ། དོན་དེ་གང་ཟག་གསུམ་ག་ལ་ཡོད་པས།

¹ སྤྱོད་པ་ལས་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། མཛེས་པ་ལ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༡༠་༥།

དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྐྱས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་བསྟན་ཅེས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་
པ་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་བསྐྱུར་རོ། །སྤྱིར་བཏགས་སྐྱ་སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྱུར་
’དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་མི་འཆོམ་མོ། །བཏགས་སྐྱ་ནི་བད་འདབ་རྒྱས་
པ་དང་། གཉིད་སད་པ་ལ་ཡང་འདུག་པར་བཤད་པས། སངས་རྒྱས་ཁོ་
ན་ལ་བསྐྱུར་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། བྱེད་ཀྱི་དེ་དག་ནི་མི་
འཐད་དེ། བཏགས་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ལ་འཆད་པའི་ཆེ་མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་
པ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སྐྱ་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྱི་མ་ཡིན་པས། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ལ་སྐྱ་རྒྱས་པ་ཞེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་བཅོམ་འོག་མ་གཉིས་
ལ་ཡོད་ན་ཉན་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྒྱས་པར་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་
ཤིང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར་ནང་འགལ་བ་དང་། དེ་ཉིད་
རྟོགས་པའི་སྐྱས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་བསྟན་ཅེས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་
སངས་རྒྱས་སུ་བསྐྱུར་ཞེས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དེ་ཉིད་རྟོགས་འབྲིང་སངས་
རྒྱས་སྤྱི་མ་ཞེས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་བསྐྱུར་ཞེས་སུན་
འབྲིན་དགོས་པར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱིར་བཏགས་སྐྱ་སངས་རྒྱས་
ལ་བསྐྱུར་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་མི་འཆོམ་ཞེས་པ་ནི། སྐབས་འདིར་
སངས་རྒྱས་འབྲིང་གི་སྐྱ་བཤད་མི་འཆོམ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
སྤྱིར་དང་། བཏགས་སྐྱ་བད་འདབ་རྒྱས་པ་དང་། གཉིད་སད་པ་ལ་འདུག་

༡ ག་༡༩༨་ན་༥་སྐྱུའ། ཉ་༡༩༤་བ་༣་སྐྱུའ། ད་༡༩་༡༩་སྐྱུའ།

༢ ༣༠༠ལོའི་ལྷན་པར་མ། གོ་ཐོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེམྱེ། ལྷ་བངན་སེམ། ༡༡་༡༡

པར་བཤད་བ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་ཁོ་ནར་བསྐྱར་དགོས་པར་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། མ་རིག་གཉིད་ལས་སངས་ཕྱིར་དང་། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་མྱོ་
རྒྱས་ཕྱིར། །སངས་རྒྱུ་བསྐྱར་སངས་རྒྱས། །དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགག་པ་བཞི་བཏང་འདུག་
པ་འདི་ལ་བརྗོད་བྱ་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན། དགག་
པ་དང་པོ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་མི་འགྲུབ། བར་བ་གཉིས་རྟེན་ཆེན་དུ་
དངོས་སུ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་གོ་བར། བྱེད་ཀྱིས་འདི་
ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་སྤུལ་ནས། ཁས་སྒྲངས་ན་གཞོད་བྱེད་བསྟན་
རྒྱ་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དགག་པ་བཞི་བ་རང་ཉིད་ལ་
འཁོར་གསུམ་ལོག་པ་མ་གོ་བར་འདུག་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཤད་ན། དགག་པ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ།
བརྟུན་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ཆུད་པ་ལ་འཆད་པའི་ཆེ། ཤེས་བྱ་ལ་མྱོ་རྒྱས་པ་ལ་
འཆད་དགོས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་བར་བསྐྱབས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་འཛོག་པ་ན་དག་བཅོམ་ལོག་མ་གཉིས་ལ་
སངས་རྒྱུ་ཞེས་པའི་སྐྱབས་པར་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་
ཀྱི་མ་རིག་པའི་གཉིད་སད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་
མི་ཤེས་པའི་གཏམ་སྟེ། འོ་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱབས་པར་ཆང་བ་ལ་སངས་
པ་དང་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀ་འཆད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་པ་འབྲིང་པོའི་
དག་བཅོམ་ལ་རྒྱུ་པའི་སྐྱབས་པར་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱབས་

བཤད་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས། འདོད་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབས་འགྲོ་
བདུན་ཅུ་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པས་དངོས་འགལ། གཞན་ཡང་།
ཁྱེད་ཉམས་ན། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབས་བཤད་
དུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སངས་པའི་སྐྱེ་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད། རྒྱས་པའི་སྐྱ་
ཡང་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ།
དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབ་
པ་དངོས་འགལ། ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྐྱོ་རྒྱས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པར་
ཐལ། ཁྱེད་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབས་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱེད་ཉམས་རང་དབང་བཅོམ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབས་བཤད་
བྱེད་རྒྱ་ཡོད་པར་འདོད་ན། སངས་ཞེས་པའི་དོན་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་པ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་བཤད་མོད། འོ་ན་དེ་ལ་རྒྱས་
པའི་སྐྱབས་བཤད་དེ་སྐྱོས་ཤིག། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྐྱོ་རྒྱས་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་
ཁྱེད་རང་གིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་
རིག་པའི་གཉིད་སངས་པ་དེ་སངས་པ་དང་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀའི་སྐྱབས་བཤད་
དུ་བྱེད་དོ། །ཞེ་ན། ལར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབས་བཤད་ཅམ་ལ་ཡང་མོངས་

༡ ག་༡༧༤་ན་༥་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་སངས་པའི། ཏ་༡༧༥་བ་༧་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་སངས་པའི།
ད་༡༣་༡༠་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི།

བཞིན་དུ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གྲ་^༡ལ་འཇུག་པ་ཁྱོད་ནི་ན་མེད་ལ་བུད་པ་
ཞིག་གོ། །གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དུ་འབྲེད་
མི་རིགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་སྟོན་ཀྱང་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱང་
རྫོགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཉིད་
གང་ཟག་གསུམ་ཆར་ལ་འཇུག་སྟེ། ཞེས་པའི་དོན་ལ་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་
མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཏ་ཏ་བུརྟ་ཞེས་པའི་ཏ་ཏ་ནི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། བུརྟ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལོ། །ཞེས་ཏ་ཏ་བུརྟ་ཞེས་པའི་
སྐྱ་གང་ཟག་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་པར་འཆད་པ་ལྟར་ལེགས་པས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རྫོགས་པ་བུརྟའི་སྒྲིའི་དོན་དུ་བྲས་པའི་ཆེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྫོགས་པ་
ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་གང་ཟག་ལ་ཡོད་པས་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཙུན་ལ་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རྫོགས་པ་འབྲིང་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལིན་
ཏུ་ལེགས་པས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ལུགས་ལ་སྐབས་འདིར་གཞུང་དག་པ་
གཅིག་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དེ་ཉིད་རྫོགས་འབྲིང་ཐུབ་དབང་སྟེས། ཞེས་
ཟེར་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྟེས། ཞེས་
པ་ངག་ཏུ་འདོན་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། པ་ཆབ་ཉི་མ་

༡ ག་༡༧༤་བ་༣་གྲ། ཏ་༡༧༤་བ་༤་གྲ། ད་༡༧༤་པ་གྲ།

གཤགས་དང་། ཉག་ཆོ་ལོ་རྩེ་བ་སོགས་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་སྤྱེས་བྱ་དམ་བ་ཡིན་པས། དེ་ནམས་ཀྱི་འགྲུང་སྤྱི་འཁོར་
པར་བཏོན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནག་ཆོ་ལོ་རྩེ་བ་
སོགས་ཀྱིས་འབྲི་ཀ་མ་ལ་ཤྱེ་ལའི་གཙུག་ཁང་གི་སྒོ་བྱང་བྱ། ཤེར་སྤྱིང་
འདོན་པའི་ཆོ། གཟུགས་ནི་ཨ། ཆོར་བཞི་ཨ། ཞེས་བཏོན་པའི་ཆོ། རོ་
པོ་ཇི་དེར་བྱོན་ནས། ཆོ་དང་ལྷན་པ་དེ་ལ་ཡང་གྱུར་པོ་ཞིག་ལས་མི་འོང་
བར་སྤང་། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་གི་གསུང་ཡིན་
པས་ངན་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད། གཟུགས་མེད་སྤྱི་མེད། ཅེས་བཏོན་པས་ཆོག་
"ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་བྱིད་ཀྱིས་བྱུང་འོ་སྤྱི་པ་དང་འདབ་རྒྱས་
པ་དང་། གཉིད་སད་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས། སངས་
རྒྱུ་ཁོ་ན་ལ་སྤྱར་དགོས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་དེག་གཉིད་ལས་སངས་
བྱིར་དང་། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྒོ་རྒྱས་བྱིར། །སངས་རྒྱུ་པ་སྤྱི་སྤྱིར་སངས་
རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤྱིས་འདུག་པ། འདིའི་དོན་བྱུང་འོ་
སྤྱི་སངས་རྒྱུ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་གཉིད་སད་པ་དང་པ་དང་འདབ་རྒྱས་
པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་དུ་འདུག་པ། དཔེར་ན་ལྷན་ཅིག་བྱིད་
རྒྱུ་བྱིད་པའི་རྒྱུ་དུ་མི་གནས་པའི་གཏམ་སྟེ། འོ་ན་བྱུང་འོ་སྤྱི་སངས་
རྒྱུ་ཁོ་ན་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་གཉིད་སད་པ་དང་པ་དང་འདབ་རྒྱས་

༡ ག་༡༤ ལྷན་ཅིག་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ༡༧༥༠ བ་༡ ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ད་པ་༣ ཅེས་
བཏོན་པས་ཆོག །

བ་ལ་ཡང་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། བུ་རྒྱའི་སྤྱ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ།
བུ་རྒྱའི་སྤྱ་ཐེག་པ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་བཅོམ་གཉིས་ལ་འང་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། དེས་ན་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་གཞུང་དོན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཅམ་ཡང་
མ་གོ་འདུག་ཀྱང་། གོ་ཁོའི་བྱས་ནས་རྗེས་འབྲང་མང་པོ་ལོག་པའི་ལམ་ལ་
སྤྱར་བ་འདི་ཡང་བའི་གནས་སུ་འདུག། དེ་ལ་འདི་སྤྱད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཟབ་
མོའི་གཞུང་དོན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཅམ་མ་གོ་ཡང་། །བསྟོན་ཆོག་ཉམ་པའི་གཏམ་
ཀྱིས་གོ་བོ་ཞེས། །བསོད་ནམས་དམན་བས་རང་གི་འཁོར་མང་པོ། །ཕ་
སྤྱོད་སེང་གེར་བརྟུན་ནས་མ་བསྐྱུས་སམ། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

དེའི་རྗེས་ལ།^༡ སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལས་འབྲུངས་
ཤིང་། །ཞེས་པའི་དོན་ལ། བྱེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་ལས་འབྲུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ།^༢ རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉིར་ལེན་དང་། སྤྱལ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་
བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པ་ལས་འབྲུངས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཟེར་ན། ལྷན་ཅིག་བྱེད་
ཀྱིན་གྱི་བྱང་སེམས་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། རང་འགྲེལ་
དང་འགལ་ཉེ། རང་འགྲེལ་ལས།^༣ རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། ༡༡༥་༣།

^༢ ༡༠༠༩ལོའི་ལྷ་ཆ་པར་ལ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེའླེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༣་༥།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༩༠༣་༡༡།

དཔར་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་བ་མ་གོ་བར་ཟད་དོ། །གཞན་
ཡང་། སྐབས་འདིའི་བྱང་སེམས་དེ་སངས་འཕགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྐབས་འདིར་སངས་རྒྱས་
འཕགས་བ་སངས་རྒྱས་ལས་འབྱུངས་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་འཆད་རིགས་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་བྱིར། དེས་ན་དོན་རགས་བ་འདི་ཙམ་ཡང་གོ་བའི་
ཤེས་རབ་མེད་ཀྱང་། དམ་བཅའ་ཡི་གེར་གྱི་བ་འདི་རང་ཉིད་སྟེ་འབེབས་
བ་ལ་ཞུགས་པའོ། །

ཡང་། ལྷོ་རྩི་ཞེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་ཆོད་དང་། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་ནི་རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རྟེན་ཆེན་
ལས། རྟེན་འདི་གསུམ་གང་གི་རྒྱར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་དེའི་
མ་མཐལ། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཐོག་མ་བ་ལ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད།
བྱེད་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་རྒྱར་འཛོག་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་
ཐོབ་མ་ཐག་བྱང་སེམས་སུ་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར། མཐའ་གཉིས་ལ་མི་
བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་འཛོག་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱང་
སེམས་རྣམས་ནི་ཐོག་མར་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
དེའི་འོག་ཏུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་བ་བྱིན་བྱག་ལ་སྦྱོབ་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་
བུའི་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོབ་པའི་སྐབས་ཉིད་ནས། མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་ཐགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༡༥༥༥

༢ སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་མ། རྩི་ཙོང་ཁ་བ། དགོངས་བ་རབ་གསལ་ ༣༡་༣༡

པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒོ་བ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །མི་བྱེད་ན་ནི་ཁྲ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་
བུའི་བྱང་སེམས་སྤྱོད་བཤད་པ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཤིང་གི་ལྷ་གྲུ་ལྟ་བུའི་
བྱང་སེམས་སྤྱོད་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་དོགས་པ་
བཀོད་ནས། ལན་དུ་¹དེ་སྐད་བཤད་པའི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་སྤྱོད་གས་
གཉིས་པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་པས་དང་པོ་ཁས་ལེན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་སྤྱར་བཀོད་པའི་སྤྱོད་ནི་མེད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་
དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་པའི་སྐབས་ལ་
དགོངས་ཀྱི། བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་བྱར་ཤིང་གི་ལྷ་པའི་རོ་སྤྱོད་བ་
དང་། ལྷ་པའི་ནང་གི་རོ་སྤྱོད་བ་དང་འབྲ་བར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་ཅམ་ནི་ཆོག་རྗེས་འབྲངས་
པའི་གོ་བ་ཅམ་ཡིན་པས། བྱར་ཤིང་གི་ལྷ་པའི་རོ་དང་འབྲ་སྟེ། དེ་ལ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ཟེར་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་པའི་མན་ངག་བཞིན་དུ་སྤྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡིད་
ལེགས་པར་འཁུལ་བུ་བའི་སྤྱོད་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱོད་པ་ནི། ལྷ་
པའི་ནང་གི་བྱར་ཤིང་དངོས་ཀྱི་རོ་དང་འབྲ་བས། སེམས་བསྐྱེད་མཆོན་
ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ལྷག་བསམ་བསྐྱུལ་བ་ལས་

¹ སྤྱོད་འབྲམ་པར་མ། གསུང་འབྲམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༢༡་༥།

ཀྱང་། རི་ལྷར་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྤྲ་བ་དེ། རོ་ལྷ་བྱ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་
ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་
པོས་སྡོན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་བཅུ་ལ་ནས་དེ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
ཡིན་པས་སྡོན་གཉིས་པ་ཡང་མེད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
གསུངས་པ་དེ་ལ་བྱེད་ཀྱི་'ཆེ་བ་ཆེས་པ་ལྷ་བུའི་བྱང་སེམས་དང་། སྤྲ་
གྱི་སྡོན་ཤིང་གི་སྤྲ་བྱ་ལྷ་བུའི་བྱང་སེམས་ལམ་ཁྱལས་ཀྱི་བྱང་སེམས་
ཐོག་མ་པ་ལ་བྱེད་པར་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྤྲངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་
སྤྲ་སྤྲ་བ་དང་བྱམས་པའི་གཞུང་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་
དབྱེད་ས་བསྟོད་པར། རི་ལྷར་མར་ངོའི་བཅུ་བཞི་ལ། རྒྱ་བ་ཅུང་ཞིག་
སྤང་བ་ལྟར། རྟེན་བཞིན་མོས་སྡོད་ཁྱལས་རྣམས་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྤྲ་ཡང་
ཅུང་ཐད་སྤང་། རི་ལྷར་ཆོས་པའི་རྒྱ་བ་ནི། རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་
བ་ལྟར། རྟེན་བཞིན་ས་ལ་ཁྱལས་རྣམས་ཀྱིས། རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་
འཕེལ་བར་མཐོང་། ཞེས་རྒྱ་བ་ཆེས་པ་ལྷ་བུའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་
ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་སྤྲ་ལ། རི་ལྷར་སྤྲ་ག་སོགས་རིམ་སྤྲེས་
པས། ར་བོན་ཤུན་པ་གཙོད་པ་ལྟར། རྟེན་བཞིན་མཐོང་ལམ་རིམ་སྤྲེས་
པས། ར་ཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་གཙོད་པར་བྱེད། རེས་ས་བོན་གྱི་ཤུན་
པ་བཅད་ནས་སྤྲ་བྱ་སྤྲེས་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐོང་སྤང་དང་བལ་

༡ ༢༠༠༩ལོའི་སྤྱི་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེམྱེ། ལྷ་བ་དན་སེམ། ༢༠་༢།

ནས་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་བྱས་འདུག་ལ། བྱེད་གྱིས་སྐབས་ཤིག་ཏུ་དཔེ་དོན་སྦྱར་
བ་དེ་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དཔེ་དོན་སྦྱོར་དགོས་པར་བརྒྱུད་ནས། འདུག་
འགྲེལ་དུ་བཤད་པའི་ཆེ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དེ། བྱང་སེམས་
ཆོགས་ལམ་པ་ལ་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་དབྱེད་ས་བསྟོན་པར་ཆེ་བ་
ཆེས་པ་ལྟ་བུ་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་དང་དཔེ་དོན་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་དགག་པ་འདི་ཀ་ཡིན་མོད། འདི་ལ་སེམས་ངོ་འཕྲོད་པའི་ལན་གཅིག་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འོ་ན་ཆེ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དེ་ས་དང་པོ་
བ་ཁོ་ན་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདུག་པ་ལས། །དེ་
ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་ཡིད་ལ་རབ་གནས་ཤིང་། །དམ་པའི་རྟེན་ལ་འོད་
ཆགས་མཛེས་པ་རྟེན་གྱུར་པའི། །དགའ་བ་འདི་ནི་ཞོར་བུ་ཚུ་ཤེལ་རི་
བཞིན་དུ། །སུན་པ་སྦྱག་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསལ་ནས་རྒྱལ། །ཞེས་
ཆེ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ས་དང་པོ་བ་དཔེ་དོན་དུ་
སྦྱར་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་དེ་མངལ་ནས་བཅས་མ་
ཐག་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་བུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལྷིང་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་ལ། དབུ་མ་འདུག་ལ། ༥༥༧་༡༩།

གི་དབང་པོའི་སྤྲུག་གུ་སྦྱེས་མ་ཐག་པ་རྣམས་ས་དང་པོ་བཞི་ན་དང་དཔེ་
 དོན་སྦྱོར་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་དངོས། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། རྒྱུད་
 རྩ་མ་ལས།^༡ས་བདུན་ལ་བརྟེན་ངེ་མ་རྣམས། །མངལ་སྤྱབས་ངེ་མ་དག་
 དང་མཚུངས། །མངལ་སྤྱབས་བྲལ་འདྲ་མི་རྟོག་པ། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་
 སྦྱིན་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་
 ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་བ་དེ་རྩ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་
 ཐལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ།^༢དེ་ཡང་ས་གསེར་རྩ་བ་མེ། །ཞེས་ཆོགས་
 ལམ་ཆེན་པོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རྩ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་
 དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ལུང་དོན་ཡང་མགོ་འདུག་
 རྟེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ལུང་དེས་ཆོས་སྦྱུད་དང་རྩ་བ་དཔེ་དོན་དུ་
 སྦྱར་བ་ཡིན་གྱི། ས་དང་པོ་བ་སོགས་དང་རྩ་བ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དེའི་མཐུག་དུ།^༣རི་ལྷར་ཡར་ངོའི་བཙོ་ལྷ་ན། །རྩ་
 པའི་དགྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་གསལ། །དེ་བཞིན་ས་ཡི་མཐར་ཐུག་
 བ། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱུ་ཡང་རྫོགས་པར་གསལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལར་
 བཤད་པའི་སྐབས་མི་གཅིག་པ་རྣམས་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་ནས་ཁས་ལེན་པ་
 བྱི་སྤྲུག་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ནོ། །

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་རྩ་མ། ༤༥༠་༡༥།
^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེས་ཕྱིན་ཀ། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༥་༡༡།
^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་སྤྲུ་སྦྱུག་ ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༩་༩།

འོན་སྐབས་འདིར་ཟླ་བ་ཆེས་པ་དང་། སྐན་གྱི་ལྗོན་ཤིང་གི་སྤྱ་བྱ་
ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དེ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་གང་ཡིན་སྟེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐབས་འདིར་ཉན་རང་
སྤྱབ་དབང་དང་། སྤྱབ་དབང་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་ན། བྱང་སེམས་
གང་ལས་འབྱུངས་ཞེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐར་གཏུགས་པའི་རྩ་བའི་རྒྱ་དེ་
ངོས་འཛིན་དགོས་པས། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐབས་འདིར་ཆོས་གསུམ་
ལས་འབྱུངས་མ་ཐག་པའི་བྱང་སེམས་དེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ལ་
བཞད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་^༡གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒོ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་
མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་སྟེ། འདིས་
ནི་བདེན་པ་བཀག་པ་ཅིམ་གྱི་མེད་དགག་གནས་ལུགས་སུ་འདོད་པ་
བཀག་ཅེས་བཞད་ནས། ཁྱེད་རང་གི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་
དེ་ཀ་གནས་ལུགས་མཐར་སྤྱག་ཏུ་འདོད་པར་འདུག་པ། འདི་ནི་སྤྱ་སྤྱབ་
ཡབ་སྤས་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་རྣམས་དང་འགལ་བར་
མ་ཐད། རྗེ་ས་པཎ་གྱི་བཞེད་པ་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོམ་གསུམ་
རབ་དབྱེད་^༢ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བར་བྱས་ནས་ནི། །དེ་ལ་བསྡོམ་བའི་སྤྱར་
བྱེད་པ། །བསྡོམ་བས་འགྱུར་ན་འདུས་བྱས་འགྱུར། །མི་འགྱུར་བསྡོམ་བའོན་

^༡ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷན་པར་ལ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྟ་བ་ངན་སེལ། ༡༩་༡༣།

^༢ སྤྲོམ་སྤྱད་ནང་གི་ས་སྤྱའི་དཔེ་ཆོས་ལས་བཏུས། རྗེ་ས་པཎ་ སྤྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེད། ༡༡་༡༣།

མེད་ཡིན། །ཞེས་ཚོས་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་
ཞིང་། གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཚོ་གནས་ལུགས་སུ་འདོད་ན།
དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ལམ་བདེན་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་
ལྟར་ན་འདུག་འགྲེལ་ལས།^༡ དེ་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་ལམ་
གྱི་བདེན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །འགོག་
པའི་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་བྱེད་ཀྱིས་^༢ འོན་ཏེ་གསུམ་ལས་
རྒྱལ་སྐས་འབྱུངས་པའི་རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་མཚན་པ་གང་ནས་འཛིན་སྟུང་
ན། རྒྱུད་ཆུང་།^༣ མ་དག་མ་དག་དག་པ་དང་། །ཤེན་ཏུ་ནམ་དག་གོ་རིམ་
བཞིན། །སེམས་ཅན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་མཐོང་སྤང་གིས་མ་དག་
པའི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་དང་། མཐོང་སྤང་གིས་དག་ནས་སྒོམ་
སྤང་གིས་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དེ་
མ་གཉིས་ཀས་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས། བྱང་ཆུབ་

^༡ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༡དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། འདུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༤༡༤་༥།

^༢ ༡༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་ལ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༥་༤།

^༣ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༠། སེམས་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆུང་། ༤༤༠་༥།

སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་
གསུམ་དུ་སྤྱེ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ལ་འཛོགས་སྟེ། འོག་ཏུ་^༡དེ་
ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་^༢པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་
བྱའི་སྒྲིཉིད་ཀྱིས་བསྟན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ།

འོན་ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་ལས། སྦྱོར་ལམ་
གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་འབྱུངས་པ་ལྟ་བུ་མི་བཞེད་དམ་སྟུམ་
ན། སྟོང་རྗེ་དང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱང་སེམས་འབྱུངས་
པའི་ཆད་ནི། སེམས་དེ་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཐ་སྟད་འཛོག་པར་
སྦྱོད་འཇུག་ལས་གསུངས་ཀྱང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་
སེམས་འབྱུངས་པའི་ཆད་ནི་ངེས་པར་འཕགས་པ་ལ་འཛོག་དགོས་ཏེ།
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡུམ་ཆོགས་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་ཀྱང་། དེས་
བསྐྱེད་པའི་སྤྲས་ངེས་པར་འཕགས་པ་ལ་འཛོག་པ་དང་གནད་གཅིག་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་འདི་འི་བར་བྱ་སྟེ། འོན་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེལ་
ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེ་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དེའི་
གང་ཟག་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་དེ་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་གིས་དག་
སྟོམ་སྤང་གིས་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབུ་མ་ལ་དཔལ་ལྗན་རྒྱ་བ་གསལ་གྱི་དབུ་མ་འཇུག་ག། ༥༥༦་༣།

^༢ ག། ༡༥༩་བ་༡་གྱུར་གྱི་ ༡༥༩་པ་ ༦་འགྲུར་གྱི་ ༥་ ༣་ ༡༩་འགྲུར་གྱི་

དག་ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་མཐོང་སྤང་གིས་དག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་
མཐོང་སྤང་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཅོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེ།
གང་ཟག་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་
བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཅོད་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེ། དེ་གསུམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་
ཏེ་དེ་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་སྟུང་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དག་ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་བ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཞེས་བྱའི་སྤྲིད་ཀྱིས་བསྟུང་དོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་
བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་སྟོང་རྩེ་དང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱང་
སེམས་འཁྲུངས་པའི་ཆད་ནི། སེམས་དེ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ཅམ་གྱིས་འདོག་
པར་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་ལྟས་བཤད་ཟེར་བ་ནི། རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་ལྟས། རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའི་
ལོག་ལྟ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་རྩེ་དང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བྱང་སེམས་

ཀྱི་རྒྱུར་ཁས་སྦངས་ནས། དེ་གཉིས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་དང་བྱང་སེམས་སུ་
གྱུར་བ་དུས་མཉམ་ན་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
སྦྱོད་འཇུག་ལས།¹ བྱང་རྒྱུ་སེམས་སྦྱེས་རྒྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །འཁོར་
བའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་
ཀྱི་སྤྲས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །འཛིག་རྟེན་ལྷ་མིར་བཅས་པས་ཐུག་བྱར་
འགྱུར། །ཞེས་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་དང་རྒྱལ་སྤྲས་སུ་
གྱུར་བ་དུས་མཉམ་པར་བཤད་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཀ་རྗེ་ཙོང་ཁ་
པའི་མན་ངག་མེད་པས་ལན་ཞེས་བྱེད་ལ་སྦྱས་པ་མ་ཡིན་ནས།

དེས་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ལྷག་བསམ་བསྐྱལ་བའི་མདོ་ལས།² བྱ་
རམ་ཤིང་ཤུན་སྟོང་པོ་ཅི་ཡང་མེད། །དགའ་བར་བྱ་བའི་རོ་ནི་ནང་ན་
འདུག །རི་ལྷར་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྦྲ་བ་སྟེ། །རོ་ལྷ་བྱ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་
ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཙོལ་བཅས་ཀྱི་སྦྱོང་
བ་ཅམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། ཙོལ་མེད་ཀྱི་སྦྱོང་བ་བྱེད་
པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།³ བྱང་
རྒྱུ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྤྲས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་
ནི་ཙོལ་བཅས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ཅམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ལ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༡ དབུ་མ་ལ། རྩོམ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། རྩོད་འཇུག །༢༥༩་ཉ།

² བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་༤༣། དཀོན་བཅེགས་ཅ། རྩོན་པ་བཙོན་ལྷན་འདས། ལྷག་བསམ་བསྐྱལ་
བའི་མདོ། ༤༠༣་༥།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༥་༥།

བྱེད་པས། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མིན་ལ།
སྟོད་འཇུག་ལས་བཤད་པ་དེ་ནི། ཅོལ་མེད་གྱི་སྟོང་བ་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པའི་
བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་པས། མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་དེ་
ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཡིན། བྱེད་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྟགས་ལ། གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་སེམས་འབྱུངས་པའི་ཚད་ནི། དེས་པར་འཕགས་
པ་ལ་འཛོག་དགོས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡུམ་ཚོགས་སྦྱོར་གཉིས་
ཀ་ན་ཡོད་ཀྱང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུལ་དེས་པར་འཕགས་པ་ལ་འཛོག་པ་
དང་གནད་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤྲུལ་འདུག་ལ། འོན་ཀྱང་སེམས་སྦྱོར་
ལམ་པ་དེ་ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡུམ་ཚོགས་ལམ་ན་ཡོད་ཀྱང་། དེས་
བསྐྱེད་པའི་སྤྲུལ་དེས་པར་འཕགས་པ་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས།
འདོད་ན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དང་། ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡུམ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
གཉིས་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡང་མ་གྲུབ། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་
ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

འོན་རྒྱུད་སྤྲུལ་ལས། མ་དག་མ་དག་དག་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སའི་བར་ཐམས་ཅད་ལ། སེམས་ཅན་སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་གནས་སྐབས། དག་
ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་གསུམ་

ཡོད་ལ། མཐོང་སྤང་གིས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་སོ་སོ་
སྤྱི་པའི་གནས་སྐབས་དེ། ཆོག་ས་སྤྱོད་མན་ཆད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་
འབྱུང་། དག་ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་དེ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐབས་ཁོ་ནར་འབྱུང་། ཤིན་ཏུ་ནམ་དག་
གི་གནས་སྐབས་དེ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ན་འབྱུང་། ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་དེ་གསུམ་ཁོ་ནར་འདུས་
ཟེར་བ་ནི་ལྷན་དབྱེད་དོ། །

ཡང་བྱིད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཐོག་མར་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལ་
སྤྱིས་ནས་དེ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་རྩེ་སུ་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་
སྤྱེད་པར་བྱེད་དེ། འདི་ནི་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གང་
ཞིག་ལས། །སྤྱིང་རྩེ་སྤོན་བཏང་སྤྱོད་ཀྱན་དང་། །ཡེ་ཤེས་བྱི་མ་མེད་
བཤད་པ། །སེམས་ཡོད་སུ་ཞིག་དེ་ལ་སྤོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་
ཡིན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། དེ་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་རྩེ་སྤྱིས་ཏེ།
དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་
ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ལ། བྱི་མ་འདི་ནི་དབྱུ་མ་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་ཤེས་
ཆོལ་སྤོན་བཏང་སྟེ། །དོན་དམ་ནམ་པར་ངེས་གྱུར་ནས། །ལྟ་ངན་འཐིབས་
གནས་འཛིག་ཉེན་ལ། །སྤྱིང་རྩེ་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་ནས་སུ། །འགྲོ་དོན་བྱེད་
པར་དཔའ་གྱུར་པ། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་རྒྱས་མཁས་པ་ནི། །སྤྱོད་པ་སྤྱིང་རྩེ་ས་

བརྒྱན་པ་ཡིས། །ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་དག་སྟོང་། །ཅེས་གསུངས་
པའི་དགོངས་པའོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་འདི་རི་བར་བྱ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་འདིར་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་ལ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་། དེ་
དབང་རྟུལ་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་གཉིས་གསུངས་སམ་མ་གསུངས།
གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་ཁོ་ན་
ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་འགྲེལ་
དང་འགལ་ཏེ།^༡ འདི་སྟར་སྟོང་ཆེ་ཅན་ནི་གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་གྱིས་
སྤྱད་བསྐྱེད་བ་ཉིད་གྱིས་སེམས་ཅན་སྤྱད་བསྐྱེད་བར་གྱུར་པ་མ་ལུས་
པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར། གདོན་མི་ཟ་བར་བདག་གིས་
འདི་གཉེན་འདི་མཐའ་དག་སྤྱད་བསྐྱེད་ནས་བཏོན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཉིད་
ལ་ངེས་པར་སྐྱར་བར་བྱའོ་སྟེ་དེས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
དོ། །དམ་བཅའ་བ་འདི་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པས་
སྐྱབ་པར་མི་རུས་པས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་ངེས་པ་ཁོ་
ནར་འཇུག་སྟེ། དེའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་
ནི་སྟོང་ཆེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རི་རྒྱུད་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲེང་བ་ལས།^༢ ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་གང་ཞིག་ལ། །སྟོང་ཆེ་སྟོན་བཏང་སྟོང་ཀྱན་དང་། །ཡེ་ཤེས་
རི་མ་མེད་བཤད་པ། །སེམས་ཡོད་སུ་ཞིག་དེ་ལ་སྟོང་། །ཅེས་གསུངས་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ ༢༠༡དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༢༠༢་ན།

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦། སྟེ་རབས་གཉི། མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ༣༣༣་ཀ།

སོ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

ལུང་འདིའི་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་གྱིས་སྟོང་
ཇི་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་། རང་
ཉིད་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པ་ཡང་བྱིན་
ཐུག་གི་སྟོང་པ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་ནས། གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོང་པ་ལ་ངེས་པར་འཇུག་པ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་གང་བྱིར་
བཅེ་ཉིད་ཅེས་པའི་བྱི་འགྲེལ་འདིས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་བྱིར། བྱིང་
གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་ཚོན་གྱིས་དང་བོར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས།
དེ་ནས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སྟོང་ཇི་བསྐྱེད། དེའི་ཇིས་
སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ལམ་སྐྱེའི་བཟོད་ཚུལ་ལ་གོ་བ་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཇི་ཆེན་པོ་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས།
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ལ། གང་གཙོ་བོ་ཡིན་སྟུང་པའི་དོགས་པ་
ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་ཚོན་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཅ་བ་ཡང་སྟོང་ཇི་ལ་བྱུག་པས། སྟོང་ཇི་ཆེན་
པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ལ། གང་བྱིར་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༡༡༡་༥།

ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད། དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བསྐྱེད་
དང་བལ་བྱས་མི་བྱས་དཔྱོད་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་དབྱེད་པ་ན་བདེན་འཛིན་
ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་རིགས་པ་རྗེ་མ་མེད་པས་གཞོད་པ་མཐོང་སྟེ། རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ལ་ཆོད་མས་བྱངས་པའི་ངེས་པ་རྟེན་པ་ན། སྤར་སྟོན་དུ་སོང་
བའི་སྒྲིང་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
ལ་སྟོ་སྟོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིད། དེ་ཡང་གཏུལ་བྱ་དབང་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་
ནི། དམ་བཅའི་དོན་མ་ངེས་པར་དམ་མི་འཆའ་བ་དང་། ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་ལ་
ངེས་པ་མ་འབྱོངས་པར་ཐོབ་འདོད་མི་སྟོང་བ་སོགས་ཡིན་ནོ། །

ཡང་བྱེད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣམས་པོས་ཐོག་
མར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཏན་ལ་པལ་ནས་དེའི་འོག་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཡོད་པས་ཞེས་པའི་སྟོན་སྟོང་གིས་ཀྱང་སྟོན་སྟོང་མི་བྱས་ཏེ།
སྒྲིང་རྗེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་སོང་བའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་རྗེ་ལྟར་འབྱུར་ཞེས་པའི་སྟོན་ད་དུང་སྟོང་དགོས་
པའི་བྱིད། ཞེས་ཟེར་བའི་ལན་བཤད་ཟིན་ནའང་། མ་གོ་འདུག་པས་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་ཆེན་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་དབང་
རྣམས་ལ་སྒྲིང་རྗེ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྟོན་རྒྱུད་ལ་སྟེ་བའི་ཆེ། དེ་མཆོན་

༡ ༢༠༠༩ལོའི་ལྷོ་པར་ལ། གོ་སོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེམྱེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༢༣་༡༡།

ཉིད་པ་གཅིག་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་ཆོ།
སེམས་བསྐྱེད་བཅོས་མ་དང་། བཅོས་མིན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་
བའི་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད་པས། སེམས་བསྐྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་
པའི་རྩིས་སུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོག་པས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྩིས་བྱེད་ཀྱིས་^༡ མདོར་ན་དོགས་གཅོད་མང་དུ་བྱས་པའི་མཐར།
འདིར་གསུངས་པའི་སྟོང་རྩི་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ། དེ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་པ་ཞིག་ཐོན་འདུག་
པས། ལེགས་པར་བསམས་ན་གཡང་ཟ་བའི་བཤད་པའོ། །ཞེས་སྐར་ཁུས་
དང་བཅས་ཏེ་ལབས་འདུག་པ། སྐབས་འདིའི་སྟོང་རྩི་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་སྒོ་གཉིས་དེ་གཉིས་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཁས་མ་
སྒྲངས་ཤིང་། སྐབས་འདིའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སེམས་བསྐྱེད་མཆོན་
ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱོད་འདོད་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ནམ་དབྱེ་ལ་སྔོངས་
ཤིང་། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་གོ་བ་མ་རྟེན་པའི་གཏམ་དུ་འདུག་པས།
གཡང་དེ་བས་བྱེད་རང་ཟ་བར་སྒྲུང་ངོ་། །གང་ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་ཅེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱེད་ཀྱིས་སྟོང་རྩི་ཆེན་པོ་^༢ བར་དུ་སྟེལ་བ་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བ་
ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྟོང་རྩིའི་རྒྱས་ཡང་དང་ཡང་

༡ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༣་༡༦།

༢ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༥་༥།

མ་བརྩས་ན། དེས་པར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱ་བཙུང་ལས་
འདས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོལ་སྡེས་སྐད་
ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལ་བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་མ་བསྐྱེམས་ན། སྐད་
ཅིག་མ་དགུ་པ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་འགོག་པར་
ལྟོང་^༡། ཞེས་དང་། ས་བརྒྱད་པ་སྟོས་པ་མཐའ་དག་བཀག་པའི་འགོག་པ་
ལས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་བར་མ་མཛད་ན། དེའི་ཆེ་ཉིད་དུ་ཕྱ་བཙུང་
ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། དེ་ཞིག་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུ་ཆད་པའི་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་ཕྱ་བཙུང་ལས་འདས་
པའོ། །ཞེས་ཟེར་བའི་བསམ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་མ་འཁེབས་པ་ལ་ཞུགས་
པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཁྲི་སྤང་བར་^༢མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལ་
ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཆད་མེད་པ་རྣམས་བསྐྱེམ་དགོས་
པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བརྒྱད་པ་ས་བརྒྱད་
པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

^༡དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་^༢། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་
ཁྱེད་ཀྱིས། རྟེན་ཆེན་འགོག་པ་ན། །ཁ་ཅིག་སྐྱབ་བསྐྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་

༡ ག་༡༥༦་བ་ན་ལྟང་། ༡༧༥༥་ན་ལྟང་། ༥༦༤་༡༣་ལྟང་།

༢ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀཱ། འཕགས་པ་ཐོལ་སྡེ། ཉི་ཁྲི་སྤང་བ། ༡༣༡་༡༠།

༣ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༥་༡།

༤ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། དབྱ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༥་༡། ཞིང་།

༥ ༡༠༠༤འེའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་ཐོར་བ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེམྱེ། ལྟ་བུ་སེལ། ༡༥་༥།

དུ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱལ་བསྐལ་གྱིས་བཙོག་པོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྐྱར་
 བ་ནི་གནད་མ་ཐེན་པ་སྟེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། ཞེས་སྤྲས་ནས། འོག་ཏུ་སྐད་
 ཅིག་གིས་འཛིག་པ་^༡འདི་ནི་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱལ་བསྐལ་གྱི་དོན་ཏེ།
 དེ་ཡང་དངོས་སྤྱོད་བ་དག་གིས་ཐག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་གིས་
 འཛིག་པར་འདོད་པས་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པ་ཙམ་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱལ་
 བསྐལ་དུ་མི་འདོད་པར། དེད་ཀྱི་དེ་ཡང་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས། ཞེས་ཀུན་
 འབྱུང་གི་གཙོ་བོ་སྟེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱང་པོ་ཙམ་ལ་འདོད་
 ཀྱང་། འདིར་ནི། རྒྱུད་ལྔར། སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཙན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་
 མདོ་བྲངས་པ་ལས། མི་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱལ་བསྐལ་དུ་གསུངས་པ་
 དང་། ཙམ་ལེར་^༢འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པའི་ཆོས། དེས་ན་དེ་དག་བརྟུན་
 བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པའི་མི་རྟག་པ་
 ཙམ་ལ་བཞེད་དེ། འགྲེལ་པར་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་མི་རྟག་པའི་སྤྱལ་བསྐལ་
 ཐོག་ཏུ་བབས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ཞེས་ཁ་འཆལ་ལུང་ན་
 མེད་པ་ཞིག་བཏོན་འདུག་པ་འདི་ལ་ལན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་
 བོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །བདག་གིས་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་

༡ གཙོག་ཡིན་ནམ་སྤྱལ། འདི་འདྲ་བ་གོང་འོག་གསུམ་ཙམ་འདུག་པས་དབྱེད་པར་བྱ།

༢ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷ་ར་བར་མ། གོ་མོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༥༡༣།

༣ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༥༡ དབུ་མ་ན། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱལ། ཙམ་ལེས་རབ། ༡༥༦༡

༤ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༦༠༡ དབུ་མ་ན། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བཟགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༡༥༥༡།

༥ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༡༥༥༡། ཞིང་།

५२३

གྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་དཀའ་བས་མ་བཤད་པ་ཙམ་
ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་གྱིས་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་
ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་སློ་བྱོས་ཤིན་ཏུ་ཅིང་བའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་ཏེ།
འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། བྱས་པ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས། བྱས་པའི་རྟགས་གྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་
པར་བསྐྱབ་པའི་སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་དུ་བཤད་དམ་མ་བཤད། མ་
བཤད་ན་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། རྟོག་པ་ལྟར་སྤྱི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་
པ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་དོ། །བྱས་པ་ནི་མི་རྟག་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱས་
པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་སྤྱི་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ཉིད་
གྱི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཉེ་བར་སྦྱར་བས་གསལ་བར་བྱས་པའི་
བྱས་པ་གཏན་ཆོག་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས་པ་མ་མཐོང་
བར་ཟད། བཤད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ཆོས་ཙན། མི་རྟག་པར་ཐལ།
བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
གྱིས་རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་བར། ལམ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟོགས་
ལ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལམ་བདེན་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་
ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཙན། དེར་ཐལ།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༡༥་༡༢།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༢༠།མེས་མ་ཙན་ཡི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་བ། ༡༠༠༩་༡༠།

དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱུད་ཆེ་ལས།^༡ རོ་བོ་མེད་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་
ཏྲག་ །ཅེས་གཟུགས་སྐུ་ཏྲག་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་
རྒྱུ་གྱི་ས་ན་མི་ཏྲག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་
ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་སྐུ་རྒྱུན་གྱི་ཏྲག་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྒྱུད་ཆེའི་འབྲེལ་པར།^༢ གང་མི་ཏྲག་པ་དེ་ནི་སྐུ་བས་མ་ཡིན།
ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱུ་གྱི་ས་ན་མི་ཏྲག་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་སས་
འདུས་བྱས་པའམ་^༣ ཁྱི་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ལས་^༤ ཁྱི་མ་མེད་
པའི་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་གཞན་འགྱུར་གྱི་མི་ཏྲག་པ་ལ་
དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་གྱིས་རང་ལུགས་འཛོག་པ་ན།^༥ སྙིང་རྩེ་གསུམ་
གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་འགྱུར་བའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་
དེ་ལས་སྐྱོབ་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་
གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་ལས་
སྐྱོབ་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་པས་ཁྱད་པར་དུ་
བྱས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་ནས་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཉིད་ཡང་དག་པར་ཐོབ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠༡ སེམས་ཅན་ལི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེ་ལ། ༤༧༤་༡

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠༡ སེམས་ཅན་ལི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེ་མའི་འབྲེལ་ལ། ༡༠༡༠་༡༡

༣ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷོ་ཁ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེལ། ལྟ་བ་ངན་སེལ། ༢༩་༡༦།

བར་འདོད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲོབ་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། དང་པོའི་
ཡུལ་ནི་སོ་སྒྲེད་ཅན་རང་སྒྲོབ་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། གཉིས་པའི་ཡུལ་ནི་
དེའི་སྒྲེད་དུ་ཉན་རང་མི་སྒྲོབ་པ་དང་ས་བཅུའི་རྩིས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་
བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་ཅིང་། གསུམ་པའི་ཡུལ་ནི་དེ་དག་གི་སྒྲེད་
དུ་ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་
པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་བྱས་འདུག་ལ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་
པ་འདིར།^༡ དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་^༢ །བདག་གི་འདི་
ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་ལ། །ཐོ་ཚུན་འབྱུན་ལྟར་རང་དབང་མེད་
པ་ཡི། །འགྲོ་ལ་སྒྲིང་རྩིང་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་པས་སྒྲིང་རྩིང་
དམིགས་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་སྤྱད་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་ཚུལ་བཤད་ན།
སྒྲིང་རྩིང་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་
སྒྲིང་རྩིང་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་ན། འཁོར་བ་བ་ཡིན་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ས་བཅུའི་བྱང་འཕགས་རྣམས་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས། འདོད་ན།^༣ རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱ་བ་ལས་བྱང་
སྤྱིད་མིན་སྤྱིད་པ་ཡི། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས།^༤ འདི་ནི་འཁོར་བའི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་ལ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། ༥༥༥་༡

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། ༥༥༥་༡ ཞིང་།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་ལ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། ༥༥༥་༡

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་ལ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༩༣༩་༡༠

ཁོངས་སྤྱི་མ་གཏོགས་པས་སྤྱི་བ་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱི་བའི་དབལ་ཏེ།
ཞེས་བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་དེ་འཁོར་བའི་ཁོངས་སྤྱི་མ་གཏོགས་
པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །

གཞན་ཡང་། ཁྱིད་ཀྱིས་རོང་ལྷིག་པས་རྒྱུད་སྒྲེའི་དགོངས་པ་བཤད་
པ་དང་ནང་འགལ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་
འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་སྤངས་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། ས་དང་པོ་ནས་ཉན་རང་གི་སྤངས་
ཏོགས་ཀྱི་རིགས་ཇོགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་
ཐོས་དགྲ་བཙུག་ཡང་འཕེན་ལོ། །གལ་ཏེ་ས་བཅུའི་བྱང་སེམས་རྣམས་
དང་ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་པ་རྣམས་སྟོང་ཇི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ཏེ།
སྟོང་ཇི་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱག་
བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
སྟུང་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་བྲག་ལ་འཇུག་པར་
གསེར་འབྲེང་གི་སྐྱབས་མང་པོར་གསུངས་པ་དེ་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་ན་ཁྱིད་རང་གིས་སྟོང་ཇི་གསུམ་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་སོ་སོར་བྱེ་བ་
དང་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བའོ། །

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ། ༤༣༦-པ། སྤྱི་བ་མ་ཡིན་ཡང་།

ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་^༡སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་དོན་
དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་གསུངས་ཀྱང་། བྱང་སེམས་ལ་དོན་དམ་
པའི་བྱང་སེམས་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མ་གསུངས།
རྟེན་ཆེན་བཀག་ནས། ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ། ^༢དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
ཐོབ་པ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ཉིད་
ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱས་འདུག་ལ། འོ་ན།
བྱང་སེམས་སོ་སྟེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་བསྐྱེད་
མི་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་^༣དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམས་པའི་ཆམ་
པར་ཐར་པའི་མདོ་དང་འགལ། ^༤ཡང་འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རིམ་ཉིད་
ལྟར་ཉི་བར་བསྟན། །ཞེས་པའི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རྒྱན་ལུགས་ལུགས་
པ་ལ་བྱེད་པར་རྟེན་ཆེན་དུ་བཤད་པ་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་རང་
འགྲེལ་དང་འགལ། ཞེས་སྟོན་བཏང་ནས། ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་འཛོག་པ་
ན། ^༥ཤེས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ། འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རྒྱན་
ལུགས་ལུགས་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་།

འདིར་ནི་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟམས་སུ་རྒྱན་ལུགས་འབྲས་གནས་ལ་

༡ ༢༠༠༧ལོའི་ལྷོ་ཕྱོད་པར་ལ། གོ་སོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༣༩་༡༥།

༢ ༢༠༠༧ལོའི་ལྷོ་ཕྱོད་པར་ལ། གོ་སོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༣༩་༤།

༣ ག་༡༥༤ན་༥་དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། ༡༧༩༠་བ་༩་དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། ༥་༢་༤་དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།

༤ ༢༠༠༧ལོའི་ལྷོ་ཕྱོད་པར་ལ། གོ་སོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༣༩་༣།

༥ ༢༠༠༧ལོའི་ལྷོ་ཕྱོད་པར་ལ། གོ་སོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༣༩་༤།

འཕགས་པ་བརྒྱད་པར་བཤད་པས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཟེར་བ་ནི། མདོ་
ཀུན་ལས་བརྟམ་མིག་གིས་མ་མཐོང་བར་ཏམ་པའི་ཕོ་ཆོད་བྱས་སྤྲུས་
འདུག་པས། ལན་གདབ་དགོས་པའི་དགག་པར་མི་འདུག་ཀྱང་། འདི་ལྟ་
བུའི་བསྟོན་གཏམ་ལ་ཡང་ཉོག་དཔྱོད་གང་ཡང་མི་གཏོང་བར། གཏམ་དེ་
ཉིད་ཆོད་མར་འཛིན་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་
ཀུན་ལས་བརྟམ་སུ་¹དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འདུག་པའི་བྱག་རྒྱའི་
མདོ་བྲངས་པ་ལས། འཇམ་དབལ། དེགས་ཀྱི་བྱ་འཇམ་དེགས་ཀྱི་བྱ་མོ་
གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་ལྷ་རབ་ཀྱི་
རྒྱལ་སྟེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསྐྱལ་བ་གང་གྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་
དུ། ཉིན་རེ་བཞིན་ལྟའི་ཟས་རོ་སྤྲ་བརྒྱ་བ་དང་། ལྟའི་གོས་སྦྱིན་བ་བྱིན་
པ་བས། གང་གཞན་ཞིག་གི་སྟོན་བ་གཞན་ལ་མི་སྟོན་པའི་དགོ་བསྟེན་
དགོ་བ་བརྒྱའི་ལམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་
འདས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོབ་པ་ཡིན་ནོ་སྟུང་བསམས་ནས། ཉིན་གཅིག་
ཟན་བྱིན་ན། འདི་ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པར་བསྐྱེད་དོ། །དེ་
བཞིན་དུ་དགོ་སྟོང་དང་། དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བ་དང་། བརྒྱད་པ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་གཅིག་ཕྱིར་
འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། དག་བཙུགས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༧ དབྱ་མ་གོ།མགོན་པོ་ལྷ་སྤྲུལ། མདོ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ། ༩༩ ན་༧།

དག་སྟེ། ཞེས་ཡུལ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་སྤྲ་བ་ཤད་བ་ལྟ་བུའི་གངས་ལ། བསྐལ་
བ་གང་གྲའི་སྤྱང་གི་བྲེ་མ་སྟེད་དུ་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན། ལྟའི་ཟས་རོ་བརྒྱ་བ་
དང་། ལྟའི་གོས་སྦྱིན་བ་བས། ཡུལ་བྲི་མ་བྲི་མ་རེ་རེ་ལ་ཉིན་གཅིག་ཟན་
བྲིན་ན། སྤྲ་མ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་གངས་མེད་བསྐྱེད་པར་གསུངས་
ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་བ་དེ་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་མགོ་མཇུག་གང་ན་
འདུག་སྟོན་ཅིག་།

འོ་ན་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། བརྒྱད་པའི་གང་
ཟག་ལ། དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་ནམ་གཞག་མི་
འཐད་དམ་སྟུམ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། བརྒྱད་པའི་གང་ཟག་ལ་རྗེས་འབྲང་
གཉིས་ཀ་འཛོག་པར་མཛོན་བ་མཛོད་ལས་གསུངས་བ་ལྟར་སྐབས་
འདིར་བཞེད་ལ། མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་བཤད་པའི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་
པོ་ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་དགོངས་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
ལྷུ་ཆེན་ལས། རྗེས་འབྲང་གཉིས་ནི་ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ཡིན་པར་
གསལ་བའི་བྲིར། ཞེས་གསུངས།

“དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་བར་སྟོ་ཡང་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྐབས་
སུ་བྱེད་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བཞེད་བ་སྦྱོར་བ་ན། བཞི་བ་རྟོག་པས་

༡ ག་༡༦༠ན་མ་སྟོན་ཅིག །ད་༡༦༡་བ་མ་སྟོན་ཅིང་། ད་༡༧་༡༠་སྟོན་ཅིང་།

༢ སྦྱ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ། ༡༠་༧།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༦༠། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་ལ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། ༡༤༦་༡༧།

བཏགས་པའི་འཆད་ཚུལ་དགག་པ་ནི། བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་བར་རྫོམ་པ་ཁ་ཅིག ། སྤར་གྱི་ས་བཅུ་པའི་ལུང་དོན་འཆད་པ་
ན། རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས་ཞེས་པ་ནི་བྱང་སེམས་
རང་གི་ཡུལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཤེས་པའི་ཆེ་བའོ། ། ཞེས་
དང་། འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྲོད་ནས་བྱང་པར་གཞག་དགོས་
པར་སྤང་ངོ། ། ཞེས་སྒྲིག་ཆེན་གྱི་ལུགས་བསྐྱར་ནས། དེ་འགོག་པ་ན། དེ་
ནི་བྱིད་ཀྱི་ལུགས་ལ་འགལ་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པ་ལས་གཞན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་མེད་ལ། དེ་ལ་ནི་ཐེག་
པ་ཆེ་ཆུང་བྱང་པར་མེད་པར་བྱིད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ངོ། ། ཞེས་
ཟེར་བ་བྱས་འདུག་ལ། མ་གོ་བའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུབ་པ་བཀག་པ་ཅམ་ལས་སྤང་བའི་སྤྲོད་ཉིད་མེད་ཀྱང་། སེམས་རང་
བཞིན་མེད་པའི་སྤྲོད་ཉིད་དེ་སྤང་བྱ་སྟོབྱར་གྱི་ངི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་ལ་
སྤྲོད་ཉིད་དུ་འཛོག་ཚུལ་ཡང་རྗེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཁྱོད་གྱིས་མ་གོ་
བས་ལན། དེས་ན་ཉན་རང་དག་བཅོམ་དང་ས་བདུན་པ་བ་གཉིས་ཀ་སྤྲོད་
ཉིད་སྤང་མོ་རྟོགས་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ཡུལ་སྤྲོད་ཉིད་བྱང་པར་བ་ཞིག་
ལ་སྤྲོམས་པར་འདུག་ལྟར་བྱིད་ལུགས་བྱང་པར་བ་ཞིག་གི་སྟོན་ནས་ས་
བདུན་པ་བ་ལྷག་པར་སྤྲོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདིའི་ཡུལ་གྱི་འགོག་པ་

ནི། ཤེས་རབ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་འགོག་
པ་དེའོ། །དེ་ནི་ས་ལྷ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སྤང་བྱ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་བྱུང་
པར་དུ་བྱས་ཤིང་། ཤེས་བྱིན་ལྷག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དེ་བཞིན་
ཉིད་དོ། །དེ་ལྷ་བྱའི་འགོག་པ་དེ་ལ་ས་དུག་པའི་སྐབས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་ནས་འཕྲིས་པར་བྱས་པས། ས་བདུན་པ་ཐོབ་ན་འགོག་པ་དེ་ལ་བྱ་
རྩིགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་སྤང་མཐའ་རེ་རེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་ལྷང་
བྱེད་བྱས་པ་ཡིན་པས། དེའི་སྟོན་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་
ཏེ། གཞུང་ཙམ་བར།^༡རིང་དུ་སོང་བ་འདིར་ནི་སྐད་ཅིག་དང་། །སྐད་ཅིག་
ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར།^༢ས་
བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་འདིར་ནི་ས་དུག་པར་ཐོབ་པའི་འགོག་པ་དེ་ལ་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྐད་ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་
པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ས་བཅུ་པའི་ལུང་
བྲངས་སོ། །

ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ལུགས་འཛོག་པ་ན་^༣རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བའི་
དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་རང་གི་སྤུན་མོང་མིན་པའི་ཡུལ་སྟོས་པ་མཐའ་དག་
བཀག་པའི་འགོག་པ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པ་ཆོགས་སྟེར་ནས་ཡོད།

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༡༩༥༡༠༡

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠༡དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༡༩༥༡༠༡

^༣ ༢༠༠༧ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་སོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེངྒེ། ལྷ་བ་རན་སེལ། ༢༥༡༩།

མངོན་སྤྱོད་ལྟ་ངན་སྤྱོད་སེལ་དང་པོ་ནས་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་ཆེ་བ་ནི་མཆོན་
འཛིན་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ས་བདུན་
པ་ནས་ཐོབ་པས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྤྱོད་
པའི་ཆོད་འཛིན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་
བས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་པར་
ཐལ། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་སྤྱོད་ས་པ་མཐའ་དག་བཀག་པའི་སྤྱོད་
ཉིད་དེ་མངོན་སྤྱོད་དུ་ཉོགས། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་དེ་མངོན་སྤྱོད་དུ་
མ་ཉོགས་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་མ་ཡིན་ནམ། ལར་བྱེད་དང་ཆེན་པོ་
ལྷ་ཀ་མཆོག་པ་གཉིས་ཀས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྤྱོད་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པ་མ་
ཡིན་པ་དང་། ཡོད་མེད་མེད་མེད་གྱི་མཐའ་བཞི་སྤྱོད་བྱལ་”ཞེས་སྤྱོད་ཉིད་
མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཅིང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་སྤྱོད་པ་དེ་མངོན་སྤྱོད་
དུ་ཉོགས་ཀྱང་། བྱི་མ་དེ་གཏན་ནས་མ་ཉོགས་པར་འདོད་པ་རང་ཉམས་
དབྱིས་བྱིན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་དུ་”དངོས་པོ་རང་བཞིན་
མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཞེས་པ་དང་བྱལ་བའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
སྤྱོད་ཀས་ཅམ་ཡང་མ་གོ་ཞིང་། འཇུག་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་
པའི་གཞུང་ལ་མཇུག་བྲིད་ཆར་གཅིག་ཅམ་ཡང་ཉན་མ་སྤྱོད་རབ་སྤྱོད་ཅིང་།

༡ ག་༡༦༡ན་ལ་སྤྱོད་བྱལ་འཕམ་ཞེས་སྤྱོད་ཉིད། ཏ་༡༦༤བ་ལ་སྤྱོད་བྱལ་འཕམ་ཞེས་སྤྱོད་ཉིད། ད་༤༥་ལ་
སྤྱོད་བྱལ་འཕམ་ཞེས་སྤྱོད་ཉིད།

༢ བསྟན་འགྲེལ་དཔེ་བསྟན་པ། ༦༠༡དབྱེ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བཀགས་པ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༦༡༥་༡༡།

གི་ཉམ་ཆིག་ཁོ་ནར་སྤང་བའི་ཕྱིར།

བྱེད་གཉིས་ལྟར་ན།^༡མིག་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་ཡི། །རང་བཞིན་མེད་
ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ནང་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་
མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་སྟོས་བྲལ་གྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་འཆད་རྒྱུ་ཡིན་ནམ།
རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་འཆད་རྒྱུ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། འོ་ན་
གཞུང་འདི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་སྟོང་ཉིད་
དུ་བྲས་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདི་ནི་མཐའ་བཞི་
དང་བྲལ་བའི་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དེ་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་པ་
ཁས། འདོད་ན། འཇུག་པ་ལས།^༢བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་དགྲོལ་
ཕྱིར། །ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །དེ་ལྟར་
སྟོན་པས་སྤར་ཡང་འདི་ཉིད་ནི། །གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བྱེ་སྟེ་རྣམ་མང་
གསུངས། །ཞེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཙོ་
བོར་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་དུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བས་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་
གཞུང་འདི་རྣམས་གོང་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་གྲུབ་
དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབུ་མ་ལ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བསྟན་པ་གསུགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༩༣་༥།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབུ་མ་ལ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བསྟན་པ་གསུགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༩༣་༥།

འདོད་ན། གོང་དུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤད་
པའི་གྲུབ་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཁྱེད་ཀྱིས་ཉན་རང་གིས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སྐབ་
བྱེད་དུ། འདུག་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་ཚོས་
ཉིད་དེ་ནི། བསམ་མི་བྱུང་སོགས་བྱེད་པར་གྱིས། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་རྟོགས་པའི་སྟོང་ནས་ཐེག་དམན་ལས་
བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པར། གང་གིས་ལམ་ནི་གཞན་དག་ལས། །བྱེད་དུ་
འཕགས་པས་བྱེད་པར་ལམ། །ཞེས་པས་བསྟན་ཐེར་བ་བྱས་འདུག་པ།
མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་བྱེད་མཆན་འཆད་པའི་གཞུང་འདི་རྣམས་རང་རྒྱུད་
པའི་གྲུབ་མཐའ་གཙོ་བོར་འཆད་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ཐལ་འགྲུར་བའི་ལྷགས་
ལ་ཉན་རང་འཕགས་པས། བདེན་བཞིན་ཚོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་
སོགས་ལྷགས་སྤྱོད་མ་རྟོགས་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ་འདོན་པ་ནི། ཐལ་རང་གི་གྲུབ་
མཐའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གོ། །

ཡང་རྒྱུ་ཆེན་དུ། རྟོགས་ན་ལྷགས་འདི་ལ་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྐྱིབ་
དུ་འཛོག་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དེ་ལ་ཤེས་སྐྱིབ་རྒྱུ་འབྱེད་ཆེན་པོ་དགྲུང་བྱས་
ནས། ས་གཉིས་པ་སོགས་སྟོམ་ལམ་དགྲུས་སྟོང་པའི་རྣམ་གཞག་ཁས་

༡ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷན་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུང་ས་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྟ་བུ་རན་མེད། ༤༡-༥༡

༢ ལྟ་བུ་རབ་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩི་ཚོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༥༤-༥༧

མི་ལེན་ཏེ། ད་དྲུང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཁྱོད་
གྱིས་འདི་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་རྒྱུར་ཟ་བར་སྤང་ཡང་། བདེན་འཛིན་ལ་
དགྲུར་སྤེལ་ནས་སྒྲོམ་ལམ་དགྲུས་སྤོང་བ་ནི་རྒྱན་གྱི་ཕྱགས་གྲང་མ་ཡིན་
པས་དགོངས་པ་མ་ལོན་ལ། ཤེས་སྤྱིབ་དགྲུར་སྤེལ་ནས་སྒྲོམ་ལམ་དགྲུས་
སྤོང་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི། རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་མི་འདོར་བར་རྒྱལ་
ཆབ་བྱམས་པས་ཤེར་སྤྱིན་གྱི་སྤྱོད་དོན་དབྱུ་མར་འབྲེལ་པའི་ཕྱགས་
འདོར་བར་སྤང་བས། སེམས་ཡོད་རྣམས་གྱིས་འདི་ལ་དཔྱོད་ཅིག །ཁྱེ་མ་
ལྟ་བའི་སྒྲིགས་མ་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་སྤང་རོ། །ཞེས་སྐུར་ཁུས་དང་བཅས་ཏེ་
སྤྱོད་སོ། །ཁོ་ཐོ་ཅག་གི་ཕྱགས་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་མཐོ་དམའི་
བྱད་པར་ཡོད་པས། སྤང་བྱ་སྤྱིབ་པ་ལ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཕྱགས་ལ་
བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱིབ་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་ཕྱགས་ལ་བདེན་འཛིན་ཤེས་
སྤྱིབ་ཏུ་འདོད་པའི་བྱད་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེས་ན། ས་དགྲུ་ལ་ནི་ཆེན་
པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་ལ་དགྲུར་སྤེལ་ནས་ས་
དགྲུས་སྤོང་བའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན། སྐབས་འདིར་ཤེས་སྤྱིབ་ལ་དགྲུར་
སྤེལ་ནས་དེ་ས་དགྲུས་སྤོང་བའི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་བྱིད་གྱིས་རྩོད་ཡིག་ཏུ་བཟོ་སྤྱོད་འདི་བཟང་སྟེ། མངོན་རྟོགས་
རྒྱན་དུ། ^༡ས་དགྲུ་དང་སྒྲོམ་སྤངས་ཤེས་སྤྱིབ་དགྲུ་སྤང་གཉིན་ཏུ་སྤྱར་བ་

༡ ནོར་ལོའི་ལྷན་པར་མ། གོ་ཐོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྟ་བུ་ལོ་ལ། ༢༢་༡༩།

༢ ས་སྤྱིབ་གསུང་རབ་གྲགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད། ཐོད་བཅུ་བཞི་ལ། གོ་ཐོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་

འདི་ཁས་མི་ལེན་ན། དེ་བྱང་དོན་ཡིན་པས་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ནམ། རྒྱ་
མཆན་གཞན་གྱིས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་སྐབས་དེ་ཉིད་བྱང་དོན་ཡིན་ནམ་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་རིལ་པོ་བྱང་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གསལ་བར་
དབང་ཕྱག་སྟོང་པ་ཡིན། །ཕྱི་མ་ལྟར་ན། མགོན་པོ་བྱམས་པས་ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་སྤྲུལ་དོན་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་འཛམ་གླིང་གི་རྒྱན་དེ་བྱང་
དོན་དུ་བྱས་ནས། ཞེས་སོགས་ངན་སྤྲུལ་དང་བཅས་ཉེ་སྤྲུལ་འདུག་པ།
འོན་མཐོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། །འཛིན་
པ་མི་སྟོང་ཕྱིར་དང་ནི། །ཞེས་རང་རྒྱལ་སྟོབ་པ་རྣམས་གྱིས་རང་ལམ་དུ་
གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྟོང་བྱས། ཤེས་པ་བདེན་
པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་མི་སྟོང་བར་བཤད་པ་དེ་བྱང་དོན་ཡིན་ནམ།
ངེས་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་ཀའི་ཐད་དེ་བྱང་དོན་ཡིན་ནམ། མངོན་
རྟོགས་རྒྱན་རིལ་པོ་བྱང་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གསལ་བར་དབང་
ཕྱག་སྟོང་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ཁྱེད་རང་ལ་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་
ཁྱེད་རང་གིས་ཇི་ལྟར་སྤྲུལ་པ་བཞིན། འཁོར་གསུམ།

གལ་ཉེ་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཐལ། གཟུང་
དོན་རྟོག་པ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་ངེས་དོན་སྤྲི་བཞིན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྟན་བཅོས་དེའི་ནང་ནས་གཞུང་གཅིག་བྱང་དོན་དུ་

མེད། ། ལྟ་བའི་ཤར་འབྱེད་ཐེག་མཆོག་གནད་གྱི་རྒྱ་ཟེལ་ ༡༩༣༡༥།

༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡༡་༢།

ཁས་སྦངས་པ་ལ། གཞུང་དེ་ཉིད་བྱང་དོན་ཡིན་ནམ། བསྟན་བཅོས་དེ་
དེལ་པོ་བྱང་དོན་ཡིན། ཞེས་པའི་བྱི་བ་ནི། དེགས་^༡ པ་མི་ཞེས་པའི་རྣམ་
འགྱུར་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྣམ་འགྲེལ་དུ།^༢ འགྱུར་སེམས་ཐ་དད་ཉིད་ཕྱིར་
རོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱང་དོན་དང་།^༣ རི་ལྟ་རི་ལྟར་དོན་བསམས་པ། ཞེས་
སོགས་སེམས་ཅན་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟོན་པས་དེས་དོན་དུ་འདོད་
མོད། ཁྱོད་ལྟར་ན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ལ། སྐབས་དེ་ཉིད་བྱང་དོན་
ཡིན་ནམ། བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་དེལ་པོ་བྱང་དོན་ཡིན་ཞེས་དེས་
ནས་དགག་དགོས་པས། ཆོས་རྩིས་པ་ཤ་གིས། སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་
ལས།^༤ ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་བཟུང་ནས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
དེགས་པ་འགོག། འགས་ན་གནས་པའི་སྤྲེལ་རྣམས། སྟོན་པའི་ཤིང་ལ་
མི་གཙང་འདོད། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཁྱོད་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཉེ་
དོན་ལ་སྦྱར་ན། སངས་རྒྱུ་བསྟན་ལ་ཞུགས་ཆོས་ནས། ཁམས་པའི་
གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་འགོག། སངས་རྒྱུ་བསྟན་པའི་སྟོན་ཤིང་
ལ། འོག་བཤད་མི་གཙང་མ་ལུས་འདོད། ཞེས་སྦྱར་བར་བྱའོ། འོ་ན་
མངོན་རྟོག་རྒྱན་དེལ་པོ་བྱང་དོན་ཡིན་ནམ། དེས་དོན་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱིར་

༡ ག་༡༦ ན་ན་མ་དེག་ག། ཏ་༡༦ ལ་མ་དེག་ག། ད་༤༥ ཉ་མ་དེག་ག།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༢། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ༥༡༥-༥༠།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༢། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ༥༥༥-༡༥།

༤ མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག། ༡༢། ས་པ་ཤ་གི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་ག། ས་པ་ཤ་གྱུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།
དེགས་གཏེན། ༡༥-༥།

མངོན་ཉིག་རྒྱན་ནང་ན་ཐལ་རང་གི་གཞུང་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། མངོན་ཉིག་ས་
རྒྱན་གྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟ་
མོ་དེ་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཏན་ལ་འབེབས་པས། དེས་དོན་གྱི་བསྟན་
བཅོས་སུ་འཛོག་བྱས་པ་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་
གྱི་སྐས་དོན་མངོན་ཉིག་གྱི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་འབྲེལ་བའི་སྐྱེ་ཇི་བཞེན་
པའི་བྱང་དོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟོན་པ་མཆོག་དང་དེ་སྐས་མཐུན་པའི་གཏེར། །མཐའ་བྲལ་དོན་
གཟེགས་སྐྱ་སྐྱབ་རྩ་བའི་ཞབས། །རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྐས་འཕགས་པ་ཡབ་
སྐས་ཀྱི། །དགོངས་དོན་མཐར་ཐུག་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལམ། །ཚྭ་གས་
འདྲིར་རྒྱས་མཛད་འཇམ་དབྱངས་ཚོང་ཁ་པ། །སྐས་དང་བཅས་ལ་སྟོང་
ནས་གྲུས་པས་འདུད། །ཐུབ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ཁུངས་
ནས། །ཟབ་ལམ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་རབ་སྦངས་ཏེ། །ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་
མཆོན་ཅེ་ལ་རབ་བཀོད་ནས། །ཐར་པའི་ལམ་བཟང་འདོད་རྒྱར་སྟོལ་
དེར་འདུད། །ཐུབ་དབང་དགོངས་ཟབ་མཐར་ཐུག་ཀྱན་གསལ་མ། །སྟོ་
བཟང་ལེགས་བཤད་ནམ་མཁའི་ཚོར་བྱ་ཡིས། །གསལ་བར་བྱས་ཆེ་ཐུབ་
བསྟན་ནོར་འཛིན་མ། །པན་བདེའི་འོད་སྟོང་ཟེར་གྱིས་ཁེངས་པ་ན། །ནག་
ཚྭ་གས་རྒྱང་འུགས་བྲག་པོས་ཡིད་བསྐྱོད་དེ། །སྐག་དོག་རྒྱབས་ཀྱི་འཕྲེང་
བ་ཆེས་གཡོ་བའི། །མཁས་རྩོམ་ཚུ་གཏེར་དུ་མས་ཟབ་མའི་ལམ། །སྐྱེ་བ་
བྱེད་ཉེས་བཤད་ཚུ་འཛིན་འཁྲིགས་པ་དག །དེ་ཆེ་བདག་གི་ཡོངས་

འཛིན་དམ་པ་ཡིས། །ལུང་རིགས་མགྲོགས་^༡འགྲོ་བྲག་པོས་འགོག་བྱེད་
པའི། །རབ་བྱེད་རྣམ་གཉིས་བརྩམས་པའི་འཕྲོ་ཉིད་ནི། །བདག་གི་བགོ་
སྐལ་ཉིད་དུ་གནང་བས་ན། །ལུང་དང་རིགས་པས་བརྒྱན་ཏེ་བཤད་པར་
བྱ། །དེས་དོན་མདོ་དང་དེ་ཡི་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས། །དེས་དོན་མཐར་
ཐུག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། །གཟུར་གནས་མཁས་པའི་ཆོགས་
རྣམས་དཔང་པོར་གསོལ། །

ཇི་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་འཕགས་པ་
ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལུགས་བཟང་གསལ་བར་བྱེན་ས། །སྐལ་བཟང་མང་པོ་ཐར་
པའི་ལམ་ལ་བཀོད་པ་ན། གོ་ལྷག་གཉིས་ཐག་དོག་སྦྱིས་ཏེ། དགག་
པའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བྲིས་འདུག་པ་ལ། བདག་གི་ཁྲ་མ་དམ་པ་ཇི་
བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ལྷག་ལན་རྫོགས་པར་མཛད་ནས། གོ་
ལན་གྱི་འཕྲོ་ལུས་འདུག་པ། བདག་གིས་མདོར་བསྡུས་ཅུ་ཞིག་བཛྲོད་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གོ་བོས་དཀའ་འགྲེལ་དུ།^༢ཡང་ས་བདུན་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་འཆད་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འགོག་པ་ཡང་དག་
པའི་མཐའ་ལ་འདུག་ལྟར་བྱེད་པ་འདི་ནས་རྒྱས་ལ་ས་འོག་མར་མི་རྒྱས་
པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བདག་གི་ཁྲ་མ་དམ་པས་གསུངས་པ་ལྟར་
ལེགས་ཏེ། མོས་སྦྱོང་དུ་སེམས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་རོ་གཅིག་རྒྱུ་མ་

༡ ག་༡༩༣་བ་༥་རིག་འགྲོགས། ༡་༡༩༥་ན་༩་རིག་འགྲོགས། ༥་༩༩་མ་རིག་འགྲོགས།

༢ ༣༠༠ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེམྱེ། ལྷ་བ་དན་སེལ། ༩༩་༡༩།

སོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་དུས་ཟུང་དུར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་
མི་དགའ་ཡང་། སེམས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་ལྟར་
སོང་བའི་འཕགས་པ་འཇུག་སྟེ་འཇུག་ལྡང་གི་ཚུ་ལ་དེ་ཤིན་ཏུ་དགའ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གྲིས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་སྟེ། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་ལྡང་གཏན་མི་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་
དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་མ་སོང་བའི་རྒྱལ་ལས། སོང་བའི་
རྒྱལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་ལྡང་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གྲིས་
པ་ནི་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དགག་པ་སྟེ། རྟེན་ཆེན་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་
ནི། སེམས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རོ་གཅིག་ཏུ་མ་སོང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ་
སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱི་ལྟེ་ཚུ་ལ་གྱིས་རྟོགས་པ་ནི་མོས་སྦྱོང་གི་ཆེ་ཡོད་ཅིང་།
སེམས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་ཏུ་སོང་
བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱས་པ་འཕགས་པའི་ཆེ་
ཡོད་ལ། སྤྱིར་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱི་ལྟེ་ཚུ་ལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
དུས་ཟུང་དུར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་སྟེ། སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱས་པའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་དུས་ཟུང་དུར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་དགའ་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱི་ལྟེ་ཚུ་ལ་གྱིས་
རྟོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་དུས་ཟུང་དུར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་བྱས་པའི་སོ་
སྟེ་ཡོད། སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་དུས་ཟུང་
དུར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་བྱས་པའི་སོ་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་མཁུག་

ཐོགས་སུ།^༡ ཉན་རང་དག་བཅོམ་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒོའི་སྟོབས་
གྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ནུས་ཞེས་བ་ནས། ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྲོ་བ་ལ་གནས་
པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་པའི་བར་གྱི་བབ་ཅོལ་གྱི་ཆོག་མང་དུ་བྲིས་འདུག་
པ་རྣམས་ནི་གོང་འོག་གི་ལན་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁེགས་པར་འགྱུར་
བས་མ་བྲིས་སོ། །

ཡང་དེའི་མཐུག་ཐོགས་སུ། རྒྱུ་ཆེན་གྱི་ལུང་^༢དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་
མ་རྟེན་ཀྱང་ཞེས་སོགས་བཀོད་ནས། དེ་ལ་དགག་པ་བརྗོད་ན།^༣ དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མ་རྟེན་གསུང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟེན་གསུང་པའི་སྒོ་དེས་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་རྟེན་གསུང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་མ་
རྟེན་གསུང་པའི་ཁྱད་པར་དེ་མངོན་པའི་ལུགས་ཡིན་ནས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་
བའི་ལུགས་ཡིན། དང་པོ་རྟེན་ན་མི་འཐད་དེ། ལུགས་དེ་ལ་དེ་ལས་གཞན་
པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟེན་གསུང་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཁས་
ལེན་པར་སྒྲུང་ཡང་། དེ་ནི་གནད་གཏན་མ་ཟིན་པ་སྟེ། ལུགས་དེ་ལ་གང་
ཟག་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟེན་གསུང་པར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟེན་གསུང་པ་ཅུ་
ཡང་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟེན་གསུང་པར་
ཕྱི་རོལ་པས་བཏགས་པའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པར་

༡ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༩༧་༡༡།

༢ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༩༧་༩།

༣ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༩༠་༡༡།

མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འཛོགས་པ་^੧ ལ།
གཞུང་འདིར་དགག་པ་ཡང་ཡང་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷགས་འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བར་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱུག་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་མི་སྲིད་དེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་
འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་བརྒྱད་པོ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་དགོས། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོག་བདེན་དང་ལམ་
བདེན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་འདུག་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རྟེན་ཆེན་
ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱུག་གཏན་ལ་
ཐེབས་པ་དང་། ཞེས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱུག་ནི། མངོན་པ་གོང་འོག་
གཉིས་ནས་བཤད་པའི་རགས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱུག་ཡིན་པ་ཁྱོད་
རང་གིས་བྲངས་པའི་རྟེན་ཆེན་འདི་ཉིད་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་
རྣམས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ལ་འདི་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་ཆེན་ལས། གོ་མས་པ་ལས་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། ཞེས་དང་།

੧ ག་ཏ་ལ་ན་མ་འཛོགས་པ་ལ། ཏ་ཏ་ལ་བ་ན་འཛོགས་པ། ད་ཏ་ལ་ཏ་འཛོགས་པ།

੨ ལྷ་འབྲུམ་བར་མ། གསྲུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༤་ན་ལ།

འདིའི་མཚུག་ཏུ།^༡སྤར་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་
རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྤོང་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ཡང་འདིས་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས།^༢དེས་ན་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ་ལ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་དགོས་པར་བཞེད་པ་ནི་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་
བཞི་ཀ་མཐུན་ལ། ཞེས་སོགས་འབྲེལ་མེད་མང་དུ་བྱིས་འདུག་པ་རྣམས་
ནི། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཆེན་ལས་ཀྱང་མཐོང་
ལམ་མ་ཐོབ་པར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་མ་
གསུངས་ཤིང་། ཁྱེད་རང་ཡང་མི་འདོད་པའི་བྱིར། དེའི་མཚུག་ཏུ་ཁྱེད་
ཀྱིས།^༣དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་སྤར་རགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དང་།
མཆོན་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ནི། རང་གར་རྟོག་པས་
བཏགས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དངོས་སྤྱོད་བས་སྤང་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་
དང་། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་དབྱེ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་
མི་ལེན་པའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་དེ་རང་ལུགས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་
རྟོགས་ཚུལ་དུ་བྱས་འདུག་པའི་བྱིར་རོ། །ལམ་དེས་མངོན་པ་ནས་བཤད་

༡ སྤྱུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་མ། རྩི་ཚོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ ༦༥༥།

༢ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༥༡༡༥།

༣ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༥༡༡༡།

པའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྟོང་། ལུགས་འདིའི་
བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཤད་པ་དང་། དེའི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་མངོན་གྱུར་ཡང་
སྟོང་མི་རུས་ཞེས་པ་ཡང་། གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་དང་། རོན་གྱི་གནས་
ཚུལ་མ་བྱེད་པའི་གཏམ་དུ་སྤང་སྟེ། མངོན་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ནས་བཤད་
པའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་མི་
འདོད། ལུགས་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་
མི་བཞེད་པའི་སྤྱར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་
དུ། །གཏི་ཐུག་ཀུན་ལ་གནས་གྱུར་ཏེ། །དེའི་སྤྱར་ཉོན་མོངས་ཐམས་
ཅད་ནི། །གཏི་ཐུག་བཅོམ་པས་བཅོམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་
སོ། །¹མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན།
གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ། གང་ཟག་སོ་སོ་
ལ་སོ་སོར་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་ངེས་ན་སྟོ་གཟུ་བོས་ཅི་སྟེ། འཛིག་ཚུལ་འདི་
ལ་བལྟས་ན་དང་སང་གི་དགོ་བཤེས་རྟོག་དཔྱད་ཚུགས་པ་²ཞེས་བ་གཅིག་
གི་ཐུགས་རབ་ཀྱང་མེད་པ་འདྲའོ། །³དེས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་

1 2004ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སོ་རྟེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། 43.73།

2 ག་ཀྱི་ལྷ་ཆ་ན་3་རྒྱག་བ་ཞེས་བ་གཅིག་1976.2་བ་3་རྒྱག་བ་ཞེས་བ་གཅིག་1970.6་རྒྱག་བ་ཞེས་བ་གཅིག།

3 2004ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སོ་རྟེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། 43.74།

མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པ་ལུགས་འདི་ལ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་
བས། གང་ཟག་དེ་སྲོད་འབྲུག་གི་གཞུང་དང་སྤྱར་ནས་འཆད་པ་ནི་
གཞུང་ལུགས་ཆད་ལྡན་གྱི་ཞབས་འདེན་པའོ། གཞུང་དེའི་སྲིད་འདི་ཉོན་
མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། གཏུན་མོངས་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་མེད། ཅེས་པ་དང་
ཡང་འགལ་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྲིད་པ་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྲིད་པར་ཁས་
སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཤམ་ཏེ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་
ཀྱི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་ན་ཡང་དེའི་བྱང་པར་བཀག་
ཟེན་ཏོ། ཡང་། དེས་ན་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩིས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་
བདེན་འཛིན་གྱིས་བྱངས་པའི་སྲིད་པ་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་སྤངས་ཀྱང་།
གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐུབ་པའི་འཛིན་ལྟས་བྱངས་པའི་སྲིད་པ་ཅི་སྟེ་
མེད་ཅེས་པ་ལ་འཆད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བདེན་འཛིན་སྤྱི་བྱི་གཉིས་ལ་
བྱང་པར་མི་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྲིད་པ་བྱི་མ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་སྲོད་འབྲུག་གི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ནི། རྒྱུད་སྤྱི་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་
དབང་གིས་བྱང་བའི་སྤྱི་ཁྱེད་ལཱ་སྤངས་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་
བཤད་པའི་མཆོན་མེད་མཐའ་དག་མ་རྟོགས་པས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་
ས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལས་བྱང་བའི་སྤྱི་ཁྱེད་ལཱ་སྤངས་ཤིང་།
མཐར་ཐུག་གི་སྤང་འདས་ཀྱང་མ་ཐོབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་

གྱི་སྡེ་སྔོན་ཉིད་ལས། མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གསུམ་ག་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཀའ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་བཀག་ནས་ཐེག་ཆེན་བཀར་
བསྐྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གྱི་སྐལ་ལྷན་དག་ལེགས་བཤད་
དང་ཉེས་བཤད་གྱི་སྒྲུང་དོར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །ཁོ་ལོ་ལ་གང་ཟག་
རིས་སུ་བཅད་པའི་སྤྲུགས་སྒྱུང་ཡོད་པ་མིན་གྱི་ཐར་པ་འདོད་ཀྱང་སྐལ་
བ་དམན་པ་དག་ལ་སྤྱིང་བཅེ་བས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྲིས་འདུག་
པ་འདི་ནམས་ནི་རང་གིས་རང་མཆོང་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་
ནམས་སྟོན་པའི་ལས་རན་གསོག་པའི་གཏམ་བུ་འདུག་པས། དེ་ལན་དེ་
འདྲལ་བྱས་ན་སྤིག་ཆེ་བ་ལས་མི་འདུག །

སྐབས་སུ་གང་བབ་ཅིག་བརྗོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་སྤ་
རགས་དང་། མཆོན་ཉིད་རྫོགས་མ་རྫོགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ནི་རང་གར་
རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཞེས་པ་ནི་ཟེར་རྒྱས་ཐོངས་པའི་དགག་པ་
ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་གྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་
ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤ་མོར་འཛོག་པ་ནི་དེ་གཉིས་ལ་རྟོགས་
དཀའ་སྤའི་བྱུང་པར་ཡོད་པས། རགས་པ་དང་སྤ་བར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར། དཔེར་ན། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་སྤ་མ་སྤ་མ་ཉམས་སུ་ལེན་སྤ་
ཞིང་། བྱི་མ་བྱི་མ་ཉམས་སུ་ལེན་དཀའ་བས་སྤ་རགས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་།
བད་ལས་བྱུང་བའི་སྐབས་འགྲོ་ལས་ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྐབས་འགྲོ་

ཐོབ་དཀའ་བས་རགས་པ་དང་སྤྲོ་བར་བཞག་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་ལས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་དཀའ་བས་དེ་གཉིས་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་རགས་པ་དང་སྤྲོ་བར་བཞག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མདོ་
སྡེ་ནས་ཕྱིན་དུག་གི་གོ་རིམ་སྟོན་པ་ན།^༡ སྤྲོ་མ་ལ་བཞེན་ཕྱི་མ་སྟེ། །དམན་
དང་མཆོག་ཏུ་གནས་ཕྱིར་དང་། །རགས་པ་དང་ནི་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་
དང་། རྒྱབས་འགྲོའི་རྒྱབས་སུ།^༢ བརྟེན་དང་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པ་སྟོང་ལྡན་ནམས་
ཀྱི་རྒྱབས་འགྲོ་འདི་མཆོག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་མཆོད་ཉིད་རྫོགས་མ་རྫོགས། ཞེས་པ་ཡང་། གཞི་
གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བཀག་པའི་བདག་
མེད་ནི། དགག་བྱ་མཐའ་དག་ཁེགས་ཤིང་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་
སྐྱབ་པ་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་སྟོང་ལུས་པས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
མཆོད་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་
སྟོང་པ་ནི་རང་རྒྱ་དུ་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤོང་
འདོད་ཀྱང་། དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བཀག་པའི་བདག་མེད་
སྤོང་མིན་པས། བདག་མེད་མཆོད་ཉིད་མ་རྫོགས་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར།
དགག་བྱ་དང་དགོས་པ་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་མཆོད་ཉིད་རྫོགས་
མ་རྫོགས་སུ་འཛོག་པ་ནི་གཞུང་ཆད་ལྡན་དུ་མ་ནས་གསུངས་ཏེ། ཀུན་

༡ ༢༠༠༧ལོའི་ལྷོ་ཁ་བར་ལ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༥༩་༡༤།

༢ ༢༠༠༧ལོའི་ལྷོ་ཁ་བར་ལ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༥༩་༡༤།

ལས་བརྟམ་སྟུ། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ། ཡོད་པ་
དང་མེད་པ་ཉིད་དང་། དེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་
ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ལ། རོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་ཆོས་ལྟ་གསུངས་
པས། དེ་རྣམས་ཆང་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རྫོགས་
པ་དང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་མ་ཆང་ན་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
མ་རྫོགས་པར་འདོག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆད་མ་ཀུན་ལས་བརྟམ་ལས། རྗེས་
དབག་བྱ་དང་དེར་མཆུངས་ལ། ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། དེས་པ།
ཞེས་དང་། འཐད་ལྟན་དུ་དེ་ཉིད་བྲངས་ནས། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་
ལ་དེ་རྣམས་རྫོགས་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། རོ་བོ་ཆོག་སྤང་བདག་
ཉིད་འདོད། །ཅེས་དང་། རིག་གཏེར་དུ། མདོ་ལས་མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་
གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དངོས་སྒྲ་བས་སྤང་བའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་དང་། དེ་ལས་དོན་
གཞན་པའི་བདག་མེད་པར་རྫོགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་
པར་འདོད་པ་དེ། དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་མ་ཤེས་
པར། དེ་རང་ལུགས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་རྫོགས་ཚུལ་དུ་བྱས་འདུག་

༡ ག་༡༤༥་བ་མ་དེ་ལྟར། ༡༧༤་ན་མ་དེ་རྣམས། ༥་༡༡༤་ལ་དེ་རྣམས།

༢ བསྐྱབ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༥། ཆད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་བྱོགས་སྒྲང་། ཆད་མ་ཀུན་བརྟམ། ༩་༡༣།

༣ བསྐྱབ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༥། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གསལ། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ། ༥་༥༦་༡༩།

༤ མེས་པོའི་ཤལ་བཞག་༡༡། ས་པར་གྱི་གསུང་འབྲུམ་པོད་གསུམ་པ། ས་པར་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན།
རིགས་གཏེར། ༣༥་༡༤།

པ། ཞེས་པ་ཡང་། བརྗོད་བྱས་སྟོང་པའི་ཆོག་ཏུ་སྤང་སྟེ། འདོད་སྤྲོ་བ་
 རྣམས་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དེ། དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་
 མི་ལེན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདོད་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་མཆོན་ཉིད་པར་
 འདོད་པའི་སྤྱིར། བྱེད་ཅི་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྟེན་
 ཆེན་ལས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་སྤྱོད་པའི་རྩིས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་
 པའི་ལམ་གྱིས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་
 པ་རེ་ཞིག་སྟོང་བྱས་ཀྱང་། བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་སྟོང་མི་བྱས་པར་
 གསུངས་པ་དེ་སྤྱོད་མཐའི་འདོད་ཚུལ་དང་། དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་མ་སྟེད་
 པའི་གཏམ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། མངོན་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ནས་བཤད་
 པའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་མི་
 འདོད། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་།
 དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་པའི་
 ཉོན་མོངས་མི་བཞེད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཐལ་ངག་དེ་ནི་རྒྱལ་བ་ལྟ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པ་མངོད་ལས། གང་ཞིག་ཀྱན་ལ་སྤྱོད་པ་གཏན་

༡ ༡༠༠༩ལོའི་ལྷོ་བོ་རྒྱལ་གྱི་གོ་མོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེལྟེ། ལྟ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༡༣།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༥། མངོན་པ་ཀྱུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མངོད་ཅ་བ། ༣༡།

བཅོམ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཅ་ཤེ་ལས། །གང་གི་རྟེན་ཅིང་།
འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། །ཞེས་པ་དང་མཚུངས་མི་
མཚུངས་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །ཁྱིད་གྱིས་^༡མངོན་པ་ནས་བཤད་
པའི་ཉོན་མོངས་དང་། འདི་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་
ཞེས་སོགས་སྒྲ་བའི་འོག་ཏུ་འགོག་ལ། །ཁྱིད་གྱིས་དེས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་
རྟོགས་ཀྱང་། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལུགས་
འདི་ལ་མི་སྤྱད་པས། གང་ཟག་དེ་སྤྱོད་འབྲུག་གི་གཞུང་དང་སྒྱར་ནས་
འཆད་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཆད་ལྡན་གྱི་ཞབས་འདེན་པའོ། །ཞེས་སྒྲས་
པ་ནི། དོན་མ་རྟོགས་བཞེན་དུ་སྤྲུག་དོག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
རྣམ་པར་མི་འཆོམ་པའི་ཆོག་སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ། །རྟེན་ཆེན་ལས། །^༢དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཆད་མས་གཏན་ལ་ཐེབས་
པ་དང་། །ཞེས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ནི་མངོན་པ་གོང་འོག་དང་།
རྣམ་འབྲེལ་སོགས་རང་སྤྱེ་དངོས་སྒྲ་བའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་
མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་རྟེན་ཆེན་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ལ། དེ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པས་མ་ཁྱབ་པའི་སྤྱིར། ^༣སྤྱད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། །ཞེས་པ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ནི་ མགོན་པོ་སྐུ་སྒྲུབ། ཅ་ཤེས་རབ། ༣་༣།

༢ ༡༠༠༨ལོའི་ལྷུ་པར་མ། གོ་ཤོ་རབ་འབྲུམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༥༣་༡་༣།

༣ སྒྲ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༤༣་༥།

༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། སྤྱོད་འབྲུག་༡༠༩༡་༥།

ཡང་། མེད་པ་ལ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་།
དེ་མ་ཡིན་པའི་མེད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་བྱས་པ་ལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མེད་པ་
ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡང་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བྱོད་ཀྱིས་བསྐྱལ་
པའི་བར་དུ་བསྐྱབས་ཀྱང་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། སྟོང་འཇུག་གི་གཞུང་གི་
དགོངས་པ་ནི་རྒྱུད་ཟླ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་གྱིས་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱི་འཆི་སྤངས་ཀྱང་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་མཆོན་མེད་མཐའ་དག་མ་རྟོགས་པས།
མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་ཁྱེད་
འཆི་མ་སྤངས་ཤིང་། མཐར་ཐུག་གི་སྤང་འདས་ཀྱང་མ་ཐོབ་ཅེས་པའི་
དོན་ཡིན། ཞེས་པ་བྱོད་རང་གིས་སྟོང་འཇུག་གི་གཞུང་དོན་དུ་སྦྲ་བ་འདི་
ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་དང་། སྟོང་
འཇུག་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་འདོན་དུ་སོང་འདུག་ཟླ། བྱོད་ཀྱིས་ཉན་རང་
རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་མེད་མཐའ་དག་མ་རྟོགས་པར་ཁས་སྤངས་ལ། འདིའི་
ཐད་ཀྱི་སྟོང་འཇུག་འབྲེལ་ཆེན་དུ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དངས་པ་ལས།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༦༡༥ན་མ་ལ།ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྒོ་གྲོས། སྟོང་འཇུག་བཀའ་འབྲེལ། ༡༤༡༡༥།

དངོས་སོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་བ་མེད། །ཅེས་དང་། ཉུས་གསུམ་གཤི་
རྒྱན་ཞུགས་ནས་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་གྱི་བར་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་
ལས། ¹མཆན་མ་མེད་པ་མ་རྟོགས་པར། །སྟོང་གིས་ཐར་བ་མེད་པར་
གསུངས། །ཞེས་དང་། སྟོང་འཇུག་ལས། ²གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་
ནི། །མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་མཆན་མེད་རྟོགས་
པའི་ལམ་ཐོབ་པ་མེད་ན་ཐར་བ་དང་བྱང་ཆུབ་དང་དག་བཅོམ་པ་སོགས་
ཐོབ་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་བྱད་པར་ཅན་ལ་
སྐྱར་བ་བཏབ་ནས། དེའི་སྟོན་སྟོང་དུ། སྤྱང་བཅེ་བས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། སྤྱིང་རྩེ་ཡོད་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་འདུག །ནི་ཙོའི་ཁ་ལ་
རས་དགྱིས་པ་དང་འབྲ་བར་མ་སོང་བ་ཞིག་འཆའ།

ཡང་བྱེད་གྱི་དགའ་འགྲེལ་དུ། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་འབགས་པས་ནི་རྩ་
ཤེ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་གཞི་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་།
སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པས་བསྐྱབས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོ་
ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། ཐེག་དམན་འབགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་རིགས་
པ་མདོར་བསྐྱས་པ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆད་མས་བྱུབ་ན་སྤྲ་མ་ལྟར་མི་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབུ་མ་ལ། ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྟོན་གྱིས་སྟོང་འཇུག་བཀའ་འགྲེལ། ༡༩་ཉ་ཨ།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༡༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ །མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱུ་བ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༡༠༠་ཉ།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ དབུ་མ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་སྐྱ། སྟོང་འཇུག །༡༠༡༠་ཉ།

⁴ ༡༠༠༩འཛིན་ལྟར་བར་མ། གོ་སོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསྟོད་ནམས་སེམྱེ། ལྟ་བ་ངན་སེམྱ། ༥༥་ཤ།

བྱེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒོ་རྒྱས་པ་མེད་པས་རྒྱས་བསྐྱས་དང་། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་བསྐྱོམ་པ་རྩོགས་མ་རྩོགས་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི། རང་
ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པར་མེད་པར་ཁས་སྦྱངས་པའི་
བྱུང་མཐའ་དང་ཐུག་ནས་མཁས་པའི་གཞུང་རྣམས་གཞན་དུ་བཞད་པ་སྟེ།
དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་དབང་པོ་ནི་རྣལ་ཤོ་ལྡན་པར་འགྱུར་རྟེ། བསྐྱབ་
བྱ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅིག་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དུ་
མས་རྩོགས་དགོས། ཐེག་དམན་གྱིས་རིགས་པ་མདོར་བསྐྱས་པ་ཞིག་
གིས་རྩོགས་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒོ་རྒྱས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་པར་སྐྱས་
སོ་སྙམ་ན། དེ་ཡང་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། རྩོགས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྩོགས་
'ཆེ་ཆུང་དང་ཆང་མ་ཆང་དང་རྒྱས་བསྐྱས་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཁས་སྦྱངས་
པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པ་སྦྱོང་བའི་བྱས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱེད་པར་ཡོད་པས་སྐྱོན་
མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་འགལ་ཏེ་སྤང་བྱ་བ་དེན་འཛིན་
གཅིག་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒོ་རྒྱས་པས་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་གཉིས་
ཀྱི་བར་དུ་སྦྱོང་མི་བྱས་ཤིང་། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ཆེ་གསུམ་ལ་སྦྱོང་བྱས་
པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱ་གཅིག་ཉིད་གང་ཟག་གཅིག་གིས་རིགས་པ་མི་འདྲ་
བ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་རྩོགས་ཞེས་པ་ཡང་རིགས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་

འགལ་ཉེ། བསྐྱབ་བྱ་གཅིག་ཉིད་རིགས་པ་སྤྲ་མས་རྟོགས་ཟིན་ནས་གང་
ཟག་དེའི་ངོར་རིགས་པ་སྤྲི་མ་ཐམས་ཅད་བྱབ་ཟིན་བསྐྱབ་པའི་གཏན་
ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་དབུ་ཆད་ཀྱི་གཞུང་ནམས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་གཅིག་ཉིད་ལ་རིགས་
པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་གསུངས་པ་ནི་ལྟར་ཡིན་ལྟམ་ན། དེ་ནི་རྟོག་བ་སོ་སོའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། གཟུར་གནས་ནས་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་དག་ལེགས་
བར་དཔྱོད་ཅིག །ཅེས་གྲིས་འདུག་པ། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་མི་འཐད་དེ།
འྲིག་ཆེན་ལས། ཐེག་ཆེན་པས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་
ཡས་པའི་སྟོན་སྟོན་རྟོགས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོན་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་།
ཐེག་དམན་གྱིས་རིགས་པ་མདོར་བསྐྱས་ཅོམ་གྱིས་རྟོགས་པས། ཐེག་
ཆེན་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོན་གྲོས་མི་རྒྱས་པ་གསུངས་པ་ལ། ཁྱེད་གྱིས་
ཐེག་ཆེན་དབང་པོ་རྩལ་བ་དང་། ཐེག་དམན་དབང་པོ་རྟོ་བར་ཐལ་བར་
འཕེན་པ་ནི། ཁྱེད་རང་སྟོན་གྲོས་ཤིན་ཏུ་ཅིང་པའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ཉེ། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ལ་སྟོན་གྲོས་རྒྱས་པ་བས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོན་གྲོས་མི་རྒྱས་པ་དབང་
པོ་རྟོ་བར་འཕངས་འདུག་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལྟར་ན། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་
བ་དང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོན་གྲོས་རྒྱས་མི་རྒྱས་
དང་། དབང་པོ་རྟོ་རྩལ་གྱི་ཁྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་དེ་ཁོ་

༡ ག་༡༩༥་བ་༥་ནི་ལྟར་ཡིན་སྟམ་ན། ༡༩༧༡་བ་༡་ནི་ལྟར་ཡིན་སྟམ་ན། ༡༩༨༤་བ་༣་ནི་ལྟར་ཡིན་སྟམ་ན།

༢ ལྟེ་འབྲུམ་བར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཅོང་ཁ་ལ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༤༤་ཀ།

ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་མཚུངས་ཤིང་། རྟོགས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་ཆང་མ་ཆང་དང་རྒྱས་བསྐྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཁས་
སྲངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

དེས་ན་ཐེག་ཆེན་པས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་
སྟོན་ས་རྟོགས་པ་དང་། ཐེག་དམན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིགས་པ་མདོར་
བསྐྱས་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་པར་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས།^༡ ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཡང་རིགས་པ་ཉིད་དེ། རྒྱས་པར་བསྟན་པར་བརྗོད་
པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་
མདོར་མཆོན་པ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལ་སྟོན་ས་རྒྱས་མི་རྒྱས་སྒྲིབ་པ་སྟོང་བ་རྒྱས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྟོན་ས་བཞག་
པ་ལ་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་དགག་པ་དེ་མི་འཇུག་སྟེ། ཐེག་ཆེན་པ་སྟོན་ས་རྒྱས་
པས་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་གཉིས་སུ་བདེན་འདྲིན་མ་སྲངས་པར་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་གོམས་པ་བསྐྱེདས་པས་སངས་
རྒྱས་སྦྱར་དུ་ཐོབ་ལ། བཙུན་འབྲས་ཤིན་ཏུ་འབར་བའི་ཉན་ཐོས་སྟོན་ས་
ཆེ་གསུམ་ལ་བདེན་འདྲིན་སྟོང་རྒྱས་ཀྱང་། སྦྱར་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོགས་ལམ་ནས་ཞུགས་ཏེ། བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་མང་པོར་ཆོགས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠༧བུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༩༡་༡༩།

གསོག་དགོས་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་ཕྱིར།
ཁྱོད་རང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་བྱའི་
སྟོང་ཉིད་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་འཁོར་གསུམ་
ཡིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
བྱའི་སྟོང་ཉིད་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་
ཆོགས་ལམ་པ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བསྐྱེམས་པས་ཆེ་གསུམ་
ལ་བདེན་འཛིན་སྟོང་རུས། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་པ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་
བདེན་འཛིན་སྟོང་བ་ལ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གཅིག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་བསྐྱེམ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས། བསྐྱབ་བྱ་གཅིག་ཉིད་གང་ཟག་གཅིག་གིས་རིགས་
པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མའི་སྐྱོན་ས་རྟོགས་ཞེས་པ་ཡང་རིགས་ལམ་དང་འགལ་
ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་གཅིག་ཉིད་རིགས་པ་སྐྱེམས་རྟོགས་ཟིན་ནས་གང་ཟག་དེའི་
ངོར་རིགས་པ་ཕྱི་མ་ཐམས་ཅད་བྱུབ་ཟིན་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གྲིས་པ་ཡང་སྒོ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པས་བདེན་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་
སྐྱོན་ས་མ་རྟོགས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་
ལ། རྟོགས་པར་ཁས་ལྷངས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལྷངས་པ་དང་དངོས་སུ་
འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རིགས་
པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྐྱོན་ས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་ས་མ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འདོད་ན། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་པལ་པའི་
མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་
ཉིད་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་བྱུང་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། རྟེན་ཆེན་ལས། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་བལ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ལ་བདེན་
པར་དམིགས་པས་སྟོན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་མཆོན་ཉིད་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྤང་བྲངས་ནས། དེ་འགོག་པ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཆོན་ཉིད་
རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་། ཀུན་བརྟགས་པའི་གཞི་ནི་ལོག་ནས་
འགོག་པར་འགྱུར་ལ། སྤང་པོ་གདགས་གཞི་དང་། གང་ཟག་བརྟགས་
ཆོས་སུ་བྱེད་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཕྱགས་ཡིན་གྱི། ཐལ་འགྱུར་
པའི་ཕྱགས་གཏན་མིན་ཏེ། ཕྱགས་འདི་ལ་སྤང་པོ་གང་ཟག་ཏུ་བརྟགས་
པའི་རྒྱ་དང་། སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཏུ་བརྟགས་པ་དང་། སྤང་
པོ་ཉི་བར་ལྷང་བྱ་དང་། གང་ཟག་ཉི་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པ་སོགས་ཤིང་
རྟེན་ཡན་ལག་དང་། ཤིང་རྟ་གཉིས་ཀྱི་དཔའི་སྟོན་ས་རྒྱས་པར་གསུངས་

༡ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༢༥་༡༡།

༢ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༢༥་༡།

པའི་ཕྱིར་ཉེ། འགྲེལ་པར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པར་ཡང་
མི་འགྱུར་ཉེ། བདག་ཏུ་བཏགས་པའི་རྒྱ་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་དང་། དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་ཆོགས་གནས་རྣམས། ཤིང་རྩ་ཉིད་
འགྱུར་ཤིང་རྩ་དང་བདག་མཚུངས། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། རི་ལྟར་ཡན་
ལག་ཆོགས་རྣམས་ལ། བརྟེན་ནས་ཤིང་རྩ་བཟོད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་
ཕྱང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། གཏུན་རྩེ་བ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པའི་
མདོ་ཁྲུངས་སུ་བྲངས་ནས། དེ་བཞིན་ཏུ་བདག་ཕྱང་པོས་རྒྱར་བྱས་ནས་
བཏགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་། ཕྱང་པོ་ཆོགས་པ་ཅམ་ཡིན་པར་
མི་རུང་ངོ། ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཕྱང་གཉིས་གདགས་གཞི་དང་
བཏགས་ཆོས་སུ་གཏན་ནས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རིགས་པས་ཀྱང་
གཞོད་དེ། ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་ན། ཕྱང་པོ་གང་ཟག་
གི་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། དེ་ཉིད་གཞུང་
འདིར་ཡང་ཡང་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གྲིས་འདུག་པ་འདི་རྣམས་ནི།
རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་འབྲེག་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཐོགས་ཉེ་པ་རོལ་པོ་ལ་བརྟེན་
པར་རྣམས་ནས། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་འབྲེག་པར་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་ཉེ། འདི་
ལྟར། གང་ཟག་དེ་རང་གི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དེའི་ཆོ། གང་
ཟག་དེའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་དེའི་གདགས་གཞི་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་དེའི་ཕྱང་པོ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠༧པ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། འདུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༩༩་༩།

ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཅེས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་གཉིས་དངོས། གཞན་ཡང་བསལ་བ་དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། བདག་ཏུ་བཏགས་པའི་རྒྱ་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བདག་ཕུང་པོས་རྒྱར་བྱས་ནས་བཏགས་པའི། ཞེས་པའི་ཕུང་གཉིས་པོ་དེས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཏུ་བཏགས་པའི་རྒྱ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་རྒྱ་ཞེས་པ་དེ་གཞིའི་དོན་དང་། བདག་ཕུང་པོས་^༡རྒྱར་བྱས་ནས་ཞེས་པ་ཡང་བདག་ཕུང་པོས་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་དང་རྒྱ་གཉིས་སྐད་དོད་གཅིག་གི་སྟེང་ནས་བཤད་དུ་ཡོད་པས། གཞུང་མང་པོར་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཁྱོད་གྱི་རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱེད་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་གྱིས་^༢དེས་ན་རོང་སྟོན་སྤྱོད་པའི་སང་གའི་ལུགས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༩བྱ་མ་ལྟད་པལ་ལྟར་རྒྱ་བ་གསལ་བ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༥༧༣་༣།

^༢ རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཕུང་པོ་རྒྱར་བྱས་ནས་བཏགས་ཞེས་འབྱུང་།

^༣ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷོ་བར་མ། གོ་ཤོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༤༩་༣།

འདི་ལ། རོག་མར་སྤང་པོ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གཞི་མེད་ལ་ངའོ་
སྟམ་དུ་བཟུང་བ་ནི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པས། དེའི་དམིགས་ཡུལ་
གྱི་ང་ཙམ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་དང་། འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་
གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཉིད་གཞུང་གི་དགོངས་པར་སྤང་
ངོ། །ཞེས་གྲིས་འདུག་པ། འོན་ཀྱང་ རོག་མར་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་གཞི་
མེད་ལ་ངའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤང་པོ་ལ་
དམིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྤང་པོ་
དེ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
ཞིག །དེ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། དེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཙམ་ཞེས་པ་དེ། ངར་
འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཙམ་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་
ནས། རོག་མར་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་གཞི་མེད་ལ་ངའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་
པའི་སྒོ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཙམ་ལ་བཞེད་པ་གང་ཡིན།
དང་པོ་ལྟར་ན། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དེ་རོག་མར་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་
ནས་གཞི་མེད་ལ་ངའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་
སྒོ་དེ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ངར་
འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། གཞི་མེད་ལ་ངའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྟམ་དུ་

འདྲིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་
ཅམ་དེ་བྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཞིག བྱོད་ངའོ་སྟམ་དུ་འདྲིན་པའི་སྒོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་དོན་གྱིས་དངོས། ཉགས་དང་པོ་དེར་ཐལ།
ཅ་བར་འདོད་པ་གང་ཞིག ཐོག་མར་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་གཞི་མེད་
ལ་ངའོ་སྟམ་དུ་འདྲིན་པའི་སྒོ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཅམ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་ན། ཐོག་མར་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་གཞི་
མེད་ལ་ངའོ་སྟམ་དུ་འདྲིན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་
དུ་གྱུར་པའི་ང་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྟམ་དུ་འདྲིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཅམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག བྱོད་
ངའོ་སྟམ་དུ་འདྲིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་དངོས། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་བྱོད་ཀྱིས། མངོན་
པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། འདི་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་
མོངས་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐ་དད་དུ་
ཡོད་པ་ཡིན་ནམ། གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་གྲིས་
འདུག་ལ། བྱོད་རང་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་།
འདི་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་
ནམ། ཐ་དད་དུ་ཡོད་པར་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཐ་
དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་འཁོར་གསུམ་བྱོད་རང་ལ་ལོག་གོ་
ཁྲིཀ་ཆེན་དུ་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དང་། མངོན་

རྟོགས་རྒྱུ་དུ། གཞུང་དོན་རྟོག་པ་སྤང་བྱིང་དང་། །འཛིན་པ་འང་མི་སྤོང་
བྱིང་དང་ནི། །ཞེས་རང་རྒྱལ་ལམ་གྱིས་གཞུང་བ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་རྟོག་
པ་སྤོང་བྱས་ཀྱང་། །འཛིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤོང་མི་བྱས་པར་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ལམ་སྤྱུང་པའི་དོགས་པ་སེལ་བའི་ལན་དུ། །མདོན་རྟོགས་
རྒྱུ་གྱི་གཞུང་དེའི་དོན། །སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་ལུགས་ལ། །རང་
རྒྱལ་ལམ་གྱིས་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིགས་པས་བཀག་
པའི་དོན་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་དོན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
སྤོང་བྱས་ཀྱང་། །ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤོང་མི་བྱས་
པའི་དོན་ཡིན་གསུངས་པ་ལ། །སྟོན་གྱིས་གཞུང་དེའི་དོན་སེམས་ཅམ་
པའི་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། །སེང་གེ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་འགྲེལ་པའི་
ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞེས་གྲིས་འདུག་པ། །མདོན་སྤྱུང་བསྟོན་ཏམ་
འདི་ལྟ་བུ་མཁས་པ་གཞུང་གནས་རྣམས་གྱིས་མཐོང་ན་ཤིན་ཏུ་ཁྲེལ་བའི་
གནས་སུ་འདུག་སྟེ། །འདིའི་བྲལ་བ་སྤྲི་ཀའི་འགོ་མཆུག་གང་དུ་ཡང་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་པ་མེད་ཅིང་། །དབུ་སེམས་གྱི་བྲལ་མཐའི་རྒྱས་ཅུང་ཟད་
ཡོད་པ་སྤྱུས་ཀྱང་འདི་འདྲ་བའི་བྲལ་བ་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །འདིར་སྤྱས་
པ། །བྱལ་དབང་གཉིས་པ་རྩེ་བཅུན་ཅོང་ཁ་བས། །བྱལ་བས་གསུངས་
པའི་མདོ་དང་རྒྱུད་སྟེའི་དོན། །བྱལ་དབང་དགོངས་པ་རྩེ་བཞེན་བཀྲལ་

བ་ལ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་ནི། །གངས་ཅན་སྤྱིས་
བྱོན་མཁས་གྲུབ་ཀྱང་གིས་བསྟོད། །ཚུལ་འདི་མ་བཟོད་དམ་པའི་མགོན་
ཉིད་ལ། །སྟོད་པར་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས། །ཕྱ་སྤྱེས་སེང་
གྱུར་རྩོམས་ནས་མ་གསོག་པར། །དམ་པའི་མགོན་ལ་སྟོང་ནས་དྲ་
པར་རིགས། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་
དགོས་པ་རྣམས་བསལ་བེན་རྟོ། །

སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་དགོས་མེད་
ཀྱི་དགག་པ་རེ་བྱས་འདུག་ནའང་། ལན་དགོས་པར་མི་འདུག །སེམས་
བསྐྱེད་བཞི་པའི་སྐབས་སུ། བྱེད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་དུ། ཟད་པའི་དོན་ཡང་
ས་དེའི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི་
ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་འཛིག་ལྟ་སྟོན་སྤྱིས་
ཡོད་པར་བསྟན་རྟོ། །ཞེས་སྤྱིས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་
རྣམ་དག་གི་གནས་ལུགས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། གང་ཟག་ལ་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་མདོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་འདིས་གོང་འོག་ཀྱང་
ཏུ་ཐུབ་འདུག་གོ། །ཞེས་གྲིས་ཤིང་། དེའི་གོང་དུ། ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་
ཟད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རོ་བོ་ས་དང་པོ་ནས་སྤངས་སུ་བེན་ཀྱང་

༡ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷོ་ཁ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེམྱེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༢༥་༣།

༢ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷོ་ཁ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེམྱེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༢༤་༡༢།

འདིར་གནས་ངན་ལེན་ཟད་པ་སྟེ་སྤར་བ་ཤད་པ་དང་འབྲེལ། །ཞེས་ཟེར་བ་
ནི་མི་འཐད་དེ། ས་བཞི་པར་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་གནས་ངན་ལེན་ཟད་
པར་ཁས་སྦྲངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་
ལ་བྱེད་དམ། བག་ཆགས་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ས་དང་
པོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་པར་བྱེད་རང་གིས་ཁས་སྦྲངས་པས།
དེའི་ས་བོན་ཡང་སྤངས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ས་དང་པོར་གནས་
ངན་ལེན་མ་ཟད། ས་འདིར་གནས་ངན་ལེན་ཟད་པར་ཁས་སྦྲངས་པ་དང་
འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ས་བཞི་པར་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་ཐལ། དེར་
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཟད་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་
ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་དེ་
བས་ཀྱང་ངོ་མཆར་ཆེད། །

སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་པའི་སྐབས་སུ། དགག་པ་གཅིག་གིས་འདུག་
པ་ནི། གོང་འོག་གི་ལན་ནམས་ཀྱིས་ཁེགས་པར་འདུག་པས་མ་གྱིས།
སེམས་བསྐྱེད་དུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱིད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། །གསུམ་
པ་བཤད་བྱའི་སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་ཐེག་
པའི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་བཤད་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་
ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མཛད་

སྒོ་ས་སུ་བཤད། ཉེན་འབྲེལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྒྱ་ས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ།
བསྟན་བཅོས་སུ་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཚུལ། དེ་ཉིད་གཞུང་འདིར་རིགས་
པས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །ཞེས་ས་བཅད་བྱས་ནས། དང་པོ་ས་བཅུ་པའི་
མཉམ་ཉིད་བཅུ་གསུངས་པའི་མདོས་བསྟན་པ་དང་། གཉིས་པ་རྩ་ཤེད།
བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོག་ས་བཅད་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་དང་།
གསུམ་པ་ལ། ཐལ་རང་གི་རིགས་པ་གཉིས་སུ་སྟེ་ནས་བཤད་འདུག་པ་
དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་བྱའི་
སྟོང་ཉིད་ལ་རྟོགས་དཀའ་སྒྲའི་བྱུང་པར་དང་། སྤ་རགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་
པ་ནང་འགལ་རྟེ། རི་ལྟར་འགལ་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ལ་
སྤ་རགས་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་
ལས་སྤ་བའི་སྟོང་ཉིད་ནི་ཐེག་ཆེན་པས་ཀྱང་མི་བཞེད་ལ། དེ་ཉིད་ཐེག་
དམན་དང་སྟན་མོང་བའི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། བདག་
ལས་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྟོང་ཉིད་
དེ་དེའི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་རང་གིས་
སྟན་མོང་ཐེག་པའི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་གཏན་ལ་
དབབ་ཚུལ། བདག་ལས་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས་བསྟན་པར་
འདོད་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སྟན་མོང་ཐེག་པའི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་

མེད་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་སུ་བྱེན་ས། ཐེག་ཆེན་གྱི་
རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད།¹ བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་དགོལ་བྱིར། །ཆོས་
དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་བས་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བཤད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་རྟོགས་དཀའ་སྤྱིའི་བྱད་པར་
ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བདག་
མེད་གཉིས་པོ་དེ། སུན་མོང་ཐེག་པའི་ཡང་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡིན་
པའི་བྱིར། རྟགས་དེར་ཐལ། སུན་མོང་ཐེག་པའི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དེ་
ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས།

ཡང་། དགག་བྱ་ཆད་འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ། རྟེན་ཆེན་ལས།² སྟོབ་
དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་གྱིས་བྱི་དོན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་
སོགས་གསུམ་དུ་ཁས་ལེན་པར་གསུངས་པ་དང་། དེས་³ སྟོ་ལ་སྤང་
བའི་དབང་གིས་གཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོད་ལྷགས་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་
གསུངས་པ་ལ། བྱིད་གྱི་དཀའ་འབྲེལ་དུ།⁴ དེ་ལ་རང་རྒྱུད་པས་སྟོ་ལ་སྤང་
བའི་དབང་གིས་གཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་ལྷགས་
ཡོད་པས་རིགས་པའི་དགག་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་ཆད་དུ་ཁས་ལེན་ཞེས་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༢༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༡༤༩་༡༤༡

² སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩི་ཙོང་ཁ་པ། དཔོངས་པ་རབ་གསལ། ༡༩༠་༡༡

³ སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩི་ཙོང་ཁ་པ། དཔོངས་པ་རབ་གསལ། ༡༩༢་༢༡

⁴ སྐུ་འབྱུང་པར་མ། དཔོངས་པ་རབ་གསལ། ༡༩༤་༡༡ སྟོད་ལྷགས་སུ་ཡོད་པ་ནི།

⁵ ༡༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་མོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་དན་སེལ། ༡༤་༡༡༡

པ་བྱེད་ལ་འགལ་ཏེ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་བྱི་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་
པ་སོགས་གསུམ་དུ་ཁས་ལེན་ན། བྱི་དོན་སློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་
གཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པ་འགལ་བའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་གྲིས་པ་ནི་གནད་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་
འབྱེད་བདེན་བྱུབ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པས་སློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་
གཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱུབ་པ་ཞལ་གྱིས་
མི་བཞེས་ཀྱང་། སློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་གཞག་པའི་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཐད་ཀྱི་རྟེན་ཆེན་
ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ན། རྟོན་ཤེས་ཆ་མེད་བཀག་ནས་ཆ་བཅས་སྐྱབ། ཆ་
བཅས་ལ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་བཀག་ནས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་
ཅེས་པ་ཡང་མ་བཞག་ས་བཞིན་དུ་རང་གར་སྐྱ་བའམ། ཡང་ན་རང་རྒྱུད་
པའི་སྐྱེས་ཆེན་ནམས་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་
ནམས་ལས་གཅིག་ཏུ་བྲལ་གྱི་ཚྭ་གས་ཆོས་སྐྱབ་པའི་ཆེ། ཆ་དུ་མ་དང་
བཅས་པར་སྣང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་བཀག། །བྲལ་བྱེད་
ཞེགས་པས་བྲལ་བྱ་དུ་མ་ཞེགས་པ་ཅམ་གསུངས་ཀྱི། བདེན་མེད་བསྐྱབ་
པའི་རིགས་པས་མཐར་ཐུག་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་རང་

རྒྱུད་པའི་གཞུང་གང་དུ་འང་མི་སྣང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བྲིས་འདུག་པ།
འདི་ནི་བྲིད་རང་གིས་རྟེན་པའི་དོན་མ་ཉོག་གས་བཞིན་དུ་ཀུན་སྒྲོང་རན་པས་
སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྒྲོན་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་སྒྲོན་འདུག་གོ་ཞེས་སྒྲོ་འདོགས་
བཏམ། རྩེ་སྒྲ་མས་རང་རྒྱུད་པའི་སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོ་ནམས་ལ་སྦྱར་བ་བཏབ་
འདུག་གོ་ཞེས་བཛྲོད་ན། ལྷན་པོ་རྒྱ་མཆན་མ་མཐོང་བར་ཆོག་ཙམ་གྱི་
རྩེས་སུ་འབྲང་བ་དག་ལས་རན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཆེན་ལས་
ནི། གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་
ཆ་མེད་བཀག་པས། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཆ་བཅས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་གྲུབ།
ཆ་དང་ཆ་ཅན་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་
དེ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ལ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པ་བཀག་ནས་
དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྟན། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཆེ་དེ་
གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་སྒྲོ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བས་སྣང་ཚུལ་དང་
གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་སུ་བསྟན་ནས། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཆ་
དང་ཆ་ཅན་དོན་དམ་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ། བྲིད་གྱིས་བདག་མེད་
སྦྱབ་པའི་རིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྦྱབ་པ་རང་
རྒྱུད་པའི་གཞུང་གང་དུ་འང་མི་སྣང་བའི་བྱིར། ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། རྟེན་
ཆེན་ལས། བདག་མེད་སྦྱབ་པའི་རིགས་པས་དེ་ཉམས་སྦྱབ་པར་རང་རྒྱུད་

༡ སྦྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༡༥་ན་༡།

པའི་གཞུང་ལས་གསུངས་ཞེས་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ཁྱོད་ཀྱིས་^༡ ཆ་དང་ཆ་ཅན་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དེ་སློ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་
གཞག་པ་མིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། རོན་ལ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ངོ་
བོ་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག། སློ་ལ་ནི་ཡིད་རིམ་ལྟར་གཏད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ངོ་
བོ་ཐ་དད་ཡིན་པར་སྤང་། ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། འོན་སྟངས་དང་རྟེན་འབྲུང་
ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྦྱར་ནས། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་མ་
ཡིན་ན། ཐལ་རང་གི་གཞུང་མཐའ་ཡས་པ་ལས་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་
གསུངས་པ་སྟོས་ཤིག། དེ་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་སློ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྤང་
བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སློ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་
གཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་
ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཐ་སྦད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། སློ་ལ་ཡིད་རིམ་
ལྟར་གཏད་ཀྱང་བདག་དང་སྤང་བོ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བར་ཐལ། དེ་ལ་
ཤིང་རྟ་དང་ཤིང་རྟའི་ཆ་ཤས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་
རོལ་པས་བདག་སྤང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་སྟེང་ལ་སྤང་བོ་ལ་མ་སྟོས་
པར་བདག་ཡོད་པར་སྟེང་ལ་ཡིན་པས། འདིག་སྟེང་གངས་སུ་མི་བགྱང་བར་
གཞུང་འདིའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་སྟེང་དུ་ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ་མི་

༡ ༢༠༠༧ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེམྱེ། ལྷ་བངན་སེམ། ༤༠་༥།

༢ ༢༠༠༧ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེམྱེ། ལྷ་བངན་སེམ། ༤༠་༡༩།

འགལ་སོམས་ཤིག །ཅེས་བྲིས་འདུག་པ། རྟེན་ཆེན་གྱིས། རྟེན་ཆེ་དེ་ལ་
ཡིད་ཅི་ལྟར་གཏད་པ་ན། ཡིན་ཚུལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། ལྟར་ཚུལ་
ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་བ་བསྟོན་དུ་མེད་པས། ལྷུ་མ་བཞིན་དེར་སྒྲུབ་བ་དང་།
དེས་སྟོང་པ་གཉིས་ཆོགས་སུ་གཏན་ལ་དབབ། ཅེས་པའི་དོན་ནི། རང་
རྒྱུད་པས་དངོས་སྤྱོད་པ་འགོག་པ་ན། ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་དོན་དམ་པར་
ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཆེ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀས་ཆ་དང་ཆ་
ཅན་ལ་ཡིད་ཅི་ལྟར་གཏད་པ་ན། ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་སྟོལ་
དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་ཡང་། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་སྒྲུབ་
བ་ལྟར་གྱིས་སྟོང་པའི་ལྷུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
ཁྱེད་གྱིས་དེའི་དོན་མ་གོ་བར་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྟོལ་མི་སྒྲུབ་
བར་བཟུང་ནས། སྟོལ་སྟེ་ཅུམ་པ་ལ་བདག་སྤྱང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་བ་དང་།
ཕྱི་རོལ་པས་བདག་སྤྱང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ལྟ་བོ་སྤྱང་བོ་ལ་མ་
ལྟོས་པར་ལྟ་བ་ཡིན་པ་འདིའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། བདག་སྤྱང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྟོལ་སྒྲུབ་གི། ཕྱི་རོལ་པས་དོན་
དམ་པར་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ལྟ་བོ་ཡོད་པས། རྟེན་ཆེན་གྱི་
གྲུབ་མཐའ་དེ་རྣམས་ལ་གཞོན་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

རྟེན་ཆེན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་པའི་དགག་བྱ་དངོས་འཛིན་འགོག་པ་ན། ལྟོ་

༡ ལྷུ་འབྲུམ་པར་ན། གསུང་འབྲུམ་ན། རྩི་ཙོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༡༧་ན་༣།

༢ ༡༠༠༧འོའི་ལྷུ་མ་པར་ན། གོ་བོ་རབ་འབྲུམས་པ་བསོད་ནམས་སེལྟེ། ལྟ་བ་དན་སེལ། ༤༡་ན།

ལྷིང་ཞབས་ཁྱུ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་པ་དང་། རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་པ་གཉིས་མིང་
དུ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་གཞག་པར་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་ལ་མིང་གིས་
བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་གཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་མེད་པར་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་དུ་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་དང་། རྒྱ་མཆོན་ཅན་གྱི་མིང་དོན་རྣམས་ནི་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་
རིགས་པས་བཙལ་བའི་ཆེད་པར་ནི་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་མཚུངས་ལ།
དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་བཙལ་བའི་ཆེ་མི་ཆེད་པ་ནི་གཉིས་
ཀ་འདོད་ལ་ཞེས་བྲིས་འདུག་ལ། རིགས་པ་འདི་འདྲ་བཏང་ནས། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་པ་འགོག་པར་འདོད་པ་ནི་མཁས་པའི་བཞད་གད་
གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། ལྷོ་ལྷིང་ཞབས་ཁྱུ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་
པ་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་མིང་
བཏགས་པ་གཉིས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་དབང་གིས་གཞག་པར་
མཚུངས་པར་ཐལ། དང་པོ་དེ་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་
གང་ཞེག །སྤྱི་མ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷོ་ལྷིང་
ཞབས་ཁྱུ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་ཀྱི། བྱམ་པའི་གདགས་
གཞིར་གྱུར་པའི་ལྷོ་ལྷིང་པའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བ་དང་། རྫོགས་པ་གང་གི་
སྟངས་ཀྱང་བྱམ་པ་བཙལ་ན་མི་ཆེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མ་ཡང་དེས་རིགས་འབྱེ།

གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མཚུངས་པར་ཐལ།
དེ་གཉིས་ཀ་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དུས་གསུམ་
དང་། མྱང་འདས། ཉམ་མཁའ། གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྟོང་
དག །ལྷ་པོ་འདི་རྣམས་ནི་མིང་ཙམ་ཐ་སྙད་ཙམ་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ། གང་
འདི་ལྟ་སྟེ། འདས་པའི་དུས་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་དང་ཉམ་མཁའ་དང་
མྱངས་ལས་འདས་པ་དང་གང་ཟག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་
ཡང་། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་དོན་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་
བཙལ་ན་མི་རྟེན་པར་ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཐལ་
འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན། རང་རྒྱད་པས་དེ་
ལྟར་མི་འདོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ངེད་རང་གཉིས་ཀ་ལ་མ་ཐུན་བྱ་བ་ཡིན།
གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས། གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིད་
ལ་བརྟུང་བ་དང་། ཆོག་ཏུ་བརྟུང་པའི་ཀུན་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་
དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བརྟུང་བ་དང་།
ཆོག་ཏུ་བརྟུང་བ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སེམས་ཙམ་
པས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུབ་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་
ལ། ཀུན་བཏགས་འདོགས་བྱེད་གྱི་མིང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༧།དབུ་མ་ཆོས་པ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། ཤེས་རབ་སྟོན་མ། ༡༩༡༠༥།

འདོད་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར། ཞེས་མིང་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།^༡ ཅི་སྟེ་
གང་ཡང་རུང་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཀྱན་བརྟགས་པ་དེ་མེད་དེ། དཔེར་
ན། ཐག་པ་ལ་སྐྱལ་གྱི་སྟོ་བཞིན་ནོ་ཞེན་ནི། ཀྱན་བརྟགས་པ་དེ་མེད་པ་
མིན་ཏེ། དེ་ལ་རྣམ་པ་འབྲས་སྟོ་སྟོས་འབྲུལ་བས་ཀྱན་བརྟགས་པའི་
དོན་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་སྐྱལ་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟེར།
ཞེས་སེམས་ཅམ་བས་བརྟགས་དོན་ཀྱན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་མེད་པར་ཁས་སྐྱེས་པ་ལ། ཐག་ཁ་ལ་སྐྱལ་དུ་བརྟགས་པའི་ཐག་ཁ་
སྐྱལ་ཡིན་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་སྐྱལ་འབྲེལ་བ་
ལ་སྐྱལ་དུ་བརྟགས་པའི་སྐྱལ་འབྲེལ་བ་སྐྱལ་དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
མེད་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་ན། རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་སྟེར། ཞེས་རབ་སྟོན་མའི་ལུང་འདི་དག་རང་
རྒྱུད་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པར་སྟོན་པའི་ལུང་
གསལ་ཤོས་སུ་བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གདོན་མི་ཟ་བར་
ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ལུང་འདི་དག་ནི་སེམས་ཅམ་བས་ཀྱན་བརྟགས་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་མདོའི་དོན་དུ་བཀལ་
བ་ལ། ཀྱན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་བཀག་ནས། དེ་རང་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར། ༥༧།དབུ་མ་ཚུ་སྟོན་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། ཞེས་རབ་སྟོན་མ། ༡༩༡༠་༥།

གི་མཚན་ཉིད་གིས་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་མེད་པར་འདོད་པ་
བཀག་ནས་དེ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སེམས་ཅམ་བས་
ཀུན་བརྟགས་མེད་པར་མི་འདོད་པའི་བྱིར།

ཡང་རྟེན་ཆེན་ལས། ཉིད་ལྟར་ན་བདེན་འཛིན་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་
ན། བདེན་འཛིན་གཉིས་མིན་པའི་རྟོག་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤེས་པར་
འགྱུར་བས་རྟོག་པས་གང་བཟུང་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྐྱོད་པའི་
རིགས་བས་འགོག་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་ལྟོག་པར་འགྱུར་
རོ། །དཀོན་བཅེགས་ལས། འོད་སྤངས། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་རི་
རབ་ཅམ་ནི་སྤྲི། ཞེས་སོགས་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ། གཟུགས་
སོགས་ཕྱང་པོ་སྤྲོད་ཉིད་དང་། །དུས་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་
ལ། །སྐྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་ཅ་
ཤེ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་མང་དུ་བྲངས་པའི་མཐར། བྱེད་བདེན་པ་ཁོ་
ན་དགག་བྱར་བྱས་ནས། བདེན་པར་མེད་པ་དང་། རྫོང་ཕྱང་པོ་གསུམ་པ་
གཉིས་ཀ་ལ་གནས་པར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་ལྟ་བ་འདི་ནི་འཕགས་པ་ལྟས། དངོས་པོ་མེད་པ་ཉི་ཆེ་
ལ། །ཚྲིངས་པ་རྣམས་ནི་ཉི་བར་གནས། །ཁོང་དཔྱལ་དམན་པའི་གནས་
ལ་ནི། །རྒྱན་པོ་དེ་དག་འདི་ན་གནས། །ཞེས་པའི་ལྟ་བར་སོང་ཉིན་ཡོད་

བས་བག་ཡོད་མཛད་འཆལ་ལོ། །ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། བྲིད་ཀྱི་དགག་པ་
དེ་རྣམས་ལུང་རིགས་ཁས་སྦངས་སོགས་མཐའ་དག་དང་འགལ་འདུག་
སྟེ། བྲིད་ཀྱིས་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་དང་། དེས་བཟུང་བའི་ཞེན་
ཡུལ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་འགོག་པར་ཁས་སྦངས་ཤིང་། དེ་
ལུང་རིགས་མཐའ་དག་དང་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་སོ་སྦྱེའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་
ཀྱང་རྟོག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྣམས་རིགས་པས་མི་འགོག་པར་མ་ཟད། ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བསྐྱབ་རྒྱུའི་ལམ་
ཡིན་པའི་བྱིར། བྲིད་ཀྱིས་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འགོག་དགོས་པའི་
ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པའི་ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་བཟུང་ནས་སྟོང་ན་ཡང་མཆོན་མ་ལ་སྟོང་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
མི་སྟོང་པ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་སྟོང་ན་ཡང་མཆོན་མ་ལ་སྟོང་པ་དང་།
དགོན་བཅེགས་ཀྱི་ལུང་གི་དོན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
འཛིན་པ་བརྟོག་ནས་སྟོང་ཉིད་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ལྟ་
བར་གསུངས་པས། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་
ཅིང་། བྲིད་རང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་། བདེན་
པར་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པའི་བྱིར།
རྩིས་བདེན་པ་ཁོ་ན་འགོག་ཅེས་པ་ཡང་། བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་དོན་
ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། རྩིས་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ངོ་

སོ་དང་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས། བདེན་
པ་ཁོ་ན་འགོག་ཅེས་པ་ཡང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ལ། བདེན་གྲུབ་ལ་བཞེད་ན་
ཡང་། ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་བྱིད་ཀྱི་སྒྲིན་ཉག་ས་ཡིན་ཏེ། རྗེས་མཐའ་བཞི་
དང་། མཐའ་གཉིས་སོགས་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་འགོག་གི་ཉག་
ལྟ་ཁོ་ན་འགོག་ཅེས་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱིད་ཀྱིས། དངོས་
སོ་མེད་པ་ཉི་ཆེ་ལ། ཞེས་སོགས་བྲངས་ནས། ཞེས་པའི་ལྟ་བར་སོང་ནིན་
ཡོད་པས་བག་ཡོད་མཛད་འཆོལ། ཞེས་གསུངས། ཅ་ཤེར་ལས། བྱིད་ནི་
རང་གི་སྒྲིན་ནམས་ནི། །ང་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱར་བྱེད་པ། །རྟ་ལ་མངོན་པར་
ཞོན་བཞེན་དུ། །རྟ་ཉིད་བཟློག་པར་གྱུར་པ་བཞེན། །ཞེས་པ་ལྟར་དུ་སོང་
འདུག་སྟེ། བྱིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་
ཡིན། གཉིས་ཀ་ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ལྟ་
བའི་ལྟ་བ་དེ་ཉག་ཆད་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ལྟ་བ་ཡིན། ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དེ་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་
དང་བལ་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཁས་སྐྱངས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་པར་སོང་བའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྤྱད་པ་ལས། བྱིད་ཞེས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༥། དབུ་མ་གྱི་མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱུག་ ཅ་ཤེས་རབ། ༣༩་༡༥།

༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༣༩་ཤེས་རབ་སྒྲ་ཆོག་ས་ཀ་ ཁྱོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྤྱད་པ། ༥་༥།

ཡོད་པ་མ་ཡིན་དེ་ནི་མེད་ཅེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་
གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་
ལྷགས་གྱིས་བྱུང་པས་ཆད་མཐའ་དང་བྲལ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་
པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དངོས་སུ་བཀག་པས་རྟག་མཐའ་དང་བྲལ་
བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཁས་སྒྲངས་པར་མ་
སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ནི་དངོས་འགལ་ཁས་ལེན་
པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་མིན་ཞེས་སྟེས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སྟེས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་
མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཞེས་སྟེས་པར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་གཉིས་
ཀ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྟེས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་
བྱུང་སྟེ། ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱི་མ་མ་བྱུང་ན། ཁས་
སྒྲངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་། ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཡིན་མིན་གང་དུ་ཡང་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་སྟོ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་སྟོ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོས་བྲལ་
ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ཡོད་མེད་སོགས་བཞི་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྟོ་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་
ཅད་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྟེས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟོ་བར་

སོང་བར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་བཀག་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མེད་པ་ལོག་པ་ལས་ཡོད་པར་འཛོག་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལོག་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཚིང་ཚློག་ལས།^༡རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། །རང་
བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེད་
རང་སྟོས་བྲལ་ཆེན་མོ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཁིང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་བརྒྱུད་ནས་ཆད་ལྟར་འགྱུར། ཞེས་སྟབས་ནི་
ལུང་རིགས་མཐའ་དག་དང་འགལ་ཉེ། འོ་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱང་ཆད་ལྟ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་བདེན་པར་མེད་པར་བརྒྱུད་བའི་
ཕྱིར། བྲལ་པ་ཁས། འདོད་ན། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་
ཆད་ལྟར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དེ་
ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྟོང་གི་མདོ་ལས།^༢དེ་ནས་ཤུ་རིའི་
བྱས་སྦྱོར་རས་གཟིགས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐབ་མོ་ལ་རི་
ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བྱིས་པའི་ལན་དུ། ལུང་པོ་ལྟ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟོ། །ཞེས་དང་།

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ན། མགོན་པོ་སྐུ་སྟབས། ཚིང་ཚློག་། ༢༤༡།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༥། ཤེས་རབ་སྟོང་གསལ་གྱི་སྟོན་པ་བཙུམ་གྱིན་འདས། ཤེས་རབ་སྟོང་
ལོ། ༤༠༣་༡༠།

སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་།^༡ ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་
 གྱུར་པ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ལྟ་བུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
 ཏུ་བྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་དང་སྤྱོད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་།
 འབྲུག་པ་ལས།^༢ དེ་བྱིར་བདག་དང་བདག་གི་སྟོང་ལྟ་བུས། །རྣལ་
 འབྱོར་པ་དེ་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།^༣ བདག་མེད་འདི་ནི་
 འགྲོ་བ་རྣམས་དགྲོལ་བྱིར། །ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་
 གསུངས། །ཞེས་བདག་མེད་གཉིས་བསྐྱོམས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་
 རོབ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱིར་གྱིས་ཤེས་བྱིན་གྱི་མདོ་
 དང་། དཀོན་བཅེགས། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་མ་གྱི་
 གཞུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་གནས་ལུགས་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ། ཡོད་མེད་ཡིན་མིན་
 བདེན་པར་ཡོད་མེད་སོགས་གང་དུ་ཡང་མི་འཇིན་པ་ཡིན་གྱི། བདག་
 མེད་པའི་དོན་བསྐྱོམས་ན་ཡང་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་བར་བཟུང་འབྲུག་
 པ། འདི་ནི་རྩ་ཤིང་གི་ལུགས་ཡིན་གྱི། དབུ་མའི་བྱི་ཅ་མ་ཡང་མི་བློ་
 སྐྱོམ་ངེས་དུ། ཆོས་གང་ལ་ཡང་མི་སེམས་ཅི་ཡང་མི་རྟོག་པར་བསྐྱོམ་པ་
 གནས་ལུགས་བསྐྱོམ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་རྩ་ཤིང་གི་ལུགས་བརྗོད་ནས།

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར། ༣༧།ཤེས་རབ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙུན་ལྟ་བུ་འདས། མདོ་སྤྱད་པ། ༢་༡༠༡

^༢ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བཟགས་པ། དབུ་མ་འབྲུག་པ། ༥༡༠་༡༥༡

^༣ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བཟགས་པ། དབུ་མ་འབྲུག་པ། ༥༡༣་༡༤༡

དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་ཞིང་། དེས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་གཙོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྒྲོམ་རིམ་ལས།^༡ གང་དག་ཅི་ཡང་མི་སེམས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ། །ཞེས་རྒྱ་ཤང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ན།^༢ འདི་ལྟར་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ་ཞེས་སྒྲུས་ན་ནི་ཡང་དག་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཅ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ན། དེ་སྤངས་ན་ཅ་བ་བཅད་པའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ནས་བསྐྱོམ་པ་དང་། བདག་མེད་ཀྱི་དོན་བསྐྱོམ་པའི་ལྷག་མཐོང་དུ་གྱུར་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ནམས་བསྐྱོམས་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་མི་བྱས་པར་ཐལ། གནས་ལུགས་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་གང་དུ་ཡང་མི་རྟོག་ཅིང་ཅི་ཡང་མི་འཛིན་པར་བསྐྱོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཉེ། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས།^༣ གལ་

^༡ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༢། དབུ་མ་གྱི། སྒྲོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། བསྐྱོམ་རིམ་ཐམས་ ༡༧༩་༤།

^༢ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༢། དབུ་མ་གྱི། སྒྲོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། བསྐྱོམ་རིམ་ཐམས་ ༡༧༩་༡༣།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༥། མདོ་སྟོན་དུ། སྒྲོན་པ་བཙུག་ལྟར་འདས། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ༤༤་༤།

ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་།སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གལ་ཏེ་བསྐྱོམ་
བ་ནི། །དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས་འཐོབ་འབྲས་བྱའི་རྒྱ། །ཞེས་བདག་མེད་པའི་
དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་
བས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་གསུངས་ཤིང་། །རྒྱ་གཞན་གང་
ཡིན་དེས་ནི་ཞིང་མི་འགྱུར། །ཞེས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
དང་བྲལ་བའི་ལམ་གཞན་གྱིས་ཞི་བ་མྱང་འདས་མི་ཐོབ་པར་གསུངས་
པའི་བྱིར།

དེས་ན་གནས་ལུགས་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཡང་ཡང་དབྱེད་བ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐབས་ཡིན་གྱི། བསྐྱོམ་པའི་
ཆེ་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་མི་དབྱེད་པར་འཛིག་སྐྱོམ་ཁོ་ན་བྱས་ཤིང་། རྟོག་པ་
མཆོན་འཛིན་ཡིན་པས་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་གཤགས་བྱེད་པས་དགག་པར་བྱ་
བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཉམས་ལེན་གྱི་གཏན་གཏན་མ་ཟེན་
པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་
དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་པས་ཉམས་སྲུབ་ཐང་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཐོས་བསམ་གྱིས་
གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས་གཞན་ཞིག་བསྐྱོམ་རྒྱ་ཡིན་ན། ཐོས་བསམ་གྱིས་
གཏན་ལ་ཕབ་པ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐོས་བསམ་སྐྱོམ་
གསུམ་སྲ་མ་སྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་རྣམས་པར་དག་པར་འགྱུར་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར། ༥༡༥པོ་ཐོག་ནས་སྐྱོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉིང་པོ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ༤༤-༤༥

བར་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་གསུངས་ན། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།¹འདི་ན་དང་པོར་ཐོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབྱུང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་ལས་
ཡང་དག་དོན་ཡུལ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། བོ་རྟོ་བའི་གསུང་དོལ་
བས་བསྒྲིགས་པའི་བེ་བུམ་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་ཐོས་བསམ་དུས་ན་རིགས་
¹པས། །རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་པབ་ནས། །སྒོམ་དུས་མི་རྟོག་འབའ་
ཞིག་བསྒོམ་ཟེར། །དེ་ལྟར་ན་ནི་འབྲེལ་མེད་སྟོང་ཉིད། །ལོགས་སུ་བསྒོམ་
ཕྱིར་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གནས་ལུགས་ལ་མཉམ་པར་འདོག་པའི་ཆོ། གནས་
ལུགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་གཞན་མི་རྟོག་པ། མི་རྟོག་པ་བསྒོམས་པའི་དོན་
ཡིན་ན་ནི་དེད་ཀྱང་འདོད་ལ། གནས་ལུགས་བསྒོམ་པའི་ཆེ་བདག་མེད་
པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། སོ་སོར་དཔྱེད་པ་སྒྲོང་བ་མི་རྟོག་པ་
བསྒོམ་པའི་དོན་དུ་འདོད་ན་ནི་ཁོར་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་པའི་
དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། སོ་སོར་བཏགས་པ་ལས་གནས་ལུགས་
མདོན་སུམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་
འདོན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བསྒྲིགས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་བསྐྱེད་པར་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། 20། སེམས་ཅམ་མི། རི་བཙན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། 1021, 14

2 ག་199ན་4་རིག་1994ན་3་རིག་19921, 4་རིག་1

སྒོམ་རིམ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒོམ་རིམ་ལས།^༡འདི་
ལྟར་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཉིད་ལས། ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་ཤེས་པའི་མེ་འབྱུང་ན། གཙུབ་ཤིང་གིས་གཙུབ་པའི་མེ་བཞིན་དུ་རྟོག་
པའི་ཤིང་སྟེག་གོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།

ཡིད་བྱེད་སྤངས་པའི་སྒོམ་གྱིས་བདེན་འཛིན་སྤྲོད་མི་རུས་ཤིང་། རོ་
བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་མི་རུས་པར་སྒོམ་རིམ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༢ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་ཅམ་འབའ་ཞིག་སྒོམ་
པར་བྱེད་པ་དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནམ་ཡང་མི་ལྟོག་ཅིང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་ཉིད་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འབྱུང་ཏེ། ཤེར་བྱིན་གྱི་སྤང་བ་མེད་པའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བདག་མེད་གཉིས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུད་དེ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་ཕྱང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་
རང་གི་གདགས་གཞིའི་སྟེང་དུ་བཅུལ་བ་ན་མ་རྟེན་པ་དང་། གདགས་
གཞིའི་སྟེང་ནས་མ་དམིགས་པར་དབྱེད་ཅིང་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
སྒོམ་རིམ་ལས།^༣ཆོས་བདག་མེད་པ་ཡང་འདི་ལྟར་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༧། དབུ་མ་གྱི། སྒོམ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། བསྒོམ་རིམ་བར་མ། ༡༣༤་༣༡།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༧། དབུ་མ་གྱི། སྒོམ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། བསྒོམ་རིམ་བར་མ། ༡༣༤་༣༡།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༧། དབུ་མ་གྱི། སྒོམ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། བསྒོམ་རིམ་བར་མ། ༡༣༤་༤༡།

ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་སྤང་པོ་ལྟ་དང་། སྤྱི་མཆེད་བཅུ་གཉིས་
དང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་སྤང་པོ་དང་སྤྱི་མཆེད་དང་ཁམས་
དང་གཟུགས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། དོན་དམ་པར་ན་སེམས་གྱི་
ནམ་པ་ལས་གྲུད་ན་མེད་དོ། །དེ་དག་རྩལ་ལྷ་རབ་ཏུ་བཞིག་ལ་རྩལ་ལྷ་
རབ་ནམས་ཀྱང་ཆ་ཤས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོར་བརྟགས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་
པར་གཟུང་དུ་མེད་པའོ། །ཞེས་དང་། དཀོན་ཚུགས་བཅེགས་པ་ལས། འོད་
སྤངས། སེམས་ནི་ཡོངས་སྤྱི་བཅའ་ན་མི་རྟེན་དོ། །གང་མ་རྟེན་པ་དེ་
ནི་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
ཆོས་ནམས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཅའ་ནས་མ་རྟེན་པ་ན་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པར་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ནམ་སྤང་མདོན་བྱང་ལས་ཀྱང་།¹ བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྤྲུགས་
གྱི་སྒོ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་མཆོན་མ་མེད་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་འདི་ལྟར་བསམ་པར་བྱའོ། །མཆོན་
མ་ནམས་གང་ནས་བྱང་ངམ། ཅི་བདག་གི་ལྷས་སམ་བདག་གི་སེམས་
བདག་གི་ཡིད་ལས་བྱང་། དེ་ལས་ལྷས་ནི་ལས་ལས་སྤྱེས་པ་སྤྱེ་རྩ་དང་

¹ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༩། དཀོན་ཚུགས་ཆ། སྒོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། དཀོན་ཚུགས་
གྱི་མདོ། ༣༥༠་པ།

² བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༦། རྒྱུད་འབྲུམ་མ། སྒོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་
སོ་མདོན་པར་སྤྱལ་བ་བྱིན་གྱིས་སྒོ་བ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མདོ་སྤྱིའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་
གྱི་ནམ་གངས། ༥༩་པ།

ཤིང་དང་བོང་བ་ལྟ་བུ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་མེད་པ། སྤུན་པའམ་ཕྱི་རོལ་
གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བཟོ་བྱས་པའི་གཟུགས་ལྟ་བུར་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
དང་།^༡གསང་བ་^༢པའི་བདག་པོ། སེམས་ལ་ནི་དུས་གསུམ་མེད་དོ། །དུས་
གསུམ་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་མ་དང་བྲལ་
བའོ་སྟུང་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ལུས་དང་སེམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱེད་པ་མཆོན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་
པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཡུལ་གང་ལ་ཡང་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་གནས་
ལུགས་བསྐྱོམ་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ན་གཉིད་
འཁྲུག་པོ་ལོག་པས་ཀྱང་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་མེད་ཡིན་
མིན་སོགས་གང་དུ་ཡང་མི་འཇིན་པས་གྲོལ་བ་འཐོབ་ན། གཉིད་འཁྲུག་
པོ་ལོག་པས་ཀྱང་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་སོགས་གང་དུ་མི་འཇིན་པར་
མཆུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་
ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༣འདིར་གལ་ཏེ་བསམ་པ་མེད་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད་འབུམ་ཤ། རྟོན་པ་བཙེམ་ལྟན་འདས། རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད་ཆེན་པོ་
མཛོན་པར་སྤུལ་པ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མདོ་སྤེའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་
རྣམ་གྲངས། ༡༩༩་༥།

^༢ ག་༡༩ན་༥་གསང་བ་པའི་བདག་པོ། ༡་༡༩་ན་༣་གསང་བ་པའི་བདག་པོ། ༥་༡༩་༤་གསང་བའི་
བདག་པོ།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦། རྒྱུད་ད། རིགས་ལྟན་པར་དཀར་པོ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ཅི་མེད་
འོད། ༡༩་༣༩་༣༡།

པའི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཉིད་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཆེ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར། འདི་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་གཉིད་འཐུག་པོ་ལ་བསམ་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རབ་རྒྱུག་ཅིར་
འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་བ་མེད་ལ། མི་འདོད་པའི་དངོས་
པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་བ་དང་བྲལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་།¹ ཟབ་དོན་བསྟོམ་
པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་
གྱི། ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་རང་བཞིན་མེད་
པ་སོགས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཡང་མི་འཛིན་པར། གཉིད་ལོག་པ་ལྟ་
བུའི་ཅིར་ཡང་མི་སེམས་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པ་ཟབ་དོན་བསྟོམ་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་། ཟབ་དོན་བསྟོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་སེམས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་སྟེ་འགག་ལ་
སོགས་པ་ཡོད་པར་ནི་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། སྟེ་འགག་
ལ་སོགས་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་མཚུངས་པར་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་དུ་
འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་
པ་ལས།² གཤམ་ཏེ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འདིས་སྟེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩། རྒྱད་ད། དེགས་ལྷན་སྐྱོད་དཀར་པོ། ཏུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད།
1990.12

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠། དབྱ་མ་ཡ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ།
1963.6

བཀག་པ་ལས་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི་དེའི་
ཆེ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་དག་
གིས་ཉེ་བར་གཞལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་འཛིགས་པས་དེ་དག་དང་བསྟན་པ་མི་བྱེད་
གྱི། དེ་དང་མི་འགལ་བ་སྐྱེ་མ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ནི་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་།
ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། འདིར་ཁ་ཅིག་དབུ་མ་པ་ནི་མེད་པ་བ་དང་ཁྱད་
པར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་དང་བྱེད་
པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་དང་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་
སྤྲོ་བ་ཡིན་ལ། མེད་པ་བ་^༡དག་ཀྱང་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྤྲོ་བར་བྱེད་པ་
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དབུ་མ་པ་ནི་མེད་པ་བ་དང་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱོལ་
བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་པ་དག་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འཛིག་
རྟེན་འདི་དང་འཛིག་རྟེན་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
པར་སྤྲོ་བར་བྱེད་དོ། །མེད་པ་བ་དག་གིས་ནི་དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ས་འཛིག་རྟེན་པ་
པོ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༡དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༣༤༧་༡༥།

༢ ག་༡༤༣ན་༣་མེད་པ་བ་དག་ཀྱང་། ༥་༡༤༥ན་༣་མེད་པ་བ་དག་ཀྱང་། ༥་༡༤༦་༡༡་མེད་པ་བ་དག་ཀྱང་།
བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ཆོག་གསལ། ༣༤༧་༡༧། མེད་པ་བ་

ན། འཇིག་རྟེན་འདིའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་རང་བཞིན་གྱི་དམིགས་ནས་དེ་
འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་པ་རོལ་
ཏུ་འགྲོ་བ་མ་མཐོང་ནས་འཇིག་རྟེན་འདིར་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་དང་
འབྲ་བའི་རོ་བོ་གཞན་དག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

དོན་འདི་རྣམས་ནི་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་
དགོངས་པ་མཐར་སྐྱབ་པ་དང་། འཕགས་ཡུལ་དང་གངས་རིའི་ཁྲོད་
གྱི་མཁས་བླ་བ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་
པོ་སྐྱ་སྐྱབ་གྱིས། གང་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་
བར་འགྱུར། །གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་མི་
འགྱུར། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་རྒྱ་འབྲས་
སོགས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རུང་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་མི་སྟོང་བར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བར་
གསུངས་པ་དང་། བཀའ་གདམ་སྒྲེགས་བམ་ལས། ཁྱི་སྟོན་པ་ལ་ལ་འདི་
སྐད་ཟེར། །ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་ལ། །དོན་དེ་ལ་ལས་དང་
རྒྱ་འབྲས་མེད། །ཟས་ཁ་སྦྱོར་གང་བྱུང་རྟོགས་མེད་ཟ། །ཞོ་རྟོགས་བཅས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ རྩ་བ་ཞེས་རབ། ༣༩་༡༩།

༢ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་བོད་ཐེང་། ༡། དཔལ་མར་མེ་མཛད། བ་ཆོས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཞུས་
ལན་ནོར་བུའི་ཐེང་བ། ༤༥་་་།

ནམས་ནི་ཕྱང་ཞེས་ཟེར། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་
ཟབ་མེད་དོན་མ་རྟོགས་པ་ནམས་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྒྲང་དོར་སོགས་
འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་སྟོར་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དེས་དོན་ཟབ་མོ་
རྟོགས་ཕྱིན་ཆད་སྒྲང་དོར་དང་སྒྲང་བྱ་མི་དགོས་ཞེས་འདོད་པ་སེམས་
རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པའི་སྟོན་པར་གསུངས་ནས། སྤར་གྱི་ཕྱང་དེའི་
མཐུག་ཐོགས་སུ།^༡མི་ཁོ་བོ་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སྤྲ། །ཞེས་རང་བཞིན་མེད་
པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ནས་སྒྲང་དོར་སོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་དེས་པ་
ཆེར་འགོ་བར་གསུངས་ཤིང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་ཡང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མ་བརྟགས་མ་དབྱད་པ་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་བྱུབ་པ་དང་།
དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱད་པ་ན་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ན་
མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༢ཀྱི་མ་དབྱད་སྤྲ་ཆོགས་མཛེས་མཛེས་
འདྲ། །ཏ་དབྱད་ན་མི་གདའ་ངེ་ལྟར་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་ཀྱང་། ཅིར་ཡང་མི་སེམས་ཅིར་ཡང་
མི་རྟོག་པ་ནུ་ཤང་གི་ལྷགས་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་ལ། སོ་སོར་
རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྒྲུལ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལོ་རྒྱུ་

^༡ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས་བོད་ཟེང་། ༡། དཔལ་མར་མེ་མཛད། བ་ཆོས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཞུས་
ལན་ནོར་བུའི་ཟེང་བ། ༤༧་༥།

^༢ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས་བོད་ཟེང་། ༡། དཔལ་མར་མེ་མཛད། བ་ཆོས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཞུས་ལན་
ནོར་བུའི་ཟེང་བ། ༤༦་༣།

བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷག་མཐོང་སྤྲེས་པའི་མན་ངག་ལས།¹དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་
དག་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་རིམ་གྱིས་བསྒྲོམ་བ་ཡིན་གྱི། ཅིར་ཡང་
མི་རྟོག་པར་བསྒྲོམ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟ་ཁ་ཅིག་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་
བསྒྲོམ་ཟེར་བ་དེ་ནི་སྟོན་མིན་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྲོབ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་།²དེ་
ཞིག་དང་སོར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་བསྒྲོམ་མོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་
བདེན་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་གྱི་
ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྲེད་པར་འདོད་
བས་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་ལྷག་མཐོང་ཐོག་མར་
བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེས་མཆོན་མ་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་དམ་བ་དང་། རྣམ་འགྲུའི་དབང་ལྷག་མི་ལ་
སོགས་ཀྱི་བྱུབ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། སངས་རྒྱུ་ས་ཐོབ་པ་ལ་སོ་སོར་
རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་དགོས་བ་དང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་གནས་ལྷགས་མཐར་བྱུག་ཏུ་
བཞེད་བ་ཡིན་ཏེ། ས་དམ་པས།³སྟོང་ཉིད་ངང་དུ་རིགས་པའི་མདུང་སྒྲོར་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༡༡༦། ལྷ་ཆོགས་ཉ། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྟེ། ལྷག་མཐོང་སྤྲེད་པའི་ཐབས། ༡༩༧་ན་༡༩༤།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡༦། ལྷ་ཆོགས་ཉ། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྟེ། ལྷག་མཐོང་སྤྲེད་པའི་
ཐབས། ༡༩༧་ན་༡༩༥།

³ བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་པར་ཁང་གིས་པར་དུ་བསྐྱབ། ས་དམ་པ། ས་དམ་པ་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞལ་གདམས་
དེང་རི་བརྒྱ་ཙམ། ༤༡་ན།

གྱིས། །ལྷ་བ་ཐོགས་རྒྱགས་མེད་དོ་དིང་རི་བ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་བསྐྱེལ་བའི་
ཆེ་རིགས་བས་དཔྱོད་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། ཇི་བཙུན་གྱིས་རས་
བ་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་ལ་གདམས་པའི་གསུང་མགྲར་ལས།^༡ ཆོས་ཐོས་
བསམ་གྱིས་ཕུ་ཐག་བཅད་ནས་ནི། །བདག་མེད་གོ་ཡུལ་སོར་རྟོག་ལྷག་
མཐོང་ལ། །ཞི་གནས་ངར་འདོན་གྱི་སྟོག་ཐག་བཟང་པོ་བཏགས། །བྱམས་
དང་སྟིང་རྗེས་སྐྱེས་བྱ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས། །གཞན་པན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་
ཅལ་སྟོབས་དྲག་པོ་ཡིས། །སྟོན་ལམ་རྣམ་དག་གིས་གྱེན་དུ་བྲངས་པ་
ལས། །མཐོང་ལམ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཛོན་སུམ་དུ། །རྣམ་དག་མཐོང་
མེད་གྱི་ལྷག་མཐོང་རྟོགས་ཏེ་མཆིས། །སྟོ་རེ་དོགས་གྱི་རང་མཆང་དེ་རུ་
རིག། །མ་ཕྱིན་པར་ནི་སངས་རྒྱས་ས་རུ་སྟེབས། །མ་བལྟས་པར་ཆོས་
སྐྱ་དེ་དུས་མཐོང་། །མ་བསྐྱབས་པར་མདུན་མ་ལྡན་གྱིས་བྱལ། །བྱ་དགེ་
བསྟེན་སེམས་ལ་དེ་ལྟར་ཞོག། །ཅེས་ལྷག་མཐོང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་
ཤེས་སུ་གསུངས་པ་དང་།^༢ དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །བགེགས་
ལས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད། །ཅེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་
མེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་མཁུག་ཐོགས་སུ།^༣ མཐར་ཐུག་དོན་ལ་

༡ ༡༠༠༥ གླེ་ཁན་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་ཅ་ལྷན་ཆོགས་ནས་པར་དུ་བསྐྱུན་པ། ཇི་བཙུན་མི་ལ། ཇི་བཙུན་
མི་ལ་རས་པའི་མགྲར་འབུམ། ༡༠༡༩།

༢ ༡༠༠༥ གླེ་ཁན་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་ཅ་ལྷན་ཆོགས་ནས་པར་དུ་བསྐྱུན་པ། ཇི་བཙུན་མི་ལ། ཇི་བཙུན་
མི་ལ་རས་པའི་མགྲར་འབུམ། ༡༡༩༡།

༣ ༡༠༠༥ གླེ་ཁན་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་ཅ་ལྷན་ཆོགས་ནས་པར་དུ་བསྐྱུན་པ། ཇི་བཙུན་མི་ལ། ཇི་བཙུན་

དེ་ལྟར་གང་ལ། །ཞེས་དེ་བཞིན་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསུངས་
པ་དང་། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པས་ཀྱང་། །ཀྱན་རྫོབ་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་
ལ། དོན་དམ་པར་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་
བ་ལ་དབུ་མ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པས་ཆད་མཐའ་མེད་པ་
ཞིང་། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པས་ཏྲག་མཐའ་མེད་པས་མཐའ་དེ་གཉིས་
དང་བུལ་བ་ལ་དབུ་མར་གསུངས་པས། དོན་དམ་པར་མེད་པ་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། གྲུབ་ཆེན་མི་འདི་མན་ངག་ཁོ་སྤུ་
ལོ་རྩེ་བས་བཀོད་པ་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཀག་པའི་སྟོང་པ་བསྐྱེམ་པ་
ཡིན་པས་ཐབ་ཐབ་འདྲ་སྟེ་གོལ་ས་ཡིན་ཞེས་མི་རྟོག་པ་བསྐྱེམ་པ་དང་།
ཡིད་བྱེད་བཀག་པའི་སྐྱོམ་གོལ་ས་རུ་གསུངས་པའི་བྱིད།

དེས་ན་གསུང་རབ་ཆད་ལྡན་མང་པོར། ཅི་ཡང་མི་སྐྱོམ་པ་གནས་
ལུགས་སྐྱོམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་བསྐྱེལ་པ་དབག་
མེད་གསུངས་པ་རྣམས་ནི། བདེན་འཇིན་གྱི་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་ཞི་བའི་
རྣམ་གངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་དང་སྟོ་གཉིས་ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་
བའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་
དོན་དམ་བདེན་པ་བསྐྱེམ་པའི་སྟོ་རྣམས་ནི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་

མི་ལ་རས་པའི་མགྱར་འབྲས། ༡༥༧་༦།

༡ མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག །༡༡། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབྲས་པོད་དང་པོ། རྗེ་བཙུན་
གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན། མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ལྗོན་ལེང་། ༡༦་༣།

བོའི་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ས་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་དོན་དམ་པ་མཛོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་^༡དེས་ན་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། དོན་
དམ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སློན་པ་འདོག་སྟེ། སྐྱ་སྐྱབ་
ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་དམ་བཅའ་གསུངས་པ་སངས་
རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་པ་དང་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་
ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྐྱ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་ཞིབ་ཏུ་
མ་བརྟགས་^༢པ་ཡིན་ཉེ། དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གཉིས་ཀས་རང་རྒྱུད་དང་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀའི་སློ་
ནས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་ན་སོང་། དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་སངས་
རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རིགས་པས་བསྐྱབས་པ་གང་ཞིག །ལེགས་ལྡན་
འབྱེད་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་པས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། བུརྟ་ལྷ་ཡི་ཏ་ལས། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་གསུངས་པ་གང་ཞིག །གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ལ་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱི་མ་ཁས། དང་པོ་

༡ ༡༠༠༩ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་སྐོར་བ་འབྲུམས་པ་བསོད་ནམས་སེལྟེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༩༩༡༥༡

༢ ག་༡༩༥ན་ལ་མ་བརྟགས་པ། ༡༩༥༡ན་ལ་མ་བརྟགས་པ། ༡༩༥༡༥མ་བརྟགས་པ།

དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས།^༡ དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་
སོགས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་འགྲེལ་དག་དེས་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་
ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་འགྲེལ་དག་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རྟགས་དཔེ་ཡང་
དག་མ་བཟོད་པའི་སྟོན་བཟོད་མཛད་པ་ལ། ཆོག་གསལ་ལས།^༢ དེ་ལ་
གཏན་ཆོགས་དང་དཔེ་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲས་བ་དེ་མི་རིགས་
སོ། །^༣ གཏན་ཆོགས་དང་དཔེ་མ་བཟོད་པ་མ་ཡིན་པ་འབང་ཞིག་ཏུ་མ་
བད་ཀྱི། ཞེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་དག་དེས་དངོས་པོ་རྣམས་
བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་^༤ སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་བཟོད་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་དེ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲ་
ན་ལྟོ་གཟུ་བོས་ཅི་སྟེ།

ཅ་བའི་རྟགས་གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས། དངོས་པོ་
རྣམས་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྲུར་གྱི་རིགས་བ་གསལ་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས།^༥ རྒྱ་མེད་མིན་ཞེས་བྱ་བ་བཟོད་
པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། དངོས་པོ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༧།དབུ་མ་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱུང་བ་ཡི་ཉ། ༤༥༡་༣༡།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༡༣་༤།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༦༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༡༦་༡༠།

^༤ ག། ༡༤་བ་༣་མེད་པར། ༡༧་༥་བ་༣་མེད་པ་དང་། ༥་༡༤་༤་མེད་པ་དང་།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༧།དབུ་མ་ཅ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། ཤེས་རབ་སྟོན་མ། ༤༡་༤་༡༣།

གང་དང་^༡གང་ན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་ནས་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྐབས་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པ་དང་གྲགས་པས་གཞོད་པར་
འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྤང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐད་ཀྱི་སྒྲུབ་རས་གཟིགས་
ཀྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལས། ^༢གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་མེད་
པ་ལས་སྐྱེ་བར་བསྐྱབ་པ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པས་གཞོད་པར་འགྱུར་
བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲགས་པས་གཞོད་པར་འགྱུར་བའི་སྟོན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་དམ་
བཅའ་བསྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་པ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་
ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ^༣དཔེར་བྱས་ན་འཛིག་
རྟེན་ན་འོ་མ་ལས་ཞོ་སྐྱེ་བ་ནི་འདོད་ཀྱི། ཞོ་ནི་ཞོའི་བདག་ནི་ད་ལས་སྐྱེ་
བར་མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ། དངོས་པོའི་བདག་ནི་ད་ཡོད་པ་ཡང་བདག་
ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། རང་གི་བདག་ནི་ད་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་

^༡ བསྟན་འགྱུར་ཅུ་ཤེ་ལས། དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ དབུ་མ་ལ། སྟོབ་དཔོན་སྒྲུབ་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས། ཤེས་
རབ་སྟོན་མ་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་བ། ༡༡༣༩་༡༡

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་། ༥༡ དབུ་མ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད། རྟོག་གི་འབར་བ། ༢༣༩་༢༠༡

བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་འདིས་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འགྲེལ་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་བསྟན་ན།^༡ དངོས་
པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གིས་^༢སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་
ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་འདིས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་བསྟན་
པར་འདོད་དགོས་པས། བྱེད་རང་གིས་ཁས་སྐྱེངས་པ་དང་ཡང་དངོས་
སྤྱུ་འགལ་ལོ། །

ཡང་བྱོད་གྱིས།^༣ དོན་དམ་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པའི་བྱེད་པར་ལ།
ཆོས་ཅན་དང་། ཆོས་དང་། དམ་བཅའ་དང་། གཏན་ཆེགས་དང་། དཔེ་
དང་། སྒྱུར་ངག་གི་བྱེད་པར་ལས་དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་པས་ནང་འདུ་བྱེད་
ལྟ་བུ་བྱེ་བྲག་ཆོས་ཅན་ཏུ་འཛིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་བཀག་ནས་གང་
ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་དགག་དགོས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན་
ཏུ་འཛིན་ཏེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདག་ལས་
སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་ཡང་། བསྟོན་ཏམ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུང་སྟེ། ནང་འདུ་བྱེད་ཆོས་ཅན་ཏུ་འཛིན་པ་འགོག་བྱེད་གྱི་
ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ཆད་ལྡན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐལ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༥།དབུ་མ་ན། སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེངས། བུ་རྩ་ལྷ་ལི་ཏ། ༤༥༡།༥།

^༢ ཆེག་གསལ་བུ། དེ་དག་གི་ཞེས་འབྱུང་།

^༣ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་ན། གོ་ལོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེངྒེ། ལྟ་བ་ངན་སེལ། ༤༥༥།

རང་གཉིས་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་མི་འཛིན་ཁྱད་
པར་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས།^༡ནང་གི་
སྤྱི་མཆེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྤྱི་བ་མེད་དེ། ཞེས་དང་། རྟོག་
གཤམ་ལ་འབར་བ་ལས།^༢དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་སྤྱི་སྟེ། དངོས་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིས་བྱ་བཞིན། ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ཆོས་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་འགྲེལ་པ་
ལས།^༣དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྤྱི་བ་མེད་དེ། ཞེས་པ་འདིས་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་དོན་གྱིས་དངོས།
དེས་ན་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་ཀྱིས། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྤྱི་བ་
མེད་དེ། ཞེས་པ་དང་། རྟོག་གཤམ་ལ་འབར་བ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་
ལས་མི་སྤྱི་སྟེ། ཞེས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན་
དུ་བསྟན་མ་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་འདུག། སློབ་དཔོན་གཉིས་པོ་འདིས།
ཁྱེད་ཀྱི་པ་ནི་མ་བསད། སློབ་དཔོན་གཉིས་པོ་འདི་ལ་འདི་འདྲ་རང་གི་
ཞབས་འདྲེན་མི་མཛད་པར་ཞུ། ཆོས་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་གཞན་ལྔ་
ལ་ཡང་། བརྟེན་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག་སྟེ། དགག་མི་དགོས་པར་འདུག་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༧།དབུ་མ་ཆ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ༢༡༤་༡༩།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༨།དབུ་མ་ཆ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། རྟོག་གཤམ་ལ་འབར་བ། ༢༣༧་༣།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༥༧།དབུ་མ་ཆ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་འགྲེལ་པ་བྱ་བྱ་ལྟེ། ༢༥༡་༢༡།

བས་རེ་ཞིག་བཞག །

ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས། བ་སྒྲུང་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་། རང་རྒྱུད་
ཀྱི་དམ་བཅའ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་སློན་ས་ཕྱེ་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཐལ་
འགྱུར་བས་ཀྱང་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྐྱབ་པ་དང་།
རིགས་སད་པའི་ལུས་ངག་གི་རྟགས་ཀྱིས་པ་རོལ་པོ་རིགས་སད་པར་
སྐྱབ་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ལུས་ངག་གི་རྟགས་ཀྱིས་པ་རོལ་པོ་ཕྱིར་
མི་ལྟོག་པར་སྐྱབ་པ་སོགས་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་
མ་སྐྱབ་སྒྲུང་དུ་བྱུབ་པའི་སློན་ས་ཆོས་ཅན་མ་སྐྱབ་སྒྲུང་དུ་བྱུབ་པའི་སྤྱིང་དུ་
ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སྐྱབ་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་
མི་འཐད་དེ། གོང་གི་གཏན་ཆིགས་དེ་རྣམས་སྤྱི་གྲོལ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་
བས། ཕྱིར་གྲོལ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་ཞིག་ལ་གཏན་
ཆིགས་དེ་རྣམས་འགོད་པའི་ཆེ་ནི། གྲོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མ་སྐྱབ་
སྒྲུང་དུ་བྱུབ་པའི་ཆོས་མེད་ལ། དངོས་སྤྱི་བ་ནང་པན་ཚུན་དང་། ཐལ་
འགྱུར་བ་ནང་པན་ཚུན་དུ་གཏན་ཆིགས་དེ་རྣམས་འགོད་པའི་ཆེ་ཆོས་
ཅན་མ་སྐྱབ་སྒྲུང་དུ་བྱུབ་པ་ཡོད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་
ཆིགས་ཁས་ལེན་པར་མི་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེའི་
ཆེ་གྲོལ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་བྱུབ་ཚུལ་མ་སྐྱབ་

༡ ༢༠༠༧ལོའི་ལྷ་མོ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེམྱེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༤༡་༥།

སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐལ་འགྲུར་བས་ནི་ཆོས་ཅན་འཇམ་པའི་ཆོད་
མ་མཐའ་དག་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་ལ་ཆོད་
མར་སོང་བར་འདོད། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་འཇམ་པའི་
ཆོད་མ་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་ལ་ཆོད་
མར་སོང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཆོད་མ་གང་
ཡིན་ཡང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་ཞིག་ལ་ཆོད་མར་སོང་བར་
འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སློལ་སྤང་
བའི་དབང་གིས་རང་གི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་བཞེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་དབུ་མ་སྤང་བ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེའི་ཆེ་ཆོལ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྤང་
དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་མེད་དེ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་
སངས་རྒྱས་བས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་སྤྲི་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་རྟག་མི་
རྟག་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྤྲི་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དེ་
བཞིན་དུ། དབུ་མ་བས་དངོས་སྤྲི་བའི་ངོར་མིག་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་བདེན་པའི་སྤྲི་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་དང་། གངས་ཅན་གྱི་ངོར་བདག་
ལས་སྤྲི་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་སྤྲི་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་
ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པ་བདེན་རྒྱུ་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་
དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་སོགས་སྤྲི་ཅམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པས་ཆོལ་
བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་

བཞེས་པ་ལ། ཚིག་གསལ་ལས།¹དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་གི་ཆེ་འདིར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ཁོ་ནར་དེའི་ཉེན་ཆོས་ཅན་གྱིན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་རྟེན་པ་ནི་ཉམས་པར་གྱུར་པ་འདི་རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཉིད་དོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་²ཡིན་ནོ། །ཞེས་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དགག་པ་རྩེ་ལྟར་མཛད་ན། བོང་གི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེན་གྱིས་བཤད་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འཐད་ན། མིག་སོགས་དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་རང་ཉིད་ལ་གནས་ལུགས་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་སོང་བའི་རྟེན་དོན་དང་། གངས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རང་ཉིད་ལ་ཐ་སྙད་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་སོང་བའི་ཡུལ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་འབྲེན་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མིག་སོགས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་རང་ཉིད་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མར་སོང་བའི་ཡུལ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟེ་གནས་ལུགས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་རང་ཉིད་ལ་གནས་ལུགས་འཇལ་བའི་ཆད་མར་སོང་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། 60 དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཚིག་གསལ། 3774།

2 ག་742་བ་6་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན། 5744་བ་4་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན། 5777་པ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན། དབུ་མ་ཚིག་གསལ། 3774་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

བའི་ཡུལ་གཉིས་ཐ་དད་བ་སྟེ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས།^༡ རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ནི་རང་དབང་ཡིན་ལ། རང་དབང་
གི་དོན་ནི་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གཞི་མེད་ཀྱི་སྒྲ་བའི་སྒོ་ནས་
གདུལ་བྱ་བསྒྲ་བར་མ་བྱེད་ཅིག །ཅེས་བྲིས་པ་ནི། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་
སོགས་དབྱུ་མ་བ་ཆེན་པོ་ནམས་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་
སྒོན་མེ་ལས།^༢ རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁོ་ན་ཁ་ན་མ་བོ་བ་མེད་པ།
ཞེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་དབང་ལ་གསུངས་པའི་འགྲེལ་བ་མང་དུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་གིས་ཐལ་རང་གི་བྱེད་པར་གྱི་རང་ལུགས་འཛིག་པ་
ན།^༣ གཉིས་པ་ལ་གཞི་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུ་བྱེད་པར་ཅན་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལ་ཐ་སྟོད་དུ་གཞན་སྦྱེ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། འདུས་བྱས་
དང་མི་བསྒྲ་བའི་གཞི་མ་སྒྲུབ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་ལེན་པ་དང་། ཆོད་
མའི་མཚན་ཉིད་མི་བསྒྲ་བའི་ཤེས་པར་མི་འདོད་པ་དང་འདོད་པ་དང་།
ཆོད་མ་ལ་མཛོན་རྗེས་གཉིས་དང་དེའི་སྟེང་དུ་དཔེ་ཉིར་འཇལ་དང་ལུང་
གི་ཆོད་མ་སྟེ་བཞིར་གངས་ངེས་པ་དང་། མཛོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་

༡ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་པོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེལྟེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༤༢་༡༢།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར། ༥༢།དབྱུ་མ་ཆོ། མཐོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད། ཤེས་རབ་སྒོན་མ། ༡༡༩༠་༥།

༣ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་པོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེལྟེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༤༩་༥།

༤ ག་༡༩་ན་༤་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། ༡༡་༤༠་ན་༤་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། ༥་༢༡་༥་ཁས་མི་ལེན་པ་
དང་། ཞེས་འབྱུང་ཡང་། ལེན་པ་དང་། ཞེས་པ་ཆོད་དམ་བཟླ། །

ངེས་པར་འདོད་པའི་བྱད་པར་དང་། ཡང་ལོག་གི་བྱད་པར་ཡུལ་ཡུལ་
ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱེད་པ་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་མི་འབྱེད་པའི་བྱད་
པར་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ། ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པར་འདོད་པ་དང་། མ་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་བྱད་པར་དང་།
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་སྤང་མེད་དང་། སྤང་བཅས་སུ་འདོད་པའི་
བྱད་པར་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་གྱི་མཉམ་རྗེས་ཐ་དད་
མེད་པར་འདོད་པ་དང་། ཡོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཏེ་བྱང་དུ་སྦྱར་བ་
དེ་དག་གིས་དང་པོ་རྣམས་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། གྱི་མ་རྣམས་ནི་རང་
རྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གྲིས་འདུག་པ། འདི་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཀག་ན།
རང་རྒྱུད་པས་འདུས་བྱས་དང་མི་བསྐྱུ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་ཁས་མི་ལེན་ཏེ།
རང་རྒྱུད་པས་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་རྩོན་པ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་
བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཞེ་ལས།^༡འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་བའི་
ཆོས། །ངེས་ན་དེ་དག་རྩོན་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ཞེས་རབ་སྒྲོན་
མེད།^༢ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ། འདུས་བྱས་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་བརྩུན་པ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་སོ། །དགེ་སློང་དག །འདི་ལྟ་སྟེ། མི་བསྐྱུ་
བའི་ཆོས་ཟུངས་ལས་འདས་པ་དེ་ནི་བདེན་པའི་མཆོག་གོ། །འདུས་བྱས་

^༡ བསྐྱུན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ནི་ མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱུག་ ཅ་བ་ཞེས་རབ། ༡༩༦།

^༢ བསྐྱུན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆོ། སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྗན་འབྱེད། ཞེས་རབ་སྒྲོན་མ། ༡༡༩༦༥།

དེ་ནི་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན། དེ་ནི་རབ་རྩ་འཛིག་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་། རབ་འབྱོར། ཇི་
ཅམ་དུ་འདུས་བྱས་པ་དེ་ཅམ་དུ་བརྒྱན་ལ། ཇི་ཅམ་དུ་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་
ཅམ་དུ་མི་བརྒྱན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཕྱོགས་གཉིས་
ཀ་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་བའི་
ཆོས་འདིས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ནི་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་གཉིས་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་
པ་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡང་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེ་འབྲ་བའི་བྱེད་པར་སྟོན་པའི་ལུང་རིགས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཡོད་ན་འདི་ལྟར་ཡོད་ཅེས་སྟོས་ཤིག །

གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་ལ་ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་
ངེས་པར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐལ་
འགྱུར་བས་ཀྱང་ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བས་དཔེ་ཉིར་འཇལ་དང་། ལུང་གི་ཆད་མ་གཉིས་
རྗེས་དཔག་རྩ་འདུ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བས་ལྷལ་ལྷལ་
ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ལོག་གི་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཐལ་
འགྱུར་བས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མི་བཞེད་

པའི་ཕྱིར།¹ འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལ་བདེན་ཡིན། ཞེས་ཉིད་ཆོག་སྟོས་པ་དགོས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་ལ་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། རྟོགས་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་
བྱད་པར་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་ས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཉན་རང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་བྱད་པར་མེད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་
རྟོགས་པའི་ཉན་རང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེགས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་སྣང་བ། ཉི་སྣང་གཉིས་ཀ་ལས་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་བྱད་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་འཇུག་པ་
མེད་པར་རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་
བྱུབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་ཡོད་
པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་ལ་འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་སྣང་མེད་དང་། སྣང་བཅས་སུ་འདོད་པའི་བྱད་པར་ཡང་མི་འཐད་
པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་ཀུན་རྫོབ་སྣང་བར་མི་
བཞེད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པས་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཉམ་རྗེས་འགལ་བར་
འདོད་པའི་ཕྱིར།

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༩༡ དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་འཇུག་པ། ༥༩༥-༥༩༥

གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་གྲ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ས་བོན་ཐ་དད་
པ་ལས་ལྷ་གྲའི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་ཐ་དད་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་
གངས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་དད་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། གཞན་ཡང་། ཐ་དད་ཡོད་པར་ཐལ།¹ ལྷ་ཅན་
རྣམས་དེར་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཡོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་
ལས།² ལྷ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་ཟུམ་གྱི་སྐད་ཅིག་རྣམས་ལ་ལྷ་ཅན་ཞེས་
བརྗོད་དོ། །དེ་དག་ཕན་ཚུན་ཏེ་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཐ་དད་ཅིང་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་དང་ལྷ་གྲ་གཉིས་དུས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །³ ལྷ་གྲ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཁྱོད་རང་གི་⁴ དུས་ཐ་
དད་ལ་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་གཞན་སྐྱེ་དགག། །དུས་མཉམ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་
མེད་པས་གཞན་སྐྱེ་དགག་པའོ། །

དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགག་པ་དངོས་དང་། ཅོད་པ་སྤྱང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ལྷ་གྲ་ས་བོན་སོགས་སོ་ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་དང་དངོས་སྤྱང་འགལ་
འོ། །ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། “དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༣་ཉ།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༥༥་ཉ་༣།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤་༣་ཉ།

⁴ ༡༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌླེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༠༤་ཉ།

⁵ ༡༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌླེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༤༤་ཉ།

སྐབས་སུ། ཆོས་ཅན་གྲོལ་ཕྱིར་གྲོལ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་བར་འདོད་པ་མི་
འཐད་དེ། ཆོས་ཅན་དེའི་གནས་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པའི་སྒོ་དོར་ཆོས་ཅན་དེ་
ཉིད་བྱུང་ན་བདེན་བྱུང་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་ཐལ་འབྱུང་བའི་
རིགས་པའི་གཙོ་པོར་སྤང་ཞིང་། གཞན་ཡང་། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་རྩིས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟླགས་གཞན་
ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་
མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་མི་རིགས་ཏེ།
རིགས་ན་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་ཆད་མས་བྱུང་བའི་སྤྱིང་དུ་དགག་ཆོས་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བཀག་ནས། བྱད་པར་གྱི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་
སྐྱབ་དགོས་པ་ལས། ཆོས་ཅན་ཆད་མས་མ་བྱུང་བའི་སྤྱིང་དུ་རང་བཞིན་
ཡོད་པ་ལས་ཟླགས་གཞན་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་ཁས་མ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་གཉིས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
གྲིས་འདུག་པ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་
པོ་མ་བྱུང་བར་ཐལ། དེའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཅན་གྲོལ་ཕྱིར་གྲོལ་གཉིས་ལ་
མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྐྱབ་
པའི་ཆེ་བྱུང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
དང་གྲོལ་ཕྱིར་གྲོལ་ན་མས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་
ན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་

བར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དཔྱོད་
པའི་སྐབས་སུ་ཡོད་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་བར་ཐལ། དངོས་
པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བར་སྐབས་པའི་སྐབས་སུ་མ་གྲུབ་ན་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
མེད་དཔྱོད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་མེད་བར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བར་སྐབས་པའི་སྐབས་
སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཁས་ལེན་རིགས་བར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་
གཏན་ཆིགས་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། གོང་གི་བསལ་བ་དེར་
ཐལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་བར་སྐབས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤང་བ་རང་བཞིན་མེད་བར་སྐབས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
གཏན་ཆིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །སྤང་བ་བདག་མེད་ཏུ་བསྐྱབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་དེ།
དབུ་མ་བ་ཡིན་ན་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་བར་བྱ་བ་རིགས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། འོགས་གཞན་ཁས་སྒྲངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དབུ་
མའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡང་ཡིན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་པའི་
ངག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཏུ་མའི་ཆོགས་

གྱི་གནས་སྤྱོད་གས་ཏེ། ཞེས་དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་
རིགས་པར་གསུངས་པ་ལ། དེ་ལྟར་གསུང་བ་པོ་རང་ཡང་རང་རྒྱུད་ཁས་
ལེན་ནོ། །ཞེས་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཁྱོད་གྱིས་སྟོགས་གཞན་ཁས་སྦངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
དོན་ལ། ཆོས་ཅན་ཆད་མས་བྱུང་པའི་སྤྱིང་དུ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལས་
སྟོགས་གཞན་ཁྱོད་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་ཁས་མ་སྦངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་མཁས་པའི་བཞད་གད་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དབུ་མ་
པས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་འདོད་དགོས་པ་དང་། ཆོས་ཅན་ཆད་མས་
བྱུང་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་འགྱུར་བས་ཁྱོད་རང་
གིས། དབུ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་པར་ཁས་སྦངས་པ་དང་དངོས་སྤྱོད་
འགལ་བའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱོད་གྱིས། དམ་བཅའ་མེད་པ་དང་། གཏན་ཆོགས་མེད་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷ་སྐྱབ་གྱིས། གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅའ་འགའ་
ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྟོན་དེ་ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། །ང་ནི་
སྟོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། འཕགས་པ་ལྷས། ཡོད་དང་མེད་
དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །གང་ལ་སྟོགས་ནི་ཡོད་མིན་ལ། །དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་
པོ་ནའང་། །ལྷན་ཀ་བརྗོད་པར་བྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་

ལ། དེར་སང་གི་དབུ་མ་པ་དག་བདེན་གྲུབ་གྱི་ཕྱོགས་དམ་བཅས་པ་མེད་
པས་སྟོན་མེད་ཅེས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཡོད་མེད་
སོགས་གྱི་མཐའ་གསུམ་ཀ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གྲིས་
པ་ནི། རང་ཉིད་སྤྲ་འབེབས་¹ པར་བྱེད་པའི་བཤད་པར་སྤང་སྟེ། དམ་
བཅའ་ཡོད་པར་ཐལ། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གྱི་ཆོགས་བཅད་
དེས་མཐའ་བཞིའི་སྟེ་བ་བཀག་པའི་དམ་བཅའ་སྟོན་པར་སྟོབ་དཔོན་ཆེ་
བས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཏྲགས་གསལ་གཉིས་ཀ་ཁྱོད་རང་
གི་དཀའ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ཟིན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན།

གཞན་ཡང་། དམ་བཅའ་ཡོད་པར་ཐལ། མཐའ་བཞིའི་སྟེ་བ་རེ་
རེ་བཞིན་བཀག་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ²དེ་ཉིད་དེ་ལས་
འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག །ཅེས་སོགས་གྱི་རང་འགྲེལ་
ལས། ³དམ་བཅའ་བཞི་པོ་དེ་རྗེས་སུ་བཙོན་ནས། དེ་ཉིད་རིགས་པས་
བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་མེད་
ཅེས་པ་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞེ་ན་ཡང་ཁྱོད་ལ་འགལ་
ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ཡོད་པའང་མིན། མེད་
པའང་མིན། ཞེས་སོགས་ཁས་ལྷངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་

¹ ག་ཏ་ལ་བ་ལ་རང་ཉིད་སྤྲ་འབེབ་པར་བྱེད། ཏ་ཏ་ལ་བ་ལ་རང་ཉིད་སྤྲ་འབེབ་པར་བྱེད། ད་པ་ལ་བ་ལ་རང་
ཉིད་སྤྲ་འབེབ་པར་བྱེད།

² བསྐྱན་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༦༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༤༦ན་ལ།

³ བསྐྱན་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༦༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༦༦ལ་ཏ་ལ།

‘ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་གནས་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་ཁས་
ལེན་དགོས་པས་དབྱད་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེས་པའི་ལན་ནི། ཆོས་
ཅན་དེ་ཉིད་ཁས་མ་སྤངས་པས་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་བྱལ་པའི་སྤྱིང་དུ།
བྱད་པར་གྱི་ཆོས་དམ་བཅའ་བའི་རང་རྒྱད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་ཅེས་པ་ལ་
འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གྲིས་འདུག་པ་མི་འཐད་དེ། བྱོད་ཀྱི་ལུགས་
ལ་གནས་ལུགས་ལ་དཔྱད་པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་བྱལ་པའི་སྤྱིང་དུ་
བྱད་པར་གྱི་ཆོས་དམ་བཅའ་བའི་རང་རྒྱད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཡང་ཡོད་མིན་
མེད་མིན་དུ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལན་ཅི་སྟེ། ཡང་བྱོད་ཀྱིས། ‘ཁ་ཅིག་
འདིས་ནི་སྟུ་གུ་ལྟ་བུ་ཞེས་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡང་བྱེན་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པ་དང་།
དོན་དམ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པར་སྟོན་གྱི། ཞེས་སྒྲིག་ཆེན་གྱི་
ལུགས་བརྗོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ནི། ‘སྟུ་གུའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀྱན་རྫོབ་
ཀྱི་ངོ་བོ་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་དམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་
ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གྲིས་པ་ནི་རང་གི་ཁས་སྤངས་དང་།
ལུང་རིགས་དང་འགལ་བའི་ལུང་པོར་འདུག་སྟེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཡོད་པར་བྱོད་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་སྤངས། ལུང་རིགས་ཀྱིས་ཀྱང་འབྲུབ་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། བྱོད་རང་གི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། ‘སངས་རྒྱུས་

༡ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༠༩་༡༠༡

༢ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༡༣་༡༡

༣ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༡༣་༡༦༡

༤ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༡༣་༡༠༡

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གནས་ལུགས་
བསྟན་པའི་ཆེ། དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་གཉིས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་བྲིས་¹པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་
བྱུང་སྟེ། ²དངོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འདྲིན་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་འགྲེལ་
པ་ལས། ³དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཉིས་ཉི་བར་བསྟན་ཏེ།
འདི་ལྟར། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཡང་དག་
པར་གཟིགས་པ་ན་མས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་བདག་
གིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་རིགས་འཐད་
པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ⁴སྤྱ་གུ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མིང་
གིས་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་ཐ་སྙད་དུ་རྟེན་པར་ཐལ། སྤྱ་གུའི་ངོ་
བོ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་
པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ⁵སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་

¹ ག་ཀྱེན་བ་ཀྱེན་ཏེ། ྱེན་ལ་བ་མ་བསྟན་ཏོ། །ད་མ་མ་མ་བསྟན་ཏོ། །

² ག་ཀྱེན་བ་ཀྱེན་ཏེ། ྱེན་ལ་བ་མ་བསྟན་ཏོ། །ད་མ་མ་མ་བསྟན་ཏོ། །

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༦༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༦༥༥

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༦༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༦༥༥༥

⁵ ༥༠༠༥ལོའི་ལྷན་པར་ལ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེའུ། ལྷ་བ་རན་སེལ། ༡༡༥༥

⁶ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༦༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༦༥༥༥

ནམས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་དང་སྤྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ནམས་པ་གཉིས་ཉེ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་
སྤྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ནམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་
དམ་པ་འདི་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་འདི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་
ཀྱིས།^༡རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པར་སྦྱབ་པ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་
ཁྱད་པར་སྦྱོར་དགོས་པར་ཐལ། བདེན་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་རང་རང་གིས་
ངོ་བོས་མི་སྟོང་པ་འདི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསལ་ཁས་སྒྲངས་ཞེས་བྲིས་འདུག་པ།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་འདི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ལ་བྱེད་པ་
ནི། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་དགོས་པར་འདོད་ལ། ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རང་གི་ངོས་ནས་མ་བྱུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་
ནི། ཏྲགས་མ་བྱུབ་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པར་^༢ ཏྲགས་གསལ་ཡང་ཁས་སྒྲངས་
པ་མེད་དོ། །

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་^༣འདིར་ཕྱི་མ་དག །ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པ་འདི་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་རང་རྒྱུད་པ་འདི་ལུགས་ཡིན་གྱི། ཐལ་འབྱུར་བས་
ནི་འཛིག་ཉེན་ཉིད་སྟོས་བདེན་པ་འདི་ཀུན་རྫོབ་དང་། འཛིག་ཉེན་ཉིད་ལོག་
པ་འདི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་ཁས་ལེན་ཅིང་། སྤྲ་མ་ཁས་མི་ལེན། ཡང་དག་ཡིན་ན་

༡ ༡༠༠༤ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༡༥་ཤ།

༢ ག་༡༩༣ན་མེབས་པས། ༡༡༩༥ན་མེབས་པས། ད་༡༣༥་ལེམས་པས།

༣ ༡༠༠༤ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༡༦་ཤ།

ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྤྲོད། །འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་བདེན་
པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་སོ། །

ཆེ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་^༡ ལུལ་རྩུན་པ་ལ་འཛིག་ཏེན་པའི་ཤེས་ངོ་ཉིད་
ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་པ་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པས། སྤྱིར་ཀུན་
རྫོབ་ལ་ཡང་དག་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་མི་འབྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དེ་འབྲེལ་བྱུང་པར་གསུང་རབ་ཆད་ལྡན་
གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱོད་ཀྱིས། ^༢མདོར་ན་ལོག་པའི་
ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་
བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་བསྟན་མི་རུས། །ཞེས་དང་། ཐ་སྙད་བདེན་
པ་ཐམས་སུ་གྱུར་པ་དང་། །ཞེས་དང་། འཛིག་ཏེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
དང་། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཐ་སྙད་བདེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་གསུང་རབ་
ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདྲ་^༣ བར་གསུངས་པའི་ཡ་
གུལ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྣམས་
ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཐམས་

^༡ ག་ཀུལ་ན་ན་ཅ་ཆེ་བའི་ཞབས་ཀྱི། ཏ་ཀུལ་ན་ལ་ཆེ་བའི་ཞབས་ཀྱི། ད་མ་ན་པ་ཆེ་བའི་ཞབས་ཀྱི།

^༢ ག་ཀུལ་ན་ན་ཅ་ཆེ་བའི་ཞབས་ཀྱི། ཏ་ཀུལ་ན་ལ་ཆེ་བའི་ཞབས་ཀྱི། ད་མ་ན་པ་ཆེ་བའི་ཞབས་ཀྱི།

^༣ ག་ཀུལ་ན་བ་ཀ་འདྲ། ཏ་ཀུལ་བ་མ་འདྲ། ད་མ་ན་ལ་ཀུལ་འདྲ།

སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་^༡ གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་པས་
མ་བྱུང་ཅིང་། ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་པས་བྱུང་ཅེས་སོགས་འཕགས་པ་
ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་དང་འགལ་བའི་རང་བཟོ་མང་དུ་བྱིས་པའི་མཐར།
དབུ་མའི་གཞུང་གི་མགོ་མཐུག་བསྐྱེགས་ན་འདི་ལས་གཞན་དུ་སྐྱས་
ཐབས་ཨི་འདུག་ལེགས་པར་དཔྱོད་ཅིག །ཅེས་བྱིས་འདུག་པ། དབུ་མའི་
གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་ལོ་བྱས་པས་གཞུང་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབའ་
ཞིག་ཏུ་སྐྱས་ཤིང་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྐྱ་བའི་ཐབས་མ་རྟེན་པ་དེ་^༢ ། ཐུབ་
དབང་གཉིས་པ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དབལ་ལ་མ་གྲུས་ཤིང་ཞེ་སྤང་བས་
ལན་འདུག་པས་བཤགས་བསྐྱམས་ལ་འབད་མཛོད། གོང་གི་དམ་བཅའ་
རྣམས་ལ་སྒྲིན་བཛོད་ན། ལོག་པའི་གུན་རྫོབ་ཡིན་ན་མེད་པས་བྱུང་བར་
ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བདེན་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། ལོག་ཤེས་ཡིན་ན་མེད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱབ་བ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། གུན་འབྱུང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་བཞི་
མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དཀོན་མཆོག་^༣ གསུམ་མེད་པར་ཐལ།

^༡ ༡༠༠༤ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་ཤོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༡༩་པ།

^༢ ག་༡༤༣་བ་༤་མ་རྟེན་པ་ནི། ༡༧༤༥་བ་༥་མ་རྟེན་པ་དེ། ༡༧༥༠་མ་རྟེན་པ་དེ།

^༣ ག་༡༤༣་བ་༤་དཀོན་ཅན། ༡༧༤༥་ན་༡་དཀོན་ཅན། ༡༧༥༡་དཀོན་ཅན།

འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དབང་ཤེས་འཁྲུམ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
བདེན་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། གུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། རོན་
དམ་ཀྱི་བདེན་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་འཛིག་
པའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ཏུ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། གོང་
གི་རྟགས་བྱབ་སྟེ། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་
ཡང་། ལོག་པའི་གུན་རྫོབ་ཡིན་ན་གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ།
གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུ་སྟེགས་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་རྟག་པོ་དངོས་ཀྱི་བདག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། འབྲུག་པ་ལས། དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་
ཡོད་མིན་ཞིང་། འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུ་འང་མི་རིགས་ལ། འདི་ནི་གུན་
རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་མི་འདོད། ཁེས་དང་། མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱེད་
ལུ་སྟེགས་ཅན། རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་བཏགས་པ་དང་། ལྷ་
མ་སྟེག་ལྷ་སྟེགས་ལ་བཏགས་པ་གང་། དེ་དག་འཛིག་རྟེན་ལས་གྲང་
ཡོད་མིན་ཉིད། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་

༡ ག་༡༩༤་ན་མ་རྟགས་དངོས། ༡་༡༩༥་ན་མ་རྟགས་དངོས། ༥་༡༩༦་ན་མ་རྟགས་དངོས།

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༩༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་ལྷགས་ལ། དབྱ་མ་འཇུག་ལ། ༥༥༥༧༥།

༩ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༩༥༧༩།

༤ ག་ ༡༩༤ ཅ་ ༣ གཉིད་ གྱིས། ༥ ག་ ༡༩༥ ཅ་ ༥ གཉིད་ གྱིས། ༦ ག་ ༣༤༣ ཅ་ ༣ གཉིས་ གྱིས།

༥ ག་ ༡༩༧ ན་ ༧ རྒྱ་མ་མིག་རྒྱ། ༡༡༩༨ ན་ ༥ རྒྱ་མ་མིག་རྒྱ། ༥༣༧༣ ག་ ༥ རྒྱ་མ་མིག་རྒྱ།

མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། ལོག་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་རྣམས་ལས་སྒྲོས་ནས་སྒྲོན་མཐའ་
ལས་པ་བརྗོད་རྒྱ་འདུག་ནའང་། བརྗོད་པར་སྦྲ་བ་འདུག་པས་དེ་ཅུ་
ལས་མ་གྲིས་སོ། །

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས།^༡ རྒྱུ་ཆེན་ལས། ལྟོ་འབྲུལ་པ་གཅིག་གི་དོར་ཡོད་
པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཛོག་པ་བཀག། ཁེས་གསུངས་པ་ལ། ཁྱོད་
ཀྱིས་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་བྱད་པར་མ་
བྱེ་བ་སྟེ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཐ་སྙད་བདེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམས་
དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་
གཞུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞུང་ལུགས་ཆོད་ལྟན་ཀུན་གྱིས་ཁས་
ལེན་པས་བྱད་པར་འབྱེད་ཏུ་མེད་ལ། ཁྱོད་རང་གིས་^༢ རང་བཟོའི་བྱད་
པར་བྱེ་བའི་སྒྲོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས།^༣ འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་མ་མཐའི་ས་མཆོམས་ས་
བརྒྱད་པ་ནས་འཛོག་པར་འདོད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་

༡ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༡༩་༡༥།

༢ ག་༡༩༥་བ་༡་རང་གི། ༡་༡༩༦་བ་༣་རང་གི། ༥་༡༩༧་པ་རང་གི།

༣ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༡༩་༡༥།

འདེབས་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆེ་གསུམ་དུ་བསྒྲོམས་པས་བདེན་འདྲིན་སྟོང་
རྒྱས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོས་བསྐླལ་བ་གངས་མེད་གཅིག་ལ་སོགས་པར་
བསྒྲོམས་ཀྱང་སྟོངས་མི་རྒྱས་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་
ལ་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྤང་བྱ་ལྷག་པོ་ཡང་མེད་པར་ཁས་སྤངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། དུལ་ཅན་གྱི་དོས་ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་པ་རྒྱས་པས་སྤང་
བྱ་སྟོང་བ་ལ་རྒྱས་པ་ཆེ་བར་ཁས་སྤངས་པས་འགལ་འདྲའི་སྤང་པོ་འབའ་
ཞིག་ཏུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གིས་འདུག་པ། འདི་ནི་ཁྱོད་རང་གིས་ཁྱོད་
རང་ལ་འཁོར་གསུམ་བཅོས་པ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབས་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་མ་མཐའི་ས་མཆོམས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་འཇོག་པར་འདོད་
པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་
ཐོས་ཀྱིས་བདག་མེད་ཆེ་གསུམ་བསྒྲོམས་པས་བདེན་འདྲིན་སྟོང་རྒྱས་
ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐླལ་བ་གངས་མེད་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་བསགས་
པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་ལ་སྤང་
བྱ་ལྷག་པོ་གཞན་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཐེག་
དམན་གྱི་ལམ་ལས་སྤང་བྱ་སྟོང་བ་ལ་རྒྱས་པ་ཆེ་བར་ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་

ཁས་སྒྲངས་པས་འཁོར་གསུམ། ཁྱེད་ཀྱིས་^༡བོད་ཀྱི་འཇུག་པའི་བཤད་
སྟོལ་གཅིག་ལ། དུང་སྒོ་བའི་ལུགས་འདི་ནོར་བ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་དང་མང་
ཤོས་གཅིག་ཏུ་འདུག་གོ། ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་སྒྲུས་ལ། འཕགས་ལུལ་
ལུ་སྟེགས་ལོག་ལྟ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། རྟོན་མཆོག་དམ་པ་སྟོན་གྱི་ཕུང་
པོར་མཐོང་། རྟོ་ཡི་སྟོན་ཡིན་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་མིན། མིག་སེར་ཅན་
ཀྱིས་^༢དུང་དཀར་སེར་པོར་མཐོང་། མིག་སྟོན་ཡིན་གྱི་དུང་དཀར་སེར་
པོ་མེད། རྟོན་བཤམ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལུགས་བཟང་པོ། སྤྲལ་དོག་གཉི་
ལུག་དབང་གིས་ནོར་བར་མཐོང་། ལས་ངན་བྱང་ཕྱིར་སྟོབས་བཞི་ཆང་
བ་ཡི། འབགས་བསྐམ་ཉིད་ལ་ཉག་ཏུ་འབད་བར་མཛོད།

ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས། ^༣གང་ཕྱིར་ལུ་གུ་ས་བོན་ལས་གཞན་མིན། ཞེས་པའི་
སྐབས་སུ། ^༤གཞུང་འདིས་ཐ་སྙད་རྣམ་གཞག་ལ་ཡང་འབྲས་དུས་ན་རང་
གི་རྒྱ་དེ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་བྱུབ་སྟེ།
ཡོད་ན་ཉག་པར་འགྱུར་ཞིང་མེད་ན་ཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཉག་
ཆད་སྟོང་ཚུལ་འདི་ནི་སྟུ་སྟུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀལ་བའི་ལུགས་ཐུན་མོང་

༡ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷོ་ཁ་པར་ལ། གོ་བོ་རབ་འབྲམས་པ་བསོད་ནམས་སོ་རྟེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༣༧།

༢ ག་༡༩༥༣་ན་ལེ་མིག་སེར་ཅན་གྱི་དུང་དཀར་སེར་པོར་མཐོང་། མིག་སྟོན་ཡིན་གྱིས། ༡༩༥༣་ན་
ལེ་མིག་སེར་ཅན་གྱི་དུང་དཀར་སེར་པོར་མཐོང་། མིག་སྟོན་ཡིན་གྱིས། ༡༩༥༣་ན་མིག་སེར་ཅན་གྱི་
དུང་དཀར་སེར་པོར་མཐོང་། མིག་སྟོན་ཡིན་གྱིས།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༢༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གསལ་ལ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། ༥༢༥་༡༡།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༢༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གསལ་ལ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། ༥༢༥་༡༡།

མ་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་བཀག་
པ་ལ་བྱུག་མོད། རང་རྒྱུད་པས་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱ་འབྲས་གཞན་ཉིད་དུ་ཁས་
ལེན་པའི་བྱིར་རོ། །དགེ་དགེ་གཞོན་ཐམས་ཅད་དངོས་འགལ་གཅིག་
རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པས་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་གཅོད་ལ་བྱུབ་པར་འདོད་པ་
རྣམས་ལ་ནི་སྟུ་གུའི་དུས་ན་ས་བོན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་དེ་མེད་པ་¹མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བརྗོད་ན་ཅི་སྟེ། ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། ཐ་སྙད་རྣམ་
གཞག་ལ་ཡང་འབྲས་བུས་ན་རང་གི་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡང་མིན། མེད་པ་ཡང་
མིན་ཞེས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་ས་བོན་སྟུ་གུའི་དུས་
སྟུ་མེད་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་བྱིར། ཐ་སྙད་དུ་སྟུ་གུའི་དུས་སྟུ་ས་
བོན་མེད་པའི་བྱིར། ཉགས་སྟེ།

གཞན་ཡང་། དངོས་འགལ་གཅིག་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པས་ཅིག་
ཤོས་ཡོངས་གཅོད་ལ་བྱུབ་པར་འདོད་པའི་དགེ་གནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
དང་། དགེ་གཞོན་སྟུ་སྟུ་ལ་ལ་སྒྲས་ལ་བྱས་ནས། ཁྱོད་དེ་དག་ལ་སྟོན་
གཏོང་བར་འདོད་འདུག་སྟེ། མདོ་སྙུང་པ་ལས། ²གང་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
དེ་ནི་མེད་ཅེས་བྱ། །ཞེས་ཡོད་པ་རྣམ་པར་བཅད་³པ་ལས་མེད་པར་བྱུབ་

¹ ག་ཀྱལ་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉ་ཀྱལ་བ་མེད་པར་ཡིན་པའི་བྱིར། ད་ཀྱལ་བ་མེད་པར་
ཡིན་པའི་བྱིར།

² བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟུན། 3༩-ཤེས་རབ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྙུང་བཀའ་ཀྱལ་ལ།

³ ག་ཀྱལ་བ་ཅད་བྱུང་བ། ཉ་ཀྱལ་བ་ཅད་བྱུང་བ། ད་ཀྱལ་ཅད་བྱུང་བ།

ས་དང་། ཚོད་ཆོག་ལས།^༡ རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། །རང་བཞིན་
ཉིད་དུ་རབ་བྱུང་འགྲུང། །ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རྣམས་པར་བཅད་
ན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་འགྲུང་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐ་སྙད་དུ་
སྤྱ་གྲུ་ས་བོན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་སྤྱ་འབྲས་དེ་ཉིད་
གཞན་ཡིན་པ་བཀག་པ་ཐལ་འགྲུང་བའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་
ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས།^༢ སྤྱ་གྲུའི་དུས་ན་ས་བོན་རྒྱན་ཆད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱ་གྲུ་ས་བོན་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཏྲགས་
དེ་གཞུང་གི་ཚུགས་སྤྲ་བས་ནི་ཁས་མི་ལེན་པས་ཁྱོད་རང་གིས་ཆད་
བྱུང་ཏུ་བཀོད་པ་དངོས་འགལ་ལོ། །

དེས་ན་དངོས་འགལ་ཁས་སྦྱངས་ནས་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པར་
བྱེད་ཅིང་། ཏུ་ཤང་གི་རང་གི་ལུགས་བཟུང་སྟེ་ཏྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལ་
གནས་པ་སྤྱ་སྤྱུང་ལུགས་ཀྱི་ཏྲག་ཆད་སྟོང་ཚུལ་སྤྲ་ཞིང་། དབུ་མ་སྦྱང་
བ་ལས།^༣ བན་ཚུན་སྦྱངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་བདག་
ནི་ཅིག་ཤོས། དགག་པ་གཞན་བསྤྱུང་བ་མེད་ན་མེད་པ་མིན་པའི་བྱིར།
གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཚུགས་སྤྲ་གཏོགས་པ་ཡང་རིགས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱུང་། ཚོད་ཆོག་། ༥༦་༡༤།

^༢ ༡༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེངྒེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༣༢་༡༣།

^༣ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༣། དབུ་མ་མ། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟིང་མོ། དབུ་མ་སྦྱང་བ། ༡༣༥་

དང་།^༡གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་གང་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་ན་མེད་
པ་དེ་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
སོགས་དབུ་ཆད་ཀྱི་གཞུང་ཆད་ལྡན་དག་ལས་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་
པའི་དངོས་འགའ་གཅིག་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་ན་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་
གཙོད་ལ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་ལ་རྟག་ཆད་སྟོང་མི་བྱས་སོ་ཞེས་སྒྲས་
པ་ནི། རྩེ་བཅུན་ས་སྐྱ་བརྩེ་ཏས།^༢སྤྱེའུ་གན་རྣམས་ཀྱིས་མི་བཟུང་
ནས། །མཇུག་མ་མེད་ཅེས་བཞད་གད་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར་དུ་སོང་འདུག་
པས་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས།^༣གལ་ཏེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་བརྟེན་གྱུར་ན། །ཞེས་
པའི་སྐབས་སུ་རྟེན་ཆེན་འགོག་པ་ན། །གཟུགས་དང་ཚོར་བ་སོགས་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་དང་། རང་གི་རོ་བོ་དང་རང་བཞིན་ཁས་སྤངས་པ་ཅུ་
ཀྱིས་དེ་དག་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་སོགས་ཁས་ལེན་མི་དགོས་
ན། །འདིའི་ཕྱོགས་སྔས་དེ་དག་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན། དགོས་
ན་ཁྱོད་རང་གིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་རོ་བོ་
ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་འགའ་མི་འགའ་སོམས་ཤིག །ཅེས་བྲིས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩། དབུ་མ་ས། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེ་པོ། དབུ་མ་སྤྲང་བ། ༡༩༥༥་༡༧།

^༢ མེས་པའི་བྱལ་བཞག། ༡༥། ས་བཤ་གྱི་གསུང་འབུམ་མེད་དང་པོ། ས་བཤ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན།
ལེགས་བཞད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར། ༣༠༧་༡།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༩། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༥་༡༧།

^༤ ༣༠༧་འེའི་ལྷན་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༣༠་༡༣།

འདུག་པ་གོང་ལོག་ཀྱན་ཏུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སོ་
 ཡོད་པ་ལ་དགག་པ་མང་དུ་བྱས་འདུག་པས་འདི་རྣམས་སྟོགས་ཅིག་ཏུ་
 བཀག་ན། ཁྱོད་གྱིས་གཞན་ལ་འཕངས་པའི་ཐལ་འབྱུང་པལ་ཆེ་བ་ཁྱོད་
 རང་ལ་ལོག་པ་ཡོད་པས། གཟུགས་སྤྲུལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་
 ཐལ། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོབ་དཔོན་
 འཕགས་པ་སྤྲུ་སྤྲུབ་གྱིས་དབུ་མ་རྩ་བའི་གཞུང་བརྩམས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གང་གིས་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར། ཞེས་པའི་འབྲེལ་པ་བརྒྱ་ལྷ་ལི་ཏ་
 ལས། རྟེན་དག་ལ་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་རབ་ཏུ་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རིགས་པ་དང་། ལུང་སྟོན་དུ་བཏང་བ་འདི་
 བརྩམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། འདུས་བྱས་
 ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། མ་མཛད་དེ་ཕྱིར་འདུས་
 བྱས་ལ། སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་སྟངས་
 རྟེ། ཞེས་འདུས་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ནི་གཞན་གྱིས་
 བྱས་པ་དང་བཅོས་པ་མིན་ཞིང་། རྟེན་དག་གི་གཤིས་ལུགས་ཡིན་པས་དེ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་གྱི་མགོན་པོ་སྤྲུ་སྤྲུབ་རྩ་བ་ཞེས་རབ། ༣་༣།
 ༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་སྤྲུངས། བརྒྱ་ལྷ་ལི་ཏ། ༡༡༠༡༡།
 ༣ ག་༡༤༦་བ་༡་སྟོབ་དཔོན་གྱི། ༡༡༤༡་བ་༡་སྟོབ་དཔོན་གྱི། ༡༡༤༡་བ་༡་སྟོབ་དཔོན་གྱི།
 ༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠། དབུ་མ་གྱི་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བཟགས་མ། དབུ་མ་འདུག་མ། ༥༥༡༡༣།
 ༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠། དབུ་མ་གྱི་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བཟགས་མ། དབུ་མ་འདུག་མ། ༥༥༡༡༤།

དག་པོ་མེ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་དང་། ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདི་ཉིད་
ལས།¹གང་སྤྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཏེ། །ཡིན་སྤྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་
སྟོང་། །ཞེས་དང་།²གང་སྤྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེས་³། །ཡིན་སྤྱིར་
གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་། །ཞེས་དང་། ཅ་ཤེ་ལས།⁴རང་བཞིན་
རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་ནི། །འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རང་
འགྲེལ་ལས།⁵སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་མཛད་
པ་རྣམས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་⁶ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་
ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཡང་རུང་། མ་བྱང་ཡང་རུང་། ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཆོས་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཕྲུག་པ། ༥༤ན་3།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཕྲུག་པ། ༥༤ན་6།

³ ག་1༩²ན་7་རང་བཞིན་དེས། 5་1༩༩ན་3་རང་བཞིན་དེས། 5་3༥༩་5་རང་བཞིན་དེས། ཞེས་
གསལ་ཡང་། རང་འགྲེལ་དུ་རང་བཞིན་དེ། ཞེས་གསལ།

⁴ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥²། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱལ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། 30་7༩།

⁵ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཕྲུག་པའི་རང་འགྲེལ། 43²་77།

⁶ ག་1༩²ན་3་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་གྱིས། 5་1༩༩ན་3་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་གྱིས། 5་3༥༩་77་སྟོབ་
དཔོན་གྱི་ཞལ་གྱིས།

ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་དོ། །ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞིག་མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མིག་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། །རང་བཞིན་འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གྱི་གཞན་ཡང་། རོན་འདི་ཁས་ལེན་དུ་གཞུག་པར་རུས་པས་རང་བཞིན་འདི་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་གྱིས་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཁས་ལེན་ན། དེ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་བྲིས་པ་འདི་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་གྱིས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྟོབ་སྟེ། གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་གྱིས་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མེད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཆོག་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༢༠༥བུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༡༩༩༥།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༡༩༩༧༠། སྟོབ་དཔོན་གྱིས།

༣ ག༡༩༥་ན་པ་མ་ཟད་གྱིས་གཞན་ཡང་། ༥༡༩༥་ན་པ་མ་ཟད་གྱིས་གཞན་ཡང་། ༥༡༩༥་མ་ཟད་གྱིས་གཞན་ཡང་།

༤ ༢༠༠༩ལོའི་ལྷོ་ཕྱོད་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༠༡་ན།

གསལ་ལས།¹ རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་² གྱུར་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །ཅི་མེད་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ལྟ་བུར་
གྱུར་པ་དེ་ཡོད་དམ་ཞེན་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཡང་མིན་ལ་མེད་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
སྒྲག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྒྲོ་བཏགས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་མེ་མེད་རང་བཞིན་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ཁྱོད་གྱི་ལུགས་དེ་བསྟན་བཅོས་གྱི་
དོན་མ་རིག་པའི་ལུགས་ཡིན་པ་དང་། མིག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་ལས། དང་པོ་
ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་
བོས་ཀྱང་རྟོགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
དུ་ཆངས་སྐྱོད་དོན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། རང་བཞིན་དེ་ཉིད་རང་
བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས།³ གྱེ་མ་མ་ལ་གང་
ཟག་གིས་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་ཅིང་སྒྲོ་བུར་དུ་བཅོས་མ་མ་
ཡིན་པ་དང་། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་འདོད་པ་ཁྱོད་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠།དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༢༡༤་༡༩།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མན། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༢༡༤་༡༩། མ་གྱུར་པ།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འབྲུག་པའི་རང་
འབྲེལ། ༡༩༩་༡༥།

ནི་པན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་བརྗོད་པ་ཞིག་གོ། །བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་
གྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་རིག་པ་ཞིག་སྟེ། འདིའི་དགོངས་པ་
ནི་གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱི་བོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་དེ་
རྣམས་ཀྱི་^༡རང་བཞིན་ཡིན་ན་ནི། རང་བཞིན་དེ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བས་
ཀྱང་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ན། གང་གི་
བྱིར་འདི་ཉིད་རང་བཞིན་མིན་པ་དེའི་བྱིར་དེ་བཟླ་བའི་དོན་ཏུ་ཆངས་པར་
སྤྱོད་པ་དོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་བདག་གིས་ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པ་ལ་བཟློས་ནས་བཅོས་མ་མིན་པ་དང་གཞན་ལ་མི་ཟློས་པ་ཉིད་
ཏུ་བརྗོད་རོ། །གང་ཞིག་བྱིས་པའི་སྤྱི་བོ་བཟླ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
ནི་རང་བཞིན་^༢མིན་པར་རིགས་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་དམ་པ་དངོས་པོ་
མ་ཡིན་ཁོང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་^༣ཞི་བ་
ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་གྱིས། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་ན་རང་གི་མཆན་
ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་དགོས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་ཅིང་། མཆན་ཉིད་དང་མཆན་གཞི་རྣམས་

༡ ག་༡༩༥་བ་༤་དེ་རྣམས་ཀྱིས། ༡༩༠༠ན་༡་དེ་རྣམས་ཀྱིས། ༡༩༤༤་དེ་རྣམས་ཀྱིས།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མཐུ། རང་བཞིན་ཏུ་རིགས་ལ་ཞེས་གསལ།

༣ ག་༡༩༤་ན་༣་རང་བཞིན་གྱི་ཞི་བ། ༡༩༠༠ན་༤་རང་བཞིན་གྱི་ཞི་བ། ༡༩༤༤་རང་བཞིན་གྱི་ཞི་བ།

ཀྲང་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཚིག་གསལ་
ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས།¹དེའི་ཕྱིར་ངས་གལ་ཏེ་མཆན་
གཞིའམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་དམ་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྲང་རུང་སྟེ། འཛིག་
ཉེན་ན་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་དང་།²དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་འཛིག་ཉེན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ན་ནི་
དེའི་ཆེ་མཆན་ཉིད་བཞིན་དུ་མཆན་གཞི་ཡང་གདོན་མི་བྱ་བར་འགྱུར་
བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། འོན་ཏེ་དོན་དམ་
པ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཆེ་མཆན་གཞི་མེད་པས་མཆན་ཉིད་གཉིས་ཀྲང་མེད་
པས་མཆན་མ་གཉིས་སུ་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་གྱི་སྤར་གྱི་དམ་བཅའ་དེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་
ཆོད་ལྟན་རྣམས་དང་འགལ་བར་མ་བཟད་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཁྱོད་རང་གི་
ཁས་སྦྱངས་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་གིས་³ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་འཆད་པའི་ཆོ།⁴འཛིག་ཉེན་ཆོད་མ་དགག་ཕྱིར་འཛིག་ཉེན་རྣམ་
དབྱེ་བསྟན། ཞེས་སོགས་ས་བཅད་གསུམ་བྱས་ནས། དང་པོ་ལ་གཉིས་
ཏེ་མཆན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། མཆན་ཉིད་སོ་སོར་བཤད་ཅེས་བདེན་གཉིས་

¹ ཐ་སྙད་འགྱུར་དཔེ་བསྟན། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་ཚིག་གསལ། ༤༠།

² ཐ་སྙད་འགྱུར་དཔེ་བསྟན། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་ཚིག་གསལ། ༥༥།

³ ག་༡༩༤་བ་༡༡ཁྱོད་རང་གི། ༡༥༠༠་བ་༣ཁྱོད་རང་གི། ༥༥༤༠༡༡ཁྱོད་རང་གི།

⁴ ༥༠༠༤ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་སོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༡༣་༡

རང་རང་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཁས་སྦྱངས་པ་དང་།^༡ བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
ཀྱེད་ལ་བྱ་ལ་ཐ་སྟད་ཀྱི་སྟོན་ས་གནས་ལུགས་སྟོན་པའི་ཆེ་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་ཏེ་ཞེས་གྲིས་
པ་དང་དངོས་སྤྱུ་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། འཛིག་ཉིན་ཐ་སྟད་ལས་ཀྱང་མེའི་
རང་བཞིན་ཆ་བ་དང་། རྒྱའི་རང་བཞིན་བསེལ་བར་གྲགས་པའི་བྱིར།
ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས།^༢ འདིའི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱོད་པ་པོ་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལ་འཆད་པ་
ནི། གཞུང་འོག་མའི་སྤྱེ་འགྲེལ་དུ་འདྲིར་སྤྱོད་པ། དོན་དམ་པར་སྦྱེ་བ་མེད་
པས་བདག་དང་གཞན་ལས་སྦྱེ་བ་དགག་ལ་རག་མོད། ཅེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ཏེ།^༣ “རང་རྒྱུད་པས་དོན་དམ་པར་སྦྱེ་བ་ཁས་སྦྱངས་པའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་གྲིས་འདུག་པ། རང་གིས་རང་ལ་ཁས་སྦྱངས་དངོས་འགལ་སྟོན་
པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེས་དོན་དམ་པར་སྦྱེ་བ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་
གཞན་སྦྱེ་ཁོ་ནའི་རང་སྤྲེ་ཞིག་^༤ གཞུང་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱོད་པ་པོར་
བསྟན་ལ། དེ་བྱུ་བ་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞིའི་ནང་ནས་རང་རྒྱུད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་
པའི་བྱིར་དང་། གོང་དུ་ཁྱོད་རང་གིས་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་དོན་དམ་

༡ ༡༠༠༤ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༡༡་༡༠༡

༢ ག་༡༤༤་བ་༣་ཐ་སྟད་ཀྱིས། ༡་༡༠༠་བ་༤་འདས་ཀྱི། ༥་༡༤༡་༣་འདས་ཀྱི།

༣ ག་༡༤༤་བ་༣་ཐ་སྟད་ཀྱིས། ༡་༡༠༠་བ་༤་ཐ་སྟད་ཀྱིས། ༥་༡༤༡་༤་ཐ་སྟད་ཀྱིས།

༤ ༡༠༠༤ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡་༣༠་༣༡

༥ ༡༠༠༤ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡་༣༠་༣༡

༦ ག་༡༤༤་བ་༤་རང་སྤྲེ་ཅིག །༡་༡༠༡་ན་༡་རང་སྤྲེ་ཅིག །༥་༡༤༡་ལ་རང་སྤྲེ་ཅིག །

པར་བྱུང་བ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་སྒྲུས་པ། འདིར་རང་རྒྱུད་པས་དོན་དམ་
པར་སྐྱེ་བ་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་
ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས།^༡སེམས་ཙམ་པས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་
དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཞེས་པ་
ཡང་གནད་མ་གོ་བ་སྟེ། ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། སེམས་ཙམ་པས་དངོས་པོ་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་གིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

རྟེན་ཆེན་དུ།^༢བྱམ་པ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་བྱམ་པ་བདེན་
པས་སྟོང་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི།^༣དེའི་དོན་བྱམ་པ་བྱམ་པས་སྟོང་པ་ལ་བྱེད་ན་
བྱམ་པ་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་གསུངས་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས།^༤བྱམ་པ་རང་གི་
ངོ་བོས་“སྟོང་པའི་ཆེ་བྱམ་པ་གཏན་མེད་པར་དོགས་པའི་སྤྲུགས་ཁལ་
ཁྱོད་ནི་དབྱུ་མ་པར་རྫོམ་པ་ཨ་རེ་མཛེས་ཏེ། ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། འོ་
ན་ཁྱོད་རང་ཉོན་ཅིག །ཡོད་ན་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པས་བྱུང་
པར་ཐལ། འདུས་བྱས་འདུས་བྱས་ཀྱིས་སྟོང་། བྱམ་པ་བྱམ་པས་སྟོང་

༡ ༡༠༠༩ལོའི་ལྷུང་པར་ལ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌླེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༣༠་པ།

༢ སྐྱུ་འབྱུང་པར་ལ། གསུང་འབྱུང་ལ། རྩེ་ཙོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༡༧་པ་ལ།

༣ ག་༡༩༩ན་༣་བྱེད་ཀྱིས། ༡་༡༠༡ན་༩་བྱེད་ཀྱིས། ༥་༡༩་༣་༩་བྱེད་ཀྱིས།

༤ ༡༠༠༩ལོའི་ལྷུང་པར་ལ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌླེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༣༡་པ།

༥ ག་༡༩༩ན་༣་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་། ༡་༡༠༡ན་༥་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་། ༥་༡༩་༣་༩་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་།

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁྱོད་
 གྱིས།^༡གང་ཕྱིར་རྒྱ་ཞིག་ན་ཡང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་
 འབྲས་བུའི་དུས་ན་རྒྱ་མེད་ཞིག་པར་བཤད་པ་དང་། གང་ཕྱིར་སྐྱག་ཆེ་
 ས་ཐོན་ཞིག་པ་མེད། །ཅེས་འབྲས་བུའི་དུས་ན་རྒྱ་མ་ཞིག་པར་བཤད་
 པ་དང་། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་^༢དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་ལས་མི་
 འགག་པར་བཤད་པ་དང་། ལ་ལར་ལས་འགགས་ཡུན་རིང་ལོན་ལས་
 གྲང་། །ཞེས་ལས་འགགས་པར་བཤད་པ་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བའི་དོན་ནི།
 ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་ཐ་སྙད་དུ་ཞིག་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་འགགས་པ་ཡིན་
 ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཞིག་པ་དང་འགགས་པ་མིན་ཞེས་པ་སྟེ། ཞེས་བྱིས་
 འདུག་པ། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་ལས་རང་
 བཞིན་གྱིས་མི་འགག་པར་བཤད་ཀྱི།^༣གཞུང་དེས་ལས་མི་འགག་པར་
 དངོས་ཤུགས་གང་གིས་གྲང་བཤད་པ་མེད་པས། གཞུང་འདིས་ལས་མི་
 འགག་པ་བཤད་ཅེས་པ་ཡང་གཞུང་དེའི་ཆོག་ལ་རྟོག་པ་རུང་ཟད་གྲང་མ་
 བཅུག་པར་སྤང་ངོ་། །ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་ལས་ཐ་སྙད་དུ་མ་ཞིག་པར་
 ཐལ། ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་ལས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་བྱས་པའི་

^༡ ༡༠༠༤ལོའི་ལྷོ་པར་ལ། གོ་ཤོ་རབ་འབྲམས་པ་བསོད་ནམས་སེངྒེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༣༩་༡༡།

^༢ ག་༡༩༩ན་༩་རང་བཞིན་གྱི་དེ་མི། ༡༩༠༡་བ་༣་རང་བཞིན་གྱི་དེ་མི། ༥་༡༩༩་པ་རང་བཞིན་གྱི་དེ་མི།

^༣ ག་༡༩༩་བ་༣་བཤད་ཀྱིས། ༡༩༠༡་བ་༣་བཤད་ཀྱིས། ༥་༡༩༩་པ་བཤད་ཀྱིས།

དུས་སྐུ་ལས་བྱས་པའི་ཕྱིར།

རྟེན་ཆེན་ལས།^༡ ལས་དང་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཡུན་རིང་
པོས་ཆོད་པའི་དགེ་མི་དགའི་ལས་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྐྱབས་འབྱུང་བར་
ནི་རང་གི་སྡེ་པ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་འདོད་ལ་གསུངས་ནས་བར་དུ་
བཞད་པ་མང་པོ་མཛད་པའི་རྗེས་སྟེ།^༢ དེ་ཡང་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་
ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱབ་པར་འདོད་པའི་དབྱ་མའི་ཕྱོགས་ལ་ཞིག་པ་
དངོས་པོར་བྱབ་པའི་གནད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་དགག་
པ་བརྗོད་པ་ན།^༣ དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་
ཐམས་ཅད་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་ཞེས་པ་ནི་གཟིགས་ཀྱི་ཚུང་
བ་སྟེ། ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་སྐྱེགས་བྱེ་བྲག་པའི་བྱབ་མཐར་
བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་བྲིས་འདུག་
པ། དོན་མ་གོ་བཞིན་དུ་བརྗོད་སྟོང་གི་དགག་པ་སྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་ཉིད་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། རྟེན་ཆེན་དུ་གོང་དུ་རང་སྡེ་ཞེས་བྱ་བས།
རང་སྡེར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་
པོར་མི་རུང་གསུངས་^༤ པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་པས་ཞིག་པ་དངོས་

༡ སྐུ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༣༩༣་༥།

༢ སྐུ་འབྲས་པར་མ། གསུང་འབྲས་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༣༩༣་༥།

༣ ༣༠༠༩ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྲམས་པ་བསོད་ནམས་སེལྟེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༡་༡༩།

༤ ག་༣༠༠ན་༡མི་རུང་གསུང། ༡་༣༠༣ན་༣མི་རུང་གསུང། ད་༣༩༤་༡༣མི་རུང་གསུང།

པོར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཆིག་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་འཆད་པ་ཡང་གཞུང་ལུགས་སྤྱིའི་
ལུགས་ཡིན་པས། དེ་ལ་བྱུང་མཐའ་མ་བཟུང་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་པའི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་
ལེན་པའི་སྤྱགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོགས་མི་ཤེས་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། འདུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་
པོར་གྲུབ་ཅེས་པ་སྤར་མ་བྱུང་ཞིང་། འདི་ནི་འགོག་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
གྲིས་པ་ནི་གཞིགས་རྒྱ་རྒྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདུ་མ་པའི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་
རྣམས་ཀྱིས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་བཤད་ཅིང་། གངས་རིའི་ཁྱོད་དུ་བྱོན་པའི་
ཐལ་འགྱུར་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བའི་མཁས་པ་མང་པོས་དེ་ལྟར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ལུགས་དང་པོས་སྤྱི་གུའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་ལོག་ལ་སྤྱི་གུ་ལས་གཞན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་
པོ་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོར་
གཏན་འདོད་པ་མིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་དང་པོས་སྤྱི་གུའི་ཆ་ཤས་ཐམས་
ཅད་ལོག་ནས་སྤོང་བུ་སྤྱེས་པ་དེ་ཡང་དངོས་པོ་གཏན་མ་རྟོགས་པར་
འདོད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གྲིས་འདུག་པ་
ཡང་ཟེར་རྒྱས་འཕོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་སྤེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤྱི་

༡ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་པོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་དན་སེལ། ༡༩༩༡

༢ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་པོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་དན་སེལ། ༡༩༩༡

བའི་ལུགས་ལ། དངོས་པོ་སྤྱི་མཐོང་ཆ་ཤིས་རྣམས་ཞིག་ནས་ལོག། དངོས་
པོ་ཕྱི་མ་མ་རྟེན་བའི་མེད་དགག་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་གྲུ་ཞིག་ནས་
ལོག་པའི་རྗེས་སུ་ལྷ་གྲུའི་འབྲས་བུའི་སྤྲོད་བུ་སྦྱེས་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་
བ་གཉིས་མཚུངས་པར་སྤྲུལ་ཀྱང་སྦྱབ་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས།¹ ལུགས་ཕྱི་མ་ལ་ཉེར་སྤྲས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆོགས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཉེར་སྤྲས་སུ་བཏགས་² པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བ་དང་།
ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པ་དངོས་པོར་མི་འགལ་བ་གཉིས་
དཔེ་དོན་གཏན་མི་མཚུངས་ཏེ། ལུགས་དང་པོ་ལ་ཉེར་སྤྲས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
མེད་ན། ཉེར་སྤྲས་སུ་བཏགས་པ་མེད་དགོས་ཤིང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་
ཡིན་པ་ནི་ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་དུས་ཁོ་ནར་བཞག་འདུག་པའི་
ཕྱིར། ལེགས་པར་སོམས་ཤིག། ཅེས་གྲིས་འདུག་པ་ལ་ཡང་འབྲེལ་ཅི་
ཡང་མེད་དེ། ཉེར་སྤྲས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཉེར་སྤྲས་
དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་
ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། ཉེར་སྤྲས་ཀྱི་ཕུང་
པོ་མེད་ན་ཉེར་སྤྲས་མེད་དགོས། ཞིག་པའི་དངོས་པོ་རང་གི་རྒྱུའི་དུས་ན་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་ནི་འགལ་བྱུང་ཡིན་ལ། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས།
ཉེར་སྤྲས་སུ་བཏགས་པ་ཞེས་པའི་དོན། ཉེར་སྤྲས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཉེར་སྤྲས་

¹ ༡༠༠༩ལོའི་ལྷན་པར་ལ། གོ་ཐོ་རབ་འབྲམས་པ་བསོད་ནམས་སེལྟེ། ལྷ་བ་དན་སེལ། ༡༩༡་པ།

² ག་༡༠༠་བ་༡་བཏགས། ༩་༡༠༡་བ་༣་བཏགས། ༥་༡༩༩་པ་བཏགས།

སུ་སྒོ་བཏགས་པ་ལ་བྱེད་ན་ནི། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་
པོ་ཡིན་པ་གཉིས་མཚུངས་པར་བསྐྱབ་པ་ཁྱོད་རང་ལ་འགལ་འདྲེའི་ཕྱང་
པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་དངོས་པོ་མིན་པར་མཚུངས་པ་ཁྱོད་རང་གིས་
ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་བའི་རིགས་པ་ལྟར་སྒྲུང་ཉམ་པའི་གཏམ་
བྱིས་ལ་བ་ནས། འཇམ་དབྱངས་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ལེགས་པར་
སོམས་ཤིག། །ཅེས་སྒྲུས་འདུག་པ་བསམ་སྒོ་གཏོང་རྒྱ་ཡོད་ན་ཁྱོད་རང་
ལེགས་པར་གཏོང་དགོས་འདུག་གོ།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། 'སྒྲེ་བའི་རྒྱུ་བྱིས་ཀྱི་ཤི་ཞེས་པའི་ཤི་བ་དེ་སེམས་
ཅན་ཞིག་པ་ཡིན་ན། གནས་སྐབས་དེར་སེམས་ཅན་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་
ན་མུ་གུ་ཞིག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་མུ་གུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་།
མེད་ན་སེམས་ཅན་ཤི་ནས་མེད་པ་རྒྱུ་འཕེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གནས་
པའོ། །ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཤི་ནས་མེད་
པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་འཕེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་བཟུང་བར་ཐལ། སེམས་ཅན་
ཞིག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་མུ་གུ་
ཞིག་པའི་དུས་སུ་མུ་གུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལས། ཁྱོད་རང་
གིས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། མེད་ན་རྒྱུ་འཕེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་
ལ་གནས་པར་ཁྱོད་རང་གིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས། སེམས་ཅན་གྱི་ནས་མེད་པ་རྒྱང་འཕེན་གྱི་
གྲུབ་མཐའ་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་པ་དེས། དཔེར་ན། བཅས་ལྟན་དགོ་
སྟོང་ལྟ་བུ་གྱི་བའི་དུས་སུ་དེ་མེད་པར་འདོད་ན་རྒྱང་འཕེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་
ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། དེ་གྱི་བའི་དུས་སུ་དེ་དང་
རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་འདོད་ན་རྒྱང་འཕེན་གྱི་
གྲུབ་མཐའ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་
ན། ཁྱོད་རང་ཡང་རྒྱང་འཕེན་གྱི་ལུགས་ལ་གནས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་
གིས་ཀྱང་དེ་གྱི་བའི་དུས་སུ་དེ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
གྱི་བའི་དུས་སུ་དེ་མ་གྱི་བར་ཐལ། དེ་གྱི་བའི་དུས་སུ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དེ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་
ཏེ། དེ་གྱི་བའི་དུས་སུ་དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་མེད་
པར་རྟེན་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁྱོད་
ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ངན་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་དགག་པ་འབྲེལ་མེད་མང་
པོ་འདུག་པ་ནམས་ལ་ནི་ལན་མི་དགོས་པར་འདུག་ཅིང་། གྱི་བ་དེ་དངོས་
པོ་ཡིན་པར་གཞན་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །^༡སྐྱབ་བྱེད་འདི་ལ་
འདི་^༢ཙམ་ཞིག་འབྲུལ་བ་འདིས་རྒྱ་ཅི་ཡིན་ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། སེམས་

༡ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སོ་རྟེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༣༡

༢ ག་༡༠༡་བ་༣་སྐྱབ་བྱེད་འདི་ལ་འདི་ཙམ་ཞིག །༡༩༣༠་༣་བ་༤་སྐྱབ་བྱེད་འདི་ལ་འདི་ཙམ་ཞིག །ད་
༡༩༣༡་༡༠་སྐྱབ་བྱེད་འདི་ལ་ཙམ་ཞིག །

ཅན་སྟོག་དབང་འགགས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་བ་
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ཞེས་པའི་
དངོས་པོ་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་ནི་འདི་ལ་པན་པ་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ།
དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན་པ་ལ་ལུང་འདི་ལ་བརྟེན་ན། ཞིག་པ་དངོས་
མེད་དུ་ཁས་སྐྱངས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་ནི། ཁྱོད་
རང་གི་གོང་འོག་ཏུ་ཚོད་སྟོ་བའི་བྱིར། ཞེས་པར་འདུག་གོ། དངོས་མེད་
འདུས་བྱས་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནི། དངོས་པོ་རང་རང་གི་དུས་སུ་མེད་
པའི་དངོས་པོ་དེའི་ཞིག་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲིམ་པ། སྒྲག་དོག་ནད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས། །འཇམ་
དབྱངས་སྒྲ་མའི་ལེགས་བཤད་སྒྲན་མཚོག་གིས། །སྒྲག་དོག་ནད་
ལས་སྒྱུར་དུ་སྒྲོལ་བ་དང་། །ཁྱད་པར་གོ་རམས་བསོད་ནམས་སེང་གེ་
ཁྱེད། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པའི། །བྱུགས་རྗེའི་འོད་
སྟོང་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོ་བ་ཡིས། །མ་དད་ལོག་རྟོག་ཐུན་པ་ཀུན་བསལ་
ཏེ། །སློ་བཟང་བསྟན་པའི་ལྷ་ལམ་འདུག་པར་འོག། །བར་སྐབས་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། གཞན་སྤྱི་ཡོད་པར་ཐལ་བ། མ་སྤང་བ་སྤྱི་བ་ཡོད་
པར་ཐལ་བ། ཉེན་གཞན་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་པ། དེ་ལས་ཀྱང་སྤང་
པའི་གནས་སུ་གྱུར་བ། ཞིག་པས་ནམ་མཁའ་གང་བར་ཐལ་བ། འདུས་
བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལ་ཉེན་འབྲེལ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ། སློན་ལ་སྤྱི་
སློན་གྱིས་སྤྱོད་སྤོང་མི་བྱས་པ། གཅིག་དང་ཐ་དད་བཏགས་པའི་ཉེས་པ་
སྤྱི་རེ་ཞིག་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི། ལས་འབྲས་གཉིས་པོ་ངོ་བོ་གཞན་
དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་ཅིང་བར་དུ་ཞིག་པའི་དངོས་པོས་
ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཏགས་གཉིས་ཀ་ཁས་སྤངས། འདོད་ན། གཞན་སྤྱི་ཡོད་
པར་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་སྤང་ནས་སྤྱི་དཔལ། མ་སྤང་པར་
སྤྱི་དཔལ་དབྱུང་པའི་ཆེ། ཕྱོགས་ཕྱི་མ་ཁས་ལེན་པར་རིགས་པར་འགྱུར་
ཏེ། རྒྱ་འབྲས་སྤྱི་པར་འདོད་པ་ནི་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཞིག་
པ་དངོས་པོ་བས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་མ་སྤང་དབྱུང་པའི་ཆེ་
ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་གཞུང་ལས་དངོས་སུ་བཀག་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཞན་གྱིས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་དུ་ཀུན་གཞི་སོགས་
ཁས་ལེན་པ་ལ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་མཚུངས་ཏེ། གང་
ཕྱིར་ལས་ནི་སྤྱི་བ་མེད། །འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་དེའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར་
དེ་ནི་མ་སྤྱི་པས། །དེ་ཕྱིར་ཞིག་དངོས་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། གང་

ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །དེ་ཕྱིར་ཞིག་དངོས་མེད་ཀྱང་འདི་
བྱས་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས། ཀུན་གཞི་སོགས་གྱིས་
ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་བྱས་ལེགས་པར་སྒྲོས་ཤིག །

བཞི་པ་ནི། དེ་དག་ལས་ཀྱང་འདི་སྐད་པའི་གནས་ཏེ། ཀུན་གཞི་
སོགས་ནི་ནང་པའི་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་པ་རེ་རེའི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཞིག་པ་
དངོས་པོར་བྱུང་པ་ནི་བྱེ་རོལ་པའི་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་
སྤྱོད་པས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་འགོག་པ་དངོས་པོར་འདོད་ཀྱང་།
དངོས་པོ་ཞིག་ཆེ་དངོས་པོར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྔ་པ་ནི། སྡོན་པོ་ལྟ་བུ་སྐད་ཅིག་བཅུ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འབྱུང་བའི་ཆེ།
སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པར་སྡོན་པོ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་
དང་སྡོན་པོ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་གཉིས། སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པར་དེ་
གཉིས་ཀྱི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་གཉིས་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ། ཞིག་པ་
སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་མ་སྟེ་བཞི་དང་། ལྔ་པའི་ཆེ་
དེ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་བཞི་དང་། དེ་རྣམས་ཞིག་
པའི་ཞིག་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དུ་གྱུར་པ་སོགས་ཁྱོད་གྱིས་ཞིག་པ་འདི་དག་
གཟུགས་སུ་བྱུང་ན། རྒྱལ་མཚན་ཅན་ལས་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་གཅིག་ཞིག་
པའི་ཞིག་པ་དེས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ཁམས་གང་བར་འབྱུར་རོ། །

བྱུག་པ་ནི། རྩ་མར་ལྷ་བྱའི་རྩ་བའ་པ་མར་མེ་ལྷ་བྱའི་འབྲས་བྱ་བའ་
པའི་རྩ་རྩ་གསུངས་པས་རྩ་འབྲས་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་འདུས་བྱས་ཡིན་
ན། མ་དེག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་སྡེ་མ་སྡེ་མ་བའ་པས། འདུ་བྱེད་
ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བྱི་མ་བྱི་མ་བའ་པའི་རྩ་འབྲས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
དངོས་པོ་དང་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། འདུས་མ་བྱས་
ལ་ཉེན་འབྲེལ་གཏན་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་རྩེན་གྱིས་གང་བྱུང་
ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་
འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོར་བཞི་སྐྱོམ་པ་དེ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་རྩ་ཡིན་
པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྩ་མར་བའ་པ་མར་མེ་བའ་པའི་རྩ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱོད་གྱིས་སྐྱབས་ཤིག །བདུན་པ་ནི། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་
སྤྱང་བེན་པའི་དུས་ན་ལས་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ལས་
གཅིག་གིས་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱང་བེན་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱར་ཡང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྩ་རྩ་པའི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་
ཡོད་པའི་བྱིར། མེད་ན་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱང་བེན་པའི་ཆེ་ལས་མ་ཞིག་པར་ཐལ།
དེའི་ཆེ་ལས་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་མེད་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་གྲུབ་མཐའི་གཙོ་བོ་
ལ་ཨེ་སོང་། བརྒྱད་པ་ནི། ལས་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་དེ་ལས་དང་
རོ་བོ་གཅིག་གམ་ཐ་དད། རོ་བོ་གཅིག་ན་དེའི་ཆེ་ལས་མ་ཞིག་པར་འགྱུར་

༡ ག་༣༠༣་བ་༥་རྩ་མར་ལྷ་བྱའི་རྩ་བའ་པ། ཏ་༣༠༤་བ་༦་རྩ་མེད་ལྷ་བྱའི་རྩ་བའ་པ། ད་༣༡་༥་༣་རྩ་མེད་
ལྷ་བྱ་བའ་པ།

ཏེ། དེ་ལས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་ན། དེ་ཡང་། འབྲས་
བྱ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པས་དེ་དག་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ།
ཕན་ཚུན་མ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལས་དང་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱི་ངོ་བོ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཨེ་ངན། དེ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་
མཐའ་ཡས་སོ། །ཞེས་བྲིས་ནས། འདི་རྣམས་ལ་^༡གཞན་ཡང་གཞོད་བྱེད་
ཆར་ལྟར་དུ་འབབ་པ་ཞེས་ཆར་ལྟར་དུ་འབབ་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་བྲས་
པ་ནི། ཁྱོད་རང་ལ་གཞོད་བྱེད་ཆར་ལྟར་དུ་འབབ་པར་སྒྲུང་སྟེ། ཁྱོད་རང་
ན་བ་གཏོད་ལ་ཉོན་ཅིག །ཐལ་འགྱུར་དང་པོའི་རྟགས་དང་པོ་བྱེད་ལ་ཡང་
བྱུང་སྟེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ལས་འབྲས་གཉིས་གཞན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་མ་བྱུང་
ན། གོང་དུ་ལུང་རིགས་དང་ཁྱོད་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་དང་འགལ་པའི་
གཞོད་བྱེད་ཆར་ལྟ་བུ་པལ་ཡོད་པ་ངན་པར་གྱིས་ཤིག །རྟགས་གཉིས་
པ་ཁས་སྒྲངས་ཞེས་པ་ཡང་བསྟོན་ཏམ་འབའ་ཞིག་སྟེ། ལས་ཞིག་པ་དང་
དེའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སྟེས་པ་དུས་མཉམ་པར་འདོད་པ་རྒྱ་འབྲས་དུས་
མཉམ་དུ་མི་འདོད་པ་མཐའ་དག་གི་ལུགས་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་

༡ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷོ་པར་ན། གོ་བོ་རབ་འབྲས་པ་བསོད་ནམས་སེངྒེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༡་༡༩༡

དུ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བས་ཆོད་པར་གང་དུ་ཡང་ཁས་སྒངས་པ་མེད་པས་
མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་ཏམ་འདི་འདྲ་མ་བྱེད། རྟོགས་བྱི་མ་ཁས་ལེན་
རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག་ཤེ་གཉིས་ཀྱི་བར་
ཞིག་པ་དངོས་པོ་བས་ཆོད་པའི་བྱིར། ཞེས་བྲིས་པའི་དངོས་པོ་བས་བར་
ཆོད་ན། ས་བོན་གྱིས་ས་བོན་ཞིག་པ་སྐྱེད་ཅིང་དེས་སྐྱ་གུ་བསྐྱེད་^༡དགོས་
ལ། དེ་མི་འཐད་དེ། ས་བོན་གྱིས་ས་བོན་ཞིག་པ་དང་སྐྱ་གུ་གཉིས་དུས་
མཉམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྤང་མ་སྤང་དཔྱོད་པའི་ཆེ་རྟོགས་
གཉིས་ཀ་གཞུང་ལས་དངོས་སུ་བཀག་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་པའི་སྤང་
མ་སྤང་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱོད་^༢པའི་ཆེ་
རྟོགས་གཉིས་ཀ་གཞུང་ལས་དངོས་སུ་བཀག་པ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་མིན་འགལ་བ་མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་
^༣པས་དཔྱད་པའི་ཆེ་རྒྱས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་ན། རྒྱ་འབྲས་མ་སྤང་པར་
རྒྱས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པས་མ་བྱུང་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱ་འགགས་པ་དང་
དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་^༤པའི་བྱིར། སྤང་མ་སྤང་དཔྱད་པའི་
དོན་རྒྱས་འབྲས་བུ་སྤང་ནས་བསྐྱེད་དམ་མ་སྤང་པར་བསྐྱེད་ཅེས་བྲིས་
པ་ལ་བྱས་ནས། དེའི་ཆེ་རྒྱས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པར་འདོད་ན། རྒྱས་

༡ ག་ཕྱོད་བ་ལ་སྐྱེད་དགོས་ལ། ཏ་ཕྱོད་བ་ལ་སྐྱེད་དགོས་ལ། ད་ཕྱོད་བ་ལ་སྐྱེད་དགོས་ལ།

༢ ག་ཕྱོད་བ་ལ་རིག་པའི་དཔྱད། ཏ་ཕྱོད་བ་ལ་རིགས་པས་དཔྱོད། ད་ཕྱོད་བ་ལ་རིགས་པས་དཔྱོད།

༣ ག་ཕྱོད་བ་ལ་རིག ཏ་ཕྱོད་ན་ཀ་རིགས། ད་ཕྱོད་ཀ་ལ་རིགས།

༤ ག་ཕྱོད་ན་ཀ་སྐྱུ་པའི་བྱིར། ཏ་ཕྱོད་ན་ཀ་མཉམ་པའི་བྱིར། ད་ཕྱོད་ཀ་ལ་མཉམ་པའི་བྱིར།

འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ངེས་མ་ངེས་ལ་འབྲས་
བུ་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི་ཟེར་རྒྱུ་མོངས་^༡ པར་སྣང་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
དང་ཞིག་པ་གཉིས་རང་འབྲས་རྣམ་སྟོན་གྱིས་ཉེན་བྱེད་མི་བྱེད་མཚུངས་
པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེས་ལུང་རིགས་^༢ གང་ཡང་མེད་པར་ཁྱོད་རང་
གིས་ཚུ་ཚུགས་གྱིས་སྤལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས།
ཚད་མ་ལ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པར་འདོད་པ་^༣ ཞིན་ཏུ་སྤང་བའི་གནས་ཡིན་
པར་ཐལ། རིགས་པ་ཅན་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
རྟགས་བྱབ་སྟེ། རིགས་ཐེགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མདོར་བསྐྱུས་ལས། “རིགས་
པ་ཅན་པ་རྣམས་ནི་མདོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པ་དང་དཔེ་དང་སྐྱ་
ལས་བྱུང་བ་དང་ཚད་མ་བཞི་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་
ལ། སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་སྐྱད་ཅིག་བཙུ་རྒྱུན་ལྟན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཆེ་སྐྱད་ཅིག་ཕྱི་མ་
རྣམས་སུ་སྐྱད་ཅིག་སུ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞིག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པས། ཞིག་པ་
ནས་མཁའ་གང་བ་འཕེན་པ་ནི་ཁྱོད་རང་སྟོན་གྱིས་ཅིང་བ་སྟེ། ཞིག་པ་སུ་མ་
སུ་མ་རྣམས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་དུས་སུ་འགགས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞིག་

༡ ག་༣༠༩་ན་༣་མོངས། ཏ་༣༠༩་ན་༣་མོངས། ད་༣༤༥་༤་མོངས།

༢ ག་༣༠༩་ན་༣་རིག་ ཏ་༣༠༩་ན་༩་རིགས། ད་༣༤༥་༡༢་རིགས།

༣ ག་༣༠༩་ན་༩་འདོད་པ་ཡང་། ཏ་༣༠༩་ན་༩་འདོད་པ། ད་༣༤༥་༡་འདོད་པ།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ༡༠༥། ཚད་མ་སྟེ། སྟོན་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ། རིག་ཐེགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་
མདོར་བསྐྱུས་ ༣༤༤་༥།

བ་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་རྩལ་སྒན་ལྟ་བུ་སྐད་ཅིག་
མ་བཅུ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འབྱུང་བའི་ཆེ། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་བ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་
སྒྲ་མ་ནམས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནམས་ཡོད་པར་འབྱུར་ལ།
དེ་ནམས་ལ་ཡང་རང་རང་གི་¹སྐྱེ་འཇིག་སོགས་དེའི་ཆེ་ཡོད་པས། རྩལ་
སྒན་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་གང་བར་ཐལ་བའི་
སྐྱོན་ཁྱོད་རང་ལ་ཡོད་པས་ཁྱོད་རང་གིས་ཁྱོད་རང་ལ་ཁས་སྦངས་དངོས་
འགལ་དང་། མདོན་སུམ་གྱི་གཞོད་པ་ཆར་བཞིན་དུ་ཐབ་འདུག་པ་ལེགས་
པར་སོམས་ཤིག །

དུག་པ་ནི། ཁྱོད་རྒྱ་འབྲས་དངོས་པོར་མི་འདོད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱི་རྒྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ནང་པའི་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞི་གང་
གི་ཡང་ལུགས་མིན་ཞིང་ཁྱོད་རང་རྩ་ཤང་གི་ལྟ་བ་འཛིན་པ་ལ་རྒྱ་དགེ་
བ་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་མི་འབྱུང་། མི་དགེ་བ་སྤྱད་པ་ལས་
དེའི་འབྲས་བྱ་སྤྱག་བསྐྱུལ་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་པར་འདུག་པས་ལྟ་བུ་
མ་སྤྱན་པའི་མཁས་ཆོམ་ཁྱོད་འབྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མཆར་རོ། །བདུན་པ་ནི། ཁྱོད་
རང་ལས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་འདོད་པ་¹རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས། ཁ་
ནས་གང་ཐོན་ཐོན་ལ་བ་འདུག་པས་ལུང་རིགས་ཀྱི་¹སྒྲོན་ལན་འདེབས་

¹ ག་ཤོང་བ་ཤ་རང་རང་གིས། ཏ་ཤོང་བ་ཤ་རང་རང་གི། ད་ཤ་ཤ་ཤ་རང་རང་གི།

² ག་ཤོང་བ་ཤ་མི་འདོད་པ་རྒྱ་མཆན། ཏ་ཤོང་བ་ཤ་མི་འདོད་རྒྱ་མཆན། ད་ཤོང་བ་ཤ་མི་འདོད་རྒྱ་མཆན།

³ ག་ཤོང་བ་ཤ་ལུང་རིགས་ཀྱི། ཏ་ཤོང་བ་ཤ་ལུང་རིགས་ཀྱི། ད་ཤོང་བ་ཤ་ལུང་རིགས་ཀྱི།

མི་དགོས་པར་འདུག།

བརྒྱད་པ་ནི། རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན། བན་ཚུན་ལྟོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་
པ་སྤྱོད་པ་ཡབ་སྐུ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་རོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་
ལོག་སྤོགས་ཀྱི་འགལ་ཁྱབ་སྤོང་གིས་ཁས་སྦྱངས་འདུག་པས། སྤྱོད་པ་
ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་
རྣམས་ལ་མིག་གྱིས་ལ་ལྟོས་ཤིག། སྤོང་གིས་^༡འགལ་འདུའི་རིགས་^༢པ་
ཐོག་ལྟར་འབེབས་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་བྱས་ནས། དེ་ལ་རྟེན་ཆེན་ལས་
^༣ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོམས་པར་སྤྱོད་བྱ་སྤྱོད་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་
ལྟར་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བདག་གམ་གཞན་ལས་སྤྱོད་ཞེས་ཆོལ་
བ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པར་འཛོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་ལས་
དང་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཆོས་གཞན་གྱིས་ཆོད་དམ་མ་ཆོད་ཅེས་དཔྱེད་
པ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པར་འཛོག་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་ཆོས་གཞན་
ཞིག་པ་དངོས་པོ་བས་ཆོད་པར་ཁས་སྦྱངས་པས་བཏགས་དོན་བཅའ་
བའི་ཆེ་མི་རྟེན་ཅེས་པའི་གྲུབ་མཐའི་གཙོ་བོ་དང་འགལ། ཞེས་གྱིས་པ་
ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་རིགས་པ་གང་ཡིན་མི་ཤེས་ཤིང་། རྒྱ་
འབྲས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་མ་ཆོད་མ་ཤེས་པའི་ཉམ་གཏམ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ག་

༡ ༡༠༠༤ལོའི་ལྷོ་བར་ལ། གོ་བོ་རབ་འབྲས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༡༡༥།

༢ ག་༡༠༩་བ་༤་འགལ་འདུའི་རིགས་ལ། ༡༡༠༡་ན་༡་འགལ་འདུའི་རིགས་ལ། ༡༡༡༤་ན་འགལ་འདུའི་རིགས་ལ།

༣ ༡༠༠༤ལོའི་ལྷོ་བར་ལ། གོ་བོ་རབ་འབྲས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༡༡༥།

ཆེན་ལས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོམས་པར་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་
བ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ལ་དཔྱོད་པ་ན་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དཔྱོད་པ་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ། འབྲས་བུ་ལ་
དཔྱོད་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག །ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་མཐའ་དག་ལ་དཔྱོད་པ་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པར་འཕགས་
ཡུལ་གྱི་དབྱུ་མ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་པ་
སོགས་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཁྱེན་
པའི་དབྱུ་མ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱགས་ཡིན། རྒྱ་འབྲས་ལྷན་ནས་བསྐྱེད་
དམ་མ་ལྷན་པར་བསྐྱེད་ཅེས་པ་དང་། འདུས་བྱས་རྒྱ་ལས་སྐྱེའམ་རྒྱ་མེད་
ལས་སྐྱེ་ཞེས་དཔྱོད་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་ག་ལ་ཡིན། ཐ་སྙད་
བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོམས་པར་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་ཁྲོད་
གྱིས་ག་ལ་གོ་།དེ་མ་གོ་འདུག་ཅིང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བར་དུ་ཞིག་པ་དངོས་
པོ་བས་ཆོད་པར་དེད་གྱིས་ཁས་མ་སྒྲངས་པར་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་
ཕྱིར།

ཡང་ཁྲོད་གྱིས།^༡དཀའ་དབྱུད་ཀྱི་ང་རོ་འབྲུག་ལྟར་ཆེམས་པའི་ཞེས་
པའི་ས་བཅད་བྱས་ནས། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སློ་ནས་རྟག་ཆད་སློང་ཚུལ་ཁོ་ན་གསུངས་ཀྱི་

༡ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷུང་པར་ལ། གོ་བོ་རབ་འབྲུམས་པ་བསོད་ནམས་སེངྒེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༡༡༥།

ཀྱི་གཞན་མ་གསུངས་བཞིན་དུ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་བསྐྱབ་ཚུལ་འདི་ལ་རྩེ་
རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྐྱར་ཞུས་མང་དུ་བྱས་ཤིང་། རང་ལ་སྟོགས་ལྷུང་མེད་ཚུལ་
དང་། གཞན་ལ་སྤྱིར་རྩེ་སྤྱེས་ནས་མ་བཟོད་པར་བྱས་པ་ཡིན། ཞེས་གྱིས་
པ་འདི་ནི་སྐུ་དོག་སྟོགས་ལྷུང་གི་དབང་གིས་སྤྱེས་བྱ་དམ་པ་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་ཤིང་སྟོགས་ལྷུང་གི་རན་སྐྱས་སྤྱོད་ཆོགས་པ་བྱེད་བཞིན་དུ། ང་
ལ་སྟོགས་ལྷུང་མེད་སྤྱིར་རྩེ་དེ་དབང་གིས་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། འདུལ་བ་ལུང་
ལས། རེ་ཙོས་སྤྱིར་བྱ་འབའ་ཞིག་བཟའ་བཞིན་དུ། རྒྱ་འཁྱར་བའི་ཆེ་སྟོག་
ཆགས་ཁར་སོང་དོགས་ནས་ཁ་ལ་རས་དགྱིས་^༡ པ་དང་། ལུད་^༢མེད་ཁྱོ་
མིན་གྱི་སྤྱེས་པ་གཞན་དང་མི་ཆངས་པར་སྤྱོད་བཞིན་དུ་ཁྱོ་ལ་ང་སྤྱེས་པ་
གཞན་དང་རེག་པ་སྤངས་སོ་ཞེས་སྐྱ་བ་སོགས་ལ། བྲམ་ཟེ་བདེན་པར་སྐྱ་
བ་ཁྲིལ་བ་སྤྱེས་ནས། ལུ་ཏིག་སྐྱགས་པ་བཞིན་དུ་དམ་པ་གཟུར་གནས་
རྣམས་ཀྱིས་གཟེགས་ན་སྐྱགས་ཀྱིས་ཁྲིལ་ཞིང་བྱེད་མ་རུངས་པ་ལས་
ཀྱང་ཆེས་མ་རུངས་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་དཀའ་དབུད་ཀྱི་ར་རོ་འབྱུག་
ལྟར་དུ་སྟོག་པར་གདོན་མི་ཟེལ། །

གཞན་ཡང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་^༣ལས་ཀྱིས་སྤྱེ་བ་དང་
འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོ་ནས་ཉག་ཆད་སྟོང་ཚུལ་ཁོ་ན་

༡ ག་ཕྱོད་བ་ཕ་གསུངས་ཀྱིས། ༡་ཕྱོད་ན་ཕ་གསུངས་ཀྱིས། ༢་ཕྱོད་ཀ་གསུངས་ཀྱིས།

༣ ག་ཕྱོད་བ་ལ་རས་དགྱིས། ༡་ཕྱོད་བ་ལ་རས་དགྱིས། ༢་ཕྱོད་ཀ་རས་དགྱིས།

༤ ག་ཕྱོད་བ་ལ་ཁྱོ་མིན་གྱི། ༡་ཕྱོད་བ་ལ་ལུ་མེད་ཁྱོ་མིན་གྱི། ༢་ཕྱོད་ཀ་ལ་ལུ་མེད་ཁྱོ་མིན་གྱི།

༥ ༡༠༠ལོའི་ལྷན་བར་མ། གོ་སོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེམྱེ། ལྷ་བ་ངན་སེམྱ། ༡༩༩༦།

གསུངས་ཀྱི་གཞན་མ་གསུངས་ཞེས་པ་འདིན། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་
ལ་སྐྱར་ཁྱུས་དང་ཞབས་འབྲེན་འདི་ལས་ཆེ་བ་མེད་དེ། འཕགས་པ་ཡབ་
སྲས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མ་གསུངས་པ་
དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཐའ་དག་མ་གསུངས་
པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་རྟག་ཆད་སྤོང་ཚུལ་
ཁོན་གསུངས་ཀྱི་གཞན་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཀྱན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས་བྲིས་པས། བྱང་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར་རོ། ཁོ་ན་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཁས་མི་ལེན་པར་འགྱུར་
ཏེ། ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། འདི་ཡང་། རྟེན་ཆེན་གྱི་དོན་མ་གོ་བར་དགག་
པ་བྱས་པར་སྒྲུབ་སྟེ། རྟེན་ཆེན་ལས། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་
ཐ་དད་པའི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་པར་གསུངས་ཀྱི། དེའི་རྒྱ་
མཚན་དུ་དེ་བྱང་དོན་དུ་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཡང་
ཁྱོད་ཀྱིས་^༡དེ་འདྲའི་ཀྱན་གཞི་ཁས་ལེན་ན་ཀྱན་གཞིའི་བག་ཆགས་སློན་
པ་ལས་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་སུ་སྒྲུབ་བ་ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་འབྲེལ་ལས། ཤེས་པས་
ཤེས་བྱ་ཆོགས་པ་དེ། །ཤེས་བྱ་མེད་པས་ཤེས་པ་མེད། །དེ་ལྟར་ན་ནི་

༡ ༢༠༠༧ལོའི་ལྷ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྲུམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༥༦-༡༧།

རིག་བྱ་དང་། རིག་བྱེད་མེད་ཅེས་ཅིས་མི་འདོད། ཅེས་ཕྱི་མེས་བྱ་དང་
 ཅང་གི་མེས་པ་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་གསུངས་ལ། གཞུང་འདིར་
 ཡང་དོན་མེས་གཉིས་དོན་དམ་དུ་མེད་མཉམ་དང་། མ་སྦྱད་དུ་ཡོད་མཉམ་
 དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་སྒྲུའོ། །ས་ཁྲིལ་ཆེན་གྱི་ལུགས་བཀོད་
 ནས། འོན་ཏེ་སེམས་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། སེམས་ཁས་ལེན་ན། སེམས་
 ཉིད་གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འདྲིལ་རྟེན་དང་། སྦྱོད་གྱི་འདྲིལ་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྦྱ་
 ཆོགས་འགོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ལ་བསགས་པའི་
 ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པ་ལས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སུ་སྤང་ཙམ་དུ་ཟད་
 གྱི་ཞེས་སོགས་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གྲིས་པ་ནི།
 དབུ་སེམས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་ནམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་ཀྱི་
 ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་ཞལ་གྱིས་བཞེས་མི་བཞེས་ཀྱི་གནད་མ་
 རྟོགས་ཤིང་། སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པའི་རྩོད་པར་སྤང་སྟེ། ཁྲིལ་ཆེན་
 ཀྱི་དོན་ནི་ཆོགས་རྩལ་ལས་དོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་¹དངོས་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་¹བག་ཆགས་འདྲོག་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ལང་ག་ཤེགས་དང་།
 དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ནས་གསུངས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་བཞེད་པའི་
 རྣམ་ཤེས་དེ་འདྲ་ཁས་ལེན་ན་དེའི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པ་ལས་གཟུགས་སྒྲ་

༡ ན༠༠༧ལོའི་སྐྱེ་ཁ་ལ་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཾེ། ལྷ་བ་རན་སེལ། ༡༥༥་ཅ།

༡ ག་༣༠༩་བ་༩་ཕྱིར་ཁིང་དངོས། ད་༣༩༩་༡༣་ཕྱིར་ཁིང་དངོས་པོ།

༩ ག་༢༠༦་བ་༩་ཐམས་ཅད་གྱིས། ༡་༢༠༧་བ་༩་ཐམས་ཅད་གྱིས། ༣་༢༠༨་བ་༩་ཐམས་ཅད་གྱིས།

སོགས་སུ་སྒྲུང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་
ཀྱི་དོན་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས།

དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བྲངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དང་། བསྟན་
བཅས་འདི་གཉིས་ཀར་^༡དོན་ཤེས་གཉིས་དོན་དམ་དུ་མེད་མཉམ་དང་ཐ་
སྟད་དུ་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས། ཞེས་གསུངས་
པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཞེས་སོགས་འཇུག་པའི་ལུང་བྲངས་
ནས། སེམས་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་སླིན་པ་ལ་གཟུགས་
སྐྱ་སོགས་སུ་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕངས་འདུག་པ། འོ་ན་
ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་
སླིན་པ་ལས་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་སུ་སྒྲུང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ།

འཇུག་པའི་ལུང་གི་དོན་ནི། སྟོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་པ་
རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལས་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། ལས་
ཀྱང་རང་རང་གི་ཀྱན་སྟོང་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ^༢གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་
ན་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལས་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ལས་ཀྱང་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་

༡ ག་མོ་བ་པ་ལ་གཉིས་ཀར་དུ། ཉ་མོ་བ་པ་ལ་གཉིས་ཀར་དུ། ད་མོ་བ་པ་ལ་གཉིས་ཀར་དུ།

༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བླགས་པ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
༢༤༣༡༣།

ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནས་ལས་གསོག་པའི་ཕྱིར། སེམས་
མེད་ན་ལས་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་རབ་རྒྱ་འཇུག་
པ་ལ་སེམས་ཉིད་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མིན་པས་སེམས་ཅམ་
ཞིག་གཙོ་བོར་བཞག་གི་གཟུགས་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། ཁྱོད་རང་ཆོག་སྤྱད་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་
ཀྱང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསལ་ཅམ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སུ་འཛོག་
ཅིང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
ཁས་ལེན་པར་འདོད་པ་འདུག་པ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁས་
མི་ལེན་པའི་རང་སྤྱེའི་བྱ་བ་མཐའ་སྤྱོད་པ་གང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
སེམས་གསལ་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་རང་སྤྱེའི་བྱ་བ་མཐའ་སྤྱོད་པ་སུ་ཡང་
མེད་ལ། དེ་ཀུན་གཞིར་འཛོག་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཀུན་གཞི་ཁས་
ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། འདིར་དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་མ་གསུངས་པ་ནི་ལང་
ག་ཤེགས་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞི་ཅམ་ཞིག་བྱང་དོན་དུ་
བརྟན་པའི་སྐབས་སུ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཅམ་པས་འདོད་པའི་ཀུན་གཞི་
བདེན་བྱ་བ་བྱང་དོན་དུ་རྟོན་པའི་སྐབས་མིན་པས་དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གྲིས་པ་ནི་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདི་སེམས་

ཅམ་བས་ཁས་སྒྲངས་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་འགོག་བྱེད་གྱི་གཞུང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་གཤེགས་སོགས་ནས་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞི་དང་།
སེམས་ཅམ་བས་འདོད་པའི་ཀུན་གཞི་ལ་བྱང་དོན་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་
བར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅམ་བས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱང་བྱང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཀ་ཁས་སྒྲངས་ཏེ། བྱེད་རང་གིས་དཀའ་འགྲེལ་
ལས།^༡ བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ངེས་ཕྱེ་བའི་ལུགས་མཆོག་འདི་ལ་བྱང་
དོན་དུ་གསུངས་པའི་བརྗོད་བྱའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཞེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར།

ཡང་བྱེད་གྱིས།^༢ དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཐ་སྙད་དུ་ཀུན་གཞི་ཁས་
ལེན་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟོན་འདས་གྱིས་མདོ་ལས་གསུངས་
ཤིང་། དེ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐ་སྙད་
བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཉིད་གྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འགྲེལ་བར། ཆོས་ཐོག་མར་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་
བསྟན་པས་སུ་སྟེགས་ཀྱི་ལུགས་བསལ་^༣ རྣམ་དེ་དག་གི་དོན་ཆེན་སོ་
འབྲེན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཕྱི་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་

༡ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༠༡

༢ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༣༡༣༡

༣ ག་༡༠༥་བ་༩་གསལ། ༩་༡༠༤་བ་༥་བསལ། ༩་༣༠༡་༡༩་བསལ།

པར་རིག་པ་རྣམས་རང་ཉིད་དེ་དག་སྤོང་བར་འགྱུར་བས་ཡོན་ཏན་ཁོ་
ན་འབྱུང་གི་སྒྲིབ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་སྤྱུ་སྤྱུབ་
གྱི་གསུང་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། རི་
ལྟར་ཁབ་ལེན་དང་ཉེ་བས། །ལྷགས་ནི་སྤྱར་དུ་ཡོངས་སུ་འཁོར། །དེ་
ལ་སེམས་ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། །སེམས་དང་ལྡན་ཞིང་སྤང་བར་འགྱུར། །དེ་
བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །བདེན་མིན་བདེན་པ་བཞིན་དུ་ནི། །གང་
ཆེ་འགྲོ་འོང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་ཆེ་སྲིད་པ་འདྲིན་པར་བྱེད། །རི་ལྟར་
རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་ཤིང་། །སེམས་ནི་མེད་ཀྱང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་གཡོ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བས་
ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱུབ་བྱེད་དུ་བྱངས་པའི་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེ་
ནི་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་གྱི། དེ་
བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །ཞེས་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཡོད་
གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཀུན་གཞིའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་ཆོགས་དུག་
ལས་ངོ་མོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལང་
གཤེགས་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་ཙ་
འགྲེལ་དུ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་ཤིང་། སྟོང་ཉིད་དགོངས་གཞིར་
གསུངས་པས་སྤྱི་རི་བཞིན་པ་མིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་
སྟེ། མདོ་ལས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུངས་པས་ཐོག་མར་སྤྱི་

སྟེགས་གྱི་ལུགས་བསལ་ནས་དོན་ཆེན་པོ་འདྲེན་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱི་
ནས་གསུང་རབ་གྱི་དོན་རིག་པ་རྣམས་གྱིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་
པར་འཛིན་པ་སྟོང་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་གཞུང་འདིས་ཀུན་
གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དགོངས་པ་ཅན་དང་། གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་
དུ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་ཕྱང་པོ་བདེན་གྱུར་སྟོན་པའི་མདོ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་
བསྟན་པས། ཀུན་གཞི་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་ལ་དགག་བྱའི་
བྱུང་བར་སྐྱར་ནས་མེད་པར་སྟོན་དགོས་ཚུལ་གྱི་བྱུང་བར་སྤྱི་བ་ཡིན་
ཏེ། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། ཕྱང་པོ་འདི་དག་འབའ་
ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས། །ཞེས་གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་ལ་ཉིད་གྱི་སྐྱ་སྐྱོས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

ཡང་བྱོད་གྱིས། ཁྱེད་ཅོང་བ་ན་རེ། འཁར་རིའི་སྟེ་པ་ནི་དག་འདུན་
པལ་ཆེན་པ་ལས་གྲུས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས་བའདད་
པས་ན། ཉན་ཐོས་སྟེ་སྟོན་དུ་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བར་སྟོན་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པར་སྒྲུང་ངོ་། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འགྲེལ་པ་
འདིར་དེ་མེད་པར་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་སྐབས་དེར་
ཉི་དེ་བཞིན་དུ་ཁས་ཁྲུངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠༡ དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཐུག་པ། ༡༩༩༡ལ།

༢ ༢༠༠༩ལོའི་ལྷ་ཐ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེལྟེ། ལྷ་བ་དན་སེལ། ༡༩༩༠ལ།

༣ ག་༢༠༡་བ་ལ་སྐབས་དེར། ༡༩༩༠་བ་ལ་སྐབས་དེས། ༡༩༩༡་ལ་སྐབས་དེས།

ཁྱེད་རང་སེམས་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་འཇོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྒྲུབ་སྟེ། རང་
འགྲེལ་ལས།^༡ ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མདོར་
མཆོན་པ་ཅེས་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་བསྟན་པར་གསུངས་པས། ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པར་
བྱུང་བའི་སྤྱིར་དང་།^༢ འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་ཆོས། །དེས་ན་
དེ་དག་རྩལ་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ཆོག་གསལ་དང་ཤེས་རབ་སྟོན་
མེ་གཉིས་ཀ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ།^༣ འདུས་བྱས་
གང་ཡིན་པ་དེ་རྩལ་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་སོ། །དགེ་སྤྱོད་དག །འདི་ལྟ་སྟེ། མི་
བསྐྱེད་པའི་ཆོས་སྤྱིར་ལས་འདས་པ་ནི་བདེན་པའི་མཆོག་གོ། །ཞེས་པའི་
མདོ་བྲངས་ཤིང་། ཆོག་གསལ་དུ་དེའི་མཛུགས་ཀྱི་དེའི་སྤྱིར་བསྟན་པའི་
རིགས་པ་དང་ལྷན་འདི་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་བྱུང་
པ་སྟེ། ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་
པར་གསུང་ཞིང་། རྟེན་ཆེན་ལས། དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་བར་སྒྲོ་ཡང་ལྟག་
པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྒྲེ་ལས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ལན་མང་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་། མདོན་སུམ་དུ་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༩༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༩༡་༢༡།

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢། དབུ་མ་ཚ། མགོན་པོ་སྐྱེ་སྐྱེས། ཅེས་ཤེས་རབ། ༡༩་༦།

^༣ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར། ༥༢། དབུ་མ་ཚ། སྟོན་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། ཤེས་རབ་སྟོན་མ། ༡༡༩་༩་

^༤ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། ཆོག་གསལ། ༡༩་༡༩།

འདི་འདྲ་བའི་བསྟོན་ཏམ་མཛད་ན་ཀུན་གྱི་ཁྱེལ་བའི་གནས་སུ་འདུག་གོ།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས།^༡ བཅོམ་ལྡན་རིགས་རལ་གྱིས་མི་ལམ་ན་དབང་ཤེས་
ཡོད་བསྟོན་དཔོན་འདིའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་དགག་བ་བརྗོད་བསྟོན་གྱིས་
ཅིང་བ་བདེན་ཏེ། མི་ལམ་གྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ནི་ལོག་པའི་
ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་དེ་འདྲིལ་ཉེན་གྱི་ཐ་སྟངས་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལས་
ཡང་ཁྱོད་སྟོན་གྱིས་ཅིང་སྟེ། སྟོན་དཔོན་འདིས། དེ་སྟོ་ལ་སྟོས་གཉིས་ཆར་
བདེན་བསྟེ། དོན་གསལ་མཐོང་བ་གཉིས་ཀའང་རྒྱན་བ་ཡིན། །ཞེས་བ་
དེ། དེ་སྟོ་ལ་བསྟོས་བཅོ་བརྒྱད་བདེན་བསྟེ། དོན་གསལ་མཐོང་ལ་བཅོ་
བརྒྱད་རྒྱན་བ་ཡིན། །ཞེས་བསྟོར་མ་ཤེས་འདུག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྲིས་
འདུག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མེད་ན་འབྲུལ་བ་
ཐམས་ཅད་མེད་དགོས། དེ་མེད་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་བ་ཐམས་ཅད་
མེད་དགོས། དེ་མེད་ན་ལས་འབྲས་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལས་འབྲས་
མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུད་འཁེན་གྱི་ལྟ་བུ་བ་བཟུང་ནས་སྟེས་བྱ་དམ་
བ་ནམས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ཁ་རྩལ་གང་ཆེ་མི་མཛད་འཆོལ།

གཞན་ཡང་། དེ་སྟོ་ལ་སྟོས་བཅོ་བརྒྱད་བདེན་བསྟེ། དོན་གསལ་
མཐོང་ལ་བཅོ་བརྒྱད་བརྒྱན་བ་ཡིན། །ཞེས་སྟོར་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་
ཟེར་བ་ནི། ཁྱོད་རང་ལ་ཁས་སྐྱབས་ནང་འགལ་ཡོད་དེ། གོང་དུ་ཁམས་

༡ ༡༠༠༧ལོའི་སྐུ་བར་མ། གོ་མོ་རབ་འབྲས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༩༡ལ།

བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱབས་པ་དང་། འདིར་ཐ་སྙད་
པའི་ཆད་མའི་ངོར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་མེད་པར་ཁས་སྐྱབས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་སྦྱོར་མ་ཤེས་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་སྒྲ་བའི་ཞབས་ལ་སྦྱར་བ་
འདེབས་པའི་བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས་གསོག་པའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་སྦྱར་དགོས་པ་སྦྱོར་མ་ཤེས་འདུག་ཅེས་གཞུང་ཚྭ་མ་པོ་ལ་སྦྱར་བ་
བཏབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་། མ་དེག་པའི་གཉིད་མ་སད་པ་ལ་སྦྱང་བའི་
ཡུལ་ཤེས་ཐམས་ཅད་མ་དེག་པའི་གཉིད་སད་པའི་ཆེ་མེད་བར་སྦྱབ་པ་
སོགས་དབུ་མའི་ལུགས་ཀྱི་ཡུལ་སྦྱང་དང་ཡུལ་ཅན་བདེན་མེད་དུ་བསྦྱབ་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་ལོ། །ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། འོ་ན་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མི་སྦྱང་བར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས།^༡ རྟོག་གེ་པ་འདིས་འགྲེལ་བར། གང་ཞེག་ཆོས་ཀྱི་
སྦྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་བརྒྱང་
བ་ཞེག་^༢མི་ལམ་ན་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་མེད་པར་
འགར་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ལོ་སྦྱུང་དུ་སེམས་པ་དེ་ཡང་དེགས་པ་མ་ཡིན་

༡ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེལྟེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༥༥།

༢ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེལྟེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༥༥༡༠།

༣ ག་༡༠༤་བ་༩་བརྒྱང་བ་ཅིག །དྭ་༡༡༡་བ་༥་བརྒྱང་བ་ཅིག །དྭ་༣༡༠་༡༩་བརྒྱང་བ་ཅིག །

པ་ཉིད་དེ། མི་ལམ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གསུམ་པོ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་དཔེ་མ་གྲུབ་
པའི་ལན་མཛད་པ་ན། མི་ལམ་གྱི་གཟུགས་དེས་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་གསལ་བས།
དེ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱའོ་ཞེས་སྟུང་བ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལམ་གྱི་
གཟུགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱེས་པ་དང་འགལ་གྱིས་དོགས་ནས།
རྒྱ་གར་གྱི་པ་ཆེན་ལ་སྐྱུར་བ་ཏ་ཅང་བཏབ་སྟེ། མི་ལམ་གྱི་སྤྱང་པོ་ཆེའི་
གཟུགས་ཐ་མལ་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་བཟུང་བ་དག་གིས་
ཀྱང་མི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ན། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་དེ་ལས་ཀྱང་ལད་
པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་མི་
ལམ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་གཉིས་པོ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཚུངས་ཡིན་པའི་སྟོན་ས་
རྣམ་རིག་པ་ལ་ལན་མཛད་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་དེ་ནི་མིན་ཏེ། མི་
ལམ་གྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཆར་ཐ་སྙད་དུ་མེད་མཚུངས་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་སྟེ། འདི་ཡང་། དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་
ཉིད། །ཅེས་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་སྟོན་ས་ཤེས་དགོས་སོ། །ཞེས་བྲིས་
འདུག་པའི་དགག་པ་དེ་ཁས་ལེན་མེད་པའི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཆེན་

ལས། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་པར་གསུངས་ཀྱི། མི་ལམ་གྱི་སྒྲུང་པོ་ཆེའི་གཟུགས་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་
མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་གི་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་
དེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་དེ་རང་རྒྱད་པར་མ་བཟད་སེམས་ཅམ་པ་
སོགས་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་ཀྱི་ལད་ཤོས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
རྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་^༡རང་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་^༢མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་
ཤེས་གསུམ་ཆར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་མེད་པར་
ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཉིད་མེད་པར་ཐལ། མི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
འགལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། གཉིད་སད་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སློབ་དཔོན་འདིས་མི་
ལམ་གྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཆར་ཐ་སྙད་དུ་མེད་མཚུངས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡང་། འཁྲལ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རང་
འགེལ་དུ། མི་ལམ་གྱི་ཆོས་གསུམ་པོ་བདེན་པར་མེད་པ་བཞིན་དུ། སད་

^༡ ག་ཕྱེད་བ་ཏ་མན་ཆད་ཀྱིས། ཏ་ཕྱེད་བ་ཏ་མན་ཆད་ཀྱིས། ད་ཕྱེད་བ་ཏ་མན་ཆད་ཀྱིས།

^༢ ག་ཕྱེད་བ་ཏ་རང་སྡེ་རྣམས་ཀྱི། ཏ་ཕྱེད་བ་ཏ་རང་སྡེ་རྣམས་ཀྱི། ད་ཕྱེད་བ་ཏ་རང་སྡེ་རྣམས་ཀྱི།

པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གཞུང་
འདིས་བསྟན་པའི་བྱིར། གཞུང་ཙམ་པ།^༡མི་ལམ་དེ་ལྟ་དེ་བཞིན་སད་
འདིར་ཡང་། །དངོས་རྣམས་བརྟན་ཡིན་སེམས་དེ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
དང་འདིའི་སྤྱ་འགྲེལ་དུ།^༢གང་གི་བྱིར་མི་ལམ་ན་གསུམ་ཆར་ཡང་མི་
བདེན་པའི་བྱིར་རབ་དུ་བྱུབ་པའི་སློན་ནས་མ་བྱུབ་པ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་སད་
པའི་ཆེ་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་
བྱིར་ཞེས་བཤད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་ནས་གོང་གི་གཞུང་ཙམ་བ་བྱངས་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས།^༣རབ་རིབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རང་ལུགས་
བཤད་པ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། གནད་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་དང་གསུམ་
གྱི་ས་བཅད་བྱས་ནས་དང་པོའི་སྐབས་སུ།^༤ལུགས་འདི་ལ་དབང་ཤེས་
ཀྱི་ཡུལ་ཐུན་མོང་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞི་གཅིག་ཉིད་དུ་བག་
ཆགས་མ་ཐུན་པར་སད་པས་དངོས་པོ་གཅིག་པ་ལྟ་བུར་སྒྲང་བ་དང་།
བག་ཆགས་མི་མ་ཐུན་པར་སད་པས་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲང་བ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིས་བྱ་དུ་མས་མར་མེ་གཅིག་མཐོང་ཞེས་པའི་
ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། གཞི་གཅིག་གིས་མཐོང་བའི་མར་མེ་དེ་ཉིད་གཞན་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༡་༡༤།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་པའི་རང་འགྲེལ། ༢༠༤་༥།

༣ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༢་༣་༡༣།

༤ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༢་༤་༡།

གྱིས་མཐོང་བ་མིན་གྱི།^༡ བག་ཆགས་མ་སྤྱད་པར་སད་པ་ཅེས་མོ། །ཞེས་
བྲིས་ནས། ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་ཐེག་བསྐྱུས་རྩ་འགྲེལ་
གྱི་ཡུང་གི་དོན་འཆད་བ་ན།^༢ སེམས་ཅེས་པས་དངོས་པོ་སྤྱད་མོང་བ་
གཅིག་ལས་གྱི་དབང་གིས་སོ་སོར་མཐོང་བ་མིན་གྱི། ཞེས་པའི་ཤེས་
བྱེད་དུ་བྲིས་མ་ཐག་པ་དེ་བཞེད་འདུག །ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱི་དབང་
ཤེས་ལ་ཡུལ་སྤྱད་མོང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གའི་མིག་ཤེས་གྱིས་
གསུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྱིས་བྱ་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གསུམ་གྱིས་མར་མེ་གཅིག་ལ་
དུས་གཅིག་ཏུ་བལྟས་པའི་ཆེ། མར་མེ་དེ་སྤྱིས་བྱ་དེ་གསུམ་གའི་མིག་
ཤེས་གྱི་སྤྱད་མོང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིས་བྱ་དེ་གསུམ་གའི་མིག་
ཤེས་གྱིས་མར་མེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་ཤེས་དང་ལྷན་པའི་སྤྱིས་
བྱ་གཅིག་གིས་མར་མེ་ལ་བལྟས་པའི་ཆེ་མར་མེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། མར་
མེ་མཐོང་མཁན་གྱི་སྤྱིས་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལུགས་དགག་པའི་
སྐབས་སུ།^༣ མིག་ཤེས་ལ་སྐྱེ་ཤད་དུ་སྤང་བ་གསུགས་གྱི་སྤྱི་མཆེད་ཡིན་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། གསུགས་གྱི་སྤྱི་མཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་དེ་ཐ་སྙད་ལ་མ་འཁྲལ་

༡ ག་ན་༡༡ན་ན་མིན་གྱིས། ཏ་ན་༡ན་ན་མིན་གྱིས། ད་ན་༡༢་ལ་མིན་གྱིས།

༢ ༢༠༠༥ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེམྱེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༢་ན་༡༥།

༣ ༢༠༠༥ལོའི་ལྷོ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེམྱེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༢་ད་༡༠།

བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། མིག་ཤེས་ལ་སྐྱེ་ཤང་དུ་སྤང་བ་ཐ་
སྟོང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་འབྱུང་བ་ཐ་སྟོང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འབྱུང་ཤེས་ཐ་སྟོང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ།

ཡང་། མཁར་གཞོང་ལ་སོགས་པའི་གཞི་དེར་དབང་པོ་སྐྱོན་མེད་གྱི་
མིག་གིས་བརྟུས་པའི་ཆེན་ཡང་སྐྱེ་ཤང་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞི་དེར་སྐྱེ་
ཤང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་ཐུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་
སྐྱོད་ཡུལ་ནམས་ངི་ལྟ་བུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐུབ་པ་གང་གིས་སྐྱུབ། གཞི་
གཅིག་ལ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྫས་ཡོད་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་
གནས་པར་ཐལ། ཡི་དྲགས་ལ་ཚུ་སྐྱུང་ནག་ཁག་ཏུ་སྤང་བ་དེ། ཚུ་སྐྱུང་
ལས་རྫས་གཞན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། ལྷགས་གོང་མེས་བསྐྱེད་པའི་དམར་འབར་བ་ལ་རིག་སྒྲགས་
དང་ལྡན་པ་གཅིག་གིས་ལག་བས་རིག་པའི་ཆེ་རིག་བྱ་གཅིག་བྱ་དེས་
ལག་བ་མི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཀྱས་པ་ཡིན་གྱི། བསྐྱེད་པའི་རིག་བྱ་དེ་ལས་
དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་རིག་བྱ་གཅིག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་མིན་
ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་རིག་སྒྲགས་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱ་གཞན་འཆི་བར་བྱེད་པ་ན།
སྐྱེས་བྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སློབ་འགགས་པ་མིན་པར་སློབ་འགག་པའི་སྐྱེས་བྱ་
གཅིག་གསར་དུ་སྐྱེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རིག་སྒྲགས་ཀྱི་བྱེད་པའི་

ཀྱེན་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རོན་ཡང་མི་འཐད་དེ། རོག་མར་ཡུལ་གྱི་ཆད་མ་
བཀག་ན། མཁར་གཞོང་གཅིག་ཏུ་རབ་རིབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་
ཀྱིས་བལྟས་པའི་ཆེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་
པར་མེད་པར་ཐལ། ལྷ་འབབ་པའི་སྤྱང་ལ་ཡི་དྲགས་ལ་རྟག་ཁྱག་ཏུ་སྤང་
བའི་ཆེ། མིའི་མིག་ཤེས་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་ཆད་མ་ཡིན་
མིན་གྱི་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྩ་འགྲེལ་
གཉིས་ཆར་དུ་དེ་གཉིས་མཚུངས་པར་གསུངས་པས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་
ཁས་སྤང་བར་བྱལ། །ཡུལ་གྱི་རོས་ནས་ལྷ་འབབ་པའི་སྤྱང་ལ་དབྱལ་བ་པ་
ལ་མེད་པུང་པོར་སྤང་བའི་མེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་སྤྱང་གི་ཆ་ཤས་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། མེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་ཉིད་ལ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་མཐོང་བའི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན།
ལྷ་སྤྱང་གི་ཆ་ཤས་མིན་པར་ཐལ། །ནམ་མཁའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུང་དཀར་
སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་ལ་དུང་དཀར་སེར་པོར་སྤང་བའི་སེར་པོ་
ཆོས་ཅན། དུང་དཀར་གྱི་ཁ་དོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །སེར་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལྷ་སྤྱེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྐྱེ་གཟུགས་མི་མཛེས་པར་སྤང་བའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་སྤྱེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ངན་ལས་
གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བཞི་པོ་འདིའི་

བྱབ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཡིན་ཅིང་། ཏྲགས་གསལ་བྱང་ཅོང་^༡ ཁ་པའི་ཡིན་ལགས་སོ། །

གཞན་ཡང་། འཛིན་དུ་མ་སོགས་ལ་སྐྱུ་མའི་ཏྲ་གླང་དུ་སྒྲུང་བའི་ཏྲ་གླང་དེ་སྐྱུ་མའི་སྒྲགས་སྒྲན་གྱི་སྒྲན་ལས་ཏྲ་གླང་མཆན་ཉིད་པར་སྐྱེས་པར་ཐལ། རྩ་འབབ་པའི་གླུ་ཡི་དྲགས་ལ་རྣག་ཁྲག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཆེ་ཡི་དྲགས་གྱི་ལས་ལས་རྣག་ཁྲག་མཆན་ཉིད་པ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་བྱིར། བུམ་གཟུགས་གཅིག་ལ་ཐག་ཉེ་རིང་གཉིས་ནས་བལྟས་པའི་ཆེ་གསལ་བའི་ལས་གཟུགས་དང་། མི་གསལ་བའི་ལས་གཟུགས་གཉིས་གསར་དུ་སྐྱེད་པར་ཐལ། རྩ་འབབ་པའི་གླུ་ལ་རིགས་དྲུག་གིས་བལྟས་པའི་ཆེ་ལས་གཟུགས་དྲུག་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་བྱིར། ཐལ་འབྱུང་འདི་གཉིས་གྱི་^༢བྱབ་པ་ནི་བདེན་བདེན་འབྲ་བ་ལ་ཨ། འདོད་ན། ཆོས་གྲགས་གྱིས་བཀག་པ་ལ་ཨ། ཏྲགས་ནི་བྱང་ཅོང་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཨ། ཨ་^༣ལེ་ལོ་ལོ་ཨ་ཨ་ལེ་ལོ། ཤེས་བྱ་ཁ་བོ་ལེབ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་སྒྲོན་ནི། འབྱུང་བ་བཞི་པོ་རེ་རེ་རེག་བྱ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ཆར་གྱི་རེག་བྱ་ཡོད་པ་དང་། ཁ་དོག་ལྷ་པོ་རེ་རེ་རེག་བྱ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཁ་དོག་ལྷ་ཆར་ཡོད་པ་དང་། རྩ་ཡོར་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་མི་གསར་སྐྱེས་ཡོད་པ་

^༡ ག་ཤམ་ན་ཆ་བཙོང་པའི། ཏ་ཤལ་ན་ཆ་བཙོང་ཁ་པའི། ད་ཤཤ་ལ་བཙོང་ཁ་པའི།

^༢ ག་ཤམ་བ་ཤ་གྱིས། ཏ་ཤལ་བ་ཤ་གྱིས། ད་ཤཤ་པ་ཤ་གྱིས།

^༣ ག་ཤམ་བ་ཤ་ཨ་ལེ་ལོ་ལོ། ཏ་ཤལ་བ་ཤ་ཨ་ལེ་ལོ་ལོ། ད་ཤཤ་པ་ཤ་ཨ་ལེ་ལོ་ལོ།

དང་། ཐག་པའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྤྱལ་གསར་སྤྱེས་ཡོད་པ་དང་། ཆ་
རེག་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་གང་རེག་ཡོད་པ་སོགས་ཆོས་ཅན་ངི་སྟེད་
པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱེད་པའི་ཆེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་འདེས་ནས་
ཁ་ཐོ་ལེབ་གཅིག་ཏུ་སོང་འདུག་པ་འདིས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་པའི་དུས་སུ་བྱུང་ན་དགའ་བ་ལ་ཨ། དུང་སྒོ་བས་
རྗེས་འཇུག་ལ་དབྱ་མཐམ་གཅིག་བཤད་ཟེར་ནས་དངོས་འཛིན་གསར་བ་
འདི་འདྲ་བ་སྤྲུལ་བཤད་པ་མ་མཛད་ཨང་། ཞེས་གྲིས་འདུག་པ། དེ་རྣམས་
ལ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་ལན་བཏབ་ན། ཐལ་འགྱུར་དང་པོའི་རྟགས་དེད་ཀྱིས་
ཁས་སྦྱངས་པ་མེད་ཅིང་། ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྟེ། འགྲུབ་ན་
མཁར་གཞོང་ལ་སོགས་པའི་གཞི་དེར་དབང་པོ་སྒྱུན་མེད་ཀྱི་མིག་གིས་
བསྟན་པའི་ཆེ་སྒྲ་ཤད་སྤང་བར་ཐལ། གཞི་དེར་སྒྲ་ཤད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱེ་
མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པའི་གསལ་བ་ཆོད་བསལ་དུ་བྱས་པ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། གཞི་ཁང་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཀ་བ་བྱམ་པ་སྤྲུལ་བྱ་སོགས་ཀྱི་
”ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྗེས་ཡོད་པ་དུ་མ་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་
མངོན་སུམ་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་
བར་འདུག་པས། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་^༡ཁོ་ཐོ་ཅག་ནི་སྒྱུན་པ་དང་ལྷན་

༡ ག་ན་ན་ན་སོགས་ཀྱིས། ༥་ན་ན་ན་སོགས་ཀྱིས། ༥་ན་ན་ན་སོགས་ཀྱིས།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠ དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་ཆོག་གསལ། ༡༩་ན་༠།

ཅེག་ཏུ་ཚོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཐལ་འགྱུར་
གསུམ་པའི་ལན་ནི། མི་འཆོག་པའི་རིག་སྒྲགས་དང་ལྡན་པའི་ལུས་ཤེས་
ཀྱིས་སྒྲགས་གོང་དམར་འབར་བ་ལ་རེག་པའི་ཆེ་དེའི་སྤྱིང་དུ་གྱང་རེག་
གཅིག་གསར་དུ་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་མི་འཆོག་པའི་རིག་སྒྲགས་དང་
ལྡན་པའི་ལུས་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་ཡོད་
པ་གང་ཞིག །དེའི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་ཆ་རེག་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐལ། དེའི་ལུས་ཤེས་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་ལ་
སྒྲགས་གོང་དམར་འབར་པའི་རེག་བྱ་ཆ་རེག་ཏུ་མི་སྤྱང་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། ཐལ་འགྱུར་བཞི་པ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་ཏེ། རབ་རིབ་དང་ལྡན་པའི་
སྐྱེས་བུའི་མིག་ཤེས་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་
གཟུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཡིན་ན་སྐྱེ་ཤང་འཛག་
པར་སྤང་བའི་མིག་ཤེས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ།

ཡང་། རབ་རིབ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱེས་ལུང་མིག་ཤེས་ལ་བྱེད་ན་ནི་
 ཐུབ་པ་མ་གྱུབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་གཉིས་མཚུངས་པར་གསུངས་
 པ་ནི། རང་ལ་སྣང་བ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྱུབ་པའི་ཤེས་པར་མཚུངས་
 པར་གསུངས་ཀྱི། ཚད་མ་ཡིན་མིན་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཚུངས་པར་མ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་གི་ཐལ་འབྱུང་ནི། དགེ་སློང་ཙ་ཐུབ་ཡིན་

པས་བྱུང་བ་མ་གྱུར་ཤི། རྩི་སྤྱང་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་བའི་རེག་བྱ་དང་།
མའི་རེག་བྱའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་བའི་ཕྱིར། རྩི་སྤྱང་མེ་མ་སྤྱར་དུ་སྤྱང་བའི་
ལས་བསགས་པའི་དཔྱལ་བའི་ལུས་ཤེས་ལ་རྩི་སྤྱང་མེ་མ་སྤྱར་དུ་སྤྱང་
བའི་ཆོ། རྩི་སྤྱང་དེའི་སྤྱང་དུ་མེ་མ་སྤྱར་གཅིག་དངོས་ལ་གྱུར་བའི་ཕྱིར།
ཆ་དཔྱལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་དངོས་གནས་ལ་གྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མའི་རེག་བྱ་དང་གང་རེག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་བར་
ཐལ། ཉི་མའི་རེག་བྱ་དང་གང་རེག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་བ་གང་ཞིག ། རྩི་
བའི་རེག་བྱ་དང་ཆ་རེག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་བའི་ཕྱིར། དགུན་དུས་སུ་
ཉི་མའི་རེག་བྱ་གང་བར་སྤྱང་ཞིང་། སོ་གའི་དུས་སུ་རྩི་བའི་རེག་བྱ་ཆ་
བར་སྤྱང་བའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་ཤེས་དེ་དགུན་དུས་སུ་ཉི་མའི་རེག་བྱ་
དང་སྤྱང་བ་ན། དེའི་ལུས་ཤེས་ལ་སྤྱང་བའི་ཉི་མའི་རེག་བྱ་དེ་ཉིད་གང་
རེག་དང་། དེ་དང་སོ་གའི་དུས་སུ་རྩི་བའི་རེག་བྱ་སྤྱང་བའི་ཆོ། དེ་ལ་
སྤྱང་བའི་རྩི་བའི་རེག་བྱ་དེ་ཉིད་ཆ་རེག་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ལུས་ཤེས་དེ་ལ་
དེ་སྤྱར་དུ་སྤྱང་བ་གང་ཞིག ། ལུས་ཤེས་དེ་ཆ་དམ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དང་
སོ་གྱུར་ཤི། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་སོ་གའི་དུས་སུ་
ནི། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་མའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
རྒྱལ་གསལ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྤྱངས་པ་མེད་དེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་

༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༦། སྤྱིང་ཡིག་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུག་ བཤེས་སྤྱིང་། ༢༠༠༦།

མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་^༡གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
རྣམ་པར་བཤེགས་པས་ཚུ་སྤང་མ་མཐོང་བ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་དག་བསྟན་
བཅུན་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་ཀྱི། རྟེན་ཆེན་ལས། ཚུ་སྤང་གི་ཆ་ཤས་སུ་
གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ཡོད་ཅེས་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་
ཀྱིས་རྟགས་གསལ་དུང་ཅོང་པས་ཁས་སྦྱངས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་ཁྱོད་རང་
སྟོ་གྲོས་ཅིང་ཞིང་གཟུ་བོར་མི་གནས་པར་སྟོན་པའོ། དེའི་འོག་མའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་རྟགས་གསལ་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་གོང་མ་དང་མཚུངས་པར་
ཁས་ལེན་བ་ཡིན་ཏེ། དུང་དཀར་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་
འོག་ཤེས་ཡིན་པས། དེའི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་དཀར་པོ་དང་སེར་པོ་
གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་མའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་
གསལ་ཡང་ཁས་མ་སྦྱངས་ཏེ། ལུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་བ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་མིག་
ཤེས་ལ་སྟོན་པའི་སྒྲ་གཟུགས་མི་མཛེས་བ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་
སྟོན་པའི་སྒྲ་གཟུགས་སྤང་ན་དེ་ལ་སྟོན་པའི་སྒྲ་གཟུགས་མཛེས་པར་སྤང་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས།^༢མཐོང་ན་མི་མཐུན་བ་མེད་པ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པོ་དེའི་

^༡ ག་པ་༡༤་ན་༡་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། ༡་པ་༡༤་ན་༡་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། ༥་པ་༣༠་ལྷ་རྣམས་ཀྱི།

^༢ ག་པ་༡༤་ན་པ་བཤད་ཀྱིས། ༡་པ་༡༤་ན་པ་བཤད་ཀྱིས། ༥་པ་༣༠་པ་བཤད་ཀྱིས།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤་པ། མདོ་སྟེ་ཡ། སྟོན་བ་བཙམ་ལྟན་འདས། འཕགས་བ་སངས་རྒྱས་
རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་མདོ། ༡་པ་༤་པ།

རྟགས་གསལ་དུང་ཚོང་པས་ཁས་སྦངས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བཞི། བྱིད་ཀྱན་སྒྲོང་
ངན་པས་རྒྱུད་གང་ཞིང་ཉམ་པ་ཆེན་པོར་ཀྱན་ལ་གྲགས་མོད་ཀྱང་། བྱིད་
རང་གི་ཆོག་དེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་མའི་
ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱབ་པ་མེད་དེ། དེའི་རྟགས་གསལ་གཉིས་མི་མཚུངས་
པའི་བྱིར། མཚུངས་ན། སྒྲ་མའི་སྒྲགས་རྣམས་ཀྱི་འདྲིམ་དུམ་རྟ་སྦང་དུ་
སྦྱེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ངན་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུ་སྦྱང་ནག་
ཁྲག་དུ་སོང་བ་སྲིད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ངན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་
བའི་རེག་བྱ་ཆ་བར་སོང་བ་སྲིད་པའི་བྱིར། རྟགས་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟེན།
དེའི་འོག་མའི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་དེད་ཀྱིས་ཁས་སྦངས་པ་མེད་དེ།
ལས་ཅན་གྱི་ལྟའི་མིག་ཤེས་ཚུ་སྦྱང་དང་སྤད་པའི་ཆེ་ཚུ་སྦྱང་གི་ཆ་ཤས་
ཤེག་བདུད་ཅིར་སྦྱེས་པར་ཁས་སྦངས་ཀྱང་། དེ་ལས་གཟུགས་ཡིན་པར་
ཁས་མ་སྦངས་པའི་བྱིར། བྱིད་ཀྱི་དགག་པ་འདྲི་རྣམས་ནི། མདོ་ལས།
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང། རྣལ་འབྱོར་པའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང། སྒྲགས་དང་སྦྱོན་གྱི་བྱས་
པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལྟར་དུ་མ་ཞོང་བར་དེ་
རྣམས་ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་
པའི་དོན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པ་ལ་དགག་པ་ལྟར་སྦྱང་འབའ་ཞེག་
བྱས་ཤིང་། རྣམས་འབྲང་རྣམས་ཀྱང་དོན་མིན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་སྦྱང་

སྟེ། སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་དེ་^༡ རྣམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་རང་གི་མཐུན་དུ་སྟོན་ཆུང་དུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡང་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་ལོངས་སྟོན་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་དབག་དུ་མེད་པ་སྤྱལ་པའི་ཆོ། ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་དག་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱལ་མ་བསྐྱད་པས་སྤང་བ་དེ་དག་ཐ་སྟོན་དུ་ཆོད་མས་བྱལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས།^༢ དག་པ་འདི་ནི་བཞེད་པ་འཁུག་པ་ཡིས། །རྩལ་གཅིག་ཡུལ་ལ་མཁའ་གཏུགས་འཛིག་རྟེན་དང་། །འཛིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་སྟོགས་བྱལ་རྩལ་སྟོན་མོད། །རྩལ་རགས་མི་འགྱུར་འཛིག་རྟེན་སྤྲ་མི་འགྱུར། །ཞེས་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཐུས་རྩལ་སྤྲ་རབ་གཅིག་གི་གོ་སར་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་རྩལ་གྱི་བྱངས་དང་མཉམ་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་སྟོན་བྱས་ཀྱང་རྩལ་རགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤྲ་བར་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་མི་ལས།^༣ གཡག་རུའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཏེ་གཡག་རུ་ཆེར་མ་སོང་རྗེ་བཙུན་གྱི་སྐུ་ཆུང་དུ་མ་སོང་བར་གསུངས་པ་དང་། མི་འཆོག་པའི་རིག་སྤགས་དང་ཐུན་པའི་སྦྱེས་བྲས་ལྷགས་གོང་།

༡ ག་༣༡༥་བ་༥་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི། ཏ་༣༡༦་བ་༥་བྱང་སེམས་དེ་རྣམས་ཀྱི། ད་༣༣༥་ཆ་བྱང་སེམས་དེ་རྣམས་ཀྱི།

༢ ག་༣༡༥་བ་༥་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི། ཏ་༣༡༦་བ་༥་བྱང་སེམས་དེ་རྣམས་ཀྱི། ད་༣༣༥་ཆ་བྱང་སེམས་དེ་རྣམས་ཀྱི།

༣ ༢༠༠༥་ལྷེ་ཐུན་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་ཆ་ལྷན་ཆོགས་ནས་པར་དུ་བསྐྱབས་པ། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་མགྱུར་འབྲུམ། རྗེ་བཙུན་མི་ལ། ༢༠༥༡༥།

དམར་འབར་བ་ལ་རེག་པས་མི་འཆིག་པར་བཤད་པ་དང་། སྒྲིང་བཞི་
པའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཉིད་ཀྱི་རི་རབ་བྱ་བཞི་པར་མངོན་པའི་
མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་བཤད་པ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་དེ་
ཉིད་རྒྱུ་པོར་བཤད་པ་དང་། ཅུ་ཟླ་གི་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ལ་འགྲོ་བ་
ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱི་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བདུད་ཅི་དང་།
ཅུ་དྲུས་ཤིང་བསིལ་བ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་རིམ་བཤུ་སྒྲིང་བ་དང་།
དེ་ལྟར་དུ་དོན་བྱེད་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཆད་མས་བྱུང་བར་ཁས་མ་སྐྱངས་
ན། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་ཤིང་།
ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་། ཆོས་སྤོང་གི་ལས་གསོག་པའི་
དོན་མེན་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ལ། དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱངས་ན་ཁྱོད་རང་གིས་པར་
ལ་འཕངས་པའི་དགག་པ་བརྗོད་པ་རྣམས་ཁྱོད་རང་ལ་གཞོད་བྱེད་ཆར་
བཞིན་དུ་འབབ་བར་འགྱུར་རོ། །

མདོར་ན། ལས་ཅན་གྱི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཅུ་ཟླ་ལ་
བཏྲས་པའི་ཆེ། ཅུ་ཟླ་གི་སྟེང་དུ་རྒྱལ་ཁབ་དངོས་གནས་ལ་སྐྱེས་པ་དང་།
དགུན་དུས་ཀྱི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་ཤེས་སྤང་པའི་ཆེ་
བྱང་རེག་དངོས་གནས་ལ་སྐྱེས་པར་སྤིང་བར་ཐལ། སེམས་ཅན་དཔྲུལ་
བའི་གནས་སུ་ལས་དབང་གི་མཆོན་ཆ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། ལྷའི་འཛིག་
ཏེན་དུ་ལས་དབང་གིས་རིན་པོ་ཆའི་ལྗོན་ཤིང་དངོས་གནས་ལ་སྐྱེས་པ་

སྲིད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་དུ་ལྷུང་བྲངས་པ་ལས།^༡ སེམས་ཅན་ལས་
གྱི་དབང་གིས་བྱིར། །ནག་པོ་དུས་སུ་བསྐྱེད་^༢ དེ་དཔེར། །སེམས་དཔྱུལ་
མཐོ་རིས་འཇིག་རྟེན་ན། །མཆོན་དང་རིན་ཆེན་^༣ ཞིང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

འདིར་སྦྲས་པ། བསོད་ནུམས་དབང་གིས་བསྟན་པའི་རི་ལ་
གནས། །སྒྲག་དོག་ལོག་ལྟེན་རལ་བས་ལུས་ཁེབས་ཞིང་། །རྟག་ཆད་
ང་རོ་སྒྲིག་པའི་སེང་གེ་ཞིག །བདུད་གྱི་པོ་ཉ་ས་བཟུང་ནས་མཐར་འཛིན་
གྱིས། །ལྷགས་སྒྲོག་དམ་པོས་ཡན་ལག་བཅིངས་གྱུར་ནས། །འདོད་
དོན་ལོག་འཆོའི་སྒྲོམ་དུ་བཅུག་གྱུར་ཏེ། །ཉོན་མོངས་མི་གཙང་ཁྲོད་ན་
གནས་བཞིན་དུ། །དམ་པའི་སྐྱེ་པོ་ཀུན་ལ་སྤང་བ་ཡི། །མཆེ་བ་གཅིགས་
ཞིང་ང་རོ་སྒྲིག་བྱེད་པ། །དེ་ལ་པན་པའི་གདམས་པ་འདི་སྐད་སྒྲ། །འཇམ་
དབྱངས་སྒྲུལ་བ་ཀུན་མཁྱེན་ཙོང་ཁ་བས། །སྟོན་པ་མཆོག་དང་སྒྲ་སྒྲུབ་
ཡབ་སྐུས་གྱི། །དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་དབུ་མའི་ལམ་བཟང་གིས། །འཁྱོ་
ནམས་ཐར་པའི་ལམ་དུ་བཀོད་པ་ལ། །སྒྲག་དོག་ལོག་ལྟེན་སྐྱར་བ་མ་
འདེབས་པར། །ཅི་གཅིག་གྲུས་པས་གསོལ་བ་བྲག་དུ་ཐོབ། །སྒྲུག་བསྐུལ་
ཀུན་ལས་སྒྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་གདམས་པའོ། །

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ ༩༠༡དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ། ༥༩༣་༡༠།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ལ། རང་འབྲེལ། ༥༩༣་༡༠། སྒྲེས།

^༣ ག་༥༡༥་བ་༣་རིན་ཅེན། ༥་༥༡༥་བ་༣་རིན་ཆེན། ༥་༣༣༥་པ་རིན་ཆེན།

ཡང་། ཁྱོད་གྱིས། སློབ་དཔོན་འདིས་ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད་དང་།
རང་རིག་སོགས་ལུང་ཆད་མས་བཤད་ཅིང་། བདེན་པར་ཡོད་མེད་གང་
གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྡོག་རྣམས་ནི་ཐ་སྙད་
དུ་ཁས་ལེན་ཞིང་། དེ་དག་དབྱེད་ནས་འགོག་པ་ནི། དོན་དམ་དབང་དུ་
བྱས་པར་བཞེད། ཁ་ཅིག་ཙ་ཤེ་དང་། ཚྱོད་སྒྲིག་དང་། ཆོག་གསལ་ལས།
རིགས་པས་དབྱེད་བཟོད་ཀྱི་རང་རིག་འགོག་པའི་ལུང་རྣམས་ཤེས་བྱེད་
དུ་བྱས་ནས། རང་རིག་ཐ་སྙད་པ་འགོག་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་ནོར་ཉེ། ཙ་ཤེ་
ལས། རང་རིག་གི་དཔེར་མར་མེ་བཞོད་པ་ལ། དབྱེད་ནས་འགོག་པའི་
ཆེ་མར་མེས་རང་གསལ་བ་བཀག་པ་བཞིན་དུ། ལུན་བ་སེལ་བ་ཡང་
བཀག་པས། ཐ་སྙད་དུ་ལུན་བ་སེལ་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་
དང་། ཚྱོད་སྒྲིག་ལས། ཆད་མ་དེས་རང་གིས་བྱུབ་པ་བཀག་པའི་ཆོ། ཆད་
མ་གཞན་གྱིས་བྱུབ་པ་ཡང་བཀག་པས། ཐ་སྙད་དུ་ཆད་མའི་ཡུལ་ཅན་
གཏན་མེད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། རང་རིག་མེད་
པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྦྱོར་བར་བྱ་བའི་སེམས་མི་རྙེད་པའི་མདོ་བྲངས་པས་
ཐ་སྙད་དུ་སྦྱོར་བའི་སེམས་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། རི་ལྗར་རལ་གྱིས་རང་གི་སོ། །གཙོད་པར་
མི་བྱེད་སོར་མོ་ནི། །རང་ལ་རིག་པར་མི་བྱེད་ལྟར། །རང་གི་སེམས་ཀྱང་

༡ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷོ་བའ་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེའུ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༤༦་༡༣།

༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྲར། ༤༧༩མདོ་སྡེ་ཅ།སྟོན་པ་བཙམ་ལྷན་འདས། ལང་ཀར་གཤེགས་པ། ༤༤༡་༤༥

དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་ཡོད་ན་ཐ་སྙད་དུ་རལ་གྱི་འི་
སོས་རང་གིས་རང་གཅོད་པར་འགྱུར་སྟམ་སྟེ། རིགས་པས་དབྱེད་
པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དཔེ་ལ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་མང་སྟེ། གཞན་དུ་
ན། ཐ་སྙད་དུ་ནམ་མཁའི་བརྗོད་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ལྟས། རྣམ་
ཤེས་དམ་པའི་དོན་ལྟན་པ། །དེ་ཡང་བསྟན་རྣམས་མི་འདོད་དེ། །གཅིག་
དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དང་། །བྲལ་བྱིར་ནམ་མཁའི་བརྗོད་བཞིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ཐ་སྙད་དུ་གཅིག་དང་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། །ཞེས་བྲིས་པ་རྣམས་ལ་
དགག་པ་རིམ་གྱིས་བཙོད་ན། །ཀུན་གཞི་རང་མཆོན་ཉོན་ཡིད་རང་རིག་
རྣམས་མདོ་ལས་བཤད་དེ། དེ་རྣམས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡོད་པའི་
བྱིར། །ཞེས་པ་ལས་འོས་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དང་།
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མཆོན་དཔེས་སྤྱས་པའི་བདེ་གཤེགས་སྤྱང་པོ་
རྣམས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་ལུང་ཆོད་ལྟན་
ལས་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡོད་པའི་བྱིར། །འཁོར་
གསུམ། གཞན་ཡང་། ཅུ་ཤེ་སོགས་དབྱེ་མའི་གཞུང་རྣམས་ལས་རང་རིག་
བཀག་པ་དེས། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པར་བཀག་པ་མིན་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ཆེས་འབྲལ་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་
བཅོས་འདིར་དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་རིག་བཀག་པའི་བྱིར་
ཏེ། རང་འགྲེལ་དུ། རྣམ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་རང་རིག་དང་བན་

བ་བཀག་པའི་འོག་ཏུ།^༡འོན་དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་ཡིན་ན།
དེ་ལྟར་ན་ཡང་རང་རིག་གི་རྒྱ་ཅན་གྱིས་བྲན་བ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་གྱིས་རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་
གཏན་ཆིགས་གསུམ་བཀོད་པའི་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རང་རིག་གི་དཔེར་
མར་མེ་བཀོད་པ་ལ་བྱས་ནས་འགོག་པའི་ཆེ་མར་མེས་རང་གསལ་བ་
བཀག་པ་བཞིན་དུ་ཐུན་པ་གསལ་བ་ཡང་བཀག་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཐུན་པ་
སེལ་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རང་རིག་གི་དཔེར་
མར་མེ་བཀོད་པ་ལ་དབྱུང་ནས་འགོག་པ་ཞེས་པ་རྣམས་རང་གི་རང་
འདོད་འཆང་བར་སྤང་གི།^༢དེ་དཔེར་བཀོད་པ་ལ་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་
གང་ཡང་དབྱུང་པ་མ་མཛད་ལ། མར་མེས་རང་གསལ་བ་བཀག་པ་
བཞིན་དུ་ཐུན་པ་སེལ་བ་ཡང་བཀག་ཅེས་པའི་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཅ་ཤེའི་
གཞུང་དེས།^༣མར་མེ་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་སྤང་བར་བྱེད་
གྱུར་ན། །ཐུན་པ་འང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །སྤྲིབ་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་
ཆོམ་མེད། །ཅེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། གཞུང་འདིས་ནི་རང་རིག་ཡོད་ན་མར་
མེས་རང་གིས་རང་གསལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཐུན་པས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༩བུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། འདུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༥༩༥་༥།

༢ ག་༥༡༥་ན་སྤང་གིས། ༥་༥༡༤་ན་སྤང་གིས། ༥་༥༡༥་༥་སྤང་གིས།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥་༥༡། དབྱུང་ཅ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱེས། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༡༡་༡༩།

ཀྱང་རང་གིས་རང་སྤྱི་བ་པས་བྱམ་ག་བྱུགས་རྣམས་གསལ་བར་མཐོང་བ་
ལ་གོགས་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གསུངས་ཀྱི་མར་མེས་ཟུན་པ་གསལ་བ་
བཀག་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གཏན་ཆོགས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི། སླ་^༡བརྗོལ་སླ་བར་སྤང་
སྟེ། ཚེད་རྫོག་ལས། ཁྱིད་ཀྱིས་བཀོད་པ་ལྟར་མེད་པའི་བྱིར་དང། ཆོག་
གསལ་དུ་ནི་ཉི་ལྟེ་བར་འཁོར་གྱི་མདོ་དང། དཀོན་བཅེགས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་
བྱངས་པའི་དང་པོར་བསྟན་པ་འདི་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་དགོས་པ་དང། རབ་ཏུ་
བྱུང་ནས་འབྲས་བུ་མཆོག་ཐོབ་པར་སྟོན་པས་གསུངས་པ་དང། དོན་དམ་
པར་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱར་མེད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དཀོན་བཅེགས་
ལས། མར་མེས་ཟུན་པ་སེལ་ཡང་། ཟུན་པ་ལ་སེམས་མེད་པ་དང། མར་
མེ་དང་ཟུན་པ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་རྫོམ་སེམས་མེད་པ་
བཞིན་དུ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་འཛོམས་ཤིང།
གཉིས་ཀ་ཡང་དོན་དམ་པར་ནམ་མཁའི་མེ་ཉོག་ལྟར་ག་བྱུང་བྱར་མེད་
ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་ཀྱི། མདོ་དེ་གཉིས་ལས་ཟུང་
^༡བྱའི་སེམས་མེད་པར་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཉེ། ཆོག་གསལ་དུ་བྱངས་
པའི་མདོ་གཉིས་ནི་འདི་ལྟར། ^༡ཉིར་བར་འཁོར་གྱིས་ཁྱུས་པ་ལས། ཤིན་

^༡ ག་ཕྱེད་ན་པ་ལ་སླ་བརྗོལ། ཏ་ཕྱེད་ན་པ་ལ་སླ་བརྗོལ། ད་ཕྱེད་ལ་སླ་བརྗོལ།

^༢ ག་ཕྱེད་པ་ཕ་སྟོང་བྱའི་སེམས། ཏ་ཕྱེད་པ་ཕ་སྟོང་བྱའི་སེམས། ད་ཕྱེད་པ་ཕ་སྟོང་བྱའི་སེམས།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༦༡དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༣༥༥

ཏུ་དགའ་བའི་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་ལ། །སྤྱིམ་པའི་རྟགས་སྤངས་རབ་ཏུ་བྱུང་
གྱིས་ལ། །འབྲས་བུ་ཡོད་ཅིང་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བྱེད་ཅིང་། །མི་མཆོག་
ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་དེ་སྐད་བསྟན། །སྤྱིམ་པའི་རྟགས་སྤངས་རབ་ཏུ་བྱུང་
གྱུར་ནས། །འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་གྱུར་ཀྱང་ནི། །ཆོས་ཀྱི་རང་
བཞིན་དག་ལ་གཞལ་བྱས་ན། །འབྲས་བུ་ཀུན་མེད་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་འང་
མེད། །འོན་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཐོབ་འགྱུར་གང་། །ཀྱེ་མ་མི་མཆོག་
ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྡན་པའི། །རྒྱལ་བས་རིགས་པ་བཞིན་དུ་ལེགས་བཤད་
ཅས། །དེ་དག་འོ་མཆོར་ཆེ་བ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དཀོན་ཅོག་
བཅེགས་པ་ལས།^༡ དཔེར་ན་སྤྱིམ་དུ་མི་འགའ་ལ་ལ་ཡིས། །ཡུན་རིང་
ལོན་ནས་མར་མེ་བྱས་བྱས་ནས་^༢ །དེ་ལ་ཐུན་པ་བདག་གནས་རིང་ལོན་
གྱིས། །འདི་ནས་མི་འགྲོ་སྟུང་དུ་སེམས་པ་མེད། །མར་མེ་བྱུང་ན་ཐུན་
པ་ཐུན་ནག་ལ། །མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིས་རུས་པ་འང་མེད། །མར་མེ་
བཅེན་ནས་ཐུན་པ་མེད་པར་འགྱུར། །གཉིས་ཀ་སྟོང་ལ་རྩོམ་སེམས་ཅི་
ཡང་མེད། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན། །མི་ཤེས་
ཉོན་མོངས་བསགས་པ་མེད་པར་འགྱུར། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་ཉོན་མོངས་
རྟག་པར་ཡང་། །དེ་དག་ལན་འགའ་ཅིམ་ཡང་འགྲོགས་པ་མེད། །ཡེ་ཤེས་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། དཀོན་བཅེགས་ཆ། ཐོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། དཀོན་བཅེགས་ཀྱི་
མདོ། ༣༩༥།

༢ ག་༣༡༥་བ་༩་བྱས་ན། ༩༣༡༩་བ་༩་བྱས་ནས། ད་༣༩༩་ལ་བྱས་ནས།

མི་ཤེས་མ་དམིགས་མི་སེམས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་བསྟེན་ནས་མི་ཤེས་མེད་
བར་འགྱུར། གཉིས་ཀ་གཟུང་མེད་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན། དེ་བཞིན་
ཡེ་ཤེས་མི་ཤེས་གཉིས་ཀ་སྟོང་། །ཞེས་པའོ། །

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ལང་ག་ཤེགས་ལས། རང་རིག་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་
བཞིན་དུ་ཐ་སྟོང་དུ་ཡང་མེད་བར་གསུངས་པ་ལ་བསྟེན་པ་གཞན་མ་
བྱུང་བར། འཕགས་པ་ལྷའི་གཞུང་གོང་དུ་བྲངས་པ་དེ་དཔེར་བྱས་ནས་
རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དཔེ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། ཟེར་རྒྱས་ཐོངས་བར་ཟད་
དེ། འཕགས་པ་ལྷའི་གཞུང་དེས་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་བར་ཡོད་པ་
ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན་དུ་གཏན་ནས་མེད་བར་གསུངས་ཀྱི་དེ་རྟག་
པ་མཐའ་བཟུང་མིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་
རྣམས་དང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས། རང་རིག་ཐ་སྟོང་དུ་ཡང་མེད་
བར་གསུངས་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་ཐ་སྟོང་དུ་ཁས་
ལྡངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དཀྱུག་པར་བྱེད་
པའི་ཞོར་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། རྟག་གི་འབར་བ་ལས།^༡སེམས་ཅམ་པས་
རྣམ་ཤེས་ནི་གཉིས་སྟ་སྒྲིང་སྟེ། རང་སྒྲིང་བ་དང་ཡུལ་དུ་སྒྲིང་བའོ། །ཡུལ་
དུ་སྒྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་རང་
སྒྲིང་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས། ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཡུལ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༥༡༥བུ་མ་ཇ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། རྟག་གི་འབར་བ། ༤༩༡༥།

དུ་སྒྲུབ་ལས་གཞན་འབྱུང་གྱུར་པ་ཡི། །སེམས་ཉིད་དེ་ནི་རི་འབྲ་བ་ཞིག་
སྒྲུབ་། །ཞེས་སེམས་ཅམ་པས་ཤེས་པ་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ལོག་པའི་
ཤེས་པ་དེས་རང་རིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ། ལེགས་སྒྲུབ་འབྱེད་ཀྱིས་དེ་མི་
འཐད་དེ། ལུལ་དུ་སྒྲུབ་བ་ལས་གཞན་པའི་དེ་འབྲ་བའི་རང་རིག་ཆད་མས་
མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་རིག་བཀག་པ་དང་། བདེན་གཉིས་རང་
འབྲེལ་ལས།^༡རང་རིག་འགོག་པ་ན། ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་དབེན་པའི་
ངོ་བོ་རིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པར་^༢འགྱུར་ཀྱིས་དེ་ལྟ་མིན་ན་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ནི་སེམས་ཅམ་པས་ཤེས་པ་གཞན་དབང་ནི་གཉིས་སྒྲུབ་
གིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་རང་རིག་གྲུབ་ན། གཞི་དེས་གཟུགས་འདྲིན་རྩིས་
གཞན་དུ་མེད་པར་ཤེས་ཀྱི། མཐོན་སུམ་དུ་གཞི་དེར་རང་རིག་མ་གྲུབ་
ན་དེ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྒྲོང་པར་མི་འགྲུབ་ཅེས་འདོད་པ་ལ། དེ་ལྟར་
འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་གཞན་དབང་རང་རིག་གིས་བསྐྱུབ་
དགོས་ན། རང་རིག་ཆད་མས་གྲུབ་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་
རིག་བཀག་པ་དང་། ལང་ག་ཤེགས་ལས།^༣རལ་གྱི་འཛི་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་
ཉིད་མི་གཅོད་པ་དང་། སོར་མའི་ཅེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ལ་མི་རིག་

^༡ བསྐྱུར་འགྱུར་དབེ་བསྐྱུར་མ་འགྱུར། ༤༥༡ དབུ་མ་ས། ལྟོ་བ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ། བདེན་གཉིས་རང་
འབྲེལ། ༥༤་ན་༥༧༡

^༢ ག་༥༡༤་བ་ན་མེད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར། ༥་༥༡༠་བ་ན་མེད་པར་འགྱུར། ༥་༥༡༥་ན་མེད་པར་འགྱུར།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དབེ་བསྐྱུར། ༤༤༤་མའི་སྒྲི་ཅ། ལྟོན་བ་བཅོམ་སྒྲུབ་འདས། ལང་ཀར་ག་ཤེགས་པ། ༤༤༡་༥༤༡

བ་དང་། ལེགས་པར་བསྐྱབ་པའི་ཡང་ཟོར་ཅན་གྱིས་ཀྱང་རང་གི་སྤྲལ་བ་
ལ་ཞོན་པར་མི་རྒྱས་པ་དང་། མེས་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་བསྐྱེད་པ་དང་།
མིག་གིས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ལྟ་བུ་མིན་པར་གསུངས་པའི་རིགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས།^༡གལ་ཏེ་རང་
རིག་ཡོད་མིན་ན། རྣམ་ཤེས་བློ་བ་རྩི་ལྟར་འགྱུར། ཞེས་རང་རིག་མེད་
ན་རྣམ་ཤེས་བློ་བའི་བློ་ཤེས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་ཚུངས་པའི་ལན་
དུ།^༢གཞན་སྤོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། བློ་ཤེས་ཀྱི་བའི་དུག་བཞིན་
ནོ། ཞེས་ཤེས་པ་རང་གིས་རང་རིག་པའི་རང་རིག་མེད་ཀྱང་། འཛིན་
པའི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་གཟུང་བའི་ཡུལ་སྒོས་སྤོང་བ་ན། དེ་དང་འབྲེལ་
བ་སྟེ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་པ་བློ་བའི་བློ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ན་ཤེས་པ་དེ་
སྤངས་ནས་སྐྱེ་བ་མིན་གྱིས། སྤང་ཡུལ་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
གཉིས་འབྲེལ་པར་བློ་བའི་བྱིར། ཞེས་ལན་མཛད་པས་རང་རིག་བཀག་
པའི་བྱིར། འདི་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་དོན་དམ་པར་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། ཐ་
སྟོད་དུ་བཀག་པ་མིན་ནོ་སྟུམ་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ཐ་སྟོད་དུ་རལ་གྱི་
རང་གི་སོས་རང་གཅོད་པར་འགལ་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །

ཡང་སྤོང་གྱིས།^༣འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡༩༡ དབུ་མ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ། ༡༠༡༩་༥།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡༩༡ དབུ་མ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག ། ༡༠༡༩་༥།

^༣ ༡༠༠༩པའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྟ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༩་༥།

གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཡོད་ཅིང་ཕྱི་དོན་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་མིང་ཅམ་སྟེ།
གཞན་དུ་ན་སྟོབ་དཔོན་འདིས་སེམས་ཅམ་པའི་སྟོགས་སྒྲ་མ་ལོངས་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་པ་ནི། དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལོག་པར་
བཤད་པར་མ་ཟད་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱང་ལོག་པར་བཤད་
དོ་ཞེས་སྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་སེམས་
ཅམ་པའི་མདོ་དང་། བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱིས་སེམས་
ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཆད་བྱལ་དུ་གསལ་
བར་གསུངས་ཤིང་། སེམས་ཅམ་པས་ཕྱི་དོན་མི་བཞེད་པར་ཁྱོད་རང་
གིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། རྟེན་ཆེན་ལས། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་གསུངས་པ་ལ།
སྟོབ་དཔོན་དེས་བདག་ཕྱང་གཅིག་དུ་འདོད་པར་ཐལ། ཕྱང་པོ་བདག་དུ་
འདོད་ཅིང་མང་བཀྱར་བས་ཀྱང་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཁས་མ་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། ཞེས་བྲིས་པ་ནི། སྟོ་བྲོས་ཤིན་དུ་ཅིང་བའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཆེན་
དུ་སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཕྱང་པོ་བདག་དུ་འདོད་ཅེས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྱང་པོ་ཡིན་པ་ཁས་སྐྱངས་སོ་སྟམ་ན། འོན་སྟོབ་
དཔོན་འདིས་ཤེས་བྱ་བདག་དུ་ཁས་སྐྱངས་པར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་

ང་ཅམ་བདག་ཏུ་ཁས་སྦངས་པ་གང་ཞིག །ང་ཅམ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། བར་བྱ་བ་ལ་བྱེད་རང་ཡང་ལྷས་བྱིན་དང་བདག་གཅིག་
ཏུ་འདོད་པར་ཐལ། ལྷས་བྱིན་བདག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
འདིའི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དགག་པ་མང་པོ་འདུག་པ་རྣམས་ནི་གོང་
དུ་བཀག་ཟེན་པས་ལན་མ་བཟོད།

ཡང་བྱོད་ཀྱིས།^༡ བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ན་ཐ་དད་
གཏན་མེད་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་སྤུལ་ཡང་མི་སྤྱབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་བས་བྱས་མི་
རྟག་བདེན་པ་དང་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱིས་གཅིག་
ཏུ་སྤུལ་མི་སྤྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི། དུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་
བྱ་བ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཚུལ་མ་ཤེས་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་
བྱ་བ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །མདོ་
སྡེ་བས་བྱས་མི་རྟག་བདེན་པར་བྱ་བ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་།
གཅིག་ཏུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྦངས། མདོ་སྡེ་བས་
དེ་ལྟར་འདོད་པར་གཅིག་ཏུ་འཕྱུལ་མི་རུས་ཞེས་པ་ཡིན་ན་ནི། ཐལ་
འགྱུར་བས་དངོས་སྤྱོད་བ་བཀག་ཀྱང་མི་ཁྲིགས་སོ་ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བ་
ལ་སྦྱར་བ་བཏབ་པའོ། །རྗེ་ཀ་ཆེན་དུ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་
རྟོགས་པས་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ལ།

༡ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཁ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེངྒེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༢༡༩་༡༠།

འཛིགས་པ་དེ་སེལ་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་མེད་
བར་རྟོགས་པས་རང་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་བསལ་མི་རུས་པར་གསལ་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉ། འདི་ཉིད་ལས།¹བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་རྟག་པའི་
བདག་སྟོང་ཞིང་། །འདི་ནི་རང་འཛིན་རྟོན་དུ་འང་མི་འདོད་པས། །དེ་ཕྱིར་
བདག་མེད་ཤེས་པས་བདག་ལྟ་བུ། །དེ་ཕྱིས་ཀྱང་འབྲེན་ཞེས་སྒྲ་བ་ཤིན་ཏུ་
མཚར། །རང་བྱིན་ཅིག་ཕྱག་སྒྲུལ་གནས་མཐོང་བཞིན་དུ། །འདི་ན་སྒྲང་
ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་གསལ་ཉ། །སྒྲུལ་གྱི་འཛིགས་པ་འང་སྟོང་བར་བྱེད་
པ་ནི། །ཀྱེ་མ་གཞན་གྱི་གནམ་པོར་གྱུར་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་
འགྲེལ་ལས།²རྟག་པའི་བདག་མེད་པས་ཕྱང་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རང་འཛིན་
པ་བསལ་བར་མི་རུས་ཉ། དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འདིའི་འཁོར་བ་པ་ཉིད་རྣམ་
པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། རྟེན་ཆེན་འགོག་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་³མཇུག་
ཏུ་རྟོན་དང་བརྟོན་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་འབྲུ་
སྒྱུར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདིར་རྟོན་དང་བརྟོན་པ་ཐ་སྟོན་དུ་ཡང་ཁས་མི་
ལེན་ན། དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྒྱུར་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་
འདུག་པ་ནི། མདོ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་། འཛིག་རྟོན་གྱི་ཐ་སྟོན་ཀུན་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༥་༡༥༡

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་པ། ༢༠།དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༥༥༥་༡༥༡

³ ༥༠༠༧པའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༥༡༥་༥༡

དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྤྱད་པ་ལས།^༡མཁའ་ལ་རྒྱང་བརྟེན་དེ་ལ་ཚུ་ཡི་
ཡུང་པོ་བརྟེན། །དེ་ལ་ས་ཆེན་འདི་བརྟེན་དེ་ལ་འགོ་བ་བརྟེན། །ཞེས་ནས་
མཁའ་རྒྱང་ཚུ་སའི་དགྱིལ་འཁོར་བཞི་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་བརྟེན་པ་
དང་། དེ་ལ་སྤྱིང་བཞི་པའི་འགོ་བ་བརྟེན་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དབུ་
མའི་གཞུང་རྣམས་སྤྱ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་གསུངས་
པའི་སྤྱིར། ཅ་ཞེ་ལས། རྟེན་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང་། །ལས་དང་
རྟེན་པོ་དེ་ཉིད་ལས། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་རྟོགས་པར། །འབྱུང་པའི་
རྒྱ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས།^༢མིག་དང་གཟུགས་
ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་མིག་རྟེན་དང་།
མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་།
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་། ལྷ་མ་ལ་བརྟེན་པ། རྒྱལ་པོ་ལ་བརྟེན་པ།
ལྷོན་པོ་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་གྲགས་པའི་
སྤྱིར། དེ་ནས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དགག་པ་རྣམ་གྲངས་གསུམ་ཙམ་འདུག་
པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་བྱས་པར་འདུག་པས་ལན་མ་
བྲིས་སོ།

ཁྱོད་ཀྱིས།^༣སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རྣམ་གྲངས་

༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར། ༣༧ཤེས་རབ་སྤྱ་རྟོགས་ཀ། རྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས། མདོ་སྤྱད་པ། ༣༦་༡༡

༢ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུལ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༡༯་༡༣།

༣ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར། ༦༡། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་རྟོག་གསལ། ༥་༡༤།

༤ ༡༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་མོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེལྟེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༣༤་༡༡།

དང་དུས་ཀྱི་སློན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སློམ་པ་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་དང་།
ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་བསློམ་པ་ཡོད་ལ། ཤེས་
བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་བསློམ་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གྲིས་པ་
ནི། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པར་འདོད་
པ་དང་འགལ་ཏེ། རྣམ་གྲངས་གང་དུས་ཀྱི་སློན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྒྱས་པར་བསློམ་པ་ཉོན་སྤྱི་བ་ཙམ་སྟོང་བ་ལ་དགོས་སམ་མི་དགོས། དང་
པོ་ལྟར་ན། ཉན་རང་ལ་དེ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། ཕྱི་མ་ལྟར་
ན། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་སྐབས་སུ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་ལེགས་པར་སོམས་
ཤིག་ཤེས་གྲིས་པ་ནི། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་སྤྱི་བ་ཙམ་
སྟོང་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སློ་
ན་རྫོགས་པར་བསློམ་པ་མི་དགོས་པར་ཁས་སྦྲངས་པ་ལ། མ་དག་ས་
བདུན་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་སྤྱི་བ་སྟོང་བ་མེད་པ་དང་ཁས་སྦྲངས་པ་འགལ་
ཏེ། དེའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་
ཡས་པའི་སློན་པ་བསློམ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཤེས་སྐབས་སུ་ཤེས་སྤྱི་བ་
སྟོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་འདུག་ལ། འོན་ཏེ་རང་ལ། ཉོན་སྤྱི་བ་
ཙམ་སྟོང་བ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་སམ་མི་དགོས།
དང་པོ་ནི་སུ་ཡང་མི་འདོད་པས་ཕྱི་མ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་པ་ལམ་ནས་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཤེས་སྤྱི་བ་
སྟོང་བ་མེད་པའི་སར་འདོད་པ་དང་འགལ་ཏེ། དེའི་སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་

སེམས་བསྐྱེད་རྫོགས་པར་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྐྱབས་སུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྦྱོར་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

དེས་ན་ཉོན་སྒྲིབ་ཅེས་སྦྱོར་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་
ནུས་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་མི་དགོས་ཀྱང་།
མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྦྱོར་
རྒྱས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད། བསམ་མཛོེ་བྱེད་རང་ཐོངས་ཤིག །འདིར་
སྒྲིབ་པ། གྱེ་མ་སྟིགས་མ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྟིགས་ཤིང་། །བྱེད་པར་ལྟ་
བའི་སྟིགས་མ་བདོ་དུས་འདིར། །ནག་ཕྱོགས་ཡིད་བསྐྱེད་མཁས་རྒྱུ་
དུ་མ་དང་། །ཐོས་ཅུང་ལྷན་སྒྲོམ་དུ་མ་མགྱེན་གཅིག་ཏུ། །ཐོག་མེད་དུས་
ནས་སྤིང་པར་འཆིང་བྱེད་པའི། །ལྷན་སྒྲིབ་བདེན་འཛིན་ཞེན་ཡུལ་མི་
འགོག་པར། །ཡིད་བྱེད་རྟོག་པ་མཐའ་དག་འགོག་པར་བྱེད། །དེ་ལྟར་
འགོག་པས་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་དང་། །སྤྱར་དུ་འཛིག་ཅིང་འཁོར་
བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། །བྱམས་དང་སྦྱིང་རྩེ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
སོགས། །དབྱེད་སྒོམ་ཚུལ་དུ་ངས་པར་བསྐྱོམ་དགོས་པའི། །ལམ་ནུས་
མཐའ་དག་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ལྷ་མའི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྩེ་ཅན་ཉིད་
དང་། །མཁུན་བརྩེའི་མངའ་བདག་མི་པམ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །འཕགས་
པ་ཡབ་སྐུ་ལ་སོགས་ཆོད་ལྷན་གྱིས། །སྤིང་མཆོ་ལས་སྦྱོལ་ཡང་དག་
ལྟ་བའི་མཆོག །ཆོས་ཀུན་རང་བཞིན་མེད་པར་ལྟ་བ་ཉིད། །ཡིན་ཞེས་
ལན་གཅིག་མིན་པར་གསུངས་ལགས་ཀྱང་། །སྐལ་དམན་ནུས་ཀྱིས་

དེ་ཉིད་དོར་བྱས་ཏེ། །འདྲིན་པ་བཀག་པའི་རྩ་ཤང་ལྟ་བུ་ལ། །འདི་ནི་སྒྲོས་
བྲལ་དབྱ་མའི་ལྟ་བུ་ཞེས། །སྒྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་
ཀྱི། །གཞུང་ཀྱན་དགྲུག་ཅིང་འཇམ་དབྱངས་ཚོང་ཁ་པ། །སྒྲོད་པར་བྱེད་
པའི་ལས་ལ་བཙོན་པ་རྣམས། །འདྲིན་པ་རྣམས་ཀྱི་བཙེ་བའི་ཡུལ་ཡིན་
པས། །རྒྱལ་དང་དེ་སྲས་འཕགས་པའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི། །བྱུགས་རྗེའི་
སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་ནས་འདི་དག་རྣམས། །ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་
མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་དུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་
རྣམས་བསལ་བློན་ཏོ། །

རྟོག་ཆེན་དུ་^༡ས་བརྒྱད་པར་འགོག་པ་ལས་བསྐྱངས་ནས་རྗེས་སོབ་
དུ་ཆོགས་གསོག་པ་ལ་བསྐྱལ་བར་མདོ་ལས་གསུངས་པས། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡོད་ན་དེ་གཅིག་ཕུ་བསྐྱོམ་པས་ཆོག་གི། །ཆོགས་
གཞན་གསོག་པ་ལ་འབད་མི་དགོས་ཟེར་བ་བབ་ཅོལ་དུ་གསུངས་པ་ལ།
ཁྱོད་ཀྱིས། ^༢དེ་མི་འཐད་དེ། ས་བརྒྱད་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཅམ་ལས་བསྐྱངས་ན་དེ་ཉིད་སྐབས་དེར་འགོག་
དགོས་པས། མདོ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་
བྱ་བ་ལ་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་བཟོད་པ་ཡང་ཡིན་ན། ཞེས་དང་། རིགས་
ཀྱི་བྱ། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་པའི་གཏང་རག་བྱིན་པ་མི་འཐད་པར་

^༡ སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༥༥༩་༥།

^༢ ༡༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་མོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྟ་བུ་རན་སེལ། ༡༥༠་༡༥།

ཐལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་རང་ལ་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་
ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་ནི་ཐེག་པ་
ཆེ་ཆུང་གི་ལྟ་བུ་བྱུང་པར་མེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་སུ་སྒྲུང་བས་སྤར་
བཀག་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་གྲིས་པ་ནི། བྱིད་ལ་འདི་ལ་དགག་པ་གཅིག་བཏང་
དགོས་ཟེར་བའི་ཁྲལ་བཀལ་བ་མིན་ལས་ཆེ། འོ་ན། བྱིད་རང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་དེ་གཅིག་ཕུ་བསྐྱོམས་པས་ཆོག་གི་ཆོགས་
གཞན་གསོག་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྤྲོ་བ་བབ་ཅོལ་སྤྲོ་བ་རྒྱུ་ཆེན་
དུ་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། རྒྱུ་ཆེན་གྱི་དོན་ནི། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ས་བརྒྱད་
པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་སྒྱུར་ཐོབ་ནས་བསྐྱལ་བ་དུ་མའི་བར་
དུ་ཡང་མཉམ་པར་འཛོག་རུས་པས་མཉམ་གཞག་དེ་ཅི་མ་ཞེས་དེ་ལ་
མཉམ་པར་འཛོག་པ་འབའ་ཞིག་མ་བྱེད་པར་རྩིས་ཐོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོགས་གསོག་པ་ལ་བསྐྱལ་བར་གསུངས་ཞེས་བཤད་པ་ལ། བྱིད་
ཀྱིས་དེ་མ་གོ་བར་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ལ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་མ་འཛོག་ཅེས་གསུངས་པར་རྒྱུ་ཆེན་དུ་བཤད་
འདུག་སྟུང་དུ་གོ་ནས། མདོ་ལས། དིགས་ཀྱི་བྱ། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་
ཞེས་གཏང་རག་བྱིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཕེན་པ་ནི་ཁས་
ལེན་མེད་པའི་ལྟག་ཆོད་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་རང་
ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་

བར་སྤྲུལ་བ་ནི། མདོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས།^༡ རིགས་ཀྱི་བྲ། འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཡང་རྒྱང་མ་བྱང་ཡང་
རྒྱང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་མེད་པའོ། །འདི་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཉི་ཆེ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བྲ་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་བར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་ཉིད་
འདི་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིད།

མདོ་ལས་འདི་ལྟ་བུའི་གསལ་མི་གསལ་གསུངས་ཀྱང་། ཁྱེད་ཀྱིས་
ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་ཅེས་སྤྲུལ་བ་འདིས་
མཆོན་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་དབྱེ་མའི་གཞུང་འགོག་པའི་བསྟོན་
ཏམ་མང་དུ་མཛད་འདུག་པ་འདིས། བསྟན་པ་སུན་འབྲིན་པར་འདུག་པས་
མི་མཛད་འཆོལ། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས།^༢ གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་ནི་ལས་ཉོན་
གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ས་དང་པོ་ནས་སྤངས། སྤྱིང་རྩེ་དང་སྟོན་
ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་སྤངས་ཐེན་པས། ཞེས་
བྲིས་པ་ནི། མཁས་མང་ཀུན་གྱིས་བཞད་གད་བྲ་བའི་གནས་སུ་སྤང་སྟེ།
ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་སྐྱེ་བ་མཐའ་དག་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་

༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༣༤། བལ་པོ་ཆེ་ལ། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྟན་འདས། སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་
ཞེས་བྲ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ༥༡༣་ཤ།

༢ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷུང་བར་མ། གོ་ཐོ་རབ་འབྲུམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྟ་བ་ངན་སེལ། ༡༥༥་ཤ།

བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྟོན་ལམ་གྱི་མཐའ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་རྫོགས་པར་ཐལ། སྟོན་ལམ་
གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྦངས་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་
སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བཟང་པོ་སྦྱོད་པའི་མདོ་ལས། རྣམ་
མཁའི་མཐར་ཐུག་གྱུར་པ་རྩི་ཅམ་ལ། །སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐར་ཡང་དེ་
བཞིན་ཏེ། །རྩི་ཅམ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་མཐར་གྱུར་ལ། །བདག་གི་སྟོན་
ལམ་མཐར་ཡང་དེ་ཅམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྟེ།
འདུལ་བ་ལུང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་
རྣམས་ན། དག་ས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་དབང་གིས་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་
སྐལ་བ་དང་འཆམ་པའི་སྐྱེ་བ་སྦངས་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ་མཐའ་
ཡས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། རིགས་
དང་རུས་དང་ཆོ་འབྲང་དང་། །འཁོར་དང་སྐྱེ་བ་དག་དང་ནི། །ངེས་འབྱུང་
བྱང་ཆུབ་ཤིང་རྣམས་དང་། །ཡོན་ཏན་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་
ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་

༡ ག་པ་པ་པ་པ་པ་ རྣམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་གྱུར་པ་རྩི་ཅམ་ལ། །སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐར་ཡང་དེ་ཅམ་མོ། །

༢ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩ །ཤེར་ཕྱིན་གྱི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡༠་པ།

དོན་འཆད་པ་ན། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས།¹བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པར་
མདོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ཁྱོད་གྱིས།²འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་རྣམ་གཞག་ལ།
སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོགས་དགག། གཉིས་སྤང་ཡོད་པའི་
སྟོགས་དགག། རང་ལུགས་འཐད་ལྡན་བཞག། སུན་མོང་མེན་པའི་སྐྱའི་
རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། ཞེས་པའི་ས་བཅད་བཞི་བྱས་ནས། གཉིས་པ་
ནི།³ བྱིས་ཀྱི་དབྱ་མ་པར་རྫོམ་པ་ཁ་ཅིག། འདི་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་
བར་དུ་རྫོག་ཅིག་གིས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཆོས་ཅན་སོ་སོར་སྤང་བ་
དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་མཁྱེན་བ་མི་འོང་བས་དེ་གཉིས་མཁྱེན་
པ་རེས་འཛིག་ཏུ་འོང་ངོ་། བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་ཟད་
དེ། སངས་རྒྱས་པ་ནས་དུས་རྟག་ཏུ་དོན་དམ་བདེན་པ་མདོན་སུམ་དུ་
མཉམ་གཞག་ལ་བཞུགས་པས། དེ་ལས་བཞེངས་པའི་མཉམ་ཇེས་རེས་
འཛིག་མེད་པའི་བྱིར་དང་། བདེན་གཉིས་རང་འབྲེལ་ལས། མཁྱེན་པའི་
སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ནི། ཤེས་བྱའི་དགྱིལ་འཁོར་ཀྱན་བྱུང་ཅན། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ལས་ངོ་མོ་ཐ་དད་
པའི་ཇི་སྟོད་པ་མཁྱེན་པའི་ཇེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་བྱིར་ན། ཡེ་ཤེས་

1 བརྒྱན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར། 191 ཤེས་བྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལ། 303-701

2 3001འཁོའི་ལྷ་ར་བར་མ། གོ་སོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེལྟེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། 3121-731

3 3001འཁོའི་ལྷ་ར་བར་མ། གོ་སོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེལྟེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། 3160-731

གཅིག་གིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་འདོད་
དགོས་སོ། །གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཉིད་ལ་བསྟོས་ཏེ་རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་
ཤེས་སྤྱ་སོང་བ་དེའི་ཆེ་སྤྱ་དེའི་ངོར་གཉིས་སྤྱ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་
ཞི་བས་ཡེ་ཤེས་དེས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་
ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཅན་ལ་བསྟོས་ཏེ་རི་སྟེང་བུ་མཐུན་པར་སོང་བ་
དེའི་ཆེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་སྤང་
འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་བྱུང་བུང་བས་སྤང་ཡུལ་མ་འབྲུལ་པའི་གཉིས་
སྤང་ཡིན་གྱི། འབྲུལ་པའི་གཉིས་སྤང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་མ་འབྲུལ་པའི་ཚུལ་
གཞན་དུ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མཉམ་རྩིས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ནི། རྒྱུད་ལྔ་མ་
ལས།^༡ ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ།
རྩིས་ལ་ཐོབ་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་མཉམ་གཞག་ལས་འངས་པའི་རྩིས་
ཞེས་དུས་སྤྱི་ཕྱི་རྩིས་མིན་གྱི་མཉམ་གཞག་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
བྱུང་བའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་ཆོས་ཅན་ལ་བསྟོས་ཏེ་རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པ་མིན་
ལ། ཆོས་ཉིད་ལ་བསྟོས་ཏེ་རི་སྟེང་བུ་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ལེགས་
པར་ཤེས་ན་བདེན་གཉིས་ལས། རྟག་པའི་ངོ་བོ་དབེན་པ་ཡིས། །ཅི་ལྟར་
སྤང་བ་འདི་ཁོ་ན། །བཞེན་ཏེ་སྦྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐམས་ཅད་མཐུན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྲར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོ། རྒྱུད་ལྔ་མ། ༤༧༧།

པས་མངོན་སུམ་གཟིགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྲིས་སོ། །ཞེས་ཀྲིལ་ཆེན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་
ནས། དེ་འགོག་པ་ན།¹ དེ་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སར་མཉམ་རྗེས་རེས་འཛོག་
མེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་མཐུན་
པ་དོན་ལ་འཐད་ཀྱང་ཐུང་རང་ལ་འགལ་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལ་བལྟས་ཏེ་རི་ལྟ་
བུ་མཐུན་པའི་སློ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་ལ་བལྟས་ཏེ་རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་
ཤེས་སུ་སོང་ངམ་མ་སོང་། སོང་ན་དེའི་ཆེ་གཉིས་སྤང་ཡོད་པར་འགྱུར་
ཏེ། ཆོས་ཅན་ལ་བལྟས་ཏེ་རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པར་སོང་པའི་སློ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། མ་སོང་ན། དེའི་ཆེ་སློ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཞིག་ཆོས་
ཅན་ལ་བལྟས་ཏེ་རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པར་སོང་བ་ཡིན་ནམ། དེའི་རྗེས་སུ་
བྱུང་པའི་སློ་ཞིག་དར་སོང་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་སློ་གཅིག་གིས་ཆོས་
ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་ཅིག་ཅར་དུ་མཐུན་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལ། ཕྱི་མ་
ལྟར་ན་མཉམ་རྗེས་རེས་འཛོག་མེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉིས་སྤང་ཡོད་པ་ཡང་མི་འཐད་
དེ། དེས་གཉིས་སྤང་གི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཐུབ་
ན། གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྤངས་ན་གཉིས་
སྤང་འབྲུལ་པ་མེད་པས་ཐུབ་པར་འདོད་པ་ཅི་ཞིག །སློ་གཅིག་ཉིད་རི་

¹ ༡༠༠༧ལོའི་ལྷ་པོ་བར་མ། གོ་མོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྟ་བུ་བར་ན་མེལ། ༡༩༡༤

ལྷ་བ་ལ་བཟློས་ནས་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་བ་དང་། རི་སྟེང་བ་ལ་བཟློས་ནས་
གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་དོན་གང་ཡིན། གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སྐྱབས་
ཤིག་ཤིག་མ་གྲུབ་སྟེ། རི་སྟེང་བ་ཡུལ་དུ་སྤང་ཞིང་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་སྤང་། ཡེ་
ཤེས་ཡུལ་ཅན་དུ་སྤང་ཞིང་ཡུལ་དུ་མི་སྤང་བའི་བྱིར་ཞེན། སྤྲ་མ་ལ་ཡང་
ཅིའི་བྱིར་མི་མཚུངས། གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ། རི་ལྷ་བཟློས་པའི་ཆེ་སྒོ་
དེ་ཉིད་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་དུ་ཞུགས་པའི་
བྱིར། ཞེན། རི་སྟེང་བཟློས་པའི་ཆེ་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་བར་ཁས་ལེན་
དགོས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་བ་བཞིན་དུ་རི་སྟེང་བ་
དང་རོ་གཅིག་དུ་ཞུགས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་བ་རོ་ཐོ་ཐ་དང་དུ་སྤང་བར་ཐལ།
ཁྱོད་ལ་རི་ལྷ་བ་རང་དང་རོ་ཐོ་གཅིག་དུ་སྤང་། རི་སྟེང་བ་རང་ལས་རོ་ཐོ་
གཞན་དུ་སྤང་བའི་བྱིར། ཉགས་བསལ་གར་སོང་ཨེ་རིག། ཁྱབ་བ་ངེད་
ཅག་གིས་བྱེད་ལགས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ཉོན་ཅིག་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཆོས་ཅན་རི་སྟེང་བ་སྐྱེ་འགག་དང་བཅས་བ་དང་།
སྐྱེ་འགག་མེད་བ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་སྤང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དུས་ཅིག་
ཅར་དུ་རི་སྟེང་བ་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་སྤང་། དེའི་ཆོས་
ཉིད་རི་ལྷ་བ་ལ་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་བའི་ཚུ་ལ་གྱིས་ཀྱང་སྤང་བའི་བྱིར། འདི་
གཉིས་སོ་སོར་ཐལ་བའི་ཁྱབ་བ་གཞུང་ལུགས་དེའི་དགོངས་བ་ཡིན་

མིན་ལེགས་པར་སོམས། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་རི་སྟེང་བ་སྤང་
ཅོམ་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་འགག་དང་བཅས་པར་སྤང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་
ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ལུང་དེ་སྐབས་འདིར་ཆད་ལྷན་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཉིད་གཉིས་སྤང་ཅུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་
སྤང་བས་མ་བྱུང་ན། རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་པར།^༡གང་གིས་སྐྱེ་བར་རྣམ་
བཏགས་པ། །རྣམ་པར་མི་མཁས་དེ་ཡིས་ནི། །རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་དོན་
མ་མཐོང་། །ཞེས་པའི་དོན་རི་ལྟར་འཆད། ཅས་གྲིས་བ་རྣམས་ལ་ལན་
རིམ་བཞིན་བཏབ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས། ཆོས་ཉིད་ལ་བཟོས་ཏེ་རི་ལྟ་བ་མཐུན་
པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་ལ་བཟོས་ཏེ་རི་སྟེང་བ་
མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་ངམ་མ་སོང་། སོང་ན་དེའི་ཆེ་གཉིས་སྤང་
ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ལ་བཟོས་ཏེ་རི་སྟེང་བ་མཐུན་པའི་ཡེ་
ཤེས་སུ་སོང་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དགག་བ་ཡང་གཏི་ཐུག་
གི་དགག་པར་སྤང་སྟེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ལ་
བཟོས་ནས་གཉིས་སྤང་ཅུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་ལ་བཟོས་
ནས་གཉིས་སྤང་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། དེ་ལ་གཉིས་སྤང་ཡོད་པར་
ཐལ། ཞེས་ཆད་བསལ་དུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། རི་སྟེང་བ་མཐུན་པའི་ཡེ་
ཤེས་ལ་གཉིས་སྤང་ཡོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེས་གཉིས་སྤང་གི་བག་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། དབུ་མ་ནི། མགོན་པོ་རྒྱ་སྒྲུབ། རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་པ། ༡༩༡༥།

ཆགས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་སྟེ། གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་
བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྤངས་ན་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པ་མེད་པས་ཁྲབ་
པར་འདོད་པ་ཅི་ཞིག་ །ཅེས་བྲིས་འདུག་ལ། འོན་པར་ས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་རྒྱད་ལ་དགེ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེས་དེའི་བག་ཆགས་སྤངས་པའི་
ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁྱོད་རང་གི་ཁྲབ་འགྲིག་ལ་དངོས་འགལ། མ་གྲུབ་ན། རི་
སྟོད་པ་མཁུན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་གཉིས་སྤང་གི་བག་ཆགས་མ་ལུས་
པར་མ་སྤངས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཆོད་མས་གྲུབ་ཅིང་
རྟགས་གསལ་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། རྩོ་
གཅིག་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ལ་བཟོས་ནས་གཉིས་སྤང་བྱུང་ལ། རི་སྟོད་པ་གཉིས་
སྤང་དང་བཅས་པའི་དོན་གང་ཡིན། ཞེས་བྲིས་ནས་ཁྱོད་རང་གི་པོ་ཆོད་
ཀྱིས་བརྟག་པ་བྲས་ནས་དགག་པ་ལྟར་སྤང་བྲས་ལ། རི་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལན་
བཏུབ་པས་དགག་བྱས་པར་འདུག་པས་རི་བ་དེའི་ལན་ནི། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་
ཅུ་ལ་ཅུ་བཞག་པ་ལྟར་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་མེད་པར་རོ་གཅིག་ཏུ་
ཞུགས་པས་གཉིས་སྤང་བྱུང་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེས་ཆོས་ཅན་རི་སྟོད་པ་
རྣམས་འཇུག་པ་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཅུ་ལ་ཅུ་བཞག་པ་ལྟར་གྱི་རོ་གཅིག་
པར་མ་སོང་བར། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པའི་གཉིས་སྤང་ཡོད་པས་རི་
སྟོད་པ་ལ་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །བྲས་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རི་ལྟ་བུ་དང་། རི་སྟོད་པ་རོ་

བོ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དི་ལྟ་བ་རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་སྤང་།
དི་སྟེད་པ་དེ་རང་ལས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་གར་
སོང་ཨེ་རིག། ཅེས་པའི་རྟགས་གཉིས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་
བསྐྱབས་ཀྱང་སྐྱབ་མི་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་དི་སྟེད་པ་དང་
ངོ་བོ་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྦངས། འབ་པ་
ཆད་མས་བྱལ། འཁོར་གསུམ་བྱང་བ་ཨེ་རིག། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཆོས་ཅན་དི་སྟེད་པ་
སྟེ་འགག་དང་བཅས་པ་དང་། སྟེ་འགག་མེད་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་སྤང་
བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་དི་སྟེད་པ་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་སྤང་། དེའི་ཆོས་ཉིད་དི་ལྟ་བ་གཉིས་སྤང་བྱལ་བའི་ཚུལ་
གྱིས་ཀྱང་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་པའི་ཆོས་ཅན་དི་སྟེད་པ་དེ་འདུས་
བྱས་སུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་བྱེད་ན་ནི་འབ་པ་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པར་སྤང་ལ། དེ་སྟེ་འགག་མེད་པར་མི་
སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་བྱལ་
པ་གང་ཞིག །དེ་སྟེ་འགག་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། དེ་
འདུས་མ་བྱས་སུ་བྱུང་པ་ལ་བྱེད་ན་ཡང་འབ་པ་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པར་སྤང་ཡང་དེ་དེ་ལ་སྟེ་འགག་དང་
བཅས་པར་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྟེ་འགག་དང་བཅས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་སྟེ། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཕྱང་ཆད་ལྡན་དུ་ཁས་ལེན་ན།

རི་སྟེང་པ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤང་ན་དེ་ལ་སྐྱེ་འགག་དང་བཅས་པར་
སྤང་བས་བྱབ་ཅེས་པ་དང་། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་སྤང་ན་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་གཉིས་
སྤང་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་སྤང་བས་མ་བྱབ་ན། རིགས་
པ་བྱུག་ཅུ་པར། གང་གིས་སྐྱེ་བར་ནམ་བཟགས་པ། །ནམ་པར་མི་མཁས་
དེ་ཡིས་ནི། །ཞུན་ལས་བྱུང་བའི་དོན་མ་མཐོང་། །ཞེས་པའི་དོན་རི་ལྟར་
འཆད། ཅེས་བྲིས་པའི་བྱབ་པ་དང་པོ་ལ། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་
བྱེད་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་སྦྱངས། འདོད་ན། བྱབ་པ་གཤེག་ །མ་བྱུབ་ན།
རི་སྟེང་པ་མེད་པར་ཐལ། མ་བྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་སྟེང་པ་སྐྱེ་
འགག་དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ལ་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་
སུ་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱང་རི་སྟེང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྲི་བ་གཉིས་པ་ནི། བྱེད་རང་གིས་བྱེད་རང་ལ་ཅོ་འདྲི་བའི་བྲི་བ་ཡིན་
ཏེ། དེད་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་བྱབ་པར་ཁས་མ་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་གྱིས། རི་
ལྟར་སྟོད་གྱི་དབྱེ་བས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཅ་འགྲེལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་མེད་དང་། སྐྱེ་བ་སོགས་མཐའ་དག་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་
པར་བསྟན་པར་འདོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྐྱེ་འགག་

༡ ག་ཤམ་པ་ན་ཉ་རིག་། ཉ་ཤམ་པ་ན་ཉ་རིག་། ད་ཤམ་པ་རིག་།

༢ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷོ་བར་མ། གོ་སྐོར་བ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༢༤་པ།

༣ ༢༠༠༤ལོའི་ལྷོ་བར་མ། གོ་སྐོར་བ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༢༤་པ།

མེད་པའི་ལུང་ནི། རིགས་ས་བྱག་ཅུ་པར། གང་གིས་སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་
དག། ཚུལ་འདི་ཡིས་ནི་སྤངས་གྱུར་པ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གསུང་བ་
ཡིས་། །སྤུང་དབང་དེ་ལ་ཐུག་འཆམ་ལོ། །འདིར་ཡང་། དེ་ཆེ་སྐྱེ་བ་མེད་
ཅིང་འགག་པ་མེད། །ཅེས་དང་། འབྲེལ་པར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་
ཀྱི་སྐྱེ་ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་སྐྱམ་པོ་མ་ལུས་པ་ལས་ཤེས་བྱ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་
སྐྱེལོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་ཅེས་
བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤམ་གས་པའི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
རྣམས་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་
ཐ་སྙད་དུ་མིན་ནོ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་མིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ནི་གདུལ་བྱའི་སྤང་རྒྱུ་
ཁས་སྤངས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་རང་སྤང་ལ་དོན་དམ་པར་དེ་
དག་མེད་པ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་བདེན་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཏྲག་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་སྐྱེ་འགག་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར་སྟུམ་ན། དེས་དོན་གྱི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས།
གཙང་བདག་བདེ་དང་ཏྲག་པའི་པ་རོལ་དུ་སྦྱོར་པར་གསུངས་པའི་སྟེང་
དུ་སྐྱེ་བ་འདུག་པས་འདོད་ཐོག་དུ་བྱའོ། །ཞེས་གྲིས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་
བཀག་ན། རི་ལྟར་ཞེས་པ་ཅ་འབྲེལ་གྱིས་སྟོན་ཐ་དད་པའི་སྟེང་དུ་ནས་

༡ ག་༣༣༧་ན་ཅ་ཡིས། ༡་༣༣༩་ན་ཅ་ཡིས། ༥་༣༩༣་༣་ཡིས།

མཁའ་ཐོགས་སྤྱི་བ་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པ་ལྟར། གཞུགས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་དངོས་
པོ་ལ་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པར་རོ་གཅིག་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་^༡ ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཞུགས་ཆོར་སོགས་སྤྱི་
འགག་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་ལ་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་
གི་ཟུར་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་འགག་
དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་ལ་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་ན། སྤྱི་འགག་དང་བཅས་
པའི་དངོས་པོ་དེ་དོན་དམ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་སྤང་བའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
དངོས་པོ་སྤང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མེད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་མི་
འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་ཅན་རི་སྟེད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
འཕགས་པ་འོག་མའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བར་འཕགས་ཚུལ་འཆད་པ་
ན།^༢ ཆོས་ཅན་རི་སྟེད་པ་སྤང་ཡང་། སྤྱི་འགག་དང་བཅས་པར་མི་སྤང་བ་
དང་། ཞེས་གྲིས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤྱི་འགག་སྤང་བར་ཐལ། རི་
སྟེད་པ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་ལ་སྤྱི་འགག་སྤང་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་འགག་རི་
སྟེད་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་ལ་རི་སྟེད་པ་

^༡ ག་༢༢༧་བ་༥་གྱིས། ཏ་༢༢༩་བ་༥་གྱིས། ད་༣༩༣་ཉ་གྱིས།

^༢ ༢༠༠༩ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་བ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༢༠༠༩ལ།

འགའ་ཞིག་སྤང་ལ་འགའ་ཞིག་མི་སྤང་བའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ངེ་སྤྲོད་པ་འགའ་ཞིག་མཁུན་ལ་ངེ་སྤྲོད་པ་འགའ་ཞིག་མི་མཁུན་པའི་
བྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཅ་རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་ཐད་
ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས།¹ དཔེར་ན་བྱམ་པ་དང་མཁར་གཞོང་ལ་སོགས་པ་ཐ་
དད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་²མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་རྟོགས་པའི་ནམ་
མཁའ་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་
པའི་དངོས་པོ་ཐ་དད་ཀྱང་དེར་རྟོགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟེ། བ་མེད་པའི་
མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རོ་གཅིག་ཁོ་ནར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག །ལུང་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་དེ་སྟེ་འགག་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་བར་དངོས་ལྷགས་གང་གིས་ཀྱང་
མ་བསྟན་པར་གཟུར་གནས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱིས་³སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟེ་འགག་མེད་པར་སྟོན་
པའི་ལུང་རྣམས་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྒྲ་དྲགས་སོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི་འབྲེལ་
མེད་ཡིན་ཏེ། དེགས་པ་དྲག་ཅུ་པའི་ལུང་དེས་ནི་སྟེ་འཛིག་རང་བཞིན་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྤངས་པའི་ཚུལ་འདིའི་སྟོན་སྟེ། དེ་རྟོག་འབྱུང་དུ་གསུངས་
པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སྤྱག་འཆའ་བ་དང་། དེ་ཆེ་སྟེ་བ་མེད་ཅིང་ཞེས་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༩༠༡དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༤༩༥་༡༡།

² ག་མཁུན་ལ་མི་མཚུངས། ༡་མཁུན་ལ་མི་མཚུངས། ༥་མཁུན་ལ་མི་མཚུངས། རང་འགྲེལ་དུ་
མཚུངས་པ་ཞེས་གསལ།

³ ༢༠༠༩ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་ལོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེངྒེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༢༩་༢་༢།

སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱིས། སྤྱི་བ་བྲལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱ་སྐྱེ་འགག་
དང་བྲལ་བར་བསྟན་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་
མ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །མདོ་དེས་སྐྱེ་འགག་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་སྐྱ་དེ་ཉིད་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱར་བསྟན་པའི་བྱིར།

རྒྱལ་ས་དང་པོ་སྤྲོ་ཞིང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། རང་འགྲེལ་
གྱི་དོན་ནི། ཡུལ་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྐྱ་
གཉིས་སྐྱར་བའི་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་བྱད་ཤིང་སྐྱམ་པོ་དང་འབྲས་བུ་མ་ལུས་
པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་དང་འབྲས་བུ་མ་ལུས་པ་བསྟེན་པ་པས། ཤེས་བྱ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཅི་འབྲས་བུ་དེ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཞུགས་
པས། ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་ལྡན་པར་
འགྱུར་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཞི་བ་དེ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱ་ཡིན་ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྐྱ་དེ་སྐྱེ་འགག་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་བྱེད་
དུ། རང་འགྲེལ་པས། དེ་ཆེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་ཞེས་པ་དང་། གོང་གི་མདོ་
རྣམས་བྲངས་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་པས། གོང་དུ་བྲངས་པ་དེ་དག་
གི་མཐུག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་འདི་ནི། དེ་ཆེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་
སྟེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་
འགག་པ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོག་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠༡དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༤༦༥-༡༩༡

སྒྲ་དྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས། བ་སྙད་ནི་གདུལ་བྱའི་ངོར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་ཡིན་
གྱི། སངས་རྒྱས་རང་སྒྲུང་ལ་དོན་དམ་དང་བ་སྙད་གཉིས་དབྱེར་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ནི། གཞུང་ལུགས་ཆད་ལྡན་མཐའ་དག་དང་འགལ་
ཞིང་། རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་འགལ་འདྲའི་སྤང་སོ་
དང་། རྒྱང་འཕེན་པ་ལས་ཀྱང་ཐ་ཆད་པའི་ཆད་ལྟ་སྤྱོད་པའི་གཞུང་འཇུགས་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བ་སྙད་དུ་གདུལ་བྱའི་གཞན་ངོར་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་
ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་རང་སྒྲུང་ལ་མེད་ན། བ་སྙད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་མ་གཟེགས་དགོས། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་གཟེགས་
ན། དེ་མེད་དགོས། དེ་མེད་ན། གཞུང་ལུགས་ཆད་ལྡན་མཐའ་དག་དང་
འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱེད་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་དང་ཡང་འགལ་
ཏེ། བ་སྙད་སངས་རྒྱས་རང་སྒྲུང་ལ་མེད་ན། བ་སྙད་བདེན་པ་ཡང་སངས་
རྒྱས་རང་སྒྲུང་ལ་མེད་དགོས། དེ་ལྟར་ན། བ་སྙད་བདེན་པ་མེད་དགོས་
ཤིང་། དེ་མེད་ན་གོང་དུ་ཁྱེད་རང་གིས་དེ་ཡོད་པར་བསྐྱབས་པ་དང་
དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཞུགས་སྤྱོད་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་གཞན་
སྒྲུང་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། བ་སྙད་བདེན་པ་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྒྲུང་ཁོ་ན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་གི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡང་དོན་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པས་འཁོར་གསུམ། ཁྱབ་པ་ཇི་ལྟར་ཁས་སྒྲུངས་ན། ཁྱོད་རང་གིས་གོང་དུ་སྤྲོ་རབས་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། སྤྱོད་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གཞན་སྤང་ཁོན་ཡིན་ན། ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་རྣམས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་རང་སྤང་དང་། གདུལ་བྱའི་སེམས་སྤང་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱོད་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་པའི་སྤྱོན་འཕངས་པ་བྲན་པར་གྱིས་ཤིག །གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཅ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་ནི་གདུལ་བྱའི་གཞན་ངོར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཅ་མ་ཡིན་གྱི་ཞེས་པ་ཅ་མ་གྱི་སྐྱུ་སངས་རྒྱས་རང་ངོར་ཐ་སྙད་ཁས་ལེན་པ་གཅད་དགོས། དེ་ལྟར་ན་ཐ་སྙད་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་རང་སྤང་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སངས་རྒྱས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྣོ་མ་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས།^༡ འཛིག་རྟེན་ང་དང་ལྟན་ཅིག་ཚོད་ཀྱི། ང་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་ལྟན་ཅིག་མི་ཚོད་དེ། འཛིག་རྟེན་ན་གང་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །གང་འཛིག་རྟེན་ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ང་

༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར། ༣༥༧ལོན་བཅེགས་ཀ །བཅོམ་ལྷན་འདས། རྣོ་མ་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་མདོ། ༡༡་༣།

ཡང་མེད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་
རྒྱུ་རང་སྣང་ལ་ཐ་སྙད་མི་འཐད་ན། སངས་རྒྱུ་རང་སྣང་ལ་ཇི་སྟེད་པ་
ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་སྟར་ན་ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་
རང་སྣང་ལ་ཇི་སྟེད་པ་མི་འཐད་པས། ཇི་སྟེད་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་
ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱའི་གཞན་རོ་ཅམ་དུ་
ཁས་སྦངས་ནས། སངས་རྒྱུ་རང་སྣང་ལ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། ཐ་སྙད་
གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྒྱང་འཕེན་
ལས་ཀྱང་ཐ་ཆད་པའི་ཆད་མཐར་སྐྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱང་འཕེན་གྱིས་དབང་
པོའི་མཛོན་སུམ་གྱི་སྒྱུད་ཡུལ་རྣམས་ཡོད་པར་འདོད་ལ། དེས་ནི་ཐ་སྙད་
ཐམས་ཅད་མེད་པར་འདོད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁྱོད་གྱིས།¹མི་རྟག་པ་དང་།
འདུས་བྱས་དང་། རླུང་པ་དང་། བསྐྱུ་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་
ཤིང་། འདི་འཕགས་པ་འོག་མའི་ལམ་བདེན་ལ་ཡོད་ཅིང་སངས་རྒྱུ་གྱི་
ཡེ་ཤེས་ལ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བ་དང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
རྟག་པར་ཐལ་ཏེ། ཞེས་བ་ནས། འདོད་ཐོག་ཏུ་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་རིམ་
པ་བཞིན་བཀག་ན། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཆད་མས་བྱུང་ཅིང་། ཁྱོད་རང་
གིས་ཀྱང་ཁས་སྦངས་སོ། །གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་གཟུགས་སྐྱ་འདུས་བྱས་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༩། དཀོན་བཅེགས་ཀྱི།སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། སྟོན་པ་གསུམ་
བསྟན་པའི་མདོ། ༡༡་༣།

སྤྲུལ་སྤྲུལ་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདོད་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྲུ་བ་པ་འདུ་
བྱེད་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། །འཁོར་གསུམ་ཁས་
སྤངས་སོ། །ཁྲུ་བ་ནི་གོང་དུ་སྒྲིབ་ཇི་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་འཆད་པའི་
སྐབས་སུ། བྱེད་རང་གིས་། དེ་ཡང་དངོས་པོར་སྒྲིབ་བ་དག་གིས། ཐག་
མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་འདོད་པས། སྐྱད་ཅིག་
གིས་འཇིག་པ་ཅམ་ལ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་མི་འདོད་པར། དེད་གྱི་
དེ་ཡང་རྒྱུན་ལས་། སྒྲེ། ཞེས་ཀྱན་སྒྲོང་གིས་གཙོ་བོ་སྤྱིད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
འཕངས་པའི་བྱང་པོ་ཅམ་ལ་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་རྒྱུད་ཆུབ། བསྐྱེད་པའི་
ཆོས་ཅན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་མདོ་བྱངས་པ་ལས། མི་རྟག་པ་
ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཞེས་མི་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཁྲུ་བ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་ཁྲུ་བ་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར་འདོད་ན། གཟུགས་སྒྲུ་ཁྲུ་བ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་འདོད་པ་
ལས་ཁ་འཆལ་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

གཞན་ཡང་། འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་
ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མིན་ནམ། གཞན་ཡང་། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་
ཅིག་ཐ་མས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱང་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ།

༡ ༢༠༠༧ལོའི་ལྷ་པོ་བར་ལ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༢༡་༡༧།

༢ ག་༢༣༠ན་༩་རྒྱུན་ལ་སྒྲེ་ཞེས། ༥་༢༣༣ན་༩་རྒྱུན་ལ་སྒྲེ་ཞེས། ༥་༢༠༧་༡༣་རྒྱུན་ལ་སྒྲེ་ཞེས།

རྒྱུན་མཐའ་ནས་རིག་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ཡང་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟག་ས་ཁས་སོ། །འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་ཐ་
མས་ཉིར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟག་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཁྱོད་ནི་རྒྱ་
བོད་ཀྱི་ཆོད་ལྡན་གྱི་བྱུང་མཐའ་སྤྲ་བ་ཀྱན་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་བྱུར་བའོ། །

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་རང་གིས་སྤྲ་བས་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་
མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བུ་རྒྱུན་གཅོད་པ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་གཅོད་པ་
མིན་ཞེས་ཁས་སྐངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་
དུ་བྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་རྟག་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན། རྒྱུད་ཆེད། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཆོས་སྐྱུ་གཅོད་བདག་བདེ་དང་རྟག་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཡོན་
ཏན་བཞི་དང་ལྡན་པར་གསུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་རྟག་པར་འདོད་
ན། སངས་རྒྱས་དགོན་ཅིག་འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
བརྒྱད་ལྡན་དུ་གསུངས་པས་འདུས་བྱས་སུ་བྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་དགོན་
མཆོག་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་སུ་འདོད་དགོས་པར་མཚུངས་སོ། །ཡང་ཁྱོད་
ཀྱིས། སྤོང་ཆེ་སྟོབས་བཅུ་བསྐྱེད་པའི་ས་ལ་ཞེས་པའི་ས་དེ་ས་བཅུ་བ་ལ་

བྱེད་པས་ནག་ཆོའི་འགྲུར་མ་དག་པར་འཆད་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། རྒྱུ་ཆོའི་འགྲུར་ལྟར་ན་ཡང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ས་དེ་ས་བཅུ་བ་ལ་རྟེན་
 ཆེན་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། སེམས་འགག་པ་དེ་སྐྱེ་
 ཡིས་མངོན་སུམ་མངོན། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ།^༡སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་
 སེམས་བྱང་ཡོད་ན་ཤེས་པ་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་དགོས་
 པས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་སེམས་བྱང་གཉིས་མེད་ཅེས་པ་དེས།
 ཤེས་པ་ཅམ་ལ་སེམས་སུ་འཛོག་ས་མེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གྲིས་པས་
 དངོས་འགལ་ཁས་སྦྱངས་པ་ཡིན་ཉེ། རི་ལྟར་སྦྱངས་ན། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ས་ན་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཤེས་པ་ཅམ་ལ་
 སེམས་སུ་འཛོག་པའི་སེམས་མེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱི་བ་པ་
 སྦྱངས་པའི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས།^༢རི་
 ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་གོས། །སྒྲ་ཆོག་ས་རི་མས་རི་མ་ཅན། །རི་ལྟར་མེ་
 ཡི་ནང་བཅུག་ན། །རི་མ་འཆིག་འགྲུར་གོས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་འོད་
 གསལ་བ་ཡི་སེམས། །འདྲོད་ཆགས་ལས་སྦྱེས་རི་མ་ཅན། །ཡེ་ཤེས་མེ་
 ཡིས་རི་མ་བསྐྱེད་ས། །དེ་ཉིད་འོད་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྩི་རྒྱས་ཀྱི་
 གོས་རི་མ་ཅན་མེར་བཅུག་པ་ན། མེས་རི་མ་འཆིག་ཀྱང་གོས་མི་འཆིག་

^༡ ༡༠༠༩ལོའི་ལྷ་ཆ་པར་ལ། གོ་མོ་རབ་འབྲུམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌླེ། ལྟ་བུ་ན་ཤེས། ༡༧༥༥།

^༢ བསྟོན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༡།བསྟོད་ཆོག་ས་ཀ། མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱུག་ ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༤༣༦།

བ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་བསྐྱེད་པ་ན། དྲི་མ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ཡོད་གསལ་བའི་སེམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་སངས་རྒྱུ་ས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་ཡོད་པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱུ་ས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱུ་ས་ཀྱི་ས་ན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་དང་། འདུན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། འདྲན་པ་ནམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཏོང་བ་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཕྱིན། །ཞེས་སོགས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་སངས་རྒྱུ་ས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་དུ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཁྱེས་པའི་མདོ་བྲངས་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ། གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འདུན་པ་ཉམས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལ་འདུན་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དག་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའོ། །ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱ། གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་ཉམས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། མི་ཉམས་པ་མིན་པ་དང་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཀོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ། གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་གང་ཞེ་ན། གང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཤེས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠ དབལ་ལྟན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༣་༣།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠ དབལ་ལྟན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༥༤༣་༡༥།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠ དབུ་མ་ལ། དབལ་ལྟན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༥༤༥་༡༣།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠ དབུ་མ་ལ། དབལ་ལྟན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༥༤༦་༡།

བ་དེས། གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འདོག་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །ཞེས་དང་།^༡དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་བླ་བ་ནི་རི་ལྟར་ཡང་ཉམས་བ་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་ཡོད་པར་
ཐལ། དེ་ཉིད་ལས།^༢དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་
བཙོན་འབྲས་བཙུངས་པ་བཙོན་འབྲས་ཀྱི་བསྐྱུགས་པ་སྦྱ་བ་དེས། ཞེས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཡོད་པར་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་།
ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྡོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩིས་
སྤྱ་འབྲང་བ། ཞེས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་
གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་དག་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེས་དོན་གྱི་མདོ་རྣམས་དང་།
འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ན་སེམས་སེམས་བྱང་ཡོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་རྒྱུན་
ལས་བྱང་བ་དང་། དེས་ཀྱང་རང་འབྲས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་བྱང་མེད་པ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉག་པར་འདོད་པ་ནི་ཁོར་བ་ཆེན་པོའོ། །

གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱང་མེད་པ།
འདིར།^༣སེམས་འགགས་པ་དེ་སྦྱ་ཡིས་མདོན་སུམ་མཛད། །ཅེས་དང་།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༦༠།དབུ་མ་ལ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ། ༡༩༩༡༩།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༦༠།དབུ་མ་ལ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ། ༡༩༩༡༩།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༦༠། དབུ་མ་ལ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༡༩༩༡༩།

དེའི་འགྲེལ་བར།¹དེ་ལྟར་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་དེའི་ཡུལ་ཅན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་མི་
འཇུག་པས། ཞེས་བའི་དོན་ཡིན་ལོ་སྟུང་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་སར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འགག་པ་དང་།
དེ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྲིས། ཆོག་
གསལ་ལས།²རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་དང་བྲལ་
བའི་བྲིས། ཞེས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་རྣམ་རྟོག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། འདི་ཉིད་
ལས།³ཞི་སྐྱེད་དཔག་བསམ་ཤིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིང་། ཡིད་བཞིན་
འོར་བུ་རི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག་ །ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར།⁴སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་བྲལ་བའི་བྲིས་རོ། ཞི་བའི་རང་བཞིན་ཅན་
ཡིན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་སྒྲིད་པ་གསལ་བར་བྲེད་པ་
ནི། འདི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་
དང་ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་ལྟར། རི་ལྟར་མཛོན་པར་འདོད་པར་རྒྱ་བ་
ཉིད་དོ། ཞེས་ཞི་བའི་དོན་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བྲལ་བ་ལ་བཤད་
ནས་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཞི་བ་ཡིན་
དུ་ཟིན་ཀྱང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལྟར་འགྲོ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠།དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༤༤་༣༠།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠།དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༣༤་༣་༤།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༣་༡་༧།

⁴ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༤༡་༠་༤།

བའི་དོན་བྱེད་པར་གསུངས་པས། སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བྲལ་བ་ནམ་
ཉོག་མེད་པའི་དོན་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཆོག་གསལ་
ལས།^༡མདོ་ལས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་སེམས་ཀྱི་
རྒྱ་བ་ཡང་མེད་ན། ཡི་གེ་ནམས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟར་ན་ནམ་པར་ཉོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སེམས་སེམས་
བྱུང་གི་རྒྱ་བ་ནམ་ཉོག་ལ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་^༢འབྲེལ་བ་ཤད་དུ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱུ་
ཡིན་པར་བཤད་པའི་དོན་ནི། འདིར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུའི་ནམ་གཞག་
ནམས་ནི་སངས་རྒྱས་སྐྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་རིང་སངས་རྒྱས་
པ་ལྟ་བུ་ཞེས་ལ་ཆང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་དེའི་སྐུ་ལ་སྐྱུ་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཆོས་སྐྱུ་དེ་སངས་རྒྱས་གཞན་ནམས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱུ་དབྱེར་
མེད་གཅིག་ཡིན་པས་དེའི་ཐོག་མའི་ཆད་བཟུང་བ་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་དུ་དེ་
རིང་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་སྐྱུའི་ཐོག་མ་དེ་རིང་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སངས་
རྒྱས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་འདི་ནས་བཤད་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་པ་དང་། རྟེན་ཆེན་ལས།^༣སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱུ་གཅིག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་སྤྲ་མ་ནམས་སངས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བཅུད། ༩༠༡པ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ་༡༩༩༣་༡༡།

༢ ༡༠༠༩ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌླེ། ལྷ་བ་དན་སེལ། ༡༩༩༣་༡༡།

༣ ལྷ་འབྱམས་བར་མ། གསུང་འབུམ་མ། རྩི་ཙོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་༡༩༩༥་༠༦།

རྒྱུ་མ་བཤེས་ཆེ་སྒྲུང་སངས་མ་རྒྱུ་པ་དང་། འཆང་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོས་སྐྱེ་ཡང་
སྒྲོན་དུ་ཐོབ་ཐོབ་པས་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཁྱོད་
ཀྱིས། རྟེན་ཆེན་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི།¹ རྩ་བར་གསང་བ་འདི་བཤད་
པར་མི་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་སོང་སྟེ། རྒྱ་མཆོན་དེ་གཉིས་བཟུང་ནས་གཞན་
ངོར་དེ་རིང་སངས་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ཆོས་སྐྱུ་འཛིན་པ་ཆེད་བཟུང་
དུ་མེད་པ་སྒྲོར་མ་ཤོང་ནས་སངས་རྒྱུ་མ་གྱི་ཆོས་སྐྱེ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་
སྐྱུར་བ་བཏབ་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྲིས་པ་ནམས་ནི། ལུང་རིགས་
དང་འགལ་ཞིང་ཁས་སྒྲུངས་ནང་འགལ་བར་སྒྲུང་སྟེ། རི་ལྟར་འགལ་ན།
དེ་རིང་སངས་རྒྱུ་མ་བཤེས་སངས་རྒྱུ་མ་འཕགས་པ་དེས་འདིར་བཤད་པའི་
སྐྱེ་གསུམ་ཀ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ནི་གང་ཞིག །འདིར་
བཤད་པའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་སངས་རྒྱུ་མ་སྐྱུ་འཛིན་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྐྱེ་གསུམ་ཀ་དེ་རིང་ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་
དེ་རིང་སངས་རྒྱུ་མ་བཤེས་ཞིག །སྐྱེ་གསུམ་ཐོབ་པ་དེ་སངས་རྒྱུ་མ་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་དངོས། འདོད་ན། དེས་དེ་རིང་
ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་བསྐྱེད་
པ་དབག་དུ་མེད་པའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོས་སྐྱུ་འཛིན་
¹ བསྐྱེད་པ་དབག་དུ་མེད་པའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་སངས་རྒྱུ་མ་བཤེས་སངས་རྒྱུ་མ་

1 300ལོའི་ལྷན་པར་ལ། གོ་ཐོར་བ་འབྲས་པ་བསོད་ནམས་སེལྟེ། ལྟ་བུ་ཐོབ་པའི་ 344.73

2 ག་333ན་ལྟ་བུ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ 334.73ལྟའི་བསྐྱེད་པའི་ 336.76ལྟའི་བསྐྱེད་པའི་

ཀྱི་ཆོས་སྐྱོད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་རིང་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་སྐྱོད་ཐོག་མ་དེ་རིང་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་གཟུགས་སྐྱོབ་པའི་ཐོག་
མ་དེ་རིང་གང་ཞིག །དེས་སྤར་བཤད་པའི་སྐྱོབ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཐོག་མ་དེ་རིང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཁྱེད་རང་གིས་^༡སྐལ་སྐྱོལ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་
སྤར་བཤད་པའི་སྐྱོབ་གསུམ་ཅིག་ཅར་བརྟེན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་ཁྱོད་
རང་གིས་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་དབྱིངས་སྒོ་
བུར་གྱི་བྱི་མ་ཟད་པའི་ཆེ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་བས་དེའི་
ཐོག་མ་མེད་ཅེས་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་
སངས་རྒྱས་གང་ཞིག །ཆོས་སྐྱོད་ཐོག་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
རྟགས་དང་པོ་ཁས་སྦངས་སོ། །^༢རང་བཞིན་རྣམ་དག་གཏོད་ནས་སངས་
རྒྱས་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་ཁྱོད་རང་གིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་^༣པ་ཡང་
ཁས་སྦངས་པ་ནི། ཁྱོད་རང་གིས་བཤད་མ་ཐག་པ་དེའི་མཇུག་ཏུ་^༤དེའི་
ཐོག་མ་མེད་པ་གསང་བ་ཡིན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད། །དང་

༡ ༢༠༠༧ལོའི་ལྷུང་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༢༠༣་༡༠།

༢ ༢༠༠༧ལོའི་ལྷུང་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༢༠༣་༡༥།

༣ ག་༢༣་༣་བ་༤་གཉིས་པ་ཡང་། ༡་༢༣་༥་བ་༤་ཞེས་པ་ཡང་། ༥་༤་༡་༣་ཞེས་པ་ཡང་།

༤ ༢༠༠༧ལོའི་ལྷུང་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༢༠༣་༡༦།

པོའི་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མེད་པ། །ཞེས་བྲངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་
པའི་ས་མཆོམས་ཀྱང་གཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ཉེ། མ་འོངས་པ་ན་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་འགྱུར་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཟེན་གྱིས་
ཆོས་སྐྱེད་བྱེད་མེད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི། སེར་སྐྱབས་སྐྱི་གཙོ་བོ་རྟག་
པ་དང་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོར་ཁས་སྦྲངས་པ་དང་བྱུང་བར་
མི་འདུག་པས། འདི་ལྟ་བུའི་གསང་ཆོག་ནི་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་རྣ་བར་
བསྐྱག་པར་བྱ་བ་མིན་པས། ཐར་འདོད་རྣམས་དེ་བསྟན་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་
པ་བདེན་པར་སྣང་ངོ་། །

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་¹ཀྲེག་ཆེན་དུ། རྩ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཡབ་
སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་འདི། སེམས་ཅན་པར་མ་བཟད་དབུ་མ་
རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་དང་ཡང་ཐུན་མོང་མིན་པར་གསུངས་པ་
ལ། དེ་མི་འཐད་དེ། འདིར་རང་རྒྱད་པ་ལ་ཟུར་བ་བ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་
གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་སོ་སོར་སོང་བས་དཔེ་དོན་མི་འགྲིག་པའི་

༡ ༡༠༠༧པོའི་ལྷ་ཁ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེངྒེ། ལྷ་བ་བན་སེལ། ༡༩༩༡

ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་སྒོ་མ་ཞི་བའི་དགག་པ་བྱིས་པ་ལ་ལན་གཞན་
བརྗོད་དགོས་པར་མི་འདུག །རང་འགྲེལ་ལས།^༡ ཇི་ལྟར་དབྱ་མའི་བསྟན་
བཅས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་བཅས་གཞན་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་
ཆོས་འདི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་
འདིར་ལུགས་གང་ཞིག་བརྒྱལ་ལན་དང་བཅས་པར་བསྟན་པའི་ལུགས་
འདི་ནས་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལྟར་བསྟན་བཅས་གཞན་
ན་མེད་དོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་
དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཅ་ཤེད་དགོངས་པ་འདི་འགྲེལ་ཚུལ་
སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་ཚུལ་གཞན་ཐམས་ཅད་
ལས་སྤུང་མོང་མིན་པར་གསུངས་པ་འདི་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྤྱབ་བྱེད་ལུ་
དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་ཏེ་ཕྱིན་ཆད་བག་ཡོད་པར་གདམས་
པ་ནི། གདུལ་བྱའི་དགའ་མའི་སེམས་ཀྱི་ཀྱན་གསལ་མར། །རབ་
འབྱམས་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཚན་དཔེ་ཡི། །དཀྱིལ་འཁོར་གཟུགས་
སྐྱར་ཤར་བས་ཉིན་མོར་བྱེད། །འཕྲིན་ལས་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བས་པན་བདེ་
ཡི། །བརྗོད་འཇུག་འཕྲེང་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་བྱེད་ཅིང་། །འགྲོ་བའི་ལུན་
པ་མ་ལུས་སེལ་བ་ཡི། །སྤུབ་དབང་ནམ་མཁའི་རྫོང་བྱ་སྤྲས་བཅས་

^༡ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟུར། ༩༠༡དབྱ་མ་གྱི་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གསུངས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་རང་འགྲེལ། ༢༠༥་༡༩།

ལ། །སློ་གསུམ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་བདག་ཕྱག་འཆོལ། །ཐུབ་དབང་བསྟན་
པའི་སྟོང་པོ་མཐའ་བྲལ་ལམ། །གསལ་བྱེད་མཆོག་ཏུ་རྒྱལ་བས་ལུང་
བསྟན་པ། །འཕགས་མཆོག་ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་ཐམས་ཅད་དང་། །རྒྱལ་
བ་མཆོག་དང་ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི། །ལམ་སྟོལ་བྱེ་ནས་འགྲོ་རྣམས་ཐར་
པ་ཡི། །རིན་ཆེན་སྦྱིང་དུ་འཁྲིད་མཛད་ཅོང་ཁ་པ། །སྲས་དང་བཅས་ལ་
སྟོང་ནས་གྲུས་པས་འདུད། །བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་མཐའ་བྲལ་དབྱུ་མའི་
ལམ། །གསལ་བྱེད་སྟོ་བཟང་ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་གིས། །ཡོན་ཏན་
ཀུན་རྟེན་ཐུབ་བསྟན་ལོར་འཛིན་མ། །ཕན་བདེའི་འོད་གྱིས་རབ་འགོངས་
ཅོང་ཁ་པའི། །འཕྲིན་ལས་འོད་སྟོང་འཛམ་སྦྱིང་བྱུང་བྱུང་ཏེ། །ཐུབ་བསྟན་
ཚུ་སྦྱེས་འདབ་མ་ཁ་བྱེ་ནས། །སྐལ་བཟང་བྱང་བ་མཐའ་དག་ལམ་བཟང་
གི། །སྤང་ཅིའི་བཅུད་གྱིས་ལུས་སྟོབས་རབ་རྒྱས་ཤིང་། །དུག་གསུམ་
ཐུན་པ་མིང་གི་ལྷག་མར་མཛད། །དེ་ཆེ་ནག་ཕྱོགས་འབྱུང་པོས་རབ་
བསྐྱོད་པའི། །མཁས་རྫོམ་ཚུ་འཛིན་ནག་པོ་རབ་འཁྲིགས་ཏེ། །དམ་པ་
སྟོད་པའི་ངན་སྦྱ་སྦྱིན་གྱི་སྒྲ། །དག་པོ་སྟོག་ཅིང་ཐག་དོག་སྟོག་འཕྲེང་
འབྲུག་ཉེས་བཤད་མེ་ཆར་འབེབས་པས་ཕན་བདེ་འཛོམས། །དེ་ཉིད་མ་
བཟོད་མཐའ་བྲལ་ལམ་བཟང་ལ། །རིག་སྤགས་འཆང་ཞིང་རྣམ་དག་ལུང་
རིགས་གྱི། །དག་སྤགས་ཆེར་སྟོག་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་ཡིས། །ལུང་
རིགས་སྤགས་སྒྲ་དག་པོས་མཁས་རྫོམ་གྱི། །སྦྱིན་ནག་ཁོར་ཡུག་
ལྷགས་རིའི་བར་དུ་བསྐྱད། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་

གསལ། །ཕན་བདེའི་ལོ་རྟོག་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་གྱུར་ཏེ། །ཐར་འདོད་སྐལ་
བཟང་དོན་ཀུན་གྲུབ་པར་འགྱུར། །སློབ་གསལ་གཟུར་གནས་ནམས་ལ་ཕན་
པའི་གཏམ། །སྤྲུལ་པ་འདི་དག་ཡིད་ལ་གཅགས་པར་མཛོད། །དལ་བའི་
རྟེན་ཐོབ་བསྟན་དང་མཇལ་དུས་འདིར། །སྤྲུག་བསྐལ་རྩ་སློང་གཡོ་བའི་
སྲིད་མཆོ་ལ། །ཐབས་ཤེས་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་གྲུ་ཆེན་གྱིས། །བཀལ་
ནས་ཐར་པའི་ནོར་བུ་ལེན་པར་གཅེས། །ཟབ་དོན་འབྲེལ་བར་རྒྱལ་
བས་ལུང་བསྟན་པའི། །རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་སྤྲུབ་སྤྲིང་པོ་ཡིས། །རྒྱལ་
བའི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་ཕྱེ་མོད་གྱི། །རྟ་བའི་སྤྲིགས་མ་མཆོ་ལྟར་
བརྗོད་གྱུར་བས། །ཁ་ཅིག་རྟག་ལྟ་རི་བོའི་སྤོ་ལ་འདྲེག །གཞན་དག་མི་
བཟང་ཆད་པའི་གཡང་ལ་ལྷེབས། །ཀུན་གྲུང་དབུ་མའི་ལམ་འདི་རིང་དུ་
སྤངས། །སྤྲུབ་བསྟན་ནོར་བུ་རི་མས་སྤགས་དུས་འདིར། །འགྲོ་བའི་དེད་
དཔོན་སློབ་ཐང་དགེ་བའི་བཤེས། །སློན་ལམ་དབང་གིས་བྱང་གི་ཕྱོགས་
འདིར་བྱོན། །སྤྲུབ་བསྟན་ནོར་བུ་ཀུན་ནས་གསལ་བར་མཛད། །གང་
དག་སྲིད་པའི་མཆོ་ལས་བཀལ་འདོད་གྲང་། །སྲིད་པའི་རྩ་བ་དུངས་ནས་
འབྲིན་པ་ཡི། །བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་བཟང་མི་བསྟོམ་པར། །ཡིད་
བྱེད་འགོག་པ་རྩ་ཤང་རྟ་བ་ལ། །མཆོག་ཏུ་བཟུང་ནས་འབད་ནས་སྟོམ་
བྱེད་ནམས། །ཁྱེ་འདོད་སྤྲིག་རྒྱ་རྟོག་པར་བྱེད་དང་མཚུངས། །ཆད་

ལྷན་མཁས་པའི་གཞུང་དང་མི་མཐུན་པའི། །ལམ་ལ་འབད་བ་སྤྱན་པ་
འབྱར་དང་མཚུངས། །ཀུན་བརྟགས་བྱུང་བའི་ཆགས་སྤང་ལ་བརྟེན་
ནས། །གཞན་སྤྱོད་ཤིང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ། །དམ་ཆོས་སྤྱོད་
བའི་ལས་ངན་གསོག་པ་ཡིན། །ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་འབྱུང་མེད་ལས་
བཟང་ལ། །འབད་ཅིང་དག་སྤང་སྤྱོད་ཀྱིས་མེད་སྤྱོད་བ་འདི། །ནམ་ཞིག་
གཏན་གྱི་འདུན་མ་ཡིན་པར་གོ། །ཐར་འདོད་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འགོད་
པའི་བྱིར། །ལོག་རྟོག་སྤང་དང་རིགས་པས་སེལ་བ་ནི། །བསྟན་ལ་པན་
པའི་དགག་བསྐྱབ་ཡིན་མོད་ཀྱི། །རང་གཞན་བྱུང་མཐའི་ཆགས་སྤང་ལ་
བརྟེན་ནས། །སྤྱོད་བྱུང་པ་རྣམས་དང་དེ་ཡི་ལྷགས། །སྤྱོད་པའི་དགག་
བསྐྱབ་འདི་རྣམས་དཔྱལ་བའི་རྒྱ། །ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་དགག་བསྐྱབ་
གནས་འདི་ལ། །བག་ཡོད་བསྟེན་ནས་སྤང་དོར་མཛད་འཆལ་ལོ། །དེ་
བྱིར་མཐའ་བྱལ་ལས་བཟང་སྟ་ཡི་ལས། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་མཆོད་
བཅེའི་འོད་སྤྱོད་གིས། །གསལ་བར་བྱས་ཆེ་མཁས་སྤྱོད་ལ་ལོ། །ལོག་
རྟོག་སྤྱོད་མཆོམས་སྤྱོད་པས་བསྐྱབས་པ་ན། །ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་
ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་གྱིས། །ལོག་རྟོག་སྤྱོད་པ་སེལ་བའི་ཆ་ཤས་
རྣམས། །ཡོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པར་བདག་གིས་བགྱིས་འདི་ལ། །ཟབ་མོའི་
ཤེས་བྱ་བྱིས་སྤྱོད་རྟོགས་དཀར་བས། །མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་འོངས་
པའི་ཆོགས་མཆིས་ན། །འཕགས་དང་དམ་པ་རྣམས་ལ་བཟོད་པར་
གསོལ། །དེ་ལས་ཐོབ་པའི་རབ་དཀར་གང་གྲའི་རྒྱ། །འཁོར་འདས་རྣམ་

དཀར་ཆུ་མྱུང་དཔག་མེད་དང་། །ལྷན་ཅིག་ཀུན་མཁྱེན་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་
ལྟར་ཏེ། །སྤྱོད་གསུམ་ཆུ་གཏེར་ཆེ་དང་དབྱེར་མེད་ཤོག །

ཅེས་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་པར་བྱེད་
པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་ངན་ཐུན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ། རྩི་བཅུན་འངས་པའི་
དབྱུངས་དང་དབྱེར་མེད་པའི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་རྩི་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་འཕྲོ་ཅུང་ཟད་ལུས་འདུག་པ་
འཕྲོས་ལུས་པ་མི་མཛེས་པར་འདུག་པས། འཕྲོ་ལུས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱིས་
ཤིག །ཅེས་ས་སྟོང་མའི་དབང་པོ་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁྱེན་པ་
རྒྱས་ཤིང་བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་ཆེན་པོ་ལ་མངའ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མཆོན་ཅན་གྱིས་བཀའ་ལུང་
ནན་ཆེར་གནང་བ་དང་། སྤྱེ་སྟོད་འཛིན་པ་དུ་མས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྱིས་ཤིག་
ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་དུ་སྒྲངས་ཏེ། དབྱུ་མའི་གཞུང་ལུགས་མང་
དུ་ཐོས་ཤིང་སྒྲ་མ་དམ་པའི་བཀའ་ངེན་ལས་འཕགས་པ་ཡལ་སྒྲས་ཀྱི་
ལུགས་བཟང་ལ་དང་བ་ཐོབ་པའི་ཤུགས་དགེ་སྟོང་བདེ་ལེགས་ཉི་མས་
འཕགས་པ་འཛིག་རྟོག་དཔང་ལུག་གི་གནས། པ་བོང་ཁར་སྐྱར་བ་འདིས་
ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཕན་
པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག །

རྒྱལ་ཀུན་ཤིས་རབ་རལ་གྱི་རྟོན་པོའི་མཆོན། །རྣམ་དཔྱོད་དབྱང་
པས་བཏེག་ནས་ཐུབ་བསྟན་གྱི། །ལོག་རྟོག་བྲ་བ་གཅོད་མཛད་ཅོང་ཁ་

པ། །འཇམ་དཔལ་དྲོ་རྩེ་དུར་སྒྲིག་སྒྲོལ་གར་མཁན། །སྤྲ་ཞིབ་མཛད་ས་
པའི་ཁོར་བུ་ཀེ་ཏ་ཀས། །ལན་བརྒྱར་དུངས་པའི་ཁྱོད་གསུང་དུངས་
པའི་ཆུར། །འཁྲལ་པའི་རྩྭ་མ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །སྤར་བ་རྩལ་
ཅ་མ་གཟིགས་པའི་གནས་མ་གྱུར། །འོན་ཏེ་བྱེ་བྲག་སྤྲ་བས་ཤེར་ཕྱོགས་
རྣམས། །རྩལ་གསུང་མིན་ཞེས་ཆོལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། །གཞུང་ལུགས་མང་
ཐོས་མཁས་པ་གོ་ཤྲག་གིས། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གསུང་ལ་རྣམ་པར་
བཤུང་། །ཆུལ་དེར་མ་བཟོད་འཇམ་དུངས་ཆེས་དགའ་བའི། །སྒོ་གྲོས་
རྣམ་པར་ཡངས་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་། །རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་
དཔལ་བཟང་པོས། །ཆོད་ལན་དྲོ་རྩེ་འོག་གི་རྩེས་འགྲོ་མཛད། །ལན་
ཆུན་དམ་བཅའ་འགོག་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱིས། །ཐལ་འགྱུར་འཕེན་པ་རྒྱ་
བོད་མཁས་པའི་ལུགས། །སྒོད་ཆིག་ཀུ་རེའི་ཆུལ་སྤྲོད་གོ་ཡི། །དང་
ཆུལ་ཡིན་གྱིས་འཁོན་དུ་འཛིན་རྣམས་སྒོངས། །མི་བསྐྱུན་བརྒྱང་པོར་
སྒྱོད་སེམས་མི་ལྟན་ཡང་། །རང་བསྐྱུན་གྲུབ་མཐའི་ཁ་འཛིན་ཆེད་ཅ་མ་
དུ། །སེར་འབྲས་ཆོས་རྩེ་རྣམ་གཉིས་ལེགས་བཤའ་སྤྲོད། །འཛད་མེད་
པར་གྱི་ཟ་མ་ཏོག་འདྲིར་འབྲིལ། །དགོ་དེས་ཕྱག་རྒྱ་བ་སོགས་གྲུབ་
མཐའ་ཡིས། །མ་བསྐྱུད་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགའ་ལྟན་པའི། །རིང་ལུགས་
སྤྱི་དང་བྱུང་པར་དབུ་མ་ཡི། །མིང་དོན་འཁྲལ་མེད་བསྐྱུན་པ་རྒྱས་གྱུར་
ཅིག །ཅེས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་
ལ། །དཔལ་ལྟན་ས་སྤྱི་པའི་བསྐྱུན་འཛིན་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་དང་།

བཤེས་པ་ལྟ་བུ་མཚོག་གཉིས་ཀྱིས་ཚོད་ཅིང་། དེ་ལན་སེར་འབྲས་ཆོས་
རྩི་འཇམ་དབལ་དབྱངས་དང་ཞལ་མི་གཉིས་པ་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་
པ་མཐའ་དག། །འཕགས་པོད་བཤེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་
མཚུངས་པ་ཁོན་ཡིན་པས་རྩིས་སྤྱི་ཡི་རང་བཤེས་ལྟར་བྱུང་ལ། ཚོད་
པའི་ཡི་གེ་རྣམས་པར་དུ་འཁོད་འདུག་ནའང་། ཚོད་ལན་པར་དུ་མ་འཁོད་
པས་དཔེ་རྒྱན་དགོན་པས་ཐལ་མོ་ཡ་གཅིག་ལྟར་དུ་སོང་བས་ཆོས་སྤྱིན་
མི་ཟད་པའི་ཆེད། དགའ་ལྡན་སྤྱན་ཆོག་གས་སྤྱིང་དུ་པར་དུ་བསྐྱུན་ཆེ་བའོར་
གྱི་བརྩེས་སྤྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་ཆང་བྱིས་པ་དག་དབང་མཁུན་བཅེའོ། །

རྒྱལ་ཀྱན་ཡབ་གཅིག་འཇམ་དབལ་དུར་སྤྲིག་གར། །བསྐྱར་མཛད་
ཅོང་ཁའི་ཤར་རིའི་བྲག་པ་ནས། །ཐོན་ཏེ་ལུང་རིགས་འོད་སྟོང་རབ་སྤྲོས་
པས། །གངས་ལྗོངས་ལོག་རྩྱུ་སྤྲུལ་པ་མཐར་བསྐྱད། །འོན་ཏང་
སྤྲིགས་འགྲོའི་བསོད་ནམས་མཐུ་དམན་པས། །འཇམ་མགོན་ཉིན་བྱེད་
ཟེར་གྱིས་བཏང་བ་ན། །ལས་སྤྱང་བྱང་བལྟས་སྤྲུག་པར་གནས་འཆའ་
བའི། །བྱ་རོག་སྤྲ་དེས་ལྟ་དན་ཅ་ཅོ་སྤྲོག། །དེ་ཆེ་སེར་འབྲས་ཆོས་རྩི་རྣམས་
གཉིས་ཀྱིས། །མཁུན་དཔྱོད་ཆུ་འཛིན་སྟོང་ནས་ལུང་རིགས་ཀྱི། །ཚོད་
དག་རྩི་རྩི་མེ་ཆར་སྤྲོས་པ་ན། །རྒྱལ་བའི་ལྟ་དན་བྲག་རི་བྱེ་མར་
འཐག། །རྒྱལ་མཚོག་ལྟ་བུ་ཆེན་པོས་རྒྱལ་ལན་རྣམས། །པར་དུ་བསྐྱུན་
བྱང་འགོ་ཆེས་བཟེས་པ་ན། །སྤྲུལ་མགོན་སྤྱིད་སྟོང་ཆེན་པོའི་བཀའ་
དགོངས་བཞིན། །དགའ་བ་བརྒྱ་ལྡན་མཚོག་ནས་སྤྱར་ཡང་བསྐྱུན། །དགོ་

འདིས་འབྲུལ་བྲལ་འཇམ་མགོན་རིང་ལུགས་རྒྱས། །མཆོད་ཡོན་གཙོ་
བླུང་དེ་འཛིན་ཞབས་སེན་བརྟན། །འགྲོ་ཀྱན་ཉག་ཆད་གོལ་སའི་མཐའ་
སྤངས་པའི། །མཐའ་བྲལ་དབྱ་མའི་དགོངས་དོན་སྦྱར་རྟོགས་ཤོག །

ཅེས་པའི་རྩོད་ལན་འདི་ཉིད་བགེས་ཟད་ལ་བརྟེན་སྲིད་སྦྱོང་བརྟེན་འེ་
བཀའ་བཞེན་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤེལ་ལོ་བར་དུ་བསྐྱུན་པའི་སྟོན་
ཆོག་ཏུ་དག་ལྡན་པས་སྦྱར་བའོ། །

མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲྭ་ཚང་གིས་རྩིས་བྲིས་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་
ཨ་བྲུ་ཨྲིག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད།

ལས་གཞི་འདི་ཚོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཏུ་མཐུན་འཇུག་
ཆ་ཚང་དང་དཔར་སྐྱབས་གནང་མཁན་བཅས།
མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་པ།

བྲུ་ཨྲིག་འགན་ཁུར་བ།
མེར་བྱེས་སྟེ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔེ་རྒྱུ་ཁག་བྲག་དང་ཞིབ་བཅུར་གནང་མཁན།
ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲྭ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྒྱུ་འཛིན་གྱ།
དབུ་མ་གསར་རྒྱུ་ལོང་ལོག་ཁར་ཕྱིན་འཛིན་གྱ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བཅུར་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ཐ་མའི་བྲུ་དག་གནང་མཁན།
མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲྭ་ཚང་གི་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་ཆེན་རྣམ་པ།

དཀར་ཆག་ཨྲིག་མཁན།
ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲྭ་ཚང་གི་སྟེ་རམས་འཛིན་གྱ།

ཡིག་ཆར་བྱངས་བའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཡུང་འཛོལ་མཁན་དང་དེབ་ཨྲིག་པ།
ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲྭ་ཚང་གི་འདུལ་རྒྱུ་དང་འདུལ་གསར་ལོག་མའི་
འཛིན་གྱ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཡུང་འཛོལ་བའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ལས་ཏུས།
ཕྱི་ལོ་ (2012) ནས་ (2015 /08 07/) བར་ལོ་རྩིས་བྲིས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ།

འབྲེམ་སྒྲིལ་བྱེད་མཁན་དང་དཔར་སྐྱབས་བྲག་དང་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲྭ་ཚང་།
ཕྱི་ལོ་ (2015) ལོར་སྟོན་སྤྱད་སྟོན་དཔེ་བཅུར་མའི་བར་གཞི་ཚོག་མཁན་བཅས།

པར་བྱང་སྒྲིན་ཆེག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོག་ཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྐྱང་།
ཆེག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།
པར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྒྲོང་པག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་ནང་བསྐྱུན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་
བསྐྱུན་འཁྱུར་གང་ལའང་སྐྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྡེའི་སྒོན་ཆེག་ཏུ་ཤུགས་དགེ་སྒྲོང་
ཚོས་སྐྱབ་བ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྐྱར་བཤོ། དགེའོ།